

**Järvenpään lukion
nuorten lukiokoulutuksen
opetussuunnitelma (LOPS2019)**

Nimi	Järvenpään lukion nuorten lukiokoulutuksen opetussuunnitelma (LOPS2019)
Kunta	Järvenpää
Koulu	Järvenpään lukio
Hyväksymispäivämäärä	25.5.2021
Pdf luotu	15.3.2023

SISÄLTÖ

1. Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö.	1
1.1. Opetussuunnitelman laatiminen.	1
1.2. Opetussuunnitelman sisältö.	3
2. Lukiokoulutuksen tehtävä ja arvoperusta.	5
2.1. Lukiokoulutuksen tehtävä.	5
2.2. Arvoperusta.	5
3. Opetuksen toteuttaminen.	8
3.1. Opintojen rakenne.	8
3.1.1. Kuva- ja mediataidelinja.	8
3.1.2. Matematiikka- ja luonnontiedelinja.	9
3.1.3. Musiikki- ja tanssilinja.	9
3.1.4. Urheilulinja.	10
3.1.5. Yhteiskunta, talous ja yrittäjyys -suuntautumisvaihtoehto.	11
3.1.6. Kieliohjelma.	11
3.1.7. Opintojen suoritusjärjestys.	11
3.2. Oppimiskäsitys.	11
3.3. Opiskeluympäristöt ja -menetelmät.	12
3.4. Toimintakulttuuri.	15
3.4.1. Hyvinvointi ja turvallisuus.	17
3.4.2. Yhteisöllisyys, osallisuus ja tapahtumakulttuuri.	19
3.4.3. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.	20
3.4.4. Kestävä toiminta.	21
3.4.5. Kansainvälisyys.	22
3.4.6. Tieto- ja viestintätekniikka.	23
3.4.7. Laatutyö.	24
3.5. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö.	25
3.6. Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys.	26
3.7. Yhteistyö muiden oppilaitosten ja järjestöjen kanssa.	29
4. Opiskelijan ohjaus ja tukeminen.	31
4.1. Ohjaus.	31
4.2. Erityisopetus ja muu oppimisen tuki.	35
4.3. Opiskeluhoito.	38
4.3.1. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma ja paikallisesti päätettävät asiat.	38
4.4. Kurinpito.	41

4.4.1. Kurinpitokeinojen käyttämistä ja menettelyjä koskevan suunnitelman sisältö.	42
4.5. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä kysymyksiä.	43
5. Opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi.	46
5.1. Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät lukiokoulutuksessa.	46
5.2. Opintojakson arviointi.	47
5.2.1. Numeroarvosanat ja suorituserkinnät.	48
5.2.2. Itsenäisesti suoritettavat opinnot.	49
5.2.3. Suullisen kielitaidon arviointi.	50
5.2.4. Opinnoissa edistymisen seuranta yhteistyössä huoltajien kanssa.	50
5.2.5. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen.	51
5.2.6. Laaja-alaisen osaamisen arviointi.	53
5.3. Oppiaineen oppimäärän arviointi.	53
5.4. Lukion oppimäärän suoritus.	54
5.5. Muutoksenhaku arviointia koskevaan päätökseen ja oppimäärän suorittamiseen liittyvä oikaisuvaatimus.	55
5.6. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot.	56
5.7. Arviointiin liittyvät paikallisesti päätettävät asiat.	58
6. Oppimistavoitteet ja opetuksen keskeiset sisällöt.	60
6.1. Opetuksen yleiset tavoitteet.	60
6.2. Laaja-alainen osaaminen.	61
7. Oppiaineet.	67
7.1. Äidinkieli ja kirjallisuus (AI).	67
7.1.1. Suomen kieli ja kirjallisuus (AI1).	68
Tekstit ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI1).	70
Kirjallisuus 1, 2 op (ÄI4).	72
Tekstien tulkinta 2, 2 op (ÄI5).	73
Kirjallisuus 2, 2 op (ÄI8).	75
Vuorovaikutus, 2 op (ÄI9).	76
Kirjoittaminen, 2 op (ÄI10).	77
Tekstien tulkinta, 2 op (ÄI11).	78
Kielitietoa kirjoittamisen tueksi, 2 op (ÄI12).	79
Varmuutta kirjoittamiseen, 2 op (ÄI13).	79
Luova kirjoittaminen, 2 op (ÄI14).	80
Sanoitus ja sävellys, 4 op (ÄIMU).	81
Koulun lehti Järki 1, 2 op (JÄRK1).	81
Koulun lehti Järki 2, 2 op (JÄRK2).	81

Koulun lehti Järki 3, 2 op (JÄRK3).	81
Koulun lehti Järki 4, 2 op (JÄRK4).	81
Luovan kirjoittamisen jatko-opintojakso, 2 op (ÄI15).	81
Esiintyjäksi juhliin, 1 op (ÄI16).	82
Esiintyjäksi juhliin, 2 op (ÄI17).	83
Luetaan yhdessä kirjallisuutta, 2 op (ÄI18).	83
Kieli ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI2ÄI6).	84
Vuorovaikutus 2, 2 op (ÄI3ÄI7).	85
7.1.2. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (AI6).	86
Tekstit ja kirjoittaminen 1, 2 op (S21).	89
Kirjallisuus 1, 2 op (S24).	90
Vuorovaikutus, 2 op (S23S27).	92
Kieli ja kirjoittaminen 2, 2 op (S22S26).	93
Vuorovaikutus 3, 2 op (S29).	95
Kirjoittaminen 2, 2 op (S210).	96
Tekstien tulkinta 2, 2 op (S25).	97
Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -abikertaus, 2 op (S212).	98
Kirjallisuus 2, 2 op (S28).	99
7.2. Toinen kotimainen kieli, ruotsi (TKRU).	100
7.2.1. Ruotsi, B1-oppimäärä (TKRUB1).	104
Ruotsin perusteet, 4 op (RUB11-2).	104
Kulttuuri ja mediat, 2 op (RUB13).	106
Ympäristömme, 2 op (RUB14).	107
Opiskelu- ja työelämä, 2 op (RUB15).	108
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUB16).	110
Kestävä elämäntapa, 2 op (RUB17).	111
B-ruotsin abikertaus, 2 op (RUB18).	112
Tehoruotsia, 2 op (RUB19).	113
7.3. Vieraat kielet (VK).	113
7.3.1. Vieraat kielet, englanti, A-oppimäärä (VKENA1).	118
Globaali kieli-identiteetti ja opiskelutaidot, 4 op (ENA1-2).	118
Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (ENA3).	120
Englannin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (ENA4).	121
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (ENA5).	122
Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (ENA6).	123
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (ENA7).	124
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (ENA8).	125

Englannin abikertaus, 2 op (ENA9).	126
Kieliopin kertaus 1, 2 op (ENA10).	126
Kieliopin kertaus 2, 2 op (ENA11).	127
Tukea kirjalliseen tuottamiseen, 2 op (ENA12).	127
Tekstin ymmärtämistä edistyneille, 2 op (ENA13).	128
Virtuaalimatka englanninkieliseen maahan (verkko-opinnot), 2 op (ENA14).	129
Luovaa kirjoittamista (verkko-opinnot), 2 op (ENA15).	130
Englanninkielinen kirjallisuus (verkko-opinnot), 2 op (ENA16).	131
7.3.2. Vieraat kielet, ranska, A-oppimäärä (RAA).	132
Globaali kieli-identiteetti ja opiskelutaidot, 4 op (RAA1-2).	132
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (RAA3).	133
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RAA4).	134
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RAA5).	135
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RAA6).	136
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RAA7).	137
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RAA8).	138
Pitkän ranskan abikertaus, 2 op (RAA9).	139
Kieliopin ja sanaston tuki, 2 op (RAA10).	139
Kieliopin ja kuullun kertaus abeille, 2 op (RAA11).	140
7.3.3. Vieraat kielet, saksa, A-oppimäärä (SAA).	140
Globaali kieli-identiteetti ja opiskelutaidot, 4 op (SAA1-2).	140
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (SAA3).	142
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (SAA4).	142
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (SAA5).	143
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (SAA6).	144
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (SAA7).	145
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (SAA8).	146
Pitkän saksan abikertaus, 2 op (SAA9).	147
Kieliopin ja sanaston tuki, 2 op (SAA10).	148
Kieliopin ja kuullun kertaus abeille, 2 op (SAA11).	148
7.3.4. Vieraat kielet, espanja, B3-oppimäärä (EAB).	149
Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen, 2 op (EAB31).	149
Espanjan kieli arjessani, 2 op (EAB32).	150
Koulussa ja vapaalla, 2 op (EAB33).	151
Monenlaista elämää, 2 op (EAB34).	152
Hyvinvointi ja terveys, 2 op (EAB35).	153
Kulttuuria ja ilmiöitä, 2 op (EAB36).	153

Opiskelu, työ ja tulevaisuus, 2 op (EAB37).	154
Globaali maailma ja mediat, 2 op (EAB38).	155
Espanjan abikertaus, 2 op (EAB39).	156
7.3.5. Vieraat kielet, ranska, B3-oppimäärä (RAB).	156
Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen, 2 op (RAB31).	157
Ranskan kieli arjessani, 2 op (RAB32).	158
Koulussa ja vapaalla, 2 op (RAB33).	159
Monenlaista elämää, 2 op (RAB34).	159
Hyvinvointi ja terveys, 2 op (RAB35).	160
Kulttuuria ja ilmiöitä, 2 op (RAB36).	161
Opiskelu, työ ja tulevaisuus, 2 op (RAB37).	162
Globaali maailma ja mediat, 2 op (RAB38).	163
Lyhyen ranskan abikertaus, 2 op (RAB39).	164
Kieliopin ja sanaston tuki, 2 op (RAB310).	164
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RAB311).	164
Kieliopin ja kuullun kertaus abeille, 2 op (RAB312).	165
7.3.6. Vieraat kielet, saksa, B3-oppimäärä (SAB).	166
Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen, 2 op (SAB31).	166
Saksan kieli arjessani, 2 op (SAB32).	167
Koulussa ja vapaalla, 2 op (SAB33).	168
Monenlaista elämää, 2 op (SAB34).	169
Hyvinvointi ja terveys, 2 op (SAB35).	170
Kulttuuria ja ilmiöitä, 2 op (SAB36).	170
Opiskelu, työ ja tulevaisuus, 2 op (SAB37).	171
Globaali maailma ja mediat, 2 op (SAB38).	172
Lyhyen saksan abikertaus, 2 op (SAB39).	173
Kieliopin ja sanaston tuki, 2 op (SAB310).	174
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (SAB311).	174
Kieliopin ja kuullun kertaus abeille, 2 op (SAB312).	175
7.3.7. Vieraat kielet, venäjä, B3-oppimäärä (VEB).	175
Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen, 2 op (VEB31).	176
Venäjän kieli arjessani, 2 op (VEB32).	177
Koulussa ja vapaalla, 2 op (VEB33).	178
Monenlaista elämää, 2 op (VEB34).	178
Hyvinvointi ja terveys, 2 op (VEB35).	179
Kulttuuria ja ilmiöitä, 2 op (VEB36).	180
Opiskelu, työ ja tulevaisuus, 2 op (VEB37).	181
Globaali maailma ja mediat, 2 op (VEB38).	182

Venäjän abikertaus, 2 op (VEB39).	183
7.3.8. Vieraat kielet, kiina, B3-oppimäärä (KIB).	183
Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen, 2 op (KIB31).	184
Kiinan kieli arjessani, 2 op (KIB32).	185
Koulussa ja vapaalla, 2 op (KIB33).	186
Monenlaista elämää, 2 op (KIB34).	187
Hyvinvointi ja terveys, 2 op (KIB35).	188
Kulttuuria ja ilmiöitä, 2 op (KIB36).	189
Opiskelu, työ ja tulevaisuus, 2 op (KIB37).	190
Globaali maailma ja mediat, 2 op (KIB38).	191
7.3.9. Vieraat kielet, latina, B3-oppimäärä (VKLKB3).	192
Ikkunat auki antiikkiin, 2 op (LAB31).	192
Antiikin elämää, 2 op (LAB32).	193
Tietoa, taitoa ja taruperintöä, 2 op (LAB33).	195
Rooman historian vaiheita, 2 op (LAB34).	196
Merkittäviä roomalaisia, 2 op (LAB35).	197
Kulttuuriperintömme, 2 op (LAB36).	198
Viestejä menneisyydestä, 2 op (LAB37).	200
Latinaa kautta vuosisatojen, 2 op (LAB38).	201
Luonnontieteiden latina, 2 op (LAB39).	202
7.4. Matematiikka (MA).	203
7.4.1. Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus (MAY).	205
Luvut ja yhtälöt, 2 op (MAY1).	205
7.4.2. Matematiikan pitkä oppimäärä (MAA).	207
Pitkän matematiikan perusopinnot, 8 op (MAA2-4).	207
Funktiot ja yhtälöt, 2 op (MAA5).	209
Derivaatta ja talousmatematiikka, 4 op (MAA6MAA9).	210
Integraalilaskenta, 2 op (MAA7).	212
Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAA8).	213
3D-geometria, 2 op (MAA10).	214
Algoritmit ja lukuteoria, 2 op (MAA11).	215
Analyysi ja jatkuva jakauma, 2 op (MAA12).	217
Pitkän matematiikan abikertaus, 2 op (MAA13).	218
Matriisit ja kompleksiluvut, 2 op (MAA14).	218
Integraalilaskenta 2, 2 op (MAA15).	219
Matemaattinen mallintaminen, 2 op (MAA16).	221
7.4.3. Matematiikan lyhyt oppimäärä (MAB).	222
Lausekkeet ja yhtälöt, 2 op (MAB2).	222

Geometria, 2 op (MAB3).	223
Matemaattisia malleja, 2 op (MAB4).	224
Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAB5).	225
Talousmatematiikka, 2 op (MAB6-7).	226
Matemaattinen analyysi, 2 op (MAB8).	228
Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat, 2 op (MAB9).	229
Lyhyen matematiikan abikertaus, 2 op (MAB10).	230
Johdatus lukiomatematiikkaan, 2 op (MAB11).	230
Johdatus algoritmeihin, 2 op (MAB12).	231
Talousosaamisen opintojakso (lyhyt), 4 op (MAB6-7YH2).	232
7.5. Biologia (BI).	232
Elämä ja evoluutio, 2 op (BI1).	235
Ekologia ja ympäristö, 2 op (BI2-3).	236
Solu ja perinnöllisyys, 2 op (BI4).	238
Ihmisen biologia, 2 op (BI5).	239
Bioteknikka ja sen sovellukset, 2 op (BI6).	241
Biologian abikertaus, 2 op (BI7).	242
Ihmisen elämänkaari, 2 op (BI8).	243
Biologian labratyöskentely, 2 op (BI9).	244
Eläinten käyttäytyminen, 2 op (BI10).	245
Terveys ja mikrobiologia, 2 op (BI11).	246
Digikokoelma (kesäopinnot), 2 op (BI12).	247
Biokemiaa kokeellisesti, 2 op (BIKE).	248
Maailman ja Suomen ekosysteemit, 2 op (BIGE).	248
Terveysmaantiede, 2 op (GEBI).	248
Vaellus, 2 op (LIBI).	248
Ympäristö, yhteiskunta ja ilmasto (LUMA), 6 op (LUMA2).	248
Ilmastonmuutos, 4 op (ILMU).	248
7.6. Maantiede (GE).	248
Maailma muutoksessa, 2 op (GE1).	251
Sininen planeetta, 2 op (GE2).	252
Yhteinen maailma, 2 op (GE3).	254
Geomedia - tutki, osallistu ja vaikuta, 2 op (GE4).	255
Maantieteen abikertaus, 2 op (GE5).	256
Maailman kehittyneisyyserot, 2 op (GE6).	257
Maailman ja Suomen ekosysteemit, 2 op (BIGE).	258
Terveysmaantiede, 2 op (GEBI).	258
Uskonto- ja yhteiskuntamaantiede, 3 op (GEUEYH).	258

Ympäristö, yhteiskunta ja ilmasto (LUMA), 6 op (LUMA2).	258
Ilmastonmuutos, 4 op (ILMU).	259
7.7. Fysiikka (FY).	259
Fysiikka luonnontieteenä ja yhteiskunnassa, 2 op (FY1-2).	261
Energia ja lämpö, 2 op (FY3).	263
Voima ja liike, 2 op (FY4).	264
Jaksollinen liike ja aallot, 2 op (FY5).	265
Sähkö, 2 op (FY6).	266
Sähkömagnetismi ja valo, 2 op (FY7).	267
Aine, säteily ja kvantittuminen, 2 op (FY8).	268
Fysiikan abikertaus, 2 op (FY9).	270
Syventävä mekaniikka, 2 op (FY10).	270
Avaruus ja teknologia, 3 op (FY13).	271
Hiukkaskiihdyttimet, 2 op (FY14).	272
Kvanttimekaniikkaa ja suhteellisuusteoriaa yleissivistävästi (verkko- opinnot), 2 op (FY15).	273
Johdanto luonnontieteiden tutkimukseen (LUMA), 2 op (LUMA1).	274
Ympäristö, yhteiskunta ja ilmasto (LUMA), 6 op (LUMA2).	274
Syventävä sähkömagnetismi, 2 op (FY11).	274
Fysiikan työkurssi, 2 op (FY12).	275
7.8. Kemia (KE).	275
Kemia luonnontieteenä, 2 op (KE1-2).	278
Molekyylit ja mallit, 2 op (KE3).	280
Kemiallinen reaktio, 2 op (KE4).	281
Kemiallinen energia ja kiertotalous, 2 op (KE5).	282
Kemiallinen tasapaino, 2 op (KE6).	284
Kemian abikertaus, 2 op (KE7).	285
Kemian labrat, 2 op (KE8).	286
Arkikemia, 2 op (KE9).	287
Biokemiaa kokeellisesti, 2 op (BIKE).	288
Johdanto luonnontieteiden tutkimukseen (LUMA), 2 op (LUMA1).	288
Ympäristö, yhteiskunta ja ilmasto (LUMA), 6 op (LUMA2).	288
7.9. Filosofia (FI).	289
Johdatus filosofiseen ajatteluun, 2 op (FI1).	291
Etiikka, 2 op (FI2).	293
Yhteiskuntafilosofia, 2 op (FI3).	295
Totuus, 2 op (FI4).	296
Filosofian abikertaus, 2 op (FI5).	297

7.10. Psykologia (PS).	298
Toimiva ja oppiva ihminen, 2 op (PS1).	300
Kehittyvä ihminen, 2 op (PS2).	301
Tietoa käsittelevä ihminen, 2 op (PS3).	303
Tunteet, psyykkinen hyvinvointi ja mielenterveys, 2 op (PS4).	305
Yksilöllinen ja yhteisöllinen oppiminen, 2 op (PS5).	307
Psykologian abikertaus, 2 op (PS6).	308
Sosiaalipsykologia, 2 op (PS7).	309
Positiivinen psykologia, 2 op (PS8).	310
Motivaatio ja rationaalinen ajattelu, 2 op (PS9).	311
Soveltava psykologia ja psykologinen tutkimus, 2 op (PS10).	312
7.11. Historia (HI).	313
Ihminen, ympäristö ja historia, 2 op (HI1).	315
Kansainväliset suhteet, 2 op (HI2).	317
Itsenäisen Suomen historia, 2 op (HI3).	319
Eurooppalainen ihminen, 2 op (HI4).	320
Ruotsin Itämaasta Suomeksi, 2 op (HI5).	322
Maailman kulttuurit kohtaavat, 2 op (HI6).	323
Historian abikertaus, 2 op (HI7).	325
Historiantutkimus ja sen metodit, 2 op (HI8).	325
Länsimaisen tieteen historia (verkko-opinnot), 2 op (HI9).	326
Maailmanpolitiikka, 2 op (HI10).	327
Taide- ja kulttuurihistoria, 4 op (KU4HI4).	328
Arki ja populaarikulttuuri, 2 op (HIMU).	328
7.12. Yhteiskuntaoppi (YH).	328
Suomalainen yhteiskunta, 2 op (YH1).	330
Taloustieto, 2 op (YH2).	332
Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, 2 op (YH3).	334
Lakitieto, 2 op (YH4).	335
Yhteiskuntaopin abikertaus, 2 op (YH5).	337
Yhdistyneet kansakunnat, 2 op (YH6).	337
Uskonto- ja yhteiskuntamaantiede, 3 op (GEUEYH).	338
Talousosaamisen opintojakso (lyhyt), 4 op (MAB6-7YH2).	339
7.13. Uskonto (KT).	339
7.13.1. Evankelisluterilainen uskonto (KT1).	341
Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UE1).	341
Maailmanlaajuinen kristinuskko, 2 op (UE2).	342

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UE3).	344
Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UE4).	345
Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UE5).	347
Uskonto, tiede ja media, 2 op (UE6).	349
Uskonnon abikertaus, 2 op (UE7).	350
Raamattu, 2 op (UE8).	351
Uskonto- ja yhteiskuntamaantiede, 3 op (GEUEYH).	352
7.13.2. Ortodoksinen uskonto (KT2).	352
Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UO1).	352
Ortodoksisuus maailmassa, 2 op (UO2).	354
Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UO3).	355
Kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UO4).	357
Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus, 2 op (UO5).	358
Ortodoksisuus, tiede ja media, 2 op (UO6).	359
7.13.3. Katolinen uskonto (KT3).	361
Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UK1).	361
Maailmanlaajuinen kristinuskon, 2 op (UK2).	362
Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UK3).	363
Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UK4).	365
Uskonto taiteissa ja kulttuurissa, 2 op (UK5).	366
Uskonto, tiede ja media, 2 op (UK6).	367
7.13.4. Islamin uskonto (KT4).	368
Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UI1).	368
Maailmanlaajuinen islam, 2 op (UI2).	370
Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UI3).	371
Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UI4).	373
Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UI5).	374
Uskonto, tiede ja media, 2 op (UI6).	375
7.13.5. Juutalainen uskonto (KT5).	377
Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UJ1).	377
Maailmanlaajuinen juutalaisuus, 2 op (UJ2).	378
Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UJ3).	379
Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UJ4).	381
Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UJ5).	382
Uskonto, tiede ja media, 2 op (UJ6).	383

7.14. Elämänkatsomustieto (ET).	385
Minä ja hyvä elämä, 2 op (ET1).	387
Minä ja yhteiskunta, 2 op (ET2).	389
Kulttuurit, 2 op (ET3).	390
Katsomukset, 2 op (ET4).	392
Uskonnot ja uskonottomuus, 2 op (ET5).	393
Tulevaisuus, 2 op (ET6).	394
7.15. Terveystieto (TE).	396
Terveys voimavarana, 2 op (TE1).	398
Terveys ja ympäristö, 2 op (TE2).	399
Terveys ja yhteiskunta, 2 op (TE3).	401
Terveystiedon abikertaus, 2 op (TE4).	402
7.16. Liikunta (LI).	403
Oppiva liikkuja, 2 op (LI1).	405
Aktiivinen elämä, 2 op (LI2).	406
Uudet mahdollisuudet, 2 op (LI3).	407
Yhdessä liikkuen, 2 op (LI4).	409
Virkistystä liikunnasta, 2 op (LI5).	410
Liikunnanohjaus, 2 op (LI6).	411
Laskettelu- ja lautailu, 2 op (LI7).	412
Mailapelit, 2 op (LI8).	413
Palloilu, 2 op (LI9).	414
Kuntosali, 2 op (LI10).	415
Extremelajit, 2 op (LI11).	416
Padel, 2 op (LI12).	417
Valmennusoppi, 2 op (LI13).	418
Urheiluvalmennus, 30 op (VAL).	419
Huippu-urheilu, 6 op (HUU).	420
Vaellus, 2 op (LIBI).	421
7.17. Musiikki (MU).	421
Intro - kaikki soimaan, 2 op (MU1).	423
Syke - soiva ilmaisu, 2 op (MU2).	425
Genre - globaali uteliaisuus, 2 op (MU3).	426
Demo - luovasti yhdessä, 2 op (MU4).	427
Luova musiikki, 2 op (MU5).	428
Lauletaan yhdessä 1, 2 op (MU6).	430
Lauletaan yhdessä 2, 2 op (MU7).	431
Musiikin tieto-taito 1, 2 op (MU8).	432

Musiikin tieto-taito 2, 2 op (MU9).	433
Musiikin tieto-taito 3, 4 op (MU10).	434
Poplaulu-workshop, 2 op (MU11).	435
Pianonsoitto 1, 2 op (MU12).	436
Pianonsoitto 2, 2 op (MU13).	437
Kitaransoitto 1, 2 op (MU14).	438
Kitaransoitto 2, 2 op (MU15).	439
Bändi 1, 2 op (MU16).	440
Bändi 2, 2 op (MU17).	441
Musiikkiteknologia 1, 2 op (MU18).	443
Musiikkiteknologia 2, 2 op (MU19).	444
Musiikkia juhliin 1, 2 op (MU20).	445
Musiikkia juhliin 2, 2 op (MU21).	446
Musiikkia juhliin 3, 2 op (MU22).	447
Instrumenttiopinnot 1, 2 op (MU23).	448
Instrumenttiopinnot 2, 2 op (MU24).	448
Instrumenttiopinnot 3, 2 op (MU25).	449
Musiikkilinja 1. vuosi, 6 op (MUSA1).	450
Musiikkilinnan tieto-taito -opinnot 1. vuonna, 4 op (MUSA.TT).	453
Musiikkilinja 2. vuosi, 6 op (MUSA2).	454
Esittävän taiteen produktio, 2 op (MUSA2.projekti).	456
Arki ja populaarikulttuuri, 2 op (HIMU).	457
Sanoitus ja sävellys, 4 op (ÄIMU).	457
7.18. Kuvataide (KU).	457
Omat kuvat, jaetut kulttuurit, 2 op (KU1).	460
Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, 2 op (KU2).	462
Kuva viestii ja vaikuttaa, 2 op (KU3).	463
Kuvataiteen monet maailmat, 2 op (KU4).	465
Taidetta ja kulttuuria (kesäopinnot), 2 op (KU15).	466
Itsenäinen taideprojekti, 2 op (KU16).	467
Liikkuvat kuvat – elokuvan tekemisen perusteet, 2 op (KU8).	468
Keramiikan ja kuvanveiston työpaja, 2 op (KU11).	469
Taidegrafiikan työpaja, 2 op (KU14).	469
Maalauksen työpaja, 2 op (KU13).	470
Luova valokuvaus, 2 op (KU5).	471
TV-ohjelmatyöpaja, 2 op (KU10).	472
Elokuva- ja videotyöpaja, 2 op (KU09).	473
Piirustuksen työpaja, 2 op (KU12).	474

Graafisen suunnittelun ja kuvittamisen työpaja, 2 op (KU6).	475
Digipiirtämisen työpaja, 2 op (KU7).	476
Taide- ja kulttuurihistoria, 4 op (KU4HI4).	477
3D-suunnittelu ja mallintaminen, 2 op (KUTIE1).	477
Esittävä taide ja mediailmaisuus, 2 op (DRAKU).	477
Koodaa ja animoi, 2 op (KUTIE2).	477
Kuva- ja mediataidelinja 1. vuosi, 8 op (KUME1).	477
KUME1.Nykytaide, 2 op (KUME1.NYKY).	479
Kuva- ja mediataidelinja 2. vuosi KUVA, 6 op (KUME2.KUVA).	481
Kuva- ja mediataidelinja 2. vuosi MEDIA, 6 op (KUME2.MEDIA).	482
Kuva- ja mediataidelinjan syventävä projekti, 2 op (KUME2.projekti).	484
7.19. Opinto-ohjaus (OP).	484
Minä lukio-opiskelijana, 2 op (OP1).	486
Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, 2 op (OP2).	488
Työelämävalmiudet, 2 op (OP3).	490
Työelämään tutustuminen, 12 op (OP4).	491
7.20. Lukiodiplomit (LD).	492
Kotitalouden lukiodiplomi, 2 op (KOLD1).	493
Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD2).	494
Käsityön lukiodiplomi, 2 op (KÄLD3).	495
Liikunnan lukiodiplomi, 2 op (LILD4).	496
Median lukiodiplomi, 2 op (MELD5).	497
Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD6).	498
Tanssin lukiodiplomi, 2 op (TALD7).	500
Teatterin lukiodiplomi, 2 op (TELD8).	501
7.21. Temaattiset opinnot (TO).	502
Koulun lehti Järki 1, 2 op (JÄRK1).	502
Koulun lehti Järki 2, 2 op (JÄRK2).	502
Koulun lehti Järki 3, 2 op (JÄRK3).	503
Koulun lehti Järki 4, 2 op (JÄRK4).	503
Opiskelijakuntatoiminta 1, 2 op (OPKU1).	503
Opiskelijakuntatoiminta 2, 2 op (OPKU2).	504
Oppilaitostekniikka 1, 2 op (OPTK1).	505
Oppilaitostekniikka 2, 2 op (OPTK2).	506
Oppilaitostekniikka 3, 2 op (OPTK3).	507
Tutortoiminta 1, 2 op (TUTR1).	508
Tutortoiminta 2, 2 op (TUTR2).	509
Vapaaehtoistyö, 2 op (VAPE).	510

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen 1, 1 op (VAIK1).	511
Yhteiskunnallinen vaikuttaminen 2, 1 op (VAIK2).	511
Yhteiskunnallinen vaikuttaminen 3, 1 op (VAIK3).	512
Ilmastonmuutos, 4 op (ILMU).	513
Tuusulanjärvi, 4 op (TUUS).	513
Kansainvälinen verkkoyhteistyö, 4 op (KAVE).	514
Kansainvälisyyspassi, 2 op (KVPA).	516
Kansainvälisyyttä käytännössä, 2 op (KVKÄ).	517
KV-projekti Britteinsaaret, 6 op (KV.Britteinsaaret).	518
KV-projekti Espanja, 6 op (KV.Espanja).	520
KV-projekti Italia, 6 op (KV.Italia).	522
KV-projekti Kiina, 6 op (KV.Kiina).	524
KV-projekti Latina, 6 op (KV.Latina).	526
KV-projekti Ranska, 6 op (KV.Ranska).	528
KV-projekti Ruotsi, 6 op (KV.Ruotsi).	530
KV-projekti Saksa, 6 op (KV.Saksa).	532
KV-projekti Venäjä, 6 op (KV.Venäjä).	534
KV-projekti Yhdysvallat, 6 op (KV.Yhdysvallat).	536
KV-projekti Muu Eurooppa, 6 op (KV.MuuEurooppa).	538
KV-projekti Muu Euroopan ulkopuolinen maa, 6 op (KV.MuuMaailma).	540
KV-projekti: Muu KV-projekti, 6 op (KV.Muu).	542
Yhden jakson opiskelijavaihto ulkomailta, 6 op (KV.yksijakso).	544
Lukion opiskelijavaihto: isäntäperheenä toimiminen, 6 op (KV.Isäntäperhe).	545
Yksilölliset lumaopinnot, 2 op (YLUMA).	546
7.22. Draama (DRA).	547
Ilmaisun perusteet, 2 op (DRA1).	548
Esiintyisyys minussa, 2 op (DRA2).	549
Esitys ja teksti, 2 op (DRA3).	550
Esityksen maailma, 2 op (DRA4).	551
Yhteisö ja esitys, 2 op (DRA5).	552
Esittävän taiteen produktio, 4 op (DRA6).	554
Esittävä taide ja mediaailmaisuus, 2 op (DRAKU).	554
7.23. Tanssi (TAN).	554
Minä ja tanssi, 2 op (TAN1).	556
Tanssi- ja liiketekniikat 1, 2 op (TAN2).	557
Tanssi- ja liiketekniikat 2, 2 op (TAN3).	558
Tanssi- ja liiketekniikat 3, 2 op (TAN4).	559

Improvisaatio, 2 op (TAN5).	560
Koreografia, 2 op (TAN6).	560
Produktio 1, 2 op (TAN7).	561
Produktio 2, 2 op (TAN8).	562
Tanssia juhliin, 2 op (TAN9).	563
Tanssihistoria 1, 2 op (TAN10).	563
Tanssihistoria 2, 2 op (TAN11).	564
Tanssihistoria 3, 2 op (TAN12).	565
Tanssin lajiopinnot 1, 2 op (TAN13).	566
Tanssin lajiopinnot 2, 2 op (TAN14).	567
Tanssin lajiopinnot 3, 2 op (TAN15).	567
7.24. Tietotekniikka (TIE).	568
Johdatus lukio-opintoihin, 1 op (TIE1).	569
Robottiikka, 2 op (TIE2).	570
Peliohjelmointi, 2 op (TIE3).	571
Tekoäly, 2 op (TIE4).	571
Ohjelmointi 1, 2 op (TIE5).	572
Ohjelmointi 2, 2 op (TIE6).	573
Ohjelmointi 3, 2 op (TIE7).	573
Ohjelmointi 4, 2 op (TIE8).	574
Ohjelmointi 5, 2 op (TIE9).	574
Soveltava ohjelmointi, 2 op (TIE10).	575
3D-suunnittelu ja mallintaminen, 2 op (KUTIE1).	576
Koodaa ja animoi, 2 op (KUTIE2).	576
7.25. Yhteiskunta, talous ja yrittäjyys (YTY).	576
Yhteiskunnan ja talouden projekti, 1 op (YTY1).	577
Arjen talous, 2 op (YTY2).	578
Yrittäjyys 24H-leiri, 2 op (YTY3).	579
Yhteiskuntatutkimuksen perusteet, 1 op (YTY4).	580
24/12H -leirin ohjaaminen 1, 1 op (YTY5).	580
24/12 H -leirin ohjaaminen 2, 1 op (YTY6).	581
Talousguru 1, 1 op (YTY7).	582
Talousguru 2, 1 op (YTY8).	583
Asiantuntijavierailut ja -luennot, 2 op (YTY9).	583
Vuosi yrittäjänä, 2 op (YTY10).	584
Kaupallisen alan pääsykoevalmennus (verkko-opinnot), 1 op (YTY11).	585
7.26. Integraatio-opintojaksot.	585

Maailman ja Suomen ekosysteemit, 2 op (BIGE).	585
Biokemiaa kokeellisesti, 2 op (BIKE).	586
Esittävä taide ja mediailmaisuus, 2 op (DRAKU).	588
Terveysmaantiede, 2 op (GEBI).	589
Uskonto- ja yhteiskuntamaantiede, 3 op (GEUEYH).	590
Arki ja populaarikulttuuri, 2 op (HIMU).	591
Ilmastonmuutos, 4 op (ILMU).	593
Koulun lehti Järki 1, 2 op (JÄRK1).	594
Koulun lehti Järki 2, 2 op (JÄRK2).	595
Koulun lehti Järki 3, 2 op (JÄRK3).	596
Koulun lehti Järki 4, 2 op (JÄRK4).	597
Taide- ja kulttuurihistoria, 4 op (KU4HI4).	598
3D-suunnittelu ja mallintaminen, 2 op (KUTIE1).	600
Koodaa ja animoi, 2 op (KUTIE2).	601
Vaellus, 2 op (LIBI).	602
Johdanto luonnontieteiden tutkimukseen (LUMA), 2 op (LUMA1).	603
Ympäristö, yhteiskunta ja ilmasto (LUMA), 6 op (LUMA2).	605
Talousosaamisen opintojakso (lyhyt), 4 op (MAB6-7YH2).	609
Sanoitus ja sävellys, 4 op (ÄIMU).	611
8. Liitteet.	613
8.1. Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta.	613
8.2. Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko.	613
8.3. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	620
8.3.1. Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	620
8.4. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	626
8.4.1. Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	626
8.5. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	631
8.5.1. Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	632
8.6. Järvenpään lukion järjestyssäännöt ja suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä.	637
8.7. Järvenpään lukion toiminnan arviointi ja jatkuva kehittäminen.	637
8.8. Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen ohjaussuunnitelma.	637

8.9. Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen opiskeluhuoltosuunnitelma. . .	637
8.10. Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen pedagoginen tuki.	638
8.11. Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen tuntijako.	638

1. Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö

Järvenpään Opetus- ja kasvatustalautakunta on hyväksynyt opetussuunnitelman 25.5.2021.

1.1. Opetussuunnitelman laatiminen

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelmajärjestelmän osia ovat

- lukiolaki (714/2018)
- valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta (810/2018)
- Opetushallituksen määräys lukion opetussuunnitelman perusteista
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma
- vuosittain laadittava opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma.

Kaikki nuorten lukiokoulutuksen järjestäjät laativat paikallisen opetussuunnitelman näiden lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan, jollei opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä järjestämisluvasta muuta johdu. Jos lukiokoulutuksen järjestämisluvasta liittyy erityinen koulutustehtävä, siihen liittyvät määräykset otetaan huomioon opetussuunnitelmaa laadittaessa. Lukiokoulutus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi lukion opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja opiskelijan oppimisen arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä. Tekstin muodosta ilmenee, onko kyseessä velvoittava määräys vai sitä tarkentava tai selittävä teksti.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään lukion opetus- ja kasvatustyöstä. Koulutuksen järjestäjä laatii vuosittain hyväksymäänsä opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelman opetuksen käytännön järjestämisestä. Opiskelija laatii oppilaitoksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman.

Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon muiden oppilaitosten opetustarjonta sekä lukion toimintaympäristö, paikalliset osaamisvahvuudet ja erityisresurssit. Lukiopaikkakunnan tai -alueen luonto ja ympäristö, historia, kieliolosuhteet sekä elinkeino- ja kulttuurielämä tuovat opetussuunnitelmaan paikallisuutta. Käytännön yhteistyö eri alojen asiantuntijoiden kanssa lisää opiskelun elämäniläisyyttä ja syvällisyyttä. Opetussuunnitelmaa laadittaessa myös ajankohtaistetaan lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyjä asioita.

Koulutuksen järjestäjä hyväksyy paikallisen opetussuunnitelman ennen sen käyttöönottoa erikseen suomenkielistä, ruotsinkielistä, saamenkielistä ja tarvittaessa muulla kielellä annettavaa opetusta varten.

Lukiolain (714/2018) 13 §:n mukaan opiskelijan mahdollisuus suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot kolmessa vuodessa on turvattava järjestämällä opintojen eteneminen joustavasti ja tarjoamalla tarvittava oppimisen ja opiskelun tuki. Paikallinen opetussuunnitelma tulee laatia siten, että se antaa opiskelijalle mahdollisuuden yksilöllisiin opintoihin valintoihin omassa oppilaitoksessaan sekä halutessaan myös muissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa.

Koulutuksen järjestäjä päättää, miten paikallinen opetussuunnitelma laaditaan lukion opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Paikallinen opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä lukion henkilöstön, opiskelijoiden, opiskelijoiden huoltajien sekä säännösten edellyttämiltä osin lisäksi hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelujen tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Yhteistyötä opetussuunnitelman laatimisessa voidaan tehdä myös muiden koulutuksen

järjestäjien ja eri sidosryhmien kanssa. Kaikilla opiskelijoiden huoltajilla tulee olla mahdollisuus tutustua opetussuunnitelmaan. Ennen opetussuunnitelman hyväksymistä koulutuksen järjestäjän tulee kuulla lukion opiskelijakuntaa ja henkilöstöä sekä varata lukion kaikille opiskelijoille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyöllä eri tahojen kanssa pyritään varmistamaan lukiokoulutuksen korkeatasoisuus, yhteiskunnallinen merkittävyys sekä koko yhteisön sitoutuminen yhdessä määriteltyihin tavoitteisiin ja toimintatapoihin.

Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa pyritään ratkaisuihin, jotka kehittävät lukion toimintakulttuuria, tukevat opiskelijoiden hyvinvointia, jaksamista ja osallisuutta sekä monipuolistavat vuorovaikutusta lukion sisällä ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelmajärjestelmän osia ovat

- lukiolaki (714/2018)
- valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta (810/2018)
- Opetushallituksen määräys lukion opetussuunnitelman perusteista
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma
- vuosittain laadittava opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma.

Kaikki nuorten lukiokoulutuksen järjestäjät laativat paikallisen opetussuunnitelman lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan, jollei opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä järjestämisluvasta muuta johdu. Jos lukiokoulutuksen järjestämislupaan liittyy erityinen koulutustehtävä, siihen liittyvät määräykset otetaan huomioon opetussuunnitelmaa laadittaessa. Lukiokoulutus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi lukion opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja opiskelijan oppimisen arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä. Tekstin muodosta ilmenee, onko kyseessä velvoittava määräys vai sitä tarkentava tai selittävä teksti.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään lukion opetus- ja kasvatustyöstä. Koulutuksen järjestäjä laatii vuosittain hyväksymäänsä opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelman opetuksen käytännön järjestämisestä. Opiskelija laatii oppilaitoksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman.

Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon muiden oppilaitosten opetustarjonta sekä lukion toimintaympäristö, paikalliset osaamisvahvuudet ja erityisresurssit. Lukiopaikkakunnan tai -alueen luonto ja ympäristö, historia, kieliolosuhteet sekä elinkeino- ja kulttuurielämä tuovat opetussuunnitelmaan paikallisuutta. Käytännön yhteistyö eri alojen asiantuntijoiden kanssa lisää opiskelun elämänläheisyyttä ja syvällisyyttä. Opetussuunnitelmaa laadittaessa myös ajankohtaistetaan lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyjä asioita.

Lukiolain (714/2018) 13 §:n mukaan opiskelijan mahdollisuus suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot kolmessa vuodessa on turvattava järjestämällä opintojen eteneminen joustavasti ja tarjoamalla tarvittava oppimisen ja opiskelun tuki. Paikallinen opetussuunnitelma tulee laatia siten, että se antaa opiskelijalle mahdollisuuden yksilöllisiin opintoihin koskeviin valintoihin omassa oppilaitoksessaan sekä halutessaan myös muissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa.

Järvenpään lukiossa:

1) Opetussuunnitelman valmistelu on toteutettu Järvenpään Opetus- ja kasvatustalouden 10.12.2019/ § 69 vahvistamien linjausten mukaisesti. Laadinnassa on huomioitu Järvenpään kaupungille myönnetty valtakunnallinen erityistehtävä matemaattis-luonnontieteelliseen opetukseen. Poikkeus jouduttiin tekemään nuorten ja aikuisten opetussuunnitelmien osalta, kun alkuperäisenä tarkoituksena oli niiden sisällyttäminen samaan opetussuunnitelma-asiakirjaan. Opetussuunnitelmaa laadittaessa digitaalisella ePerusteet -alustalla osoittautui tarkoituksenmukaisesti opetussuunnitelmien laatiminen erillisinä asiakirjoina.

- 2) Opiskelijoilla, huoltajilla ja henkilökunnalla on ollut mahdollisuus vaikuttaa ja lausua mielipiteensä opetussuunnitelmasta ennen sen hyväksymistä.
- 3) Opetussuunnitelman uudistamistarpeita arvioidaan vuosittain opetussuunnitelman hengen mukaisesti. Arvioinnin perusteella laaditaan tarvittavat uudistukset, jotka koulutuksen järjestäjä vahvistaa.
- 4) Vuosittain laaditaan tähän opetussuunnitelmaan perustuva lukuvuosisuunnitelma, joka vahvistetaan Järvenpään kaupungin toimivaltasäännösten mukaisesti.

1.2. Opetussuunnitelman sisältö

Paikallinen opetussuunnitelma sisältää seuraavat osat:

- *lukion toiminta-ajatus ja arvopainotukset*
- *oppimiskäsitys, opiskeluympäristöt ja menetelmät*
- *lukion toimintakulttuurin pääpiirteet*
- *koulutuksen järjestäjän hyväksymä lukion tuntijako*
- *lukion kieliohjelma*
- *itsenäisen opiskelun periaatteet*
- *laaja-alaisen osaamisen osa-alueet*
- *oppiaineen tehtävä, oppiaineen opetuksen yleiset tavoitteet ja arviointi*
- *opintojaksojen tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutuminen ja arviointi opintojaksoittain*
- *kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttaminen*
- *ohjaussuunnitelma*
- *oppimisen ja opiskelun tukea tarvitsevien opiskelijoiden opetus*
- *kieli- ja kulttuuriryhmien opetus*
- *yhteistyö muiden lukiodien ja ammatillisten oppilaitosten kanssa*
- *yhteistyö yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten sekä muiden tahojen kanssa*
- *kansainvälinen yhteistyö*
- *työelämäyhteistyö*
- *opiskeluhoito*
- *opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi*
- *toiminnan jatkuva kehittäminen ja arviointi.*

Mikäli lukio järjestää vieraskielistä opetusta tai mahdollisuuden suorittaa lukiodiplomeita, se tulee määritellä opetussuunnitelmassa.

Lukiolain (714/2018) 33 §:ssä säädetään opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksien turvaamisesta ja opiskelijakunnasta. Pykälässä tarkoitettu toiminta tulee suunnitella paikallisen opetussuunnitelman ja muiden siihen perustuvien suunnitelmien osana tai yhteydessä.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoitoon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 377/2022]).

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on kirjattava koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmaan.

Lukiolain (714/2018) 40 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee laatia ja ohjeistaa paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Sukupuolten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) 5 a §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun

sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi paikallista opetussuunnitelmaa tai muuta lukion suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä paikalliseen opetussuunnitelmaan.

Järvenpään lukion opetussuunnitelma 2021 perustuu valtakunnalliseen lukion opetussuunnitelmaan 2019. Valtakunnallisen opetussuunnitelman osat näkyvät koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa kursivilla merkittyinä osina.

Paikallinen opetussuunnitelma sisältää seuraavat osat:

- *lukion toiminta-ajatus ja arvopainotukset*
- *oppimiskäsitys, opiskeluympäristöt ja menetelmät*
- *lukion toimintakulttuurin pääpiirteet*
- *koulutuksen järjestäjän hyväksymä lukion tuntijako*
- *lukion kieliohjelma*
- *itsenäisen opiskelun periaatteet*
- *laaja-alaisen osaamisen osa-alueet*
- *oppiaineen tehtävä, oppiaineen opetuksen yleiset tavoitteet ja arviointi*
- *opintojaksojen tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutuminen ja arviointi opintojaksoittain*
- *kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttaminen*
- *ohjaussuunnitelma*
- *oppimisen ja opiskelun tukea tarvitsevien opiskelijoiden opetus*
- *kieli- ja kulttuuriryhmien opetus*
- *yhteistyö muiden lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten kanssa*
- *yhteistyö yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten sekä muiden tahojen kanssa*
- *kansainvälinen yhteistyö*
- *työelämäyhteistyö*
- *opiskeluhoito*
- *opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi*
- *toiminnan jatkuva kehittäminen ja arviointi.*

Järvenpään lukion nuorten lukiokoulutuksen opetussuunnitelma sisältää seuraavat liitteet:

- 8.1 Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta
- 8.2 Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko
- 8.3 Järvenpään lukion järjestyssäännöt ja suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä
- 8.4 Järvenpään lukion toiminnan arviointi ja jatkuva kehittäminen
- 8.5 Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen ohjaussuunnitelma
- 8.6 Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen opiskeluhoitosuunnitelma
- 8.7 Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen pedagoginen tuki
- 8.8 Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen tuntijako
- Järvenpään lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on osana lukion lukuvuosisuunnitelmaa.
- Järvenpään lukion kriisi- ja turvallisuusohjelma päivitetään vuosittain kaupungin ohjeiden mukaisesti.
- Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen todistusohjausta tuodaan erikseen vahvistettavaksi, kun se opiskelijahallinto-ohjelmassa on mahdollista.

2. Lukiokoulutuksen tehtävä ja arvoperusta

2.1. Lukiokoulutuksen tehtävä

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Lukiokoulutuksessa yleissivistys koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista ja tahdosta, joiden avulla kriittiseen ja itsenäiseen ajatteluun pystyvät yksilöt osaavat toimia vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja itseään kehittäen.

Lukioaikana opiskelija kartuttaa ihmistä, kulttuureja, ympäristöä ja yhteiskuntaa koskevaa olennaista tietoa, osaamista ja toimijuutta. Lukio-opetus valmistaa opiskelijaa ymmärtämään elämässä ja maailmassa vallitsevia monitahoisia keskinäisriippuvuuksia sekä jäsentämään laaja-alaisia ilmiöitä.

Lukiokoulutuksella on opetus- ja kasvatustehtävä. Lukiokoulutuksessa otetaan huomioon alle 18-vuotiaita opiskelijoita koskien lapsen edun ensisijaisuus opetusta ja koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä (lukiolaki 714/2018, 2 § 2 mom, muutettu lailla 165/2022). Lukiokoulutuksen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa. Samalla opiskelija kehittää suhdettaan menneisyyteen ja suuntautuu tulevaisuuteen. Lukiokoulutus syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia elämänhallintaan ja työelämään.

Lukiokoulutus rakentuu perusopetuksen oppimäärälle. Se antaa yleiset ja monipuoliset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammatilliseen koulutukseen. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla näytöillä.

Lukiokoulutus ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan, maailmankansalaisuuteen kasvamiseen ja jatkuvaan oppimiseen.

2.2. Arvoperusta

Lukion opetussuunnitelman perusteiden arvoperusta rakentuu demokratialle ja suomalaiselle sivistysihanteelle, jonka mukaan opiskelu ja oppiminen uudistavat yhteiskuntaa ja kulttuuria. Sivistys on yksilöiden ja yhteisöjen taitoa tehdä ratkaisuja eettisen pohdinnan, toisen asemaan asettumisen ja tietoon perustuvan harkinnan avulla. Sivistykseen kuuluu taito ja tahto käsitellä inhimillisten pyrkimysten ja vallitsevan todellisuuden välisiä ristiriitoja eettisesti, myötätuntoisesti ja ratkaisuja etsien. Sivistys ilmenee huolenpitona, avarakatseisuutena, laaja-alaisena todellisuuden hahmottamisena ja sitoutumisena toimintaan myönteisten muutosten puolesta. Lukion sivistysihanteena on pyrkimys totuuteen, hyvyteen, kauneuteen, oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan.

Lukio-opetuksen perustana on elämän ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä ihmisarvon loukkaamattomuus. Lukio-opetus pohjautuu keskeisiin ihmisoikeussopimuksiin. Opiskelija muodostaa lukioaikanaan jäsentyneen käsityksen perus- ja ihmisoikeuksien taustalla olevista arvoista, keskeisistä perus- ja ihmisoikeusnormeista sekä näitä oikeuksia edistävästä toimintatavoista. Lukio-opetus kehittää arvo-osaamista kannustamalla omien arvojen syvälliseen pohdintaan sekä käsittelemällä julkilausuttujen arvojen ja todellisuuden välisiä jännitteitä.

Lukio-opetus edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä demokratiaa ja hyvinvointia. Lukio-opetus on opiskelijaa uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamatonta, eikä sitä saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen välineenä. Lukio-opetus

kannustaa pohtimaan suomalaisen yhteiskunnan ja kansainvälisen kehityksen mahdollisuuksia, vaihtoehtoja ja epäkohtia. Osallisuus, toimijuus ja yhteisöllisyys korostuvat kaikessa lukion toiminnassa.

Lukio-opetuksessa ymmärretään kestävä elämäntavan välttämättömyys sekä rakennetaan osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Opiskelija ymmärtää oman toimintansa ja globaalin vastuun merkityksen luonnonvarojen kestävässä käytössä, ilmastonmuutoksen hillinnässä ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Lukio-opetus kannustaa vastuulliseen toimijuuteen sekä kansainväliseen yhteistyöhön ja maailmankansalaisuuteen YK:n kestävä kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n mukaisesti.

Jokainen lukio on yhteisö, jossa erilaisista taustoista tulevilla ihmisillä on mahdollisuus tunnistaa ja pohtia yhteisiä hyvän elämän arvoja ja periaatteita sekä oppia yhteistyöhön. Lukiossa kannustetaan keskinäiseen välittämiseen ja huolenpitoon. Luovuutta, aloitteellisuutta, rehellisyyttä ja sisua arvostetaan. Inhimillinen ja kulttuurinen moninaisuus nähdään rikkautena ja luovuuden lähteenä. Kulttuuriperintöjä vahvistetaan välittämällä, arvioimalla ja uudistamalla niihin liittyvää tietoa ja osaamista.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa arvoperustaa tarkennetaan oman lukion kannalta olennaisissa asioissa. Arvoperusta toteutuu lukion toimintakulttuurissa, kaikkien oppiaineiden opetuksessa ja työskentelyn organisoinnissa. Lukion arvoperustaa konkretisoi näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa kuvattu laaja-alainen osaaminen.

Perusteiden teksti

Lukion opetussuunnitelman perusteiden arvoperusta rakentuu demokratialle ja suomalaiselle sivistysihanteelle, jonka mukaan opiskelu ja oppiminen uudistavat yhteiskuntaa ja kulttuuria. Sivistys on yksilöiden ja yhteisöjen taitoa tehdä ratkaisuja eettisen pohdinnan, toisen asemaan asettumisen ja tietoon perustuvan harkinnan avulla. Sivistykseen kuuluu taito ja tahto käsitellä inhimillisten pyrkimysten ja vallitsevan todellisuuden välisiä ristiriitoja eettisesti, myötätuntoisesti ja ratkaisuja etsien. Sivistys ilmenee huolenpitona, avarakatseisuutena, laaja-alaisena todellisuuden hahmottamisena ja sitoutumisena toimintaan myönteisten muutosten puolesta. Lukion sivistysihanteena on pyrkimys totuuteen, hyvyyteen, kauneuteen, oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan.

Lukio-opetuksen perustana on elämän ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä ihmisarvon loukkaamattomuus. Lukio-opetus pohjautuu keskeisiin ihmisoikeussopimuksiin. Opiskelija muodostaa lukioaikanaan jäsentyneen käsityksen perus- ja ihmisoikeuksien taustalla olevista arvoista, keskeisistä perus- ja ihmisoikeusnormeista sekä näitä oikeuksia edistävästä toimintatavoista. Lukio-opetus kehittää arvo-osaamista kannustamalla omien arvojen syvälliseen pohdintaan sekä käsittelemällä julkilausuttujen arvojen ja todellisuuden välisiä jännitteitä.

Lukio-opetus edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä demokratiaa ja hyvinvointia. Lukio-opetus on opiskelijaa uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamatonta, eikä sitä saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen välineenä. Lukio-opetus kannustaa pohtimaan suomalaisen yhteiskunnan ja kansainvälisen kehityksen mahdollisuuksia, vaihtoehtoja ja epäkohtia. Osallisuus, toimijuus ja yhteisöllisyys korostuvat kaikessa lukion toiminnassa.

Lukio-opetuksessa ymmärretään kestävä elämäntavan välttämättömyys sekä rakennetaan osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Opiskelija ymmärtää oman toimintansa ja globaalin vastuun merkityksen luonnonvarojen kestävässä käytössä, ilmastonmuutoksen hillinnässä ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Lukio-opetus kannustaa vastuulliseen toimijuuteen sekä kansainväliseen yhteistyöhön ja maailmankansalaisuuteen YK:n kestävä kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n mukaisesti.

Jokainen lukio on yhteisö, jossa erilaisista taustoista tulevilla ihmisillä on mahdollisuus tunnistaa ja pohtia yhteisiä hyvän elämän arvoja ja periaatteita sekä oppia yhteistyöhön. Lukiossa kannustetaan keskinäiseen välittämiseen ja huolenpitoon. Luovuutta, aloitteellisuutta, rehellisyyttä

ja sisua arvostetaan. Inhimillinen ja kulttuurinen moninaisuus nähdään rikkautena ja luovuuden lähteenä. Kulttuuriperintöjä vahvistetaan välittämällä, arvioimalla ja uudistamalla niihin liittyvää tietoa ja osaamista.

Arvoperusta toteutuu lukion toimintakulttuurissa, kaikkien oppiaineiden opetuksessa ja työskentelyn organisoinnissa.

Järvenpään lukion ohjaavat arvot

Lukion keskeisissä arvoissa on otettu huomioon Järvenpään kaupungin (asukaslähtöisyys, rohkeus, vastuullisuus, osallisuus, avoimuus ja tuloksellisuus) ja perusopetuksen arvot (vastuu itsestä ja muista, yhteistyötaidot, hyvinvointi ja oppimisen ilo). Seuraavien arvojen kautta konkretisoidaan arvoperustaa Järvenpään lukion kannalta olennaisissa asioissa:

Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyyteen kuuluu toimiva kommunikaatio ja yhteisön jäsenten välinen luottamus. Järvenpään lukiossa on keskustelulle avoin ilmapiiri, tehokas tiedottaminen sekä vastaanottajilla kyky ja tahto hankkia tietoa asioista. Erilaisia tapoja tehdä yhteistyötä opetellaan ja harjoitetaan aktiivisesti. Positiivisten traditioiden kautta lukioyhteisön jäsenet luovat yhteisöllisyyden tunnetta. Toimiva yhteisö myös kykenee kehittymään yhdessä ja sovittelemaan ristiriitoja. Yhteisössä sen kaikilla jäsenillä pitää olla turvallista, kaikkien pitää saada osakseen tasa-arvoista ja oikeudenmukaista kohtelua sekä kaikkien työtä pitää kunnioittaa. Työympäristöä ja sen kulttuuria kunnioitetaan ja siitä pidetään huolta.

Yksilöllisyys

Yksilöllisyys rakentuu yksilön terveelle itsetunnon sekä omien kykyjensä ja voimavarojensa realistiselle tuntemiselle. Kyky antaa ja ottaa vastaan palautetta on tärkeä. Oppimismyönteinen asenne lähtee siitä, että yksilön luovuutta, vahvuuksia ja motivaatiota tuetaan. Jokaisella on mahdollisuus yksilöllisiin valintoihin, ja niistä annetaan tietoa. Yksilöllisyyteen kuuluvat myös ihmisen moninaisuuden huomioon ottaminen, toisten kunnioittaminen ja arvostaminen.

Vastuullisuus

Vastuullisuus on yhteisöllisyyttä ja yksilöllisyyttä yhdistävä voima. Se perustuu yhteisön sääntöjen sekä tavoitteiden selkeyteen ja niihin sitoutumiseen. Sosiaalistumisen tavoitteena on yhteisön normeihin oppiva ja sen arvoja kunnioittava ihminen. Vastuullisuus ilmenee yhteisön jäsenten itseohjautuvuuteen kannustamisena sekä työn tekemisen tukemisena ja kiittämisenä. Vastuullisuus tarkoittaa myös, että pidetään huolta muista yhteisön jäsenistä ja pyritään terveisiin elämäntapoihin ja kestäväan kehitykseen. Aktiivisuus koulun toiminnassa ja muussa yhteiskunnassa ovat osa vastuullisuutta. Lukioyhteisön jäsenet pyrkivät omalla toiminnallaan hillitsemään ilmastonmuutoksen vaikutuksia kiinnittämällä huomiota paitsi ekologisesti, myös taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväan kehitykseen.

Rohkeus

Yhteisöllisyys, yksilöllisyys ja vastuullisuus luovat perustan kohdata muuttuvan maailman haasteita. Näiden lisäksi tarvitaan myös rohkeutta, joka ilmenee muun muassa kykynä oppia elämään epävarmuuden kanssa, luovuuden, yrittäjyyden ja innovatiivisuuden taitoina sekä kykynä toimia maailmankansalaisena verkostoituneessa monikulttuurisessa ja kansainvälisessä ympäristössä.

3. Opetuksen toteuttaminen

3.1. Opintojen rakenne

Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä. Lukio-opinnot muodostuvat lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (810/2018) liitteen 1 mukaisista pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista, joita koulutuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijalle. Valtioneuvoston asetuksen mukaisia valtakunnallisia valinnaisia opintoja nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärään tulee sisältyä vähintään 20 opintopistettä. Oppimäärään voi lisäksi sisältyä lukiodiplomeita ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla.

Opetushallitus on laatinut lukion opetussuunnitelman perusteet lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteessä 1 tarkoitettuihin pakollisiin ja valtakunnallisiin valinnaisiin opintoihin lukuun ottamatta temaattisia opintoja. Lisäksi Opetushallitus on laatinut opetussuunnitelman perusteet lukiodiplomeihin. Lukiodiplomien laajuus on kaksi opintopistettä.

Koulutuksen järjestäjä päättää, minkä laajuisina opintojaksoina opinnot tarjotaan opiskelijalle. Koulutuksen järjestäjän tulee kuitenkin tarjota opiskelijalle mahdollisuus suorittaa lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen 1 mukaisia valtakunnallisia valinnaisia opintoja kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään, missä järjestyksessä oppiaineen opinnot suoritetaan ja miten ne jaetaan opintojaksoihin.

Opetus toteutuu opintojaksoina, jotka voivat koostua yhden tai useamman oppiaineen opinnoista. Opintojaksojen laajuus vaihtelee yhdestä opintopisteestä kahdeksaan opintopisteeseen. Lukiodiplomien laajuus on kaksi opintopistettä ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen kaksi opintopistettä.

Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen tuntijako on liitteessä 8.8. Oppiainekohtaisissa luvuissa määritellään opintojaksojen laajuudet opintopisteinä sekä suoritusjärjestys.

Erityislinjojen opiskelijat suorittavat opintonsa eri linjojen määrittelemien ehtojen mukaisesti. Erityislinjojen opintojen rakenne esitellään omissa aliluvuissaan 3.1.1-3.1.5. Luvussa 3.1.6 esitellään Järvenpään lukion kieliohjelma ja luvussa 3.1.7 oppiaineiden opintojaksojen suorittamisjärjestyksen periaatteet.

3.1.1. Kuva- ja mediataidelinja

Kuva- ja mediataidelinjan tavoitteena on perehdyttää opiskelija kuvalliseen ajatteluun, kuva- ja mediataiteen tekniikoihin, sekä vahvistaa opiskelijan taiteentuntemusta, omaa tulkintaa ja ilmaisua.

Opetuksella tuetaan laaja-alaisen yleissivistyksen rakentumista sekä aktiiviseen paikalliseen ja globaaliin toimijuuteen kasvamista. Opinnot antavat edellytyksiä luovan ja kriittisen ajattelun kehittämiseksi sekä elinympäristöön vaikuttamiselle. Opiskelijoille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia tulevaisuuden jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksien kehittämiseen. Opintojaksojen tavoitteena on syventää tiedollisia ja erityisesti taidollisia valmiuksia, joita tarvitaan media-, muotoilu-, taide- ja kulttuurialoilla.

Opiskelijat osallistuvat sisältöjen ja ilmaisun keinojen valintaan. Opetuksessa tarjotaan edellytykset työtapojen ja opiskelu ympäristöjen monipuoliselle käytölle. Opiskelijaa kannustetaan välineiden, materiaalien ja ilmaisun keinojen kokeilemiseen sekä niiden luovaan soveltamiseen. Uudet teknologiat, mediaympäristöt ja audiovisuaalisen kulttuurin muodot ovat sekä tutkittavia

ilmiöitä että kuvailmaisun välineitä. Opiskelijat perehtyvät ajankohtaisiin visuaalisen kulttuurin ilmiöihin ja toimintatapoihin sekä erilaisiin osallistumisen ja vaikuttamisen muotoihin.

Kuva- ja mediataidelinjan opiskelijan on suoritettava yhteensä 8 opintojaksoa, joista 7 on pakollista kuva- ja mediataiteen opintojaksoa sekä joko kuvataiteen tai median lukiodiplomi.

Opintojen suoritusjärjestys:

- **1. lukuvuotena** kaikille yhteiset taiteen ja median yleiset opinnot
- **2. lukuvuotena** opiskelija valitsee suuntautumisen joko KUVAan tai MEDIAan ja suorittaa painotetut opintojaksot valitsemastaan suuntauksesta.
- **3. lukuvuotena** opiskelija suorittaa valtakunnallisen kuvataiteen tai median lukiodiplomin.

Järvenpään opetus- ja kasvatustalautakunta vahvistaa vuosittain opiskelijaksioton kriteerit.

3.1.2. Matematiikka- ja luonnontiedelinja

Järvenpään lukiolle on myönnetty valtakunnallinen erityistehtävä matematiikan ja luonnontieteiden opetuksessa. Tehtävää toteutetaan siten, että matematiikka- ja luonnontiedelinjan opiskelijat painottavat opinnoissaan kyseisiä aineita.

Linjan opiskelijalla on oikeus jättää suorittamatta 16 opintopisteen verran valtakunnallisia pakollisia opintoja. Opiskelijan tulee kuitenkin suorittaa vähintään puolet lukion jokaisen oppiaineen pakollisista opinnoista. Oppiaineissa, joissa pakolliset opinnot on säädytty kahden opintopisteen laajuisina opinnot tulee suorittaa kahden opintopisteen laajuisina. Erityisen koulutustehtävän opintojen tulee muodostua pääsääntöisesti muista kuin lukion valtakunnallisista opinnoista. (Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös VN/18877/2020-OKM-1)

Matematiikka- ja luonnontiedelinjan opiskelijan tulee suorittaa vähintään 24 opintopisteen verran matematiikan, fysiikan, kemian, biologian, maantieteen ja tietotekniikan valinnaisia opintoja, joista vähintään 16 opintopistettä tulee olla koulukohtaisia opintoja, ja näistä 10 opintopistettä muita kuin abikertausopintoja. Koulukohtaisina opintoina voivat olla seuraavat:

- Matematiikka: MAA13 - MAA16
- Fysiikka: FY9 - FY15
- Kemia: KE7- KE09
- Biologia: BI7 - BI12
- Maantiede: GE5 ja GE6
- Tietotekniikka: TIE2 - TIE10
- Lisäksi seuraavat opintojaksot: Maailman ja suomen ekosysteemit (BIGE), Biokemiaa kokeellisesti (BIKE), Terveysmaantiede (GEBI), Ilmastomuutos (ILMU), Koodaa ja animoi (KUTIE), Luonnontieteiden latina (LAB9), Tuusulanjärvi (TUUS), matemaattis-luonnontieteellisiin aineisiin liittyvät kansainväliset projektit sekä hyväksytyt Yksilölliset lumaopinnot (YLUMA)

Luma-linjan opiskelijat suorittavat luonnontiedeaineiden pakollisia opintoja osittain erilaisissa opintojaksoissa yleislinjaan nähden. Luma-linjan opintojaksoja ovat LUMA1 (FY1 ja KE1) sekä LUMA2 (FY2, KE2, GE1, BI2, BI3). Lumaopiskelijoilla on oikeus jättää suorittamatta biologian opinnot BI2 ja BI3, jolloin hänen tulee suorittaa muuta LUMA2-opintojaksoon kuuluvat opinnot samoin kuin yleislinjalla. Matematiikassa kaikki linjan opiskelijat aloittavat pitkällä oppimäärällä. Pitkä oppimäärä on mahdollista vaihtaa lyhyeen, kunhan edellä mainitut linjan edellytykset täyttyvät.

Järvenpään opetus- ja kasvatustalautakunta vahvistaa vuosittain opiskelijaksioton kriteerit.

3.1.3. Musiikki- ja tanssilinja

Musiikkilinjan opinnot

Järvenpään lukion musiikkilinja tarjoaa musiikista kiinnostuneelle opiskelijalle monipuolista ja laaja-alaista musiikin opetusta musiikkiin suuntautuneessa ryhmässä. Musiikkilinjalaiset saavat hyvän pohjan musiikin ammattiopintoihin ja musiikkilinjasta on hyötyä musiikkia sekä taiteellista yleissivistystä sivuvaan koulutukseen hakeutuessa. Opinnot musiikkilinjalla painottuvat ”tekemällä oppimiseen” eli yhteissoittoa erilaisissa kokoonpanoissa ja esiintymisiä on runsaasti. Opintoihin kuuluu myös mm. musiikin teoriaa ja -historiaa, musiikin teknologiaa, workshop-opintoja, sekä lukiodiplomin tekeminen.

Yhteistyö paikallisten musiikkiopistojen, muusikoiden ja musiikin ammattilaisten sekä kansallisten korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa ovat osa musiikkilinjan opiskelua. Myös kansainväliset projektit kuuluvat musiikkilinjan opiskeluun. Innostava ja korkeatasoinen opiskeluympäristö tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet esiintymiseen sekä taide- ja ilmaisuaineiden välisiin yhteistyöprojekteihin.

Järvenpään lukion musiikkilinjalla opiskelija suorittaa yhteensä 10 opintojaksoa, joista kahdeksan opintojaksoa musiikkilinjalaisille pakollisista yhteisistä opinnoista ja niiden lisäksi kaksi opintojaksoa oman kiinnostuksen mukaan lukion musiikin opinnoista.

- **1. lukuvuosi:** MUSA1 (Musiikkilinjan pakolliset opinnot 1. vuonna), johon kuuluvat MU1.L, MU2.L ja MU3.L ja MUSA.TT (Musiikkilinjan tieto-taito -opinnot), johon kuuluvat eli MU8 ja MU9. Jälkimmäinen opintojakso voidaan hyväksilukea, mikäli opiskelija on suorittanut vastaavat musiikin hahmotusaineet jossakin muussa musiikkioppilaitoksessa.
- **2. lukuvuosi:** MUSA2 (Musiikkilinjan pakolliset opinnot 2. vuonna), johon kuuluvat MU4.L, MUSA.PROJEKTI Esittävän taiteen produktio sekä MU20 Musiikkia juhliin 1. Lisäksi voi tehdä valinnaisia opintojaksoja oman kiinnostuksen mukaan.
- **3. lukuvuosi:** Suositellaan tehtäväksi MULD6 Musiikin lukiodiplomi, MU21 Musiikkia juhliin, jos sitä ei ole suoritettu 2. opiskeluvuonna, sekä opintoja oman valinnan mukaan.

Kun opiskelija on suorittanut yhteensä 20 opintopistettä eli kahdeksan (16 op) pakollista musiikin opintojaksoa ja kaksi opintojaksoa (4 op) valinnaisista opintojaksoista, hän saa musiikkilinjan todistuksen.

Järvenpään opetus- ja kasvatustalouden vahvistaa vuosittain opiskelijaksioton kriteerit.

Tanssilinjan opinnot

Tanssin opinnoissa opiskelevat suorittavat lukioaikana vähintään 10 opintojaksoa tanssin opinnoista, joista kahdeksan on kaikille pakollisia. Kaksi opintojaksoa voi valita muista tanssilinjan opintojaksoista ja/tai hyväksilukea lukion ulkopuolisista tanssitunneista. Ensimmäisenä lukuvuotena suoritetaan neljä, toisena lukuvuotena kolme ja kolmantena lukuvuotena yksi pakollista opintojaksoa. Kaikkien vuosikurssien tanssin opiskelijat suorittavat tanssin opintojakson yhtä aikaa lukuunottamatta opintojaksoja TAN1 Minä ja Tanssi ja TAN7 - TAN8 Produktio. TALD7 Tanssin lukiodiplomin suorittamista suositellaan kaikille tanssin opinnoissa opiskeleville.

3.1.4. Urheilulinja

Urheilulinjan tavoite on että, opiskelija kehittyä urheilijana, suorittaa lukio-opinnot ja ylioppilastutkinnon sekä kykenee arvioimaan ja suunnittelemaan jatko-opintomahdollisuuksia.

Valmennus toteutetaan kolmea kertaa viikossa lähinnä aamuisin. Valmentajina toimivat urheiluseurojen valmentajat. Aamuvalmennukset ja muu lukion opetustarjonta on suunniteltu niin, että urheiluharrastuksesta huolimatta opiskelija voi hyödyntää laajasti koko koulun muuta opetustarjontaa. Urheilulinjalaisen tulee suorittaa lajikohtaista valmennusta vähintään 16 opintopistettä opiskeluaikana, ja ne lasketaan opiskelijan kokonaisopintopistemäärään osaksi pakollisia ja/tai valinnaisia opintoja. Opiskelija voi suorittaa valmennusta maksimissaan 30 opintopistettä. Urheilulinjalainen voi lisäksi valita ohjelmaansa myös koululiikunnan valinnaisia opintojaksoja.

Urheilulinjalle hyväksytyt suorittavat yhteisesti terveystiedon ja liikunnan pakolliset opintojaksot. Näin heille voidaan antaa juuri urheilijoille suunnattua tietoa ja taitoa. LI3 Valmennusoppi kuuluu myös urheilulinjan opintoihin.

Järvenpään opetus- ja kasvatustaloutakunta vahvistaa vuosittain opiskelijaksioton kriteerit.

3.1.5. Yhteiskunta, talous ja yrittäjyys - suuntautumisvaihtoehto

Yhteiskunnan, talouden ja yrittäjyyden (YTY) suuntautumisvaihtoehto tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden oppia yhteiskunnasta, taloudesta ja yrittäjyydestä yhdessä tehden, toimien ja vaikuttaen. Tavoite on aktivoida yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen, sisäisen ja ulkoisen yrittäjyyden edistäminen, yhteistyö yritysten, järjestöjen, elinkeinoelämän vaikuttajien ja muiden oppilaitosten kanssa, toiminnallinen oppiminen, kuten työssäoppiminen ja projektit, sekä jatko-opintovalmiuksien kehittäminen.

Opinnot tutustuttavat yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen, liiketoimintaan, talouteen ja yritysmaailmaan. Opintojaksot painottuvat pääsääntöisesti tekemällä oppimiseen, ja niissä rakennetaan siltaa koulun ulkopuoliseen maailmaan. Opintopisteitä tulee suorittaa vähintään 10.

Opiskelijat suuntautumisvaihtoehtoon valitaan yleislinjalle päässeiden joukosta.

3.1.6. Kieliohjelma

Järvenpään lukion nuorten lukiokoulutuksessa tarjotaan seuraavia kieliä:

- suomi toisena kielenä
- perusopetuksen alakoulussa alkaneena A-kielenä: englanti, ranska, saksa
- B1-kielenä: ruotsi
- perusopetuksen 8. lk:lla alkaneena B2-kielenä: ranska, venäjä, espanja. Lähiopetus toteutetaan B3-kielen ryhmien mukana.
- lukiossa alkavana B3-kielenä: espanja, kiina, latina, ranska, saksa, venäjä

Lisäksi opiskelija voi lukea muissa oppilaitoksissa suoritettuja kieliopintoja, jotka luetaan lukio-opintoihin vastaavuuden mukaisesti.

3.1.7. Opintojen suoritusjärjestys

Oppiaineiden valtakunnallisista opintojaksoista on ensimmäisenä suoritettava pääsääntöisesti numerojärjestyksessä ensimmäinen opintojakso. Kielissä, fysiikassa, kemiassa, matematiikassa sekä äidinkieliessä ja kirjallisuudessa suoritetaan valtakunnalliset opinnot tämän jälkeen yleensä numerojärjestyksessä. Mahdolliset poikkeukset näiden aineiden suoritusjärjestyksessä sekä muut yksityiskohtaiset suositukset valtakunnallisten ja koulukohtaisten opintojaksojen suhteen täsmennetään tarvittaessa lukion opinto-oppaassa.

3.2. Oppimiskäsitys

Lukion opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on seurausta opiskelijan aktiivisesta ja tavoitteellisesta toiminnasta. Oppimisprosessin aikana opiskelija tulkitsee, analysoi ja arvioi eri muodoissa esitettyä dataa, informaatiota tai tietoa aikaisempien kokemusten ja tietojen pohjalta. Hän kehittää ratkaisuja ja luo uudenlaisia kokonaisuuksia yhdistäen tietoja ja taitoja uudella tavalla. Ohjaus ja rakentava palaute vahvistavat itseluottamusta ja auttavat opiskelijaa asettamaan omia tavoitteita, kehittämään ajatteluaan ja työskentelemään tarkoituksenmukaisella tavalla tavoitteiden suuntaisesti.

Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden opiskelijoiden, opettajien, asiantuntijoiden ja yhteisöjen kanssa erilaisissa ympäristöissä. Se on monimuotoista ja sidoksissa siihen toimintaan, tilanteeseen ja kulttuuriin, jossa se tapahtuu. Myös kieli, kehollisuus ja eri aistien käyttö ovat oppimisen kannalta olennaisia. Lukio-opinnoissa opiskelijaa ohjataan havaitsemaan käsitteiden, tiedonalojen ja osaamisen välisiä yhteyksiä sekä soveltamaan aiemmin oppimaansa muuttuvissa tilanteissa. Näin kehittyvät myös jatkuvan oppimisen edellyttämät taidot. Oppimisprosesseistaan tietoinen opiskelija osaa arvioida ja kehittää opiskelu- ja ajattelutaitojaan sekä toimia opinnoissaan vähitellen yhä itseohjautuvammin. Opintoihin liittyvät onnistumisen kokemukset ja rohkaiseva ohjaus vahvistavat uskoa omiin mahdollisuuksiin ja innostavat opiskeluun.

Oppimiskäsitys

Järvenpään lukio opetussuunnitelma pohjautuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on seurausta opiskelijan aktiivisesta, tavoitteellisesta ja itseohjautuvasta toiminnasta. Oppimisprosessin aikana opiskelija tulkitsee, analysoi ja arvioi eri muodoissa esitettyä informaatiota, rakentaa uutta tietoa ja syventää siten osaamistaan aikaisempien kokemustensa ja tietojensa pohjalta. Ohjaus ja rakentava palaute vahvistavat itseluottamusta ja auttavat opiskelijaa kehittämään ajatteluaan ja työskentelemään tarkoituksenmukaisella tavalla.

Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden opiskelijoiden, opettajien, asiantuntijoiden ja yhteisöjen kanssa erilaisissa ympäristöissä. Se on monimuotoista ja sidoksissa siihen toimintaan, tilanteeseen ja kulttuuriin, jossa se tapahtuu. Lukio-opinnoissa opiskelijoita ohjataan havaitsemaan käsitteiden, tiedonalojen ja osaamisen välisiä yhteyksiä sekä soveltamaan aiemmin oppimaansa muuttuvissa tilanteissa. Oppimisprosesseistaan tietoiset opiskelijat osaavat arvioida ja kehittää opiskelu- ja ajattelutaitojaan. Näin kehittyvät myös elinikäisen oppimisen edellyttämät taidot. Opintoihin liittyvät onnistumiset ja muut myönteiset kokemukset edistävät oppimista ja innostavat osaamisen kehittämiseen.

Oppimisprosesseistaan tietoiset opiskelijat osaavat arvioida ja kehittää opiskelu- ja ajattelutaitojaan. Opiskelijan oma toiminta on oppimisen näkökulman keskiössä. Ei riitä, että opiskelija toimii, vaan hänen pitää ymmärtää, miksi toimii ja valita tietoisesti, miten toimii.

Ilmiöiden ja asioiden kokonaisvaltaista hahmottamista edistetään oppiaineita integroivilla opintojaksoilla ja oppiaineiden yhteisillä tavoitteilla (laaja-alainen osaaminen). Opetuksen eheyttämistä voidaan toteuttaa myös teemaopinnoilla ja lukion kansainvälisissä projekteissa.

3.3. Opiskelu ympäristöt ja -menetelmät

Lukion opiskelu ympäristöjä ja -menetelmiä koskevien ratkaisujen lähtökohtana ovat oppimiskäsitys sekä opetukselle asetetut tavoitteet. Opiskelu ympäristöjen kehittämisessä ja menetelmien valinnassa otetaan huomioon myös opiskelijoiden erilaiset lähtökohdat ja edellytykset, kiinnostuksen kohteet, näkemykset ja yksilölliset tarpeet sekä tulevaisuuden ja työelämän asettamat tarpeet.

Opiskelu ympäristöt

Lukion monipuoliset, turvalliset ja viihtyisät opiskelu ympäristöt edistävät opiskelumotivaatiota, rikastuttavat opiskeluun liittyviä kokemuksia ja kannustavat kestävästi kehityksen mukaiseen toimintaan. Hyvä opiskelu ympäristö tukee sekä vuorovaikutusta ja yhdessä työskentelyä että itsenäistä opiskelua. Opiskelu ympäristöjen suunnittelussa kiinnitetään huomiota saavutettavuuteen ja esteettömyyteen. Opiskelijoita aktivoidaan kehittämään opiskelu ympäristöjään.

Rakennettuja tiloja ja luontoa hyödynnetään opiskelussa siten, että luova ajattelu ja tutkimiseen perustuva opiskelu on mahdollista. Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten, kirjastojen, liikunta- ja luontokeskusten, kansalaisjärjestöjen sekä taide- ja kulttuurilaitosten tiloja, materiaaleja ja asiantuntemusta hyödynnetään niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.

Oppimiseen tarjotaan tilaisuuksia myös autenttisissa työympäristöissä, kuten yrityksissä, muissa työelämän organisaatioissa tai omassa harjoitusyrityksessä. Opiskeluympäristöä laajennetaan oppilaitoksen ulkopuolelle myös tieto- ja viestintäteknologian avulla.

Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä tiedon hankintaan, käsittelyyn ja arviointiin sekä tuottamiseen ja jakamiseen. Yksilöllistä etenemistä, henkilökohtaisia oppimispolkuja ja osaamisen kehittymistä voidaan tukea tarjoamalla opiskelijalle mahdollisuuksia suorittaa opintoja myös verkko-opiskeluna.

Itsenäistä opiskelua järjestettäessä otetaan huomioon opiskelijan edellytykset suorittaa opintoja opetukseen osallistumatta sekä hänen ohjauksen ja tuen tarpeensa.

Opiskelumenetelmät

Lukiossa käytetään monipuolisia opetus-, ohjaus- ja opiskelumenetelmiä, joilla on yhteys oppiaineissa edellytettyn tiedonalan käsitteelliseen ja menetelmälliseen osaamiseen. Opetusta koskevilla ratkaisuilla rakennetaan myös kokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää osaamista. Tutkimiseen, kokeilemiseen ja ongelmanratkaisuun perustuvat opiskelumenetelmät edistävät oppimaan oppimista ja kehittävät kriittistä ja luovaa ajattelua.

Merkitykselliset oppimiskokemukset sitouttavat ja innostavat opiskeluun. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuuksia työskentelyyn, joka kytkee opiskeltavat tiedot ja taidot sekä hänen kokemuksiinsa että ympäristössä ja yhteiskunnassa esiintyviin ilmiöihin. Opiskelijaa rohkaistaan ja ohjataan ratkomaan avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä, havaitsemaan ongelmia sekä esittämään kysymyksiä ja etsimään vastauksia.

Lukion opetuksen ja opiskelumenetelmien tarkoituksena on edistää opiskelijan aktiivista työskentelyä ja yhteistyötaitojen kehittymistä. Opiskelijaa ohjataan suunnittelemaan opiskeluaan, arvioimaan toiminta- ja työskentelytaitojaan sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. Opiskelija käyttää monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä itsenäisessä että yhteisöllisessä työskentelyssä.

Opiskelumenetelmien valinnassa ja työskentelyn ohjauksessa kiinnitetään huomiota yhdenvertaisiin opiskelumahdollisuuksiin sekä sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

Opiskeluympäristöt ja -menetelmät

Lukion opiskeluympäristöjä ja -menetelmiä koskevien ratkaisujen lähtökohtana ovat oppimiskäsitys sekä opetukselle asetetut tavoitteet. Opiskeluympäristöjen ja menetelmien valinnan ja kehittämisen perustana ovat myös opiskelijoiden edellytykset, kiinnostuksen kohteet, näkemykset ja yksilölliset tarpeet. Opiskeluympäristöjen ja -menetelmien avulla luodaan mahdollisuuksia joustaviin yksilöllisiin ja yhteisöllisiin opiskelumahdollisuuksiin.

Opiskeluympäristöt

Lukiossa opiskelijat toimivat turvallisissa ja terveellisissä opiskeluympäristöissä, ja lukion tilat ja kalusteet mahdollistavat erilaisten työtapojen joustavan käytön. Tavoitteena on, että opiskeluympäristöt ovat monipuolisia ja että ne rikastuttavat opiskeluun liittyviä kokemuksia ja edistävät opiskelumotivaatiota. Opiskeluympäristöjen kehittämisellä tuetaan vuorovaikutusta ja yhdessä oppimista itsenäisen työskentelyn ohella. Lukion tilojen toimivuutta arvioidaan säännöllisesti yhdessä henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa ja laaditaan tarvittavia kehittämis ehdotuksia.

Opiskeluympäristöjä koskevissa ratkaisuissa otetaan huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa. Rakennettuja tiloja ja luontoa hyödynnetään opiskelussa siten, että luova ajattelu ja tutkimiseen perustuva opiskelu on mahdollista. Lisäksi oppilaitoksessa

hyödynnetään muiden mm. oppilaitosten, kirjastojen, oppilaitosten, kirjastojen, liikunta- ja luontokeskusten, taide- ja kulttuurilaitosten, työelämän ja yritysten sekä muiden tahojen tarjoamia opiskeluympäristöjä. Näitä kohteita hyödynnetään opintokäyntien ja vierailujen muodossa. Opintokäynneistä ja vierailuista voi aiheutua opiskelijoille kustannuksia. Opintojakson kohdalle on merkitty, onko vierailu pakollinen vai voiko sen suorittaa vaihtoehtoisella tavalla. Pakollisten vierailujen kustannuksijat vastaa oppilaitos. Milloin opintojaksoon kuuluva vierailu tai opintokäynti tapahtuu eri aikana kuin merkitty oppitunnin ajankohta, saavat opiskelijat tämän tunnin vapaaksi ja opiskelijat suorittavat itsenäisesti myös vaihtoehtoisen kirjallisen tehtävän.

Opiskeluympäristöjä laajennetaan oppilaitoksen ulkopuolelle myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen. Opintojaksoilla voidaan esim. hyödyntää muiden koulutuksenjärjestäjien avointa ja maksutonta opetustarjontaa, kuten korkeakoulujen tarjoamaa verkko-opetusta. Tällainen opetus voi tapahtua myös tavanomaisen koulupäivän ulkopuolella ja etäopiskeluna.

Opiskelumenetelmät

Koska oppiminen on monimuotoista ja sidoksissa aiemmin hankittuun osaamiseen, käytetään lukiossa monipuolisia opetus-, ohjaus- ja opiskelumenetelmiä, kuten opettajajohtoista opetusta, luentoja, ryhmä- ja paritöitä, tutkielmia ja itsenäisiä suorituksia sekä hyödynnetään erilaisia verkko-opetusympäristöjä, sähköisiä alustoja ja sähköisiä oppikirjoja.

Menetelmien valinnassa huomioitavaa:

- 1) Oppiaineissa edellytetty käsitteellinen ja menetelmällinen osaaminen. Oppiaineiden ensimmäisillä opintojaksoilla opiskelijaa perehdytetään ja sitoututetaan oppiaineen kannalta keskeisiin opiskelutaitoihin ja -menetelmiin. Täsmennykset on määritelty oppiaineiden ainekohtaisissa osioissa, koska arvioinnissa edellytetään myös opiskelijan työtapojen arviointia. Opiskelijan tilanteen niin vaatiessa annetaan yksilöllistä ohjausta opiskelumenetelmien valintaan.
- 2) Tutkimiseen, kokeilemiseen ja ongelmanratkaisuun perustuvat opiskelumenetelmät edistävät oppimaan oppimista ja kehittävät kriittistä ja luovaa ajattelua.
- 3) Menetelmällisillä ratkaisuilla voidaan rakentaa kokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää osaamista.
- 4) Opetus- ja opiskelumenetelmien tarkoituksena on edistää opiskelijoiden aktiivista työskentelyä ja yhteistyötaitojen kehittymistä.
- 5) Opiskelijoita ohjataan suunnittelemaan opiskeluaan, arvioimaan toiminta- ja työskentelytaitojaan sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan.
- 6) Opiskelijoita ohjataan myös käyttämään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä eri muodossa esitetyn informaation hankintaan ja arviointiin sekä uuden tiedon tuottamiseen ja jakamiseen. 1.8.2021 oppivelvollisten osalta Järvenpään kaupunki vastaa työvälineiden, laitteiden ja materiaalien hankinnasta. Ne, jotka eivät kuulu oppivelvollisuuden piiriin, vastaavat itse näiden hankkimisesta.
- 7) Opiskelumenetelmien valinnassa ja työskentelyn ohjauksessa kiinnitetään huomiota sukupolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.
- 8) Merkitykselliset oppimiskokemukset sitouttavat ja innostavat opiskeluun. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia työskentelyyn, joka kytkee opiskeltavat tiedot ja taidot sekä heidän kokemuksiinsa että ympäristössä ja yhteiskunnassa esiintyviin ilmiöihin. Opiskelijoita rohkaistaan ratkomaan avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä, havaitsemaan ongelmia sekä esittämään kysymyksiä ja etsimään vastauksia.
- 9) Opetusta voidaan järjestää myös ohjauttuna verkko-opiskeluna tai monimuoto-opiskeluna, joka voi muodostua luokkaopetuksesta, itsenäisestä opiskelusta ja verkko-opiskelusta. Opetussuunnitelma sisältää opintojaksoja, jotka jo lähtökohtaisesti toteutetaan verkko-opintoina. Tämän lisäksi voidaan lukuvuosittain vahvistaa opintojaksot, jotka toteutetaan verkko- tai

monimuoto-opetuksena. Myös opiskelijaryhmän ollessa pieni voidaan käyttää monimuoto-opetusta mahdollistamaan monipuoliset ainevalintamahdollisuudet.

3.4. Toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri on käytännön tulkinta lukion opetus- ja kasvatustehtävästä. Se tulee näkyväksi yhteisön kaikessa toiminnassa ja sen jäsenten tavassa kohdata toinen toisensa. Lukio on oma koulutusmuotonsa, ja jokaisella lukiolla on omanlaisensa toimintakulttuuri. Paikallisen opetussuunnitelman eri osat konkretisoituvat lukion toimintakulttuurissa. Toimintakulttuuri sisältää sekä tiedostettuja että tiedostamattomia tekijöitä, jotka heijastuvat oppilaitoksen toimintaan.

Toimintakulttuurin tulee tukea opiskelijan omaa aktiivisuutta ja yhteisöllistä toimintaa. Sen tulee edistää jokaisen opiskelijan mahdollisuuksia osallistua lukion opiskeluympäristön ja yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämiseen. Lukion opetussuunnitelman perusteissa korostetaan toimintakulttuuria, joka luo myönteistä asennetta, innostaa oppimiseen ja edistää kestävästä tulevaisuudesta. Toimintakulttuuria kehitetään yhdessä opiskelijoiden, huoltajien, lukion koko henkilöstön ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Toimintakulttuurin kehittämisen ja arvioinnin periaatteet, erityiset koulutustehtävät sekä mahdolliset paikalliset painotukset kuvataan paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana ovat seuraavat teemat.

Oppiva yhteisö

Lukio on oppiva yhteisö, joka edistää kaikkien jäsentensä oppimista ja haastaa tavoitteelliseen työskentelyyn. Yhteisön rakentuminen edellyttää, että jokainen osallistuu välittämisen ilmapiiriin luomiseen. Yhteisöllistä ja yksilöllistä oppimista vahvistavia käytäntöjä kehitetään suunnitelmallisesti. Toiminta on opiskelijalähtöistä, ja se vahvistaa opiskelijan omaa kehitystä ja hyvinvointia sekä oppimista ja jaksamista. Myönteinen asenne oppimiseen luo perustaa tulevaisuuden taidoille ja myöhemmälle oppimiselle.

Oppiva yhteisö luo toimintatapoja vuorovaikutukselle niin oppilaitoksen sisällä kuin ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Tämä edellyttää yhteistyötä huoltajien, muiden oppilaitosten ja koulutusasteiden, kulttuuri- ja tutkimuslaitosten, kansalaisjärjestöjen sekä työ- ja elinkeinoelämän toimijoiden kanssa. Digitalisaatio tuo mahdollisuuksia yhteisölliseen oppimiseen ja tiedon luomiseen sekä erilaisten opiskelu- ja tietoympäristöjen hyödyntämiseen. Opiskelijaa ohjataan toimimaan verkostoituneessa ja globalisoituneessa maailmassa.

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Osallisuus ja demokraattinen toiminta luovat perustaa opiskelijan kasvulle aktiiviseen kansalaisuuteen. Lukiossa edistetään jokaisen opiskelijan osallisuutta ja luodaan monipuolisia mahdollisuuksia osallistua opiskeluympäristön ja toimintakulttuurin kehittämiseen sekä opiskelijaan itseensä vaikuttavien päätösten valmisteluun. Opiskelijan osallisuudesta yhteisön toiminnan ja hyvinvoinnin rakentamisessa huolehditaan. Opiskelijaa rohkaistaan ilmaisemaan mielipiteensä, osallistumaan yhteisistä asioista päättämiseen sekä toimimaan vastuullisesti yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Häntä kannustetaan aktiivisuuteen ja osallistumiseen muun muassa opiskelijakunnan ja tutortoiminnan avulla.

Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä rakentavia menettelytapoja kehitetään suunnitelmallisesti yhteisön ja yhteistyökumppaneiden välisessä vuorovaikutuksessa. Opetuksessa hyödynnetään yhteistoiminnallisuutta ja tuetaan ryhmän sosiaalisten suhteiden muotoutumista. Yhteisöllisiin toimintatapoihin harjaannuttaminen esimerkiksi ryhmänohjauksen avulla korostuu lukio-opintojen alkuvaiheessa.

Hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus

Lukiokoulutus vahvistaa opiskelijan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä antaa valmiuksia niiden ylläpitämiselle elämän eri vaiheissa. Vaikutukset opiskelijan hyvinvointiin otetaan huomioon kaikessa lukion suunnittelu- ja kehittämistyössä, johon osallistetaan myös opiskelijat. Hyvinvoinnin näkökulmat ohjaavat kaikkea lukion toimintaa ja jokaisen työtä niin arkisissa kohtaamisissa kuin osana opetusta.

Liikunnallinen toimintakulttuuri lisää motivaatiota elämänmittaiseen liikunnallisuuteen ja luo rakenteita liikkumiseen lukion arjessa. Samalla se vähentää paikallaan oloa ja stressin kokemuksia sekä edistää oppimista. Riittävästä levosta huolehtiminen ja opiskelupäivän aikaiset tauot tukevat jaksamista ja palautumista. Ruokailu on osa opiskelijoiden hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Yhteisöllisyyttä, turvallista ilmapiiriä ja mielen hyvinvointia edistävät toimintatavat ovat osa jokaista koulupäivää. Opiskelijaa ohjataan tunnistamaan oma ainutlaatuisuutensa, luomaan ja ylläpitämään ihmissuhteita sekä arvostamaan itseään ja muita.

Opiskelijaa rohkaistaan toimimaan oikeudenmukaisen ja kestävä tulevaisuuden puolesta. Vastuullinen suhtautuminen ympäristöön heijastuu oppilaitoksen arjen valintoihin ja toimintatapoihin. Toimintatavat ja käytännöt tukevat opiskelijan ja yhteisön hyvinvointia sekä ilmapiiriin kiireettömyyttä ja turvallisuutta. Yhteisön vuorovaikutuksessa korostuvat avoimuus, välittäminen ja keskinäinen arvostus. Nämä näkökulmat ulottuvat kaikkeen oppilaitoksen toimintaan ja ohjaavat jokaisen työskentelyä. Ohjaus ja opiskeluhuolto ovat oppilaitoksessa yhteinen tehtävä. Opiskelijalla on oikeus saada säännösten mukaista ohjausta ja tukea hänen yksilöllisyytensä ja erityistarpeensa huomioon ottaen.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Lukio edistää kaikessa toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa. Yhteisön jäsenet tulevat kuulluiksi, kohdatuiksi ja kohdelluiksi samanarvoisina. Oikeudenmukaisuuden, turvallisuuden ja hyväksytyksi tulemisen kokemukset luovat luottamusta ja edistävät työrauhaa. Kiusaamista, häirintää, väkivaltaa, rasismia tai syrjintää ei hyväksytä, vaan niitä ennaltaehkäistään ja niihin puututaan.

Yhdenvertainen kohtelu edellyttää sekä perusoikeuksien ja osallistumisen mahdollisuuksien turvaamista kaikille että yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista ja arvostamista. Opetus on sukupuolitietoista ja jokaisen yksilöllisyyttä kunnioittavaa. Oppiva yhteisö rohkaisee opiskelijaa tunnistamaan omat arvonsa, asenteensa ja voimavaransa. Opiskelijaa ohjataan suhtautumaan eri oppiaineisiin ja valintoihin ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja sekä suuntautumaan tulevaisuuteensa ja omiin päämääriinsä avoimin mielin.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Lukiossa arvostetaan kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta. Eri kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Oppiva yhteisö hyödyntää maan kulttuuriperintöä, kansallis- ja vähemmistökieliä sekä omaa ja ympäristön kulttuurista, kielellistä, uskonnollista ja katsomuksellista moninaisuutta. Yhteisössä ymmärretään kielten keskeinen merkitys oppimisessa ja vuorovaikutuksessa sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan sosiaalistumisessa. Jokaisella oppiaineella on tapansa käyttää kieltä, oma käsitteistönsä ja omat tekstikäytäntönsä, jotka avaavat käsiteltäviin ilmiöihin eri näkökulmia. Kielitietoisessa lukiossa kehitetään opiskelijan monikielistä osaamista, joka koostuu tieteenalojen kielten, äidinkielen, niiden murteiden ja rekistereiden sekä muiden kielten eritasoisesta hallinnasta. Lukiossa jokainen opettaja on myös oppiaineensa tiedonalan kielen ja monilukutaidon opettaja.

Yleistä Järvenpään lukion toimintakulttuurista

Järvenpään lukion toiminta perustuu modernin yleissivistyksen vaalimiselle. Tämä ilmenee laaja-alaisena eri tieteidenalojen osaamisen arvostamisen ohella geneeristen taitojen, kuten yhteistyön, yrittäjyyden, kansainvälisyyden, kriittisen ajattelun, monilukutaidon ja luovuuden edistämisenä.

Toinen keskeinen toimintaa ohjaava periaate on monipuolisen opetustarjonnan mahdollistaminen, mitä kuvaa oppilaitoksen toiminta-ajatus: "Yksi lukio – monta mahdollisuutta". Oppilaitoksen tarjonnan puitteissa opiskelija voi painottaa opintojaan ja laatia yksilöllisen opinto-ohjelman omien urasuunnitelmiansa, harrastustensa, taipumustensa ja kiinnostuksensa mukaan. Tämän mahdollistaa koulukohtainen kurssitarjonta kaikissa lukion valtakunnallisissa oppiaineissa, mitä täydentävät lukion valinnaiset oppiaineet, kuten draama ja tietotekniikka. Opiskelijoilla on myös mahdollisuus hyödyntää ja hyväksi lukea opintoihin muiden koulutuksenjärjestäjien ja yhteistyökumppaneiden opetustarjontaa. Erilaisten opiskeluvaihtoehtojen ja -muotojen tarjoaminen tukee opiskelijan itsetuntemuksen, vahvuuksien ja tulevaisuuden urapolkujen löytämistä.

Järvenpään lukiossa annetaan suomenkielistä lukio-opetusta yleislinjalla, yleislinjan YTY Yhteiskunta, talous ja yrittäjyys -suuntautumisvaihdossa ja erityislinjoilla. Erityislinjat ovat kuvataide- ja medialinja, matematiikka- ja luonnontiedelinja, musiikki- ja tanssilinja sekä urheilulinja. . Oppiainerajat ylittäviä kansainvälisiä projektia toteutetaan useita joka lukuvuosi. Opiskelijamäärältään ison lukion laaja koulukohtainen opintojaksotarjonta mahdollistaa myös yleislinjalla yksilöllisen opinto-ohjelman laatimisen omien harrastusten, taipumusten ja urasuunnitelmien mukaan.

Lukiolla on Opetushallituksen myöntämä erityiskoulutustehtävä matematiikassa ja luonnontieteissä. **Matematiikka- ja luonnontiedelinjan** opiskelijalla on oikeus poiketa normaalista tuntijaosta: he voivat painottaa opintojaan matemaattis-luonnontieteellisiin opintoihin ja jättää pois 16 opintopistettä pakollisista opintojaksoista. Laaja opintojaksotarjonta ja kokeelliseen työskentelyyn perustuva opetus tarjoavat hyvät lähtökohdat jatko-opintoihin.

Kuva- ja mediataidelinjalla opiskelu syventää tiedollisia ja ennen kaikkea taidollisia valmiuksia, joita tarvitaan muotoilu-, taide-, media- ja kulttuurialan jatko-opinnoissa. **Musiikkilinnan** opinnot tekee yhteistyötä Kesken Uudenmaan Musiikkiopiston ja Sibelius-Akatemian kanssa tavoitteenaan monipuolinen ja laaja-alainen musiikin opetus. Musiikkilinnalaiset saavat hyvän pohjan musiikin ammattiopintoihin ja musiikkilinnasta on hyötyä musiikkia ja taiteellista yleissivistystä sivuavaan koulutukseen hakeutuessa. **Tanssilinnan** opintojen tavoitteena on syventää opiskelijan tanssitaitoja ja ymmärrystä tanssista taiteenlajina kokonaisvaltaisesti. Tanssilinnan tanssin opetuksesta vastaa Keski-Uudenmaan tanssiopisto Keto. **Urheilulinja** yhdistää lukio-opinnot ja kilpaurheilua tukevan harjoittelun. Eri lajien valmennukset vastaavat niiden omat valmentajat. **YTY-suuntautumisvaihtoehto** tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden oppia taloudesta ja yrittäjyydestä yhdessä tehden, toimien ja vaikuttaen.

Toimintakulttuuria konkretisoidaan Järvenpään lukion arvojen pohjalta tarkemmin alaluvuissa 3.4.1 Hyvinvointi ja turvallisuus, 3.4.2 Yhteisöllisyys, osallistuminen ja tapahtumat, 3.4.3 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, 3.4.4 Kestävä toiminta, 3.4.5 Kansainvälisyys, 3.4.6 Tieto- ja viestintätekniikka ja 3.4.7. Laatu.

3.4.1. Hyvinvointi ja turvallisuus

Hyvinvointi ja turvallisuus toimintakulttuurissa

Järvenpään lukiossa huolehditaan opiskelijan hyvän oppimisen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin tilasta. Oman identiteetin rakentamismahdollisuudet, itsetuntemuksen lisääminen, epävarmuuden sietokyvyn vahvistaminen ja luottamus tulevaisuuteen ovat osa hyvinvointia. Opiskelijaa kannustetaan myös terveisiin elämäntapoihin ja teknologian vastuulliseen käyttöön.

a) Fyysinen hyvinvointi

Järvenpään lukiossa luodaan liikkuvan opiskelun toimintakulttuuria. Tarkoituksena on aktiivisempi opiskeluympäristö. Keinoina ovat mm. taukojummat, ergonomiset kalusteet sekä liikkumisen

helpottaminen opiskelupäivien aikana. Liikkuva opiskelu -toimintaan on nimetty ns. liikkuvia tutoreita, jotka ovat yhdessä ideoimassa toimintaa liikkuvasta opiskelusta vastaavien opettajien kanssa.

Opiskelijat toimivat turvallisissa ja terveellisissä opiskeluympäristöissä, ja lukion tilat ja kalusteet mahdollistavat erilaisten työtapojen joustavan käytön. Tavoitteena on, että opiskeluympäristöt ovat monipuolisia ja että ne rikastuttavat opiskeluun liittyviä kokemuksia ja edistävät opiskelumotivaatiota. Lukion tilojen toimivuutta arvioidaan säännöllisesti yhdessä opiskelijoiden ja henkilökunnan kanssa ja laaditaan tarvittavia kehittämissuhteita.

Lukion terveydenhoito- ja lääkäripalvelujen organisoinnista ja resurssoinnista vastaa Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä (Keusote).

b) Psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi

Lukio-opintojen alussa Järvenpään lukiossa lukio-opintoja aloittavat opiskelijat ryhmäytyvät oman ohjausryhmän kanssa tähän varattuna teemapäivänä. Lisäksi heillä on ohjausryhmään nimetyt omat tutorit, vanhemmat opiskelijat, jotka auttavat heitä koulun arjessa ja selvittävät heille lukion käytänteet ja yhteiset järjestyssäännöt. Tutorit koulutetaan erikseen tähän tehtävään tutorointi-opintojaksolla.

Yhteisöllistä hyvinvointia lisäävät myös yhteiset perinteet (esim. abiturienttien penkinpainajaiset) ja tapahtumat, kuten toimintapäivät ja perjantaisin järjestettävät live-aamunavaukset. Opiskelijakunnan hallituksella, yksittäisillä opiskelijoilla ja opiskelijaryhmillä on mahdollisuus järjestää omia esityksiä.

Opiskelija voi ongelmiansa kanssa kääntyä luottamuksellisesti kenen tahansa henkilökunnan jäsenen puoleen, ja heidän pitää viedä asiaa tarpeen vaatiessa eteenpäin. Tämä yksilöllisen huolen polku on kuvattu Järvenpään lukion opiskeluhoitosuunnitelma liite 8.6). Ryhmänohjaajat seuraavat aktiivisesti opiskelijoiden opiskelua tapaa heidät henkilökohtaisesti vuosittain ryhmänohjaushaastattelussa ja useamman kerran jaksossa pidettävissä ryhmänohjaustuokioissa, joissa käydään läpi koulun yleisiä käytänteitä ja ajankohtaisia opiskeluun liittyviä asioita.

Opiskelijoilla on käytössään kokopäivätoiminen kuraattori ja psykologi. He pitävät ensimmäisen vuoden opiskelijoille hyvinvointiaiheesta oppitunnin. Erityisopettaja voi ohjata opiskelijaa löytämään vahvuutensa ja sopivia opiskelumenetelmiä sekä toimia samanaikaisopettajana joillakin oppitunneilla. Lukuvuoden aikana kaikille avoimia luentoja voidaan pitää mm. opintojen suunnittelusta, opiskelutekniikasta sekä omasta hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtimiseen.

Opiskeluhoito on oleellinen osa opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemista. Opiskeluhoito kokoontuu joko opiskelijakohtaisena, yhteisöllisenä opiskeluhoitoryhmänä tai tapauskohtaisena, yksilökohtaisena ja monialaisena opiskeluhoitoryhmänä. Järvenpään lukion opiskeluhoitoryhmän toiminta on kuvattu opiskeluhoitosuunnitelma (liite 8.6). Tarvittaessa ollaan yhteydessä huoltajiin yhteisymmärryksessä nuoren kanssa.

Yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän tehtäviin kuuluvat ehkäisevät toimenpiteet, joihin kuuluu esim. opiskelijoiden psyykkisen hyvinvoinnin seuranta ja auttaminen koulussa ja kotona, kiusaamistapauksiin puuttuminen, seuranta ja jälkipuinti sekä säännöllisen koulunkäynnin seuraaminen.

Oppimisen tuki lukiossa tarkoittaa koko kouluyhteisön tarjoamaa lisätukea, joka kohdentuu opiskelijoille, jotka erityisestä syystä tätä tarvitsevat. Tukea voi antaa kuka tahansa oppimisen ja tuen tarpeen asiantuntija helpottaakseen opiskelijoiden opiskelua: aineenopettaja, ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja tai joku muu.

Kiusaaminen on kielletty Järvenpään lukiossa. Sen tunto-merkit on lueteltu lukion turvallisuussuunnitelmassa. Kiusaamisen ennaltaehkäisyä toteutetaan ryhmäytymisen, kodin ja koulun välisen yhteistyön, kiusaamiskyselyjen, ensimmäisen vuoden opiskelijoita auttavien vanhempien opiskelijoiden eli tutorien ja mahdollisten asiantuntijavierailijoiden avulla. Lisäksi ryhmänohjaustuokiossa keskustellaan ja käsitellään koulussa kiusaamista ja sen seurauksia. Kiusaamiseen puuttuu sen ensimmäisenä havainnut kouluyhteisön jäsen.

c) Turvallisuus

Kriisi on ennalta arvaamaton, voimakas ja epätavallinen tapahtuma. Kun yksittäistä opiskelijaa kohtaa kriisi, hänelle järjestään apua ja tukea opiskelijahuollon palveluiden tai opiskelijan kotipaikkakunnan terveydenhuoltopalveluiden kautta. Jos kouluyhteisön jäsen saa tietoon, että yksittäistä opiskelijaa on kohdannut jokin poikkeuksellinen elämäntilanne, hän ottaa yhteyttä opiskelijahuollon toimijoihin.

Järvenpään lukiossa on turvallisuussuunnitelma, jota kehitetään ja päivitetään vuosittain. Suunnitelman tavoite on edistää turvallisen opiskelu- ja työympäristön luomista ja parantaa yhteistyötä viranomaisten kanssa. Koulussa on rehtorin vetämä turvallisuustiimi ja henkilökunnasta turvallisuusvastaava. Turvallisuustiimiin kuuluvat rehtori, apulaisrehtori, turvallisuusvastaavat, luottamusmies, kemian ainevastaava, opettajakunnan edustaja, ICT-vahtimestari, terveydenhoitaja, kuraattori ja psykologi. Jokainen koulussa työskentelevä on velvollinen huolehtimaan koulussa työskentelevän henkilön oikeudesta turvalliseen opiskelu- ja työympäristöön sekä toimia tiedossaan olevan välittömäsi turvallisuutta vaarantavan tekijän poistamiseksi. Ryhmänohjaustuokioissa käsitellään säännöllisesti turvallisuusasioita.

Koko koulua kohtaavissa kriisissä, johon joutuu useampi koulun opiskelija, toimii Järvenpään lukiossa kriisiryhmä. Sen tehtävä on psykologisen ensiavun ja psykososiaalisen tuen järjestäminen ja organisointi. Kriisiryhmään kuuluvat toimii rehtori, apulaisrehtori, turvallisuusvastaavat, erityisopettaja, kuraattori, psykologi ja opettajakunnan edustaja. Tarvittaessa ryhmän toimintaan osallistuu kaksi oppilaskunnan edustajaa, huoltajien edustaja sekä sairaanhoidon, perhesosiaalityön tai muu asiantuntijaedustaja. Nämä toimintamallit on kuvattu opiskeluhuoltosuunnitelmassa.

3.4.2. Yhteisöllisyys, osallisuus ja tapahtumakulttuuri

Yhteisöllisyys, osallisuus ja tapahtumat toimintakulttuurissa

Kaikilla opiskelijoilla on oikeus osallistua lukion toimintaan ja kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä opiskelijoiden asemaan liittyvissä asioissa. Järvenpään lukion toimintaa kehitetään yhteistyössä opiskelijoiden kanssa esim. opiskelijakunnan hallituksen ja erilaisten kyselyiden kautta. Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan ja tavoitteena, on että hän kokee voivansa vaikuttaa koulun asioihin.

a) Järjestyssäännöt

Kouluyhteisön hyvä ja turvallinen arki perustuu järjestyssäännöille (liite 8.3), jotka päivitetään yhdessä opiskelijoiden ja opettajien kanssa. Järjestyssäännöissä korostuvat viihtyvyys ja sisäinen turvallisuus.

b) Opiskelu

Seuraavan lukuvuoden opetustarjontaa suunniteltaessa opiskelijoilla on vahva mahdollisuus vaikuttaa mahdollisten ennakkovalintojen ja palautteen avulla siihen, mitä opintojaksoja tarjotaan ja missä opetusjaksossa. Kunkin opintojakson alussa opiskelijat ja opettaja käyvät yhdessä läpi sen arvosteluperiaatteet ja opetusmetodit sekä sovitaan opintojakson painotuksista." Opettajat keräävät säännöllisesti palautetta opetuksesta, ja sen lisäksi kahdesti vuodessa kerätään koko lukiossa yhdenmukainen opintojaksopalaute.

c) Ryhmänohjaus

Ryhmänohjaustuokiot tuokioita järjestetään useita jokaisessa opetusjaksossa. Niissä ryhmänohjaaja tiedottaa ja käydään keskustelua ajankohtaisista asioista. Lisäksi ryhmänohjaaja haastattelee opiskelijat ainakin 1. ja 2. opiskeluvuotena, ja näissä tilaisuuksissa opiskelija voi tuoda epäkohtia esille. Vaikka ryhmänohjaaja on opiskelijan opettajaluottamushenkilö, opiskelijan on voitava puhua asiastaan kenelle tahansa henkilökunnan jäsenelle luottamuksellisesti ja turvallisesti.

d) Opiskelijakuntatoiminta

Lukion opiskelijakunta valitsee demokraattisesti keskuudestaan opiskelijakunnan hallituksen, joka edustaa koko opiskelijakuntaa. Se edistää opiskelijoiden hyvinvointia ja vaikutusmahdollisuuksia sekä huolehtii, että lukiolaisten mielipide otetaan lukion toiminnassa ja päätöksenteossa. Opiskelijakuntatoiminnassa mukana olemalla opiskelijat oppivat myös erilaisia tapoja vaikuttaa. Rehtori vierailee tarvittaessa opiskelijakunnan hallituksen kokouksissa sekä järjestää säännöllisesti epävirallisia tapaamisia rehtorin ja opiskelijakunnan edustajien välillä (*ns. rehtorin aamukahvit*). Opiskelijakunnan hallitus nimeää lisäksi edustajat opettajien ja opiskelijoiden yhteisiin tiimeihin.

e) Huoltajien osallisuus

Huoltajilla on aina mahdollisuus ottaa yhteyttä kouluun ja oikeus saada tietoa alaikäisen opiskelijan opiskelusta. Lisäksi huoltajille lähetetään säännöllisin väliajoin kyselyitä esim. koko koulun toiminnasta ja kouluhyvinvoinnista. Lukion opiskelijoiden huoltajat ovat perustaneet vanhempienyhdistyksen, jonka kokouksiin osallistuu lukion edustajia ja jonka mielipidettä kuullaan ajankohtaisissa asioissa. Yhdistyksen edustajilla on mahdollisuus jossain tilanteissa osallistua opiskeluhuoltoryhmän yleiseen kokoonpanoon.

f) Tapahtumakulttuuri

Yhteisillä tapahtumilla on suuri merkitys lukion yhteisöllisyydelle. Niiden suunnittelu ja toteuttaminen lisäävät opiskelijoiden osallisuutta, viihtyvyyttä, vastuuta ja yhteisöllisyyttä. Tällaisia ovat:

- opiskelijoiden järjestämät abien tj-tapahtumat, penkinpainajaiset, wanhojen tanssit ja opiskelijoiden toimintapäivä. Lisäksi opiskelijoilla on mahdollisuus järjestää perjantaisin pidettäviä live-aamunavauksia. Niissä voidaan esitellä esim. koulun projektien tuotoksia.
- opiskelijoiden ja opettajien yhteiset tapahtumat (esim. lukion iltajuhla)
- opiskelijoiden töitä on jatkuvasti esillä oppilaitoksen tiloissa sekä erilaisissa näyttelyissä koulun ulkopuolellakin. Viidennessä opetusjaksossa järjestetään perinteinen Kuva- ja mediataidelinjan vuosinäyttely.
- musiikin ja tanssin vakiintuneita tapahtumia live-aamunavaukset, OpenStage- ja musiikkidiplomikonsertit sekä Kaamoksen karkottajaiset toisessa opetusjaksossa sekä musiikin ja tanssin viikko neljännessä jaksossa
- lukion perinteiset viralliset juhlat eli lakkiaiset, itsenäisyys- ja kevätjuhlat

3.4.3. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toimintakulttuurissa

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sisällytetään osaksi koulun lukuvuosisuunnitelmaa. Sen painopisteet määritellään vuosittain. Ryhmänohjaajat esittelevät tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman opiskelijoille ryhmänohjaustuokiossa ja aihepiiristä keskustellaan. Suunnitelma on myös nähtävillä tiedostonjakopalvelussa.

Järvenpään lukiossa tehdään vähintään kerran kysely, jonka perustella tehdään oppilaitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelmasta otetaan joka lukuvuosi tietty teema painopisteeksi. Suunnitelma tehdään yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajien kanssa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusryhmässä. Lähtökohta on, että jokaisen opiskelijan tulisi saada osallistua teemaan liittyvän tiedon kokoamiseen ja pohdintaan ainakin kerran lukio-opintojensa aikana.

Opiskelijoiden ja henkilökunnan on luotava ilmapiiriä ja toimintakulttuuria, jossa syrjintää ja häirintää ei hyväksytä ja niihin puututaan aktiivisesti. Kaikki tiedostavat, millainen käytös ja puheet voidaan kokea ahdistavina, häiritsevinä ja syrjivinä. Sellaisia ovat esimerkiksi ulkonäköön kohdistuvat puheet, sukupuolten ja sukupuolisuintautumisen stereotyyppisenä esittävät puheet,

sukupuolen moninaisuuden ilmaisun kieltäminen, kansallisuuteen, poliittisiin mielipiteisiin tai uskontoon liittyvät huomautukset tai niihin huomion kiinnittäminen ilman syytä, seksistiset ja rassistiset vitsit, fyysinen koskeminen, sekä oman poliittisen tai uskonnollisen vakaumuksen voimakas esillä pitäminen opetuksessa. Esimerkiksi opettajat kertovat opiskelijoille konkreettisia esimerkkejä siitä, millainen käytös voi olla syrjintää ja häirintää. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta.

Mahdolliset uskonnolliset tilaisuudet järjestetään Opetushallituksen antaminen ohjeiden mukaisesti.

Opiskelijoilla pitää olla tieto siitä, kenen puoleen voi kääntyä mahdollisessa syrjintä- tai häirintätapauksessa. Ensisijaisia vastuuhenkilöitä ovat opiskelijakunnan hallituksen valitsevat vastuuhenkilöt, terveydenhoitajat, kuraattori, opiskelijakunnan hallituksen ohjaavat opettajat, ryhmänohjaaja, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus -työryhmä ja rehtorit. Kaikkien henkilökunnan jäsenten on kuitenkin reagoitava, jos heidän puoleensa käännytään asiassa. Luottamuksellisuuden säilyminen on ensiarvoisen tärkeää.

3.4.4. Kestävä toiminta

Kestävä toiminta toimintakulttuurissa

Kestävän toiminnan päämäärä on taata terveelliset, turvalliset ja oikeudenmukaiset elämisen mahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville sekä turvata ympäristön kantokyvyn ja luonnon monimuotoisuuden säilyminen. Järvenpään lukion käytänteitä ja opetusta kehitetään tästä näkökulmasta, ja opiskelijoita kannustetaan aktiivisina kansalaisina ottamaan vastuuta kestävästä tulevaisuudesta sekä lukioaikana että sen jälkeen. Tämän tukemiseksi Järvenpään lukiolle laaditaan ja päivitetään säännöllisen väliajoin kestävän kehityksen ohjelma. Lukiossa toimii myös kestävän kehityksen ryhmä, johon kuuluu opiskelijoiden ja henkilökunnan edustajia. Sen tehtävä on kehittää teemaan liittyvää toimintaa, lisätä yhteistyötä oppiaineiden ja eri järjestöjen kesken, järjestää tiedotusta ja seurata tavoitteiden saavuttamista.

Kestävä toiminta huomioidaan kaikkien aineiden opetuksessa laaja-alaisen oppimisen eettisen ja ympäristöosaamisen alueella, johon kuuluu esim. eettinen toiminta yhteiseksi hyväksi, luonnonmonimuotoisuuden arvostaminen, tutkimustietoon perustuva ilmasto-osaaminen ja kestävä kuluttajuus. Aihepiiriä syvennetään valtakunnallisten opintojaksojen koulukohtaisissa täsmennyksissä ja koulukohtaisissa opintojaksoissa, kuten **BIGE Maailman ja Suomen ekosysteemit, GEUEYH Uskonto- ja yhteiskuntamaantiede, ILMU Ilmasto ja VAIK1-3 Yhteiskunnallinen vaikuttaminen**. Opintojaksojen tavoitteet perustuvat YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelmaan Agenda 2030:een, johon Suomi on sitoutunut.

Kestävän toiminnan kehittämisessä otetaan huomioon Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta, jonka tavoite on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä ja jätteen ja kestävän kehityksen kaupunki viimeistään vuonna 2050. Tiekartan mukaan tulevaisuudessa materiaalihukka on minimoitu, luonnonvarojen käytetään yhden maapallon rajoissa ja monimuotoinen kaupunkiluonto on turvattu jatkossakin.

Konkretian tasolla kestävä toiminta ilmenee esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

- tutorit ohjeistavat uudet opiskelijat kierrätykseen koulun alkaessa
- joka luokkatilassa on kierrätyspiste
- pulloille/tölkeille ja pattereille on järjestetty oma keräyspaikkansa
- kasvisruokailu on koululla mahdollista ja sitä käytetään paljon
- hävikkiruokien määrä pyritään pitämään vähäisenä
- oppivelvollisuusiän noston myötä tehostetaan paperisten kirjojen kierrätystä sekä suositaan digitaalisten materiaalien käyttöä
- opiskelijoita kannustetaan ekologiseen liikkumiseen koulumatkoilla

3.4.5. Kansainvälisyys

Kansainvälisyys toimintakulttuurissa

Järvenpään lukion kansainvälisyyden strategiset lähtökohdat ovat:

- 1) Oppilaitoksella on kansainvälisiä yhteyksiä kaikkiin maihin, joiden kieltä oppilaitoksessa opetetaan. Autenttisilla yhteyksillä motivoidaan kielten opiskeluun ja tuetaan kielten opiskelua.
- 2) Kansainvälisyys on integroitu eri oppiaineiden opiskeluun.
- 3) Kansainvälisiin hankkeisiin liittyy mahdollisuuksien mukaan yritys- ja/tai oppilaitosvierailut. Tämä tukee opiskelijoiden työelämä tietoutta ja uranvalintaa sekä rohkaisee opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vierailu kielillä.
- 4) Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään monipuolisesti kansainvälisissä projekteissa.

a) Kansainväliset projektit

Järvenpään lukion kansainvälisten projektien tavoite on vahvistaa opiskelijoiden kulttuurisia, kielellisiä ja tiimityöskentelytaitoja. Ne kehittävät opiskelijoiden kykyä toimia kansainvälisissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa ruotsilla ja vierailla kielillä sekä edistävät oman maan ja muiden kulttuurien tuntemusta. Kansainväliset projektit voivat integroitua myös muihin aineisiin kuin ruotsiin ja vieraisiin kieliin. Tavoitteena on edistää oppiaineiden välistä yhteistyötä. Projektien sisältö rakentuu mukana olevien oppiaineiden mukaan. Niiden laajuus voi olla 1–6 opintopistettä. Opintoihin pystyy myös sisällyttämään yhden jakson pituisen opiskelijavaihdon joidenkin yhteistyökoulujen kanssa.

Projekti voi olla yhteinen muiden suomalaisten ja ulkomaisten toisen asteen oppilaitosten kanssa. Erityisesti pyritään ylläpitämään olemassa olevia verkostoja (esim. Järvenpään ystävyyskaupunkien kanssa) sekä luomaan uusia suhteita ulkomaisiin kouluihin. Projektin ei kuitenkaan tarvitse sisältää yhteistyötä toisen oppilaitoksen kanssa. Kansainväliset projektit sovitaan lukuvuoden alussa lukuvuosisuunnitelman vahvistamisen yhteydessä.

Projekteihin valitaan opiskelijat niin, että etusijalla ovat kohdemaan kieltä opiskelevat, projektiin liittyvän oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat ja sellaiset opiskelijat, jotka eivät aiemmin ole osallistuneet kansainvälisiin projekteihin. Tarvittaessa projektiin osallistuvat opiskelijat arvotaan. Opiskelijat osallistuvat projektien ulkomaanopintomatkiaan ja mahdollisen vastavierailuun, niiden ohjelmien suunnitteluun, esivalmisteluihin, rahoituksen hankkimiseen ja toteuttamiseen. Sen lisäksi he osallistuvat projektiin liittyville oppitunneille ja yhteistapaamisiin sekä tekevät vaaditut kirjalliset ja suulliset tehtävät. Opintomatkoihin pätevät Järvenpään lukion normaalit järjestyssäännöt. Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista.

b) Kotikansainvälisyys

Kansainväliseen toimintaan kuuluu osana myös ns. kotikansainvälisyys. Sillä tarkoitetaan kotimaassa tapahtuvaa kansainvälistymistä monissa eri muodoissaan; mm. sellaisia kansainvälisiä oppimisympäristöjä ja oppimisen sisältöjä, joissa voidaan hyödyntää oman koulun tiloja ja lähiympäristöjä. Kotikansainvälisyyttä pyritään toteuttamaan Järvenpään lukiossa esim. seuraavilla tavoilla:

- Suomeen tulevat vaihto-opiskelijat osallistuvat Järvenpään lukion temaattisten opintojen opintojaksolle Kansainvälisyyttä käytännössä, jolla he tutustuvat suomalaiseen yhteiskuntaan vuorovaikutuksessa suomalaisten opiskelijoiden kanssa. He osallistuvat koulun toimintaan mm. pitämällä päivänavauksia ja esitelmiä omasta maastaan ja kulttuuristaan. Lukuvuoden aikana vaihto-opiskelijoille ja suomalaisopiskelijoille järjestetään yhteistapaamisia.
- verkon kautta tapahtuva yhteistyö, esim. e-twinning, joka on verkossa tapahtuvaa lyhyttä tai pidempiaikaista yhteistyötä ulkomaisten koulujen sekä opintoryhmien ja opiskelijoiden välillä eri oppiaineissa. Tieto- ja viestintätekniikka antaa mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ilman, että se edellyttää matkustamista ulkomaille ja näin mahdollisimman moni opiskelija

voi osallistua kansainväliseen toimintaan. Tähän liittyen on myös temaattinen opintojakso **KAVE Kansainvälinen verkkoyhteistyö**, jossa kv-projekti toteutetaan kansainväliseen verkkoyhteistyöhön soveltuvaa alustaa joko omana opintojaksojaan tai minkä tahansa oppiaineen opintojakson lisäosana.

- eri oppiaineisiin ja tapahtumiin kutsutaan kansainvälisyyteen liittyviä vierailevia asiantuntijoita
- käytännön kansainvälisyyttä syvennetään koulukohtaisissa opintojaksoissa, kuten esim. **VAPE Vapaaehtoistyö, VAIK1-3 Yteiskunnallinen vaikuttaminen ja YH6 YK Yhdistyneet kansakunnat**
- kielistä, kansainvälisyydestä ja kulttuureista kiinnostuneet opiskelijat voivat suorittaa ns. kielidiplomin. Sen suorittajilla on mahdollisuus koota **KVPA Kansainvälisyyspassi**, joka koostuu opiskelijan lukio-opintojen aikaisista pienemmistä kansainvälisistä aktiviteeteista, esimerkiksi lukion vaihto-oppilaiden ja kansainvälisten vierailijoiden opastamisesta ja osallistumisesta vieraskielisille luennoille ja esitelmiin.
- voidaan järjestää kansainvälisyyteen ja monikulttuurisuuteen liittyviä teemapäiviä
- lukiossa kehitetään mahdollisuutta tarjota opetusta muullakin kuin suomen kielellä joko osana valinnaista opintojaksoa tai koko valinnainen opintojakso.

c) Kielidiplomi

Järvenpään lukiossa voi suorittaa koulukohtaisen kielidiplomin, jonka arviointi perustuu opiskelijan tai opiskelijoiden ryhmänä itsenäisesti toteuttamaan lukioaikaisen erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttöön.

- Opiskelija suorittaa 36 opintopistettä lukion valtakunnallisia syventäviä tai koulukohtaisia opintojaksoja kielistä, kansainvälisyydestä ja kulttuureista. Näistä vähintään 26 opintopistettä on kielistä.
- Jos opiskelija opiskelee kahta A-kieltä, englannin lisäksi opiskellusta A-kielestä lasketaan mukaan myös pakolliset suoritukset.
- Opiskelijan täytyy opiskella A1-kielen ja toisen kotimaisen kielen lisäksi ainakin yhtä vierasta kieltä.
- Kielten opintojaksojen lisäksi opiskelija voi kerryttää kielidiplomiin hyväksiluettavia opintoja mm. osallistumalla kansainvälisiin projekteihin tai vaihto-oppilastoimintaan.
- Kielidiplomin opintokokonaisuuteen voidaan myös liittää sellaisia valtakunnallisia syventäviä tai koulukohtaisia opintojaksoja, joiden aihepiiriin liittyy olennaisesti kansainvälisyys ja/tai kulttuurit. Lukuvuosittain päätetään, mitkä opintojaksot hyväksytään osaksi kyseistä kokonaisuutta.
- Kielidiplomin suorittaja voi koota myös kansainvälisyyspassin (KVPA), jonka voi hyväksilukea kielidiplomiin.
- Kielidiplomin suorittajille järjestetään mahdollisuuksia osallistua lukion kansainväliseen toimintaan myös tavallisten oppituntien ulkopuolella.
- Kun opiskelija on suorittanut vaaditun määrän opintopisteitä, hän anoo kielidiplomia. Diplomissa näkyvät opiskellut kokonaisuudet ilman arvosanoja. Opiskelija saa kielidiplomin todistuskansiossa valmistuessaan.

3.4.6. Tieto- ja viestintätekniikka

Tieto- ja viestintätekniikka toimintakulttuurissa

Järvenpään lukio tarjoaa tasavertaiset mahdollisuudet tv-taitojen kehittämiseen kaikille opiskelijoille. Office 365 -pilvipalvelu ja Onedrive yhdessä oppimisympäristö Edisonin ja Moodlen kanssa mahdollistavat sekä lähiopiskelun koulussa että etäopiskelun kotona. Selainpohjainen oppimisympäristö toimii kännykällä, tabletilla tai kannettavalla koneella, ja Office 365 -palvelusta on ladattavissa ilmaiseksi Microsoft Office -paketti omalle koneelle perustyökaluksi opiskelua varten.

Käytössä olevat oppimisympäristöt mahdollistavat harjoittelun sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin ja laajenevan sähköisten aineistojen käytön lukio-opinnoissa. Opiskelussa käytetään aiempaa enemmän kuvaa, videota ja ääntä. Opiskelija käyttää henkilökohtaista kannettavaa tietokonetta päivittäin oppitunneilla, kotona sekä projektimuotoisessa työskentelyssä. Tietotekniikkaa käytetään yhä enemmän ilmiöpohjaisesti, oppijakeskeisesti ja yhdessä tekemällä, esimerkiksi pilvipalvelussa tai oppimisympäristössä jaettavan materiaalin avulla. Lukion tietotekninen ympäristö antaa hyvän pohjan jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavien tvt-taitojen oppimiseen.

Sisäiseen viestintään käytetään ensisijaisesti sähköpostia, opiskelijatietokantaa, tiedostojenjakopalvelua ja info-tv:tä. Wilman kautta ollaan yhteydessä myös vanhempiin. Koulun internetsivuilta löytyvät perustiedot, ohjeet ja oppaat sekä lukiolaisille että vanhemmille ja muille lukion toiminnasta kiinnostuneille. Koulu viestii myös some-kanavilla, esimerkiksi Facebookissa ja Instagramissa. Oppilaskunta, tutorit ja erikoislinjat kertovat myös toiminnastaan koulun verkkosivujen tai omien blogien ja verkkosivustojen kautta.

Sähköiset ylioppilaskirjoitukset toteutetaan langallisessa verkossa, mutta muuten opiskelu tapahtuu langattoman verkon kautta. Opiskelijoita harjaannutetaan digitaalisiin ylioppilaskirjoituksiin koko lukio-opintojen ajan. Abitti-alusta on käytettävissä jokaisessa luokassa opintojaksojen ja koeviikon aikana ylioppilaskirjoituksiin harjoitteluun.

Tieto- ja viestintäteknikan sujuvan käytön varmistamiseksi oppilaitoksessa on järjestetty sekä teknistä että pedagogista tukea. Teknisestä tuesta opettajille ja henkilökunnalle vastaavat lähialueen ICT-palveluyhtiö Kuuma-ICT, Järvenpään kaupungin opetuspalveluiden asiantuntijat ja lukion digitiimi. Digitiimi järjestää opiskelijoille tarvittavan tuen. Digitiimin jäsenet korjaavat tunnuksia, nollaavat tarvittaessa salasanoja, auttavat Abitti-tikkujen kirjoittamisessa ja opastavat erilaisissa vikatilanteissa.

Digitiimi yhdessä tietotekniikan opettajien kanssa suunnittelee ja toteuttaa vuosittain johdanto-opintojakson (**TIE1 Johdatus lukio-opintoihin**), jolla opastetaan opiskelijat koulun oppimisympäristön käytön alkuun, asennetaan opiskelussa tarvittavat ohjelmistot ja opetetaan keskeisimpiä lukio-opiskelun vaatimia taitoja ja ohjelmistoja. Eri opintojaksoissa opettajat syventävät oppiainekohtaisesti oppimisympäristön, ainekohtaisten sovellusten ja ylioppilaskirjoituksissa vaadittavien ohjelmistojen käyttöä. Opiskelijoiden omalla vastuulla on opetella tietokoneen peruskäyttö ennen lukio-opintojen aloittamista: muun muassa käyttöjärjestelmän, virussuojauksen ja toimisto-ohjelmistojen käytön tulisi olla tuttua jo ennen lukio-opintoja.

Tietotekniikan ja sen pedagogisen käytön kehittämisestä vastaavat digitiimin opettajat, jotka osallistuvat Järvenpään kaupungin TVT-strategian tuottamiseen lukion osalta. TVT-strategiassa määritellään tarvittavat laitteistot, koulutuksen periaatteet ja tietotekniikan pedagogisen käytön puitteet. Järvenpään lukiossa tehdään näiden pohjalta vuosittain aineryhmien välinen tvt-vastuiden jako ja ainekohtaiset suunnitelmat tietotekniikan käytöstä.

3.4.7. Laatu

Laatu toimintakulttuurissa

Lukiolain (714/2018 2 §) mukaan lukiokoulutuksen tulee antaa opiskelijoille työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Lisäksi koulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijoille valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen. Oppilaitoksen toimintaa tulee jatkuvasti ja suunnitelmallisesti kehittää, jotta lain mukainen velvoite pystytään täyttämään. Lukiokoulutusta varten ei ole vielä laadittu valtakunnallisia laadunhallinnan kriteeristöjä, minkä vuoksi lukiossa on laadittu soveltuva kuvausjärjestelmä perusopetusta ja varhaiskasvatusta varten tehdyn kuvan pohjalta. Liitteessä 8.4 kuvataan, miten erilaista arviointitietoa kootaan laajasti oppilaitoksen toiminnasta. Saatua arviointitietoa käytetään oppilaitoksen jatkuvan kehittämisen pohjana.

Järvenpään lukion jatkuvan kehittämisen ja arvioinnin suunnitelman mukaisesti opetussuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain. Lisäksi opiskelijoilta, heidän huoltajiltaan sekä keskeisiltä sidosryhmiltä ja yhteistyötahoilta kysytään säännöllisesti palautetta opetussuunnitelmasta ja sen kehittämisestä. Opetussuunnitelma tarkistetaan ja tarvittaessa päivitetään aina alkavaa uutta lukuvuotta varten.

3.5. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Lukiolain (714/2018) 31 § edellyttää, että nuorten lukiokoulutuksessa tehdään yhteistyötä kotien kanssa. Yhteistyön lähtökohtana on avoin ja yhdenvertainen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. Aktiivinen yhteistyö tukee opiskelijan oppimisen edellytyksiä, tervettä kehitystä ja hyvinvointia. Yhteistyö vahvistaa opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta sekä oppilaitosyhteisön hyvinvointia, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Yhteistyö huoltajien ja kotien kanssa kuuluu lukion toimintakulttuuriin, ja se jatkuu säännöllisenä opiskelijan koko lukio-opiskelun ajan.

Yhteistyö on monipuolista, ja sen toteuttamisen tapoja kehitetään suunnitelmallisesti. Lukiosta koulutusmuotona ja sen käytänteistä tiedotetaan huoltajia ja heitä kannustetaan tukemaan opiskelijan opintoja sekä osallistumaan oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön. Opiskelijan työskentelyä ja opintojen edistymistä seurataan yhdessä opiskelijan kanssa, ja niistä annetaan riittävän usein tietoa hänen huoltajilleen. Lisäksi opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa ohjauksesta, yhteisöllisestä opiskeluhuollosta sekä erityisopetuksesta ja muusta oppimisen tuesta.

Opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet ohjaavat yhteistyön toteutusta. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyössä ja erityisesti yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa otetaan huomioon aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan kehittyvä itsenäisyys ja oma vastuullisuus. Yhteistyössä huomioidaan myös perheiden moninaisuus ja yksilöllisyys. Huoltajien osaamisen hyödyntäminen oppilaitoksessa vahvistaa toimintakulttuuria. Yhteistyö korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, opintojen suunnittelussa ja mahdollista tukea tarvitsevan opiskelijan ohjaamisessa ja tukemisessa.

Vastuu yhteistyön kehittämisestä sekä sen edellytysten ja toimintatapojen luomisesta on koulutuksen järjestäjällä. Koulutuksen järjestäjä päättää paikallisessa opetussuunnitelmassa kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttamisesta. Lukiolain (714/2018) 31 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän tulee määrääjoin selvittää opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta.

Yhteistyön lähtökohtana on avoin ja yhdenvertainen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. Yhteistyö tukee opiskelijan oppimisen edellytyksiä, tervettä kehitystä ja hyvinvointia. Sen tarkoituksena on edistää myös opiskelijoiden, huoltajien ja kotien osallisuutta sekä oppilaitosyhteisön yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta. Tunnistetaan, että kasville ja kehittyvälle nuorelle kodin tuki on tärkeää.

Yhteistyö huoltajien ja kotien kanssa on keskeistä erityisesti opintojen nivelvaiheissa ja kestää opiskelijan koko lukio-opiskelun ajan.

- Lukioon hakeville järjestetään tiedotustilaisuuksia, jossa kerrotaan perusasioita lukio-opinnoista.
- Opiskelijoiden ja huoltajien toivotaan ilmoittavan alkukartoituskyselyssä oppilaitokselle mielellään jo ennen lukio-opintojen alkua, mutta viimeistään heti opintojen alkuvaiheessa, mikäli opiskelijalla on ollut tukitoimia perusopetuksessa ja ne on edelleen syytä ottaa huomioon lukio-opintojen järjestämisessä.
- Lukiossa järjestetään vähintään kerran lukuvuodessa huoltajille suunnattu tapaaminen. Tilaisuuksien ajankohdat vahvistetaan lukuvuosisuunnitelmassa. Näissä tapahtumissa tiedotetaan ajankohtaisista kutakin ikäryhmää koskevista asioista, kuten lukion

ainevalinnoista, ylioppilastutkinnosta ja jatko-opinnoista sekä mahdollisista opiskelun tukitoimista.

- Jokainen opiskelija kuuluu ns. ohjausryhmään, jolle on nimetty opettaja ns. omaksi ryhmänohjaajaksi. Hän toimii yksittäisen opiskelijan asioissa keskeisenä yhteyshenkilönä kodin ja koulun välisessä yhteistyössä. Ryhmänohjaaja seuraa säännöllisesti opiskelijoiden poissaoloja ja opintosuorituksia. Mahdolliset ongelmatilanteet ratkaistaan ensisijassa opiskelijan itsensä kanssa. Tilanteen pitkittyessä, otetaan yhteyttä opiskelijan huoltajaa/iin, mistä opiskelijaa informoidaan. Huoltajan tulee vahvistaa opiskelijan poissaolot oppilaitoksen opiskelijahallinto-ohjelman [www-liittymässä](#), johon huoltajalla on omat tunnukset käytettävissään.
- Opintosuoritusten edistymistä huoltaja voi seurata opiskelijahallinto-ohjelmasta. Mikäli yli 18-vuotias opiskelija antaa luvan, voidaan huoltajalle antaa tunnukset oppilaitoksen opiskelijahallinto-ohjelman [www-liittymään](#), vaikka opiskelija olisi täysi-ikäinen.

Huoltajia tiedotetaan lukio-opinnoista ja oppilaitoksen käytänteistä sekä heitä kannustetaan osallistumaan toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön. Lukion toiminnasta huoltajat saavat tietoa myös oppilaitoksen julkaisemista oppaista ja [www-sivuilta](#).

Oppilaitoksessa toimii Järvenpään lukion vanhempainyhdistys ry, joka toimii keskeisenä kodin ja koulun yhteistyölinkkinä ja jonka toimintaan huoltajia kannustetaan osallistumaan. Yhdistyksen kokoukset ovat kaikille huoltajille avoimia tilaisuuksia. Vanhempainyhdistys tiedottaa toiminnastaan myös omilla [www-sivuillaan](#). Lisäksi oppilaitoksessa järjestetään opiskelijoille eri ammattien ja koulutuksien esittelyjä, joihin kannustetaan myös opiskelijoiden huoltajien osallistuvan esittelemällä omaa urapolkuaan.

Opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet ohjaavat yhteistyön toteutusta. Yhteistyössä otetaan huomioon aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan itsenäisyys ja oma vastuullisuus. Yhteistyössä huomioidaan myös perheiden moninaisuus ja yksilöllisyys. Opiskelijoiden omat ja perheiden elämäntilanteet voivat vaikuttaa opiskelijoiden suoriutumiseen lukio-opinnoissa. Oppilaitos omalta osaltaan huomioi ja tukee opiskelijoita eri elämäntilanteissa mahdollisuuksiensa mukaan. Näissä tilanteissa kodin ja koulun välistä yhteistyötä voidaan sovittaessa toteuttaa Järvenpään kaupungin kasvun tuen palveluiden kanssa. Oppilaitoksessa näistä palveluista vastaavat kuraattori-, psykologi- ja opiskeluterveydenhuoltohenkilöstö. Opiskelijoille ja vanhemmille annetaan tietoa esim. opiskeluhuollosta, terveydenhoitajan, psykologin ja kuraattorin palveluista esimerkiksi vanhempainilloissa sekä 1. vuoden opiskelijoille pidettävissä tiedotustilaisuuksissa. Opiskelijan tarpeita mietitään aina yksilöllisesti ja vanhempia otetaan mukaan, mutta huomioidaan myös opiskelijan itsemääräämisoikeus.

Oppilaitos kerää palautetta oppilaitoksen toiminnasta opiskelijoilta ensimmäisenä ja kolmantena opintovuonna sekä huoltajilta opiskelijan ensimmäisen opintovuoden keväällä. Kyselyssä kerätään palautetta myös koulun ja kodin välisestä yhteistyöstä ja sen kehittämisestä.

3.6. Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys

Nuorten lukiokoulutuksessa opiskelijalla tulee olla mahdollisuus kehittää jatko-opintovalmiuksiaan, kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan (lukiolaki 714/2018, 15 §). Opiskelijan lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman.

Opiskelijalle järjestetään mahdollisuuksia yksilöllisiin opintoja koskeviin valintoihin niin, että hän voi hyödyntää korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opetustarjontaa kotimaassa ja kansainvälisesti.

Lukio-opinnoissa hyödynnetään monipuolisesti opiskeluympäristöjä, jotka lisäävät jatko-opintojen sekä yritys- ja työelämän tuntemusta myös kansainvälisesti, tukevat opiskelijan opiskelumotivaatiota sekä auttavat häntä löytämään omat vahvuutensa (valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 4 §). Lisäksi opiskelijalle avataan näkymiä tulevaisuusajatteluun ja ennakkointiin.

Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen (lukiolaki 714/2018, 27 §).

Lukion opintotarjontaa suunniteltaessa voidaan opintojaksoihin yhdistää kansainvälisyys- ja työelämäosaamisen osioita sekä korkeakouluopintoihin tutustumista. Paikallisessa opetussuunnitelmassa konkretisoidaan yhteistyön tavoitteet ja muodot sekä päätetään yhteistyötahoista. Jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksia vahvistetaan lukion toimintakulttuurissa, laaja-alaisen osaamisen toteutuksissa ja kaikkien oppiaineiden opinnoissa.

Korkeakouluyhteistyö

Lukiokoulutus antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa korkeakoulututkintoon johtavat opinnot yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa. (Lukiolaki 714/2018, 2 § 1 mom.)

Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukion opetus ja muu toiminta järjestetään siten, että opiskelijoilla on monipuoliset mahdollisuudet saada tietoa ja kokemuksia korkeakouluopiskelusta. Keskeisenä tavoitteena on sujuvoittaa opiskelijan siirtymistä lukiosta korkea-asteen opintoihin ja edelleen työelämään.

Korkeakouluopintoja ja niihin liittyviä valmiuksia kytketään sekä laaja-alaiseen osaamiseen että eri oppiaineiden tavoitteisiin ja sisältöihin. Lukion ohjaustoiminta yhteistyössä eri oppiaineiden opetuksen kanssa motivoi opiskelijaa tutustumaan korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opintotarjontaan sekä niiden kautta avautuviin elämänvalintoihin ja työ- ja uramahdollisuuksiin. Ohjaustoiminta tukee myös konkreettisesti opiskelijan jatko-opintosuunnitelman laatimista. Korkeakouluopintoihin tutustumiseen tähtäävät ja korkeakouluissa suoritettavat opinnot sisällytetään osaksi opiskelijan henkilökohtaista opintosuunnitelmaa.

Opiskelijaa ohjataan tutustumaan korkeakoulujen tarjontaan ennakkoluulottomasti, ilman sukupuolittuneita tai muita ennakkoasenteita. Opiskelijaa ohjataan valmistautumaan jatkuvaan oppimiseen ja hankkimaan monipuolisia valmiuksia, joita tarvitaan erilaisissa korkeakouluopinnoissa ja työelämän eri aloilla. Lukiossa tutustutaan kansainvälisiin jatko-opintoihin ja uranäkymiin. Yleissivistyksen, kulttuurien tuntemuksen ja kielitaidon merkitystä tuodaan esille edellytyksinä korkeakouluopinnoissa ja työelämässä menestymiselle. Korkeakouluopintoihin valmistautumisessa korostuvat laaja-alaisen osaamisen alueista monitieteinen ja luova osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Korkeakouluopintoihin tutustumisen konkreettiset muodot päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Työelämävalmiudet

Oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukion opetus ja muu toiminta järjestetään siten, että opiskelijoilla on yhtäläiset ja monipuoliset mahdollisuudet saada tietoa työelämän tarjoamista mahdollisuuksista ja kehityssuunnista oman tulevaisuutensa ja jatko-opintojensa hahmottamiseen. Opiskelijaa rohkaistaan myös tutustumaan työelämän tarjoamiin kansainvälisiin ja globaaleihin näkymiin. Opiskelija tutustuu uusiin työn, yrittäjyyden ja taloudellisen toimeliaisuuden muotoihin muodostaakseen käsityksen siitä, millaista osaamista nyt ja tulevaisuudessa tarvitaan. Opiskelijalle tarjotaan oppimiskokemuksia, jotka kannustavat ennakkoluulottomuuteen, aloitteellisuuteen, yrittäjämäiseen toimintaan, yhteistyöhön, vastuullisuuteen sekä rakentavaan ongelmanratkaisuun kestävän tulevaisuuden periaatteiden mukaisesti.

Opiskelijaa kannustetaan toimimaan luovasti, eettisesti kestävästi ja rohkeasti nopeasti muuttuvissa toimintaympäristöissä, työelämässä ja muissa elämäntilanteissa sekä tarttumaan erilaisiin mahdollisuuksiin. Häntä ohjataan tiedostamaan ja dokumentoimaan opintoihin ja työhön liittyviä kiinnostuksen kohteita, vahvuuksiaan ja osaamistaan. Lukio luo edellytykset sille, että opiskelijat jakavat ja reflektovat työelämään ja yrittäjyyteen liittyviä teemoja ja osaamistaan aktiivisesti, ennakoluulottomasti ja järjestelmällisesti.

Opiskelijan yrittäjyys- ja työelämävalmiuksia syvennetään eri oppiaineissa osana opintojaksoja ja opiskelujen ohjausta sekä muissa lukion toiminnoissa kehittämällä erityisesti monipuolisia lukion ja työelämän sekä lukion, yritysten ja kolmannen sektorin välisiä yhteistyömuotoja. Oppiaineet ja laaja-alainen osaaminen sekä opintoihin hyväksi luettava lukion ulkopuolinen toiminta avaavat näkymiä merkitykselliseen elämään, jossa työ on yhtenä keskeisenä osana.

Työelämään valmentautumisessa korostuvat laaja-alaisen osaamisen alueista vuorovaikutusosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Näiden osana tai lisäksi painottuvat elämänhallinnan taidot, yhteistyö- ja tiimitaidot, kieli- ja kulttuuritaidot, motivoituminen uuden oppimiseen, joustavuus, kyky arvioida ja kehittää omaa osaamistaan sekä ymmärrys työelämään vaikuttavien muutosten vaikutuksesta oman osaamisen kehittämiseksi.

Lukio linjaa paikallisessa opetussuunnitelmassa yhteistyöstään työelämän, kuten yritysmaailman, julkisen sektorin ja kolmannen sektorin edustajien kanssa.

Kansainvälinen osaaminen

Oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukiokoulutuksen kansainvälisyys monipuolistaa opiskelijan kokemusmaailmaa, avartaa maailmankuvaa sekä vahvistaa valmiuksia eettisesti kestävässä toimintaan globalisoituneessa haasteiden ja mahdollisuuksien maailmassa. Osaamisen kehittämisessä otetaan huomioon YK:n kestävä kehityksen ohjelma Agenda 2030 ja erityisesti sen tavoite 4.7, jossa kuvataan globaalikansalaisuuden piirteitä.

Opiskelijan kansainvälistä osaamista kartutetaan eri oppiaineiden, niiden välisen yhteistyön sekä laaja-alaisen osaamisen kautta. Huomiota kiinnitetään lukion ja koulutuksen järjestäjän monipuoliseen kieliohjelmaan ja sen ratkaisuihin sekä kulttuurien tuntemuksen syventämiseen.

Opiskelijaa ohjataan aktiiviseen ja suunnitelmalliseen kansainväliseen toimintaan hyödyntämällä kotikansainvälisyyttä ja kansainvälistä liikkuvuutta. Kotikansainvälisyys käsittää esimerkiksi kansainvälisiä vierailuja tai projekteja, jotka toteutetaan lukiossa, sen lähiympäristössä tai virtuaaliteknologian avulla. Opiskelijaa kannustetaan myös osallistumaan omaehtoisesti tai lukion tarjonnan mukaisesti tutustumis- ja opintojaksoihin tai vaihto-opiskeluun ulkomailla.

Kansainvälistä osaamista vahvistavat laaja-alaisen osaamisen alueista erityisesti vuorovaikutusosaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Näiden osana tai lisäksi painottuvat globaalikansalaisen asenne, kulttuuriset ja kielitaidot, yhteistyö- ja tiimitaidot sekä avoin kiinnostus uusien ulottuvuuksien ja mahdollisuuksien kohtaamiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Kansainvälisen osaamisen painotukset ja lukion kansainvälisen toiminnan muodot päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Korkeakoulu yhteistyö:

Kaikille lukion opiskelijoille tarjotaan yhtäläiset mahdollisuudet kehittää jatko-opintovalmiuksiaan ja tutustua korkeakouluihin. Lukuvuosisuunnitelmassa määritellään vuosittain kunkin oppiaineen keskeiset yhteistyökumppanit.

Korkeakouluyhteistyötä järjestetään seuraavasti:

- Eri oppiaineiden opintojaksoihin liittyvät opintokäynnit ja vierailut sekä lukio-opintoihin liittyvät uratapahtumat.
- Korkeakoulujen tarjoamien etäluentojen hyödyntäminen opetuksessa.
- Lukion koulukohtaisten opintojaksojen toteuttaminen yhteistyössä korkeakoulun kanssa.
- Lukion tehtävät harjaannuttavat korkeakoulujen pääsykokeisiin.
- Korkeakoulujen ns. kurkistuskurssit:
 - Maksulliset opinnot: Jokainen opiskelija voi lukioaikana suorittaa yhden maksullisen 1 - 2 opintopisteen laajuisen opintokokonaisuuden. Nämä opinnot ovat korkeakoulujen lukiolaisille suunnattuja opintoja. Opintojen tarjonta vahvistetaan vuosittain lukion lukuvuosisuunnitelmassa.
 - Korkeakoulut voivat tarjota maksuttomia opintoja lukiolaisille.
 - Opiskelija sopii korkeakoulun tarjoamien kurssien sisällyttämisestä opiskelijan opintosuunnitelmaan oman opinto-ohjaajan kanssa.
 - Korkeakoulukurssien yksi opintopiste vastaa lukion yhtä opintopistettä.

Oppiaineiden ainekohtaisissa osioissa ovat tarkemmat kuvaukset ainekohtaisesta korkeakouluyhteistyöstä.

Työelämäyhteistyö:

Järvenpään lukio tekee aktiivista yhteistyötä yritysten ja järjestöjen kanssa. Lukuvuosisuunnitelmassa määritellään vuosittain kunkin oppiaineen keskeiset yhteistyökumppanit.

Kansainvälisyys:

Lukuvuosisuunnitelmassa määritellään vuosittain kansainväliset projektit. Kansainvälisyydestä Järvenpään lukion toiminnassa tarkemmin luvussa 3.4.5 Kansainvälisyys.

Järvenpään lukion kansainvälisyyden strategiset lähtökohdat ovat:

- Oppilaitoksella on kansainvälisiä yhteyksiä kaikkiin maihin, joiden kieltä oppilaitoksessa opetetaan. Autenttisilla yhteyksillä motivoidaan kielten opiskeluun ja tuetaan kielten opiskelua.
- Kansainvälisyys on integroitu eri oppiaineiden opiskeluun.
- Kansainvälisiin hankkeisiin liittyy mahdollisuuksien mukaan yritys- ja/tai oppilaitosvierailut. Tämä tukee opiskelijoiden työelämätiätoutta ja uranvalintaa sekä rohkaisee opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vierailla kielillä.
- Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään monipuolisesti kansainvälisissä projekteissa.

3.7. Yhteistyö muiden oppilaitosten ja järjestöjen kanssa

Toisen asteen yhteistyösopimuksen mukaisesti Järvenpään lukion opiskelijat voivat suorittaa opintoja esim. Keski-Uudenmaan ammattiopistossa (Keuda).

Kotitalouden lukiodiplomin suoritusmahdollisuus toteutetaan yhteistyössä Keski-Uudenmaan ammattiopiston (Keuda) ja käsityön lukiodiplomin suoritusmahdollisuus yhteistyössä Järvenpään opiston kanssa. Keski-Uudenmaan Tanssiopiston (KETO) järjestää lukion tanssiopetuksen. Taideopetuksessa voidaan tehdä yhteistyötä Keskisen Uudenmaan Musiikkiopiston (KUM) ja Järvenpään opiston kanssa. Oppiaineilla on korkeakouluyhteistyötä, jotka esittelevät

opetussuunnitelmassa opintojaksojen yhteydessä. Urheilulinjan valmennukset järjestetään yhteistyössä urheiluseurojen kanssa. Muita järjestöyhteistyökumppaneita ovat mm. Järvenpään yrittäjät (esim. OP3) ja Keski-Uudenmaan yhdistysverkosto (VAPE Vapaaehtoistyö).

4. Opiskelijan ohjaus ja tukeminen

4.1. Ohjaus

Lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalla opiskelijalla on oikeus saada tarpeidensa mukaista henkilökohtaista ja muuta opintojen ohjausta sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta (lukiolaki 714/2018, 25 § 2 mom.). Ohjaus on lukion toiminnassa kokonaisuus, jonka tulee syventää perusopetuksessa annettua ohjausta jatkumona lukion jälkeisiin opintoihin. Ohjauksen avulla opiskelija parantaa valmiuksiaan selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa sekä oppii arvioimaan lukio-opintoja ja jatko-opiskelua koskevia valintojaan tulevaisuuden osaamistarpeiden näkökulmasta. Lukion laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden mukaisesti lukio-opiskelu konkretisoituu elinikäisinä työelämävalmiuksina ja -taitoina sekä laajempaan yhteiskunnallisena osaamisena.

Ohjaustoiminta tukee opiskelijan hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, tarjoaa aineksia itsetuntemuksen ja itseohjautuvuuden lisääntymiseen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta, toimijuutta sekä luottamusta omaan osaamiseen kehitetään ja pidetään yllä lukio-opintojen ajan. Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä. Sukupuolitietoisella ohjauksella luodaan tasavertaisia edellytyksiä eri sukupuolten sijoittumiselle jatko-opintoihin ja työelämään. Opiskelun ja hyvinvoinnin seuraamisesta ja tukemisesta huolehditaan yhteistyössä huoltajien sekä lukiokoulutuksen ja opiskelijahuoltohenkilöstön kanssa.

Ohjaus on lukiokoulutuksen henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä, johon kuuluu yhteistyö korkeakoulujen ja työelämän kanssa. Ohjausta voidaan järjestää opintojaksomuotoisena opetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena, vertaisohjauksena sekä näiden yhdistelmänä. Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija, ja hänellä tulee olla mahdollisuus osallistua opintojensa aikana korkeakoulujen ja työelämän kanssa toteutettaviin opintokokonaisuuksiin. Opinto-ohjaaja vastaa oppilaitoksen opinto-ohjauksen koordinoinnista ja käytännön toteutuksesta. Ryhmäohjaaja toimii opiskelijaryhmänsä lähiohjaajana. Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelutaidoissa ja auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan. Lisäksi aineenopettaja tukee opiskelijan jatko-opintovalmiuksia ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa osalta korkeakoulujen ja työelämän kanssa tehtävässä yhteistyössä. Aineenopettaja sisällyttää opetukseensa kokonaisuuksia, jotka sitovat opiskeltavan aineen jatko-opintoihin ja työelämään.

Ohjausta tulee eriyttää ottamalla huomioon jokaisen opiskelijan yksilölliset lähtökohdat, tarpeet, tavoitteet, harrastukset, kiinnostusten kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Opiskelijan yksilöllisten tarpeiden huomioonottamista voidaan tehostaa eri asiantuntijoiden yhteistyöllä. Opiskelijan tulee saada tietoa siitä, mitkä ovat eri toimijoiden tehtävät ohjauksen kokonaisuudessa sekä missä asioissa ja miten opiskelija voi saada heiltä tukea.

Paikalliseen opetussuunnitelmaan tulee sisältyä kuvaus siitä, miten siirtymävaiheen yhteistyötä toteutetaan perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen, korkea-asteen koulutuksen sekä muiden koulutusta järjestävien tahojen kanssa. Korkea-asteen oppilaitosten kanssa tulee erikseen kehittää tapoja, jotka mahdollistavat opiskelijoille orientoivat opinnot korkea-asteella sekä vaihtoehtoiset väylät hakeutua jatko-opintoihin. Lisäksi tulee kuvata, miten alueellista monialaista yhteistyötä toteutetaan työelämän, paikallisten työ- ja elinkeinopalvelujen, sosiaali- ja terveystoimen, nuorisotoimen sekä muiden toimijoiden kanssa. Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan, miten ohjauksella varmistetaan opiskelijan mahdollisuus kehittää kansainvälisyys-, työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan.

Osaksi paikallista opetussuunnitelmaa laaditaan ohjaussuunnitelma, jossa kuvataan ohjauksen järjestäminen oppilaitoksessa. Se toimii ohjaustyön arvioinnin ja kehittämisen välineenä.

Lukion ohjaussuunnitelman tulee sisältää lukion opetussuunnitelman perusteiden pohjalta seuraavat:

- ohjauksen keskeiset käsitteet
- ohjauksen tehtävät ja tavoitteet
- ohjauksen järjestäminen
- ohjauksen toimijat ja työnjako
- ohjaus siirtymävaiheissa: yhteistyö perusopetuksen, korkea-asteen, toisen asteen ammatillisten oppilaitosten ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa sekä jatko-ohjauksen järjestäminen
- ohjauksen sisällöt, menetelmät ja työtavat
- ohjauksen yhteistyö työelämän ja muiden oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa
- ohjaustoiminnan arviointi.

Ohjaussuunnitelmassa tarkastellaan myös esteettömyyttä siirtymävaiheissa. Suunnitelmassa kuvataan toimintamalleja, joiden avulla turvataan yhdenvertaisuus hakeutumisvaiheessa lukioon ja sieltä jatko-opintoihin. Lisäksi suunnitelmaan sisällytetään kuvaus toimenpiteistä, joiden avulla varmistetaan esteetön opintopolku ja oppimisympäristö.

Lukiolain (714/2018) 26 §:n 1 momentin mukaan lukiokoulutuksen oppimäärää suorittava opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi. Lukiolain 26 §:n 2 momentin mukaan henkilökohtainen opintosuunnitelma laaditaan opintojen alussa oppilaitoksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella ja sitä päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma koostuu seuraavista osista:

1) opiskelusuunnitelma

- aikaisempi koulutus ja muu osaaminen
- suomen/ruotsin kielen taito ja muu kielitaito sekä kielenopiskeluvalmiudet
- hyväksi luettavat opinnot ja/tai oppimäärät sekä muu hyväksi luettava osaaminen
- suoritettavat opinnot; lukio-opinnoissa eteneminen, opintojaksovalinnat
- opiskeluolosuhteet, opintojen suorittamistavat ja mahdolliset erityiset opetusjärjestelyt
 - opiskeluvalmiudet ja mahdollinen tuen tarve
- korkeakouluissa ja mahdollisesti muissa oppilaitoksissa toteutettavat opiskelu- ja/tai tutustumisjaksot
- työelämän tutustumisjaksot
- arvioitu opiskeluaika

2) ylioppilastutkintosuunnitelma

3) jatko-opinto- ja urasuunnitelma.

Lukiolain (714/2018) 27 §:n 1 momentissa määrätään, että koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämän selvityksen perusteella. Lukiolain 27 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu paikallisen opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen. Lukiolain 27 §:n 3 momentin mukaan opiskelijan on tarvittaessa osoitettava osaamisensa koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla.

Ohjauksen merkitys korostuu koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa. Oppilaitos antaa tietoa lukiokoulutuksesta perusopetuksen oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajille ja opettajille sekä tarjoaa heille mahdollisuuksia tutustua opetukseen lukiossa. Lukio-opintonsa aloittava opiskelija perehtyy oppilaitoksen toimintaan sekä opiskelun käytänteisiin. Ohjausprosessin aikana opiskelija suunnittelee opinto-ohjelmaansa siten, että hän tunnistaa ja huomioi jatko-opintojen ja

työelämän tarjoamia mahdollisuuksia. Näitä asioita käsitellään ohjauksessa koko lukio-opintojen ajan.

Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta muihin opintoihin hakeutumisessa, jos hänen opiskeluoikeutensa lukiokoulutuksen oppimäärän suorittamiseen on päättymässä tai hän on ilmoittanut eroamisestaan (lukiolaki 714/2018, 25 § 3 mom.). Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneella opiskelijalla, joka ei ole saanut jatko-opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa, on oikeus saada opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin ohjausta oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. Ohjauksesta vastaa koulutuksen järjestäjä, jonka oppilaitoksessa opiskelija on suorittanut oppimäärän. (Lukiolaki 714/2018, 25 § 4 mom.)

Ohjaustoiminnan tavoitteena on tukea opiskelijoiden hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, tarjota aineksia itsetuntemuksen ja -ohjautuvuuden lisääntymiseen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja toimijuutta kehitetään ja pidetään yllä lukio-opintojen ajan. Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija. Jokaista opiskelijaa kunnioitetaan yksilönä, jolla on oikeus ohjaukseen. Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä. Tavoitteena on, että opiskelija sisäistää elinikäisen oppimisen merkityksen ja kehittää urasuunnittelutaitojaan sekä tiedostaa eri sukupuolta olevien tasavertaiset mahdollisuudet jatko-opintoihin ja työelämään (sukupuolisensitiivisyys).

Ohjauksen avulla opiskelija ymmärtää erilaisten lukioaikaisten valintojen vaikutuksen ura- ja jatko-opintomahdollisuuksiinsa. Opiskelijan opiskelutaidot sekä kyky arvioida taitojaan kehittyvät. Häntä tuetaan tunnistamaan vahvuutensa ja kehittymistarpeensa oppijana sekä käyttämään hänelle soveltuvia opiskelumenetelmiä. Opiskelijaa ohjataan omien valintojen suunnitteluun ja tekemiseen sekä vastuunottamiseen omista valinnoistaan.

Ohjaustoiminta muodostaa lukion toiminnassa kokonaisuuden, joka tukee opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja tulevaisuutta koskevia valintoja ja ratkaisuja. Ohjauksen merkitys korostuu koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa. Oppilaitos antaa tietoa lukiokoulutuksesta perusopetuksen oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajille ja opettajille sekä tarjoaa heille mahdollisuuksia tutustua opetukseen lukiossa. Lukio-opintonsa aloittavat opiskelijat perehdytetään oppilaitoksen toimintaan sekä opiskelun käytänteisiin.

Opiskelija saa lukio-opintojensa aikana ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tueksi. Ohjausta järjestetään opetuksena, tapahtumina, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena. Opiskelijoille järjestetään lukioaikana mahdollisuuksia tutustua sekä työelämään että jatko-opintoihin. Opiskelijalla on myös mahdollisuus tehdä opintoja korkea-asteella. Liitteissä 8.5 on nuorten lukiokoulutuksen ohjaussuunnitelma, jossa kuvataan, miten em. ohjaustoiminnot ajoittuvat lukio-opintojen eri vaiheisiin.

Ohjaus on lukiokoulutuksen henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä (liite 8.7 Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen pedagoginen tuki). Järvenpää lukiossa jokainen henkilökuntaan kuuluva antaa opiskelijoille ohjausta oman roolinsa mukaisesti. Erityisesti opiskelijoiden opintojen sujumista seurataan ja heidän opintojensa etenemistä tuetaan. Opintojen suunnittelussa ja seurannassa toteutetaan seuraavaa työnjakoa:

Opiskelija

- on vastuussa opinto-ohjelmansa ja opintomenestyksensä seuraamisesta
- suunnittelee ja päivittää opinto-ohjelmaansa yhteistyössä ohjauksen eri toimijoiden kanssa
- osallistuu aktiivisesti ryhmäohjaukseen sekä erikseen järjestettäviin infotilaisuuksiin
- hakee ohjausta, neuvontaa ja tukea tarvittaessa

Rehtori

- luo ohjaukselle sellaiset toimintaedellytykset, että ohjauksen työnjaon toteuttaminen laadukkaan ohjauksen takaamiseksi on mahdollista

- tukee toiminnallaan opinto-ohjaajien ja opettajien keskinäistä yhteistyötä
- tiedottaa opiskelijoille ja huoltajille määräyksistä ja säännöistä, jotka ohjaavat lukio-opintojen ja ylioppilastutkinnon suorittamista
- huolehtii päätökset muualla suoritettujen opintojen hyväksilukemisesta

Opinto-ohjaaja

- on päävastuussa opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta
- auttaa ja tukee opiskelijaa lukio-opintojen ja jatko-opintojen suunnittelussa
- vastaa opinto-ohjauksen opintojaksoista ja opiskelijan henkilökohtaisesta ohjauksesta
- seuraa opiskelijoiden etenemistä ja opintojaksokertymiä yhdessä ryhmänohjaajien kanssa
- tekee yhteistyötä ryhmänohjaajien, aineenopettajien, muun OHR-henkilöstön ja huoltajien kanssa opiskelijoiden asioissa

Ryhmänohjaaja

- toimii opiskelijaryhmänsä lähiohjaajana ja hän seuraa sekä tukee opintojen edistymistä
- vastaa yhteydenpidosta oman ohjausryhmänsä huoltajiin
- tapaa jaksoittain ryhmänsä opinto-ohjaajaa opintojen seurannan merkeissä

Aineenopettaja

- ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelutaidoissa
- tukee häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja tukee opiskelijoiden jatko-opintovalmiutta ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa osalta
- antaa ohjausta ja tietoa oman oppiaineen opintojaksojen sisällöistä, opintojen etenemisestä sekä ylioppilastutkinnon kannalta keskeisistä asioista

Tutorit

- auttavat ja tukevat uusia opiskelijoita erityisesti lukio-opintojen alkuvaiheessa

Opiskelijan opintojen ja jatko-opintoihin sekä työelämään siirtymisen tuki:

1. Opiskelija laatii henkilökohtaisen suunnitelman, joka pitää sisällään opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman. Opiskelija päivittää suunnitelmiaan oppilaitoksen ohjaushenkilöstön tuella. Tämä kehittää opiskelijaa opintojen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

2. Oppilaitoksessa järjestetään vuosittain erilaisia jatko-opintojen ja ammattien esittelyjä. Eri oppiaineinen opintojaksoilla toteutetut vierailut ja opintokäynnit tukevat opiskelijoiden urasuunnittelua. Lukuvuosisuunnitelman liitteessä on mainittu yhteistyötä tekevät oppilaitokset ja työelämän edustajat eri oppiaineissa.

3. Ohjauksessa käsitellään monipuolisesti erilaisia jatko-opintoihin ja urasuunnitteluun liittyviä vaihtoehtoja sekä ohjataan opiskelijaa näihin liittyvässä tiedonhaussa.

4. Opiskelijan huoltajia tiedotetaan vanhempainilloissa jatko-opintoihin liittyvistä asioista, jotta heillä on mahdollisuus tukea opiskelijoita heidän valinnoissaan. (ks. myös kodin ja koulun välinen yhteistyö)

Ohjaustoimintaa arvioidaan säännöllisesti opiskelijoille ja huoltajille ohjatuilla palautekyselyillä osana oppilaitoksen jatkuvaa arviointia.

Jälkiohjaus

Järvenpään lukiosta valmistunut opiskelija, joka ei ole saanut jatko-opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa, on oikeus saada opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin ohjausta oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. Ohjauksesta vastaavat lukion opinto-ohjaajat. Ohjaus voi olla yleisinfoja lukiolla ja/tai etäyhteydellä toteutettuna sekä henkilökohtaista ohjausta.

4.2. Erityisopetus ja muu oppimisen tuki

Lukiolain mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti (lukiolaki 714/2018, 28 § 1 mom.). Erityisopetus ja muu oppimisen tuki mahdollistavat opiskelijoiden yhdenvertaisen aseman. Keskeisiä asioita ovat oppimisen esteettömyys ja saavutettavuus sekä oppimisen vaikeuksien ennaltaehkäisy ja varhainen tunnistaminen. Tuen tarkoituksena on tukea opiskelijaa lukio-opintojen suorittamisessa sekä edistää hänen hyvinvointiaan ja jaksamistaan. Lisäksi tavoitteena on antaa valmiuksia jatko-opintoihin siirtymiseen.

Opiskelijalla on oikeus saada tukea riippumatta siitä, mistä syistä oppimisvaikeudet johtuvat. Oppimisvaikeudet voivat johtua esimerkiksi luku- ja kirjoitusvaikeuksista, matemaattisista tai tarkkaavuuden vaikeuksista, sairaudesta, vammasta tai elämäntilanteesta.

Lukiolain (714/2018) 28 §:n 2 momentin mukaan tuen tarvetta tulee arvioida opintojen alussa sekä säännöllisesti opintojen edetessä. Opettajat arvioivat tuen tarvetta yhdessä opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan kanssa. Arvioinnissa voivat opiskelijan suostumuksella olla mukana myös tuen järjestämisen kannalta tarpeelliset asiantuntijat. Tuen tarpeen tunnistaminen voi perustua myös perusopetuslain (628/1998, muutettu lailla 1288/2013) 40 §:n perusteella siirrettävään koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömään tietoon tai opettajien ja muun henkilöstön havaintoihin. Lisäksi tuen tarpeen arvioinnissa voidaan käyttää erilaisia menetelmiä, kuten alkuseulontoja.

Tukitoimien suunnittelu ja toteutus aloitetaan mahdollisimman varhain. Opiskelijaa opettavat opettajat suunnittelevat tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa. Tukitoimet voidaan tarvittaessa ja opiskelijan suostumuksella suunnitella yhteistyössä muiden asiantuntijoiden kanssa. Tukitoimet kirjataan opiskelijan pyynnöstä henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan (lukiolaki 714/2018, 28 § 2 mom.). Opettajat huolehtivat siitä, että opiskelijalla on tieto mahdollisuudesta saada tukitoimet kirjattua. Tukitoimien toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti, ja mahdolliset muutokset kirjataan edellä mainitulla tavalla.

Lukiolain (714/2018) 28 §:n 1 momentin mukaan tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Myönteinen ja kannustava palaute edistää opiskelijan käsitystä itsestään oppijana. Samalla opiskelijan itsearviointitaidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat. Opettajat ohjaavat opiskelijaa oppimaan oppimisen taidoissa, kantamaan vastuuta oppimisestaan ja työskentelystään sekä käyttämään kullekin oppiaineelle ominaisia opiskelustrategioita.

Oppimisen tuki merkitsee yhteisöllisiä ja opiskeluympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Oppimisen tukea voivat olla esimerkiksi opetuksen eriyttäminen, tukiopetus ja muut pedagogiset ratkaisut. Lisäksi opiskelijaa voidaan tukea yksilökohtaisesti suunnitellulla monipuolisella opinto-ohjauksella ja ryhmänohjaajan tuen avulla sekä hyödyntämällä erilaisia opintojen valintamahdollisuuksia. Opiskelijan oppimista voidaan edistää myös tarjoamalla oppimista ja hyvinvointia lisääviä lukion oppimäärään sisältyviä opintoja, jotka antavat tukea esimerkiksi opiskelutaitoihin, elämänhallintaan tai matematiikan ja muiden oppiaineiden opiskeluun.

Erityisopetus on erityisopettajan antamaa opetusta. Erityisopetus tukee aineenopetusta. Se voidaan toteuttaa yhteisopettajuutena, ryhmämuotoisena opetuksena tai yksilötukena. Erityisopetus on esimerkiksi opiskelutaitojen opettamista sekä opiskelijan ohjaamista käyttämään omia vahvuuksiaan oppimisessa. Erityisopettaja tekee yhteistyötä muiden opettajien kanssa tukea tarvitsevan opiskelijan oppimiseen ja opetukseen liittyvissä kysymyksissä.

Lukiolain (714/2018) 29 §:n mukainen opiskelun poikkeava järjestäminen voi koskea myös erityisopetusta tai muuta oppimisen tukea tarvitsevaa opiskelijaa. Opiskelun poikkeava järjestäminen tarkoittaa, että opiskelijan opiskelu voidaan järjestää osittain toisin kuin lukiolaissa ja lukiokoulutuksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään ja paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään. Poikkeavat järjestelyt tehdään vain niiltä osin kuin ne ovat välttämättömiä, ja ne kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Poikkeava järjestely voidaan tehdä opiskelijan hakemuksesta tai hänen suostumuksellaan.

Opiskelijaa ohjataan tarvittaessa hakemaan avustajapalveluita, erityisiä apuvälineitä ja muita palveluita. Opiskelijan jaksamisen ja hyvinvoinnin tukemisessa voidaan tehdä yhteistyötä opiskeluhuollon palvelujen tai tarvittaessa muiden toimijoiden kanssa. Erityisopetuksen ja muun oppimisen tuen rinnalla opiskelijalla on oikeus saada myös yksilökohtaista opiskeluhuoltoa.

Tukea tarvitsevan opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä arvioidaan monipuolisesti. Näin turvataan tukea tarvitsevalle opiskelijalle mahdollisuus osoittaa osaamistaan eri tavoin esimerkiksi tilanteissa, joissa kirjallinen tuottaminen on haastavaa. Osaamisen osoittamisen tavat ja tilanteet suunnitellaan opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Arvioinnissa käytettäviä yksilöllisiä järjestelyjä ovat esimerkiksi lisääjän antaminen arviointitilanteissa, pienryhmätilan käyttäminen, materiaalin kirjasinkoon suurentaminen tai mahdollisuus käyttää erillistä näyttöä. Arvioinnissa voidaan käyttää myös muita tarkoituksenmukaisia erityisjärjestelyjä.

Ylioppilastutkinnon kokeiden erityisjärjestelyistä tiedotetaan opiskelijalle heti lukio-opintojen alkaessa ja aina tarpeen mukaan. Opiskelijalle tulee antaa mahdollisuus kokeilla erityisjärjestelyjä lukio-opintojen aikana, jotta niiden tarvetta ja toimivuutta voidaan arvioida. Tarvittaessa opiskelijaa ohjataan tarvittavien lausuntojen hankkimisessa ja erityisjärjestelyjen hakemisessa ylioppilastutkinnon kokeita varten.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään ja kuvataan tuen järjestäminen käytännössä seuraavissa asioissa:

- tukitoimista ja niitä koskevista oikeuksista tiedottaminen opiskelijoille ja huoltajille
- tukitoimien tarpeen arviointi
- tukitoimien kirjaaminen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan
- tuen toteuttaminen
- tuen toteutumisen seuranta ja arviointi
- yhteistyö, vastuut ja työnjako edellä mainituissa asioissa.

Tukitoimien tavoitteena on yhdenvertaisuus opiskelijoiden kesken. Tuen tarkoituksena on tunnistaa ja ennaltaehkäistä oppimisen esteitä sekä tukea opiskelijan hyvinvointia ja suoriutumista opinnoissaan. Lisäksi on tarkoitus tukea opiskelijan itsetuntemuksen kehittymistä ja vahvuuksien käyttämistä elinikäisen oppimisen välineenä.

Erityisjärjestelyistä ja tuesta tiedottaminen

Järvenpään lukiossa lukion aloittavia opiskelijoita tiedotetaan lukiomme tuen käytänteistä ryhmänohjaajan tunneilla syksyllä opetuksen alkaessa.

Erityisopettaja tekee kaikille opiskelijoille lukiseulat opintojen alussa. Hän kertoo tässä yhteydessä opiskelijoille oppimisen tuesta lukiossamme, ylioppilastutkinnon erityisjärjestelyistä ja lukion erityisopettajan työnkuvasta. Vanhempainillassa näistä kerrotaan vanhemmille.

Samoista asioista lukiomme sähköisiin viestintäkanaviin (kotisivut, Wilma) tulee tiedotteita. Lukion ensimmäisen lukuvuoden aikana opinto-ohjaajat kertovat ylioppilaskirjoitusten erityisjärjestelyistä käydessään läpi ylioppilastutkintoon liittyviä asioita. Asiasta muistutetaan toisena opintovuonna.

Erityisopettaja tiedottaa seulojen tuloksista opiskelijoita, ja heidän luvallaan tarvittaessa huoltajia, mikäli tulokset jäävät alle ikätason.

Tukitoimien tarpeen arviointi ja toteuttaminen

Opiskelijan tarvetta ylioppilastutkinnon kokeiden erityisjärjestelyihin arvioidaan hänen lukioaikana tarvitsemansa ja saamansa tuen pohjalta. Häntä ohjataan tarvittavien lausuntojen hankkimisessa sekä sovitaan yhteistyöstä erityisjärjestelyjen kokeilemiseksi ja harjoittelemiseksi.

Ne opiskelijat, joiden seulatulokset viittaavat lukivaikeuksiin, kutsutaan erityisopettajan tapaamiseen ja tarkempiin yksilötesteihin ensimmäisen vuoden aikana. Testitulosten perusteella erityisopettaja ohjaa yksilöllisesti jokaista hänelle sopiviin opiskeluteknikoihin ja tarvittaessa lukiomme tukiryhmiin eri oppiaineissa. Erityisopettaja tapaa myös ne opiskelijat, joiden tuen tarpeista on tullut ennakkotietoa lukioon ilmoittautumisen yhteydessä.

Ensimmäisestä jaksosta lähtien opettajat havainnoivat lukiotulokkaita. Joissakin oppiaineissa tehdään alkutason seuloja. Myös aineenopettajat ohjaavat opiskelijoita tarvittaessa erityisopettajalle, tukiryhmiin tai tukiopeuksiin.

Lukiomme tukiryhmissä on normaaliryhmää pienempi opiskelijamäärä (enintään 20 opiskelijaa), eriytetty tavoitetaso ja sisällöt, oppimistekniikan ohjausta kyseisessä aineessa ja ainakin osan aikaa erityisopettaja samanaikaisopettajana. Useimmilla tukijaksoilla suoritukset on myös pilkottu useampaan erilliseen pienempään suoritukseen. Niissä on mahdollista kokeilla ylioppilastutkinnon kokeissa tarvittavia kokeiden erityisjärjestelyjä. Tukijaksot opiskelija valitsee yhdessä opinto-ohjaajan kanssa opintosuunnitelmaansa. Tukijaksujen tavoitteena on tavallisten opintojaksoitavoitteiden lisäksi vahvistaa opiskelijoiden perusosaamista oppiaineessa, lisätä opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja motivaatiota.

Kun opiskelijalla jää opintojakson suoritus avoimeksi, hänet ohjataan viipymättä täydentämään suorituksia lukion tarjoaminen tukitoimien mukaisesti. Tukitoimet voivat pitää sisällään myös ylimääräisiä tukitunteja, jotka sisällytetään opiskelijan omaan lukujärjestykseen, kunnes avoimet suoritukset on suunnitelman mukaisesti täydennetty. Tukituntien luonne on opiskelijaa positiivisesti kannustavaa ja rohkaisevaa.

Tukitoimien kirjaaminen

Opiskelija voi saada henkilökohtaisen oppimissuunnitelman kirjattuna erityisopettajan ja opettajien yhteistyönä. Oppimissuunnitelmaan kerätään opiskelijan oppimisen tuki lukioaikana ja se liitetään luki- lausunnon osaksi. Kukin aineenopettaja kirjaa antamansa tuen omalta osaltaan. Näin oppimissuunnitelmaan tulee kirjattua kertymänä opiskelijan lukioaikainen tuki, mikä on edellytys erityisjärjestelyihin ylioppilaskirjoituksissa. Tarjotut tukitoimet ovat vapaaehtoisia.

Suunnitelman laadinnassa opiskelijalla on keskeinen rooli. Tuen tarpeen määrittämiseksi opiskelija voidaan ohjata hankkimaan myös lääkärin tai muun asiantuntijan lausunto. Opiskelijan vaikeudet ja henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjatut tukitoimet tulee ottaa huomioon opetuksen järjestämisessä ja koetilanteissa.

Tukitoimien seuranta ja arviointi

Erikseen nimetyt ainekoordinaattorit seuraavat säännöllisesti opiskelijoiden saamia arvosanoja. Jos ainekoordinaattori havaitsee, että opiskelijalla on vaikeuksia suoriutua opintojaksoistaan, hän ottaa yhteyttä opiskelijan ryhmänohjaajaan ja/tai opinto-ohjaajaan, joka ohjaa tämän uusintakokeisiin, tukijaksoille, pajalle tai esimerkiksi uusintakoetta edeltävään tukiopeutukseen tarpeen mukaan. Ryhmänohjaajat seuraavat ryhmänsä opiskelijoiden poissaoloja ja oppimissuunnitelmia erityisesti jakson puolivälissä ja lopussa. Jaksokohtaisissa tapaamisissa jaksoarvosanojen antamisen jälkeen ryhmän opinto-ohjaajan kanssa sovitaan, ketkä tapaavat tarvittaessa opiskelijan yksin tai huoltajansa kanssa.

Tarvittaessa opiskelijaa ohjataan kääntymään opiskeluhuollon palveluiden piiriin tai järjestetään yksilökohtainen opiskeluhuollon palaveri.

Pedagogisen tuen työnjako eri toimijoiden välillä Järvenpään lukiossa on kuvattu liitteessä 8.8.

4.3. Opiskeluhoolto

Lukion opetussuunnitelman perusteissa käytetään lukiolain (714/2018) mukaisen käsitteen opiskelijahuolto sijasta oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) käsitettä opiskeluhoolto. Oppilaitoksesta käytetään soveltuviin kohdissa myös ilmaisua lukio. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia (oppilas- ja opiskeluhooltolaki 1287/2013 1 §, muutettu lailla 377/2022).

Tässä luvussa määrätään opiskeluhoollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhoollon tavoitteista sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa määrätyn koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelman laatimisesta (lukiolaki 714/2018 12 § ja 32 § sekä oppilas- ja opiskeluhooltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022).

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3 §). Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 9§). Opiskeluhooltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus. (YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista ja lukiolaki 714/2018 2 §, muutettu lailla 165/2022).

Opiskeluhoolto toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 3 §, muutettu lailla 377/2022). Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on kaikkien oppilaitosyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus opiskeluhooltopalveluihin, joita ovat opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 4 § ja 3 §.) Opiskeluhooltopalvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna, jolle koulutuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat. Toisen asteen opiskeluterveydenhuollon palveluja voidaan järjestää myös keskitetysti opiskeluterveydenhuollon toimipisteessä. Tällöinkin palvelun on oltava helposti opiskelijoiden saavutettavissa. (Terveydenhuoltolaki 378/2022 15 a § ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 9 §, muutettu lailla 377/2022).

4.3.1. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma ja paikallisesti päätettävät asiat

Koulutuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022). Järjestäjäkohtaisen opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 14 §). Opiskeluhooltosuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitosten ja opiskeluhooltopalvelujen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022). Hyvinvointialueella on terveydenhuoltolain mukainen yhteistyövelvoite koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelman valmistelussa (terveydenhuoltolaki 378/2022 15 a §).

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma korvaa opiskeluhoollon osalta paikallisen opetussuunnitelman. Se sisältää koulutuksen järjestäjäkohtaisesti määritellyt opiskeluhooltotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta) sekä oppilaitoskohtaisesti tarkennetut tiedot asiakokonaisuuksista 1-5. Koulutuksen järjestäjän tulee kuvata opiskeluhooltosuunnitelmassa, miten suunnitelman toteutumista oppilaitoksissa seurataan ja sitä tarkistetaan tarvittaessa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022).

Koulutuksen järjestäjän tulee valmistella kutakin koulutusmuotoa koskevan määräyksen mukainen opiskeluhooltosuunnitelma. Koulutuksen järjestäjä päättää paikallisesti, miten

tarvittavat tiedot asiakokonaisuuksista kootaan ja miten oppilaitosten toimintaa niiden avulla ohjataan. Opiskeluhoitopalvelujen osalta tämä tehdään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Suunnitelma liitetään kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022).

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoitototeuttamista, arviointia ja kehittämistä varten suunnitelmassa on oppilaitoskohtaisesti seuraavat tiedot (asiakokonaisuudet 1-5) (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022).

1) Arvio opiskeluhoitototeuttamista ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Arvioon opiskeluhoitototeuttamista ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista (opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) kootaan tiedot kultakin oppilaitokselta. Tiedot ilmoitetaan koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten henkilötyövuosina. Arvioilla varmistetaan opiskeluhoitopalvelujen riittävyys huomioiden opiskelijoiden ja lukioyhteisön tarpeet, terveystarkastusten ja henkilöstömitoitusten toteutuminen sekä palvelujen järjestäminen määräajassa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 15 § ja 17 § ja terveydenhuoltolaki 1326/2010 16 §).

Arvio opiskeluhoitototeuttamista

Arvioon opiskeluhoitototeuttamista sisältyvät yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä sekä opiskeluhoitototeuttamisessa tarvittavat resurssit. Kokonaistarpeen arvioissa huomioidaan esimerkiksi oppilaitosyksiköiden määrä ja oppilaitosten opiskelijamäärä sekä toimintaympäristön erityispiirteet. Arviossa hyödynnetään monipuolisesti paikallista lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja elinololoja koskevaa seurantatietoa, jota on koottu myös opiskelijoilta ja huoltajilta, opetushenkilöstöltä ja opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisilta.

Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Koulutuksen järjestäjän arviossa käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista ilmoitetaan kaikkien opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten (opiskeluterveydenhuolto sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut) henkilötyövuodet.

2) Lukioyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoitototeuttamisen edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi

Yhteisöllinen opiskeluhoito on tärkeä osa lukiokoulutuksen toimintakulttuuria ja sen kehittäminen edellyttää johtamista. Opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n (opetussuunnitelman mukainen ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhoito) mukaisesti kuuluu yhteisöllisen työn kokonaisuuteen. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 6 §.) Oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu lukioyhteisön hyvinvoinnista (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 4 §).

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan

- opiskelijoiden ja lukioyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset
- oppilaitoskohtaisten opiskeluhoitoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14§ (1501/2016))
- koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen
- tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen
- yhteistyö ja käytänteet oppilaitosympäristön terveellisyys- ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa (terveydenhuoltolaki 1326/2010 16 § ja valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 388/2011 12 §).

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäistä opiskelijaa koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 5 §). Yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa seurataan ja edistetään opiskelijan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.

Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu aina opiskelijan suostumukseen (lukiolaki 714/2018 58 § ja Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietintö 14/2013 vp.) Opiskelijan osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 18 §). Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä (EU:n tietosuojasetus (679/2016), tietosuojalaki (1050/2018), laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999), laki 714/2018 58 §, laki potilaan asemasta ja oikeuksista (1992/785), laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (2000/812) ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 22 §, muutettu lailla 377/2022, ja 23 §.)

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelmassa kuvataan

- opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin (opiskeluterveydenhuolto, kuraattori- ja psykologipalvelut) (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 16 §, muutettu lailla 377/2022).
- yksittäisen opiskelijan tueksi koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 19 §)
- opiskeluhoitokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitokisterille (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 20 §, muutettu lailla 377/2022 ja 21 §)
- tarvittavan opiskeluhoollon järjestäminen kurinpitotoimen tai opiskelijan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä (lukiolaki 714/2018 41 §, muutettu lailla 165/2022)
- opiskelijan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet oppilaitoksessa.
- opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalvelujen järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi

3) Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoolto on kaikkien oppilaitosyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten yhteinen tehtävä (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 4 §). Opiskelijoiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen työntekijöiden sekä yhteistyötahojen osallisuus opiskeluhoollon toimintatapojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on opiskeluhoollossa keskeistä. Tämä edellyttää yhteisiä toimintatapoja ja erityisesti koulutuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyötä.

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelmassa kuvataan

- opiskelijoiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen osallisuus koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamiseen (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022)
- lukion opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä
- yhteistyö koulun ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoito ja poliisi
- yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 11 §)

4) Suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus (lukiolaki 714/2018 40 §). Turvallisuuden varmistaminen edellyttää koulutuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista oppilaitosten kanssa. Koulutuksen järjestäjä perehdyttää henkilöstönsä ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaiset toimintatapoihin erilaisissa ongelmatilanteissa sekä huolehtii tiedottamisesta ja suunnitelmien päivityksestä.

Suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan erikseen toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet. Suunnitelmassa kuvataan opettajan tai rehtorin velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (lukiolaki 714/2018 40 §, muutettu lailla 165/2022). Lisäksi kuvataan toimintatavat tukea tarvitsevan opiskelijan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhoitopalveluihin. Kuvaus yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä viranomaisyhteistyö ml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille ovat osa suunnitelmia (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 23 §, lastensuojelulaki 471/2007 25 § ja sosiaalihuoltolaki 1301/2014 35 §).

Kriisisuunnitelma (suunnitelma kriisi-, uhka- ja vaaratilanteiden varalle)

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmaan sisältyy kriisisuunnitelma, jossa kuvataan toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelmassa kuvataan kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat kriisitilanteissa sekä toimintavalmiuksien harjoittelu. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan tämän kokonaisuuden johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako. Suunnitelmassa kuvataan sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen välisen tiedottamisen periaatteet. Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset sekä psykososiaalisen tuen järjestämisen periaatteet.

Järvenpään lukion yhteisöllisen opiskeluhoiton ja yksilökohtaisen opiskeluhoiton sekä opiskeluhoitoryhmien toiminta kuvataan olevassa lukion opiskeluhoitosuunnitelmassa (liite 8.6).

4.4. Kurinpito

Lukiolain (714/2018) 40 §:n 1 momentin mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Lukiolain 30 §:n 2 momentin mukaan opiskelijan on käyttydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä (lukiolaki 714/2018, 30 § 2 mom., muutettu lailla 165/2022). Lukioyhteisön yhteistyö ja erilaiset pedagogiset ratkaisut luovat edellytyksiä hyvän työrauhan rakentumiselle. Lukiokoulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää myös lukiolain mukaisia kurinpitokeinoja (lukiolaki 714/2018, 41 § muutettu lailla 165/2022).

Lukiolain 40 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallitus antaa määräykset suunnitelman laatimisesta lukion opetussuunnitelman perusteissa. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös lukion järjestyssääntöjen toteutumista.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain lainmukaisia keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita.

Laissa säädetty kurinpitotoimet:

- Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus.
- Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi. Oppivelvollinen voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Kurinpitotoimien käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla oikeassa suhteessa tekoon, eikä niitä saa käyttää asiaan kuulumattomassa tarkoituksessa, kuten kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa. Koulutuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon myös teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso. Opiskelijaa ja huoltajaa on kuultava ennen kurinpitotoimesta päättämistä. Kurinpitotoimesta tulee antaa päätös. (lukiolaki 714/2018, 42 § 1 mom., muutettu lailla 165/2022)

Laissa säädetty kurinpitokeinot

- Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.
- Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Opetuksen epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa.

Kurinpitokeinoista on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle ja opetuksen epäämisestä tarvittaessa lisäksi sen hyvinvointialueen, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Kurinpitokeinot tulee kirjata. (lukiolaki 714/2018, 42 § 1 mom., muutettu lailla 165/2022)

Järvenpään lukion järjestyssäännöt ja suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ovat opetussuunnitelman liitteessä 8.3.

4.4.1. Kurinpitokeinojen käyttämisestä ja menettelyjä koskevan suunnitelman sisältö

Koulutuksen järjestäjä laatii suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista yhteistyössä lukion henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Ennen suunnitelman hyväksymistä tai sen päivittämistä koulutuksen järjestäjän tulee kuulla opiskelijakuntaa ja lukion henkilöstöä sekä varata lukion kaikille opiskelijoille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyö opiskelijoiden huoltajien sekä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystieteiden vastaavien ja muiden tarvittavien viranomais tahojen kanssa tukee suunnitelman laatimista ja toteuttamista.

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista tulee sisältää seuraavat asiakokonaisuudet:

- menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt
- suunnitelman tekeminen opiskelijan tuesta opetuksen epäämistilanteissa epäämisen aikana ja opetukseen palatessa (lukiolaki 714/2018, 41 § 3 mom., muutettu lailla 165/2022)
- periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä
- henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä
- suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille
- yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa
- menettelytavat suunnitelman seurantaan sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten.

Suunnitelma voi sisältyä paikalliseen opetussuunnitelmaan, tai se voi olla erillinen.

4.5. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä kysymyksiä

Kaikkien opiskelijoiden opetuksessa noudatetaan yhteisiä, lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisia tavoitteita ja periaatteita. Opiskelijan kielelliset valmiudet sekä kulttuurista otetaan lukio-opetuksessa huomioon. Jokaisen opiskelijan kieli- ja kulttuuri-identiteettejä tuetaan monipuolisesti. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään ja kunnioittamaan perustuslain mukaista oikeutta jokaisen omaan kieleen ja kulttuuriin. Opiskelijaa ohjataan tiedostamaan omat kielelliset ja kulttuuriset oikeutensa eri tilanteissa.

Tavoitteena on ohjata kaikkia opiskelijoita arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä edistää kaksi- ja monikielisyyttä ja siten vahvistaa jokaisen opiskelijan kielellistä tietoisuutta ja metakielellisiä taitoja. Lukio-opiskeluun voi sisältyä monikielisiä opetustilanteita.

Lukiokoulutuksessa oppilaitoksen opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Opetuskielenä voi olla myös saame, romani tai viittomakieli. Lisäksi osa opetuksesta voidaan lukiolain (714/2018) 14 §:n 1 momentin mukaisesti antaa muulla kuin edellä mainitulla opiskelijan omalla kielellä. Paikalliseen opetussuunnitelmaan tulee tällöin kirjata, missä oppiaineissa, minkä verran ja millä tavoin edellä mainittuja kieliä käytetään opetuksessa tai opiskelussa.

Saamelaiset ja saamenkieliset

Saamelaisopiskelijoiden opetuksessa otetaan huomioon, että saamelaiset ovat alkuperäiskansa, jolla on oma kieli ja kulttuuri. Saamelaisopiskelijoiden lukio-opetuksen erityisenä tavoitteena on, että nuoret voivat kasvaa omaan kieleensä, kulttuuriinsa ja yhteisöönsä sekä rakentaa omaa identiteettiään. Lukio-opetus voi tukea myös menetetyn alkuperäiskielen uudelleen oppimista ja kielen elvyttämistä. Lukio-opetus edistää oman historian, kulttuurin ja usean valtion alueelle ulottuvan saamelaisyhteisön tuntemusta sekä tietoisuutta saamelaisista yhtenä maailman alkuperäiskansoista ja antaa mahdollisuuksia perinteisen tiedon oppimiseen. Lukio-opetus edistää opiskelijoiden mahdollisuuksia saamen kielen ja saamenkielisiin korkea-asteen opintoihin Suomessa ja naapurimaissa.

Suomessa puhuttuja saamen kieliä – inarinsaamea, koltansaamea ja pohjoissaamea – voidaan opettaa lukiossa lukiolain (714/2018) 15 §:n mukaan äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä. Saamen kieltä voidaan opettaa myös vieraan kielen eripituisina oppimäärinä tai lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Saamen kieltä voidaan opettaa äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä, vaikka lukio ei antaisikaan opetusta saamen kielellä. Saamea äidinkielenä opiskeleville opiskelijoille opetetaan suomen kieltä tai ruotsin kieltä joko erillisen saamenkielisen tarkoitettuna oppimääränä tai suomen kieli ja kirjallisuus- tai ruotsin kieli ja kirjallisuus-oppimäärän mukaan. Saamelaisille opiskelijoille, joilla ei ole ollut mahdollisuutta oppia saamea

omassa ympäristössään, voidaan tarjota saame vieraana kielenä -opetusta. Opetusta voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa ja etäopetuksena.

Saamen kieli voi olla lukio-opetuksen opetuskieli, ja perusopetuksessa saamenkielistä opetusta saaneille opiskelijoille pyritään turvaamaan saamenkielisen opetuksen jatkuminen myös lukiossa. Saamenkielisen opetuksen erityisenä tavoitteena on opiskelijoiden tukeminen heidän kasvamisessaan kaksikielisyysyteen. Opetus tukee myös saamelaisien yhdenvertaisia opiskelu- ja toimintamahdollisuuksia sekä saamen- että suomenkielisessä yhteisössä. Saamenkielisessä opetuksessa eri oppiaineiden opetus ja opiskelu tukevat saamen kielen taitojen kehittymistä. Saamenkielisessä opetuksessa noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteita ottaen huomioon saamelaisen kulttuurin erityispiirteitä. Opetuksessa painotetaan saamelaisien oman historian sekä saamelaisyhteisön perinteisten elinkeinojen, perinteisen tiedon, saamelaisalueen luonnon sekä saamelaisen musiikki-, kertoma- ja käsityöperinteen tuntemusta. Opetuksen resursseina käytetään lähiympäristöä, sukuyhteisöä, saamenkielistä mediaa ja aktiivisia yhteyksiä muille saamelaisalueille.

Saamen opiskelijoita on tiedotettava heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Romanit

Romaniopiskelijoiden opetuksessa tulee ottaa huomioon Suomen romanien asema etnisenä ja kulttuurisena vähemmistönä. Lukio-opiskelun erityisenä tavoitteena on, että nuoret voivat kasvaa omaan kieleensä, kulttuuriinsa ja yhteisöönsä sekä rakentaa yhteiskunnallista osallisuuttaan ja omaa identiteettiään. Tavoitteena on lisäksi edistää romaniopiskelijoiden siirtymistä jatko-opintoihin.

Romanikieltä voidaan opettaa lukiossa lukiolain (714/2018) 15 §:n mukaisesti äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä. Romanikieltä voidaan opettaa myös lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Romanikielen lukio-opetus edistää opiskelijoiden mahdollisuuksia sekä kielen elvyttämiseen että romanikielen korkea-asteen opintoihin. Romanikielen opetus lukiossa vahvistaa romaniopiskelijoiden identiteettiä ja antaa heille mahdollisuuksia käyttää kieltään ja ilmaista itseään siten, että huomioidaan heidän kotoaan, yhteisöstään ja perusopetuksesta saamansa taidot ja tiedot sekä heidän oma halunsa ilmaista identiteettiään. Opetus edistää romaniopiskelijoiden oman historian ja kielen tuntemusta sekä tietoisuutta romaneista Suomessa ja muissa maissa. Romanikielen opetusta voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa ja etäopetuksena. Opiskelussa voidaan hyödyntää lähiympäristöä, romaniyhteisöä ja romanikielistä mediaa.

Viittomakieliset

Viittomakielisten lukiokoulutuksen erityisenä tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden viittomakielistä identiteettiä sekä opettaa heitä arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan tasa-arvoisena enemmistökielen ja #kulttuurin rinnalla. Viittomakieltä käyttävät opiskelijat voivat olla kuuroja, huonokuuloisia tai kuulevia.

Viittomakielisten opetuksessa ja opiskelussa noudatetaan lukion yleisiä kasvatus- ja oppimistavoitteita soveltaen niitä viittomakieliseen kulttuuriin ja viestintään. Opetuskielenä voi olla suomalainen tai suomenruotsalainen viittomakieli, jolloin suomea tai ruotsia käytetään luku- ja kirjoituskielenä. Viittomakieliä tai niistä johdettuja kommunikaatiomenetelmiä voidaan käyttää myös suomen- tai ruotsinkielisen opetuksen rinnalla. Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään viittomakielisiä tulkki- ja yhteiskuntapalveluja. Tavoitteena on myös viittomakielisestä kulttuurista ja toimintatavoista poikkeavan äänimaailman sekä kuulevien kulttuurin ja toimintatapojen tiedostaminen ja oppiminen niin, että joustava toimiminen kahden tai useamman kulttuurin piirissä on mahdollista. Viittomakieltä voidaan opettaa äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä, vaikka lukio ei antaisikaan opetusta viittomakielellä. Viittomakieltä äidinkielenä opiskeleville opiskelijoille

opetetaan suomen tai ruotsin kieltä joko erillisen viittomakielisille tarkoitetun oppimäärän mukaan tai suomen kieli ja kirjallisuus- tai ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan.

Koska suomalainen viittomakieli ja suomenruotsalainen viittomakieli ovat vähemmistökieliä, opetuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota mahdollisimman rikkaan viittomakielisen opiskeluympäristön luomiseen. Viittomakielestä ei ole olemassa yleisesti käytössä olevaa kirjoitusjärjestelmää, joten henkilökohtaisen kielellisen vuorovaikutuksen merkitys korostuu. Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia viittomakieliseen viestintään ja tiedonsaantiin. Opetusta voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa ja etäopetuksena.

Viittomakielisiä opiskelijoita on tiedotettava heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Muut monikieliset opiskelijat

Muiden monikielisten opiskelijoiden opetuksessa ja opiskelussa noudatetaan yhteisiä, lukion opetussuunnitelman perusteiden ja paikallisen opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita ja periaatteita huomioiden opiskelijoiden taustat ja lähtökohdat, kuten suomen/ruotsin kielen taito, äidinkieli, suomalaisen lukiokoulutuksen ja opiskelukulttuurin tuntemus sekä aikaisempi koulunkäynti. Opetus ja opiskelu lukiossa tukevat opiskelijan opetuskielen hallintaa, monikielistä identiteettiä, oman kieli- ja kulttuuritaustan arvostusta sekä kasvua kulttuurisesti monimuotoisen yhteiskunnan aktiiviseksi ja tasapainoiseksi jäseneksi.

Opiskelijalle, jonka äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame, voidaan opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #oppimäärä on opiskelijalle tarkoituksenmukainen, mikäli hänen suomen tai ruotsin kielen peruskielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, jolloin opiskelijan suomen/ruotsin kielen taito ei anna riittäviä edellytyksiä suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun. Opiskelijan omaa äidinkieltä voidaan opettaa lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Opiskelijan omaa äidinkieltä voidaan myös opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppimääränä lukiolain (714/2018) 15 §:n mukaan. Koulutuksen järjestäjä päättää, miten suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #opetus, omakielinen opetus ja opiskelijan oman äidinkielen opetus järjestetään ja milloin sitä on tarkoituksenmukaista toteuttaa useiden oppilaitosten yhteistyönä.

Opiskelijoita on informoitava heidän opiskelumahdollisuuksistaan ja tukijärjestelyistä lukiossa sekä heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Jos opiskelija on suorittanut lukiokoulutuksen opintoja maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävässä lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa, ne voidaan lukea hyväksi lukio-opintoihin.

Kaikkien opiskelijoiden opetuksessa noudatetaan yhteisiä, lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisia tavoitteita ja periaatteita. Opiskelijan kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan lukio-opetuksessa huomioon. Jokaisen opiskelijan kieli- ja kulttuuri-identiteettejä tuetaan monipuolisesti. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään ja kunnioittamaan perustuslain mukaista oikeutta jokaisen omaan kieleen ja kulttuuriin. Opiskelijaa ohjataan tiedostamaan omat kielelliset ja kulttuuriset oikeutensa eri tilanteissa.

Tavoitteena on ohjata kaikkia opiskelijoita arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä edistää kaksi- ja monikielisyyttä ja siten vahvistaa jokaisen opiskelijan kielellistä tietoisuutta ja metakielellisiä taitoja. Lukio-opiskeluun voi sisältyä monikielisiä opetustilanteita.

5. Opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi

5.1. Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät lukiokoulutuksessa

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä tulee arvioida monipuolisesti. Opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijalla on oikeus saada tieto arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta häneen. Opiskelijalle on lukio-opintojen aikana annettava mahdollisuus itsearviointiin. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 1 mom.)

Arviointi on aina sidoksissa tavoitteisiin ja kulloiseenkin tilanteeseen. Lukiokoulutuksessa arvioinnilla on kaksi keskeistä tehtävää:

1. *Oppimisen tukeminen ja ohjaaminen. Tätä tehtävää toteuttaa opintojakson aikana annettava palaute, formatiivinen arviointi. Palautteella kuvataan opiskelijan edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Se on tärkeä osa opiskelijan ja opettajan vuorovaikutusta. Opintojakson aikainen palaute sekä lukio-opintojen aikainen, opettajan tuella tehty itsearviointi ja vertaisarviointi auttavat opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan, korjaamaan virheitään ja kehittämään työskentelyään niin, että oppimiselle asetetut tavoitteet voivat toteutua.*
2. *Osaamiselle ja oppimiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen näkyväksi tekeminen. Tätä tehtävää toteuttaa osaamisen ja opitun arviointi, summatiivinen arviointi. Osaamisen arviointi perustuu todennettuun näyttöön siitä, kuinka hyvin ja missä määrin opiskelija on saavuttanut opintojaksolle asetetut tavoitteet. Opintojakson arvosana määräytyy oppiaineen tavoitteiden, keskeisten sisältöjen, oppiaineessa määriteltujen laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden sekä arviointiperusteiden mukaan.*

Sekä formatiiviseen että summatiiviseen arviointiin kuuluu opiskelijan työskentelyn arviointi, joka perustuu oppiaineissa määriteltuihin työskentelyn tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen.

Arvioinnin tulee olla monipuolista ja tarkoituksenmukaisin menetelmin toteutettua. Opiskelijalla on oltava opintojakson aikana erilaisia mahdollisuuksia, tilaisuuksia ja tapoja osoittaa oppimistaan ja osaamistaan. Arvioinnilla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti.

Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin opintojakson tavoitteet ja arviointiperusteet on selvitettävä opiskelijalle opintojakson alussa, jolloin niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja tuetaan heidän opintojensa suunnittelua. Opiskelijan tulee saada tietää, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen edistymistään arvioidaan. Arviointiperusteilla parannetaan arvioinnin läpinäkyvyyttä.

Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät kiteytyvät lukion arviointikulttuurissa, joka on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria. Arviointikulttuurilla tarkoitetaan niitä arvoja, normeja ja käytänteitä, joita sovelletaan yhteisessä arviointityöskentelyssä. Arviointikulttuurin näkyväksi tekeminen ja kehittäminen edellyttävät, että lukiossa on kirjattu yhtenäisiä arviointiin liittyviä periaatteita ja käytänteitä, joiden toteutumista seurataan.

5.2. Opintojakson arviointi

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä tulee arvioida opetussuunnitelman mukaisen opintojakson suorittamisen aikana suhteessa opintojaksolle asetettuihin tavoitteisiin. Opiskelijan tulee saada palautetta oppimisensa kehittymisestä. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 2 mom.)

Opetussuunnitelman mukainen opintojakso arvioidaan sen suorittamisen päätteeksi. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 3 mom.)

Opiskelijan oppimista arvioidaan opintojakson aikana antamalla hänelle arviointipalautetta opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Oppimista tukevaa palautetta tulee antaa riittävän aikaisessa vaiheessa opintojaksoa, jotta opiskelijalla on mahdollisuus kehittää sen perusteella opiskeluaan ja työskentelyään.

Opiskelijan opintosuorituksista annetaan arvosana tai suorituserkintä opintojakson päättyttyä. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana. Jos kyse on usean oppiaineen yhteisestä opintojaksosta, arvosanat annetaan oppiaineittain. Arvosanojen tulee perustua monipuoliseen oppimisen, osaamisen ja opitun näyttöön opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Arvioinnin kohteina ovat opiskelijan tiedot, taidot ja työskentely. Arviointi ei kohdistu opiskelijan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Arvioinnin toteuttamisesta päätetään tarkemmin paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Oppimisen tuen tarpeet, kuten sairaudesta tai vammasta johtuvat haasteet, lukemisen tai kirjoittamisen erityisvaikeus, maahanmuuttajien kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, tulee ottaa arvioinnissa huomioon siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoihin tapoihin osoittaa osaamisensa.

Opiskelijan oppimista arvioidaan opintojakson aikana antamalla hänelle arviointipalautetta opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Oppimista tukevaa palautetta tulee antaa riittävän aikaisessa vaiheessa opintojaksoa, jotta opiskelijalla on mahdollisuus kehittää sen perusteella opiskeluaan ja työskentelyään.

Opiskelijan opintosuorituksista annetaan arvosana tai suorituserkintä opintojakson päättyttyä. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana. Jos kyse on usean oppiaineen yhteisestä opintojaksosta, arvosanat annetaan oppiaineittain. Arvosanojen tulee perustua monipuoliseen oppimisen, osaamisen ja opitun näyttöön opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Arvioinnin kohteina ovat opiskelijan tiedot, taidot ja työskentely. Arviointi ei kohdistu opiskelijan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Arvioinnin toteuttamisesta päätetään tarkemmin paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Oppimisen tuen tarpeet, kuten sairaudesta tai vammasta johtuvat haasteet, lukemisen tai kirjoittamisen erityisvaikeus, maahanmuuttajien kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, tulee ottaa arvioinnissa huomioon siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoihin tapoihin osoittaa osaamisensa.

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusaikasta tai tavasta. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa. Aineenopettajat sopivat oppimäärän yhteiset ja tarkoituksenmukaiset arviointikäytännöt kuhunkin opintojaksoon.

Moduulin arvioinnin suorittaa moduulia opettanut opettaja. Jokaisen moduulin arvosana kirjataan oppilastietojärjestelmään. Koulukohtainen opintojakso voidaan arvioida muutenkin kuin numeroarvosanalla.

5.2.1. Numeroarvosanat ja suoritusmerkinnät

Numeroin annettavassa arvostelussa käytetään asteikkoa 4–10. Arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4. Opintojakso tai oppiaine, jota ei arvostella numeroin, arvioidaan suoritetuksi tai hylätyksi. (Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 17 §.)

Opiskelija saa arvosanan opintojaksoihin sisältyvistä opinnoista. Opintojaksoihin sisältyvistä pakollisista opinnoista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista annetaan numeroarvosanat lukuun ottamatta opinto-ohjauksen opintojaksoja, joista annetaan suoritusmerkintä (S = suoritettu, H = hylätty). Muista valinnaisista opinnoista voidaan antaa arvosanaksi paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla numeroarvosana tai suoritusmerkintä.

Arvosanaa voidaan täydentää ja täsmentää kirjallisesti annetulla sanallisella arvioinnilla tai arviointikeskustelussa annetulla palautteella. Kesken olevan opintojakson merkintätavasta ja suorituksen täydentämiskäytännöistä päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Lukiolain (714/2018) 37 §:n 3 momentin mukaan opiskelijalle tulee varata mahdollisuus osoittaa saavuttaneensa opintojaksolla edellytetyt tiedot ja taidot, mikäli hän ei ole suorittanut opintojaksoa hyväksytysti.

Opiskelijalla on oikeus korottaa sekä hyväksyttyä että hylättyä arvosanaa siten, että hän voi osoittaa osaamistaan opintojakson keskeisissä tiedoissa ja taidoissa. Uusimisen käytännöistä määritellään tarkemmin paikallisessa opetussuunnitelmassa. Arvioinnin tulee tällöinkin olla monipuolista. Lopulliseksi arvosanaksi tulee eri uusimiskertojen arvosanoista paras.

Numeroin annettavassa arvostelussa käytetään asteikkoa 4–10. Arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4. Opintojakso tai oppiaine, jota ei arvostella numeroin, arvioidaan suoritetuksi tai hylätyksi. (Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 17 §.)

Opiskelija saa arvosanan opintojaksoihin sisältyvistä opinnoista. Opintojaksoihin sisältyvistä pakollisista opinnoista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista annetaan numeroarvosanat lukuun ottamatta opinto-ohjauksen opintojaksoja, joista annetaan suoritusmerkintä (S = suoritettu, H = hylätty).

Arvosanaa voidaan täydentää ja täsmentää kirjallisesti annetulla sanallisella arvioinnilla tai arviointikeskustelussa annetulla palautteella.

Lukiolain (714/2018) 37 §:n 3 momentin mukaan opiskelijalle tulee varata mahdollisuus osoittaa saavuttaneensa opintojaksolla edellytetyt tiedot ja taidot, mikäli hän ei ole suorittanut opintojaksoa hyväksytysti.

Opiskelijalla on oikeus korottaa sekä hyväksyttyä että hylättyä arvosanaa siten, että hän voi osoittaa osaamistaan opintojakson keskeisissä tiedoissa ja taidoissa. Arvioinnin tulee tällöinkin olla monipuolista. Lopulliseksi arvosanaksi tulee eri uusimiskertojen arvosanoista paras.

Koulukohtaisten valinnaisten opintojaksojen yhteyteen on kirjattu, annetaanko niistä numeroarvosana vai suoritusmerkintä.

Avoinna oleva opintojakso tai moduuli merkitään kirjaimella A (avoin suoritus) ja sen täydennysaikaa on seuraava yksi jakso. Lisää täydennysaikaa voi hakea rehtorilta tai asianomaiselta opettajalta perustellusta syystä. Puuttuvat osasuoritukset merkitään opiskelijatietojärjestelmään. Kesken jäänyt suoritus merkitään kirjaimella K (keskeytynyt suoritus). Kun opiskelijalla jää opintojakson suoritus avoimeksi, hänet ohjataan viipymättä täydentämään suorituksia lukion tarjoaminen tukitoimien mukaisesti. Tukitoimet voivat pitää sisällään myös ylimääräisiä tukitunteja, jotka sisällytetään opiskelijan omaan lukujärjestykseen, kunnes avoimet suoritukset on suunnitelman mukaisesti täydennetty. Tukituntien luonne on opiskelijaa positiivisesti kannustavaa ja rohkaisevaa.

Hyväksyttyä koetta saa yrittää korottaa yhden kerran lukuvuodessa järjestettävänä uusintakoepäivänä. Pääsääntöisesti hylättyä arvosanaa saa yrittää vain kerran korottaa ilman aikarajaa.

Ulkomaisten vaihto-opiskelijoiden opintojaksot arvioidaan suoritustason mukaan seuraavasti:

- O (osallistumismerkintä): vaihto-opiskelija on osallistunut osallistunut oppitunneille säännöllisesti
- S (suoritusmerkintä): vaihto-opiskelija on osallistunut aktiivisesti kurssille ja tehnyt annetut tehtävät/kokeet sillä tasolla kuin vaihto-opiskelija voi edellyttää ottaen huomioon esimerkiksi kielivaikeudet. Numeroarvosanaa on kuitenkin mahdoton antaa, koska suoritus ei ole verrannollinen suomalaisilta opiskelijoilta vaadittuun osaamistasoon.
- opintojakson tavanomainen arviointi (4-10, 5-10 / H tai S/H): vaihto-opiskelija on antanut selkeää näyttöä osaamistasostaan. Vaihto-opiskelija on osallistunut aktiivisesti opintojaksolle ja tehnyt annetut tehtävät ja kokeet tai hänelle annetut koetta korvaavat tehtävät opintojakson vaatimustason mukaisesti, ottaen kuitenkin huomioon, ettei opiskelijan äidinkieli ole suomi.

5.2.2. Itsenäisesti suoritettavat opinnot

Osa lukiokoulutuksen oppimäärään sisällyvistä opinnoista voidaan edellyttää opiskeltavaksi itsenäisesti, jos se ei vaaranna koulutukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista ja opiskelijan edellytyksiä oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen. Opiskelijalle voidaan vastaavin edellytyksin myös hakemuksesta myöntää lupa suorittaa opintoja itsenäisesti. (Lukiolaki 714/2018, 25 §.)

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään opinnoista, jotka voidaan edellyttää itsenäisesti opiskeltaviksi tai joita toisaalta ei voi itsenäisesti suorittaa. Itsenäisesti opiskellun opintojakson opinnoista edellytetään hyväksytty arvosana.

Jos opiskelija opiskelee opintojakson kokonaan tai osittain itsenäisesti, noudatetaan soveltuvin osin edellä mainittuja arviointiperiaatteita. Tavoitteiden saavuttamista ja niiden suuntaista edistymistä on myös tällöin arvioitava riittävän laajasti ja monipuolisesti.

Itsenäinen opiskelu ja sen arvostelu Järvenpään lukiossa

Edellytykset opintojakson tai sen osan itsenäisen opiskeluun arvioi aineenopettaja tapauskohtaisesti opiskelijan ainehistorian perusteella. Pääsääntöisesti:

- oppiaineen opetussuunnitelman numerojärjestyksessä ensimmäistä (BI1, HI1, KE1, MAY1 jne.) ei voi suorittaa itsenäisesti
- koulukohtaisia valinnaisia ei voi suorittaa itsenäisesti
- edellytetään vähintään keskiarvo seitsemän oppiaineen jo suoritetuista valtakunnallisista opintojaksoista
- jos opiskelijan itsenäinen suoritus hylätään uusintakokeen tai muun täydentävän näytön jälkeenkin (arvosana H) tai hän keskeyttää suorituksen (arvosana K), hänen tulee suorittaa opintojakso lähiopetuksessa

Verkko-opintojakso tarkoittaa aktiivisesti ohjattua itsenäistä opiskelua, joka tapahtuu verkon kautta. Verkko-opintojakso ei ole sama asia kuin itsenäinen suoritus. Jos verkko-opintojakso on opiskelijan vapaasti valittavissa, suoritukseen pätee soveltaen opetussuunnitelmassa määritellyt kyseisen opintojakson koulukohtaiset suoritus- ja periaatteet.

Itsenäisten opintojen arvioinnissa huomioidaan kyseiseen opintojaksoon sisältyvän laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ja soveltavin osin opetussuunnitelman arviointiperiaatteet. Tavoitteiden saavuttamista ja niiden suuntaista edistymistä on myös tällöin arvioitava riittävän laaja-alaisesti opintojakson kokonaisuuden kannalta.

Opiskelijan tulee täyttää itsenäisen suorituksen lomake ja toimittaa se opettajalle, jonka kanssa sovitaan suorituksen suoritustavasta ja aikataulusta. Opettajan tulee antaa opiskelijalle selkeät kirjalliset ohjeet sovituista asioista. Opettaja merkitsee opiskelijatietokantaan tiedon itsenäisen suorituksen aloittamisesta: opintojakso-tietoihin A ja lisätietoihin milloin itsenäinen suoritus aloitettu.

Itsenäistä suoritusta ei tarvitse sitoa yhteen jaksoon tai tiettyyn opetusryhmään, mikäli itsenäinen opiskelu pystytään näin järjestämään. Jos opiskelija haluaa tehdä itsenäisen suorituksen tietyn ryhmän rinnalla, hänen pitää toimittaa itsenäisen suorituksen lomake ryhmän opettajalle kyseisen jakson viiden ensimmäisen päivän aikana. Suorituksen aikataulu on sitova, ja jos opiskelija ei noudata sitä, merkitään suoritus keskeytyneeksi (K).

Jos opiskelija ei suoriudu hyväksytysti itsenäisestä suorituksesta, siitä merkitään H (hylätty suoritus). Tällöin opiskelijalla on yksi mahdollisuus uusia koe tai antaa lisänäyttöjä/täydentää suoritusta. Muuten opintojakso arvostellaan niin kuin opetussuunnitelmassa on määritelty arvosanalla 5 - 10 tai S (suoritusmerkintä). Tavoitteiden saavuttamista, niiden suuntaista edistymistä ja kyseiseen opintojaksoon sisältyvän laaja-alaisen osaamisen alueita on arvioitava riittävän laajasti ja monipuolisesti. Opiskelijatietokannan suoritusten lisätietoihin merkitään tieto itsenäisestä suorituksesta tai sen keskeyttämisestä.

5.2.3. Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Opetushallituksen tuottaman suullisen kielitaidon kokeen käytöstä tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä määrätään erikseen kyseisiä oppiaineita koskevilla luvuilla lukion opetussuunnitelman perusteissa. Todistus valinnaisiin opintoihin kuuluvasta suullisen kielitaidon kokeesta annetaan päättötodistuksen liitteenä.

5.2.4. Opinnoissa edistymisen seuranta yhteistyössä huoltajien kanssa

Nuorille tarkoitettuun lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvia opintoja järjestettäessä koulutuksen järjestäjän tulee olla yhteistyössä opiskelijoiden huoltajien kanssa. Huoltajille on annettava riittävän usein tietoa opiskelijan työskentelystä ja opintojen edistymisestä. Koulutuksen järjestäjän tulee määrääjain selvittää opiskelijoiden huoltajien näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta. (Lukiolaki 714/2018, 31 § 1 mom.)

Opetus- ja ohjaushenkilöstön tulee seurata opiskelijan opintojen etenemistä. Opintojen etenemiseen liittyvistä käytännöistä päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Opintojen etenemisen määrittelyllä ei voida kuitenkaan tiukentaa näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyä oppiaineen oppimäärän suoritusvaatimusta.

Sen varmistamiseksi, että huoltajat saavat tiedon opiskelijan työskentelystä ja opintojen edistymisestä, lukio voi edellyttää huoltajan allekirjoitusta tai vastaavaa sähköistä kuittausta todistuksiin tai tiedotteisiin, jos opiskelija ei ole täysi-ikäinen.

Nuorille tarkoitettuun lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvia opintoja järjestettäessä koulutuksen järjestäjän tulee olla yhteistyössä opiskelijoiden huoltajien kanssa. Huoltajille on annettava riittävän usein tietoa opiskelijan työskentelystä ja opintojen edistymisestä. Koulutuksen järjestäjän

tulee määrääjain selvittää opiskelijoiden huoltajien näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta. (Lukiolaki 714/2018, 31 § 1 mom.)

Huoltajat pystyvät seuraamaan reaaliaikaisesti opiskelijatietokannasta alaikäisen opiskelijan opiskelun etenemistä. Huoltajia opastetaan vanhempainilloissa opiskelijatietokannan käytössä. Mikäli opintojen etenemisessä havaitaan ongelmia esim. opintokertymässä tai poissaolojen määrässä, opiskelijan ja huoltajan kanssa järjestetään tapaaminen, jossa on läsnä opinto-ohjaaja, ryhmänohjaaja ja tarvittaessa OHR-henkilöstöä (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja).

5.2.5. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämän selvityksen perusteella. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava toisessa [lukio]lain mukaista koulutusta antavassa oppilaitoksessa suoritettut 11 §:ssä tarkoitetut opinnot hyväksi lukemalla ne osaksi lukiokoulutuksen oppimäärää. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen. Opiskelijan osaamisen tunnustamisessa noudatetaan, mitä 37 ja 38 §:ssä säädetään opiskelijan arvioinnista ja siitä päättämisestä. Tarvittaessa osaaminen on osoitettava koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään sitä erikseen pyydettyä ennen opintojen tai hyväksi luettavaa osaamista koskevan opintokokonaisuuden alkamista. Opetushallitus antaa tarkempia määräyksiä osaamisen tunnustamisesta ja sitä koskevasta menettelystä. (Lukiolaki 714/2018, 27 §.)

Sen lisäksi, mitä lukiolaissa säädetään, tulee opintojen hyväksilukemisella ja muutoin hankitun osaamisen tunnustamisella välttää opintojen päällekkäisyyttä ja lyhentää opiskeluaikaa.

Opiskelija osoittaa lukion rehtorille hakemuksen muualla suorittamiensa opintojen tai muutoin hankkimansa osaamisen tunnustamiseksi. Opiskelijan tulee esittää luotettava selvitys opinnoistaan tai osaamisestaan. Tunnustamista varten lukio voi pyytää opiskelijaa täydentämään näyttöään suhteessa lukiokoulutuksen tavoitteisiin. Lukion rehtorin tulee varmistaa, että muualla suoritettujen opintojen sisällöt ja laajuus tai muutoin hankittu osaaminen vastaavat lukio-opetuksen tavoitteita. Opiskelijalle annetaan tietoa osaamisen tunnustamisen käytännöistä.

Muualla suoritettuja opintoja tai muutoin hankittua osaamista voidaan lukea hyväksi vahvistamalla ne osaksi lukion oppimäärää. Mikäli opinnot tai muutoin hankittu osaaminen luetaan hyväksi lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan numerolla arvioitaviin opintoihin, tulee opinnoista antaa numeroarvosana. Arvosanan määrittelyn tueksi voidaan edellyttää opiskelijalta lisänäyttöä. Muualla hankitun osaamisen arvioinnissa menetellään, kuten lukion opetussuunnitelman perusteissa ja paikallisessa opetussuunnitelmassa opintojaksojen ja oppimäärän arvioinnista määrätään.

Luettaessa opiskelijalle hyväksi opintoja muista oppilaitoksista pitäydytään suoritusoppilaitoksen antamassa arvioinnissa. Jos kyseessä ovat paikallisessa opetussuunnitelmassa numeroin arvioitavat opinnot, arvosanat muutetaan lukion arvosana-asteikolle seuraavan vastaavuusasteikon mukaisesti:

asteikko 1–5	lukioasteikko	asteikko 1–3
1 (tyydyttävä)	5 (välttävä)	1
2 (tyydyttävä)	6 (kohtalainen)	1
3 (hyvä)	7 (tyydyttävä)	2
4 (hyvä)	8 (hyvä)	2
5 (kiitettävä)	9 (kiitettävä), 10 (erinomainen)	3

Tapauksissa, joissa lukio ei voi päätellä, kumpaa lukion arvosanaa toisessa oppilaitoksessa suoritettut opinnot vastaavat, ylempää vai alempaa, on vastaavuus määriteltävä opiskelijan eduksi. Ulkomailla suoritettujen opintojen hyväksilukemisessa ja osaamisen tunnustamisessa noudatetaan samoja periaatteita kuin kotimaassa suoritetuissa opinnoissa.

Opiskelijalla voi olla päättötodistuksessaan oppiaineesta vain yhden laajuinen oppimäärä. Opiskelijan siirtyessä oppiaineen pitkästä oppimäärästä lyhyempään hänen suorittamansa pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhyemmässä oppimäärässä siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Pitkän oppimäärän opintojen arvosanat siirtyvät suoraan lyhyen oppimäärän opintojen arvosanoiksi, jollei opiskelija anna korkeampaan arvosanaan oikeuttavaa lisänäyttöä. Jos opiskelija pyytää, tulee hänelle järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi. Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytysti suoritettut opinnot tai opintojen osat voivat olla lyhyen oppimäärän valinnaisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Opiskelijan siirtyessä kesken oppimäärän lyhyemmästä pidempään oppimäärään menetellään edellä olevien periaatteiden mukaisesti. Tällöin voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös jo suoritettujen opintojen arvosanat harkitaan uudelleen.

Jos opiskelijan äidinkieli ja kirjallisuus #oppiaineen oppimääränä on suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (jäljempänä S2/SV2-oppimäärä), häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä S2/SV2#oppi määrän mukaista opetusta tai onko lukio voinut tarjota vain osan S2/SV2#oppi määrän opintojaksoista. Suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppi määrän mukaisesti suoritettut opinnot luetaan hyväksi täysimääräisesti S2/SV2#oppi määrän opintoihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy S2/SV2#opintojen arvosanaksi. S2/SV2-opinnot korvaavat suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus #oppi määrän opinnot siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Opiskelijalla voi olla todistuksessaan arvosana vain joko suomen/ruotsin kielen ja kirjallisuuden oppimäärästä tai suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #oppi määrästä, mutta ei molemmista.

Lukiotutkintoon hyväksiluettavia suorituksia Järvenpään lukiossa ovat seuraavat muiden tahojen järjestämät opinnot, jotka kirjataan Muihin opintoihin:

- ammattiopisto-opinnot
- korkeakouluopinnot
- muut opisto-opinnot
- vaihto-opintovuoden opinnot
- ajokortti
- ensiapukurssit
- hygienia- ja anniskelupassi
- järjestyksenvalvoja-, palvelukortti-, työturvallisuus- ja rannikkolaivurikoulutukset
- leiri- ja kerhonohjaajakurssit (esim. isoiskoulutus, prometheus-ohjaajakoulutus, vartiojohtaja)
- Maanpuolustusyhdistyksen turvakurssi
- nuorisovaltuustoiminta
- säännöllinen järjestötyö
- urheiluseuran valmentajana tai erotuomarina toimiminen

Lähtökohtaisesti yhtä opintopistettä vastaa 19 tunnin työpanos ja kahta opintopistettä 38 tunnin työpanos.

Kotitalouden lukiodiplomin suoritusmahdollisuus toteutetaan yhteistyössä Keski-Uudenmaan ammattiopiston (Keuda) ja käsityön lukiodiplomin suoritusmahdollisuus toteutetaan yhteistyössä Järvenpään opiston kanssa. Opinnot kirjataan lukio-opintoihin hyväksilukuperiaatteella. Silloin, kun opiskelija on suorittamassa käsityön lukiodiplomia suorittamiseen tähtääviä opintoja, vastaa lukio kurssimaksuista. Kurssimaksut hyvitetään opiskelijalle, kun diplomi on suoritettu. Keudan kanssa suoritettavat opinnot toteutetaan alueellisen toisen asteen yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Matematiikan vaihto pitkästä lyhyeen oppimäärään

Matematiikan oppimäärän opiskelija vaihtaa henkilökohtaisessa ohjauksessa opinto-ohjaajan kanssa.

Kun matematiikan oppimäärää vaihdetaan pitkästä lyhyeen, suoritettuja opintoja luetaan hyväksi seuraavasti moduuleittain: MAA2->MAB2, MAA3->MAB3, MAA6->MAB8, MAA8->MAB5 ja MAA9->MAB7. Pitkän matematiikan arvosanat siirtyvät sellaisenaan korvattujen lyhyen matematiikan opintojaksojen arvosanoiksi. Halutessaan opiskelija voi korottaa arvosanaa osallistumalla yhden kerran lyhyen matematiikan kokeeseen. Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytysti suoritettavat opinnot luetaan hyväksi koulukohtaisina valinnaisina opintoina. Muut pitkän oppimäärän mukaiset hylätyt opinnot on mahdollista korottaa hyväksytyiksi erillisellä näytöllä. Kun matematiikan oppimäärää vaihdetaan lyhyestä pitkään, voidaan opiskelijalta edellyttää lisänäyttöjä ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen.

Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän opintojaksoja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin kyseiset hyväksytyt opinnot luetaan hyväksi opiskelijan varsinaisen oppimäärän koulukohtaisina valinnaisina opintoina.

5.2.6. Laaja-alaisen osaamisen arviointi

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Osa-alueet ovat 1) hyvinvointiosaaminen, 2) vuorovaikutusosaaminen, 3) monitieteinen ja luova osaaminen, 4) yhteiskunnallinen osaaminen, 5) eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä 6) globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa on kuvattu kaikissa oppiaineissa, miten laaja-alaisen osaamisen osa-alueet sisältyvät oppiaineen opintoihin. Ne on otettu huomioon myös oppiaineiden tavoitteissa. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellään, miten laaja-alaisen osaamisen tavoitteita ja osa-alueita toteutetaan eri opintojaksoissa. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia.

5.3. Oppiaineen oppimäärän arviointi

Kun lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvat opinnot tulevat suoritetuiksi, annetaan jokaisen oppiaineen oppimäärästä päättöarviointina arvosana. Opiskelijalle, joka ei ole tullut hyväksytyksi jossakin oppiaineessa tai joka haluaa korottaa saamaansa arvosanaa, on järjestettävä mahdollisuus suorittaa oppiaineen oppimäärä hyväksytysti tai korottaa arvosanaansa. [Lukiolain] 28 §:ssä tarkoitetut tukitoimet ja 29 §:ssä tarkoitetut opiskelun poikkeavat järjestämistavat voidaan ottaa huomioon opintojakson arvioinnissa ja päättöarvioinnissa. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 3 mom.)

Kunkin opintojakson arvioinnista päättää opiskelijan opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Oppiaineen päättöarvioinnista päättävät rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. (Lukiolaki 714/2018, 38 §.)

Oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti opiskelemista opinnoista. Opiskelijan opintosuunnitelma tarkentuu lukio-opintojen aikana. Sen laatiminen ja seuranta ohjaavat opiskelijaa tarkoituksenmukaisiin ja tavoitteellisiin opintojaksojen valintoihin. Samassa oppiaineessa eri opiskelijoilla voi olla erilaiset oppimäärät.

Eri oppiaineiden pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot on kuvattu lukion opetussuunnitelman perusteissa. Matematiikan yhteinen moduuli luetaan opiskelijan valitsemaan matematiikan oppimäärään. Jälkikäteen ei voi poistaa opiskelijan opiskelemissa pakollisia opintoja eikä hyväksytysti suoritettuja valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Muiden valinnaisten opintojen ja temaattisten opintojen mahdollisesta kuulumisesta jonkin oppiaineen oppimäärään määrätään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Niistä luetaan oppiaineen oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot.

Saadakseen oppiaineen oppimäärän hyväksytysti suoritetuksi opiskelijan on suoritettava pääosa oppiaineen opinnoista hyväksytysti. Hylättyjä arvosanoja saa olla pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opinnoissa enintään seuraavasti:

Opiskelijan opiskelemissa pakollisia ja valinnaisia opintoja,	joista voi olla hylättyjä opintoja enintään
2–5 opintopistettä	0 opintopistettä
6–11 opintopistettä	2 opintopistettä
12–17 opintopistettä	4 opintopistettä
18 opintopistettä tai enemmän	6 opintopistettä

Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen arvosanojen opintopisteiden mukaan painotettuna aritmeettisena keskiarvona.

Mikäli opiskelija osoittaa erillisessä kuulustelussa suurempaa kypsyystä ja parempaa oppiaineen hallintaa kuin opintojaksojen arvosanoista määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, tulee arvosanaa korottaa. Lisäksi arvosanaa voidaan korottaa, jos opiskelijan arvioinnista vastaavat päättävät, että opiskelijan tiedot ja taidot ovat hänen antamiensa näyttöjen perusteella oppiaineen päättövaiheessa opintojaksojen arvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat.

Pakollisten oppiaineiden ja valinnaisten vieraiden kielten oppimäärästä annetaan lukiokoulutusta koskevan valtioneuvoston asetuksen (810/2018) mukainen numeroarvosana. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain kaksi opintopistettä, sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää korkeintaan neljä opintopistettä.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellyt muut lukion tehtävään soveltuvat opinnot arvioidaan siten kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

5.4. Lukion oppimäärän suoritus

Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä – . (Lukiolaki 714/2018, 10 § 3 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärä sisältää äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opintoja, matemaattis-luonnontieteellisiä opintoja, humanistis-yhteiskunnallisia ja uskonnon tai elämänkatsomustiedon opintoja ja taito- ja taideaineiden opintoja (oppiaineryhmät) sekä opinto-ohjausta. – – Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää laaja-alaista osaamista kehittäviä temaattisia opintoja. Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää myös eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavia erityistä osaamista ja harrastuneisuutta osoittavan näytön sisältäviä opintokokonaisuuksia (lukiodiplomi). (Lukiolaki 714/2018, 11 § 1 ja 2 mom.)

Lukiokoulutuksen ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimääriin sisältyy [valtioneuvoston] asetuksen liitteen 1–3 mukaisesti pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja, joita koulutuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijoille. Oppimääriin voi lisäksi sisältyä lukiodiplomeita ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. (Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 12 §.)

Lukiokoulutuksen oppimäärä tai lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärä tulee suoritetuksi, kun oppimäärään kuuluvat opinnot on suoritettu siten kuin 11 §:n 4 momentissa tarkoitetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään ottaen lisäksi huomioon mahdollinen 6 §:ssä tarkoitettu erityinen koulutustehtävä tai 18 §:ssä tarkoitettu kokeilulupa. (Lukiolaki 714/2018, 36 § 1 mom.)

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut oppiaineiden oppimäärät hyväksytysti ja lukio-opintojen vähimmäismäärä 150 opintopistettä täyttyy. Lukion oppimäärän tulee sisältää vähintään 20 opintopistettä valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Muista kuin pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista voidaan lukea mukaan lukion oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot.

Opiskelijan opiskelu voidaan opiskelijan hakemuksesta tai suostumuksella järjestää osittain toisin kuin [lukio]laissa ja sen nojalla säädetään ja määrätään, jos:

1. opiskelijalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan lukiokoulutuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot;
2. lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta;
3. se on perusteltua opiskelijan sairauteen, vammaan tai muuhun terveydentilaan liittyvistä syistä. (Lukiolaki 714/2018, 29 §.)

Jos opiskelijan opiskelu järjestetään toisin kuin lainsäädännön nojalla määrätään, säädetyn opintopisteiden vähimmäismäärän 150 on joka tapauksessa täyttyttävä.

5.5. Muutoksenhaku arviointia koskevaan päätökseen ja oppimäärän suorittamiseen liittyvä oikaisuvaatimus

Opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Opiskelija voi pyytää rehtorilta opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. Opiskelija saa vaatia oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista siten kuin hallintolaissa säädetään. Otettuaan oikaisuvaatimuksen tutkittavakseen aluehallintovirasto voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen, hylätä oikaisuvaatimuksen tai palauttaa asian rehtorille uudelleen käsiteltäväksi. (Lukiolaki 714/2018, 53 §.)

Lukiokoulutuksen järjestäjän tulee tiedottaa opiskelijoille arvioinnin uusimis- ja

oikaisumahdollisuudesta.

[Lukio]laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:

1. opiskelijaksi ottamista
2. 23 §:n 2 momentissa tarkoitettua lisäajan myöntämistä tai 24 §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden päättymistä
3. suoritettujen opintojen hyväksi lukemista
4. opiskelun poikkeavaa järjestämistä
5. oikeutta saada uskonnon tai elämänkatsomustiedon opetusta. (Lukiolaki 714/2018, 49 §.)

[Lukiolain] 49 §:ssä tarkoitettuun oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä. (Lukiolaki 714/2018, 50 § 2 mom.)

Jollei [lukio]laissa toisin säädetä, hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. (Lukiolaki 714/2018, 52 §.)

Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu 49 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva valitus, ja aluehallintoviraston päätökseen, jolla on ratkaistu 53 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla. (Lukiolaki 714/2018, 54 § 2 mom.)

Kun opetusta järjestetään ulkomailla, toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus ja toimivaltainen aluehallintoviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto. (Lukiolaki 714/2018, 55 §.)

5.6. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. Opiskelijalle, jonka opiskeluoikeus on päättynyt kesken lukiokoulutuksen tai lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisen, annetaan todistus suoritetuista opinnoista. Aineopiskelijalle ja lukion oppimäärän erityisessä tutkinnossa osittain suorittaneelle annetaan todistus suoritetuista oppiaineiden oppimäärästä ja muista opinnoista. [Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa todistuksiin merkittävistä tiedoista ja muista kuin 3 momentissa mainituista todistusten liitteistä. (Lukiolaki 714/2018, 39 §.)

Lukiossa käytetään seuraavia todistuksia:

1. Lukion päättötodistus annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut lukion koko oppimäärän. Lisäksi päättötodistuksen liitteenä annetaan erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta.
2. Todistus oppimäärän suorittamisesta annetaan, kun opiskelija on suorittanut yhden tai useamman lukion oppiaineen oppimäärän.
3. Todistus lukiosta eroamisesta (erotodistus) annetaan opiskelijalle, joka eroaa lukiosta ennen lukion koko oppimäärän suorittamista.

Lukion todistusten tulee sisältää seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä

- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- suoritettut opinnot
- paikkakunta, todistuksen antamispäivämäärä ja rehtorin allekirjoitus
- arvosana-asteikko
- selvitys kielten oppimääristä

S2/SV2 = äidinkieli ja kirjallisuus #oppiaineen suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #oppimäärä

A = perusopetuksen vuosiluokilla 1–6 alkaneen A-kielen oppimäärä

B1 = perusopetuksessa alkaneen B1-kielen oppimäärä

B2 = perusopetuksessa alkaneen valinnaisen B2-kielen oppimäärä

B3 = lukiossa alkaneen valinnaisen B3-kielen oppimäärä

ÄO/M = äidinkielenomainen oppimäärä toisessa kotimaisessa kielessä (ruotsi/suomi)

- merkintä, että todistus on Opetushallituksen päättämien lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 mukainen.

Lukion päättötodistukseen merkitään: "Lukion oppimäärä sijoittuu tasolle neljä kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä ja eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä."

Uskonnon ja elämäkatsomustiedon arvosana merkitään todistuksissa merkinnällä "uskonto/elämäkatsomustieto" erittelemättä, mihin opetukseen opiskelija on osallistunut.

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus merkitään todistuksessa Äidinkieli ja kirjallisuus #kohtaan.

Lukion päättötodistukseen ja todistukseen oppimäärän suorittamisesta merkitään opiskelijan opiskelema oppiaineet, niissä suoritettujen opintopisteiden määrä sekä kunkin oppiaineen arvosana sanallisesti ja numeroin (esimerkiksi kiitettävä 9) tai merkintä oppiaineen hyväksytystä suorittamisesta (suoritettu S).

Temaattiset opinnot merkitään suoritusmerkinnällä. Temaattisten opintojen opintojaksojen nimet eritellään liitteeseen.

Päättötodistukseen ja todistukseen oppimäärän suorittamisesta kuuluu myös kohta Lisätietoja. Tähän kohtaan merkitään päättötodistuksen liitteenä annettavat ja sitä täydentävät todistukset lukio-opintoihin liittyvistä näytöistä, kuten suoritettut lukiodiplomit, suullisen kielitaidon kokeet sekä erittely temaattisista opinnoista ja sellaisista muista lukion oppimäärään kuuluneista opinnoista, jotka eivät sisälly oppiaineiden oppimääriin.

Mikäli opiskelija on opiskellut yli puolet oppiaineen oppimäärän opinnoista muulla kuin koulun varsinaisella opetuskielellä, tulee siitä tehdä merkintä todistuksen lisätietoihin.

Lukion erotodistukseen merkitään oppiaineet, niissä suoritettut opinnot ja opintopistemäärät sekä muut opiskelijan suorittamat lukio-opinnot ja niistä saadut arvosanat joko numeroina tai suoritusmerkintänä (S = suoritettu, H = hylätty).

Lukiossa pidetään opiskelijan opinnoista rekisteriä, josta ilmenevät suoritettut opinnot ja niiden arvosanat.

Lukion koko oppimäärän suorittamisesta ei anneta yhteistä arvosanaa oppiaineiden arvosanojen keskiarvona eikä muullakaan tavalla.

Todistukseen merkitään opiskelijan suorittamien opintojen määrä opintopisteinä. Kokonaismäärään lasketaan hyläytyjä opintoja vain pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opinnoissa.

Lukiokoulutuksen järjestäjä päättää todistusten ulkoasusta.

Todistus suullisen kielitaidon kokeesta ja lukiodiplomitodistus annetaan lukion päättötodistuksen liitteinä.

Suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta annettavaan todistukseen merkitään seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- kokeessa suoritettu kieli ja sen oppimäärä sekä kokeesta saatu arvosana
- paikkakunta, todistuksen antamispäivämäärä (lukion päättötodistuksen päivämäärä) ja rehtorin allekirjoitus
- arvosana-asteikko.

Lukiodiplomitodistus on lukion päättötodistuksen liite, ja se merkitään Lisätietoja#kohtaan. Lukiodiplomitodistukseen merkitään seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- oppiaine tai vastaava, jonka lukiodiplomitodistuksesta on kyse
- arvosana
- lukiodiplomiaineessa suoritettujen opintojen opintopisteiden määrä mukaan lukien lukiodiplomiopintojakso
- paikkakunta, todistuksen päivämäärä (lukion päättötodistuksen päivämäärä) ja rehtorin allekirjoitus
- arvosana-asteikko.

5.7. Arviointiin liittyvät paikallisesti päätettävät asiat

Lukion opetussuunnitelman perusteiden arviointiluvun perusteella keskeiset paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävät asiat ovat seuraavat:

- opintojaksoittain päätettävät asiat: opintojakson tavoitteet, keskeiset sisällöt, laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden ja osa-alueiden toteutuminen opintojaksossa ja opintojakson arviointi
- oppilaitoksen arviointikulttuurin periaatteet ja yhteiset arviointiin liittyvät käytänteet
- arvioinnin toteuttaminen ja siihen kuuluvat erilaiset arviointipalautteen antamisen käytänteet
- arviointiin liittyvien yhteisten periaatteiden ja käytänteiden toteutumisen seuraaminen
- kesken olevan opintojakson merkintätapa ja suorituksen täydentämiskäytännöt
- hyväksyttyjen ja hyläytyjen arvosanojen uusimisen periaatteet ja uusimiskertojen määrä
- opinnot, jotka on mahdollista edellyttää opiskeltavaksi itsenäisesti
- opintojen mahdollisten etenemistapojen määrittely

- *todistusten ulkoasu.*

6. Oppimistavoitteet ja opetuksen keskeiset sisällöt

6.1. Opetuksen yleiset tavoitteet

Lukion opetus ja muu toiminta järjestetään lukiokoulutusta koskevassa valtioneuvoston asetuksessa (810/2018) määriteltyjen lukiokoulutuksen yleisten valtakunnallisten tavoitteiden mukaan siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kasvaa sivistyneeksi yhteiskunnan jäseneksi, hankkia muuttuvan toimintaympäristön edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä kartuttaa jatkuvan oppimisen taitoja. Tavoitteet korostavat laaja-alaisen yleissivistyksen ja kokonaisuuksien ymmärtämisen merkitystä sekä kannustavat eettisesti vastuulliseen ja aktiiviseen toimijuuteen osana paikallista, kansallista, eurooppalaista ja globaalia yhteisöä.

Lukio-opetus lujittaa opiskelijan identiteettiä ja ohjaa oman ainutlaatuisuuden ymmärtämiseen ja arvostamiseen. Sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden ymmärtäminen luo edellytyksiä sukupuolitietoiselle opetukselle.

Lukio-opetus vahvistaa opiskelijan ymmärrystä ihmisen toiminnan vaikutuksista ympäristön tilaan ja ohjaa häntä toimimaan kestävästä elämäntavan hyväksi tavoitteellisesti, tietoperustaisesti ja monipuolisessa yhteistyössä. Opetus kannustaa opiskelijaa tunnistamaan ja käsittelemään eettisiä kysymyksiä, ristiriitoja ja jännitteitä monista näkökulmista. Se rohkaisee opiskelijaa vaikuttamaan ja toimimaan nykyistä oikeudenmukaisemman, kestävämmän ja ihmisoikeuksia paremmin kunnioittavan yhteiskunnan ja maailman puolesta.

Lukioaikana opiskelija saa monipuolisia kokemuksia uuden tiedon ja osaamisen rakentamisesta laaja-alaisesti ja oppiainerajat ylittäen. Opiskelija kehittää tiedonhankinta- ja soveltamistaitojaan sekä ongelmanratkaisutaitojaan. Hän saa kokemuksia tutkivasta oppimisesta sekä osallisuudesta tieteen ja tutkimuksen tekoon. Opetus vahvistaa opiskelijan monilukutaitoa niin, että hän ymmärtää tieteen- ja taiteenaloille ominaista kieltä sekä motivoituu erilaisten tekstien tutkimisesta, tulkitsemisesta ja tuottamisesta. Opiskelija tottuu arvioimaan tekstien ja tiedon luotettavuutta. Lukio-opetuksessa arvostetaan ja tuodaan näkyväksi kieliä monipuolisesti. Opiskelija oppii toimimaan sekä molemmilla kotimaisilla kielillä että koko kielivarantoaan käyttäen. Opetus ohjaa opiskelijaa syventämään ymmärrystään tieto- ja viestintäteknologiasta sekä käyttämään sitä tarkoituksenmukaisesti, vastuullisesti ja turvallisesti niin itsenäisessä kuin yhteisöllisessä työskentelyssä.

Lukio-opetus rakentaa yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia vahvistamalla vuorovaikutus-, yhteistyö- ja ilmaisutaitoja. Opiskelussa saadaan kokemuksia tavoitteellisesta toiminnasta ja vertaisoppimisesta tiimeissä ja projekteissa. Lukio-opetus kannustaa opiskelijoita eri taiteenaloille ominaiseen ilmaisuun ja toimintaan sekä taide- ja kulttuurielämään osallistumiseen. Fyysinen aktiivisuus ja terveelliset elämäntavat ymmärretään terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksiksi.

Lukioaikana opiskelijan oppimaan oppimisen taidot kehittyvät ja monipuolistuvat. Opiskelija oppii tuntemaan vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan oppijana sekä luottamaan mahdollisuuksiinsa oppia. Opiskelija ymmärtää sitoutumisen merkityksen oppimiselleen, mikä vahvistaa hänen itseohjautuvuuttaan. Lukio-opetus auttaa opiskelijaa tunnistamaan hänelle sopivia opiskelustrategioita ja kehittymään niissä taitavaksi. Lukioaikana opiskelijalle muodostuu vankka jatkuvan ja uudistuvan oppimisen taito ja tahto.

Opetus antaa opiskelijalle koulutusmahdollisuuksista, yhteiskunnasta ja työelämästä tietoja ja kokemuksia, joiden avulla hän osaa suunnitella omaa tulevaisuuttaan, jatkokoulutustaan ja tulevaa työelämää kotimaassa ja kansainvälisesti. Opetus vahvistaa opiskelijoiden yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia kehittää osaamistaan sekä tehdä opiskeluaikaisia ja tulevaisuutta koskevia valintoja.

6.2. Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisella osaamisella on lukiokoulutusta eheyttävä tehtävä. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat lukion oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Laaja-alaisen osaamisen kokonaisuus on kuvattu alla olevassa kuviossa.

Laaja-alainen osaaminen lukiossa

Tavoitteina

- hyvä yleissivistys
- kestävän tulevaisuuden rakentaminen
- vahvat jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyys- valmiudet

Lukion opetussuunnitelman perusteissa kuvatut oppiaineiden oppimäärät muodostavat lukiokoulutuksessa saavutettavan osaamisen perustan. Lukiokoulutuksen tehtävän mukainen yleissivistys rakentuu oppiaineissa määritellystä tiedonalaakohtaisesta osaamisesta, jota laaja-alainen osaaminen tukee ja syventää.

Laaja-alainen osaaminen käsittää opiskelijan hyvään yleissivistykseen ja hyväksi ihmiseksi kasvamiseen, kestävän tulevaisuuden rakentamiseen sekä jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksiin tarvittavien tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostaman kokonaisuuden.

Lukiokoulutuksen arvoperusta, oppimiskäsitys ja toimintakulttuuri luovat perustan laaja-alaisen osaamisen kehittymiselle. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden tavoitteisiin pyritään kaikissa lukio-opinnoissa. Kukin oppiaine lähestyy laaja-alaista osaamista oman tiedon- ja tieteenalansa lähtökohdista. Laaja-alainen osaaminen on keskeinen osa sekä oppiainekohtaisia että oppiaineita yhdistäviä opintoja.

Laaja-alaista osaamista kehittämissä opinnoissa opiskelija syventää osaamistaan tarkastelemalla monitahoisia kulttuurisia ja yhteiskunnallisia ilmiöitä sekä niiden yhteyksiä ja keskinäisriippuvuuksia. Opiskelija oppii soveltamaan aiemmin oppimaansa sekä hakemaan, tulkitsemaan, arvottamaan, jakamaan ja tuottamaan tietoa eri muodoissa, ympäristöissä ja erilaisissa yhteisöissä sekä erilaisten välineiden avulla. Kehittyvä laaja-alainen osaaminen tukee opiskelijoiden kriittisen ajattelun, yhteistyötaitojen, luovan ongelmanratkaisun, oppimaan oppimisen ja elinikäisen oppimisen taitojen kehittymistä.

Edellä esitetyn kuvion mukaisesti kaikille lukioille yhteisiä laaja-alaisen osaamisen osa-alueita on kuusi. Ne muodostavat toisiaan täydentävän ja yhdistävän kokonaisuuden. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ovat

- hyvinvointiosaaminen
- vuorovaikutusosaaminen

- monitieteinen ja luova osaaminen
- yhteiskunnallinen osaaminen
- eettisyys ja ympäristöosaaminen
- globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Kaikkia osa-alueita opiskeltaessa on tarkoitus, että opiskelija

- havainnoi ja analysoi nykyajan ilmiöitä ja toimintaympäristöjä sekä oppii etsimään hyvän tulevaisuuden rakentamisen elementtejä
- osaa esittää perusteltuja käsityksiä toivottavista muutoksista ja rohkaistuu toimimaan eettisesti kestävien ratkaisujen puolesta sekä oman arjen että yhteiskunnan tasolla
- saa mahdollisuuksia oman mukavuusalueen haastamiseen, osaamisen jakamiseen ja vertaisoppimiseen sekä ratkaisujen yhdessä ideointiin ja tuottamiseen.

Laaja-alaista osaamista täydennetään ja konkretisoidaan paikallisessa opetussuunnitelmassa kunkin oppiaineen kohdalla sekä jokaisen opintojakson kuvauksessa. Laaja-alainen osaaminen otetaan huomioon lukion toimintakulttuurissa. Sen toteutusta täydennetään opetussuunnitelmaan sisällytettävissä korkeakouluopintoihin ja työelämään tutustumisen sekä kansainvälisen osaamisen järjestelyjen kuvauksissa. Temaattisten opintojen sisältöjä voidaan valita laaja-alaisen osaamisen osa-alueista.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden yksityiskohtaisemmat tavoitteet ovat seuraavat. Osa-alueet ja niiden tavoitteet etenevät yksilöllisestä näkökulmasta laajempiin yhteyksiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa identiteettiään tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan sekä syventämällä osaamistaan lisääntyvän itsetuntemuksen pohjalta. Lukio-opinnot kehittävät opiskelijan epävarmuuden sietokykyä, sinnikkyyttä ja luottamusta tulevaisuuteen.

Opiskelija ymmärtää terveyden ja terveellisten elämäntapojen merkityksen sekä vaalii fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyään ja hyvinvointiaan. Opiskelija omaksuu hyvinvointiaan tukevia ja iloa tuottavia toimintatapoja sekä tunnistaa niitä edistäviä yhteisöjä. Riittävä fyysinen aktiivisuus, uni, opiskelupäivän aikaiset tauot ja terveellinen ravinto tukevat oppimista sekä opiskelijan jaksamista ja palautumista. Opiskelija vahvistaa myös elämäntapoja, joissa korostuvat itselle merkityksellinen kulttuuri, teknologian vastuullinen käyttö ja eettisyys.

Opiskelija toimii aktiivisesti oman ja toisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden hyväksi. Lukio-opinnot kehittävät opiskelijan valmiuksia tunnistaa myös hyvinvointia ja turvallisuutta heikentäviä tekijöitä, kuten uupumusta, kiusaamista ja häirintää, ja osallistua niiden ehkäisemiseen. Opiskelija saa valmiuksia hakeutua itse tai ohjata muita hakeutumaan palvelujärjestelmien piiriin ongelma- ja poikkeustilanteissa.

Lukio-opinnoissa tutustutaan yhteiskunnallisiin, kulttuurisiin ja globaaleihin keinoihin, joiden avulla edistetään yhteisöjen ja ekosysteemien hyvinvointia. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus toimia ja oppia yhdessä sekä löytää tapoja kohdata muuttuvan maailman epävarmuutta.

Vuorovaikutusosaaminen

Hyvän vuorovaikutuksen lähtökohta on myötätunto, joka mahdollistaa merkityksellisyyden kokemisen. Opiskelija saa kokea kuuluvansa lukioyhteisöön, ja hän tulee kuulluksi omana itsenään. Opiskelija kehittää vuorovaikutusosaamistaan tunnistamalla, käsittelemällä ja säätelemällä tunteitaan. Hän oppii myös kuuntelemaan, kunnioittamaan ja ennakoimaan toisten tunteita ja näkemyksiä sekä niiden ilmaisuja. Hän oppii käyttämään tunteita voimavarana vuorovaikutuksessa.

Vuorovaikutusta opitaan yhdessä ja yhteistyössä sekä erilaisissa ympäristöissä. Samalla opiskelijat kehittävät kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan. He ymmärtävät niiden keskeisen merkityksen tiedon tuottamisessa ja tulkinnassa sekä ratkaisujen etsimisessä. Vuorovaikutusosaaminen tukee opiskelijoita heidän asettaessaan tavoitteita opiskelulle ja muulle toiminnalleen.

Lukio-opinnot antavat opiskelijalle valmiuksia rakentavaan vuorovaikutukseen. Hän syventää kykyään käsitellä ristiriitoja ja konflikteja rakentavasti ja myös sovittelun keinoin. Opiskelija saa kokemuksia toiminnasta viestien ja merkitysten välittäjänä myös kieli- ja kulttuurirajoja ylittävässä vuorovaikutuksessa.

Vuorovaikutusosaamisen kehittämisessä pohditaan sananvapauden merkitystä, sen vastuullista käyttöä sekä tiedonkäsityksen ja tiedonvälityksen muuttumista eri näkökulmista. Opiskelija hahmottaa rakentavan vuorovaikutuksen ja kulttuurienvälisen ymmärryksen merkityksen kestäväälle tulevaisuudelle, demokratialle ja rauhalle.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteinen osaaminen tukee opiskelijan ajattelun, näkemysten ja toiminnan eettisten, esteettisten ja ekologisten arvolähtökohtien pohdintaa. Hän tutustuu erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin ja harjaantuu käyttämään niitä. Samalla hän vahvistaa kykyään arvioida tiedon luotettavuutta. Opiskelija tottuu arvioimaan erilaisen tiedon tarpeellisuutta ja merkittävyyttä elämänhallinnan, opiskelun ja työ- ja jatko-opintosuunnitelmiansa sekä eri yhteisöjensä kannalta. Tätä konkretisoidaan tutustumalla korkeakouluopiskelun ja työssä oppimisen tapoihin rakentaa tietoa ja hyödyntää osaamista. Samalla opiskelija vahvistaa oppimaan oppimisen taitojaan sekä valmiuksiaan jatko-opintoihin ja muita elämänvaiheita varten.

Opiskelijan monilukutaitoa syvennetään tavoitteellisesti. Monilukutaito perustuu laaja-alaiseen käsitykseen tekstistä. Lukio-opinnot vahvistavat opiskelijan uteliaisuutta ja taitoa löytää, tulkita ja tuottaa monenlaisia tekstejä vaativuusastetta, näkökulmia ja konteksteja vaihdellen. Lukio-opinnoissa pohditaan, miten teknologia ja digitalisaatio tukevat yksilöiden ja yhteisöjen kyvykkyyksiä. Opiskelija tutkii mahdollisuuksia ratkaista monimutkaisia ongelmia.

Opiskelija pohtii tulevaisuuden kannalta kestäviä ratkaisuja, joissa otetaan huomioon ympäristön, talouden, teknologian ja politiikan yhteyksiä, ja oppii tekemään ja arvioimaan vaihtoehtoisia tulevaisuusskenaarioita yksilön, yhteisöjen ja ekosysteemien näkökulmasta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan monimuotoiset osallistumis-, vaikuttamis- ja työkokemukset sekä niiden reflektointi ovat yhteiskunnallisen osaamisen lähtökohtana. Opinnot syventävät opiskelijan ymmärrystä omasta roolistaan, vastuustaan ja mahdollisuuksistaan tukea demokratian monimuotoista toteutumista ympäröivässä yhteiskunnassa ja yhteistyössä muiden kanssa.

Yhteiskunnallinen osaaminen tukee opiskelijaa hänen suuntautuessaan jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaistoimintaan. Yhteiskunnallisen osaamisen myötä opiskelija sisäistää yritteliään ja uudistumishenkisen asenteen eri elämänalueilla. Hän harjaantuu suunnittelemaan tulevaisuuttaan avarakatseisesti sekä rohkaistuu ottamaan perusteltuja riskejä ja sietämään epävarmuutta, turhautumista ja epäonnistumisia.

Opiskelija oppii ymmärtämään ja arvostamaan demokraattisen, oikeudenmukaisen sekä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen perustuvan yhteiskunnan toimintaperiaatteita ja rakenteita. Hän ymmärtää, miten yhteinen sosiaalinen pääoma muodostuu ja miten sitä voi kartuttaa. Opiskelija omaksuu aktiivisen kansalaisuuden ja toimijuuden taitoja. Hän motivoituu ottamaan kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja tekemään aloitteita sekä viemään niitä eteenpäin yhteistyössä

paikallisesti ja kansainvälisesti. Opiskelijan oman työn merkitystä hyvän tulevaisuuden rakentamisessa tehdään näkyväksi.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija arvioi ja suunnittelee toimintaansa eettisyyden ja vastuullisuuden lähtökohdista. Hän oppii perusasioita kestävän elämäntavan ekologisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta ulottuvuudesta sekä näiden keskinäisriippuvuuksista. Opiskelija ymmärtää, miksi ihmisen toiminta on sovitettava luonnonympäristöjen kantokykyyn sekä rajallisiin luonnonvaroihin ja niiden kestäväan käyttöön. Kokemukset ihmisiin ja luontoon kohdistuvasta huolenpidosta vahvistavat luottamusta siihen, että arkisilla hyvillä teoilla on vaikutusta.

Opiskelija tutustuu tutkimustietoon ja käytäntöihin, jotka liittyvät ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen. Hän saa mahdollisuuksia havainnoida, suunnitella, tutkia ja arvioida toimintaa, jolla näitä ilmiöitä voidaan muuttaa kestäväan suuntaan. Opiskelija reflektoi havaintojaan yhteiskunnallisen vaikuttamisen näkökulmasta pyrkien tunnistamaan rakenteita, jotka mahdollistavat eri yhteisöjen kestäväan toiminnan tai ovat sen esteenä.

Opiskelija ymmärtää perusasiat globalisaatiosta ja siitä, miten se vaikuttaa erilaisissa olosuhteissa elävien ihmisten mahdollisuuksiin noudattaa kestäväa elämäntapaa. Hän tuntee YK:n kestäväan kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n tavoitteita ja arvioi niissä edistymistä. Opiskelija pohtii ja vahvistaa omaa panostaan ja tarvittavia kumppanuuksia kestäväan tulevaisuuden hyväksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää tietojaan ja ymmärrystään omasta identiteetistään sekä lukioyhteisön ja yhteiskunnan moninaisuudesta, jossa erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Opiskelija vahvistaa kansainvälistä osaamistaan ja monilukutaitoaan hyödyntämällä kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia verkostoja, medioita ja lähdeaineistoja. Hän saa kokemuksia opiskelusta, yhteistyöstä ja eettisestä toimijuudesta erilaisia kansainvälisyyden toimintamuotoja ja teknologiaympäristöjä hyödyntäen.

Opiskelija oppii tunnistamaan ja reflektoimaan kulttuuriperintöjä, arvoja, ihmisten erilaisia toimintaympäristöjä ja muita seikkoja, joiden pohjalta kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat omassa arjessa sekä suomalaisessa yhteiskunnassa, Euroopassa ja globaalisti. Samalla hän harjaantuu arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin sekä toimimaan kulttuurisen moninaisuuden puolesta.

Opiskelija saa monenlaisia tilaisuuksia tutkia, harjoitella ja kartuttaa maailmankansalaisen taitoja ja etiikkaa YK:n kestäväan kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n mukaisesti. Samalla hän oppii erittelemään kansainvälistymistä ja globalisaatiota ilmiöinä. Opiskelija vahvistaa ihmisoikeuksien tuntemustaan ja toimijuuttaan ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden, oikeudenmukaisuuden ja eettisesti vastuullisten elintapojen edistämiseksi. Hän tunnistaa ja oppii hyödyntämään mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön hyvän tulevaisuuden rakentamiseksi.

Hyvinvointiosaaminen

Lukion tärkeimpiä kasvatuksellisia päämääriä on nuoren elämänhallintataitojen ja itsetuntemuksen lisääminen. Yhteistyötaidot, vastuu itsestä ja muista, muutoksen ja epävarmuuden sietokyky ovat terveiden elämäntapojen ohella oleellisia hyvinvointitaitoja. Näitä opetellaan kaikissa oppiaineissa. Järvenpään lukion koulukohtaisista valinnaisista opintojaksoista esim. **PS8 Positiivinen psykologia** ja **YTY2 Arjen talous** vahvistavat elämänhallintataitoja. Vastaavasti valinnaisten taideopintojen kautta opiskelijan itsetuntemus ja kyky sanallistaa kokemustaan maailmasta lisääntyy (esim. **ÄIMU Sanoitus ja sävellys**). Oleellinen on myös **OP3 Työelämävalmiudet**, jolla opiskelija oppii tunnistamaan omia

vahvuuksiensa ja kiinnostusten kohteidensa vaikutusta omaan urasuunnitelmaansa. Laaja liikunnan koulukohtainen opintojaksotarjonta tukee niin ikään opiskelijan hyvinvointitaitojen kehittymistä. **Tietotekniikan** opiskelu, esim. **TIE1 Johdatus lukio-opintoihin**, mahdollistaa kaikille tasa-arvoiset opiskeluvälmiudet lukiossa ja jatko-opinnoissa.

Vuorovaikutusosaaminen

Kaikissa opintojaksoissa monipuolisiin oppimismetodeihin kuuluu keskustelu, ryhmässä työskentely ja sitä kautta vuorovaikutustaitojen kehittäminen. Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan erityisesti koulukohtaisessa oppiaineessa **draamassa** ja seuraavilla koulukohtaisilla opintojaksoilla: **YH6 Yhdistyneet kansakunnat**, joka perustuu malli-YK -simulaatioon, **YTY3 Yrittäjyys 24H-leiri** ja sen ohjaaminen (**YTY5 ja YTY6**), **Koulun lehti JÄRK1 – 4**, **OPKU 1 – 2 Opiskelijakuntatoiminta**, **TUTR1-2 tutortoiminta**, **OPTK1 - 3 Oppilaitostekniikka** ja **VAIK1 – 3 Yhteiskunnallinen vaikuttaminen**. Lisäksi **PS7 Sosiaalipsykologian** opintojaksolla käydään läpi vuorovaikutusosaamisen eri tasoja. Tärkeä osa vuorovaikutusosaamista on vastuullinen sananvapaus, jota harjoitellaan mm. median tuottamisessa kuvataiteen ja äidinkielen ja kirjallisuuden koulukohtaisilla opintojaksoilla.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Globaalissa maailmassa asioiden syy-seuraus -yhteydet ja ongelmien ratkaisut vaativat eri aineiden näkökulmia tiedonhankintaan ja tiedon luotettavuuden arviointia. Luonnontieteiden opetuksessa on vahva kokeellinen painotus. Järvenpään lukion koulukohtaisia opintojaksoista esim. **HI8 Historiantutkimus ja sen metodit**, **HI9 Länsimaisen tieteen historia**, **PS10 Soveltava psykologia ja psykologinen tutkimus** ja **YTY4 Yhteiskuntatutkimuksen perusteet** perehdyttävät tiedon humanististen ja yhteiskunnallisten aineiden tutkimukseen ja valmistavat jatko-opintoihin. Ainerajat ylittävää ilmiöiden käsittelyä on erityisesti tarjolla esim. opintojaksoissa **GEUEYH Uskonto- ja yhteiskuntamaantiede** ja **GEBI Terveysmaantiede**, jolla opiskelija tutustuu monipuolisesti terveyden ja sairauden tutkimiseen erityisesti maantieteellisestä näkökulmasta huomioiden myös biologian, terveystiedon ja historian näkökulmia. **ÄIMU Arki ja populaarikulttuuri** -opintojakson perusidea on erilaisten tieteiden (musiikkitiede ja historia) käsitteiden ja sisältöjen soveltaminen. Taiteelle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opiskelijat hyödyntävät eri taiteen- ja tieteenalojen näkökulmia heidän tuottaessaan ja tulkitessaan visuaalista ja esittävää kulttuuria. Tätä painottavia koulukohtaisia opintojaksoja on **draamassa**, **kuvataiteessa**, **musiikissa** ja **tanssissa** esim. **ÄI14 Luova kirjoittaminen**, **ÄIMU Sanoitus ja sävellys** sekä **DRAKU Esittävä taide ja mediaailmaisuus**.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen on vahvassa roolissa Järvenpään lukion koulukohtaisessa opintojaksotarjonnassa. Erityisesti opintojaksoissa **OPKU1 - 2 Opiskelijakuntatoiminta**, **VAIK1 – 3 Yhteiskunnallinen vaikuttaminen**, **VAPE Vapaaehtoistyö** ja **JÄRK1 – 4 koulun lehti Järki** sekä koulukohtaisessa YTY-oppiaineessa (**Yhteiskunta, talous ja yrittäjyys**) perehdytään yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja osallistumiseen eri muodoissaan paikallisella ja valtakunnallisella tasolla. Opiskelijoita kannustetaan lähtemään koulun seinien sisältä esim. opintojaksoissa **OP3 Työelämävalmiudet** ja **OP4 Työelämään tutustuminen** tuetaan opiskelija työelämätaitojen hankkimisessa. Kaikissa oppiaineissa aineissa voidaan järjestää vierailuja. Aktiivista kansalaisuutta ja yhteiskunnallista osaamista opitaan myös **KV-projekteissa**, esim. muiden maiden yhteiskuntien tuntemuksen lisääntymisenä ja projektien rahoituksen hankkimisessa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Länsimaisen elämäntavan ekologinen ja taloudellinen ulottuvuus tulevat esille esim. seuraavissa koulukohtaisissa opintojaksoissa: **ILMU Ilmastomuutos**, jolla käsitellään ilmastomuutoksen

hillitsemistä tiedon ja toiminnan tasolla, ja **LIBI Vaellus**, jonka tavoite on motivoida opiskelijoita pohtimaan omaa luontosuhdettaan ja toimimaan ympäristönsuojelun puolesta. **GE6 Maailman kehittyneisyys** perehdyttää opiskelijan ymmärtämään maapallon eriarvoisuuden taustoja ja vaikutuksia, sekä pohtimaan eriarvoisuuden vähentämiseen liittyviä keinoja ja **BIGE Maailman ja Suomen ekosysteemit** myös ympäristöongelmiin ja niiden hoitoon. **PS9 Motivaatio ja rationaalinen ajattelu** -opintojaksolla etsitään rationaaliselle ajattelulle eettistä perustaa, jolla voidaan esim. turvata luonnon kestävyys sekä raaka-aineen lähteenä että elinympäristönä. Opintojaksot **YH6 Yhdistyneet kansakunnat**, joka perustuu malli-YK -simulaatiolle ja **YTY2 Arjen talous** käsittelevät ympäristöön ja kuluttamiseen liittyviä asioita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaalin ja kulttuuriosaamisen perusta on oman kulttuurin ja yhteiskunnan moninaisuuden ymmärrys. Vaikka Järvenpään lukiossa on vuosittain tarjolla laaja valikoima **kansainvälisiä projekteja**, myös muut koulukohtaiset opintojaksot, kuten historian ja musiikin yhteinen **HIMU Arki** ja **populaarikulttuuri** ja usean oppiaineen **TUUS Tuusulanjärvi**, perehdyttävät myös paikalliseen ja suomalaiseen kulttuuriin. **HI10 Maailmanpolitiikka** käsittelee globalisaation ja lokalisaation sekä eri kulttuurien yhteiskunnallisten ominaispiirteiden vaikutusta nykymaailmassa, **GE6 Maailman kehittyneisyys** -opintojaksossa analysoidaan kehitysmaiden erityisongelmia ja niiden ratkaisumahdollisuuksia maantieteellisestä näkökulmasta. Vieraista kielistä esim. **ENA14 Virtuaalimatka englanninkieliseen maahan** ja **ENA16 Englanninkielinen kirjallisuus**, auttavat opiskelijaa laajentamaan tapa- ja kulttuurituntemustaan. Myös **KVKÄ Kansainvälisyyttä käytännössä** ja **KVPA Kansainvälisyyspassi** -opintojaksoilla opiskelija tutustuu eri näkökulmasta vaihto-opiskelijoihin, vieraisiin maihin ja toiminta- ja tapakulttuureihin.

7. Oppiaineet

7.1. Äidinkieli ja kirjallisuus (AI)

Oppiaineen tehtävä

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen tehtävänä on kehittää opiskelijoiden kielitaitoa, vuorovaikutustaitoa ja monilukutaitoa. Opiskelu syventää kiinnostusta kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin sekä lisää tietoisuutta omista taidoista viestijänä ja kielenkäyttäjänä. Opiskelu tukee kielitietoisuuden kehittymistä, kulttuurista yleissivistystä sekä oppimista kaikissa oppiaineissa. Tavoitteena on, että opiskelijat oppivat sellaisia tietoja ja taitoja, jotka tukevat jatkoopintoja ja aktiivista kansalaisuutta.

Oppiaineena äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen tieto-, taito- ja kulttuuriaine. Oppiaineessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja viestintätieteiden sekä kulttuurintutkimuksen tarkastelemat ilmiöt. Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelu tutustuttaa kulttuuriperintöön ja sen eri muotoihin, sanataiteeseen sekä media- ja viestintäkulttuuriin.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, tekstien tulkintaan, aktiiviseen tiedonhankintaan sekä tiedon kriittiseen käsittelyyn ja eettiseen pohdintaan. Opiskelu kehittää ajattelemisen ja oppimaan oppimisen taitoja, metakielellisiä taitoja ja luovuutta. Tavoitteena on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja monimuotoisten tekstien tulkinnan ja tuottamisen taitoja.

Kielitieto integroidaan oppiaineen muihin sisältöihin, ja sen opiskelu kehittää tekstien tulkinnan ja tuottamisen taitoja. Kirjallisuuden opiskelun tavoitteena on sekä kauno- että tietokirjallisuuden ymmärtäminen, elämyksellinen lukeminen sekä tekstien analysoinnin ja tulkinnan taitojen kehittyminen. Kirjallisuuden opiskelu tukee esteettisen ja eettisen pohdinnan kehittymistä ja antaa aineksia luovuuden, vuorovaikutustaitojen ja oman ilmaisun kehittämiseen. Medialukutaidon opiskelu syventää mediatekstien ja -sisältöjen kriittisen lukemisen, tuottamisen ja tulkitsemisen taitoja sekä mediakulttuurin ymmärtämistä ja auttaa omaksumaan aktiivisen ja vastuullisen kansalaisen taitoja.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitettuja, puhuttuja, visuaalisia, audiovisuaalisia tai näiden ilmaisumuotojen yhdistelmiä. Oppiaineelle tyypillisiä tekstejä ovat fiktiiviset ja asiatekstit, mediatekstit sekä institutionaaliset ja arkikeskustelut.

Äidinkieli ja kirjallisuus on osa lukion kielikasvatusta, joka pyrkii tunnistamaan ja tekemään näkyväksi kielten roolia oppimisessa. Kielten opiskelu kehittää opiskelijan monikielistä kompetenssia, joka koostuu äidinkielten ja muiden kielten sekä niiden murteiden ja rekistereiden eritasoisesta hallinnasta. Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa. Opetuksessa otetaan huomioon Suomen kielellinen moninaisuus, suomen ja ruotsin kielen asema kansalliskielinä sekä saamen kielet maan alkuperäiskansan kielinä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa tehdään yhteistyötä kirjastojen kanssa. Lisäksi hyödynnetään muita vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten teattereita, museoita ja arkistoja sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omia kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä kouluyhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijalle riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä. Tekstejä tuotetaan ja tulkitaan sekä itsenäisesti että vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa toteutetaan oppiaineen tavoitealueiden integraatiota. Eri oppimäärät tekevät yhteistyötä sekä toistensa että muiden oppiaineiden kanssa.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alainen osaaminen karttuu äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa oppiaineen sisäisinä ja oppiainerajat ylittävinä teemoina ja osaamisalueina. Oppiaine on osa lukion kulttuuri-, media- sekä kansalais- ja demokratiakasvatusta.

Laaja-alaisista osaamisen alueista korostuvat äidinkielessä ja kirjallisuudessa **monitieteinen ja luova osaaminen, vuorovaikutusosaaminen** sekä **yhteiskunnallinen osaaminen**. Opiskelussa opitaan kielen, ilmaisun, tekstien ja vuorovaikutuksen keinoja rakentaa merkityksiä ja yhteyksiä ihmisten välille. Vaikuttamisen, argumentoinnin, omien tekstien tuottamisen sekä vuorovaikutustaitojen kehittyminen tukee aktiivisen kansalaisen ja työelämätaitoja. Kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon, tekstien tuottamisen taitojen, monilukutaidon sekä kielitietoisuuden ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen tukee opiskelua ja oppimista kaikissa oppiaineissa sekä oppiaineiden yhteistyössä. Taitojen kehittyminen edellyttää pitkäjänteistä, luovaa, tutkivaa, toiminnallista ja prosessimaista työskentelyä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelu vahvistaa **eettisyyttä, ympäristöosaamista** sekä **globaali- ja kulttuuriosaamista**, jotka otetaan huomioon opiskelun sisältöjen valinnassa. Opiskelu lisää ymmärrystä aikamme ajankohtaisista ympäristöhaasteista sekä antaa valmiuksia kestävän tulevaisuuden rakentamiseen. Mediataitojen sekä tiedonhankinta- ja tiedonhallintataitojen opiskelu kytkeytyy kriittiseen ja kulttuuriseen lukutaitoon ja eettisyyteen. Opiskelussa ohjataan kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämiseen sekä identiteettien pohdintaan ja tunnistamiseen. Tavoitteena on ymmärtää omaa identiteettiä suhteessa suomalaiseen, eurooppalaiseen ja globaaliin kulttuuriin.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa saavutettava osaaminen tukee monin eri tavoin opiskelijan **hyvinvointiosaamisen** kehittymistä. Kielitietoisuuden, vuorovaikutusosaamisen ja monilukutaidon kehittyminen tukee ja vahvistaa opiskelijan identiteettien kehittymistä. Opiskelussa harjaannutaan oman ja toisten osaamisen rakentavaan arviointiin ja reflektointiin. Kulttuurin ja erityisesti kirjallisuuden opiskelun avulla syvennetään käsitystä elämästä, ihmisistä ja maailmasta. Oppiaine antaa välineitä omien ajatusten, tunteiden ja kokemusten kielentämiseen sekä oman elämäntarinan ja vahvuuksien hahmottamiseen. Oppiaine tukee keskeisiä elämänhallinnan taitoja: vuorovaikutus- ja tekstitaitoja sekä taitoa toimia vastuullisesti, eettisesti ja rakentavasti eri tilanteissa.

7.1.1. Suomen kieli ja kirjallisuus (AI1)

Oppiaineen tehtävä

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on syventää opiskelijan suomen kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta sekä monilukutaitoa, vuorovaikutustaitoja ja mediataitoja. Opiskelu syventää opiskelijan käsitystä kieli- ja kulttuuritietoisuuden, kielitaidon ja vuorovaikutusosaamisen merkityksestä yksilöiden identiteettien ja yhteisöjen rakentumisessa. Suomen kieli on sekä oppimisen kohde että väline muiden oppiaineiden opiskelussa. Opiskelu kartuttaa monipuolisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia teksti- ja vuorovaikutustaitoja. Opiskelussa tutustutaan mahdollisuuksiin jatkaa suomen kielen ja kirjallisuuden opintoja korkeasteella.

Suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärän opiskeluun kuuluu kokonaisteosten lukeminen ja laajojen tekstien kirjoittaminen. Pakollisten opintojen aikana luetaan vähintään kahdeksan kokonaisteosta, joista vähintään yksi on tietokirja.

Tavoitteet

Suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista sekä hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista sekä hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista sekä osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstien tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojään kielen rakenteista, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista.

Osaamisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Suomen kielen ja kirjallisuuden

opinnoissa palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisen kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja -palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltäviä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, esimerkiksi kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana.

Oppimäärän arvioinnissa voi opintojaksojen arvosanojen keskiarvon lisäksi tai korottamiseksi käyttää päättöarvioinnin tukena oppiaineen yleisistä tavoitteita johdettuja arvioinnin kohteita, jotka ovat tavoitealueittain seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

- vuorovaikutustaitojen hallinta ryhmä- ja esiintymistilanteissa
- vuorovaikutustilanteiden ja -ilmiöiden ymmärtäminen

Tekstien tulkitseminen

- monimuotoisten tekstien, erityisesti mediatekstien analysoiminen ja tulkitseminen
- kauno- ja tietokirjallisuuden ymmärtäminen ja tulkitseminen
- tiedon ja tekstien arvioinnin taidot

Tekstien tuottaminen

- tekstilajien tuottaminen, erilaisten ilmaisukeinojen hallinta ja itsensä ilmaiseminen
- tekstien tuottamisen prosessien hallinta
- yleiskielen hallinta
- tiedonhankinnan taidot, lähteiden ja aineistojen arviointi ja käyttäminen

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

- kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen
- oppiaineeseen kytkeytyvien tiedonalojen kielten ymmärtäminen
- kielitiedon ja oppiaineen käsitteiden hallinta

Opintojen päättövaiheessa voidaan puhe- ja vuorovaikutustaitojen arvioinnissa käyttää toisen asteen puheviestintätaitojen koetta (PUHVI-koetta).

Opintojaksot

Tekstit ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI1)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI1), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kohderyhmän, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuoltoa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa tuotetaan monimuotoisia tekstejä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa pohditaan identiteettiä suhteessa kieleen sekä suomalaiseen ja globaaliin kulttuuriin.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa harjoitetaan monilukutaitoa ja perehdytään erilaisiin kielikäsityksiin, kielipolitiikkaan ja kieleen vallan välineenä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa kehitetään erityisesti ryhmäviestintätaitoja ja opiskellaan vuorovaikutustilanteiden analysointia sekä nonverbaalin viestinnän ilmiöitä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 -10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa keskitytään kirjoittamisprosessin eri vaiheisiin ja monimuotoisiin teksteihin. Tutuksi tulevat monilukutaidon käsite ja laaja tekstikäsitys. Opintojaksossa luetaan yksi kokonaisteos.

Kirjallisuus 1, 2 op (ÄI4)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 1, 2 op (ÄI4), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee kauno- ja tietokirjallisuuden lajeja ja ilmaisukeinoja
- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita monimuotoista kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- ymmärtää kirjallisuuden monitulkintaisuutta.

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 1

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä
- kirjallisuuden tulkinnan erilaisia lähestymistapoja

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana luetaan kaksi kokonaisteosta.
- Opintojaksoon voi kuulua maksullinen vierailu teatteriin tai sen korvaava erikseen sovittava työ.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa luetaan kirjallisuutta elämyksellisesti ja kokemuksellisesti. Opintojakso antaa välineitä omien ajatusten, tunteiden ja kokemusten kielentämiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan kirjallisuudesta keskustelemista yhdessä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa tuotetaan monimuotoisia tekstejä. Kirjallisuutta käsitellään analysoiden ja elämyksellisesti.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan yksilöä yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä. Perehdytään erilaisten tekstien lukemisen tapoihin ja kertomuksellisuuteen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa lisätään kirjallisuuden kautta ymmärrystä kulttuurien moninaisuudesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 -10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään kirjallisuuden lajeihin, lukemisen tapoihin ja kertomuksellisuuteen erilaisissa teksteissä. Kirjallisuutta käsitellään analysoiden ja elämyksellisesti. Opintojakson aikana luetaan kaksi kokonaisteosta. Opintojaksoon voi kuulua maksullinen vierailu teatteriin tai sen korvaava erikseen sovittava työ.

Tekstien tulkinta 2, 2 op (ÄI5)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 1, 2 op (ÄI5), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan*
- *ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana*
- *oppii tulkitsemaan monimuotoisia tekstejä, erityisesti mediatekstejä, sekä analysoimaan niiden ilmaisutapoja ja vuorovaikutusta*
- *perehtyy vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoihin sekä syventää niihin liittyviä tietoja ja taitoja.*

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 1

- *sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka*
- *tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot*
- *vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot*
- *lähdekritiikki, tiedonhankinta ja -hallinta, tekijänoikeudet*
- *puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana luetaan vähintään kaksi kokonaisteosta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan esiintymistaitoja sekä monimuotoisten tekstien tuottamista ja analysointia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa tuotetaan monimuotoisia tekstejä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan median roolia yhteiskunnallisena vaikuttajana ja kehitetään medialukutaitoa. Opiskellaan vaikuttamisen taitoja.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan eettisen viestinnän ja vuorovaikutuksen periaatteita sekä vahvistetaan lähdekriittisyyttä ja tiedonhankinnan ja -hallinnan taitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan aktiivista kansalaisuutta ja elämänhallintaa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kirjallisuuden ja erilaisten tekstien avulla lisätään ymmärrystä yhteiskunnallisista ilmiöistä ja teksteillä vaikuttamisesta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 -10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään mediaan ja mediateksteihin sekä vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoihin. Opintojakson aikana analysoidaan ja tuotetaan puhuttuja ja kirjoitettuja kantaa ottavia tekstejä. Opintojakson keskeisenä tavoitteena on syventää kriittistä lukutaitoa. Opintojakson aikana luetaan yksi kokonaisteos.

Kirjallisuus 2, 2 op (ÄI8)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 2, 2 op (ÄI8), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- tuntee Suomen kirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden keskeisiä teoksia ja teemoja sekä osaa analysoida niitä osana kulttuurikontekstia.

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 2

- Suomen kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä osana maailmankirjallisuutta
- kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa kehitetään oma ilmaisutapaa sanataideharjoituksin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään Suomen ja maailmankirjallisuuteen. Tarkastellaan kirjallisuutta osana erilaisia konteksteja ja luetaan tekstejä eri näkökulmista.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan kirjallisuutta poliittisissa ja yhteiskunnallisissa konteksteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson

suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 -10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään Suomen kirjallisuuteen ja maailmankirjallisuuteen sekä tutkitaan kirjallisuutta eri konteksteissa. Opintojaksossa luetaan kaksi kokonaisteosta. Opintojaksoon voi kuulua maksullinen vierailu teatteriin tai sen korvaava erikseen sovittava työ.

Vuorovaikutus, 2 op (ÄI9)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 3, 2 op (ÄI9), Valinnainen

Tavoitteet

Vuorovaikutus 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *monipuolistaa erityisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitojaan*
- *kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta*
- *syventää kykyään analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista.*

Keskeiset sisällöt

Vuorovaikutus 3

- *opiskelussa ja työelämässä tarvittavat vuorovaikutustaidot, esimerkiksi kokouksiin, neuvotteluihin ja työhaastatteluihin liittyvät vuorovaikutustaidot*
- *oman idean tai näkemyksen vakuuttava esittäminen, argumentoinnin tavat ja retoriset keinot*
- *erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja -suhteiden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden analysointia sekä konfliktit ja ongelmanratkaisu ryhmässä*
- *dialoginen ja rakentava vuorovaikutus, vuorovaikutukseen liittyvä etiikka*
- *mahdollisesti osallistuminen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan erilaisia opiskelussa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustietoja ja -taitoja. Analysoidaan monenlaisia vuorovaikutustilanteita. Kehitetään argumentoivan puheenvuoron esittämistä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee itsetuntemuksen vahvistumista ja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toimimista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 -10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa harjoitellaan erilaisia opiskelussa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustietoja ja -taitoja. Analysoidaan monenlaisia vuorovaikutustilanteita. Opintojakso valmistaa toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen.

Kirjoittaminen, 2 op (ÄI10)

Opintojakson moduulit

- Kirjoittaminen 2, 2 op (ÄI10), Valinnainen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kirjallista ilmaisukykyään ja taitoaan tuottaa asiatyylinen, laajahko teksti aineistoja hyödyntäen*
- *kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiään.*

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 2

- *kantaa ottavien ja pohtivien tekstien suunnittelu ja tuottaminen*
- *tiedonhallinnan taidot, lähteiden arviointi, lähdekritiikki, tekijänoikeudet*
- *kirjoittamisen eri vaiheiden ja ajankäytön hallinnan harjoittelu*
- *aiheen rajaaminen, näkökulman ja aineistojen valinta, aineistojen käyttötavat tekstissä*
- *tekstin muokkaaminen ja viimeistely, tekstin omaäänisyys, kielen- ja tekstinhuoltoa*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksoon voi kuulua maksullinen vierailu teatteriin tai sen korvaava erikseen sovittava työ.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 -10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on kirjoitustaidon abikertaus. Opintojaksossa harjoitellaan laatimaan äidinkielen ja kirjallisuuden kirjoitustaidon ylioppilaskokeessa kirjoitettava laajahko teksti aineistoja hyödyntäen. Keskeistä on kirjoitusprosessin eri vaiheiden harjoittelu aiheiden ja aineistojen erittelystä aina tekstin kieliasun viimeistelyyn. Luetaan myös ajankohtaisia tekstejä. Opintojaksoon voi kuulua maksullinen vierailu teatteriin tai sen korvaava erikseen sovittava työ.

Tekstien tulkinta, 2 op (ÄI11)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 2, 2 op (ÄI11), Valinnainen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan*
- *osaa analysoida, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä*
- *ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa*
- *osaa esittää ja perustella tulkintansa teksteistä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen.*

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 2

- *monimuotoisten asia- ja mediatekstien ja fiktiivisten tekstien analyysi ja tulkinnan rakentaminen sekä käsitteiden käyttö*
- *erilaisia tapoja tulkita tekstejä*
- *tekstin sijoittaminen tilanne- ja kulttuurikontekstiinsa*
- *monimuotoisten tekstien tavat rakentaa merkityksiä, esimerkiksi ilmaisutavat ja -muodot sekä rakenteet*

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 -10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on lukutaidon abikertaus. Keskeistä on tekstien analysointi ja tulkinta. Luetaan tekstikokonaisuuksia ja kehitetään monilukutaitoa. Harjoitellaan ehjän vastauksien rakentamista.

Kielitietoa kirjoittamisen tueksi, 2 op (ÄI12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää kielentuntemustaan ja normatiivisen kieliopin hallintaa.
- Opiskelija varmentaa prosessikirjoittamisen taitojaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa opiskellaan kielenhuoltoa ja kieliopin keskeisiä käsitteitä.
- Hiotaan oman tekstin oikeakielisyyttä ja rakennetta palautteen perusteella

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tekstien tuottamisessa opiskelija harjoittaa luovuuttaan sekä tuottaa ja analysoi monenlaisia tekstejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5 -10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa kehitetään kielentuntemusta ja normatiivisen kieliopin hallintaa. Hiotaan oman tekstin oikeakielisyyttä ja rakennetta palautteen perusteella. Numeroarviointi.

Varmuutta kirjoittamiseen, 2 op (ÄI13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää oman tekstinsä kieltä ja rakennetta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa ratkotaan tekstin kieli- ja rakenneongelmia sekä kirjoitetaan erilaisia tekstejä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Monitieteinen ja luova osaaminen**

Tekstien tuottamisessa opiskelija harjoittaa luovuuttaan sekä tuottaa ja analysoi monenlaisia tekstejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5 -10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa ratkotaan tekstin kieli- ja rakenneongelmia sekä kirjoitetaan erilaisia tekstejä.

Luova kirjoittaminen, 2 op (ÄI14)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää omaa kirjallista ilmaisuaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa kirjoitetaan erilaisia luovia tekstejä, kuten novelleja ja runoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Monitieteinen ja luova osaaminen**

Opiskelija tuottaa kaunokirjallisia tekstejä monenlaisista aiheista.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa opitaan tekstejä kirjoittamalla ja ryhmässä jakamalla, miten luova kirjallinen ilmaisu rakentaa vuorovaikutusta, merkityksiä ja yhteyksiä ihmisten välille. Ryhmässä on mahdollisuus inspiroitua toisten kirjoittamista teksteistä, ja opiskelijan itseilmaisun rohkeus ja itsetuntemus vahvistuvat, kun tulee näkyväksi tekstiensä kautta ja saa rohkeaa palautetta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson

suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H, pyynnöstä numeroarviointi 5-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on kehittää omaa kirjallista ilmaisua erilaisten harjoitusten avulla. Opintojaksossa kirjoitetaan erilaisia luovia tekstejä, kuten novelleja ja runoja, sekä inspiroidutaan toisten teksteistä. Luova kirjoittaminen sopii kaikille, se madaltaa tekstin tuottamisen kynnyistä ja auttaa avaamaan kirjoittamisen lukkoja. Jaksolla syntyneitä tekstejä voidaan mahdollisesti hyödyntää koulumme esittävän taiteen produktiossa. Opintojaksoon voi sisältyä vierailu esimerkiksi nuorten lavarunoillassa, vierailun voi korvata kirjallisella työllä. Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H, pyynnöstä numeroarviointi 5 - 10.

Sanoitus ja sävellys, 4 op (ÄIMU)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Koulun lehti Järki 1, 2 op (JÄRK1)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Koulun lehti Järki 2, 2 op (JÄRK2)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Koulun lehti Järki 3, 2 op (JÄRK3)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Koulun lehti Järki 4, 2 op (JÄRK4)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Luovan kirjoittamisen jatko-opintojakso, 2 op (ÄI15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Luovan kirjoittamisen jatko-opintojaksolla kehitetään edelleen omaa kirjallista ilmaisua ja sukelletaan yhä syvemmälle luovuuteen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kirjoitetaan esim. lyhyempiä tajunnanvirtatekstejä, runoja ja novelleja. Tutustutaan yhdessä myös kaunokirjallisuuteen ja ammennetaan sieltä inspiraatiota.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Monitieteinen ja luova osaaminen**

Opiskelija tuottaa ja prosessoi monenlaisista aiheista omaäänisiä ja kaunokirjallisia tekstejä.

Vuorovaikutusosaaminen

Sanataide kehittää opiskelijan kieltä, ilmaisua ja ajattelun taitoja vuorovaikutuksessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä S/H, pyynnöstä numeroarviointi 5–10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kirjoitusharjoitusten ja palautteenannon avulla harjoitellaan tavoitteellisen tekstin tuottamista ja toisten tuottamien tekstien esittelyä ja arviointia. Luova kirjoittaminen madaltaa tekstin tuottamisen kynnystä, kehittää omaäänisyyttä ja lisää hyvinvointia itseilmaisun kautta.

Esiintyjäksi juhliin, 1 op (Ä16)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Opintojakso valmentaa esiintymään erilaisissa julkisissa tilaisuuksissa esimerkiksi juontajana

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso alkaa syksyn alussa ja päättyy keväällä. Ryhmän yhteisiä tapaamisia on vuoden mittaan muutamia, aloitamme tutustumalla toisiimme ja esiintymisen peruspilareihin. Opiskelemme yhdessä sitä, miten hyvät juonnot rakennetaan, miten esiintymisrohkeutta voi kasvattaa ja miten jännityksen kanssa oppii työskentelemään.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Globaali- ja kulttuuriosaaminen**

Esiintymistaitojen kehittäminen osallistaa opiskelijaa ja kannustaa samalla oman kansallisen sekä myös eurooppalaisen kulttuurin tuntemiseen, säilyttämiseen ja uudistamiseen vuorovaikutuksessa toisten kanssa.

Monitieteinen ja luova osaaminen**Vuorovaikutusosaaminen****Opintojakson arviointi**

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä suoritettu= S/ hylätty=H

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana jokainen osallistuu jollain tavalla lukuvuoden aikana koulumme yhteisiin tilaisuuksiin joko juontajana tai muuten esiintyjänä. Tämä opintojakso mahdollistaa esiintymistaitojen opiskelun sekä harjoittelun käytännön tilanteissa.

Esiintyjäksi juhliin, 2 op (ÄI17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso valmentaa esiintymään erilaisissa julkisissa tilaisuuksissa esimerkiksi juontajana tai puheen pitäjänä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso alkaa syksyn alussa ja päättyy keväällä. Ryhmän yhteisiä tapaamisia on vuoden mittaan muutamia, aloitamme tutustumalla toisiimme ja esiintymisen peruspilareihin. Opiskelemme yhdessä sitä, miten hyvät juonnott rakennetaan, miten esiintymisrohketta voi kasvattaa ja miten jännityksen kanssa oppii työskentelemään.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Esiintymistaitojen kehittäminen osallistaa opiskelijaa ja kannustaa samalla oman kansallisen sekä myös eurooppalaisen kulttuurin tuntemiseen, säilyttämiseen ja uudistamiseen vuorovaikutuksessa toisten kanssa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä suoritettu= S/ hylätty=H

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana jokainen osallistuu jollain tavalla lukuvuoden aikana koulumme yhteisiin tilaisuuksiin joko juontajana tai muuten esiintyjänä. Tämä opintojakso mahdollistaa esiintymistaitojen opiskelun sekä harjoittelun käytännön tilanteissa.

Luetaan yhdessä kirjallisuutta, 2 op (ÄI18)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kirjallisuutta luetaan jaksolla syvällisemmin kuin pakollisissa opinnoissa on mahdollista.
- Jaksolla myös syvennetään kirjallisuuden tulkintatapojen hallintaa ja peruskäsitteiden tuntemusta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson kirjallisuuteen liittyvä teema sovitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Teema voi liittyä esim. kansainvälisyyteen, klassikoihin tai genreihin.
- Ryhmä voi työskennellä esimerkiksi kirjallisuuspiirinä (koko lukuvuoden ajan). Opintojakson osana voi olla myös maksullinen vierailu teatteriin tai sen korvaava erikseen sovittava työ.
- Teoksista keskustellaan ja luetun pohjalta tuotetaan erilaisia tekstejä tai ryhmän haluamaa toimintaa vaikkapa draaman keinoin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Monipuolisesti valittu kirjallisuus ja elämyksellinen sekä kokemuksellinen lukeminen ja luetun käsittely yhdessä luo siltoja kaikille laaja-alaisen osaamisen alueille.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä suoritettu= S/ hylätty=H

Opintojakson vapaa kuvaus

Kirjallisuuden lukemisen opintojaksolla luetaan sovittu määrä kirjallisuutta opiskelijoiden toiveiden mukaisesti. Luettua käsitellään opiskelijoille soveltuvalla tavalla, kirjallisesti, suullisesti tai muulla tavalla kokemuksellisesti. Opintojakso soveltuu suoritettavaksi missä kohden opintoja tahansa.

Kieli ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI2ÄI6)

Opintojakson moduulit

- Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op (ÄI2), Pakollinen
- Kirjoittaminen 1, 1 op (ÄI6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli- ja tekstitietoisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan*
- *syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina*
- *ymmärtää kielen sosiaalisen luonteen ja merkityksen niin yksilön kuin yhteisöjen kannalta.*

Kirjoittaminen 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan*
- *syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin*
- *syventää taitoaan käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta.*

Keskeiset sisällöt

Kieli- ja tekstitietoisuus

- erilaiset käsitykset kielestä: kieli rakenteena, merkitysten muodostajana, sosiaalisena ja yhteisöllisenä ilmiönä sekä vallan välineenä
- monilukutaidon käsite, laaja tekstikäsite, tekstilajin käsite
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet

Kirjoittaminen 1

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan arvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perehdytään erilaisiin kielikäsitteisiin ja kielipolitiikkaan sekä kielenohjailun periaatteisiin. Tutustutaan kielen ja identiteetin väliseen suhteeseen ja kielen tilanteiseen vaihteluun. Lisäksi syvennetään kirjoitusprosessin hallintaa ja taitoa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana. Opintojakson aikana luetaan yksi kokonaisteos.

Vuorovaikutus 2, 2 op (ÄI3ÄI7)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 1, 1 op (ÄI3), Pakollinen
- Vuorovaikutus 2, 1 op (ÄI7), Pakollinen

Tavoitteet

Vuorovaikutus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan, syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan sekä oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Vuorovaikutus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

Vuorovaikutus 1

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä sekä ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

Vuorovaikutus 2

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson vapaa kuvaus: Kehitetään ryhmäviestintätaitoja sekä opiskellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita ja viestinnän ilmiöitä. Lisäksi käsitellään vuorovaikutustaitoja ja -etiikkaa sekä esiintymistaitoihin liittyviä asioita, kuten esiintymisjännitystä ja puheenvuoron rakentamista. Opintojakson aikana luetaan yksi kokonaisteos. Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti.

7.1.2. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (AI6)

Oppiaineen tehtävä

Opiskelijalle, jonka äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame, voidaan opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä on opiskelijalle tarkoituksenmukainen, mikäli hänen suomen kielen peruskielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, jolloin opiskelijan suomen kielen taito ei anna riittäviä edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun. Oppimäärän lähtökohtana on toisen kielen oppijan oppimistilanne: opiskelija oppii suomea suomenkielisessä ympäristössä, ja hänelle kehittyy vähitellen monipuolinen suomen kielen taito aiemmin oppimiensa kielten rinnalle. Oppimäärän tavoitteet ja sisällöt perustuvat perusopetuksessa tai muualla hankittuun suomen kielen perusteiden hallintaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen keskeinen tavoite on saavuttaa sellainen suomen kielen taito ja suomalaisen kulttuurin tuntemus, jolla opiskelija selviää jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on syventää opiskelijan monikielisyyden kehittymistä, suomen kielen moniluku- ja vuorovaikutustaitoja sekä kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta. Yhteistyössä opiskelijan oman äidinkielen opetuksen sekä muiden oppiaineiden opetuksen kanssa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus tukee opiskelijan kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentumista kulttuurisesti moninaisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa. Opetus syventää opiskelijan käsitystä kielitaidon, kielitietoisuuden sekä omien kielten ja kulttuurien merkityksestä yksilön identiteetille ja yhteisöille.

Suomen kieli on sekä oppimisen kohde että väline muiden oppiaineiden opiskelussa. Opetus edistää kielenoppimista kaikissa vuorovaikutustilanteissa. Kielen ja vuorovaikutustaitojen hyvä hallinta on merkityksellistä jatko-opintojen, työelämän ja arjessa selviytymisen kannalta.

Kaikissa moduuleissa kehitetään kirjoitetun kielen hallintaa, monilukutaitoa sekä puhe- ja vuorovaikutustaitoja sekä opitaan analysoimaan ja arvioimaan tekstejä ja vuorovaikutustilanteita kriittisesti osin jo aiemmin hankitun käsitteellisen osaamisen ja analysointitaitojen avulla. Näitä taitoja syvennetään ja laajennetaan kullakin opintojaksolla lukemalla erityisesti pitkiä kaunokirjallisia ja tietotekstejä sekä analysoimalla niitä itsenäisesti ja yhdessä. Pakollisten opintojen aikana luetaan vähintään neljä kokonaisteosta. Opetuksessa ohjataan pohtimaan kieli- ja vuorovaikutustaitojen merkitystä jatko-opintojen kannalta sekä tutustutaan mahdollisuuksiin jatkaa suomen kielen opintoja korkea-asteella.

Tavoitteet

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kielitietoisuuden kehittymiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen esiintymis- ja ryhmäviestintätilanteissa
- osaa arvioida, eritellä ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- ymmärtää yhä käsitteellisempää opetuspuhetta ja muodollisia puhetilanteita, osaa toimia niissä ja hallitsee niihin sopivia viestintä- ja vuorovaikutusstrategioita
- on tietoinen vuorovaikutustilanteiden kulttuurisidonnaisuudesta ja osaa tarkastella ja tulkita erilaisia vuorovaikutustilanteita ja niiden etiikkaa

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää käsitteellisen kielen taitoaan sekä kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että ymmärtää monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, ja hyödyntää sopivia strategioita niiden lukemisessa ja tulkitsemisessa
- kehittää lukemalla sana-, fraasi- ja käsitevarantoaan sekä käsitystään kirjoitetun kielen rakenteista ja osaa arvioida tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, monipuolistaa lukemistoaan ja syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista sekä oppii lukemaan ja tulkitsemaan myös pitkiä tietotekstejä, kokonaisia kaunokirjallisia teoksia ja tietokirjoja
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoitusperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää käsitteellisen kielen taitoaan sekä kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ilmaista ja perustella ajatuksiaan, valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon sekä käyttää aiheeseen sopivia kielen rakenteita, sanastoa, fraaseja ja käsitteitä
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstien tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa

- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisesti sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia

Kielitietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteetille sekä oppii kehittämään kielitaitoaan erilaisissa kielenkäyttöympäristöissä ja -tilanteissa ja käyttämään oppimisessaan koko kielivaroaan
- syventää tietojaan kielen rakenteista, eri rekistereistä, tyylipiirteistä ja sävyistä sekä niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista
- ymmärtää kielen oppimisen prosessia sekä oppii tuntemaan ja hyödyntämään itselleen sopivimpia keinoja ja välineitä kielitaitonsa kehittämiseksi

Osaamisen arviointi

Jos opiskelijan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaista opetusta tai onko lukio voinut tarjota vain osan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduuleista. Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti suoritettujen moduulit luetaan hyväksi täysimääräisesti suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduuleihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduulin arvosanaksi. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduulit korvaavat suomen kielen ja kirjallisuuden moduulit siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Tällöin pakollisten moduulien osalta voidaan edellyttää lisänäyttöjä ja arvosana harkitaan uudelleen niiden yhteydessä.

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijoiden taitojen karttumista. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja -palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltyjä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, esimerkiksi kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana.

Kielitaidon arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä voidaan soveltuvin osin käyttää eurooppalaiseen viitekehykseen perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa.

Oppimäärän arvioinnissa voi opintojaksojen arvosanojen keskiarvon lisäksi tai korottamiseksi käyttää päättöarvioinnin tukena oppiaineen yleisistä tavoitteista johdettuja arvioinnin kohteita, jotka ovat tavoitealueittain seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

- *kuullun ymmärtämisen ja puhumisen taitojen kehittyminen*
- *vuorovaikutustaitojen hallinta ryhmä- ja esiintymistilanteissa*
- *vuorovaikutustilanteiden ja -ilmiöiden ymmärtäminen*

Tekstien tulkitseminen

- *monimuotoisten tekstien ymmärtäminen ja tulkitseminen*
- *kauno- ja tietokirjallisuuden ymmärtäminen ja tulkitseminen*
- *tiedon ja tekstien arvioinnin taidot*

Tekstien tuottaminen

- *tekstilajien tuottaminen, erilaisten ilmaisukeinojen hallinta ja itsensä ilmaiseminen*
- *tekstien tuottamisen prosessien hallinta*
- *lähteiden ja aineistojen arviointi ja käyttäminen*
- *kielen abstraktiotason kehittyminen ja yleiskielen hallinta*

Kielitietoisuuden kehittyminen

- *tiedonalojen kielten ja kielellisen moninaisuuden ymmärtäminen*
- *kielitiedon ja oppimäärän käsitteiden hallinta sekä kielen havainnointi ja käyttö tilanteen, tarkoituksen ja tekstilajin mukaisesti*

Opintojen päättövaiheessa voidaan puhe- ja vuorovaikutustaitojen arvioinnissa käyttää toisen asteen puheviestintätaitojen koetta (PUHVI-koetta).

Opintojaksot

Tekstit ja kirjoittaminen 1, 2 op (S21)

Opintojakson moduulit

- **Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (S21), Pakollinen**

Tavoitteet

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja*
- *oppii havainnoimaan kielen rakenteiden ja ilmausten käyttöä erilaisissa teksteissä ja hyödyntämään sitä omassa kirjoittamisessaan*
- *oppii käyttämään erilaisia tekstejä oman kirjoittamisen pohjana*
- *syventää kirjoitusprosessin eri vaiheisiin liittyviä taitojaan.*

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

- *pitkien tekstien lukeminen, mahdollisesti myös muilla opiskelijan osaamilla kielillä: tekstin tavoitteen ja sisällön ymmärtäminen*
- *keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät*

- luettavien tekstien ymmärtämisessä tarvittavat strategiat, abstraktin kielen taito, sana-, fraasi- ja käsitevaranto
- kielen- ja tekstinhuoltoa
- erilaisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana luetaan vähintään yksi kokonaisteos.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa kehitetään lukio-opinnoissa tarvittavia vuorovaikutus- ja viestintätaitoja: keskustelu- ja kuuntelutaitoja sekä omien vuorovaikutustaitojen reflektointia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa pohditaan identiteettiä suhteessa opiskelijan hallitsemiin kieliin sekä suomalaiseen ja muihin kulttuureihin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa tuotetaan monimuotoisia tekstejä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa harjoitetaan monilukutaitoa ja perehdytään erilaisiin kielikäsityksiin ja kielipolitiikkaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana harjaannutaan pitkien tekstien lukemiseen ja erilaisten tekstien tuottamiseen. Luetaan vähintään yksi kaunokirjallinen kokonaisteos tai tietokirja.

Kirjallisuus 1, 2 op (S24)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 1, 2 op (S24), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu lukemaan, ymmärtämään ja tulkitsemaan kaunokirjallisia tekstejä
- kehittää ymmärrystään kirjallisuuden lajeista ja niiden ominaispiirteistä ja ilmaisukeinoista
- kiinnostuu ja oppii nauttimaan kirjallisuudesta
- oppii perustelemaan tulkintaansa teksteistä sekä suullisesti että kirjallisesti
- kehittää kielellisten rakenteiden ja sanaston hallintaa lukemalla suomenkielistä kaunokirjallisuutta.

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 1

- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- eläytyvää ja analyttistä kirjoittamista ja keskustelua kirjallisuuden pohjalta
- kielen kuvallisuus ja kulttuurisidonnaisuus, monitulkintaisuus ja kielellä leikittely
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä
- kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja itsenäisesti tai yhdessä luettuna

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana luetaan vähintään yksi kokonaisteos.
- Opintojaksoon voi kuulua maksullinen vierailu teatteriin tai sen korvaava erikseen sovittava työ.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa lisätään kirjallisuuden kautta ymmärrystä kulttuurien moninaisuudesta.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa luetaan kirjallisuutta elämyksellisesti ja kokemuksellisesti. Opintojakso antaa välineitä omien ajatusten, tunteiden ja kokemusten jäsentämiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan kirjallisuudesta keskustelemista yhdessä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa tuotetaan monimuotoisia tekstejä. Kirjallisuutta käsitellään analysoiden ja elämyksellisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja

kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään kaunokirjallisuuteen sekä kertomuksiin ja kertomuksellisuuteen erilaisissa teksteissä. Luetaan vähintään yksi kaunokirjallinen kokonaisteos tai tietokirja. Opintojaksoon voi kuulua maksullinen vierailu teatteriin tai sen korvaava erikseen sovittava työ.

Vuorovaikutus, 2 op (S23S27)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 1, 1 op (S23), Pakollinen
- Vuorovaikutus 2, 1 op (S27), Pakollinen

Tavoitteet

Vuorovaikutus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää lukiokoulutuksen edellyttämiä viestintätaitojaan kuuntelijana, puhujana, lukijana ja kirjoittajana
- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- oppii tarkastelemaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutustaitoja erilaisten kontekstien, vuorovaikutussuhteiden ja puhekultuurien näkökulmasta
- oppii havainnoimaan ja ymmärtämään ryhmäviestinnän ilmiöitä.

Vuorovaikutus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kuullun ymmärtämisen, kuuntelemisen, vuorovaikutuksen sekä suullisen viestinnän strategioita ja taitoja
- lisää viestintärohkeuttaan ja kehittää esiintymistaitojaan niin, että pystyy hyödyntämään omia vahvuuksiaan erilaisissa kielenkäyttötilanteissa
- hahmottaa puheen toimintana, jossa jokainen vuoro sekä tulkitsee että rakentaa tilannetta
- oppii tarkastelemaan kielen merkitystä ja vaihtelua vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

Vuorovaikutus 1

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, viestintärohkeus sekä harjaantuminen kuuntelemaan, tavoitteelliseen ja monipuoliseen vuorovaikutukseen
- kuullun ymmärtämisen ja keskusteluun osallistumisen strategiat ja institutionaalisen vuorovaikutuksen kielelliset keinot
- tekstien kirjoittaminen osana suullisia vuorovaikutustilanteita: esimerkiksi yhteisten projektien suunnitelmat, muistiinpanot monimediaisista teksteistä
- verbaalinen ja nonverbaalinen viestintä
- ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio

Vuorovaikutus 2

- kuullunymmärtämis- ja kuuntelustrategiat ja -taidot, vuorovaikutustilanteiden havainnoiminen
- yksilön kielellinen repertuaari, kielenkäyttötilanteiden ja kielen vaihtelu sekä puheen kielellisiä keinoja ja retoriikkaa
- esiintymistaidot: puheenvuoron rakentaminen, kohdentaminen, havainnollinen esittäminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan median roolia yhteiskunnallisena vaikuttajana ja kehitetään medialukutaitoa. Opiskellaan vaikuttamisen taitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan esiintymistaitoja, kuullunymmärtämisstrategioita, vuorovaikutustilanteiden havainnoimista ja kielen variaatiota eri vuorovaikutustilanteissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan aktiivista kansalaisuutta ja elämäntaitoja.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Kirjallisuuden ja erilaisten tekstien avulla lisätään ymmärrystä yhteiskunnallisista ilmiöistä ja teksteillä vaikuttamisesta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan eettisen viestinnän ja vuorovaikutuksen periaatteita sekä vahvistetaan lähdekriittisyyttä ja tiedonhankinnan ja -hallinnan taitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana kehitetään vuorovaikutuksen ja kuullun ymmärtämisen strategioita erilaisissa viestintätilanteissa. Harjoitetaan esiintymistaitoja erilaisissa kielenkäyttötilanteissa.

Kieli ja kirjoittaminen 2, 2 op (S22S26)

Opintojakson moduulit

- Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op (S22), Pakollinen

- Kirjoittaminen 1, 1 op (S26), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli- ja tekstitietoisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan
- ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle
- oppii hyödyntämään erilaisia kielenkäyttötilanteita ja -ympäristöjä kielitaitonsa kehittämisessä sekä käyttämään koko kielivarojaan oppimisessa
- oppii arvioimaan omaa kielitaitoaan.

Kirjoittaminen 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin sekä oppii laatimaan ja muokkaamaan laajahkoja asiatekstejä
- oppii kirjoittamaan tekstejä myös yhdessä muiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

Kieli- ja tekstitietoisuus

- suomen kielen ominaispiirteet, vertailu opiskelijan aiemmin oppimiin ja koulussa opiskeltaviin kieliin, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, monikielisyys, kielellinen repertuaari, monilukutaidon käsite, erilaiset tekstit ja niissä vakiintuneet ilmaisukeinot, esimerkiksi kirjoitetun kielen rakenteet
- eri kielimuodot: puhekielen ja yleiskielen sekä epävirallisen ja virallisen viestinnän erot, abstraktin ja konkreettisen kielenkäytön erot
- opetuspuheen, muodollisen puheen ja luetun ymmärtämisessä tarvittavat strategiat

Kirjoittaminen 1

- kirjoittaminen prosessina: aiheen ja aineiston valinta ja ideointi, aiheen rajaaminen ja näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien jakaminen ja vertaisarvioinnin taidot
- sidosteisuus tekstin eri tasoilla, esimerkiksi tekstin kokonaisrakenne, kappaleet, virke, sanajärjestys
- asiatyylille ominaisten kielellisten rakenteiden hallinta, esimerkiksi infiniittiset rakenteet, yhdyslauseet, viittaussuhteet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään Suomen ja maailmankirjallisuuteen. Tarkastellaan kirjallisuutta osana erilaisia konteksteja ja luetaan tekstejä eri näkökulmista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa kehitetään omaa ilmaisua kirjoittusharjoituksin.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan kirjallisuutta yhteiskunnallisissa konteksteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan suomen kielen ominaispiirteisiin ja erilaisiin kielimuotoihin. Syvennetään kirjoitusprosessin eri vaiheiden ja asiatyylille ominaisten kielellisten rakenteiden hallintaa.

Vuorovaikutus 3, 2 op (S29)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 3, 2 op (S29), Valinnainen

Tavoitteet

Vuorovaikutus 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää vuorovaikutustaitojaan ja oppii arvioimaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutusosaamisen merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa, työelämässä ja yhteiskunnassa*
- *kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta*
- *syventää kykyään tarkastella ja analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista*
- *syventää ymmärrystään kielen tilanteisesta vaihtelusta.*

Keskeiset sisällöt

Vuorovaikutus 3

Keskeiset sisällöt

- *kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojen sekä puhumisen ja esiintymisen taitojen monipuolistaminen, kielen rekisterit ja tilanteen edellyttämä kielenkäyttö*
- *vuorovaikutuksen ja vuorovaikutusosaamisen merkitys jatko-opinnoissa, työelämässä ja yhteiskunnassa, esimerkiksi erilaisissa järjestöissä sekä muissa muodollisissa ja epämuodollisissa yhteisöissä toimiminen*
- *dialoginen ja rakentava vuorovaikutus, vuorovaikutukseen liittyvä etiikka sekä konfliktit ja ongelmanratkaisu ryhmässä*

- vuorovaikutuksen kulttuuristen piirteiden ja erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja -suhteiden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden analysointi
- mahdollisesti osallistuminen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan erilaisia opiskelussa ja työelämässä tarkittavia vuorovaikutustietoja ja -taitoja.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan erilaisia opiskelussa ja työelämässä tarkittavia vuorovaikutustietoja ja -taitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee itsetuntemuksen vahvistumista ja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toimimista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana monipuolistetaan kuuntelemisen, puhumisen ja esiintymisen taitoja ja perehdytään vuorovaikutusosaamisen merkitykseen jatko-opinnoissa, työelämässä ja yhteiskunnassa. Voidaan mahdollisesti osallistua PUHVI-kokeeseen.

Kirjoittaminen 2, 2 op (S210)

Opintojakson moduulit

- Kirjoittaminen 2, 2 op (S210), Valinnainen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää edelleen taitoaan ilmaista ja perustella ajatuksiaan kirjoittamalla hyödyntäen muita tekstejä*
- *kehittää omaäänistä kirjoittamista*
- *kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiä*

- syventää kirjoitetun kielen rakenteiden ja konventioiden tuntemusta
- osaa valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon.

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 2

- aineistopohjaisten laajojen tekstien tuottaminen ja lähteiden arviointi
- omaäänisten tekstien tuottaminen
- tekstin- ja kielenhuollon käytänteiden soveltaminen tekstien muokkaamisessa
- luettaville ja kirjoitettaville teksteille tyypillisten kielen rakenteiden, sanaston, fraasien ja käsitteiden käyttöön harjaantuminen
- ajankohtainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa tuotetaan monimuotoisia tekstejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana tuotetaan laajoja, aineistopohjaisia tekstejä ja kehitetään käsiteltävien tekstien kontekstissa luku- ja kirjoitustaitoa. Luetaan ajankohtainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja.

Tekstien tulkinta 2, 2 op (S25)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 2, 2 op (S211), Valinnainen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan
- osaa tulkita erilaisia monimuotoisia tekstejä
- ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinassa.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 2

- *monimuotoisten asia- ja mediatekstien ja fiktiivisten tekstien tulkinta*
- *analyysin ja tulkinnan rakentaminen sekä käsitteiden käyttö*
- *runokokoelma tai näytelmäteksti*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa tuotetaan monimuotoisia tekstejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tarkastellaan erilaisissa teksteissä käytettäviä perustelemisen ja vaikuttamisen keinoja ja syvennetään kriittistä lukutaitoa. Perehdytään argumentoivassa kielenkäytössä käytettävään sanastoon ja rakenteisiin. Luetaan vähintään yksi ajankohtainen tai yhteiskunnallisesti merkittävä kokonaisteos. Opintojaksoon voi kuulua maksullinen vierailu teatteriin tai sen korvaava erikseen sovittava työ.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -abikertaus, 2 op (S212)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää lukemisen, kirjoittamisen, puhumisen ja kuullunymmärtämisen taitojaan.
- Opiskelija tutustuu ylioppilaskirjoitusten tehtävätyyppeihin.
- Opiskelija kehittää kielitaitoaan vaativien puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien kontekstissa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lukemisen, kirjoittamisen, puhumisen ja kuullunymmärtämisen harjoituksia.
- Ylioppilaskirjoitusten tehtävätyypit ja niiden harjoittelu.
- Kokonaisteoksen lukeminen tai sen korvaava erikseen sovittava työ.
- Mahdollinen preliminäärikoe.
- Vaativa sanasto, käsitteet, rakenteet ja fraasit.
- Opintojakso voi sisältää maksullisen vierailun esim. teatteriin.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan kuullunymmärtämisen strategioita ja keskustelutaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa tuotetaan monimuotoisia tekstejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5 - 10, hylätty = H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana syvennetään tekstien lukemisen ja tuottamisen sekä kuullun ymmärtämisen taitoja. Harjoitellaan vaativaa sanastoa, käsitteitä, rakenteita ja fraaseja. Tutustutaan ylioppilaskirjoitusten tehtävätyyppeihin sekä harjoitellaan niitä. Luetaan yksi kokonaisteos tai tehdään muu sen korvaava erikseen sovittava työ. Osallistutaan mahdollisesti preliminäärikokeeseen. Opintojakso voi sisältää maksullisen vierailun esim. teatteriin.

Kirjallisuus 2, 2 op (S28)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 2, 2 op (S28), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää kaunokirjallisuuden tuntemustaan
- kehittää kykyään tarkastella kirjallisuutta sen kulttuurisessa ja historiallisessa syntykontekstissa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- tutustuu suomalaisen kirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin sekä osaa arvioida niiden merkitystä.

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 2

- Suomen kirjallisuuden vaiheet osana maailmankirjallisuutta
- eri aikakausien kaunokirjallisuutta ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman näkökulmasta

- kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- merkittävä tai ajankohtainen kaunokirjallinen kokonaisteos

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan arvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutkitaan kirjallisuutta konteksteissaan ja suomalaistan kirjallisuutta osana maailmankirjallisuutta. Luetaan vähintään yksi merkittävä tai ajankohtainen kaunokirjallinen kokonaisteos. Opintojaksoon voi kuulua maksullinen vierailu teatteriin tai sen korvaava erikseen sovittava työ.

7.2. Toinen kotimainen kieli, ruotsi (TKRU)

Oppiaineen tehtävä

Kieliaineet ovat sekä taito- ja välineaineita että oma tiedonalansa. Kieltenopetus syventää perusopetuksen aikana saavutettua eri kielten taitoa, kielikasvatusta ja kielitietoisuuden kehittämistä.

Toinen kotimainen kieli ruotsi on osa lukion kielikasvatusta, joka pyrkii tunnistamaan ja tekemään näkyväksi lukion kaikkia kieliaineita yhdistäviä tehtäviä ja toisaalta kielten roolia opetuksessa ja oppimisessa ylipäättään. Lukion kieltenopetuksessa kehitetään opiskelijan monikielistä kompetenssia, joka koostuu äidinkielen, kansalliskielten ja vieraiden kielten sekä niiden murteiden ja rekistereiden eritasoisesta hallinnasta. Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä taitoja toimia eri kieliyhteisöissä. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään eri kieliä monipuolisesti kielitaidon eri osa-alueet huomioon ottaen ja kaikkea kielitaitoa arvostaen.

Ruotsin kielen opiskelu perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitettuja, puhuttuja, visuaalisia, audiovisuaalisia tai näiden ilmaisumuotojen yhdistelmiä. Oppiaineelle tyypilliset tekstit voivat olla kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä, fiktiivisiä tai asiatekstejä sekä arkisia tai institutionaalisia, erilaisia keskustelutaitoja vaativia tilanteita.

Ruotsin kielen opetuksen tehtävä on kehittää opiskelijan ruotsin kielen taitoa monipuolisesti. Monipuolinen kielitaito kehittyy erilaisten tekstien ja tekstilajien tulkitsemisesta ja tuottamisesta. Opiskelija etenee perustaidoista laaja-alaisuuteen ja arkikielestä kohti akateemisempaa kielitaitoa. Opiskelijaa ohjataan kehittämään eri kielten taitoaan, laajentamaan monikielistä kompetenssiaan ja kehittämään metakielellisiä taitojaan, joilla tarkoitetaan kykyä hahmottaa ja hyödyntää tietoa kielestä, kielen rakenteista ja funktioista sekä kielten välisistä yhteyksistä. Opiskelija harjaantuu laaja-alaiseen kielenkäyttöön vaihtelevissa teksti- ja asiayhteyksissä. Opiskelija oppii hankkimaan, muokkaamaan, tuottamaan ja jakamaan sekä arvioimaan ja arvottamaan tietoa.

Laaja-alainen osaaminen

Toisen kotimaisen kielen ruotsin opetuksessa käsitellään teemoja, joiden avulla oppiminen tuodaan osaksi lukio-opiskelun asiakokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää työskentelyä. Toisen kotimaisen kielen eri oppimäärät toimivat yhteistyössä sekä toistensa että vieraiden kielten eri oppimäärien ja eri oppiaineiden kanssa. Samalla rakennetaan ymmärrystä ja

yhteyksiä lukion ulkopuolelle sekä lukiota seuraaviin elämänvaiheisiin, opintoihin ja työelämään. Väline- ja taitoaineina kielet tarjoavat työkaluja laaja-alaisen osaamisen taitojen tunnistamiseen, harjoittamiseen, kehittämiseen ja omaksumiseen sekä arvojen ja asenteiden tarkasteluun. Kielenopetuksen taustalla on myös omat tiedon- ja tieteenalansa, joiden ulottuvuuksia, kuten sosiolingvistiikkaa, kognitiivista kielitiedettä tai tekstintutkimusta, voi hyödyntää laaja-alaisen asiakokonaisuuksien tarkastelussa.

Laaja-alaisen osaamisen alueet tarjoavat opetuksessa käsiteltäviä sisältöjä, tavoitteita toiminnalle sekä perusteita erilaisten oppimisympäristöjen, työtapojen tai -menetelmien valinnalle. Toisen kotimaisen kielen opetuksessa laaja-alainen osaaminen näyttäytyy muun muassa miksi-kysymyksinä ja syy-seuraussuhteiden pohtimisena. Kielet tarjoavat mahdollisuuden kehittää luovaa toimintaa eri opiskelutapoja kokeillen, mutta myös älyllisyydestä ja kielen estetiikasta nauttien.

Toisen kotimaisen kielen opiskelun kautta tarkastellaan yksilön ja yhteisön identiteettien rakentumista ja ryhmässä toimimista. Kaikkea opiskelijoiden kielitaitoa arvostetaan ja pyritään hyödyntämään, mikä mahdollistaa opiskelijan **hyvinvointi-** ja **vuorovaikutusosaamisen** sekä minäpystyvyyden kasvattamisen. Empatia, hyvät tavat ja rakentavan vuorovaikutuksen (mediaatio) elementit ilmentyvät kaikissa kieliaineissa osana laaja-alaista osaamista. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä tilanteissa, joissa sitä ei kielellisistä tai kulttuurista syistä ole.

Opiskelija kehittää kielenopiskelutaitojaan tunnistamalla itselleen sopivia strategioita oppia toista kotimaista kieltä ja arvioimalla oman oppimisensa edistymistä. Häntä ohjataan ymmärtämään monipuolisen kielitaidon merkitys jatko-opinnoissa ja työelämässä sekä kieli-identiteetin rakentamisessa.

Eri tieteen- ja tiedonaloja sekä taiteita yhdistävänä oppiaineena kielet avaavat yhtymäkohtia muihin oppiaineisiin sekä **monitieteiseen ja luovaan osaamiseen**. TEMA-tyyppiset opinnot ja oppiainerajat ylittävät opintokokonaisuudet kannustavat opiskelijaa hyödyntämään eri kielten vähäistäkin taitoaan ja monikielistä kompetenssiaan. Tärkeää on asiakokonaisuuksien, kysymysten ja ratkaisujen työskentely vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Opetuksessa tavoitellaan tilanteita, joissa opiskelija pääsee turvallisesti haastamaan oman osaamisensa rajoja. Toisen kotimaisen kielen opiskelu ja osaaminen avaavat mahdollisuuksia päästä käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin, tietolähteisiin ja taidemuotoihin. Samalla voidaan kyseenalaistaa vakiintuneita käytänteitä ja hakea uusia, luovia tarkastelukulmia sekä tunnistaa ja ymmärtää monimuotoisuutta. Kielenopetuksessa tavoitteena on ajattelun- ja analysointitaitojen kehittäminen käyttämällä monipuolisia ja opiskelijakeskeisiä menetelmiä sekä tarjoamalla merkityksellisiä, avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä.

Toisen kotimaisen kielen opiskelu vahvistaa opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista**. Opetus antaa kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia sekä eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen. Toisen kotimaisen kielen ruotsin opintojen mahdollistamat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Toisen kotimaisen kielen opinnot vahvistavat **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** mahdollistamalla myötäelämisen ja ongelmien ymmärtämisen oman kielen asettamia rajoja laajemmin. Globaalit ympäristökysymykset, kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden väheneminen sekä kestäättömät kulutustottumukset, ovat yksilöön ja yhteisöihin vaikuttavia ongelmia. Opintojen aikana vahvistetaan taitoja ja haetaan kontakteja yhteisten ratkaisujen etsimiseksi ja työskentelyksi. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä sekä kehittämään vastuuntuntoaan ja taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen osalta toisen kotimaisen kielen ruotsin opinnoissa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys toisen kotimaisen kielen käyttökelpoisuudesta kansallisessa, pohjoismaisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä sekä globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kieliopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Tavoitteet

Kieli ja oppimäärä	Taito toimia vuorovaikutuksessa (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tulkita tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tuottaa tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)
A-oppimäärä	B2.1 (A2.2)	B2.1 (A2.2)	B1.2 (A2.1)
B1-oppimäärä	B1.1 (A1.3)	B1.1 (A1.3)	B1.1 (A1.3)
B3-oppimäärä	A2.2	A2.2	A2.1
Äidinkielenomainen oppimäärä	B2.2 (B1.2)	B2.2 (B1.2)	B2.2 (B1.2)

Ruotsin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kulttuuriseen ja kielelliseen moninaisuuteen, opiskelutaitoihin sekä vuorovaikutustaitoihin ja tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoihin. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Kulttuurinen ja kielellinen moninaisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu ruotsin kielen käyttäjänä ja toimijana kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa kansallisissa, pohjoismaisissa, eurooppalaisissa sekä globaaleissa kohtaamisissa, joissa ruotsin kielen hyödyntäminen on mahdollista ja joissa tavoitteena ei ole äidinkielenään ruotsia puhuvan tasoinen kielitaito vaan rakentavan vuorovaikutuksen ja keskinäisen ymmärryksen kasvattaminen
- ymmärtää ruotsin kielen merkityksen Suomen toisena kansalliskielenä
- osoittaa tietoa, taitoa ja tahtoa toimia rakentavasti ja luovasti ruotsin kielellä
- kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi.

Opiskelutaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa tavoitteita ja arvioida kehittymistään osana jatkuvaa oppimisprosessia
- tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohtiaan kielenoppijana
- osaa käyttää tehokkaasti erilaisia kielenopiskelustrategioita ja työvälineitä
- muodostaa käsityksen kielitaidon jatkuvasta kehittämisestä myös lukio-opintojen päättymisen jälkeen.

Vuorovaikutustaidot, tekstin tulkinta- ja tuottamistaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu ja rohkaistuu käyttämään ruotsin kieltä laaja-alaisesti ja monipuolisesti*
- *saa kokemuksia monenlaisista ruotsinkielisistä opiskelu- ja kielenkäyttöympäristöistä*
- *osaa suhteuttaa omaa osaamistaan tavoitteeksi asetettuihin kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasoihin (liite 2) alla olevan taulukon mukaisesti sekä asettaa omia tavoitteitaan, arvioida taitojensa kehittymistä ja kehittää niitä edelleen.*

Osaamisen arviointi

Arviointi

Arvioinnin tehtävä toisessa kotimaisessa kielessä ruotsissa on tukea opiskelijan kehittymistä ruotsin kielellä toimijana. Monipuolinen arviointi ja onnistunut, kannustava palaute tukevat opiskelijan minäpystyvyyttä ja vahvistavat opiskelumotivaatiota.

Arviointi ja muu palautteen antaminen kohdistuvat oppimäärän tavoitteiden mukaiseen osaamiseen ja keskeisten sisältöjen hallintaan. Itse- ja vertaisarviointia käytetään oman ja ryhmän osaamisen sekä oppimisprosessin ymmärtämiseksi ja kehittämiseksi.

Arvioinnin kohteena ovat opiskelijan vuorovaikutusosaaminen, tekstin tulkinta- ja vuorovaikutustaidot sekä kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden tavoitealueeseen kytketty osaaminen. Arvioinnin kohteena ovat myös opiskelijan opiskelutaidot, kuten opiskelustrategioiden kehittämisen taidot sekä oppimisen edistämistä tukevat työskentelytaidot.

Arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä käytetään soveltuvin osin eurooppalaiseen viitekehykseen (CEFR) perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa (liite 2). Arvioinnin tukena voidaan myös hyödyntää toisen kotimaisen kielen ruotsin taidon sertifiointiin tarkoitettuja kansallisesti tunnustettuja tutkintojärjestelmiä.

Opintojen alkuvaiheessa palautteenannossa painottuu opiskelijan taito kehittää kielenopiskelutaitojaan. Opintojen edetessä kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa voidaan hyödyntää enenevästi opiskelijan vuorovaikutus-, tulkinta- ja tuottamistaitojen tasoa määriteltäessä.

Arvosanan muodostamisessa otetaan systemaattisesti huomioon kaikki tavoitealueet, mukaan lukien opiskelutaitojen kehittämiseen liittyvät tavoitteet, joskin opintojaksokohtaiset painotukset voivat vaihdella.

Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. – – [Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. (Lukiolaki 714/2018, 39 § 3 mom.)

Toisen kotimaisen kielen ruotsin pakollisten ja valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Valinnaisiin opintoihin kuuluvan toisen kotimaisen kielen ruotsin A-oppimäärän moduulin 8, B1-oppimäärän moduulin 6 sekä äidinkielenomaisen ruotsin oppimäärän moduulin 8 opintojen aikana suullisen kielitaidon arviointi perustuu opintojen aikaisiin näyttöihin sekä Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti annetuista näytöistä saatuun arvosanaan. Kyseisistä moduuleista koostuvien opintojaksojen arvioinnin edellytykset täyttyvät, kun opiskelija on antanut opintojakson suorittamiseksi sovitut näytöt ja suorittanut Opetushallituksen tuottaman erillisen kokeen tai antanut Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaiset näytöt.

B3-oppimäärän osalta opiskelijan suullista kielitaitoa arvioidaan Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Opintoihin kuuluva suullisen kielitaidon kokeen suoritus tai muut Opetushallituksen ohjeistuksen mukaiset näytöt arvioidaan ruotsin kielelle ja asianomaiselle oppimäärälle lukion opetussuunnitelman perusteissa asetettuja tavoitteita vasten.

Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

7.2.1. Ruotsi, B1-oppimäärä (TKRUB1)

Opintojaksot

Ruotsin perusteet, 4 op (RUB11-2)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (RUB11), Pakollinen
- Ruotsin kieli arjessani, 3 op (RUB12), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa olemassa olevaa kielitaitoaan ja omia vahvuuksiaan
- rohkaistuu käyttämään ruotsin taitoaan arkipäiväisissä vuorovaikutustilanteissa painottaen suullista viestintää
- kehittää omia opiskelustrategioitaan ja vuorovaikutustaitojaan ja löytää itselle sopivia työtapoja
- syventää tietämystään suomen ja ruotsin kielten vaikutuksesta toisiinsa sekä Suomessa vallitsevista kieliolosuhteista
- pystyy suhteuttamaan ruotsin kielen osaamistaan oppimäärän opiskelulle määritellyyn taitotasoon B1.1.

Ruotsin kieli arjessani

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kertoa ruotsiksi omasta elämästään, ihmissuhteistaan ja lähiympäristöstään eri tilanteissa erilaisia viestintäkanavia käyttäen
- kehittää keskustelu- ja kuuntelutaitojaan ruotsiksi
- kehittää palautteen antamisen ja vastaanottamisen sekä osaamisensa arvioinnin taitoja.

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- opiskelijan kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen sekä omien tavoitteiden asettaminen
- kielitietoisuus, monikielisyys, kielten väliset suhteet
- omaa oppimista edistävien työkalujen löytäminen ja hyödyntäminen

Ruotsin kieli arjessani

- ruotsin kielen käyttö opiskelijan arkipäivään liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- oma elämä, ihmissuhteet ja lähiympäristö
- yksilön ja yhteisön hyvinvointi
- ääntämisen harjaannuttaminen

Paikallinen lisäys

- Opiskelija osallistuu ruotsinkielen taitonsa kehittämiseen lähtötasonsa edellyttämällä tavalla
- Ruotsin kielen opinnoissa siirrytään vaihteittain eri kielitaidon osa-alueiden kehittämiseen
- Opiskelija saa erilaisia mahdollisuuksia kielitaitonsa osoittamiseen
- Opiskelija tutustuu ruotsin kielellä aihepiireihin oma lähipiiri ja terveellinen elämä
- Opiskelija saa työkaluja oman oppimisensa edistämiseen
- Opiskelijalla on mahdollisuus aloittaa kieliprofiilin kirjoittaminen ruotsin kielellä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Ruotsin perusteiden opintojaksolla kehitetään opiskelijan vuorovaikutusosaamista ruotsin kielelle ja kulttuurille ominaisen lähestymistavan mukaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson keskeiseen sisältöön kuuluu koko ryhmän myönteisen asenteen kehittäminen sekä ruotsinkieliseen viestintään kuuluvien erityispiirteiden omaksuminen ja ruotsin kielellä viestiminen yhteisöllisesti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kehittää omia opiskelustrategioitaan ja löytää itselleen sopivia työtapoja. Opiskelija ymmärtää oppimisen säätelyn merkityksen opinnoissaan ja harjaantuu omien oppimistaitojensa kehittämiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

RUB11-12 muodostavat yhteisen kokonaisuuden (4 op). Opintojaksosta annetaan yksi arvosana. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla 4-10. Opintojakson aikana opiskelijat osallistuvat myös vertaisarviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (RUB11)

Keskeistä opintojaksolla on, että opiskelijan on mahdollista aloittaa kieliprofiilin laatiminen ruotsin kielellä ja asettaa omia tavoitteita ruotsinkielisen opinnoilleen. Opiskelija saa valmiuksia kielitietoisuuden, monikielisyyden ja kielten välisten suhteiden ymmärtämiseen. Opiskelija pyrkii omaa oppimistaan edistävien työkalujen löytämiseen ja niiden hyödyntämiseen ruotsin opinnoissa.

Ruotsin kieli arjessani (RUB12)

Opiskelija harjaantuu ruotsin kielen käyttäjäksi ja harjaannuttaa ääntämistään arkipäivään liittyvissä vuorovaikutustilanteissa, oppii kertomaan omasta elämästään, ihmissuhteistaan ja lähiympäristöstään. Yksilön ja yhteisön hyvinvointi ovat myös opintojakson keskeisiä sisältöjä.

Kulttuuri ja mediat, 2 op (RUB13)

Opintojakson moduulit

- Kulttuuri ja mediat, 2 op (RUB13), Pakollinen

Tavoitteet

Kulttuuri ja mediat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee suomenruotsalaisia, ruotsalaisia ja muita pohjoismaisia kulttuuri-ilmiöitä*
- *tuntee ruotsinkielisiä medioita*
- *osaa hyödyntää ruotsinkielisiä lähteitä tiedonhaussa*
- *pystyy seuraamaan ruotsinkielisiä uutistekstejä ja ymmärtää pääasiat niistä.*

Keskeiset sisällöt

Kulttuuri ja mediat

- *suomenruotsalaiset ja muut pohjoismaiset kulttuuri-ilmiöt*
- *ruotsinkieliset mediat*
- *opiskelijoita kiinnostavat ajankohtaiset aiheet ruotsiksi*

Paikallinen lisäys

- Ohjataan opiskelijoita kielitaitotason mukaiseen ruotsinkielisen median käyttöön.
- Käytetään opetuksessa ruotsinkielisiä medioita kuten JuniorHBL, 8sidor, LL-bladet.
- Seurataan ajankohtaisia opiskelijoita kiinnostavia medioita mm. YLE-areenassa.
- Opintojaksolla käsiteltävät aiheet ovat kulttuuripainotteisia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallinen tietoisuus Suomen kaksikielisuudesta, vähemmistökielistä ja monikulttuurisista piirteistä maassamme otetaan esille opintojakson oppimateriaaleissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojaksolla annetaan kielinäyte opettajan kanssa sovituista sisältöihin liittyvistä aiheista sovitulla tavalla, esittämällä suullinen työ tai jättämällä arvioitavaksi kirjallinen työ. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kulttuuri ja mediat (RUB13)

Opintojakson sisältöjä ovat suomenruotsalaiset ja muut pohjoismaiset kulttuuri-ilmiöt, ruotsinkieliset mediat ja opiskelijoita kiinnostavat ajankohtaiset aiheet ruotsiksi. Opetuksessa käytetään ruotsinkielisiä medioita ja ohjataan opiskelijaa käyttämään oman kielitaitotasonsa mukaisia lähteitä samalla kielitaitonsa kehittämiseen pyrkien. Mediasta ammennettavat aihepiirit opintojaksolla ovat kulttuuripainotteisia. Opiskelija tuottaa opintojakson aikana projektityön sovitusta aiheesta.

Ympäristömme, 2 op (RUB14)

Opintojakson moduulit

- Ympäristömme, 2 op (RUB14), Pakollinen

Tavoitteet

Ympäristömme

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa tulkita erilaisia tekstejä, jotka käsittelevät maailman erilaisia elinympäristöjä, kulttuureja ja yhteiskuntia*
- *harjoittaa erityisesti kirjallisia tekstintuottamistaitojaan aiheena mielipiteen ilmaisu*
- *pystyy tuottamaan lyhyen ohjatun tekstin moduulin aihepiiristä.*

Keskeiset sisällöt

Ympäristömme

- *kulttuurinen moninaisuus*
- *erilaiset elinympäristöt*
- *ajankohtaiset yhteiskunnalliset aiheet nuorten näkökulmasta*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla perehdytään monikulttuurisuutta, ettisyyttä ja etnisiä näkökulmia käsitteleviin aiheisiin.
- Oppimateriaalien valinnassa huomioidaan opiskelijan kielitaidontaso ja kiinnostavat yhteiskunnalliset aiheet.
- Kirjoittamisen ja erityisesti argumentaation taitoja kehitetään tuottamalla lyhyitä kantaaottavia tekstejä.
- Oikeakielisyydessä painotetaan oikeaa muoto-opin hallintaa ja verbiopin osaamisen vahvistamista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija harjaantuu tarkastelemaan ympäristöään oman elinpiirinsä ulkopuolella eettisyyden ja ympäristön näkökulmasta kiinnittäen huomiota erilaisiin elinympäristöihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan ja opitaan ymmärtämään kulttuurista moninaisuutta yhteiskunnassamme sekä harjoitellaan maailmankansalaisen taitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Kirjoittamisen taidot huomioonottava arviointi loppukokeineen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ympäristömme (RUB14)

Opintojaksolla perehdytään kulttuuriseen moninaisuuteen ja erilaisiin elinympäristöihin. Käsitellään ajankohtaisia yhteiskunnallisia, eettisiä ja etnisiä aiheita erityisesti nuoria kiinnostavasta näkökulmasta. Kehitetään argumentaation taitoja tuottamalla lyhyitä kantaaottavia tekstejä.

Opiskelu- ja työelämä, 2 op (RUB15)

Opintojakson moduulit

- Opiskelu- ja työelämä, 2 op (RUB15), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelu- ja työelämä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu ruotsin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa*
- *kehittää tietämystään tekstilajeista, jotka liittyvät keskeisesti nuoren opiskeluun, työelämään ja itsenäistymiseen*
- *pohtii jatko-opintojaan, urasuunnitelmiaan sekä valmiuksiaan elinikäiseen oppimiseen.*

Keskeiset sisällöt

Opiskelu- ja työelämä

- *opiskelu, ammatit ja työelämä opiskelijan ja yhteiskunnan näkökulmasta*
- *tulevaisuuden suunnitelmat*

- vuorovaikutustilanteet ja tekstit, jotka liittyvät jatko-opiskeluun ja työelämään
- itsenäistyvän nuoren elämänhallinta
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- erilaisten hakemusten laatiminen

Paikallinen lisäys

- Mahdollinen yhteistyö opintojen ohjauksen kanssa esim. työelämäkurkistus tai oppilaitosvierailu.
- Laaditaan asuntohakemus, opintopaikkahakemus ja työhakemus ansioluetteloiheen.
- Täydennetään kieliprofiilia (jatko-opinnot / työelämä).
- Harjoitellaan erilaisia haastattelutilanteita (opiskelu- tai työpaikan hakemisessa).
- Syvennetään verbiopin osaamista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla vahvistetaan opiskelijoiden vuorovaikutusosaamista ruotsin kielellä ulottumaan lukion ulkopuolelle jatko-opintoihin ja työelämään.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tarjoaa opiskelijalle tilaisuuksia tulevaisuuden mahdollisuuksien tarkasteluun. Kielitaito avaa opiskelijan mahdollisuuksia elämänhallinnan kasvattamiseen.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla opiskelija saa käsityksen käytännön kielitaidon merkityksestä opiskelu- ja työympäristöissä sekä elämässä yleensä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys toisen kotimaisen kielen käyttökelpoisuudesta kansallisessa, pohjoismaisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä sekä globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kieliopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojaksolla annetut kielinäytteet ja loppukoe. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelu- ja työelämä (RUB15)

Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat opiskelu, ammatit sekä työelämä opiskelijan ja yhteiskunnan näkökulmasta. Opiskelija pohtii tulevaisuuden suunnitelmiaan ja täydentää kieliprofiiliaan. Näin vahvistetaan itsenäistyvän nuoren elämänhallintaa. Harjoitellaan työelämään liittyviä vuorovaikutustilanteita ja luetaan tekstejä, jotka liittyvät jatko-opiskeluun ja työelämään, sekä laaditaan erilaisia hakemuksia.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUB16)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUB16), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vankentaa puhumisen sujuvuutta*
- *tuottaa valmistelua edellyttävän suullisen esityksen*
- *tiedostaa suullisen osaamisensa tason ja kehittämistarpeensa ja saa tästä palautetta.*

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *vuorovaikutustilanteet, dialogin rakentaminen*
- *puhumisen eri piirteet*
- *aitojen ruotsinkielisten kontaktien monipuolinen tarjoaminen opiskelijalle erilaisissa ympäristöissä*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vuorovaikutusosaamisen kehittäminen ja vahvistaminen on opintojakson keskeisin tavoite.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija laatii opettajan ohjeistuksen mukaan suullisen esityksen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija laajentaa tietämystään kulttuuriosaamisen eri alueilla sekä paikallisesti että globaalisti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojaksosta annetaan kaksi arvosanaa. Toinen arvosana annetaan moduulin suorittamisesta ja toinen valtakunnallisesta suullisesta kokeesta, josta opiskelija saa todistuksen. Opintojakson molemmat suoritukset arvioidaan numeroarvosanoilla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Viesti ja vaikuta puhuen (RUB16)

Opintojaksolla harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita ja kehitetään opiskelijan taitoja rakentaa dialogia. Opiskelija oppii erilaisia puhumisen piirteitä ruotsinkieliselle kulttuurille ominaiset ilmaisut mukaan lukien. Opintojaksolla pyritään myös tarjoamaan opiskelijalle mahdollisuuksia aitojen ruotsinkielisten kontaktien luomiseen erilaisissa ympäristöissä.

Kestävä elämäntapa, 2 op (RUB17)

Opintojakson moduulit

- Kestävä elämäntapa, 2 op (RUB17), Valinnainen

Tavoitteet

Kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää taitoaan tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille
- laajentaa sosiaalisen median tuntemustaan käyttäen ruotsin kieltä
- tutustuu kansallisissa kielitutkinnoissa vaadittavaan ruotsin taidon osaamiseen.

Keskeiset sisällöt

Kestävä elämäntapa

- *kestävä kehitys ja elämäntapa erityisesti opiskelijan näkökulmasta*
- *eettisyys ja vastuullisuus sosiaalisen median käytössä, sananvapaus*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Globaalit ympäristökysymykset, kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden väheneminen sekä kestävämmät kulutustottumukset, ovat yksilöön ja yhteisöihin vaikuttavia ongelmia. Opintojen aikana vahvistetaan taitoja ja haetaan kontakteja yhteisten ratkaisujen etsimiseksi ja työstämiseksi. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä sekä kehittämään vastuuntuntoaan ja taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Toisen kotimaisen kielen ruotsin opinnoissa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys toisen kotimaisen kielen käyttökelpoisuudesta kansallisessa, pohjoismaisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä sekä globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia

monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kielioopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojaksolla pyritään mahdollisimman monipuoliseen, kaikki kielitaidon osa-alueet kattavaan arviointiin. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kestävä elämäntapa (RUB17)

Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat kestävä kehitys ja elämäntapa erityisesti opiskelijan näkökulmasta, sekä eettisyys ja vastuullisuus sosiaalisen median käytössä ja sananvapaus. Tämän opintojakson aikana monipuolinen kielitaito ja ymmärrys toisen kotimaisen kielen käyttökelpoisuudesta kansallisessa, pohjoismaisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä sekä globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön.

B-ruotsin abikertaus, 2 op (RUB18)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija työskentelee tavoitteellisesti suoriutuakseen B-oppimäärän ruotsin yo-kokeesta
- Opiskelija pyrkii kehittämään kielitaitoaan ennen ylioppilaskoetta
- Opiskelija keskittyy kehittämään niitä kielitaidon osa-alueita, jotka koee itselleen haastaviksi
- Opiskelija suorittaa itsearviointia

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lukion B-oppimäärän sisältöjen kertausta kielitaidon eri osa-alueilta

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla 5-10 / H = hylätty.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ruotsin abikertauksen opintojaksolla opiskelija työskentelee tavoitteellisesti ja pyrkii kehittämään kielitaitoaan ennen ylioppilastutkintoa. Opiskelija keskittyy harjaannuttamaan niitä kielitaidon osa-alueita, jotka kokee itselleen haastaviksi, ja suorittaa näiltä osin myös itsearviointia.

Tehoruotsia, 2 op (RUB19)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla pyritään kehittämään ruotsinkielen taitoa tehokkain ja monipuolisin sisällöin ja menetelmin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Oppimateriaali on lukion oppimäärän päättötason ja sen ylittävää kieliaineesta.
- Lukion opintojaksojen 11-15 hallinta on hyvä edellytys opintojakson suorittamiseksi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi.

Arviointi painottuu kirjalliseen osaamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla 5-10 / H = hylätty.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tehoruotsia (RUB19)

Opintojaksolla tarjotaan monipuolista kieliaineistoa opiskelijan harjoiteltavaksi ja kielitaitonsa kehittämiseksi.

Ennen opintojakson valitsemista opiskelijalla on hyvä olla suoritettuna opintojaksot RUB11-RUB15. Opintojaksolla keskitytään päättötason kieliainekseen, jonka ymmärtämiseksi kahden vuoden ruotsinkielen opiskelu on hyvä edellytys.

Harjoitusmateriaali käsittää niin kielioppi-, tekstinymmärtämis- kuin kuuntelutehtäviä.

7.3. Vieraat kielet (VK)

Oppiaineen tehtävä

Kieliaineet ovat sekä taito- ja välineaineita että oma tiedonalansa. Kieltenopetus syventää perusopetuksen aikana saavutettua eri kielten taitoa, kielikasvatusta ja kielitietoisuuden kehittämistä.

Vieraat kielet ovat osa lukion kielikasvatusta, joka pyrkii tunnistamaan ja tekemään näkyväksi lukion kaikkia kieliaineita yhdistäviä tehtäviä ja toisaalta kielten roolia opetuksessa ja oppimisessa ylipäätään. Lukion kieltenopetuksessa kehitetään opiskelijan monikielistä kompetenssia, joka koostuu äidinkielen, kansalliskielten ja vieraiden kielten sekä niiden murteiden ja rekistereiden

eritasoisesta hallinnasta. Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä taitoja toimia eri kieliyhteisöissä. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään eri kieliä monipuolisesti kielitaidon eri osa-alueet huomioon ottaen ja kaikkea kielitaitoa arvostaen.

Vieraiden kielten opiskelu perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitettuja, puhuttuja, visuaalisia, audiovisuaalisia tai näiden ilmaisumuotojen yhdistelmiä. Oppiaineelle tyypilliset tekstit voivat olla kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä, fiktiivisiä tai asiatekstejä sekä arkisia tai institutionaalisia, erilaisia keskustelutaitoja vaativia tilanteita.

Vieraiden kielten opetuksen tehtävä on kehittää opiskelijan kunkin opiskeltavan kielen taitoa monipuolisesti. Monipuolinen kielitaito kehittyy erilaisten tekstien ja tekstilajien tulkitsemisesta ja tuottamisesta. Opiskelija etenee perustaidoista laaja-alaisuuteen ja arkikielestä kohti akateemisempaa kielitaitoa. Opiskelijaa ohjataan kehittämään eri kielten taitoaan, laajentamaan monikielistä kompetenssiaan sekä kehittämään metakielellisiä taitojaan, joilla tarkoitetaan kykyä hahmottaa ja hyödyntää tietoa kielestä, kielen rakenteista ja funktioista sekä kielten välisistä yhteyksistä. Opiskelija harjaantuu laaja-alaiseen kielenkäyttöön vaihtelevissa teksti- ja asiayhteyksissä. Opiskelija oppii hankkimaan, muokkaamaan, tuottamaan ja jakamaan sekä arvioimaan ja arvottamaan tietoa.

Koodit

Vieraiden kielten opintojen koodit muodostuvat kielten kirjaintunnusten, oppimäärien tasotunnusten ja moduulinumeroiden mukaan. Vieraista kielistä käytetään seuraavia kirjaintunnuksia.

EN = englannin kieli

LA = latinan kieli

RA = ranskan kieli

SM = saamen kieli

SA = saksan kieli

VE = venäjän kieli

IA = italian kieli

EA = espanjan kieli

PO = portugalin kieli

KI = kiinan kieli

JP = japanin kieli

AR = arabian kieli

KX = muu kieli

Lukion opetussuunnitelman perusteissa vieraiden kielten kirjaintunnuksena käytetään tunnusta VK lukuun ottamatta englannin, saamen ja latinan kieltä. Aasian ja Afrikan kielistä lukion opetussuunnitelman perusteissa käytetään kirjaintunnistetta VKAA. Paikallisessa opetussuunnitelmassa näiden tunnusten tilalla käytetään kullekin kielelle määritellyjä, yllä lueteltuja kirjaintunnuksia.

Laaja-alainen osaaminen

Vieraissa kielissä käsitellään teemoja, joiden avulla kieltenoppiminen tuodaan osaksi lukio-opiskelun asiakokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää työskentelyä. Vieraan kielen eri oppimäärät toimivat yhteistyössä sekä toistensa että eri oppiaineiden kanssa. Samalla rakennetaan ymmärrystä ja yhteyksiä lukion ulkopuolelle sekä lukiota seuraaviin elämänvaiheisiin, opintoihin ja työelämään. Väline- ja taitoaineina kielet tarjoavat työkaluja laaja-alaisen osaamisen taitojen tunnistamiseen, harjoittamiseen, kehittämiseen ja omaksumiseen sekä arvojen ja asenteiden tarkasteluun. Kieltenopetuksen taustalla on myös omat tiedon- ja tieteenalansa, jonka ulottuvuuksia, kuten sociolinguistiikkaa, kognitiivista kielitiedettä tai tekstintutkimusta, voi hyödyntää laaja-alaisen asiakokonaisuuksien tarkastelussa. Laaja-alaisen osaamisen alueet tarjoavat opetuksessa käsiteltäviä sisältöjä, tavoitteita toiminnalle sekä perusteita erilaisten oppimisympäristöjen, työtapojen tai -menetelmien valinnalle. Vieraiden kielten opetuksessa laaja-alainen osaaminen näyttäytyy muun muassa miksi-kysymyksinä ja syy-seuraussuhteiden pohtimisena. Kielet tarjoavat mahdollisuuden kehittää luovaa toimintaa eri opiskelutapoja kokeillen, mutta myös älyllisyydestä ja kielen estetiikasta nauttien.

Vieraiden kielten opiskelun kautta tarkastellaan yksilön ja yhteisön identiteettien rakentumista ja ryhmässä toimimista. Kaikkea opiskelijoiden kielitaitoa arvostetaan ja pyritään hyödyntämään, mikä mahdollistaa opiskelijan **hyvinvointi- ja vuorovaikutusosaamisen** sekä minäpystyvyyden kasvattamisen. Empatia, hyvät tavat ja rakentavan vuorovaikutuksen (mediaatio) elementit ilmentyvät kaikissa kieliaineissa osana laaja-alaista osaamista. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä tilanteissa, joissa sitä ei kielellisistä tai kulttuurista syistä ole.

Opiskelija kehittää kielenopiskelutaitojaan tunnistamalla itselleen sopivia strategioita oppia kieliä ja arvioimalla oman oppimisensa edistymistä. Häntä ohjataan ymmärtämään monipuolisen kielitaidon merkitys jatko-opinnoissa ja työelämässä sekä kieli-identiteetin rakentamisessa.

Eri tieteen- ja tiedonaloja sekä taiteita yhdistävänä oppiaineena kielet avaavat yhtymäkohtia muihin oppiaineisiin sekä **monitieteiseen ja luovaan osaamiseen**. Temaattiset opinnot ja oppiainerajat ylittävät opintokokonaisuudet kannustavat opiskelijaa hyödyntämään eri kielten vähäistäkin taitoaan ja monikielistä kompetenssiaan. Tärkeää on asiakokonaisuuksien, kysymysten ja ratkaisujen työstäminen vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Opetuksessa tavoitellaan tilanteita, joissa opiskelija pääsee turvallisesti haastamaan oman osaamisensa rajoja. Vieraiden kielten opiskelu ja osaaminen avaa mahdollisuuksia päästä käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin, tietolähteisiin ja taidemuotoihin. Samalla voidaan kyseenalaistaa vakiintuneita käytänteitä ja hakea uusia, luovia tarkastelukulmia sekä tunnistaa ja ymmärtää monimuotoisuutta. Kieltenopetuksessa tavoitteena on ajattelun- ja analysointitaitojen kehittäminen käyttämällä monipuolisia ja opiskelijakeskeisiä menetelmiä ja tarjoamalla merkityksellisiä, avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä.

Vieraiden kielten opiskelu vahvistaa opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista**. Opetus antaa kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia ja eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen. Kieliopinnot mahdollistavat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Kieliopinnot vahvistavat **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** mahdollistamalla myötäelämisen ja ongelmien ymmärtämisen oman kielen asettamia rajoja laajemmin. Globaalit ympäristökysymykset, kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja kestävämmät kulutustottumukset, ovat yksilön ja yhteisöihin vaikuttavia ongelmia. Opintojen aikana vahvistetaan taitoja ja haetaan kontakteja yhteisten ratkaisujen etsimiseksi ja työstämiseksi. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan

asenteiden ja arvojen merkitystä ja kehittämään vastuuntuntoaan sekä taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen osalta vieraiden kielten opetuksessa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys kielitaidon käyttökelpoisuudesta kansainvälisessä yhteistyössä ja globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kieliopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Tavoitteet

Vieraiden kielten opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kulttuuriseen ja kielelliseen moninaisuuteen, opiskelutaitoihin sekä vuorovaikutus- ja tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoihin. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Kieli ja oppimäärä	Taito toimia vuorovaikutuksessa (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tulkita tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tuottaa tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)
Englanti, A-oppimäärä	B2.1 (B1.1)	B2.1 (B1.1)	B2.1 (B1.1)
Aasian ja Afrikan kielet, A-oppimäärä	A2.2–B1.1 (A2.1)	A2.2–B1.1 (A2.1)	A2.2–B1.1 (A2.1)
Muut kielet, A-oppimäärä	B1.2 (A2.2)	B1.2 (A2.2)	B1.2 (A2.2)
Englanti, B1-oppimäärä	B1.2	B1.2	B1.2
Muut kielet, B1-oppimäärä	B1.1 (A1.3)	B1.1(A1.3)	B1.1 (A1.3)
Englanti, B2-oppimäärä	B1.1	B1.1	B1.1
Muut kielet, B2-oppimäärä	A2.2 (A1.3)	A2.2 (A1.3)	A2.2 (A1.2)
Englanti, B3-oppimäärä	B1.1	B1.1	A2.2
Aasian ja Afrikan kielet, B3-oppimäärä	A2.1	A2.1 (puhuttu teksti) A1.3 (kirjoitettu teksti)	A2.1 (puhuttu teksti) A1.3 (kirjoitettu teksti)
Muut kielet, B3-oppimäärä	A2.1	A2.1	A2.1

Kulttuurinen ja kielellinen moninaisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kielenkäyttäjänä globaalissa maailmassa, jossa tavoitteena ei ole esimerkiksi äidinkielen kielenkäyttäjän tasoinen kielitaito vaan rakentavan vuorovaikutuksen ja keskinäisen ymmärryksen kasvattaminen*
- *osoittaa tietoa, taitoa ja tahtoa toimia rakentavasti kulttuurisesti monimuotoisessa maailmassa*
- *kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi.*

Opiskelutaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa asettaa tavoitteita ja arvioida kehittymistään osana jatkuvaa oppimisprosessia*
- *tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohtiaan kielenoppijana*
- *osaa käyttää tehokkaasti erilaisia kielenopiskelustrategioita ja työvälineitä*
- *muodostaa käsityksen kielitaidon jatkuvasta kehittämisestä myös lukio-opintojen päättymisen jälkeen.*

Vuorovaikutustaidot, tekstin tulkinta- ja tuottamistaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu ja rohkaistuu käyttämään kieltä laaja-alaisesti ja monipuolisesti*
- *saa kokemuksia monenlaisista kohdekielisistä opiskelu- ja kielenkäyttöympäristöistä*
- *osaa suhteuttaa omaa osaamistaan tavoitteeksi asetettuihin kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasoihin (liite 2) ohessa olevan taulukon mukaisesti sekä asettaa omia tavoitteitaan, arvioida taitojensa kehittymistä ja kehittää niitä edelleen.*

Osaamisen arviointi

Kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasotavoitteet oppimäärittäin

Arvioinnin tehtävä vieraissa kielissä on tukea opiskelijan kehittymistä vieraalla kielellä toimijana. Monipuolinen arviointi ja onnistunut, kannustava palaute tukevat opiskelijan minäpystyvyyttä ja vahvistavat opiskelumotivaatiota.

Arviointi ja muu palautteen antaminen kohdistuvat oppimäärän tavoitteiden mukaiseen osaamiseen ja keskeisten sisältöjen hallintaan. Itse- ja vertaisarviointia käytetään oman ja ryhmän osaamisen sekä oppimisprosessin ymmärtämiseksi ja kehittämiseksi.

Arvioinnin kohteena ovat opiskelijan vuorovaikutusosaaminen, tekstin tulkinta- ja tuottamistaidot sekä kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden tavoitealueeseen kytketty osaaminen. Arvioinnin kohteena ovat myös opiskelijan opiskelutaidot, kuten opiskelustrategioiden kehittämisen taidot sekä oppimisen edistämistä tukevat työskentelytaidot.

Arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä käytetään soveltuvin osin eurooppalaiseen viitekehykseen (CEFR) perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa (liite 2). Arvioinnin tukena voidaan myös hyödyntää vieraan kielen taidon sertifiointiin tarkoitettuja kansainvälisesti tunnustettuja tutkintojärjestelmiä, jotka on linkitetty eurooppalaisen viitekehyksen kuusiportaiseen taitotasoasteikkoon.

Opintojen alkuvaiheessa palautteenannossa painottuu opiskelijan taito kehittää kielenopiskelutaitojaan. Opintojen edetessä kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa voidaan

hyödyntää enenevästi opiskelijan vuorovaikutus-, tulkinta- ja tuottamistaitojen tasoa määriteltäessä.

Arvosanan muodostamisessa otetaan systemaattisesti huomioon kaikki tavoitealueet, mukaan lukien opiskelutaitojen kehittämiseen liittyvät tavoitteet, joskin opintojaksokohtaiset painotukset voivat vaihdella.

Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. – – [Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. (Lukiolaki 714/2018, 39 § 3 mom.)

Vieraiden kielten pakollisten ja valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Valinnaisiin opintoihin kuuluvan vieraiden kielten A-oppimäärän moduulin 8 ja B1-oppimäärän moduulin 6 opintojen aikana suullisen kielitaidon arviointi perustuu opintojen aikaisiin näyttöihin sekä Opetushallituksen tuottamasta suullisesta kokeesta tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti annetuista näytöistä saatuun arvosanaan. Kyseisistä moduuleista koostuvien opintojaksojen arvioinnin edellytykset täyttyvät, kun opiskelija on antanut opintojakson suorittamiseksi sovitut näytöt ja suorittanut Opetushallituksen tuottaman erillisen kokeen tai antanut Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaiset näytöt.

Latinan kieltä lukuun ottamatta B2- ja B3-oppimäärien osalta opiskelijan suullista kielitaitoa arvioidaan Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Opintoihin kuuluva suullisen kielitaidon kokeen suoritus tai muut Opetushallituksen ohjeistuksen mukaiset näytöt arvioidaan asianomaiselle kielelle ja oppimäärälle lukion opetussuunnitelman perusteissa asetettuja tavoitteita vasten.

Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

7.3.1. Vieraat kielet, englanti, A-oppimäärä (VKENA1)

Opintojaksot

Globaali kieli-identiteetti ja opiskelutaidot, 4 op (ENA1-2)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (ENA1), Pakollinen
- Englanti globaalina kielenä, 3 op (ENA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä
- analysoi ja kehittää taitoaan käyttäen itse- ja vertaisarviointia oppimista tukevana menetelmänä
- monipuolistaa kielenopiskelutaitojaan
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan taitotasoon B2.1.

Englanti globaalina kielenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan englannin asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- henkilökohtaisen kieliprofiilin laatiminen
- tavoitteiden asettelu kielten opiskelulle
- monikielisyyden voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen
- tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen

Englanti globaalina kielenä

- englanti äidinkielenä, toisena kielenä, virallisena kielenä, globaalina kielenä
- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- kansainväliset suhteet
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; englannin variantteja ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyyli erilaisissa medioissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja erilaisissa tilanteissa eri viestintästrategioita käyttäen.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla perehdytään terveellisten elintapojen tekijöihin erilaisten tekstien kautta.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla laajennetaan opiskelijan tietämystä englannin kielen eri rooleista maailmassa ja harjoitellaan viestinnän kulttuurillista sopivuutta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija kehittää opiskelutaitojaan, rakentaa omaa kieli-identiteettiään ja tutustuu englannin eri rooleihin globaalina kielenä. Kieliprofiilin laadinta aloitetaan.

Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (ENA3)

Opintojakson moduulit

- Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (ENA3), Pakollinen

Tavoitteet

Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä monipuolisesti itselle tärkeistä kulttuuriaiheista ja -ilmiöistä*
- *vahvistaa taitoaan käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Keskeiset sisällöt

Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- *itseilmaisu identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla laajennetaan opiskelijan tietämystä englannin kielen eri rooleista maailmassa ja harjoitellaan viestinnän kulttuurillista sopivuutta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja erilaisissa tilanteissa eri viestintästrategioita käyttäen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla harjoitellaan tulkitsemaan ja tuottamaan erilaisia kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä tekstejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla syvennetään kulttuurista ymmärrystä ja tarkastellaan kulttuurin ja taiteen merkitystä sekä harjoitellaan luovaa itseilmaisua.

Englannin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (ENA4)

Opintojakson moduulit

- Englannin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (ENA4), Pakollinen

Tavoitteet

Englannin kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä ja tapoja tuottaa tekstejä hankkiakseen, yhdistääkseen, muokatakseen, esittääkseen ja arvioidakseen tietoa.*

Keskeiset sisällöt

Englannin kieli vaikuttamisen välineenä

- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla syvennetään opiskelijan ymmärrystä omasta roolistaan, vastuustaan ja mahdollisuuksistaan yhteiskunnan aktiivisena jäsenenä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja erilaisissa tilanteissa eri viestintästrategioita käyttäen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan kriittistä ajattelua ja argumentaatiotaitoja perehtymällä ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin teemoihin eri tekstilähteiden kautta.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (ENA5)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (ENA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja tiivistämisen taitoja*
- *kehittää taitojaan raportoida jäsennellysti havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä*

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- *opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat*
- *erilaiset tulevaisuudenvisiot*
- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*
- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys*
- *englanti tieteen kielenä, tieteellisen tekstin piirteet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla pohditaan, miten teknologia ja digitalisaatio muokkaavat yhteiskuntaa ja vaikuttavat yksilön elämään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija perehtyy eri tieteen- ja tiedonalojen teksteihin ja vahvistaa tekstin tulkitsemisen ja tuottamisen taitoja.

Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (ENA6)

Opintojakson moduulit

- Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (ENA6), Pakollinen

Tavoitteet

Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille
- rohkaistuu englannin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työnteekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää taitoaan ilmaista itseään muodollisemmissa asiayhteyksissä.

Keskeiset sisällöt

Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina
- itsenäistyvän, työelämää astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso tukee opiskelijan valmentautumista ja siirtymistä jatko-opintoihin ja työelämään.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja erilaisissa tilanteissa eri viestintästrategioita käyttäen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija rohkaistuu englannin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa sekä pohtii jatko-opinto- ja urasuunnitelmia. Kieliprofiili saatetaan loppuun.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (ENA7)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (ENA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta
- kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi
- osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos
- kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä
- esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista
- ratkaisukeskeisyys

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla opiskelija perehtyy kestävä elämäntavan periaatteisiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla opiskelija pohtii tulevaisuuden kannalta kestäviä ratkaisuja, joissa otetaan huomioon ympäristön, talouden, teknologian ja politiikan yhteyksiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija perehtyy globaaleihin ympäristökysymyksiin ja kestävän elämäntavan ilmiöihin.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (ENA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (ENA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä
- vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan
- vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja
- harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- puhumisen eri piirteet
- englannin käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin
- dialogisuus
- oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla harjoitellaan suullisen vuorovaikutuksen taitoja erilaisissa keskustelutilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson

suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan monipuolista suullista kielitaitoa ja tarjotaan välineitä suullisen kielitaidon kehittämiseksi.

Englannin abikertaus, 2 op (ENA9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija valmistautuu englannin ylioppilaskokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on monipuolinen valmentautuminen ylioppilastutkintoon. Harjoitellaan erilaisia yo-kokeiden tehtävätyyppejä. Opintojakso suoritetaan juuri ennen ylioppilaskirjoituksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin.

Suoritusmerkintä suoritettu= S/ hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on monipuolinen valmentautuminen ylioppilastutkintoon. Opintojaksolla harjoitellaan erilaisia yo-kokeiden tehtävätyyppejä. Opintojakso suoritetaan juuri ennen ylioppilaskirjoituksia.

Kieliopin kertaus 1, 2 op (ENA10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija hallitsee lukion englannin kieliopin perustason.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kertaan perustason kieliopin asioita: aikamuotoja, substantiivin yksikköä ja monikkoa, artikkeleita, genetiiviä, adjektiiveja, adverbeja ja lukusanoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi.

Suoritusmerkintä suoritettu= S/ hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tällä opintojaksolla opiskelija kertaan perustason kieliopin asioita: aikamuotoja, substantiivin yksikköä ja monikkoa, artikkeleita, genetiiviä, adjektiiveja, adverbeja ja lukusanoja.

Kieliopin kertaus 2, 2 op (ENA11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija hallitsee lukion englannin kieliopin edistyneen tason.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on edistyneemmän tason kieliopin kertaaminen. Keskeiset sisällöt: pronominit, epäsuoraa esitystä, prepositiot, infinitiivi ja -ing-muoto, apuverbit, sanajärjestystä sekä konjunktioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi.

Suoritusmerkintä suoritettu= S/ hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on edistyneemmän tason kieliopin kertaaminen. Keskeiset sisällöt: pronominit, epäsuoraa esitystä, prepositiot, infinitiivi ja -ing-muoto, apuverbit, sanajärjestystä sekä konjunktioita.

Tukea kirjalliseen tuottamiseen, 2 op (ENA12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija hallitsee keskeisten englanninkielisten tekstilajien kirjallisen tuottamisen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan keskeisten englanninkielisten tekstilajien kirjallista tuottamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan keskeisten englanninkielisten tekstilajien kirjallista tuottamista.

Tekstin ymmärtämistä edistyneille, 2 op (ENA13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kykenee ymmärtämään ja tulkitsemaan vaativia tekstityyppejä eri aihepiireistä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on antaa lisähaastetta edistyneemmille englannin opiskelijoille. Opintojakso on tarkoitettu yo-kirjoituksiin, jatko-opintoihin ja työelämään valmistautuville. Se lisää valmiuksia ymmärtää vaativia, aihepiireiltään erilaisia tekstejä. Opintojaksoon kuuluu luetun ymmärtämistä harjoittavia tehtäviä, tiivistelmiä, kirjoitelmia ja kuullunymmärtämisen harjoituksia.
- Opiskelija tutustuu korkeakoulutarjontaan opintojakson teemojen ja omien mielenkiintojensa mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla käsitellään yhteiskuntaan liittyviä aihealueita.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja englanniksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla käsitellään globaali- ja kulttuuriosaamiseen liittyviä aihealueita.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla käsitellään eettisyyteen liittyviä aihealueita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Suoritusmerkintä suoritettu= S/ hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

- Opintojakson tavoitteena on antaa lisähaastetta edistyneemmille englannin opiskelijoille ja on tarkoitettu yo-kirjoituksiin, jatko-opintoihin ja työelämään valmistautuville. Opintojakso lisää valmiuksia ymmärtää vaativia, aihepiireiltään erilaisia tekstejä, ja sisältöön kuuluu luetun ymmärtämistä harjoittavia tehtäviä, tiivistelmiä, kirjoitelmia ja kuullunymmärtämisen harjoituksia.
- Opiskelija tutustuu korkeakoulutarjontaan jakson teemojen ja omien mielenkiintojensa mukaan.

Virtuaalimatka englanninkieliseen maahan (verkko-opinnot), 2 op (ENA14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu valitsemansa englanninkielisen maan historiaan, yhteiskuntaan, tiedotusvälineisiin ja arkipäivän kulttuuriin hyödyntäen erilaisia verkkomateriaaleja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on antaa lisähaastetta edistyneemmille englannin opiskelijoille. Opiskelija tutustuu muun muassa verkkomateriaaleja hyödyntäen valitsemansa englanninkielisen maan historiaan, yhteiskuntaan, tiedotusvälineisiin ja arkipäivän kulttuuriin. Opiskelija suorittaa erilaisia pienimuotoisia kirjoitustehtäviä ja valmistaa laajahkon englanninkielisen esitelmän, jonka hän esittää suullisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla käsitellään yhteiskuntaan liittyviä aihealueita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla käsitellään kulttuuriin liittyviä aihealueita.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla tuotetaan erilaisia tekstejä hyödyntäen erilaisia verkkomateriaaleja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on antaa lisähaastetta edistyneemmille englannin opiskelijoille. Opintojaksolla opiskelija tutustuu muun muassa verkkomateriaaleja hyödyntäen valitsemansa englanninkielisen maan historiaan, yhteiskuntaan, tiedotusvälineisiin ja arkipäivän kulttuuriin. Opiskelija suorittaa erilaisia pienimuotoisia kirjoitustehtäviä ja valmistaa laajahkon englanninkielisen esitelmän, jonka hän esittää suullisesti.

Luovaa kirjoittamista (verkko-opinnot), 2 op (ENA15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittää vaativampaa kirjallista ilmaisua

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on antaa lisähaastetta edistyneemmille englannin opiskelijoille. Opintojakso harjoittaa erilaisten fiktiivisten ja journalististen tekstien lukemista ja kirjoittamista, tutustuttaa tyylikeinojen ja kielikuvien käyttöön sekä ohjaa ilmaisuvälineiden monipuolistamiseen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla opiskelija harjoittaa luovaa kirjoittamista ja tuottaa eri aihealueisiin liittyviä tekstejä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla opiskelija harjoittaa mm. uutisartikkeleiden kirjoittamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja

kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin perusteet. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty suoritus arvioidaan suoritusmerkinnällä S, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on antaa lisähaastetta edistyneemmille englannin opiskelijoille. Opintojakso harjoittaa erilaisten fiktiivisten ja journalististen tekstien lukemista ja kirjoittamista, tutustuttaa tyylikeinojen ja kielikuvien käyttöön sekä ohjaa ilmaisuvaramon monipuolistamiseen.

Englanninkielinen kirjallisuus (verkko-opinnot), 2 op (ENA16)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija harjaantuu lukemaan englanninkielistä kirjallisuutta.
- Opiskelija oppii analysoimaan lukemaansa kirjallisuutta.
- Opiskelija tutustuu englanninkieliseen kulttuuriin kirjallisuuden kautta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija lukee englanninkielisen romaanin ja lyhyempiä tekstejä
- Opiskelija kirjoittaa romaanista ja teksteistä analyysit.
- Opintojakson voi suorittaa maksuttomasti. Vaihtoehtoisesti opiskelija voi itse valita ja hankkia luettavan romaanin omalla kustannuksellaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija harjautuu hahmottamaan eri maiden yhteiskunta- ja sosiaalisia rakenteita lukemalla ja analysoimalla englanninkielistä kirjallisuutta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija laajentaa maa-, tapa- ja kulttuurituntemustaan lukemalla ja analysoimalla englanninkielistä kirjallisuutta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kohtaa lukiessaan erilaisia vuorovaikutustilanteita ja analysoi niihin liittyviä maa- ja kulttuurisidonnaisia viestintäkoodeja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija analysoi lukemaansa englanninkielistä kirjallisuutta ja laatii siihen liittyen pienimuotoisia kirjallisia töitä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Suoritusmerkintä suoritettu= S/ hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija lukee englanninkielisen romaanin sekä lyhyempiä tekstejä. Jokaiseen tekstiin liittyy pienimuotoinen kirjallinen työ.

Opintojakson voi suorittaa maksuttomasti, mutta vaihtoehtoisesti opiskelija voi itse valita ja hankkia luettavan romaanin omalla kustannuksellaan.

Suosittelaa suoritettavaksi aikaisintaan toisena opiskeluvuonna.

7.3.2. Vieraat kielet, ranska, A-oppimäärä (RAA)

Osaamisen arviointi

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojaksot

Globaali kieli-identiteetti ja opiskelutaidot, 4 op (RAA1-2)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen
- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä
- soveltaa ja kehittää kielenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon (ks. taulukko).

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan

- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- kohdekieli porttina sukulauskielten oppimiseen ja osaamiseen
- tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle
- oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyyllilajeihin tutustuminen
- toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- kohdekielen äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin
- viestintätäylyt erilaisissa medioissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kehitetään vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Käsitellään hyvinvointiin vaikuttavia teemoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Laaditaan kieliprofiili ja rakennetaan kieli-identiteettiä kohdekielen näkökulmasta, kehitetään opiskelu- ja vuorovaikutustaitoja sekä omien tavoitteiden asettamista. Lisäksi kohdekieltä vertaillaan muihin kieliin niin arjen tilanteissa kuin kansainvälisissä yhteyksissä.

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (RAA3)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä kuvaillen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä*
- *vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- *itseilmaisu identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Vuorovaikutusosaaminen**

Harjoitellaan itseilmaisua.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Pohditaan kulttuurin ja taiteen merkitystä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tarkastellaan globaaleja kysymyksiä kielitaidon eri osa-alueita hyödyntäen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Pohditaan kulttuurin ja taiteen merkitystä yksilölle ja yhteisölle.

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RAA4)**Opintojakson moduulit**

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*

- hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa
- ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo
- yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus
- neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)
- median rooli asenteiden muokkaajana

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan erilaisia neuvottelutaitoja.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan ihmisoikeus- ja tasa-arvokysymyksiin sekä yksilön vastuisiin ja velvollisuuksiin yhteiskunnassa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan ihmisoikeus- ja tasa-arvokysymyksiin sekä yksilön vastuisiin ja velvollisuuksiin yhteiskunnassa. Harjoitellaan erilaisia neuvottelutaitoja ja pohditaan median roolia asenteiden muokkaajana.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RAA5)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja
- kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat
- erilaiset tulevaisuudenvisiot

- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*
- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustutaan eri tiedon- ja tieteenaloihin sekä kestävän tulevaisuuden visioihin ja innovaatioihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan eri tiedon- ja tieteenaloihin sekä kestävän tulevaisuuden visioihin ja innovaatioihin.

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RAA6)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille*
- *rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa*
- *kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.*

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- *jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus*
- *kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten*
- *kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina*
- *itsenäistyvän, työelämää astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan erilaisia opiskeluun ja työntekoon liittyviä vuorovaikutustilanteita.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Täydennetään kieliprofiilia tulevaisuuta varten. Pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RAA7)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta*
- *kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi*
- *osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.*

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- *globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos*
- *kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä*
- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan laajempia suullisia tai kirjallisia vuorovaikutustilanteita.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Käsitellään kestävästä elämäntapaa sekä ekologisia, kansainvälisiä ja yhteiskunnallisia kysymyksiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Käsitellään kestäväää elämäntapaa sekä ekologisia, kansainvälisiä ja yhteiskunnallisia kysymyksiä.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RAA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä
- vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan
- vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja
- harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- puhumisen eri piirteet
- kohdekielen käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin
- dialogisuus
- oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Pitkän ranskan abikertaus, 2 op (RAA9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- ylioppilaskokeeseen valmistautuminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- harjoitellaan kirjallista tuottamista ja kuullunymmärtämistä
- kerrataan kielioppia
- kerrataan ja laajennetaan sanavarastoa
- harjoitellaan erilaisia ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso opiskelijoille, jotka tähtäävät pitkän oppimäärän yo-kokeeseen. Kerrataan kielioppia, kirjoitetaan aineita, harjoitellaan kuullun ja luetun ymmärtämistä sekä tutustutaan ylioppilaskokeen eri tehtävätyyppeihin.

Kieliopin ja sanaston tuki, 2 op (RAA10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- totutellaan lukion työtapoihin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- peruskoulun oppimäärän kertausta

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso niille opiskelijoille, joilla on tarvetta peruskoulussa opitun kertaamiseen ennen varsinaisten lukio-opintojen alkua.

Kieliopin ja kuullun kertaus abeille, 2 op (RAA11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- kielitaidon kehittäminen ja ylioppilaskokeeseen valmistautuminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kieliopin kertaus
- kuullunymmärtämisen harjoittelu

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään kielioppia ja tehdään vaativampia kuuntelutehtäviä. Niiden opiskelijoiden, jotka osallistuvat ranskan ylioppilaskokeeseen syksyllä, suositellaan valitsevan tämä opintojakso yökokeeseen valmistautumista ajatellen.

7.3.3. Vieraat kielet, saksa, A-oppimäärä (SAA)

Osaamisen arviointi

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojaksot

Globaali kieli-identiteetti ja opiskelutaidot, 4 op (SAA1-2)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen
- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan*
- *syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä*
- *soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja*
- *oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä*
- *pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määritellyyn taitotasoon (ks. taulukko).*

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta*
- *kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan*
- *vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan*
- *syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.*

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- *kohdekieli porttina sukulaiskielen oppimiseen ja osaamiseen*
- *tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle*
- *oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta*
- *monikielisyys voimavarana*
- *erilaisiin teksti- ja tyyliin tutustuminen*
- *toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen*

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- *kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus*
- *rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana*
- *puhujien eri taustat ja statusvaikutukset*
- *kohdekielen äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin*
- *viestintätavat erilaisissa medioissa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kehitetään vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Käsitellään hyvinvointiin liittyviä teemoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Laaditaan kieliprofiili ja rakennetaan kieli-identiteettiä kohdekielen näkökulmasta, kehitetään opiskelu- ja vuorovaikutustaitoja sekä omien tavoitteiden asettamista. Lisäksi kohdekieltä vertaillaan muihin kieliin arjen tilanteissa sekä kansainvälisissä yhteyksissä.

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (SAA3)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- pystyy tuottamaan tekstejä kuvaillen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä*
- vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- luova toiminta*
- kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- itseilmaisu identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan itseilmaisua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tarkastellaan globaaleja kysymyksiä kielitaidon eri osa-alueita käyttäen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Pohditaan kulttuurin ja taiteen merkitystä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Pohditaan kulttuurin ja taiteen merkitystä yksilölle ja yhteisölle.

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (SAA4)

Opintojakson moduulit

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.*

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan erilaisia neuvottelutaitoja.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan ihmisoikeus- ja tasa-arvokysymyksiin sekä yksilön vastuisiin ja velvollisuuksiin yhteiskunnassa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan ihmisoikeus- ja tasa-arvokysymyksiin sekä yksilön vastuisiin ja velvollisuuksiin yhteiskunnassa. Harjoitellaan erilaisia neuvottelutaitoja ja pohditaan median roolia asenteiden muokkaajana.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (SAA5)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja*
- *kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.*

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat
- erilaiset tulevaisuudenvisiot
- kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia
- yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kehitetään taitoja kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustutaan eri tiedon- ja tieteenaloihin sekä kestävä tulevaisuuden visioihin ja innovaatioihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan eri tiedon- ja tieteenaloihin sekä kestävä tulevaisuuden visioihin ja innovaatioihin.

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (SAA6)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille
- rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina
- itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan erilaisia opiskeluun ja työelämään liittyviä vuorovaikutustilanteita.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Täydennetään kieliprofiilia tulevaisuutta varten. Pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (SAA7)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta*
- *kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi*
- *osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.*

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- *globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos*
- *kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä*
- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan laajempia suullisia tai kirjallisia vuorovaikutustilanteita.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Käsitellään kestäväää elämäntapaa, sekä ekologisia, kansainvälisiä ja yhteiskunnallisia kysymyksiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Käsitellään kestäväää elämäntapaa, sekä ekologisia, kansainvälisiä ja yhteiskunnallisia kysymyksiä.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (SAA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*
- *vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja*
- *harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.*

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *kohdekielen käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin*
- *dialogisuus*
- *oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä. Ylioppilaskirjoituksia ajatellen opintojakso toimii sanaston tehokertauksena. Lisäksi teemme erityyppisiä kuullunymmärtämisharjoituksia.

Lopuksi opiskelija osallistuu Opetushallituksen laatimaan valtakunnalliseen suulliseen kokeeseen ja saa siitä erillisen arvosanan.

Pitkän saksan abikertaus, 2 op (SAA9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Valmistaa opiskelijat saksan ylioppilaskirjoituksiin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan ylioppilaskokeen erilaisia tehtävätyyppejä
- Kerrataan kielioppia
- Harjoitellaan kirjallista tuottamista ja kuullunymmärtämistä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty= H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoitteena on monipuolinen valmentautuminen ylioppilastutkintoon. Kerrataan kielioppia, harjoitellaan pitkän saksan ylioppilaskokeen eri tehtävätyyppejä, kirjoitetaan aineita sekä harjoitellaan kuullun ja luetun ymmärtämistä.

Kieliopin ja sanaston tuki, 2 op (SAA10)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Totutellaan lukion työtapoihin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Peruskoulun oppimäärän kertausta

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kerrataan perusopetuksen keskeisiä asioita. Ryhmässä pääsee tutustumaan muihin saksan kielen opiskelijoihin, mikä auttaa turvallisen ja motivoivan opiskeluympäristön luomisessa.

Kieliopin ja kuullun kertaus abeille, 2 op (SAA11)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Kielitaidon kehittäminen ja ylioppilaskokeeseen valmistautuminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kieliopin kertaus
- kuullunymmärtämisen harjoittelu

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoitteena on vahvistaa saksan kieliopin ja kuullun ymmärtämisen hallintaa. Kerrataan ja syvennetään kielioppia ja tehdään vaativampia kuuntelutehtäviä. Niiden opiskelijoiden, jotka osallistuvat saksan ylioppilaskokeeseen syksyllä, kannattaa ehdottomasti valita opintojakso yökokeeseen valmistautumista ajatellen.

7.3.4. Vieraat kielet, espanja, B3-oppimäärä (EAB)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Osaamisen arviointi

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojaksot

Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen, 2 op (EAB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan
- löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä
- hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa
- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- rutiininomaiset viestintätilanteet
- keskeisimmät viestintästrategiat
- tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Vuorovaikutusosaaminen**

Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan espanjan asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan espanjan asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

Espanjan kieli arjessani, 2 op (EAB32)**Opintojakson moduulit**

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Vuorovaikutusosaaminen**

Harjoitellaan selviytymistä erilaisissa sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää viestintästrategioiden käyttöä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan selviytymistä erilaisissa sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää viestintästrategioiden käyttöä.

Koulussa ja vapaalla, 2 op (EAB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja arjessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

Monenlaista elämää, 2 op (EAB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vertaillaan kulttuurieroja.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan eri kulttuureista kertomista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan espanjankielisiin yhteiskuntiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan espanjan maantieteelliseen levinneisyyteen ja variantteihin, sekä vertaillaan kulttuurieroja.

Hyvinvointi ja terveys, 2 op (EAB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan hyvinvointiin liittyviä asiointitilanteita.

Hyvinvointiosaaminen

Käsitellään hyvinvointiin vaikuttavia teemoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin aihepiireihin.

Kulttuuria ja ilmiöitä, 2 op (EAB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kertomaan kulttuurista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan espanjankielisten kielialueiden kulttuuriin ja ilmiöihin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustutaan eri taidemuotoihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan espanjankielisten kielialueiden kulttuuriin ja ilmiöihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

Opiskelu, työ ja tulevaisuus, 2 op (EAB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan opiskelusta ja työelämästä kertomista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan opiskeluun ja työntekoon espanjankielisissä maissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan kouluun, jatko-opiskeluun, työelämään ja nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin liittyviin aihepiireihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan kouluun, jatko-opiskeluun, työelämään ja nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin liittyviin aihepiireihin.

Globaali maailma ja mediat, 2 op (EAB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutusta ajankohtaisista aiheista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja kohdekielisiin medioihin.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tutustutaan globaaleihin kysymyksiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja kohdekielisiin medioihin. Harjoitetaan medialukutaitoa.

Espanjan abikertaus, 2 op (EAB39)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Valmistaa opiskelijat monipuolisesti espanjan ylioppilaskokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan erilaisia ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä
- Kerrataan kielioppia
- Kerrataan ja laajennetaan sanavarastoa
- Harjoitellaan kirjallista tuottamista ja kuullunymmärtämistä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä suoritettu= S/ hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Valmistaudutaan ylioppilastutkintoon. Harjoitellaan eri tehtävätyyppejä, laajennetaan sanavarastoa, kerrataan kielioppia, kirjoitetaan aineita ja tehdään kuullunymmärtämisharjoituksia.

7.3.5. Vieraat kielet, ranska, B3-oppimäärä (RAB)**Oppiaineen tehtävä**

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmisiin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Osaamisen arviointi

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojaksot

Tutustaan toisiimme ja uuteen kieleen, 2 op (RAB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan
- löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä
- hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa
- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- rutiininomaiset viestintätilanteet
- keskeisimmät viestintästrategiat
- tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan ranskan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

Ranskan kieli arjessani, 2 op (RAB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan selviytymistä erilaisissa sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää viestintästrategioiden käyttöä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan selviytymistä erilaisissa sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää viestintästrategioiden käyttöä.

Koulussa ja vapaalla, 2 op (RAB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja arjessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

Monenlaista elämää, 2 op (RAB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit
- Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta
- arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurieroja vertailua

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan eri kulttuureista kertomista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan ranskankielisiin yhteiskuntiin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vertaillaan kulttuurieroja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan kohdekielen maantieteelliseen levinneisyyteen ja variantteihin, sekä vertaillaan kulttuurieroja.

Hyvinvointi ja terveys, 2 op (RAB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- hyvinvointi ja terveys
- eri elämänvaiheet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Käsitellään hyvinvointiin vaikuttavia teemoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan hyvinvointiosaamiseen liittyviä asiointitilanteita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin aihepiireihin.

Kulttuuria ja ilmiötä, 2 op (RAB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kertomaan kulttuurista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustutaan eri taidemuotoihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan ranskankielisten kielialueiden kulttuuriin ja ilmiöihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan ranskankielisten kielialueiden kulttuuriin ja ilmiöihin nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

Opiskelu, työ ja tulevaisuus, 2 op (RAB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan opiskelusta ja työelämästä kertomista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan kouluun, jatko-opiskeluun, työelämään ja nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin liittyviin aihepiireihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan opiskeluun ja työntekoon ranskankielisissä maissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan kouluun, jatko-opiskeluun, työelämään ja nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin liittyviin aihepiireihin.

Globaali maailma ja mediat, 2 op (RAB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutusta ajankohtaisista aiheista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tutustutaan globaaleihin kysymyksiin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja kohdekielisiin medioihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja kohdekielisiin medioihin. Harjoitetaan medialukutaitoa.

Lyhyen ranskan abikertaus, 2 op (RAB39)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- ylioppilaskokeeseen valmistautuminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- harjoitellaan kirjallista tuottamista ja kuullunymmärtämistä
- kerrataan kielioppia
- kerrataan ja laajennetaan sanavarastoa
- harjoitellaan erilaisia ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Valmistaudutaan ylioppilastutkintoon. Harjoitellaan eri tehtävätyyppejä, kerrataan kielioppia, laajennetaan sanavarastoa, kirjoitetaan aineita ja tehdään kuullunymmärtämisharjoituksia.

Kieliopin ja sanaston tuki, 2 op (RAB310)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- peruskoulun oppimäärän kertaus

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskeisen kieliopin ja sanaston kertaus

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Sopii ensimmäiseksi opintojaksoksi niille, jotka ovat opiskelleet ranskaa peruskoulun 8. luokalta alkaen (B2-kielenä). Myös lukiossa opintonsa aloittaneille opintojakso sopii kertaukseksi ensimmäisen vuoden opintojen jälkeen.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RAB311)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- suullisen kielitaidon kehittäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- ääntäminen ja intonaatio
- vuorovaikutustilanteet
- dialogin rakentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Keskitytään puheen ymmärtämisen ja puhumisen harjoitteluun. Tavoitteena on kannustaa opiskelijaa käyttämään ranskan kieltä rohkeasti ja opetella arkipäivän tilanteissa selviytymistä.

Kieliopin ja kuullun kertaus abeille, 2 op (RAB312)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- kielitaidon kehittäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kieliopin kertaus
- kuullunymmärtämisen harjoittelu

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään kielioppia ja tehdään vaativampia kuuntelutehtäviä. Niiden opiskelijoiden, jotka osallistuvat ranskan ylioppilaskokeeseen syksyllä, suositellaan valitsevan tämä opintojakso yökokeeseen valmistautumista ajatellen.

7.3.6. Vieraat kielet, saksa, B3-oppimäärä (SAB)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Osaamisen arviointi

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojaksot

Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen, 2 op (SAB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan
- löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä
- hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa
- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiininomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan saksan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan saksan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

Saksan kieli arjessani, 2 op (SAB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Vuorovaikutusosaaminen**

Harjoitellaan selviytymistä erilaisissa sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää viestintästrategioiden käyttöä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan selviytymistä erilaisissa sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää viestintästrategioiden käyttöä.

Koulussa ja vapaalla, 2 op (SAB33)**Opintojakson moduulit**

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Vuorovaikutusosaaminen**

Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja arjessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

Monenlaista elämää, 2 op (SAB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vertaillaan kulttuurieroja.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan eri kulttuureista kertomista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan saksankielisiin yhteiskuntiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan kohdekielen maantieteelliseen levinneisyyteen ja variantteihin, sekä vertaillaan kulttuurieroja.

Hyvinvointi ja terveys, 2 op (SAB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Käsitellään hyvinvointiin vaikuttavia teemoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan hyvinvointiin liittyviä asiointitilanteita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin aihepiireihin.

Kulttuuria ja ilmiöitä, 2 op (SAB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuurialueet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan saksankielisten kielialueiden kulttuuriin ja ilmiöihin.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kertomaan kulttuurista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustutaan eri taidemuotoihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan saksankielisten kielialueiden kulttuuriin ja ilmiöihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

Opiskelu, työ ja tulevaisuus, 2 op (SAB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan kouluun, jatko-opiskeluun, työelämään ja nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin liittyviin aihepiireihin.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan opiskelusta ja työelämästä kertomista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan opiskeluun ja työntekoon saksankielisissä maissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan kouluun, jatko-opiskeluun, työelämään ja nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin liittyviin aihepiireihin.

Globaali maailma ja mediat, 2 op (SAB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tutustutaan globaaleihin kysymyksiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutusta ajankohtaisista aiheista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja kohdekielisiin medioihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja kohdekielisiin medioihin. Harjoitetaan medialukutaitoa.

Lyhyen saksan abikertaus, 2 op (SAB39)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Valmistaa opiskelijat saksan ylioppilaskirjoituksiin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan ylioppilaskokeen erilaisia tehtävätyyppejä
- Kerrataan kielioppia
- Kerrataan ja laajennetaan sanavarastoa
- Harjoitellaan kirjallista tuottamista ja kuullunymmärtämistä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Valmistaudutaan ylioppilastutkintoon. Harjoitellaan eri tehtävätyyppejä, kerrataan kielioppia, laajennetaan sanavarastoa, kirjoitetaan aineita ja tehdään kuullun ymmärtämisharjoituksia.

Kieliopin ja sanaston tuki, 2 op (SAB310)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Keskeisen kieliopin ja sanaston kertaus

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Sopii ensimmäiseksi niille, jotka ovat opiskelleet saksaa peruskoulun 8. luokalta alkaen (B2-kielenä). Myös lukiossa opintonsa aloittaneille tämä sopii kertaukseksi ensimmäisen vuoden opintojen jälkeen.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (SAB311)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Suullisen kielitaidon kehittäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ääntäminen ja intonaatio
- Vuorovaikutustilanteet
- Dialogin rakentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla kerrataan oppimäärän pakollisilla opintojaksoilla käsiteltyjä aihepiirejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Keskitytään puheen ymmärtämisen ja puhumisen harjoitteluun kiinnittäen huomiota ääntämiseen ja intonaatioon. Tavoitteena on kannustaa opiskelijaa käyttämään saksan kieltä rohkeasti ja arkipäivän tilanteissa selviytymistä.

Kieliopin ja kuullun kertaus abeille, 2 op (SAB312)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kielitaidon kehittäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kieliopin kertaus
- Kuullunymmärtämisen harjoittelu

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kerrataan ja syvennetään kielioppia ja tehdään vaativampia kuuntelutehtäviä. Niiden opiskelijoiden, jotka osallistuvat saksan ylioppilaskokeeseen syksyllä, kannattaa ehdottomasti valita tämä opintojakso yo-kokeeseen valmistautumista ajatellen.

7.3.7. Vieraat kielet, venäjä, B3-oppimäärä (VEB)

Oppiaineen tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Osaamisen arviointi

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojaksot

Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen, 2 op (VEB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan
- löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä
- hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa
- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- rutiininomaiset viestintätilanteet
- keskeisimmät viestintästrategiat
- tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan venäjän asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan venäjän kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

Venäjän kieli arjessani, 2 op (VEB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan selviytymistä erilaisissa sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää viestintästrategioiden käyttöä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan selviytymistä erilaisissa sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää viestintästrategioiden käyttöä.

Koulussa ja vapaalla, 2 op (VEB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja arjessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

Monenlaista elämää, 2 op (VEB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit
- Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta
- arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurieroja vertailua

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan eri kulttuureista kertomista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan Venäjän yhteiskunnallisiin ilmiöihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vertaillaan kulttuurieroja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan kohdekielen maantieteelliseen levinneisyyteen sekä vertaillaan kulttuurieroja.

Hyvinvointi ja terveys, 2 op (VEB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- hyvinvointi ja terveys
- eri elämänvaiheet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Hyvinvointiosaaminen**

Käsitellään hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan hyvinvointiin liittyviä asiointitilanteita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin, ja elämänvaiheisiin liittyviin aihepiireihin.

Kulttuuria ja ilmiöitä, 2 op (VEB36)**Opintojakson moduulit**

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Vuorovaikutusosaaminen**

Harjoitellaan kertomaan kulttuurista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustutaan eri taidemuotoihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan venäläiseen kulttuuriin ja ilmiöihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan venäläiseen kulttuuriin ja ilmiöihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

Opiskelu, työ ja tulevaisuus, 2 op (VEB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan opiskelusta ja työelämästä kertomista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan kouluun, jatko-opiskeluun, työelämään ja nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin liittyviin aihepiireihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan opiskeluun ja työntekoon Venäjällä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan kouluun, jatko-opiskeluun, työelämään ja nuorten tulevaisuuden suunnitelmiin liittyviin aihepiireihin.

Globaali maailma ja mediat, 2 op (VEB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutusta ajankohtaisista aiheista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tutustutaan globaaleihin kysymyksiin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja kohdekielisiin medioihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja kohdekielisiin medioihin. Harjoitellaan medialkutaaitoa.

Venäjän abikertaus, 2 op (VEB39)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Valmistaa opiskelijoita monipuolisesti venäjän ylioppilaskokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- harjoitellaan ylioppilaskokeen erilaisia tehtävätyyppejä
- kerrataan kielioppia
- kerrataan ja laajennetaan sanavarastoa
- harjoitellaan kirjallista tuottamista ja kuullun ymmärtämistä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Valmistaudutaan ylioppilastutkintoon. Harjoitellaan eri tehtävätyyppejä, kerrataan kielioppia, laajennetaan sanavarastoa, kirjoitetaan aineita ja tehdään kuullunymmärtämisharjoituksia.

7.3.8. Vieraat kielet, kiina, B3-oppimäärä (KIB)

Oppiaineen tehtävä

Aasian ja Afrikan kielillä tarkoitetaan maailman valtakieliä, kuten japania, kiinaa ja arabiaa, joissa käytetään monenlaisia kirjoitusjärjestelmiä.

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä. Opetus auttaa opiskelijaa muodostamaan käsityksen kohdekielen eurooppalaisista kielistä poikkeavista erityispiirteistä sekä kehittymään kohdekielen kirjoitusmerkistön hallinnassa.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suullisen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tieteen- ja tiedonaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Laaja-alaiset osaamiset

Vuorovaikutusosaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksot

Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen, 2 op (KIB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKAAB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin ja hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan
- löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä
- hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa
- tutustuu vähitellen kirjaimistoon ja kirjoitusmerkkeihin ja harjoittelee niiden tunnistamista ja lukemista
- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- rutiininomaiset viestintätilanteet
- keskeisimmät viestintästrategiat
- tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeämpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan kiinan asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan kiinan asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeitä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

Kiinan kieli arjessani, 2 op (KIB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKAAB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 (puhuttu kieli) ja A1.1 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti*
- *harjoittelee kirjoittamaan lisää*
- *tutustuu mahdollisuuksien mukaan siihen, kuinka kieltä kirjoitetaan digitaalisilla työvälineillä.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan selviytymistä erilaisissa sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää viestintästrategioiden käyttöä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan selviytymistä erilaisissa sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää viestintästrategioiden käyttöä.

Koulussa ja vapaalla, 2 op (KIB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKAAB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 (puhuttu kieli) ja A1.1 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti*
- *harjoittelee kirjoittamista ja omien lyhyiden tekstien tuottamista turvautuen tarpeen mukaan digitaalisiin työvälineisiin.*

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet (arjessa), tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja arjessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

Monenlaista elämää, 2 op (KIB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKAAB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 (puhuttu kieli) ja A1.1 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti
- kehittää kirjoitustaitoaan
- oppii hyödyntämään perinteisiä ja digitaalisia sanakirjoja ja sanastoja.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit
- Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta
- arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurieroja vertailua

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vertaillaan kulttuurieroja.

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan eri kulttuureista kertomista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan kiinankielisiin yhteiskuntiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan kiinan maantieteelliseen levinneisyyteen ja variantteihin, sekä vertaillaan kulttuurieroja.

Hyvinvointi ja terveys, 2 op (KIB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKAAB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 (puhuttu kieli) ja A1.2 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan hyvinvointiin liittyviä asiointitilanteita.

Hyvinvointiosaaminen

Käsitellään hyvinvointiin vaikuttavia teemoja.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Harjoitellaan kulttuurisidonnaisia viestintästrategioita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan erilaisiin hyvinvoinnin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin aihepiireihin.

Kulttuuria ja ilmiöitä, 2 op (KIB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKAAB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 (puhuttu kieli) ja A1.2 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti*
- *jatkaa omien tekstien tuottamista sekä käsin kirjoittaen että digitaalisia työvälineitä hyödyntäen.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuurialueet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan kertomaan kulttuureista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan kiinankielisten kielialueiden kulttuuriin ja ilmiöihin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustutaan eri taidemuotoihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan kiinankielisten kielialueiden kulttuuriin ja ilmiöihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

Opiskelu, työ ja tulevaisuus, 2 op (KIB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKAAB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 (puhuttu kieli) ja A1.3 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan opiskelusta ja työnteosta kertomista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan opiskeluun ja työnteeseen kiinankielisissä maissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan koulun, jatko-opiskeluun ja nuorten tulevaisuuden suunnitelmiin liittyviin aihepiireihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan koulun, jatko-opiskeluun, työelämään ja nuorten tulevaisuuden suunnitelmiin liittyviin aihepiireihin.

Globaali maailma ja mediat, 2 op (KIB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKAAB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 (puhuttu kieli) ja A1.3 (kirjoitettu kieli) tavoitteiden mukaisesti.*

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*

Paikallinen lisäys

- medialukutaito

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Harjoitellaan vuorovaikutusta ajankohtaisista aiheista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja kohdekielisiin medioihin.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tutustaan globaaleihin kysymyksiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan ajankohtaisiin aiheisiin ja kohdekielisiin medioihin. Harjoitellaan medialukutaitoa.

7.3.9. Vieraat kielet, latina, B3-oppimäärä (VKLKB3)

Tavoitteet

Latinan kielen B3-oppimäärän opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- *kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi*
- *ymmärtää latinan kielen merkityksen kulttuurissa ja tieteissä*
- *ymmärtää latinan kielen vaikutuksen eurooppalaisten kielten kehitykseen*
- *oppii tuntemaan kreikkalais-roomalaisen maailman historiaa, kulttuuria ja mytologiaa sekä tekee huomioita niiden vaikutuksesta eurooppalaiseen ja suomalaiseen kulttuuriin*
- *osaa kohtalaisen hyvin perussanastoa ja keskeisiä muoto- ja lauseopin rakenteita sekä yleisiä idiomaattisia ilmauksia*
- *ymmärtää apuvälineitä käyttäen helppoa autenttista tekstiä, osaa poimia yksittäisiä tietoja ja pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden perusteella.*

Osaamisen arviointi

Opiskelijan kielen osaamista arvioidaan latinan kielen erityisten tavoitteiden mukaan sekä soveltuvien osien vieraiden kielten yhteisten tavoitteiden mukaan. Kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa voidaan hyödyntää ottaen huomioon latinan kielen erityispiirteet ja käyttöalueen rajallisuus. Opintojen aikana annetaan monipuolisesti palautetta opiskelijan edistymisestä oppimisprosessin eri vaiheissa. Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään itse- ja vertaisarviointia.

Opintojaksot

Ikkunat auki antiikkiin, 2 op (LAB31)

Opintojakson moduulit

- Ikkunat auki antiikkiin, 2 op (LAB31), Valinnainen

Tavoitteet

Ikkunat auki antiikkiin

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy kertomaan itsestään perusasioita latinaksi*
- *tutustuu kielen keskeisiin piirteisiin*
- *tutustuu antiikin kulttuuriin ja latinan kieleen nykyajan näkökulmasta*
- *ymmärtää latinan kielen aseman Euroopan kielten joukossa ja erityisesti romaanisissa kielissä.*

Keskeiset sisällöt

Ikkunat auki antiikkiin

- *Rooman valtakunnan latinan kielen vaiheet pääpiirteittäin*
- *antiikin ja nykypäivän Italiaa ja roomalaisia*

Paikallinen lisäys

- *Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kielen opiskelemisen lisäksi latinan opintojaksoissa tutustutaan antiikin Kreikan ja Rooman historiaan ja kulttuuriin sekä myös myöhempien aikojen historiaan. Latinan opinnot syventävät länsimaisen ja myös suomalaisen kulttuurin tuntemusta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Latinan opiskelu tukee muiden kielten sanaston ja kieliopin oppimista, syventää yleistä kielitajua ja yleissivistystä sekä on avuksi monien tieteenalojen sanaston ymmärtämisessä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa korostuu vuorovaikutusosaaminen sekä kielenopiskelutaitojen kehittyminen.

Hyvinvointiosaaminen

Suunnilleen samana säilyvän opetusryhmän ansiosta latinan opinnoissa korostuu hyvinvointiosaaminen, kun ryhmän jäsenet tulevat tutuiksi ja hyvinvointiosaamista ja vuorovaikutustaitoja on luontevaa kehittää tutussa ryhmässä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Antiikin Italiaa ja roomalaisia sekä latinan kieltä lähestytään nykyajan näkökulmasta. Perehdytään latinan kielen vaiheisiin. Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Antiikin elämää, 2 op (LAB32)

Opintojakson moduulit

- Antiikin elämää, 2 op (LAB32), Valinnainen

Tavoitteet

Antiikin elämää

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää kielitietoisuuttaan ja oppii käyttämään kieliopillisia käsitteitä*
- *oppii ymmärtämään kielen rakenteita ja lisää muoto-opin osaamistaan*

- *tutustuu pääpiirteittäin elämään antiikin aikaisessa kaupungissa.*

Keskeiset sisällöt

Antiikin elämää

- *yksityinen ja julkinen elämä antiikissa*
- *työnteke antiikissa*
- *orjuus*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kielen opiskelemisen lisäksi latinan opintojaksoilla tutustutaan antiikin Kreikan ja Rooman historiaan ja kulttuuriin sekä myös myöhempien aikojen historiaan. Latinan opinnot syventävät länsimaisen ja myös suomalaisen kulttuurin tuntemusta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Latinan opiskelu tukee muiden kielten sanaston ja kieliopin oppimista, syventää yleistä kielitajua ja yleissivistystä sekä on avuksi monien tieteidenalojen sanaston ymmärtämisessä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa käsitellään yhteiskunnallisia kysymyksiä, tasa-arvoa, demokratiaa, työntekeä ja niiden historiaa.

Hyvinvointiosaaminen

Suunnilleen samana säilyvän opetusryhmän ansiosta latinan opinnoissa korostuu hyvinvointiosaaminen, kun ryhmän jäsenet tulevat tutuiksi ja hyvinvointiosaamista ja vuorovaikutustaitoja on luontevaa kehittää tutussa ryhmässä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan yksityiseen ja julkiseen elämään sekä työntekoon antiikin aikaisessa kaupungissa. Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Tietoa, taitoa ja taruperintöä, 2 op (LAB33)

Opintojakson moduulit

- Tietoa, taitoa ja taruperintöä, 2 op (LAB33), Valinnainen

Tavoitteet

Tietoa, taitoa ja taruperintöä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- laajentaa lauseopin osaamistaan
- harjaantuu lukemaan ja suomentamaan fiktiivisiä tekstejä.

Keskeiset sisällöt

Tietoa, taitoa ja taruperintöä

- antiikin vapaa-aika
- antiikin roomalaisnuorten kasvatus ja koulunkäynti
- antiikin kreikkalais-roomalainen jumaltarusto ja faabelit

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Latinan opiskelu tukee muiden kielten sanaston ja kieliopin oppimista, syventää yleistä kielitajua ja yleissivistystä sekä on avuksi monien tieteenalojen sanaston ymmärtämisessä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kielen opiskelemisen lisäksi latinan opintojaksoilla tutustutaan antiikin Kreikan ja Rooman historiaan ja kulttuuriin sekä myös myöhempien aikojen historiaan. Latinan opinnot syventävät länsimaisen ja myös suomalaisen kulttuurin tuntemusta.

Hyvinvointiosaaminen

Suunnilleen samana säilyvän opetusryhmän ansiosta latinan opinnoissa korostuu hyvinvointiosaaminen, kun ryhmän jäsenet tulevat tutuiksi ja hyvinvointiosaamista ja vuorovaikutustaitoja on luontevaa kehittää tutussa ryhmässä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan roomalaisten harrastuksiin, roomalaisnuorten kasvatukseen ja koulunkäyntiin sekä antiikin kreikkalais-roomalaiseen tarustoon. Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Rooman historian vaiheita, 2 op (LAB34)

Opintojakson moduulit

- Rooman historian vaiheita, 2 op (LAB34), Valinnainen

Tavoitteet

Rooman historian vaiheita

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää muoto- ja lauseopin tuntemustaan
- tutustuu pääpiirteittäin Rooman historiaan
- tutustuu etruskeihin.

Keskeiset sisällöt

Rooman historian vaiheita

- Rooman varhaishistoria ja siihen liittyvät tarut
- Rooman historian käännekohtat
- Rooman kehittyminen maailmanvallaksi
- roomalainen aikakäsitys

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Latinan opiskelu tukee muiden kielten sanaston ja kieliopin oppimista, syventää yleistä kielitajua ja yleissivistystä sekä on avuksi monien tieteidenalojen sanaston ymmärtämisessä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kielen opiskelemisen lisäksi latinan opintojaksoilla tutustutaan antiikin Kreikan ja Rooman historiaan ja kulttuuriin sekä myös myöhempien aikojen historiaan. Latinan opinnot syventävät länsimaisen ja myös suomalaisen kulttuurin tuntemusta.

Hyvinvointiosaaminen

Suunnilleen samana säilyvän opetusryhmän ansiosta latinan opinnoissa korostuu hyvinvointiosaaminen, kun ryhmän jäsenet tulevat tutuiksi ja hyvinvointiosaamista ja vuorovaikutustaitoja on luontevaa kehittää tutussa ryhmässä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan pääpiirteittäin Rooman varhaishistoriaan ja siihen liittyviin taruihin, Rooman historian käännekohtiin ja Rooman kehittymiseen maailmanvallaksi. Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Merkittäviä roomalaisia, 2 op (LAB35)

Opintojakson moduulit

- Merkittäviä roomalaisia, 2 op (LAB35), Valinnainen

Tavoitteet

Merkittäviä roomalaisia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- täydentää lauseopin osaamistaan
- hallitsee keskeisen muoto-opin
- syventää tietämystään roomalaisesta yhteiskunnasta
- tutustuu runomitoista heksametriin.

Keskeiset sisällöt

Merkittäviä roomalaisia

- Rooman historian merkkihenkilöitä
- roomalaiset hyveet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Latinan opiskelu tukee muiden kielten sanaston ja kieliopin oppimista, syventää yleistä kielitajua ja yleissivistystä sekä on avuksi monien tieteidenalojen sanaston ymmärtämisessä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kielen opiskelemisen lisäksi latinan opintojaksoilla tutustutaan antiikin Kreikan ja Rooman historiaan ja kulttuuriin sekä myös myöhempien aikojen historiaan. Latinan opinnot syventävät länsimaisen ja myös suomalaisen kulttuurin tuntemusta.

Hyvinvointiosaaminen

Suunnilleen samana säilyvän opetusryhmän ansiosta latinan opinnoissa korostuu hyvinvointiosaaminen, kun ryhmän jäsenet tulevat tutuiksi ja hyvinvointiosaamista ja vuorovaikutustaitoja on luontevaa kehittää tutussa ryhmässä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa käsitellään erilaisia eettis-yhteiskunnallisia kysymyksiä sekä antiikin ihmisten käsityksiä hyveistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan joihinkin Rooman historian kannalta merkittäviin henkilöihin. Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Kulttuuriperintömme, 2 op (LAB36)

Opintojakson moduulit

- Kulttuuriperintömme, 2 op (LAB36), Valinnainen

Tavoitteet

Kulttuuriperintömme

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään sijamuotojen käytöstä lauseessa
- monipuolistaa käsitystään antiikista periytyvästä kulttuurista
- tutustuu lyyrisiin runomittoihin.

Keskeiset sisällöt

Kulttuuriperintömme

- antiikin kulttuurin eri alueet ja niiden merkitys kulttuuriperinnössämme
- antiikin tieteet ja taiteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Latinan opiskelu tukee muiden kielten sanaston ja kieliopin oppimista, syventää yleistä kielitajua ja yleissivistystä sekä on avuksi monien tieteidenalojen sanaston ymmärtämisessä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kielen opiskelemisen lisäksi latinan opintojaksoilla tutustutaan antiikin Kreikan ja Rooman historiaan ja kulttuuriin sekä myös myöhempien aikojen historiaan. Latinan opinnot syventävät länsimaisen ja myös suomalaisen kulttuurin tuntemusta.

Hyvinvointiosaaminen

Suunnilleen samana säilyvän opetusryhmän ansiosta latinan opinnoissa korostuu hyvinvointiosaaminen, kun ryhmän jäsenet tulevat tutuiksi ja hyvinvointiosaamista ja vuorovaikutustaitoja on luontevaa kehittää tutussa ryhmässä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso antaa kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia nähdä antiikin kulttuurien vaikutus nyky-yhteiskunnassa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan antiikin kulttuurin eri alueisiin ja tarkastellaan niiden merkitystä kulttuuriperinnössämme. Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Viestejä menneisyydestä, 2 op (LAB37)

Opintojakson moduulit

- Viestejä menneisyydestä, 2 op (LAB37), Valinnainen

Tavoitteet

Viestejä menneisyydestä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hioo lauseopin (syntaksin) taitojaan*
- *tarkastelee elämän suuria kysymyksiä antiikin näkökulmasta autenttisten tekstikatkelmien pohjalta.*

Keskeiset sisällöt

Viestejä menneisyydestä

- *tekstit avaimena menneisyyden arkeen*
- *antiikin roomalaisten elämä ja suhtautuminen elämän eri ilmiöihin*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Latinan opiskelu tukee muiden kielten sanaston ja kieliopin oppimista, syventää yleistä kielitajua ja yleissivistystä sekä on avuksi monien tieteidenalojen sanaston ymmärtämisessä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kielen opiskelemisen lisäksi latinan opintojaksoilla tutustutaan antiikin Kreikan ja Rooman historiaan ja kulttuuriin sekä myös myöhempien aikojen historiaan. Latinan opinnot syventävät länsimaisen ja myös suomalaisen kulttuurin tuntemusta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa käsitellään eettisyyteen ja ympäristöön liittyviä kysymyksiä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa käsitellään antiikin kirjallisuuteen liittyviä tekstejä viestinnän näkökulmasta ja nähdään niiden vaikutus myöhempään aikoihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tarkastellaan antiikin kirjallisuuteen liittyviä tekstejä viestinnän näkökulmasta. Tutkitaan, mitä tekstit voivat kertoa roomalaisten elämästä ja suhtautumisesta elämän eri ilmiöihin. Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Latinaa kautta vuosisatojen, 2 op (LAB38)

Opintojakson moduulit

- Latinaa kautta vuosisatojen, 2 op (LAB38), Valinnainen

Tavoitteet

Latinaa kautta vuosisatojen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutkii muokattuja tekstejä ja helppoja autenttisia tekstinäytteitä*
- *nauttii latinan kielen moninaisuudesta kautta vuosisatojen ja ymmärtää latinan kielen arvon monenlaisen viestinnän välineenä.*

Keskeiset sisällöt

Latinaa kautta vuosisatojen

- *latinan kielen käyttöalueet myöhäisantiikista nykypäivään*
- *kristillinen ja humanistinen latina*
- *latinan lausuminen eri maissa*
- *Suomen latiniteetti*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Latinan opiskelu tukee muiden kielten sanaston ja kieliopin oppimista, syventää yleistä kielitajua ja yleissivistystä sekä on avuksi monien tieteidenalojen sanaston ymmärtämisessä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kielen opiskelemisen lisäksi latinan opintojaksoilla tutustutaan antiikin Kreikan ja Rooman historiaan ja kulttuuriin sekä myös myöhempien aikojen historiaan. Latinan opinnot syventävät länsimaisen ja myös suomalaisen kulttuurin tuntemusta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan latinan kieltä monenlaisen viestinnän välineenä eri aikoina.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutkitaan muokattujen tekstien ja helppojen autenttisten tekstinäytteiden avulla, miten latinaa on käytetty eri aikoina myöhäisantiikista meidän päiviimme asti. Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Luonnontieteiden latina, 2 op (LAB39)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija saa taitoja ja valmiuksia luonnontieteiden ja matematiikan opiskeluun sekä lukiossa että lukion jälkeisissä jatko-opinnoissa
- opiskelija tutustuu latinan kieleen ja sen peruskielioppiin sekä kreikkalaisiin aakkosiin ja sanoihin
- opiskelija ymmärtää latinan ja kreikan kielen merkityksen eri tieteenoaloilla
- opiskelija pystyy apuvälineitä käyttäen ymmärtämään ja muodostamaan esimerkiksi lääketieteellisiä diagnooseja latinaksi

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa opiskellaan luonnontieteiden ja matematiikan termejä, merkintätapoja ja tieteellisiä nimiä latinan ja kreikan kielen näkökulmasta.
- Opintojaksossa tutustutaan latinan opiskeluun ja sen tarjoamaan hyötyyn esimerkiksi lääketieteen opiskelussa.

- Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Latinan opiskelu tukee muiden kielten sanaston ja kieliopin oppimista, syventää yleistä kielitajua ja yleissivistystä sekä on avuksi monien tieteidenalojen sanaston ymmärtämisessä. Opintojaksossa käsitellään useiden tieteidenalojen terminologiaa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso tukee luonnontieteiden ja matematiikan opiskelua lukiossa, jatko-opinnoissa ja työelämässä, esimerkiksi lääketieteeseen liittyvillä aloilla.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa käsitellään eettisyyteen ja ympäristöön liittyviä kysymyksiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa opiskellaan luonnontieteiden ja matematiikan termejä, merkintätapoja ja tieteellisiä nimiä latinan ja kreikan kielen näkökulmasta. Erityistä huomiota kiinnitetään lääketieteen terminologiaan. Opintojakso antaa valmiuksia lukion jälkeisiin opintoihin: opintojaksoon sisältyy yliopistoyhteistyötä ja tutustumista lääketieteen opiskeluun yliopistossa. Opintojakson aikana voidaan järjestää vapaaehtoinen opintoretki, mutta maksuton vaihtoehto on tarjolla. Opintoretken kustannukset koostuvat matkakuluista ja/tai pääsymaksuista.

7.4. Matematiikka (MA)

Oppiaineen tehtävä

Matematiikan opiskelu antaa opiskelijalle valmiudet ymmärtää, soveltaa ja tuottaa sekä arvioida matemaattisesti esitettyä tietoa. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään matematiikan merkityksen aikamme kulttuurissa ja huomaamaan sen välttämättömyyden eri aloilla kuten tekniikassa, lääke-, talous-, yhteiskunta- ja luonnontieteissä sekä taiteissa. Matematiikan opetuksen tehtävänä on perehdyttää opiskelija matematiikan peruskäsitteisiin, perusideoihin ja rakenteisiin sekä ohjata käyttämään puhuttua, kirjoitettua ja muutoin ilmaistua matematiikkaa. Opetus kehittää laskemisen, luovan ajattelun sekä ilmiöiden mallintamisen, ennustamisen ja ongelmien ratkaisemisen taitoja.

Matematiikan opiskelussa opiskelija kehittyy hyödyntämään tietokoneohjelmistoja ja digitaalisia tiedonlähteitä oppimisessa, tutkimisessa sekä ongelmanratkaisussa. Hän myös oppii arvioimaan tietoteknisten välineiden hyödyllisyyttä ja käytön rajallisuutta.

Laaja-alainen osaaminen

Opetuksessa tutkitaan arkielämän ja matematiikan välisiä yhteyksiä sekä hyödynnetään mahdollisuuksia vahvistaa opiskelijan kiinnostusta, itsetuntoa ja tiedonhankintaprosesseja sekä kannustaa opiskelijaa kokeiluihin ja sinnikkääseen työskentelyyn. Matematiikassa opittavia taitoja sovelletaan omien tavoitteiden asettamisessa ja päätöksenteossa sekä pohditaan, kuinka matematiikan taitoja voidaan hyödyntää kestävässä kehityksessä ja ihmiskuntaan liittyvien ongelmien ratkaisussa. Näin vahvistetaan opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista, eettistä ja ympäristöosaamista** sekä **hyvinvointiosaamista**.

Opetuksen lähtökohdat valitaan opiskelijoita kiinnostavista aiheista, ilmiöistä ja niihin liittyvistä ongelmista, joita voidaan ratkoa matematiikan avulla. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja, joissa opiskelijat työskentelevät yksin ja yhdessä. Tällä vahvistetaan mm. **vuorovaikutusosaamista**. Opetustavat valitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Opetustilanteet järjestetään siten, että ne herättävät opiskelijan tekemään havaintojensa pohjalta kysymyksiä, oletuksia ja päätelmiä sekä perustelemaan niitä.

Matematiikan opiskelu tukee **globaali- ja kulttuuriosaamisen** sekä **monitieteisen ja luovan osaamisen** laaja-alaisia tavoitteita. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään matematiikan merkitys erilaisissa kulttuureissa ja historian kehityksessä sekä sen luonne universaalina kielenä. Opiskelija oppii hahmottamaan matemaattisten käsitteiden merkityksiä ja tunnistamaan, kuinka ne liittyvät laajempiin kokonaisuuksiin sekä matematiikassa että muissa oppiaineissa. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään matematiikan kieltä ja merkintöjä sekä ajattelua tukevia kuvia, piirroksia ja välineitä. Opiskelijaa tuetaan taidossa siirtyä eri matemaattisen tiedon esitysmuodoista toiseen ilmiöiden mallintamisessa, ongelman ymmärtämisessä ja ratkaisemisessa sekä tuloksesta keskustelemisessä.

Tavoitteet

Matematiikan opetuksen yleisenä tavoitteena on, että

opiskelija

- saa myönteisiä oppimiskokemuksia, tottuu pitkäjänteiseen työskentelyyn ja oppii luottamaan omiin matemaattisiin kykyihinsä, taitoihinsa ja ajatteluunsa
- ymmärtää matematiikan sekä ainutlaatuisena itsenäisenä tieteenalana että käyttökelpoisena välineenä, kun mallinnetaan, hallitaan tai ennustetaan yhteiskunnan, talouden tai luonnon ilmiöitä
- rakentaa matemaattista pohjaa jatko-opinnoilleen
- harjaantuu käsittelemään tietoa matematiikalle ominaisella tavalla ja tottuu tekemään otaksumia, tutkimaan niiden oikeellisuutta, laatimaan perusteluja sekä arvioimaan perustelujen pätevyyttä ja tulosten yleistettävyyttä
- kykenee seuraamaan matemaattista esitystä, lukemaan matemaattista tekstiä, keskustelemaan matematiikasta, perustelemaan väitteitä ja arvioimaan eri muodoissa tarjottua informaatiota
- harjaantuu mallintamaan käytännön ongelmatilanteita ja hyödyntämään erilaisia ratkaisustrategioita
- rohkaistuu myös kokeilemaan ja tutkimaan toimintaan, ongelmien ratkaisujen keksimiseen ja selkeään esittämiseen
- osaa käyttää tarkoituksenmukaisia matemaattisia menetelmiä, ohjelmistoja ja tietolähteitä sekä ymmärtää ettei ohjelmiston tuottama tulos yksinään riitä osoittamaan, todistamaan tai perustelemaan väitettä.

Osaamisen arviointi

Monipuolisella arvioinnilla ja kannustavalla palautteella tuetaan opiskelijan matemaattisen ajattelun ja itseluottamuksen kehittymistä sekä ylläpidetään ja vahvistetaan opiskelumotivaatiota. Arviointi ohjaa opiskelijaa kehittämään matematiikan osaamistaan ja ymmärtämistään sekä pitkäjänteisen työskentelyn taitojaan. Sillä autetaan opiskelijaa kehittämään matemaattisten ratkaisujen esittämistä, tuetaan häntä käsitteiden muodostamisprosessissa ja ohjataan oman työn arvioimiseen. Onnistunut palaute auttaa opiskelijaa huomaamaan vahvuutensa sekä sen, mitä ja miten tietoja ja taitoja tulisi edelleen kehittää.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota laskutaitoon, menetelmien valintaan, matemaattisen ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoihin, päätelmien perusteleamiseen ja analysoimiseen sekä ohjelmistojen valintaan ja käyttöön.

Oppimäärän vaihtaminen

Kun matematiikan oppimäärää vaihdetaan pitkästä lyhyeen, suoritettuja opintoja luetaan hyväksi seuraavalla tavalla:

Pitkän oppimäärän moduuli	Lyhyen oppimäärän moduuli
MAA2	MAB2
MAA3	MAB3
MAA6	MAB8
MAA8	MAB5
MAA9	MAB7

Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytyt suoritettut opinnot tai vaihdon yhteydessä moduuleista yli jääviä opintopisteitä vastaavat hyväksytysti suoritettut osaopinnot voivat olla lyhyen oppimäärän muita valinnaisia tai temaattisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelijan siirtyessä pitkästä oppimäärästä lyhyeen oppimäärään tulee opiskelijalle hänen niin halutessa järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi.

Kun opiskelija siirtyy lyhyestä oppimäärästä pitkään oppimäärään, häneltä voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen. Vaihdon yhteydessä moduuleista puuttumaan jäävät opintopisteet tulee suorittaa paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän moduuleja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin kyseiset moduulit voidaan lukea hyväksi opiskelijan varsinaisen oppimäärän muiksi valinnaisiksi tai temaattisiksi opinnoiksi paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

7.4.1. Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus (MAY)

Opintojaksot

Luvut ja yhtälöt, 2 op (MAY1)

Opintojakson moduulit

- Luvut ja yhtälöt, 2 op (MAY1), Pakollinen

Tavoitteet

Luvut ja yhtälöt

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kerta prosenttilaskennan periaatteet
- osaa käyttää verrannollisuutta ongelmanratkaisussa
- syventää murtolukujen laskutoimitusten osaamistaan
- kerta potenssin laskusäännöt
- vahvistaa ymmärrystään funktion käsitteestä
- ymmärtää yhtälön ja yhtälöparin ratkaisemisen periaatteet
- oppii käyttämään ohjelmistoja funktion kuvaajan piirtämisessä, havainnoinnissa ja yhtälöiden ratkaisemisessa.

Keskeiset sisällöt

Luvut ja yhtälöt

- lukujoukot ja peruslaskutoimitukset
- luvun vastaluku, käänteisluku ja itseisarvo
- prosenttilaskenta
- potenssin laskusäännöt (eksponenttina kokonaisluku)
- suoraan ja kääntäen verrannollisuus
- funktio, kuvaajan piirto ja kuvaajan tulkinta
- ensimmäisen asteen yhtälön ratkaiseminen
- yhtälöpari
- neliö- ja kuutiojuuri
- potenssifunktio ja potenssiyhtälö (asteluvut 2 ja 3)

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija lisää luottamustaan omiin matemaattisiin taitoihinsa. Opiskelija kehittää kykyään kohdata muutoksia, yllätyksiä ja epävarmuutta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kerrataan ja vahvistetaan peruskoulussa opittuja tietoja ja taitoja mm. prosentti- ja potenssilaskennassa. Opitaan verrannollisuus mallintamisen välineenä. Ratkaistaan potenssiyhtälöitä juurten avulla.

7.4.2. Matematiikan pitkä oppimäärä (MAA)

Opintojaksot

Pitkän matematiikan perusopinnot, 8 op (MAA2-4)

Opintojakson moduulit

- Funktiot ja yhtälöt 1, 3 op (MAA2), Pakollinen
- Geometria, 2 op (MAA3), Pakollinen
- Analyttinen geometria ja vektorit, 3 op (MAA4), Pakollinen

Tavoitteet

Funktiot ja yhtälöt 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu ilmiöiden matemaattiseen mallintamiseen polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden avulla, tuntee polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden ominaisuudet ja osaa ratkaista niihin liittyviä yhtälöitä sekä tietää polynomifunktion nollakohtien ja polynomien tekijöiden välisen yhteyden
- osaa ratkaista yksinkertaisia polynomiepäyhtälöitä
- osaa käyttää ohjelmistoja matemaattisessa mallintamisessa, polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden tutkimisessa sekä polynomi-, rationaali- ja juuriyhtälöiden ja polynomiepäyhtälöiden ratkaisemisessa sovellusten yhteydessä.

Geometria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu hahmottamaan ja kuvaamaan tilaa ja muotoa koskevaa tietoa sekä kaksi- että kolmiulotteisissa tilanteissa
- osaa soveltaa yhdenmuotoisuutta, Pythagoraan lausetta sekä suora- ja vinokulmaisen kolmion trigonometriaa
- harjaantuu muotoilemaan, perustelemaan ja käyttämään geometrista tietoa sisältäviä lauseita
- osaa käyttää ohjelmistoja tutkiessaan kuvioita ja kappaleita sekä niihin liittyvää geometriaa.

Analyttinen geometria ja vektorit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää, kuinka analyttinen geometria luo yhteyksiä geometrysten ja algebrallisten käsitteiden välille
- ymmärtää yhtälön geometrisen merkityksen
- osaa ratkaista muotoa $|f(x)| = a$ tai $|f(x)| = |g(x)|$ olevia itseisarvoyhtälöitä
- ymmärtää vektorikäsitteen ja perehtyy vektorilaskennan perusteisiin
- osaa tutkia kaksiulotteisen koordinaatiston pisteitä, etäisyyksiä ja kulmia vektoreiden avulla
- osaa ratkaista tasogeometrian ongelmia vektoreiden avulla
- osaa käyttää ohjelmistoja käyrien ja vektoreiden tutkimisessa sekä niihin liittyvissä sovelluksissa.

Keskeiset sisällöt

Funktiot ja yhtälöt 1

- *polynomifunktio ja -yhtälö sekä polynomiepäyhtälö*
- *2. asteen yhtälön ratkaisukaava*
- *polynomien tulo ja binomikaavat (summan neliö, summan ja erotuksen tulo)*
- *polynomien tekijät*
- *potenssifunktio ja potenssiyhtälö (eksponenttina positiivinen kokonaisluku)*
- *rationaalifunktiot ja -yhtälöt*
- *juurifunktiot ja -yhtälöt*

Geometria

- *kuvioiden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus*
- *sini- ja kosinilause*
- *monikulmioihin liittyvien pituuksien, kulmien ja pinta-alojen laskeminen*
- *ympyrän ja sen osien ja siihen liittyvien suorien geometriaa*
- *suoraan lieriöön ja suoraan kartioon sekä palloon liittyvien pituuksien, pinta-alojen ja tilavuuksien laskeminen*

Analyttinen geometria ja vektorit

- *käyrän yhtälö*
- *suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälö*
- *yhtälöryhmä*
- *suorien yhdensuuntaisuus ja kohtisuoruus*
- *itseisarvoyhtälö*
- *pisteen etäisyys suorasta*
- *vektoreiden perusominaisuudet*
- *tason vektoreiden yhteen- ja vähennyslasku sekä tason vektorin kertominen luvulla*
- *tason vektoreiden pistetulo, tason vektoreiden välinen kulma*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kerrataan ja täydennetään polynomilaskennan taitoja. Opitaan ratkaisemaan polynomiyhtälöitä ja -epäyhtälöitä. Tutkitaan potenssi-, rationaali- ja juurifunktioita sekä näitä vastaavia yhtälöitä. Käsitellään kuvioita ja kappaleita sekä niihin liittyviä geometrisia ongelmia. Harjoitellaan geometrista tietoa käsittelevien lauseiden perustelemista ja hyödyntämistä. Perehdytään vektorilaskennan perusteisiin. Opitaan käyttämään vektoreita käytännön sovelluksissa ja geometriassa. Käsitellään pistejoukkojen yhtälöitä, erikoistapauksina suora, ympyrä ja paraabeli. Lisäksi harjoitellaan itseisarvoyhtälöiden ratkaisemista.

Funktiot ja yhtälöt, 2 op (MAA5)

Opintojakson moduulit

- Funktiot ja yhtälöt 2, 2 op (MAA5), Pakollinen

Tavoitteet

Funktiot ja yhtälöt 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu ilmiöiden matemaattiseen mallintamiseen sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmifunktioiden avulla
- tutkii sini- ja kosinifunktioita yksikköympyrän symmetrioiden avulla
- osaa ratkaista sellaisia trigonometrisia yhtälöitä, jotka ovat tyyppiä $\sin f(x) = a$ tai $\sin f(x) = \sin g(x)$
- osaa soveltaa sini- ja kosinifunktioiden yhteyttä $\sin^2 x + \cos^2 x = 1$
- tuntee eksponentti- ja logaritmifunktioiden ominaisuudet ja osaa ratkaista niihin liittyviä yhtälöitä
- osaa käyttää ohjelmistoja funktioiden tutkimisessa, yhtälöiden ratkaisemisessa ja sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Funktiot ja yhtälöt 2

- suunnattu kulma ja radiaani
- yksikköympyrä
- sini- ja kosinifunktiot symmetria- ja jaksollisuusominaisuuksineen
- sini- ja kosiniyhtälöiden ratkaiseminen
- murtopotenssi ja sen yhteys juureen
- eksponenttifunktiot ja -yhtälöt
- logaritmi ja logaritmin laskusäännöt
- logaritmifunktiot ja -yhtälöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija harjaantuu mallintamaan ympäröivän maailman ilmiöitä ja pohtimaan tulostensa merkitystä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija kehittää kykyään tuottaa ja tulkita matemaattisesti formalisoitua tekstiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opitaan trigonometristen funktioiden perusominaisuudet ja ratkaistaan niihin liittyviä yhtälöitä. Opitaan eksponentti- ja logaritmifunktioiden perusominaisuudet ja ratkaistaan niihin liittyviä yhtälöitä ja sovellustehtäviä.

Derivaatta ja talousmatematiikka, 4 op (MAA6MAA9)

Opintojakson moduulit

- Derivaatta, 3 op (MAA6), Pakollinen
- Talousmatematiikka, 1 op (MAA9), Pakollinen

Tavoitteet

Derivaatta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu ilmiöiden matemaattisten mallien käyttäytymiseen derivaatan avulla*
- *omaksuu havainnollisen käsityksen funktion raja-arvosta ja jatkuvuudesta*
- *ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena*
- *kykenee määrittämään yksinkertaisten funktioiden derivaatat*
- *osaa derivoida yhdistettyjä funktioita*
- *hallitsee funktioiden kulun tutkimisen derivaatan avulla ja osaa määrittää niiden ääriarvot suljetulla välillä*
- *osaa käyttää ohjelmistoja raja-arvon, jatkuvuuden ja derivaatan tutkimisessa sovellusten yhteydessä.*

Talousmatematiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan
- soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa
- oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset
- osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Derivaatta

- funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta
- polynomi- ja rationaalifunktioiden sekä juurifunktion derivaatat
- sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmifunktioiden derivaatat • funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta
- funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta
- yhdistetty funktio ja sen derivointi
- funktion kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen

Talousmatematiikka

- aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää kykyään kohdata muutoksia, yllätyksiä ja epävarmuutta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija kehittää kykyään tunnistaa ja kriittisesti arvioida yhteiskunnallisia tekijöitä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija kehittää kykyään tuottaa ja tulkita matemaattisesti formalisoitua tekstiä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan käsitteisiin raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta. Tutkitaan derivaatan avulla erilaisia funktioita (polynomi-, rationaali-, sini-, kosini-, eksponentti-, ja logaritmifunktio) sekä niihin liittyviä käytännön sovelluksia. Opitaan aritmeettinen ja geometrinen lukujono, ja lasketaan näitä vastaavia summia. Sovelletaan lukujonoja ja summia taloudellisiin sovellusongelmiin.

Integraalilaskenta, 2 op (MAA7)

Opintojakson moduulit

- Integraalilaskenta, 2 op (MAA7), Pakollinen

Tavoitteet

Integraalilaskenta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää integraalifunktion käsitteen ja oppii määrittämään yksinkertaisten funktioiden integraalifunktioita*
- *ymmärtää määrätyn integraalin käsitteen ja sen yhteyden pinta-alaan sekä tutustuu numeeriseen menetelmään määrätyn integraalin määrittämisessä*
- *osaa määrittää pinta-aloja ja tilavuuksia määrätyn integraalin avulla*
- *perehtyy integraalilaskennan sovelluksiin*
- *osaa käyttää ohjelmistoja funktion ominaisuuksien tutkimisessa, integraalifunktion määrittämisessä, määrätyn integraalin laskemisessa sovellusten yhteydessä sekä numeerisessa integroinnissa.*

Keskeiset sisällöt

Integraalilaskenta

- *integraalifunktio ja tärkeimpien alkeisfunktioiden integrointi*
- *määrätty integraali*
- *suorakaidesääntö*
- *pinta-alan ja tilavuuden laskeminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija kehittää kykyään tuottaa ja tulkita matemaattisesti formalisoitua tekstiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opitaan määrittämään integraalifunktioita ja soveltamaan määrättyä integraalia sekä numeerista integrointia mm. pinta-alojen ja tilavuuksien laskemiseen.

Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAA8)

Opintojakson moduulit

- Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAA8), Pakollinen

Tavoitteet

Tilastot ja todennäköisyys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa havainnollistaa diskreettiä tilastollista jakaumaa sekä määrittää ja tulkita jakauman tunnuslukuja
- osaa havainnollistaa kahden muuttujan yhteisjakaumaa sekä määrittää korrelaatiokertoimen ja regressiokäyrän
- perehtyy kombinatorisiin menetelmiin
- perehtyy todennäköisyyden käsitteeseen ja laskusääntöihin
- ymmärtää diskreetin todennäköisyysjakauman käsitteen ja oppii määrittämään jakauman odotusarvon ja tulkitsemaan sitä
- osaa käyttää ohjelmistoja digitaalisessa muodossa olevan datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa sekä tilastollisen tiedon esittämisessä
- osaa hyödyntää ohjelmistoja jakaumien havainnollistamisessa, tunnuslukujen määrittämisessä sekä todennäköisyyksien laskemisessa.

Keskeiset sisällöt

Tilastot ja todennäköisyys

- keskiluvut ja keskihajonta
- korrelaatio ja lineaarinen regressio
- klassinen ja tilastollinen todennäköisyys

- *permutaatiot ja kombinaatiot*
- *todennäköisyyden laskusäännöt*
- *binomijakauma*
- *diskreetti todennäköisyysjakauma*
- *diskreetin jakauman odotusarvo*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija kehittää kykyään tuottaa ja tulkita matemaattisesti formalisoitua tekstiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Laaditaan ja tulkitaan tilastoja sekä opitaan laskemaan tilastollisia tunnuslukuja. Opitaan todennäköisyyksien laskusääntöjä sekä kombinatoriikan alkeita ja ratkotaan näiden avulla klassisen todennäköisyyden ongelmia. Tutustutaan todennäköisyysjakauman käsitteeseen.

3D-geometria, 2 op (MAA10)

Opintojakson moduulit

- 3D-geometria, 2 op (MAA10), Valinnainen

Tavoitteet

3D-geometria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää vektorilaskennan tuntemustaan ja oppii käyttämään vektoreita kolmiulotteisessa avaruudessa*
- *oppii tutkimaan xyz-koordinaatiston pisteitä, suoria ja tasoja vektoreiden avulla*
- *vahvistaa avaruusgeometrian osaamistaan ääriarvosovellusten yhteydessä*

- tutustuu kahden muuttujan funktioon
- osaa käyttää ohjelmistoja vektoreiden, suorien, tasojen ja pintojen havainnollistamisessa sekä vektorilaskennassa.

Keskeiset sisällöt

3D-geometria

- vektoriesitys kolmiulotteisessa koordinaatistossa
- piste- ja ristitulo
- piste, suora ja taso avaruudessa
- kulma avaruudessa
- yhden muuttujan differentiaali- ja integraalilaskennan sovelluksia avaruusgeometriassa
- kahden muuttujan funktio ja pinta avaruudessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija kehittää kykyään tuottaa ja tulkita matemaattisesti formalisoitua tekstiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan vektorilaskennan hyödyntämistä kolmiulotteisessa avaruudessa. Tutustutaan kahden muuttujan funktioihin, niiden kuvaajiin kolmiulotteisessa avaruudessa sekä ääriarvosovelluksiin kyseisten funktioiden osalta. Suoritusjärjestys: opintojakson MAA7 jälkeen.

Algoritmit ja lukuteoria, 2 op (MAA11)

Opintojakson moduulit

- Algoritmit ja lukuteoria, 2 op (MAA11), Valinnainen

Tavoitteet

Algoritmit ja lukuteoria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tietää, mikä on algoritmi, sekä oppii tutkimaan, kuinka algoritmit toimivat
- laatii yksinkertaisiin matemaattisiin ongelmiin liittyviä algoritmeja
- oppii ohjelmoimaan yksinkertaisia algoritmeja
- perehtyy logiikan käsitteisiin
- hallitsee lukuteorian peruskäsitteet ja perehtyy alkulukujen ominaisuuksiin
- osaa tutkia kokonaislukujen jaollisuutta

Keskeiset sisällöt

Algoritmit ja lukuteoria

- Algoritmisen ajattelun peruskäsitteet: peräkkäisyys, valinta ja toisto
- vuokaavio
- yksinkertaisten algoritmien, lajittelualgoritmien tai yhtälön numeerisen ratkaisuun liittyvän algoritmin ohjelmointi
- konnektiivit ja totuusarvot
- kokonaislukujen jaollisuus, jakoyhtälö ja kongruenssi
- Eukleideen algoritmi
- aritmetiikan peruslause

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija kehittää kykyään tuottaa ja tulkita matemaattisesti formalisoitua tekstiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan numeerisiin menetelmiin sekä logiikan ja lukuteorian perusteisiin. Opitaan suunnittelemaan yksinkertaisia algoritmeja, joilla edellä mainittuihin aiheisiin liittyviä ongelmia voidaan ratkaista ja toteuttaa lyhyinä tietokoneohjelmina. Opintojaksolle osallistuminen ei vaadi aikaisempaa ohjelmointikokemusta. Suoritusjärjestys: opintojakson MAA5 jälkeen.

Analyysi ja jatkuva jakauma, 2 op (MAA12)

Opintojakson moduulit

- Analyysi ja jatkuva jakauma, 2 op (MAA12), Valinnainen

Tavoitteet

Analyysi ja jatkuva jakauma

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään analyysin peruskäsitteistä
- osaa muodostaa ja tutkia aidosti monotonisten funktioiden käänteisfunktioita
- täydentää integraalilaskennan taitojaan
- perehtyy jatkuvan todennäköisyysjakauman käsitteeseen ja oppii soveltamaan normaalijakaumaa
- osaa käyttää ohjelmistoja funktion ominaisuuksien tutkimisessa ja epäoleellisten integraalien laskemisessa sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Analyysi ja jatkuva jakauma

Keskeiset sisällöt

- paloittain määritelty funktio
- funktion jatkuvuuden ja derivoituvuuden tutkiminen
- jatkuvien ja derivoituvien funktioiden yleisiä ominaisuuksia
- käänteisfunktio
- funktioiden raja-arvot äärettömyydessä
- epäoleelliset integraalit
- jatkuvat jakaumat, normaalijakauma ja normittaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija kehittää kykyään tuottaa ja tulkita matemaattisesti formalisoitua tekstiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään differentiaali- ja integraalilaskennan teoreettisten perusteiden tuntemusta. Tutustutaan paloittain määriteltyihin funktioihin ja käänteisfunktioihin. Täydennetään integraalilaskennan taitoja ja hyödynnetään niitä mm. jatkuvien todennäköisyysjakaumien tutkimiseen. Suoritusjärjestys: opintojakson MAA8 jälkeen.

Pitkän matematiikan abikertaus, 2 op (MAA13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Vahvistetaan pakollisissa opintojaksoissa hankittuja tietoja ja taitoja.
- Valmentaudutaan pitkän matematiikan ylioppilaskoetta varten.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lukion pitkän matematiikan pakollinen oppimäärä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Vahvistetaan pakollisissa opintojaksoissa hankittuja tietoja ja taitoja sekä valmentaudutaan pitkän matematiikan ylioppilaskoetta varten.

Matriisit ja kompleksiluvut, 2 op (MAA14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii hyödyntämään matriiseja numeerisen tiedon tehokkaaseen esittämiseen.
- Opiskelija oppii ratkaisemaan yhtälöryhmiä matriisien avulla.

- Opiskelija ymmärtää peruskäsitteet ja hallitsee peruslaskutoimitukset kompleksilukujen osalta.
- Opiskelija oppii ratkaisemaan polynomiyhtälöitä kompleksilukujen joukossa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Matriisien peruskäsitteet ja peruslaskutoimitukset
- Determinantti ja käänteismatriisi
- Yhtälöryhmien ratkaiseminen matriisien avulla
- Kompleksilukuihin liittyvät peruskäsitteet ja peruslaskutoimitukset
- Polynomiyhtälöiden ratkaiseminen kompleksilukujen joukossa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija kehittää kykyään tuottaa ja tulkita matemaattisesti formalisoitua tekstiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opitaan matriisin käsite numeerisen tiedon paketoimisessa ja tutustutaan kompleksilukuihin sekä yhtälöiden ratkaisemiseen kompleksilukujen joukossa. Opitaan matriisien peruslaskutoimitukset ja ratkotaan niiden avulla yhtälöryhmiä.

Integraalilaskenta 2, 2 op (MAA15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija ymmärtää syvällisesti integraalin käsitteen.
- Opiskelija oppii uusia integraalilaskennan sovelluksia.

- Opiskelija oppii ratkaisemaan yksinkertaisia differentiaaliyhtälöitä.
- Opiskelija harjaantuu differentiaaliyhtälöiden soveltamisessa erityisesti matemaattisia ohjelmistoja apuna käyttäen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Painopiste ja käyrän pituus
- Kaksoisintegraali
- Pyörähdyskappaleiden ja pintojen pinta-ala
- Differentiaaliyhtälöt
- Differentiaaliyhtälöiden sovelluksia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija harjaantuu mallintamaan ympäröivän maailman ilmiöitä ja pohtimaan tulostensa merkitystä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija kehittää kykyään tuottaa ja tulkita matemaattisesti formalisoitua tekstiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään opiskelijan tietämystä integraalilaskennasta käsittelemällä esim. kaksoisintegraaleja. Lisäksi saadaan perustiedot differentiaaliyhtälöistä ja niiden soveltamisesta mm. fysiikassa ja biologiassa. Suoritusjärjestys: Opintojakson MAA7 jälkeen.

Matemaattinen mallintaminen, 2 op (MAA16)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy ja harjaantuu ilmiöiden matemaattiseen mallintamiseen.
- Opiskelija oppii tulkitsemaan laskentaohjelmistojen antamia tuloksia.
- Opiskelija oppii käyttämään sujuvasti korkeakoulutason laskentaohjelmistoa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Matriisilaskennan sovelluksia
- Differentiaaliyhtälöiden sovelluksia
- Differentiaaliyhtälöryhmien sovelluksia
- Matemaattisen laskentaohjelmiston (Maxima) käyttö raskaassa laskennassa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija harjaantuu mallintamaan ympäröivän maailman ilmiöitä ja pohtimaan tulostensa merkitystä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perehdytään matemaattiseen mallintamiseen laskentaohjelmien avulla. Esitetään ympärillämme tapahtuvia ilmiöitä matematiikan kielellä, jolloin niitä voidaan tutkia ja analysoida tarkemmin matematiikan tarjoamilla työkaluilla. Tutkitaan mm. Googlen PageRank -algoritmia ja tautiepidemian dynamiikkaa. Suoritusjärjestys: Opintojaksojen MAA14 ja MAA15 jälkeen.

7.4.3. Matematiikan lyhyt oppimäärä (MAB)

Opintojaksot

Lausekkeet ja yhtälöt, 2 op (MAB2)

Opintojakson moduulit

- Lausekkeet ja yhtälöt, 2 op (MAB2), Pakollinen

Tavoitteet

Lausekkeet ja yhtälöt

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu käyttämään matematiikkaa ongelmien ratkaisemisessa ja oppii luottamaan omiin matemaattisiin kykyihinsä
- oppii muodostaa lausekkeita ja yhtälöitä annettuihin ongelmiin sekä ratkaisemaan yhtälöitä ja tulkitsemaan saatua ratkaisua
- osaa soveltaa lukujonoja ja niistä muodostettuja summia matemaattisten ongelmien ratkaisussa
- osaa käyttää ohjelmistoja polynomifunktion tutkimisessa, polynomi yhtälöihin ja polynomifunktioihin liittyvien sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Lausekkeet ja yhtälöt

Keskeiset sisällöt

- ongelmien muotoileminen yhtälöiksi
- yhtälöiden ratkaiseminen
- ratkaisujen tulkinta ja arvioiminen
- toisen asteen polynomifunktio ja toisen asteen yhtälön ratkaiseminen
- aritmeettinen lukujono ja summa
- geometrinen lukujono ja summa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson

suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opitaan muodostamaan lausekkeita ja yhtälöitä annettuihin ongelmiin sekä ratkaisemaan yhtälöitä ja tulkitsemaan saatua ratkaisua. Lisäksi opitaan soveltamaan lukujonoja ja niistä muodostettuja summia matemaattisten ongelmien ratkaisussa.

Geometria, 2 op (MAB3)

Opintojakson moduulit

- Geometria, 2 op (MAB3), Pakollinen

Tavoitteet

Geometria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu tekemään havaintoja ja päätelmiä kuvioden ja kappaleiden geometrisista ominaisuuksista
- vahvistaa tasokuvioden ja kolmiulotteisten kappaleiden kuvien piirtämisen taitojaan
- osaa ratkaista käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen
- osaa käyttää ohjelmistoja kuvioden ja kappaleiden tutkimisessa sekä geometriaan liittyvien sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Geometria

Keskeiset sisällöt

- kuvioden yhdenmuotoisuus
- suorakulmaisen kolmion trigonometria
- Pythagoraan lause ja Pythagoraan lauseen käänteislause
- kuvioden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuuden määrittäminen
- geometrian menetelmien käyttö tasokoordinaatistossa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Käsitellään kuvioiden yhdenmuotoisuutta, suorakulmaisen kolmion trigonometriaa ja Pythagoraan lausetta. Määritetään kuvioiden pinta-aloja sekä kappaleiden pinta-aloja ja tilavuuksia. Tutustutaan geometrian menetelmien käyttöön koordinaatistossa.

Matemaattisia malleja, 2 op (MAB4)

Opintojakson moduulit

- Matemaattisia malleja, 2 op (MAB4), Pakollinen

Tavoitteet

Matemaattisia malleja

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- näkee reaali maailman ilmiöissä säännönmukaisuuksia ja riippuvuuksia ja kuvaa niitä matemaattisilla malleilla
- arvioi lineaarisen ja eksponentiaalisen kasvun malleja muun muassa taulukkolaskentaohjelman avulla ja tekee ennusteita mallien avulla
- tottuu arvioimaan mallien hyvyttä ja käyttökelpoisuutta
- osaa käyttää ohjelmistoja mallintamisessa, polynomi- ja eksponenttifunktion ominaisuuksien tutkimisessa sekä polynomi- ja eksponenttiyhtälöiden ratkaisussa sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Matemaattisia malleja

Keskeiset sisällöt

- lineaarisen ja eksponentiaalisen mallin soveltaminen
- eksponenttiyhtälön ratkaiseminen
- ennusteet ja mallin hyvyys

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija harjaantuu mallintamaan ympäröivän maailman ilmiöitä ja pohtimaan tulostensa merkitystä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutkitaan lineaarisia ja eksponentiaalisia malleja, arvioidaan mallien hyvyttä ja käyttökelpoisuutta, sekä tehdään ennusteita mallien avulla. Opitaan ratkaisemaan eksponenttiyhtälöitä.

Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAB5)

Opintojakson moduulit

- Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAB5), Pakollinen

Tavoitteet

Tilastot ja todennäköisyys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu käsittelemään, havainnollistamaan ja tulkitsemaan tilastollisia aineistoja
- perehtyy todennäköisyyslaskennan perusteisiin ja sitä havainnollistaviin malleihin
- osaa käyttää ohjelmistoja digitaalisessa muodossa olevan datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa sekä havaintoaineiston tunnuslukujen määrittämisessä ja todennäköisyyslaskennassa.

Keskeiset sisällöt

Tilastot ja todennäköisyys

Keskeiset sisällöt

- tilastoaineiston havainnollistaminen ja tunnuslukujen määrittäminen
- regression ja korrelaation käsitteet
- havainto ja poikkeava havainto
- ennusteiden tekeminen
- todennäköisyyden käsite
- yhteen- ja kertolaskusääntö
- kombinaatiot ja tuloperiaate

- *todennäköisyyslaskennan malleja*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskellaan tilastojen tulkintaa ja kriittistä analysointia. Perehdytään tilastollisten aineistojen käsittelyn vaiheisiin ja tutustutaan todennäköisyyden käsitteeseen kombinatoriikan ja todennäköisyyden laskusääntöjen avulla.

Talousmatematiikka, 2 op (MAB6-7)

Opintojakson moduulit

- Talousmatematiikan alkeet, 1 op (MAB6), Pakollinen
- Talousmatematiikka, 1 op (MAB7), Pakollinen

Tavoitteet

Talousmatematiikan alkeet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hallitsee talousmatematiikan peruskäsitteet ja -taidot*
- *syventää prosenttilaskennan taitojaan*
- *oppii kuvaamaan talouselämän asioiden kehittymistä*
- *osaa käyttää tietolähteitä ja ohjelmistoja laskelmien tekemisessä sovellusten yhteydessä.*

Talousmatematiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan*
- *soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa*

- oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset
- osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Talousmatematiikan alkeet

Keskeiset sisällöt

- suhteellinen osuus, vertailu, muutoksen laskeminen
- indeksi
- korkokäsite, yksinkertainen korko
- verotus
- valuutat

Talousmatematiikka

Keskeiset sisällöt

- aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Talouselämän käsitteiden ymmärtäminen ja soveltaminen käytännössä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Matemaattisen tiedon soveltaminen talouden analyysiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso antaa laskennallisen pohjan taloustiedon opiskeluun ja auttaa ymmärtämään talouselämässä käytettyjä käsitteitä. Aiheina ovat mm. indeksi-, kustannus-, rahaliikenne-, laina-, verotus- ja muita laskelmia.

Matemaattinen analyysi, 2 op (MAB8)

Opintojakson moduulit

- Matemaattinen analyysi, 2 op (MAB8), Valinnainen

Tavoitteet

Matemaattinen analyysi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutkii funktion muutosnopeutta graafisin ja numeerisin menetelmin
- ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena
- osaa tutkia polynomifunktion kulkua derivaatan avulla
- osaa määrittää sovellusten yhteydessä polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon
- osaa käyttää ohjelmistoja funktion kulun tutkimisessa sekä funktion derivaatan ja suljetun välin ääriarvojen määrittämisessä sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Matemaattinen analyysi

Keskeiset sisällöt

- graafisia ja numeerisia menetelmiä
- polynomifunktion derivaatta
- polynomifunktion merkin ja kulun tutkiminen
- polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon määrittäminen suljetulla välillä
- funktion muutosnopeuden määrittäminen ohjelmistojen avulla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija kehittää kykyään tuottaa ja tulkita matemaattisesti formalisoitua tekstiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Määritetään funktioiden muutosnopeuksia. Tutkitaan polynomifunktioiden muutoksia derivaatan avulla, sekä määritetään polynomifunktioiden suurimpia ja pienimpiä arvoja. Suoritusjärjestys: opintojakson MAB4 jälkeen.

Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat, 2 op (MAB9)

Opintojakson moduulit

- Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat, 2 op (MAB9), Valinnainen

Tavoitteet

Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu normaalijakaumaan matemaattisena mallina
- tutustuu binomijakaumaan matemaattisena mallina
- vahvistaa ja monipuolistaa tilastojen käsittely- ja tutkimustaitojaan ohjelmistojen avulla
- tietää, kuinka lasketaan tilastollisiin jakaumiin liittyviä tunnuslukuja ja todennäköisyyksiä, ja osaa määrittää ne ohjelmistojen avulla
- ymmärtää luottamusvälin ja virhemarginaalin käsitteen ja osaa määrittää ne ohjelmistojen avulla.

Keskeiset sisällöt

Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat

Keskeiset sisällöt

- normaalijakauma ja jakauman normittamisen käsitteet (odotusarvo ja keskihajonta)
- toistokoe
- binomijakauma
- luottamusvälin ja virhemarginaalin käsite

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjaantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija kehittää kykyään tunnistaa ja kriittisesti arvioida yhteiskunnallisia tekijöitä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Vahvistetaan ja monipuolistetaan tilastojen käsittelytaitoja. Keskeisinä sisältöinä ovat normaalijakauma, toistokoe, binomijakauma ja luottamusvälin sekä virhemarginaalin käsitteet. Suoritusjärjestys: opintojakson MAB5 jälkeen.

Lyhyen matematiikan abikertaus, 2 op (MAB10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- vahvistetaan pakollisissa opintojaksoissa hankittuja tietoja ja taitoja
- valmentaudutaan lyhyen matematiikan ylioppilaskoetta varten

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- lukion lyhyen matematiikan pakollinen oppimäärä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Vahvistetaan pakollisissa opintojaksoissa hankittuja tietoja ja taitoja sekä valmentaudutaan lyhyen matematiikan ylioppilaskoetta varten.

Johdatus lukiomatematiikkaan, 2 op (MAB11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- kerrataan peruskoulumatematiikan keskeisimpiä asioita

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- lukujoukot
- murtoluvuilla laskeminen
- prosenttilaskenta
- potenssin laskusäännöt
- polynomilaskenta
- ensimmäisen asteen yhtälö
- yksikkömuunnokset
- suorakulmainen kolmio

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija lisää luottamustaan omiin matemaattisiin taitoihinsa. Opiskelija kehittää kykyään kohdata muutoksia, yllätyksiä ja epävarmuutta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kerrataan ja täydennetään peruskoulussa opittuja asioita. Pääpaino on polynomilaskennassa, prosenttilaskennassa ja ensimmäisen asteen yhtälöiden ratkaisemisessa. Suoritusjärjestys: ennen opintojaksoa MAY1.

Johdatus algoritmeihin, 2 op (MAB12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Ymmärtää algoritmisen ajattelun perusteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tehdään monipuolisesti erilaisia harjoituksia
- Tutustutaan algoritmiseen ajatteluun

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan erilaisissa opiskelussa käytetyissä oppimisympäristöissä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjantuu löytämään yhteyksiä matematiikan, muiden tieteenalojen ja arkielämän välillä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan algoritmiseen ajatteluun erilaisin harjoituksin. Laajennetaan algoritmista ajattelua myös ohjelmoinnin puolelle innostavin visuaalisin ohjelmointitehtävin. Suoritusjärjestys: opintojakson MAB4 jälkeen.

Talousosaamisen opintojakso (lyhyt), 4 op (MAB6-7YH2)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.5. Biologia (BI)

Oppiaineen tehtävä

Biologia on luonnontiede, joka tutkii elämään liittyviä ilmiöitä molekyyli- ja solutasolta biosfääriin. Biologian opetuksen tarkoituksena on herättää kiinnostusta bio- ja ympäristötieteisiin ja tukea opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun kehittymistä. Opetus vahvistaa opiskelijan käsitystä biologian merkityksestä osana luonnontieteellisen maailmankuvan rakentumista. Luonnontieteellinen maailmankuva perustuu tieteelliseen tutkimukseen ja auttaa siten opiskelijaa tarkastelemaan maailmaa tietoperustaisesti. Biologian opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään elollisen luonnon rakennetta, toimintaa ja vuorovaikutussuhteita sekä evoluution merkityksen eliökunnan kehittämisessä.

Biologian oppiaine antaa opiskelijalle valmiuksia arkielämään, työelämään ja jatko-opintoihin. Biologian opetuksessa opiskelijalle välittyy kuva siitä, että biotieteet ovat nopeasti kehittyviä tieteenaloja, joiden sovelluksia hyödynnetään monin tavoin esimerkiksi lääketieteissä, teollisuudessa sekä maa- ja metsätaloudessa. Biologian opetus auttaa opiskelijaa ymmärtämään biotieteiden tarjoamia mahdollisuuksia edistää ihmiskunnan, muun eliökunnan ja elinympäristöjen hyvinvointia.

Biologian opetukselle on ominaista havainnointiin ja kokeellisuuteen perustuva tiedonhankinta, tutkimuksellisuus sekä aktivoivat ja vuorovaikutteiset työ- ja toimintatavat. Biologian opetuksessa tehdään laborointeja ja työskennellään myös digitaalisissa ja koulun ulkopuolisissa opiskeluympäristöissä. Opiskelun edetessä kokeellisen työskentelyn taidot monipuolistuvat ja syventyvät. Opetuksessa tehdään monipuolisesti yhteistyötä muiden oppiaineiden kanssa. Biologian opetukseen sisältyviä ilmiöitä tarkastellaan erityisesti maantieteessä, kemiassa, fysiikassa, psykologiassa ja terveystiedossa kullekin oppiaineelle ominaisella tavalla.

Laaja-alainen osaaminen

Biologian opetuksen perustana on luonnon monimuotoisuuden ja sen kehittymisen ymmärtäminen. Opetuksessa keskeinen teema on kestävä tulevaisuuden rakentaminen. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä biologian tavoitteiden saavuttamisen kanssa.

Biologian opetus vahvistaa luontevasti opiskelijan **hyvinvointiosaamista**. Opetus lisää opiskelijan ymmärrystä monimuotoisen, puhtaan ja terveellisen ympäristön merkityksestä ihmisen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Biologiassa korostuvat yksilöiden erilaisuus ja monimuotoisuus sekä niiden biologinen tausta, mikä antaa opiskelijalle työkaluja moninaisuuden ymmärtämiseen. Opiskelija saa ohjausta omien tavoitteidensa asettamisessa sekä tukea ja kannustusta oppimisprosessin eri vaiheissa, mikä vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta ja pitkäjänteisyyttä.

Vuorovaikutusosaamisen osalta opiskelija oppii biologian oppiaineessa argumenttoimaan ja arvioimaan omia ja muiden näkökulmia biologisen tiedon avulla. Opetusta annetaan erilaisissa oppimisympäristöissä ja monipuolisilla työmenetelmillä, mikä kehittää opiskelijan sosiaalisia ja vuorovaikutuksellisia valmiuksia.

Biologian opetus ohjaa opiskelijaa luonnontieteelliseen ajatteluun, tiedonhankintaan ja tietojen kriittiseen analyysiin tukien näin **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Opetuksessa perehdytään biologian ja sitä lähellä olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Biologian opetus harjaannuttaa opiskelijaa tutkimuksellisuuteen sekä monitieteiseen ja luovaan työskentelyyn vaihtelevissa oppimisympäristöissä.

Yhteiskunnallisen osaamisen osalta biologian opetuksessa annetaan opiskelijalle valmiuksia työskennellä yhteiskunnan kannalta tärkeillä aloilla, kuten terveydenhuollossa, ympäristöalalla sekä maa- ja metsätaloudessa. Biotieteet ovat nopeasti kehittyvä kansainvälinen ala, jonka sovelluksia hyödynnetään yhteiskunnassa paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Biologian opetus antaa tietopohjan, jonka avulla opiskelija voi ottaa kantaa moniin ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja kykenee kriittisyyteen seuratessaan mediaa. Opetus ohjaa opiskelijaa kestävään elämäntapaan ja globaalin vastuun ottamiseen aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä vahvistaen näin opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Biologian opetus kehittää opiskelijan **ympäristöosaamista** ja halua vaalia luonnon monimuotoisuutta. Siinä korostuu ymmärrys luonnon ainutlaatuisuudesta ja itseisarvosta. Opetuksessa käsitellään biologisten sovellusten ja ekosysteemipalveluiden mahdollisuuksia kestävä tulevaisuuden kannalta. Opetus auttaa opiskelijaa tekemään kestäviä valintoja arkielämässä sekä soveltamaan biologista tietoa **eettisyyttä** vaativissa pohdinnoissa.

Tavoitteet

Biologian opetuksessa edistetään opiskelijan kykyä tarkastella ilmiöitä biotieteiden näkökulmasta sekä vahvistetaan ja syvennetään biologian tietoja, taitoja ja osaamista monipuolisesti. Tavoitteet liittyvät biologiseen tarkastelutapaan, biologian ilmiöihin ja prosesseihin sekä biologisiin taitoihin ja niiden soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Biologinen tarkastelutapa

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää biologian keskeisiä käsitteitä täsmällisesti ja oikeissa yhteyksissä
- osaa havainnollistaa biologialle ominaisia ilmiöitä lajiesimerkkien avulla
- ymmärtää, että biologinen tieto perustuu tutkimukseen ja että Suomessa tehdään merkittävää alan tutkimusta
- ymmärtää biologisen tiedon ja siihen perustuvien sovellusten merkityksen innovaatioissa sekä erilaisten ongelmien ratkaisuisissa
- saa kokemuksia, jotka syventävät kiinnostusta biologiaa ja sen opiskelua kohtaan.

Biologiset ilmiöt ja prosessit

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa eliöiden perusrakenteita ja toimintoja
- ymmärtää biologisia syy-seuraussuhteita molekyylitasolta biosfääriin
- ymmärtää evoluution merkityksen
- tuntee biologiseen tietoon perustuvia sovelluksia.

Biologiset taidot ja niiden soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- suunnittelee ja toteuttaa yksin tai ryhmässä kokeellista työskentelyä monipuolisissa oppimisympäristöissä, kuten maastossa, laboratoriossa ja virtuaalisissa ympäristöissä
- saa mahdollisuuden perehtyä biologian sovelluksiin vierailun, korkeakouluyhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla
- käyttää ja arvioi kriittisesti biologisia tietolähteitä sekä ilmaisee ja perustelee erilaisia näkemyksiä biologialle ominaisella tavalla
- ymmärtää eliökunnan monimuotoisuuden säilyttämisen merkityksen, tiedostaa kestävä kehityksen välttämättömyyden sekä rohkaistuu toimimaan myönteisten ratkaisujen puolesta.

Osaamisen arviointi

Biologiassa arvioidaan oppiaineen tavoitteiden saavuttamista moduulikohtaisia tavoitteita ja sisältöjä painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute ohjaavat opiskelijaa tulemaan tietoiseksi omista työskentelytavoistaan ja kehittämään omaa osaamistaan. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan käsitteellisen ja menetelmällisen osaamisen havainnointiin.

Arvioinnissa keskeisiä kohteita ovat opiskelijan tiedot ja taidot, kuten biologian peruskäsitteiden hallinta sekä ajattelu-, argumentointi- ja tutkimustaidot. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida ja esittää biologista tietoa erilaisissa tilanteissa. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota luonnontieteellisten lainalaisuuksien sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämiseen, vuorovaikutussuhteiden merkityksen oivaltamiseen sekä

kokonaisuuksien hahmottamiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon myös opiskelijan taito arvioida tietoa kriittisesti.

Opiskelija voi osoittaa arvioitavaa osaamista myös kokeellisilla työskentelyillä maastossa tai laboratorioissa sekä esitelmillä, tutkielmilla ja muilla tuotoksilla.

Opintojaksot

Elämä ja evoluutio, 2 op (BI1)

Opintojakson moduulit

- Elämä ja evoluutio, 2 op (BI1), Pakollinen

Tavoitteet

Elämä ja evoluutio

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa selittää elämän tunnusmerkit ja perusedellytykset sekä tunnistaa niitä esimerkeistä
- osaa solun perusrakennetta ja toimintaa tasolla, joka mahdollistaa evoluution ja ekosysteemin toiminnan ymmärtämisen
- osaa selittää perinnölliseen muunteluun, luonnonvalintaan ja lajiutumiseen liittyviä mekanismeja ja osaa selittää näiden merkityksen evoluutiolle
- osaa jäsentää nykyisen eliökunnan rakenteen
- ymmärtää ja osaa selittää, miten biologinen tieto tuotetaan.

Keskeiset sisällöt

Elämä ja evoluutio

Biologia tieteenä

- elämän tunnuspiirteet ja organisaatiotasot
- biologiset tieteenalat ja tutkimusmenetelmät
- biologiset havainnot, tutkimuskysymykset ja hypoteesien muodostaminen

Evoluutio

- solujen synty ja kehittyminen
- suvullinen ja suvuton lisääntyminen
- muuntelu ja sen perinnölliset perusteet
- luonnonvalinta
- lajiutuminen
- kasvien ja eläinten evoluutio ja avainsopeumat
- ihmisen evoluutio
- evoluution tutkiminen

Eliökunta

- luokittelun periaatteet
- eliökunnan sukupuu ja keskeisimmät taksonit

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutustutaan tieteellisen tutkimuksen periaatteisiin ja tehdään tutkimuksia monitieteellisestä näkökulmasta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perehdytään elämän edellytyksiin ja kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin. Jakson aikana tutustutaan myös biologian tapaan hankkia ja kuvata tietoa sekä biologiaan osana luonnontieteellistä ajattelua. Keskeinen näkökulma opintojaksolla on evoluutio ja sen merkityksen ymmärtäminen.

Ekologia ja ympäristö, 2 op (BI2-3)

Opintojakson moduulit

- Ekologian perusteet, 1 op (BI2), Pakollinen
- Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin, 1 op (BI3), Pakollinen

Tavoitteet

Ekologian perusteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa selittää ja arvioida abioottisten ja bioottisten ympäristötekijöiden vaikutuksen eliöiden sopeutumiseen ja levinneisyyteen*
- *osaa selittää populaatioiden, eliöyhteisöjen ja ekosysteemien rakennetta ja toimintaa sekä kuvata niitä esimerkkien avulla*
- *osaa kuvata luonnon monimuotoisuutta ja perustella sen merkityksen.*

Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee menetelmiä, joilla voidaan tutkia ja seurata ympäristön tilaa sekä tunnistaa ympäristöongelmia*
- *osaa vertailla, analysoida ja arvioida ihmisen toiminnan vaikutuksia ekosysteemeissä*
- *osaa esittää perustellen ympäristöongelmien ratkaisukeinoja ja tunnistaa ympäristön tilassa tapahtuvia positiivisia kehityssuuntia*
- *osaa arvioida ja perustella omaa toimintaansa ekologisen kestävyysnäkemyksen kannalta*
- *osaa hankkia, analysoida, tulkita ja esittää ekologista tutkimusaineistoa.*

Keskeiset sisällöt

Ekologian perusteet

Ekologian perusteet

- ekosysteemien rakenne ja dynaamisuus
- hiilen, typen ja fosforin kierto ja energian virtaus ekosysteemeissä
- populaatioiden ominaisuudet
- sopeutuminen, ekolokerot ja levinneisyys
- lajien väliset suhteet

Luonnon monimuotoisuus

- lajin sisäinen monimuotoisuus, lajien monimuotoisuus, ekosysteemien monimuotoisuus
- monimuotoisuuden merkitys

Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin

Ihmisen aiheuttamat ekosysteemien muutokset ja ympäristöongelmien ratkaisukeinoja

- ilmastonmuutoksen vaikutukset ekosysteemeihin
- happamoituminen
- rehevöityminen
- vierasaineiden vaikutukset ravintoketjuissa
- ihmisen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen

Kestävää tulevaisuutta kohti

- ekosysteemipalveluiden merkitys ja ekologisesti kestävä kehitys
- toiminta kestävästä elämäntavan edistämiseksi ja ympäristön tilaan vaikuttaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa käsitellään ympäristöongelmien vaikutuksia yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa pohditaan ympäristöongelmien vaikutuksia omaan elämään ja kannustetaan ekologiseen elämäntapaan, sekä kestävästä kehityksen mukaiseen toimintaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Korostetaan ympäristöongelmien globaalia luonnetta ja pohditaan kansainvälisen yhteistyön merkitystä niiden ratkaisemiseksi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Pakollisista moduuleista muodostuva opintojakso tarkastelee ekologian perusteita ja elämän monimuotoisuutta sekä sen uhkia Suomessa ja muualla maailmassa. Keskeisinä teemoina ovat ekologian peruskäsitteiden lisäksi ihmisen aiheuttamat ekosysteemien muutokset, luonnon monimuotoisuutta uhkaavat tekijät ja mahdollisuudet suojella monimuotoisuutta. Opintojaksolla tehdään itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa pienimuotoinen ekologiaa tai ympäristön tilaa koskeva tutkimus tai kehittämisprojekti.

Solu ja perinnöllisyys, 2 op (BI4)

Opintojakson moduulit

- Solu ja perinnöllisyys, 2 op (BI4), Valinnainen

Tavoitteet

Solu ja perinnöllisyys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa nimetä solun perusrakenteet*
- *osaa selittää solujen keskeisiä toimintoja*
- *hallitsee periytymisen perusmekanismit ja osaa soveltaa niitä esimerkkien avulla*
- *osaa mikroskopoida erilaisia soluja ja tulkita solujen mikroskooppisia rakenteita*
- *osaa toteuttaa pienen kokeellisen työn.*

Keskeiset sisällöt

Solu ja perinnöllisyys

Tumallisen solun rakenne ja toiminta

- *solu tutkimuskohteena*
- *biomolekyylit*
- *eläin-, kasvi- ja sienisol*
- *geenien ilmeneminen ja sen säätely*
- *fotosynteesi*
- *soluhengitys, käymisreaktiot*

Solujen lisääntyminen

- *mitoosi ja solun jakautuminen*
- *meioosi ja sukusolujen synty*

Periytymisen perusteet

- *geenimutaatioiden tuottamat uudet alleelit*
- *mendelistinen periytyminen*
- *kodominantti periytyminen, polygeeninen periytyminen, sukupuoleen sitoutunut periytyminen, periytymistavan päättelyminen sukupuusta*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana toteutetaan opiskelijan itse suunnittelema solubiologian tutkimustyö.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso syventää ymmärrystä solun rakenteesta ja toiminnasta. Jaksolla tarkastellaan myös solun toiminnan ohjaamista, solujen lisääntymistä ja periytymisen perusteita. Työtapoina käytetään mahdollisuuksien mukaan kokeellisuutta ja opiskelijan tekemää omaa, pienimuotoista tutkimusta.

Ihmisen biologia, 2 op (BI5)

Opintojakson moduulit

- Ihmisen biologia, 2 op (BI5), Valinnainen

Tavoitteet

Ihmisen biologia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa nimetä ja tunnistaa tärkeimpien elinten ja elimistöjen rakenteet ja selittää niiden toimintaperiaatteita*
- *ymmärtää, mitä homeostasia on, ja osaa kertoa esimerkkejä siihen vaikuttavista tekijöistä*
- *osaa kuvata elimistön viestintäjärjestelmiä ja selittää, kuinka eri osat viestivät keskenään*
- *osaa selittää elimistön kykyä aistia ympäristöä ja reagoida muutoksiin*
- *osaa selittää ja vertailla elimistön eri puolustusmekanismeja mikrobeja vastaan*
- *osaa kertoa ja perustella lisääntymisen keskeisimmät vaiheet hedelmöityksestä syntymään*
- *osaa toteuttaa pienimuotoisen, ihmisen elimistön toimintaa mittaavan kokeellisen työn ja esittää sen tulokset.*

Keskeiset sisällöt

Ihmisen biologia

Solu, kudokset, elin

- *solujen erilaistuminen kantasoluista ja syöpäsolut*
- *elinten muodostuminen eri kudostyypeistä*

Elimistön säätely

- *hermoston rakenne ja toiminta*
- *umpirauhaset ja hormonit*

Aineenvaihdunta

- ruoansulatuselimistö
- verenkiertoelimistö
- hengityselimistö
- kuona-aineiden erityys

Liikkuminen

- tuki- ja liikuntaelimistö

Elimistön sopeutuminen ympäristöön

- iho ja lämmönsäätely
- aistit
- puolustusjärjestelmä

Lisääntyminen

- sukuelimet ja sukupuolen kehitys
- hedelmöitys, raskaus ja synnytys

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana voidaan toteuttaa ihmisen biologiaan liittyvä ryhmätutkimus, sekä työskennellä monipuolisesti eri tyyppisissä ryhmätyötilanteissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso opettaa opiskelijalle hyvinvoinnin perusteiden biologista taustaa, sekä kannustaa opiskelijaa pohtimaan terveellisten elintapojen merkitystä omalle hyvinvoinnille.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kannustetaan opiskelijoita mediakriittisyyteen (epätieteelliset näkökulmat terveyteen).

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perehdytään ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat ihmisen elintoiminnot, lisääntyminen sekä perimän ja ympäristön merkitys ihmisen terveydelle. Jaksolla tarkastellaan ihmiselimistön kykyä sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan. Jakson jälkeen opiskelija osaa toteuttaa pienimuotoisen, ihmisen elimistön toimintaa mittaavan kokeellisen työn ja esittää sen tulokset.

Bioteknikka ja sen sovellukset, 2 op (BI6)

Opintojakson moduulit

- Bioteknikka ja sen sovellukset, 2 op (BI6), Valinnainen

Tavoitteet

Bioteknikka ja sen sovellukset

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee eri mikrobien rakenteet ja ymmärtää niiden perustoiminnot
- osaa kertoa esimerkkejä siitä, miten mikrobeja voidaan hyödyntää biotekniikassa
- syventää tietoja nukleiinihapoista ja niiden ominaisuuksista sekä tietää, miten niitä voidaan hyödyntää geenitekniikassa
- osaa selittää esimerkkien avulla biotekniikan keskeisimpiä sovelluksia ja innovaatioita sekä perustella niiden merkityksen jalostuksessa, lääketieteissä, teollisuudessa sekä ympäristönsuojelussa
- osaa tunnistaa ja arvioida biotekniikan mahdollisuuksia ja riskejä sekä esittää niistä perusteltuja eettisiä mielipiteitä
- osaa suunnitella ja toteuttaa biologian soveltamiseen liittyvän kokeellisen työn.

Keskeiset sisällöt

Bioteknikka ja sen sovellukset

Mikrobit

- mikrobien luokittelu
- bakteerien rakenne, muuntelu, antibioottiresistenssi
- virusten rakenne ja lisääntyminen
- mikrobien hyödyntäminen biotekniikassa

DNA:n muokkaus ja tutkiminen geenitekniikalla

- tumallisen ja tumattoman solun perimän ja geenien toiminnan erot
- DNA:n monistaminen, pilkkominen ja palojen erottelu
- DNA:n sisältämän informaation selvittäminen
- geenien siirto- ja muokkausmenetelmät

Biotekniikan keskeiset sovellukset ja merkitys

- perinteinen ja geenitekniikkaan perustuva kasvi- ja eläinjalostus
- lääketieteet
- genomitieto ja sen hyödyntäminen
- DNA-tietoon perustuva yksilön ja lajien tunnistus
- ympäristönsuojelu
- teollisuus

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Seurataan bioteknologian ajankohtaista kehitystä ja sen vaikutusta yhteiskuntaan.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tarkastellaan biotekniikan eettisiä haasteita ja sovellusten tuottamia mahdollisuuksia ja ongelmia nyt ja tulevaisuudessa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa esitellään perinnöllisyyden merkitystä omaan terveyteen ja hyvinvointiin, sekä käydään läpi mahdollisia tulevaisuuden hoitomuotoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tarkoituksena on, että opiskelija ymmärtää biologisen tutkimuksen merkityksen tulevaisuuden ongelmien ratkaisemisessa. Jaksossa perehdytään biologian erilaisiin sovelluksiin lääketieteessä, teollisuudessa, elintarviketuotannossa ja luonnonvarojen kestävä kehityksen mukaisessa käytössä. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat mikrobiologian ja geeniteknologian perusteet, sekä niiden erilaiset sovellukset. Opintojakson aikana suunnitellaan ja toteutetaan biotekniikkaan liittyvä koe tai tutkimus.

Biologian abikertaus, 2 op (BI7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää aiemmillä biologian opintojaksoilla hankittuja tietoja ja taitoja
- Valmistautua biologian ylioppilaskirjoituksiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- pakollisten ja valtakunnallisten syventävien moduulien keskeisten aihepiirien kertaaminen
- vanhoihin ylioppilastehtäviin tutustuminen ja vastaamisen harjoittelut niiden avulla
- sähköisen koejärjestelmän hallinta ja siinä käytettävien apuohjelmien käytön kertaaminen
- liitetään eri opintojaksoilla käsitellyt aiheet osaksi laajaa kokonaisuutta

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson

suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on valmentautua ylioppilaskirjoituksiin. Jakson aikana luodaan yleiskuva biologiasta ja liitetään eri opintojaksoissa käsitellyt aiheet osaksi laajaa kokonaisuutta. Kerrataan, syvennetään ja laajennetaan biologian valtakunnallisten opintojaksojen keskeisiä sisältöjä sekä harjoitellaan biologian reaalikokeen erilaisiin kysymyksiin vastaamista. Varmistetaan, että opiskelija hallitsee sähköisen koejärjestelmän ja siinä käytettävät apuohjelmat.

Ihmisen elämäankaari, 2 op (BI8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- muodostaa selkeän kokonaiskuvan biologisesta elämäankaaresta
- syventää tietojaan ihmisen lisääntymisbiologian keskeisimmistä vaiheista ja niihin liittyvistä ongelmista
- syventää tietojaan puolustusjärjestelmän toiminnasta ja niihin liittyvistä häiriöistä
- syventää ymmärrystään ympäristön ja perimän merkityksestä tautien syntyyn
- syventää osaamistaan periytymisen mekanismeista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- ihmisen elämäankaari
- lisääntyminen
- yksilönkehitys ja sen säätely
- puolustusjärjestelmä
- taudit ja niiden taustat
- perinnöllisyys

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso syventää opiskelijan tietämystä ja osaamista ihmisen elämäankaaren eri vaiheista ja niihin liittyvien muutosten vaikutuksista hyvinvointiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty = H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on luoda kokonaiskuva biologisesta elämänsyklistä hedelmöityksestä kuolemaan. Keskeiset sisällöt: hedelmöitys, yksilönkehitys ja sen säätely, raskausaika, syntymä, lapsuus, murrosikä, aikuisikä, vanheneminen ja kuolema. Opiskellaan myös perimän ja ympäristön merkitystä tautien ja terveyden näkökulmasta mm. syöpä, kansantaudit, suomalainen tautiperimä. Syvennetään immuunipuolustuksen mekanismeja ja niihin liittyviä häiriöitä. Jakson teemojen käsittelyssä huomioidaan ajankohtaisia tutkimustuloksia ja biotrendejä. Kerrataan perusasiat ja perustehtävätyypit risteytyksistä ja syvennetään risteytystehtäviä (mm. dihybridiristeytykset ja kytkentätehtävät). Opintojakson alussa sovitaan käytettävät arviointimenetelmät.

Biologian laboratyöskentely, 2 op (BI9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää osaamistaan biologian laboratoriotyöskentelystä
- Oppii uusia biologian työskentelymenetelmiä
- Oppii soveltamaan ja syventämään pakollisten ja syventävien opintojaksojen sisältöjä kokeellisten töiden tekemisen kautta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Erilaisten elollisten organismien kasvattaminen ja käsitteleminen
- Eliöiden anatomisen rakenteen ja toiminnan tutkiminen
- Erilaiset biologisen tutkimuksen menetelmät
- Kirjallisen raportin kirjoittaminen jostain työstä ja/tai sen esittäminen ryhmän kanssa opintojakson loppuseminaarissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana tehdään monipuolisesti erilaisia biotieteisiin liittyviä tutkimuksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on havainnollistaa ja syventää pakollisten ja syventävien opintojaksojen sisältöjä laboratoriossa tehtävien tutkimusten avulla. Opintojakso perehdyttää opiskelijat kokeellisen laboratoriotyöskentelyn perusteisiin. Jakson aikana opitaan kasvattamaan ja käsittelemään erilaisia elollisia organismeja (esim. homeita, bakteereita, kasveja, eläimiä).

Biologisen tutkimuksen yleiset menetelmät, mm. preparaattien valmistus, mikroskopointi ja erilaiset kemialliset sekä biologiset tutkimusmenetelmät tulevat tutuiksi. Opintojakson arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota tuntiaktiivisuuteen ja laborointitaitoihin. Suoritusperusteisiin liittyy lisäksi kirjallisten raporttien kirjoittamista. Opintojakson aikana pyritään tekemään vierailu esim. Helsingin yliopistolle.

Eläinten käyttäytyminen, 2 op (BI10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää tietämystään etologiasta biologian tieteenalana
- Ymmärtää eläinten käyttäytymisen lainalaisuuksia
- Osaa soveltaa etologian ja oppimispsykologian perusteita
- Tutustuu erilaisiin eläinten koulutusmenetelmiin
- Syventää tietämystään eläinten hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä
- Tutustuu etologiaan liittyvään kirjallisuuteen, tutkimukseen sekä ammattialoihin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Eläinten perinnöllinen, synnynnäinen ja opittu käyttäytyminen
- Oppimisen lajit eläinten käyttäytymisessä ja koulutuksessa
- Eläinten hyvinvoinnin kulmakivet
- Työmahdollisuudet ja harrastukset eläinten parissa
- Opintojaksoon voi sisältyä maksullisia vierailuja. Maksullisten vierailujen kustannukset koostuvat mm. matkoista ja pääsylipuista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso syventää opiskelijan tietämystä ja osaamista eläinten oikeuksista, esimerkiksi jalostuksen eettiset näkökannat sekä harrastus- ja tuotantoeläinten hyödyntäminen. Tutustutaan ruoantuotannon ympäristövaikutuksiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on syventää tietämystä etologiasta eli eläinten käyttäytymisestä. Jakson keskeisiä aihealueita ovat eläinten peritty, opittu, sosiaalinen ja lisääntymiskäyttäytyminen sekä signaalit. Sitä suositellaan esimerkiksi biologiasta kiinnostuneille lemmikkien omistajille.

Luonnontieteellisen suuntautumisvaihtoehdon opiskelijoilla on etuoikeus päästä opintojaksolle. Opintojaksoon voi sisältyä maksullisia vierailuja. Tarjotaan joka toinen lukuvuosi.

Terveys ja mikrobiologia, 2 op (BI11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oppii ymmärtämään terveyden ja hyvinvoinnin käsitteen tieteellisestä näkökulmasta
- Oppii tarkastelemaan omaa terveyttään ja hyvinvointiaan biologisesta näkökulmasta
- Ymmärtää omien valintojensa vaikutuksen omaan terveyteensä ja oppii tarpeen tullen korjaamaan omia elintapojaan
- Oppii mikrobien hyötykäytöstä elintarviketeollisuudessa
- Syventää tietämystään lääketieteellisestä mikrobiologiasta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kokonaisvaltainen terveys tieteellisestä näkökulmasta (terveellinen ravinto, liikunta, uni ja stressi)
- Oman terveydentilan ja hyvinvoinnin tarkastelu pienimuotoisen seurantatutkimuksen avulla
- Mikrobien hyötykäyttö elintarviketeollisuudessa
- Mikrobit taudinaiheuttajina
- Hyvien mikrobien merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso syventää opiskelijan osaamista ja ymmärrystä mikrobien hyötykäytöstä elintarviketeollisuudessa, sekä lääketieteessä.

Hyvinvointiosaaminen

Jakson aikana käsitellään monipuolisesti ja monitieteellisesti yksilön terveyttä ja tutustuaan käytännön keinoihin, joilla omaa terveyttä ja hyvinvointia voidaan edistää.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perehdytään ihmisen terveyteen biologisesta ja tieteellisestä näkökulmasta. Paneudutaan siihen, miten terveellinen ravinto, liikunta, uni ja stressi vaikuttavat ihmisen

fysiologiaan ja hormonitoimintaan ja tätä kautta kokonaisvaltaiseen terveyteen. Tutustutaan käytännön keinoihin, joilla omaa terveyttä ja hyvinvointia voidaan edistää. Opiskelija tekee jakson aikana pienimuotoisen seurantatutkimuksen omista elintavoistaan ja tarkastelee jakson aikana opitun perusteella tapoja edistää omaa terveyttään.

Opintojakson mikrobiologiaosio keskittyy mikrobien hyötykäyttöön elintarviketeollisuudessa, sekä lääketieteessä. Opintojaksolla pyritään tekemään vierailu, sekä mahdollisesti kuunnellaan asiantuntijaluento(ja) joko lähi- tai etäyhteyttä käyttäen.

Digikokoelma (kesäopinnot), 2 op (BI12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää lajien tuntemustaan
- Syventää tietämystään erilaisista elinympäristöistä ja biotoopeista
- Syventää luontosuhdettaan ja oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Oman lajikokoelman laatiminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Lajintuntemuksen kehittyminen syventää opiskelijan luonnon tuontemusta ja ympäristöosaamista sekä motivoi toimimaan luonnon monimuotoisuuden säilymisen puolesta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Digikokoelman tekeminen kehittää audiovisuaalista osaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on syventää elinympäristöjen ja lajien tuntemusta sekä kehittää opiskelijan tieto- ja viestintätekniikan taitoja. Jakson aikana tunnistetaan yhteensä n. 75 eri lajia, joista laaditaan digikokoelma. Opintojakso toteutetaan itsenäisesti kesällä verkko-opintoina ja sitä suositellaan kaikille biologiasta ja valokuvauksesta kiinnostuneille

Biokemiaa kokeellisesti, 2 op (BIKE)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Maailman ja Suomen ekosysteemit, 2 op (BIGE)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Terveysmaantiede, 2 op (GEBI)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Vaellus, 2 op (LIBI)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Ympäristö, yhteiskunta ja ilmasto (LUMA), 6 op (LUMA2)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Ilmastomuutos, 4 op (ILMU)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.6. Maantiede (GE)

Oppiaineen tehtävä

Maantiede tarkastelee luonnon, ihmisen ja yhteiskunnan ilmiöitä ja vuorovaikutusta. Maantieteen opetuksen tehtävänä on avartaa opiskelijan maantieteellistä maailmankuvaa ja kehittää valmiuksia ymmärtää maailmanlaajuisia, alueellisia ja paikallisia ilmiöitä ja niiden ajallista muutosta sekä alueellisia ongelmia ja niiden ratkaisumahdollisuuksia.

Maantieteen opetus ohjaa opiskelijaa havaitsemaan muuttuvaan maailmaan vaikuttavia tekijöitä, muodostamaan perusteltuja näkemyksiä, ottamaan kantaa omassa ympäristössään, lähialueilla ja koko maailmassa tapahtuviin muutoksiin sekä toimimaan aktiivisesti luonnon ja ihmisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Opetus harjaannuttaa opiskelijan osallistumis- ja vaikuttamistaitoja sekä tukee opiskelijaa kestävän tulevaisuuden rakentamisessa. Maantieteen opetus ohjaa opiskelijaa tiedostamaan luonnon ja ihmistoiminnan vuorovaikutusta sekä tarkastelemaan maailmaa muuttuvana ja kulttuurisesti monimuotoisena elinympäristönä.

Maantieteen opetuksessa integroituvat luonnontieteelliset ja humanistis-yhteiskuntatieteelliset aiheet. Opetus antaa opiskelijalle valmiuksia ympäristö- ja ihmisoikeuskysymysten tarkasteluun sekä tukee opiskelijan kasvua sivistyneeksi ja vastuulliseksi kansalaiseksi.

Nuorten elämismaailma sekä opiskelijan arkiset kokemukset ja havainnot ovat maantieteen opetuksen lähtökohta. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä. Tutkiva lähestymistapa ja geomedian käyttö auttavat opiskelijaa syventämään maantieteellistä ajattelua sekä ymmärtämään arkiympäristössä ja paikallisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla tapahtuvia muutoksia. Geomedialla tarkoitetaan maantieteellisiä tiedonhankinta- ja esitystapoja, esimerkiksi kartoja, paikkatietoa, diagrammeja, kuvia, videoita, kirjallisia lähteitä, mediaa ja suullisia esityksiä. Geomedian monipuolinen käyttö tukee opiskelijaa maantieteellisen

tiedon hankinnassa, analysoinnissa, tulkinnassa ja visuaalisessa esittämisessä. Ajankohtaisten uutisten käsittely opetuksessa kehittää opiskelijan maailmankuvan rakentumista ja kriittistä ajattelua sekä auttaa häntä ymmärtämään lähiympäristössä ja muualla maailmassa tapahtuvia muutoksia.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä maantieteen tavoitteiden saavuttamisen kanssa.

Maantieteen opetuksessa tuetaan opiskelijan **hyvinvointi-** ja **vuorovaikutusosaamisen** kehittymistä. Maantieteen opetukselle ominaiset työskentelytavat ovat opiskelijalähtöisiä ja vuorovaikutteisia vaihtelevissa oppimisympäristöissä. Maantieteen opetuksessa korostuvat erityisesti sosiaaliset ja yhteistyötaidot sekä vastuunotto omasta ja muiden työskentelystä. Opiskelija saa ohjausta omien tavoitteiden asettamisessa sekä tukea ja kannustusta oppimisprosessin eri vaiheissa, mikä vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta ja pitkäjänteisyyttä.

Maantieteen opetus harjaannuttaa opiskelijaa tutkimuksellisuuteen sekä **monitieteelliseen ja luovaan** työskentelyyn. Opetuksessa perehdytään maantieteen ja sitä lähellä olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Geomediataidot vahvistavat opiskelijan monilukutaitoa. Maantieteen opetus motivoi opiskelijaa luonnontieteelliseen ja humanistis-yhteiskuntatieteelliseen ajatteluun, tiedonhankintaan sekä tietojen kriittiseen analyysiin.

Maantieteen opetus antaa tietopohjan, jonka avulla opiskelija voi ottaa kantaa moniin ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja kykenee kriittisyyteen seuratessaan mediaa. Opetus edistää opiskelijan ymmärrystä kestävästä kehityksen merkityksestä aluesuunnittelun lähtökohtana ja antaa opiskelijalle valmiuksia osallistuvaan suunnitteluun. Opetus ohjaa opiskelijaa kestävään tulevaisuuteen ja globaalin vastuun ymmärtämiseen aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä, mikä vahvistaa **yhteiskunnallista osaamista**.

Maantieteen opiskelu vahvistaa opiskelijan **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** monipuolisesti. Opetus lisää ymmärrystä kulttuurisesta monimuotoisuudesta ja luonnonympäristön merkityksestä. Maantieteen opetuksessa opiskelijalle välittyy kuva kestävästä elämäntavan välttämättömyydestä. Opetus auttaa opiskelijaa soveltamaan maantieteellisiä tietoja ja taitoja omassa arkielämässä, eettisissä pohdinnoissa ja kestävässä kulutusvalinnoissa.

Maantieteen opetus syventää opiskelijan käsitystä ihmisoikeuksien merkityksestä, yhteiskunnan moninaisuudesta ja alueellisen identiteetin muodostumisesta tukien siten opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamisen** kehittymistä. Maantieteelle on ominaista tarkastella ajankohtaisia maailmanlaajuisia ilmiöitä ja niiden vuorovaikutussuhteita. Maantiede tukee opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksien ja tulevaisuuden taitojen rakentumista sekä kasvua sivistyneeksi ja avarakatseiseksi ihmiseksi.

Tavoitteet

Maantieteen opetuksessa vahvistetaan opiskelijan maantieteellistä ajattelua, syvennetään ilmiöiden ja prosessien ymmärtämistä sekä kehitetään monipuolisten taitojen hallintaa ja soveltamista. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Maantieteellinen ajattelu

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa elämyksiä ja kokemuksia, jotka syventävät hänen kiinnostustaan maantieteeseen ja maantieteen tapaan hahmottaa ja tutkia maailmaa
- ymmärtää, mikä on ominaista maantieteelle tieteenalana ja mihin maantieteellistä osaamista tarvitaan arkielämässä, opiskelussa ja työelämässä
- osaa käyttää maantieteellisiä käsitteitä täsmällisesti ja ilmaista perusteltuja näkemyksiä maantieteelle ominaisella tavalla oikeissa yhteyksissä
- syventää maailman karttakuvan ja paikannimistön hallintaansa
- osaa tarkastella maailmaa eri lähtökohdista, kuten yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmista
- ymmärtää kestävän elämäntavan välttämättömyyden ja luonnonvarojen säästävän kiertotalouden merkityksen.

Maantieteelliset ilmiöt ja prosessit

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä ja prosesseja
- ymmärtää ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja prosesseja
- ymmärtää luonnon- ja ihmismaantieteellisten ilmiöiden ja prosessien vuorovaikutuksen.

Maantieteelliset taidot ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa havainnoida arkiympäristöjä ja tulkita maisemaa
- osaa vertailla ja analysoida luonnon ja ihmistoiminnan alueellisia ilmiöitä, rakenteita ja vuorovaikutussuhteita sekä niissä tapahtuvia muutoksia eri aluetasoilla
- osaa havainnoida, kuvata ja analysoida ihmisten hyvinvointia paikallisesti, alueellisesti ja maailmanlaajuisesti
- osaa pohtia ja arvioida mahdollisia ratkaisuja ympäristön muutoksiin ja ihmisen toiminnan aiheuttamiin muutoksiin
- ymmärtää, soveltaa ja analysoi maantieteellistä tietoa sekä hyödyntää monipuolisesti geomedialla tiedon hankinnassa, arvioinnissa ja esittämisessä
- seuraa ajankohtaisia maailman tapahtumia ja osaa kriittisesti arvioida niihin vaikuttavia tekijöitä sekä mahdollisia seurauksia
- tuntee alueiden kehittämisen, osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja
- saa valmiuksia toimia kantaaottavana ja kestävää tulevaisuutta edistävänä aktiivisena maailmankansalaisena.

Osaamisen arviointi

Maantieteen yleisten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan moduulikohtaisten tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen kautta. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute ohjaavat opiskelijaa tulemaan tietoiseksi omista työskentelytavoistaan ja kehittämään omaa osaamistaan. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin.

Maantieteen arvioinnin keskeisiä kohteita ovat maantieteellinen ajattelu, maantieteellisten ilmiöiden ja prosessien ymmärtäminen sekä maantieteellisten taitojen osaaminen ja soveltaminen. Opiskelija voi esittää maantieteellistä ajatteluaan ja tietoaan monipuolisilla menetelmillä. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida, havainnollistaa ja esittää maantieteellistä tietoa erilaisissa tilanteissa. Maantieteessä keskeisiä arvioitavia taitoja ovat karttojen luku- ja tulkintataito, graafiset esittämistaidot sekä muut geomediataidot. Opiskelija voi osoittaa arvioitavaa osaamista myös kenttätöillä sekä esitelmillä, tutkielmilla ja muilla tuotoksilla.

Opintojaksot

Maailma muutoksessa, 2 op (GE1)

Opintojakson moduulit

- Maailma muutoksessa, 2 op (GE1), Pakollinen

Tavoitteet

Maailma muutoksessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää maantieteellistä maailmankuvaansa ja osaa käyttää paikannimistöä luontevasti tarkoituksenmukaisissa yhteyksissä*
- *osaa analysoida ympäristön muutosten syitä ja arvioida ympäristön muutosten seurauksia eri alueilla*
- *tuntee keinoja ja osaa selittää, millaisten ratkaisujen avulla ympäristön muutoksia voidaan hillitä tai vaikutuksia lieventää eri alueilla*
- *osaa analysoida ihmiskunnan muutosten syitä ja arvioida muutosten seurauksia eri alueilla*
- *tuntee keinoja ja osaa arvioida, miten ihmistoiminnan aiheuttamiin muutoksiin voidaan vaikuttaa eri alueilla*
- *tuntee kestävän kehityksen sitoumuksia sekä osaa käyttää näitä eettisten perustelujen pohjana*
- *osaa hankkia, analysoida ja esittää asianmukaista ja luotettavaa tietoa alueellisista kysymyksistä geomedialla hyödyntäen*
- *osaa arvioida kriittisesti ajankohtaisia alueellisia uutisia ympäristön tai ihmiskunnan muutoksista eri medioissa.*

Keskeiset sisällöt

Maailma muutoksessa

Maantiede tieteenalana

- *miten maantieteessä tarkastellaan ympäristöä ja maailmaa*
- *miten maantiedettä hyödynnetään työelämässä ja arjessa*
- *alueelliset ajankohtaiset uutiset*

Ympäristön muutoksia ja niiden ratkaisukeinoja

- *ilmastonmuutosten mekanismit*
- *nykyisen ilmastonmuutoksen syitä ja seurauksia*
- *kuivuus, aavikoituminen, myrskyt, tulvat*
- *ympäristön muutoksiin sopeutuminen ja niiden hillintä*

Ihmiskunnan muutoksia

- *väestön kasvun ja vaurastumisen maailmanlaajuiset ympäristövaikutukset*
- *puhtaan veden puute, nälkä*
- *hyvinvoinnin jakautuminen, köyhyys*
- *pakolaisuus*
- *kestävän kehityksen sitoumukset*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso perehdyttää opiskelijan muuttuvan maailman ja sen alueellisten ongelmien tarkasteluun sekä erilaisiin ratkaisumalleihin. Otetaan huomioon eri kehitysvaiheissa olevien valtioiden mahdollisuuksia ratkaista ympäristöongelmia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Jaksolla käsitellään eri puolilla maailmaa tapahtuvaa myönteistä kehitystä ja mahdollisuuksia hillitä, varautua, ennakoida sekä sopeutua riskeihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso perehdyttää opiskelijan muuttuvan maailman ja sen alueellisten ongelmien tarkasteluun. Jakson aikana seurataan ajankohtaisuutisointia eri puolilta maailmaa ja hahmotetaan globaaleja riskialueita sekä luonnonriskien, ympäristöriskien että ihmiskunnan riskien kannalta. Jaksolla käsitellään myös eri puolilla maailmaa tapahtuvaa myönteistä kehitystä ja mahdollisuuksia hillitä, varautua, ennakoida sekä sopeutua riskeihin. Keskeisiä näkökulmia ovat ekososiaalinen kestävyys, kiertotalous ja globaalit kehityskysymykset.

Sininen planeetta, 2 op (GE2)

Opintojakson moduulit

- Sininen planeetta, 2 op (GE2), Valinnainen

Tavoitteet

Sininen planeetta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti luonnonmaantieteen peruskäsitteitä ja paikannimistöä*
- *osaa hankkia, analysoida, tulkita, arvioida ja esittää luonnonmaantieteellistä tietoa geomedian avulla*
- *osaa selittää Maan planetaarisuudesta johtuvia ilmiöitä ja perustella ilmiöiden vaikutuksia luonnon järjestelmiin*
- *osaa kuvata ja analysoida elottoman ja elollisen luonnon alueellisuutta maapallolla*
- *osaa tulkita kuvista ja kartoilta luonnonmaisemien rakennetta, syntyä ja kehitystä sekä selittää perustellen, miten ja miksi luonnonmaisemat muuttuvat*
- *osaa analysoida luonnonriskien syitä ja arvioida luonnonriskien seurauksia eri alueilla*
- *osaa selittää ja vertailla esimerkkien avulla, miten luonnonriskien seurauksia voidaan ennakoida tai vaikutuksia lieventää eri alueilla*

- ymmärtää luonnonmaantieteellisen tiedon merkityksen yhteiskunnassa ja ihmisten arkielämässä.

Keskeiset sisällöt

Sininen planeetta

Luonnonmaantieteellinen ajattelu

- luonnonmaantieteellisten kysymysten asettaminen, tiedon hankinta, analysointi, arviointi ja esittäminen
- luonnonmaantieteen tietolähteet ja tutkimusmenetelmät

Ilmakehä ja vesikehä

- ilmakehän rakenne ja tuulet, muutokset otsonikerroksessa
- veden kiertokulku, sateet ja meriveden liikkeet, ENSO ja NAO
- sää ja sen ennustaminen
- ilmastoalueet

Kivikehä

- maapallon rakenne ja kiviaineksen kierto
- endogeeniset ja eksogeeniset tapahtumat maanpinnan muokkaajina
- endogeeniset ja eksogeeniset ilmiöt riskeinä, keskeiset riskialueet, ennakointi ja niihin varautuminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso syventää planeettamme ilmiöitä, sekä ilma-, vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemusta eri luonnontieteiden näkökulmista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tarkastellaan luonnonmaantieteen ilmiöitä ja syvennetään ilma-, vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemusta. Keskeisenä näkökulmana ovat luonnossa tapahtuvat prosessit ja niihin liittyvät syy-seuraussuhteet. Opintojaksolla tutustutaan luonnonmaantieteen tutkimusmenetelmiin ja harjoitellaan geomedian hyväksi käyttäen tulkitsemaan luonnonmaisemia ja niiden syntyä. Opintojakso perehdyttää luonnonmaantieteellisen tiedon käyttöön yhteiskunnassa ja arkielämässä.

Yhteinen maailma, 2 op (GE3)

Opintojakson moduulit

- Yhteinen maailma, 2 op (GE3), Valinnainen

Tavoitteet

Yhteinen maailma

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti ihmismaantieteen käsitteitä ja paikannimistöä
- tunnistaa kulttuurisia piirteitä ja niiden eroja, arvostaa niiden moninaisuutta sekä ottaa toiminnassaan huomioon ihmisoikeudet
- osaa hankkia, analysoida, arvioida ja esittää ihmismaantieteellistä tietoa geomedian avulla
- osaa kuvata ja analysoida ihmistoiminnan alueellisia piirteitä sekä ihmisen ja luonnon välisiä riippuvuussuhteita eri aluetasoilla
- osaa analysoida luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien vaikutusta ihmisen toimintaan sekä vertailla eri alueita
- osaa analysoida esimerkkien avulla ihmiskunnan riskien ja ympäristöriskien syitä ja arvioida niiden seurauksia sekä tunnistaa keinoja, miten riskien seurauksia voidaan hillitä tai vaikutuksia lieventää eri alueilla
- ymmärtää ihmismaantieteellisen tiedon merkityksen yhteiskunnassa, ihmisten arkielämässä ja omassa toiminnassaan.

Keskeiset sisällöt

Yhteinen maailma

Ihmismaantieteellinen ajattelu

- ihmismaantieteellisten kysymysten asettaminen, tiedon hankinta, analysointi, arviointi ja esittäminen
- ihmismaantieteen tietolähteet ja tutkimusmenetelmät
- paikkojen kokeminen ja miellekartat

Väestö, asutus ja kulttuurit

- väestörakenne ja väestönmuutokset
- asutuksen sijoittuminen, muuttoliikkeet
- kulttuurien moninaisuus, alueellinen identiteetti ja ihmisoikeuksien toteutuminen, kuten alkuperäiskansojen asema

Kaupungit ja kaupungistuminen

- maankäyttö ja rakennettu ympäristö
- kaupunkiympäristön muutokset ja ekokaupungit

Tuotannon alueelliset piirteet ja luonnonvarojen kestävä käyttö

- maa-, metsä- ja kalatalous
- kaivannaiset, energialähteet
- teollisuus
- kiertotalous

Liikkuminen, palvelut ja vuorovaikutus

- saavutettavuus, liikenneverkot ja matkailu
- globalisaatio
- innovaatioiden alueellinen leviäminen

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso perehdyttää opiskelijan tunnistamaan kulttuurisia piirteitä ja niiden eroja, arvostamaan niiden moninaisuutta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla toteutetaan kestävään kehitykseen ja/tai ihmisoikeuksiin liittyvä vuorovaikutteinen oppimistehtävä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tarkastellaan ihmismaantieteen ilmiöitä ja syvennetään ihmistoiminnan alueellisten piirteiden tuntemusta. Keskeisenä näkökulmana on luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien arviointi ihmistoiminnan kannalta. Tutustutaan ihmismaantieteen tutkimusmenetelmiin ja harjoitellaan geomedialla hyväksi käyttäen tulkitsemaan ihmistoiminnan jäsentymistä maapallolla. Opintojakso perehdyttää ihmismaantieteellisen tiedon käyttöön yhteiskunnassa ja arkielämässä.

Geomedia - tutki, osallistu ja vaikuta, 2 op (GE4)

Opintojakson moduulit

- Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta, 2 op (GE4), Valinnainen

Tavoitteet

Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa asettaa maantieteellisiä kysymyksiä ja toteuttaa tutkimuksen tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin, jossa on paikallinen, alueellinen tai globaali ulottuvuus*
- *ymmärtää ja osaa selittää, miten geomediaa sovelletaan maantieteellisessä tutkimuksessa, omassa arjessa ja yhteiskunnan eri aloilla*
- *osaa hyödyntää paikkatietosovelluksia ja tietää niiden toimintaperiaatteita*
- *osaa havainnoida arkiympäristöjä, tulkita maisemaa ja karttoja sekä kuvata ja selittää luonnon ja ihmistoiminnan alueellisia ilmiöitä, rakenteita ja vuorovaikutussuhteita*
- *tuntee ja osaa kuvata aluesuunnittelun tavoitteet ja eri tasot sekä kansalaisten mahdollisuudet vaikuttaa oman ympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen.*

Keskeiset sisällöt

Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta

Maantieteellinen tutkimus

- *geomedian käyttö tutkimuksessa; kartografian ja paikkatiedon perusteet, kuvat, videot, diagrammit ja taulukot sekä muut alueellisen tiedon lähteet*
- *ongelmien asettaminen, tutkimusaineiston hankinta, käsittely, analysointi, tulkinta, arviointi, havainnollistaminen ja esittäminen*
- *luonnon- ja kulttuurimaisemien tulkinta karttojen, kuvien ja muun geomedian avulla*
- *geomedian käyttö arjessa, työelämässä ja kestävän tulevaisuuden edistämisessä*

Aluesuunnittelu ja osallistuvan suunnittelun periaatteet

- *kaavoitus eri aluetasoilla*
- *osallistumisen keinot*

Maantieteellinen tutkielma tai osallistumis- ja vaikuttamisprojekti (opiskelijan valinnan mukaan)

- *näkökulma voi olla aluemaantieteellinen tai ilmiöpohjainen, keskeistä aiheen käsittelyssä on alueellisuus sekä ymmärrys ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksesta*
- *tutkielma tai muu projekti laaditaan yksin tai ryhmässä*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana toteutetaan valtio tai lähikuntatutkimus tai osallistumis- ja vaikuttamisprojekti, jossa on paikallinen (esim. Järvenpää), alueellinen (esim. Uusimaa) tai globaali ulottuvuus.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso perehdyttää hankittujen maantieteellisten tietojen ja taitojen soveltamiseen tutkielman laatimisessa tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin toteuttamisessa. Keskeisiä näkökulmia opintojaksolla ovat osallistuva suunnittelu, maailmanlaajuiset kehitystrendit ja geomedian käyttö tutkimuksessa ja vaikuttamisessa.

Maantieteen abikertaus, 2 op (GE5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kertaa ja syventää maantieteen oppimäärän keskeisiä aihepiirejä
- Tietää ylioppilaskirjoituksiin liittyviä keskeisiä harjoitteluympäristöjä

- Hallitsee monipuolisesti erilaisia lukutekniikoita
- Kykenee tekemään monipuolisesti erilaisia reaaliaineen kokeissa vaadittavia tehtävätyyppejä
- Osaa yhdistää tietoinesta ainerajat ylittäen
- Hallitsee maantieteessä tarvittavat Abitti-ympäristössä käytettävät ohjelmat

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kulttuurimaantiede
- Luonnonmaantiede
- Riskimaantiede
- Aluemaantiede
- Kartografia
- Paikkatieto
- Lukutekniikat
- Vastaustekniikat
- Yhtymäkohdat eri aineisiin

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla kerrataan ja syvennetään maantieteen oppimäärän keskeisiä aihepiirejä. Lisäksi nivelletään maantieteen eri moduulien aihepiirejä kokonaisuuksiksi. Harjoitellaan esseevastausten ja soveltavien aineistopohjaisten tehtävien tekemistä. Tulkitaan ja tehdään erilaisia kartoja, diagrammeja ja tilastollista aineistoa ja valmistaudutaan näin maantieteen reaalikokeeseen. Abikertauksella pyritään myös perehdyttämään opiskelijaa erilaisiin opiskelumenetelmiin, jotka helpottavat laajan poikkitieteellisen tietoaineksen omaksumista.

Maailman kehittyneisyyserot, 2 op (GE6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oppii ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa maailmaa kehittyneisyyden näkökulmasta
- Ymmärtää kehitysmaiden erityisongelmat
- Oppii ymmärtämään mahdollisia ratkaisuja kehitysmaiden ongelmien ratkaisemiseksi ja arvioimaan niiden mahdollisuuksia

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Maailman jakoperusteet kehittyneisyyden näkökulmasta
- Kehitysmaan käsite ja kehityksen mittarit

- Globalisaatio
- Kehitysmaiden erityisongelmat
- Ajankohtaisuus

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään kehittyneisyyden eroihin, kehitysmaiden erityisongelmiin, niiden ratkaisumahdollisuuksiin ja tulevaisuuteen maantieteellisestä näkökulmasta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso perehdyttää opiskelijan ymmärtämään maapallon eriarvoisuuden taustoja ja vaikutuksia, sekä pohtimaan eriarvoisuuden vähentämiseen liittyviä keinoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on perehdyttää opiskelija erilaisiin tapoihin jakaa maailmaa, globalisaatioon, kehittyneisyyden eroihin, kehitysmaiden erityisongelmiin, niiden ratkaisumahdollisuuksiin ja tulevaisuuteen maantieteellisestä näkökulmasta. Aihepiirit vaihtelevat vuosittain. Opintojaksolla käytetään vaihtelevia työskentelymuotoja, ja sen suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista oppitunneilla. Opintojaksolla ei ole koetta, vaan sillä tehdään työ / töitä. Opintojaksoon voi sisältyä vierailevia luennoitsijoita ja vierailuita. Lukio vastaa vierailujen matkakustannuksista.

Maailman ja Suomen ekosysteemit, 2 op (BIGE)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Terveysmaantiede, 2 op (GEBI)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Uskonto- ja yhteiskuntamaantiede, 3 op (GEUEYH)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Ympäristö, yhteiskunta ja ilmasto (LUMA), 6 op (LUMA2)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Ilmastonmuutos, 4 op (ILMU)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.7. Fysiikka (FY)

Oppiaineen tehtävä

Fysiikan opetus tukee opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään fysiikan merkityksen jokapäiväisessä elämässä, ympäristössä, yhteiskunnassa ja teknologiassa. Opetuksessa perehdytään oppiaineen ja sen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opiskelijan luonnontieteellinen lukutaito kehittyy, mikä auttaa opiskelijaa arvioimaan kriittisesti erilaisia arjen valintoja sekä näkökulmia yhteiskunnallisessa keskustelussa. Fysiikan opetus antaa opiskelijalle valmiuksia menestyä jatko-opinnoissa luonnontieteellisillä ja luonnontieteitä soveltavilla aloilla sekä hyödyntää fysiikan osaamistaan työelämässä. Monipuolisilla oppimistilanteilla ja -ympäristöillä edistetään opiskelijoiden mahdollisuuksia oppia yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.

Fysiikan opetuksen tuella opiskelijan ymmärrys fysiikan käsitteistä rakentuu ja opiskelija ymmärtää niitä kvalitatiivisella ja kvantitatiivisella tasolla. Opiskelijan aikaisemmat kokemukset, uudet havainnot ja näkökulmat muokkautuvat johdonmukaiseksi käsitykseksi ympäröivästä todellisuudesta opiskelijoiden ja opettajien vuorovaikutuksessa ja fysiikan teorioiden avulla.

Fysiikan opetuksen lähtökohtana ovat ympäristöstä tehdyt havainnot. Kokeellisuus eri muodoissaan tukee käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä, tutkimisen taitojen oppimista sekä luonnontieteiden luonteen hahmottamista. Opiskelun edetessä tutkimisen taidot kehittyvät sekä kokonaisvaltaisesti että kunkin moduulin keskeisten sisältöjen osalta. Kokeellisessa työskentelyssä toimitaan työturvallisuutta noudattaen.

Laaaja-alainen osaaminen

Fysiikan opetus ohjaa luonnontieteille ominaiseen ajatteluun, tiedonhankintaan, tietojen käyttämiseen, ideointiin, vuorovaikutukseen sekä tiedon luotettavuuden ja merkityksen arviointiin. Opetus kehittää **yhteiskunnallista osaamista** antamalla opiskelijalle valmiuksia osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja vaikuttaa yhteiseen päätöksentekoon.

Opiskelijoiden oma tutkimuksellinen työskentely kehittää työskentelyn ja yhteistyön taitoja, luovaa ja kriittistä ajattelua sekä innostaa opiskelijoita fysiikan opiskeluun. Opiskelija kehittää **vuorovaikutusosaamistaan** ja oppii pitkäjänteisyyttä sekä vastuunottamista omasta työskentelystään monipuolisten työtapojen avulla, esimerkiksi projektioppimisella ja ryhmässä työskentelemällä.

Opetus välittää kuvaa fysiikan merkityksestä kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa: fysiikkaa tarvitaan uusien ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Opetus ohjaa opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan ja ympäristöstä, käyttämään fysiikan osaamistaan kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan luonnonvarojen kestäväen käytön, ympäristö- ja terveysvaikutusten sekä energiantuotantotapojen kannalta. Fysiikan opetus tukee näin **eettisyyttä ja ympäristöosaamista, globaali- ja kulttuuriosaamista** sekä **hyvinvointiosaamista**.

Fysiikan opintojen aikana harjoitellaan erilaisten tekstien kirjoittamista, kriittistä tulkittamista ja analysointia. Monilukutaitoa kehitetään tulkitsemalla ja tuottamalla esimerkiksi kirjoitettua tekstiä, kuvia, videoita, taulukoita, kuvaajia tai kaavoja. **Monitieteinen ja luova osaaminen** saa tukea fysiikan opiskelusta myös tieto- ja viestintäteknologian osalta. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään muun muassa tiedon etsimiseen, kokeellisten havaintojen

keräämiseen, mittaustulosten käsittelyyn ja tulkitsemiseen, tuotosten laatimiseen ja esittämiseen sekä mallintamiseen ja simulointiin.

Tavoitteet

Fysiikan opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät fysiikan merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, tutkimisen taitoihin sekä fysiikan tietoihin ja niiden käyttämiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa arvioida fysiikan ja teknologian merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle
- tunnistaa fysiikan osaamistaan sekä kykenee asettamaan omia tavoitteitaan, kohtaamaan oppimishaasteitaan ja soveltamaan fysiikan opiskelustrategioita
- perehtyy fysiikan soveltamiseen monipuolisissa tilanteissa, kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä
- saa mahdollisuuksia perehtyä fysiikan sovelluksiin vierailujen, korkeakouluyhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla
- saa riittävät jatko-opintovalmiudet luonnontieteellisille ja fysiikkaa soveltaville aloille
- saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon.

Tutkimisen taidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa
- osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja kehittää kysymyksiä edelleen tutkimusten, ongelmanratkaisun tai muun toiminnan lähtökohdiksi
- osaa suunnitella ja toteuttaa kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa
- tunnistaa virhelähteiden vaikutuksen mittauksiin
- osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia sekä arvioida niitä ja koko tutkimusprosessia.

Fysiikan tiedot ja niiden käyttäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää fysiikan keskeisiä käsitteitä johdonmukaisesti ja oikeissa yhteyksissä
- jäsentää käsitystään luonnon rakenteista ja ilmiöistä fysiikan käsitteiden ja periaatteiden avulla
- osaa ilmaista johtopäätöksiä ja näkökulmia fysiikalle ominaisilla tavoilla
- ymmärtää fysiikan ilmiöitä ja periaatteita teknologisten sovellusten taustalla
- osaa muodostaa, tulkita ja arvioida erilaisia malleja sekä käyttää niitä ja simulaatioita ilmiöiden kuvaamiseen ja ennusteiden tekemiseen
- osaa käyttää asianmukaisia ohjelmia mallintamisen, laskennallisten ja graafisten ratkaisujen sekä tulosten ilmaisemisen välineenä
- osaa käyttää monipuolisia tietolähteitä ja arvioida niitä kriittisesti fysiikan tietojensa avulla.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu fysiikan yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute tukevat opiskelijaa fysiikan osaamisensa tiedostamisessa ja kehittämisessä. Samalla opiskelija harjaantuu itsearviointiin.

Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin. Fysiikan tietoja ja niiden soveltamista voidaan osoittaa eri tavoin, kuten selittämällä, graafisesti mallintamalla ja matemaattisia malleja käyttämällä. Erilaisten tuotosten lisäksi arvioidaan opiskelijan työskentelyä, esimerkiksi kysymysten muodostamista, ongelmanratkaisuprosessin kuvaamista ja tutkimisen taitoja. Arvioinnissa otetaan huomioon taito työskennellä kokeellisesti, hankkia tietoa ja soveltaa sitä.

Opintojaksot

Fysiikka luonnontieteenä ja yhteiskunnassa, 2 op (FY1-2)

Opintojakson moduulit

- Fysiikka luonnontieteenä, 1 op (FY1), Pakollinen
- Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta, 1 op (FY2), Pakollinen

Tavoitteet

Fysiikka luonnontieteenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu fysiikkaan systemaattisena, kokeellisuuteen nojautuvana tieteenä
- tutustuu aineen rakenteen ja maailmankaikkeuden mittasuhteisiin
- tutustuu fysiikassa käytettäviin tiedonhankintamenetelmiin
- osaa suunnitella ja toteuttaa yksinkertaisia luonnontieteellisiä kokeita
- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta fysiikkaa ja sen opiskelua kohtaan.

Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy energiaan fysiikan keskeisenä käsitteenä
- tuntee eri energialajeja ja energiantuotantotapoja
- osaa vertailla eri energiantuotantotapoihin ja niiden ympäristövaikutuksiin liittyviä suuruusluokkia
- saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon kestävän energiatalouden näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

Fysiikka luonnontieteenä

Keskeiset sisällöt

- suure ja yksikkö sekä SI-järjestelmä
- mittaaminen, tulosten kerääminen, niiden esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi
- graafinen malli ja lineaarinen malli
- yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen suunnitteleminen ja toteutus

Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta

Keskeiset sisällöt

- *energialajit, energian säilyminen ja muuntuminen*
- *energian tuotanto, teho, hyötysuhde ja energian siirtäminen*
- *energiantuotannon vaikutus ympäristöön ja ilmastomuutokseen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan luovuutta luonnontieteellisten koejärjestelyjen suunnittelussa. Mittaamisen ja tulosten esittämisen taitoja voidaan soveltaa moniin tieteenaloihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan käsitys tieteellisen maailmankuvan rakentumisesta ja sen kulttuurisista edellytyksistä vahvistuu.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelijan ymmärrys energiantuotannon ympäristövaikutuksista syvenyy.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija saa valmiuksia ottaa kantaa ja osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun energiantuotannosta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjaantuu työskentelemään ryhmässä toteuttaessaan kokeellisia töitä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Opintojakson arvioinnista osa perustuu kokeellisen kotitehtävän työselostukseen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan fysiikan tapaan mallintaa luonnonilmiöitä mittausten ja graafisten esitysten kautta. Tutustutaan myös maailmankaikkeuden mittasuhteisiin ja energian eri muotoihin. Energiantuotantoa tarkastellaan yhteiskunnan tarpeiden ja sen tuottamien ympäristöhaasteiden näkökulmasta. Opintojaksossa tehdään useita oppilastöitä sekä itse suunniteltu luonnontieteellinen koe, josta kirjoitetaan työselostus.

Energia ja lämpö, 2 op (FY3)

Opintojakson moduulit

- Energia ja lämpö, 2 op (FY3), Valinnainen

Tavoitteet

Energia ja lämpö

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään energiasta fysiikan keskeisenä käsitteenä
- osaa tutkia aineen termodynaamiseen tilaan ja olomuodon muutoksiin liittyviä ilmiöitä
- osaa soveltaa termodynamiikan käsitteitä ja malleja energiantuotannon ratkaisujen tarkastelussa ja kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa
- tunnistaa energiatasapainon ja lämmönsiirtymisen merkityksen ilmastonmuutoksessa.

Keskeiset sisällöt

Energia ja lämpö

Keskeiset sisällöt

- voima vuorovaikutuksen voimakkuuden mittana
- mekaaninen työ
- termodynaaminen systeemi ja tilanmuuttajat
- lämpötila, paine ja hydrostaattinen paine
- energian säilyminen, sisäenergia, energian siirtyminen ja lämpömäärä
- aineen lämpeneminen ja jäähtyminen sekä olomuodon muutokset
- lämpölaajeneminen
- kaasujen tilanmuutokset ja ideaalikaasun tilanyhtälö

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tutkitaan kokeellisesti esimerkiksi kaasun käyttäytymistä ja aineen eri olomuotoja. Kokeellisen työskentelyn tukena käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa mittausaineiston keräämiseen, tulkitsemiseen ja mallintamiseen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Lämpöopin ilmiöiden ymmärtäminen auttaa opiskelijaa hahmottamaan maapalloa termodynaamisena systeeminä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään energiaa ja lämpöä koskevien käsitteiden ja periaatteiden osaamista sekä niihin liittyvän teknologian ymmärtämistä. Tarkastellaan aineen termodynaamiseen tilaan liittyviä ilmiöitä luonnon prosessien selittäjinä. Syvennetään kokeellisen menetelmän hallintaa.

Voima ja liike, 2 op (FY4)

Opintojakson moduulit

- Voima ja liike, 2 op (FY4), Valinnainen

Tavoitteet

Voima ja liike

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa tutkia kokeellisesti voimaan ja liikkeeseen liittyviä ilmiöitä*
- *osaa tuottaa ja analysoida graafisia esityksiä mittaussaineistosta*
- *ymmärtää säilymislakien merkityksen fysiikassa*
- *tuntee voimaan ja liikkeeseen liittyviä turvallisuusnäkökohtia.*

Keskeiset sisällöt

Voima ja liike

Keskeiset sisällöt

- *tasainen ja tasaisesti kiihtyvä suoraviivainen liike*
- *kappaleiden vuorovaikutus ja voima sekä Newtonin lait*
- *voimien yhteisvaikutus, voimakuvio ja liikeyhtälö*
- *paino ja kitka*
- *liike-energia, potentiaalienergia ja mekaaninen energia*
- *mekaanisen energian säilyminen ja mekaniikan energiaperiaate*
- *liikemäärä, impulssi, liikemäärän säilyminen ja yksiulotteiset törmäykset*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kappaleen erilaista liikettä tutkitaan kokeellisesti antureilla. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään mittaussaineiston tulkitsemiseen ja mallintamiseen.

Hyvinvointiosaaminen

Liikenneturvallisuuden kannalta voidaan tarkastella esimerkiksi auton pysähtymismatkaan vaikuttavia tekijöitä kuten kitkaa ja ajonopeutta. Newtonin lakien avulla voidaan ymmärtää törmäystilanteissa vaikuttavia turvallisuustekijöitä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson

suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskellaan mekaniikan eri osa-alueita. Pääpaino on erilaisten vuorovaikutusten mallintamisessa ja dynamiikassa. Opintojaksolla tutkitaan kokeellisesti sekä liikkeeseen että voimiin liittyviä ilmiöitä. Tutkitaan esimerkiksi kitkaa ja törmäyksiä. Lisäksi käsitellään mekaanisen energian säilymistä eri tilanteissa.

Jaksollinen liike ja aallot, 2 op (FY5)

Opintojakson moduulit

- Jaksollinen liike ja aallot, 2 op (FY5), Valinnainen

Tavoitteet

Jaksollinen liike ja aallot

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa mallintaa planetaarista liikettä ympyräliikkeenä
- perehtyy värähtely- ja aaltoliikkeen perusteisiin tutkimalla mekaanista värähtelyä ja ääntä
- osaa kuvata jaksollista liikettä fysikaalisilla ja matemaattisilla käsitteillä
- osaa mallintaa mekaanista värähtelyä ja ääntä jaksollisena liikkeenä.

Keskeiset sisällöt

Jaksollinen liike ja aallot

Keskeiset sisällöt

- momentti ja kappaleen kiertuminen
- tasapaino kiertymisen suhteen yksinkertaisissa tilanteissa
- tasainen ympyräliike ja normaalikihtiävyys
- gravitaatiolaki ja planetaarinen liike
- jaksollinen liike, jaksonaika, taajuus ja amplitudi
- harmoninen voima ja värähtelyliike sekä harmonisen voiman potentiaalienergia
- mekaanisten aaltojen synty, eteneminen ja heijastuminen
- mekaanisten aaltojen diffraktio ja interferenssi sekä seisovat aallot
- ääni aaltoliikkeenä, äänen intensiteettitaso, äänen ominaisuudet ja eteneminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tutustuu tiedonhankintaan ja tiedon esittämiseen tieto- ja viestintäteknologian avulla esimerkiksi mittaamalla, analysoimalla ja vertailemalla äänen taajuusspektrejä.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija tutustuu äänen ominaisuuksiin ja siihen, miten mekaaninen aaltoliike synnyttää kuuloaistimuksen. Tällöin voidaan tarkastella äänen fysikaalisten ominaisuuksien yhteyttä

kuulovaurioihin. Äänen intensiteettitasen tarkastelu tuo samaan teemaan myös kvantitatiivista sisältöä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskellaan värähtely- ja aaltoliikkeen perusteita tutkimalla mekaanista värähtelyä ja ääntä sekä perehdytään niitä selittäviin keskeisiin periaatteisiin. Opintojaksolla käsitellään tasaista ympyräliikettä ja gravitaatiovuorovaikutusta, sekä planetaarista liikettä sisältäen kuiden ja sateliittien liikkeitä.

Sähkö, 2 op (FY6)

Opintojakson moduulit

- Sähkö, 2 op (FY6), Valinnainen

Tavoitteet

Sähkö

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa tutkia kokeellisesti sähköön liittyviä ilmiöitä ja tehdä sähköopin perusmittauksia*
- *osaa käyttää kentän ja potentiaalin käsitteitä sähkökentän kuvaamisessa*
- *tuntee sähkölaitteisiin ja sähköenergian siirtoon liittyviä turvallisuusnäkökohtia.*

Keskeiset sisällöt

Sähkö

Keskeiset sisällöt

- *jännite ja sähkövirta tasavirtapiireissä*
- *resistanssi ja Ohmin laki*
- *sähköteho ja Joulen laki*
- *vastusten kytkennät ja Kirchhoffin lait*
- *akut ja akun latauspiiri*
- *Coulombin laki ja homogeeninen sähkökenttä*
- *potentiaalienergia ja potentiaali homogeenisessa sähkökentässä*
- *kondensaattori ja kondensaattorin energia*
- *puolijohteet, diodi ja LED komponentteina virtapiirissä*
- *sähköturvallisuus: sulake, suojausluokitus ja läpilyöntilujuus*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kokeellinen työskentely tukee moduulin sisältöjen käsittelyä. Kokeelliset työt tehdään ryhmissä, jolloin harjaannutetaan yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja. Fysiikalle ominaisten merkintöjen ja esittämistapojen harjoittelu kehittää monilukutaitoa ja kielitietoisuutta.

Hyvinvointiosaaminen

Tutkiessaan kokeellisesti sähköön liittyviä ilmiöitä ja tehdessään sähköopin perusmittauksia opiskelija oppii huomioimaan sähköturvallisuutta, ja näin osaa käyttää ja soveltaa sähköön liittyviä käsitteitä jokapäiväisen elämän, yhteiskunnan ja ympäristön ilmiöissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään yläkoulussa opittua sähköön liittyvien ilmiöiden, käsitteiden ja tekniikan hallintaa. Tutkitaan erilaisia virtapiirejä, tutustutaan mittaustekniikkaan ja perehdytään sähköturvallisuuteen. Tutustutaan sähköisen vuorovaikutuksen peruskäsitteisiin.

Sähkömagnetismi ja valo, 2 op (FY7)

Opintojakson moduulit

- Sähkömagnetismi ja valo, 2 op (FY7), Valinnainen

Tavoitteet

Sähkömagnetismi ja valo

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää induktioilmiön keskeisen merkityksen sähkömagnetismissa
- ymmärtää sähköenergian tuotannon ja siirron fysikaaliset perusteet ja merkityksen yhteiskunnan toiminnan kannalta
- tunnistaa sähkömagneettisen säteilyn lähteitä ja vaikutuksia
- ymmärtää valon sähkömagneettisena ilmiönä.

Keskeiset sisällöt

Sähkömagnetismi ja valo

Keskeiset sisällöt

- ferromagnetismi ja magneettinen dipoli
- magneettinen vuorovaikutus ja magneettikenttä
- varatun hiukkasen liike homogeenisessa sähkö- ja magneettikentässä

- virtajohtimen magneettikenttä ja kahden virtajohtimen välinen voima
- sähkömagneettinen induktio, Lenzin laki ja pyörrevirrat
- generaattori, vaihtovirran synty, muuntaja ja energian siirto sähkövirran avulla
- sähkömagneettinen säteily ja sen spektri sekä mustan kappaleen säteilyn spektri
- valon heijastuminen, taottuminen ja kokonaisheijastuminen
- valon interferenssi ja diffraktio
- valon polarisaatio kvalitatiivisesti

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Keskeisten sisältöjen (generaattori, vaihtovirran synty, muuntaja ja energian siirto sähkövirran avulla) hallitseminen mahdollistaa sähköenergian tuotantoon liittyvään yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistumisen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää säteilyn riippuvuuden sen taajuudesta ja intensiteetistä, ja tiedostaa sitä kautta sen vaikutuksista omassa elinympäristössään.

Hyvinvointiosaaminen

Tuntiessaan sähkömagneettisen säteilyn lähteet ja niiden vaikutukset opiskelija oppii toimimaan aktiivisesti oman ja toisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden hyväksi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutkitaan kokeellisesti magneettikenttiä, varatun hiukkasen liikettä magneettikentässä ja sähkömagneettista induktiota. Tutustutaan sähköenergian tuottamiseen ja siirtämiseen liittyviin ilmiöihin ja käsitteisiin. Lisäksi tarkastellaan sähkömagneettisen säteilyn spektriä ja valon käyttäytymistä aineen rajapinnassa.

Aine, säteily ja kvantittuminen, 2 op (FY8)

Opintojakson moduulit

- Aine, säteily ja kvantittuminen, 2 op (FY8), Valinnainen

Tavoitteet

Aine, säteily ja kvantittuminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee ionisoivan säteilyn vaikutukset ja tutustuu säteilyn turvalliseen käyttöön*
- *tutustuu kvanttifysiikkaan perustuvaan maailmankuvaan alkeishiukkasfysiikasta kosmologiaan*
- *ymmärtää kvantittumiseen perustuvan teknologian merkityksen nyky-yhteiskunnassa.*

Keskeiset sisällöt

Aine, säteily ja kvantittuminen

Keskeiset sisällöt

- *energian kvantittuminen aineen ja säteilyn vuorovaikutuksessa*
- *fotoni sähkömagneettisen säteilykentän kvanttina*
- *atomin rakenne, atomin elektronien kvanttitilat ja aaltomekaanisen atomimallin periaate*
- *kvantittumiseen perustuva teknologia: laser ja kvanttirakenteet*
- *atomiytimen rakenne ja muutokset, radioaktiivinen hajoaminen*
- *ydinreaktiot, massan ja energian ekvivalenssi, ytimen sidosenergia*
- *ydinvoima, fissio ja fuusio*
- *hajoamislaki*
- *ionisoivan säteilyn lajit ja biologiset vaikutukset sekä soveltaminen lääketieteessä ja teknologiassa*
- *hiukkasfysiikan standardimalli*
- *maailmankaikkeuden kehitys*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa tutustutaan ionisoivan säteilyn haittavaikutuksiin sekä säteilyltä suojautumiseen. Käsitellään myös ionisoivan säteilyn hyödyntämistä lääketieteessä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa tutustutaan kvanttifysiikan teknologisiin sovelluksiin, kuten ydinvoimaan.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Säteilyn emission ja absorbtion käsittely syventää opiskelijan ymmärrystä kasvihuoneilmiöön liittyvistä mekanismeista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan kvantittumiseen, aaltohiukkasdualismiin sekä aineen ja energian ekvivalenssiin. Perehdytään atomi- ja ydinfysiikan perusteisiin sekä ionisoivan säteilyn syntyyn ja vaikutuksiin. Tutkitaan oppilastyönä ionisoivan säteilyn käyttäytymistä. Perehdytään säteilyturvallisuuteen ja säteilyn hyötykäyttöön.

Fysiikan abikertaus, 2 op (FY9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kertaa valtakunnallisten opintojaksojen keskeiset sisällöt.
- Opiskelijan kokonaiskuva fysiikasta ja sen osa-alueiden yhteyksistä vahvistuu.
- Opiskelijan vastaustekniikka kehittyä ylioppilaskokeen edellyttämällä tavalla.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- liike ja dynamiikka
- lämpöoppi
- sähköopin ja magnetismin peruseriaatteet
- aaltoliike
- kvantittuminen ja ydinfysiikka

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan oma käsitys suoriutumisestaan.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa kootaan yhteen ja kerrataan fysiikan eri osa-alueet ja kehitetään kokonaiskuva fysiikasta. Syvennetään fysiikan eri osa-alueiden osaamista laskennallisella tasolla. Harjoitellaan ylioppilaskokeen edellyttämää vastaustekniikkaa. Pyritään antamaan valmiudet ylioppilaskirjoituksiin, pääsykokeisiin ja jatko-opintoihin.

Syventävä mekaniikka, 2 op (FY10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää ymmärrystään mekaniikan periaatteista.
- Opiskelijan käsitys fysiikan käsitteenmuodostusprosessista vahvistuu.
- Opiskelijan mallintamisen taidot kehittyvät konkreettisten liikeilmiöiden kautta.
- Opiskelija tutustuu luonnontieteellisen alan korkeakoulutukseen vierailun tai muun yhteistyön puitteissa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- momentti ja jäykän kappaleen tasapaino
- ympyräliike ja planetaarinen liike
- pyörimisliike ja pyörimisen dynamiikka
- katsaus suppeaan suhteellisuusteoriaan
- Opintojaksoon voi sisältyä vierailu alan kotimaiseen korkeakouluun. Opiskelija vastaa itse osasta vierailun kustannuksista. Vaihtoehtona vierailulle on kirjallinen tuotos.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijat vuorovaikutustaidot kehittyvät hänen oppiessaan kuvailemaan luonnonilmiöitä fysiikalle ominaisella kielellä. Fysiikan käsitteisiin tukeutuva argumentointi edistää opiskelijan yleisiä viestinnän taitoja. Kokeellisessa työskentelyssä opiskelija suunnittelee ja toteuttaa mittauksia yhteistyönä muiden opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa kerrataan ja syvennetään ymmärrystä jäykän kappaleen tasapainosta, ympyräliikkeestä ja gravitaatiosta. Perehdytään pyörimisliikkeen säännönmukaisuuksiin ja niitä kuvaaviin lakeihin. Tutustutaan myös suppeaan suhteellisuusteoriaan. Opintojakso syventää kokonaiskuvaa mekaniikasta ja parantaa valmiuksia fysiikan ylioppilaskokeeseen, pääsykokeisiin sekä jatko-opintoihin. Opintojaksoon voi sisältyä vierailu alan kotimaiseen korkeakouluun. Opiskelija vastaa itse osasta vierailun kustannuksista. Vaihtoehtona vierailulle on kirjallinen tuotos.

Avaruus ja teknologia, 3 op (FY13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija muodostaa realistisen käsityksen avaruusteknologiasta.
- Opiskelija tutustuu avaruusalan tutkimuslaitokseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Havaitsevan tähtitieteen menetelmiä
- Rakettitekniikan perusteita

- Opintojaksoon sisältyy tiedeleirimatka observatorioon. Opiskelija vastaa itse osasta opintomatkan kustannuksia. Kustannukset täsmentyvät opintojakson alussa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vuorovaikutustaidot ja kyky kantaa vastuuta kehittyvät tiedeleirin yhteydessä. Opiskelija harjaantuu tiedon ja tulosten esittämisessä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija saa näkökulman luonnontieteen kansainväliseen luonteeseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perehdytään satelliittien lähettämiseen kiertoradalle, rakettitekniikkaan sekä vapaavalintaisiin avaruusteknologian aiheisiin. Tutustutaan tähtitieteen tutkimusmenetelmiin ja niillä saataviin tietoihin. Tehdään opintokäynti tähtitieteen tutkimuslaitokseen. Opintojaksoon sisältyy tiedeleirimatka observatorioon. Opiskelija vastaa itse osasta opintomatkan kustannuksia.

Hiukkaskiihdyttimet, 2 op (FY14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan käsitys modernin fysiikan perusteista vahvistuu.
- Opiskelija saa katsauksen moderniin hiukkasfysiikkaan tutkimusalana.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Hiukkasfysiikan standardimallin perusteita
- Hiukkaskiihdyttimien toimintaperiaatteita
- Hiukkasilmaisimien toimintaperiaatteita
- Suoritetaan opintokäynti merkittävään eurooppalaiseen hiukkasfysiikan tutkimuslaitokseen. Opiskelijat vastaavat itse opintomatkan kustannuksista, jotka täsmentyvät projektin alkuvaiheessa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjaantuu tiedon esittämisessä taidoissa. Tiedeleirillä opiskelijan vuorovaikutustaidot ja kyky vastuulliseen toimintaan kehittyvät.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskela saa näkökulman tieteeseen kansainvälisenä eri kulttuureja yhdistävänä toimintana.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perehdytään hiukkaskiihdyttimien ja -ilmaisimien toimintaan, sekä niillä tehtäviin mittauksiin ja havaintoihin. Suoritetaan opintokäynti merkittävään eurooppalaiseen hiukkasfysiikan tutkimuslaitoksen. Opiskelijat vastaavat itse opintomatkan kustannuksista, jotka täsmentyvät projektin alkuvaiheessa.

Kvanttimekaniikkaa ja suhteellisuusteoriaa yleissivistävästi (verkko-opinnot), 2 op (FY15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää ja laajentaa ymmärrystään modernista fysiikasta.
- Opiskelija saa kosketuksen fysiikan korkeakouluopintoihin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kvanttimekaniikan perusteita
- Suhteellisuusteorian perusteita
- Opintojakso voi sisältää vierailun yliopistolle, jonka kustannuksista opiskelija vastaa itse.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija ymmärrys fysiikasta luonnontieteenä ja sen suhteesta muihin tieteenaloihin kehittyä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija ymmärtää modernin fysiikan merkitystä yhteiskunnan ja teknologian kannalta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä suoritettu= S/ hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso suoritetaan verkko-opintoina avoimessa yliopistossa. Opintojaksossa opiskelija laajentaa ja syventää käsitystään modernista fysiikasta. Käsiteltävät kvanttimekaniikan ja suhteellisuusteorian sisällöt tukevat valmistautumista ylioppilaskirjoituksiin sekä korkeakouluopintoihin. Opintojakso voi sisältää vierailun yliopistolle, jonka kustannuksista opiskelija vastaa itse.

Opintojaksoa suositellaan toisen tai kolmannen vuoden opiskelijoille. Ennakkotiedot: spektri, valonnopeus, valon aallonpituus, energia, aaltoliike ja sen interferenssi, voimien vaikutus kappaleen liikkeeseen sekä varattujen hiukkasten välinen vuorovaikutus, alkeisfunktioiden derivaatat, integraalin merkitys pinta-alan laskemisessa, yksinkertaisten tapahtumien todennäköisyyden matemaattinen tarkastelu.

Johdanto luonnontieteiden tutkimukseen (LUMA), 2 op (LUMA1)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Ympäristö, yhteiskunta ja ilmasto (LUMA), 6 op (LUMA2)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Syventävä sähkömagnetismi, 2 op (FY11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää ja laajentaa ymmärrystään sähkömagnetismista
- Opiskelija tutkii sähkömagneettisia ilmiöitä kokeellisesti

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Sähkömagneettinen induktio ja sen sovelluksia
- RLC-piirit
- Valon ilmiöitä, kuten polarisaatio ja interferenssi

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijan ymmärrys fysiikasta luonnontieteenä ja sen suhteesta muihin tieteenaloihin kehittyy.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija ymmärtää modernin fysiikan merkitystä yhteiskunnan ja teknologian kannalta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa syvennetään ymmärrystä sähkömagneettisista ilmiöistä. Kerrataan valoon liittyviä ilmiöitä ja tutustutaan sädeoptikkaan. Kondensaattorin ja käämin ominaisuuksia kerrataan ja opiskellaan niiden toimintaa vaihtovirtapiireissä. Opintojakso syventää kokonaiskuvaava sähkömagnetismista ja parantaa valmiuksia fysiikan ylioppilaskokeeseen ja jatko-opintoihin.

Fysiikan työkurssi, 2 op (FY12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan ymmärrys fysiikan ilmiöistä syvenee.
- Opiskelijan kokeellisen työskentelyn taidot kehittyvät.
- Opiskelija oppii tieteellisen raportoinnin periaatteita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lämpöopin ilmiöiden kokeellisia tutkimuksia
- Mekaniikan ilmiöiden kokeellisia tutkimuksia
- Sähköopin ja magnetismin kokeellisia tutkimuksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tehdään kokeellisia tutkimuksia eri fysiikan osa-alueilta. Tehtävät työt syventävät valtakunnallisten opintojaksojen FY1-FY8 aiheiden hallintaa ja tukevat näiden opiskelua. Mittaustuloksia raportoidaan kirjallisesti.

7.8. Kemia (KE)

Oppiaineen tehtävä

Kemian opetus tukee opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja nykyaikaisen maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Se ohjaa ymmärtämään kemian ja sen sovellusten merkitystä jokapäiväisessä elämässä, yhteiskunnassa ja ympäristöhaasteiden ratkaisemisessa. Opetuksessa perehdytään oppiaineen ja sen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opiskelijan luonnontieteellinen lukutaito kehittyy, mikä auttaa opiskelijaa arvioimaan kriittisesti erilaisia arjen valintoja sekä näkökulmia yhteiskunnallisessa

keskustelussa. Opetus herättää kiinnostusta kemian opiskelua ja kemian alan ammatteja kohtaan sekä antaa valmiuksia menestyä jatko-opinnoissa luonnontieteellisillä ja luonnontieteitä soveltavilla aloilla. Monipuolisilla oppimistilanteilla ja -ympäristöillä edistetään opiskelijoiden mahdollisuuksia oppia yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.

Kemian opetus tukee opiskelijan käsitteiden ja ilmiöiden ymmärtämistä siten, että niiden makroskooppinen, mikroskooppinen ja symbolinen taso muodostavat loogisen kokonaisuuden. Opiskelijan aikaisemmista kokemuksista ja havainnoista edetään ilmiöiden kuvaamiseen ja selittämiseen sekä aineen rakenteen ja kemiallisten reaktioiden mallintamiseen kemian merkkikielellä ja matemaattisesti.

Kemian opetuksessa käytetään vaihtelevia ja monipuolisia opetus- ja opiskelumenetelmiä, joilla kehitetään opiskelijan käsitteellistä ja menetelmällistä osaamista. Opetuksen keskeisiin lähtökohtiin kuuluu havainnointi ja tutkiminen. Kokeellisuus eri muodoissaan tukee käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä, tutkimisen taitojen oppimista ja luonnontieteiden luonteen hahmottamista. Kokeellisessa työskentelyssä toimitaan kemikaali-, jäte- ja työturvallisuuslainsäädännön mukaisesti. Opiskelijat harjaantuvat ottamaan vastuuta yhteisestä turvallisuudesta, jolloin myös työelämässä tarvittava turvallisuusosaaminen kehittyy.

Opiskelun edetessä tutkimisen taidot kehittyvät sekä kokonaisvaltaisesti että kunkin moduulin keskeisten sisältöjen osalta. Tutkimisen taitojen perustana on kysymysten ja havaintojen tekeminen. Mittaaminen, luokittelu ja muut tutkimisen taidot kehittyvät erilaisten menetelmien harjoittelun kautta. Myös opiskelijan tiedon käsittelyn ja esittämisen taidot karttuvat. Kokeellisen työn taidot etenevät kohti oman tutkimuksen suunnittelua. Samalla opiskelija oppii tekemään johtopäätöksiä sekä arvioimaan ja argumentoimaan tutkimuksen tuloksia.

Laaaja-alainen osaaminen

Kemian opetuksessa opiskelija omaksuu tietoja ja taitoja, jotka auttavat ymmärtämään kemian merkityksen oman arjen, terveyden ja elinympäristön kannalta, mikä tukee **hyvinvointiosaamisen** tavoitteita. Opiskelijalle muodostuu kyky tehdä arkielämässään valintoja, jotka ovat suotuisia hänen oman henkilökohtaisen terveytensä, ympäristön ja yhteiskunnan hyvinvoinnin kannalta. Kemian opiskelumenetelmät tukevat työskentelyä, jossa opiskelija tunnistaa omat vahvuutensa ja asettaa itselleen tavoitteita. Suunnitelmallinen opiskelu on tärkeä arjen taito, joka vahvistaa opiskelijan jaksamista ja kehittää kykyä työskennellä myös muuttuvissa olosuhteissa.

Kemian opetuksen kokeellisuus ja opiskelijan oma tutkimuksellinen työskentely kehittävät työskentelyn ja yhteistyön taitoja sekä kriittistä ajattelua ja innostavat opiskelijaa kemian opiskeluun. Opiskelija kehittää **vuorovaikutusosaamistaan** ja oppii pitkäjänteisyyttä sekä vastuunottamista omasta työskentelystään monipuolisten työtapojen avulla, esimerkiksi projektioppimisella ja ryhmässä työskentelemällä.

Kemian opetuksessa tiedostetaan kemian täsmällisen kielenkäytön ja arkikielen välinen ero. Universaalia kemian kieltä lähestytään opiskelijan havaintojen ja arkikielen näkökulmasta. Kemiassa kielitietoisuuden ja kielitaidon merkitys näkyy erityisesti käsitteistön oppimisessa ja omien päätelmien selkeässä ja johdonmukaisessa perustelemissa.

Kemian opintojen aikana harjoitellaan erilaisten tekstien kirjoittamista, kriittistä tulkitsemista, argumentointia ja analysointia. Monilukutaitoa kehitetään tulkitsemalla ja tuottamalla esimerkiksi kirjoitettua kieltä, kuvia, videoita, malleja, simulaatioita, taulukoita ja kuvaajia tai kemian merkkikieltä. Kemiassa erityinen monilukutaidon muoto on kyky tulkita ja esittää symbolisia malleja ja submikroskooppisia kuvallisia malleja samoista ilmiöistä. Myös tieto- ja viestintäteknologia on osa nykyaikaista ja **monitieteistä osaamista** tukevaa kemian opetusta. Sitä käytetään muun muassa tiedon etsimiseen, kokeellisten havaintojen keräämiseen, mittaustulosten käsittelyyn ja tulkitsemiseen, tuotosten laatimiseen ja esittämiseen sekä mallintamiseen ja simulointiin. Tietokonepohjaisella mittausjärjestelmällä voidaan korvata perinteisiä välineitä, ja tutkimusaineistoa on mahdollista taltioida myös kuvina ja videoina.

Luonnontieteellisessä työskentelyssä **luova osaaminen** näkyy kykyä muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä soveltaa, arvioida, yhdistellä ja analysoida hankittuja tietoja. Tutkimuksellinen opiskelu ja ongelmanratkaisu edellyttävät luovaa lähestymistapaa ja kehittävät luovaa ajattelua.

Kemian opetus tukee opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista** sekä **globaali- ja kulttuuriosaamista**. Opetus kehittää opiskelijan valmiuksia osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja yhteiseen päätöksentekoon syventämällä opiskelijan luonnontieteellistä ajattelua ja ymmärrystä tiedon luotettavuudesta, merkityksestä ja käytöstä. Luonnontieteellisen tiedon historiallinen kehitys avaa opiskelijalle näkymän sekä tieteellisen maailmankuvan kehitykseen että kemian merkitykseen yhteiskunnallisissa muutoksissa. Kemian innovaatioiden ja modernien sovellusten kautta opiskelija ymmärtää myös kemian merkityksen nyky-yhteiskunnassa, teknologiassa ja työelämässä. Kemiaa tarvitaan uusien ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Kemian opetus vahvistaa **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** syventämällä opiskelijan ymmärrystä erilaisista ympäristöongelmista ja niihin johtaneista syistä. Opetus ohjaa opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan sekä ympäristöstä, käyttämään kemian osaamistaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan luonnonvarojen kestävän käytön ja kiertotalouden kannalta. Opiskelija tunnistaa kemian tarjoamia ratkaisuja erilaisiin ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastomuutokseen ja luonnonvarojen riittävyteen.

Tavoitteet

Kemian opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kemian merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, tutkimisen taitoihin sekä kemian tietoihin ja niiden käyttämiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa ohjausta kemian osaamisensa tunnistamisessa, omien tavoitteiden asettamisessa, oppimishaasteiden kohtaamisessa ja kemian opiskelustrategioiden soveltamisessa
- osaa arvioida kemian ja siihen liittyvien teknologioiden tarjoamia ratkaisuja sekä niiden merkitystä yksilön, ympäristön ja yhteiskunnan kannalta
- saa mahdollisuuksia perehtyä kemian sovelluksiin vierailujen, korkeakouluyhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla
- saa riittävät jatko-opintovalmiudet luonnontieteellisille ja kemiaa soveltaville aloille.

Tutkimisen taidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa yhteisöllisesti
- tuntee kemian turvalliset työskentelytavat ja osaa käsitellä syntyneet kemikaalijätteet asianmukaisesti
- osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja kehittää kysymyksiä edelleen tutkimusten ja ongelmanratkaisun lähtökohdiksi
- osaa toteuttaa kokeellisia tutkimuksia käyttäen kemialle tunnusomaisia työmenetelmiä
- osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia sekä analysoida ja arvioida niitä ja koko tutkimusprosessia.

Kemian tiedot ja niiden käyttäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää ja soveltaa kemian keskeisiä käsitteitä
- osaa käyttää erilaisia malleja ilmiöiden kuvaamisessa ja selittämisessä sekä ennusteiden tekemisessä
- osaa käyttää monipuolisesti asianmukaisia ohjelmia mallintamisen, laskennallisten ja graafisten ratkaisujen sekä tulosten ilmaisemisen välineenä
- osaa käyttää monipuolisia tietolähteitä ja arvioida eri yhteyksissä esitettyä tietoa kriittisesti kemian osaamisensa avulla.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu kemian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute sekä itsearviointi tukevat opiskelijaa kemian osaamisensa tiedostamisessa ja kehittämisessä.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, havainnollistaa ja esittää kemiallista tietoa. Kemiallisen tiedon soveltaminen, luonnontieteellisten lainalaisuuksien ja syy- ja seuraussuhteiden ymmärtäminen sekä kokonaisuuksien hahmottaminen ovat myös arvioinnin kohteita. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijan taitoon arvioida tietoa kriittisesti.

Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön ja opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin. Kemiallisen tiedon ymmärtämistä ja soveltamista voidaan osoittaa eri tavoin. Erilaisten tuotosten lisäksi arvioidaan opiskelijan työskentelyä, kuten kysymysten muodostamista ja tutkimisen taitoja. Arvioinnissa otetaan huomioon taito työskennellä kokeellisesti, hankkia tietoa ja soveltaa sitä.

Opintojaksot

Kemia luonnontieteenä, 2 op (KE1-2)

Opintojakson moduulit

- Kemia ja minä, 1 op (KE1), Pakollinen
- Kemia ja kestävä tulevaisuus, 1 op (KE2), Pakollinen

Tavoitteet

Kemia ja minä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemiaa ja sen opiskelua kohtaan, ja tutustuu kemian alan ammatteihin ja jatko-opintomahdollisuuksiin
- saa valmiuksia osallistua kemiaan liittyvään yhteiskunnalliseen keskusteluun ja osaa arvioida tietolähteiden luotettavuutta
- oppii käyttämään jaksollista järjestelmää kemiallisen päättelyn apuna
- osaa käyttää ja soveltaa tietoa aineiden ominaisuuksista ja niiden turvallisuudesta arjen valinnoissa
- osaa tutkia kokeellisesti seoksen koostumusta ja pitoisuutta sekä ottaa huomioon työturvallisuusnäkökohdat.
- Oppilas tutkii ja kokeilee arjen teknologisia sovelluksia, niiden käyttöä, merkitystä ja toimintaperiaatteita.

Kemia ja kestävä tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemiaa ja sen opiskelua kohtaan, ja tutustuu kemian merkitykseen kestävän elämäntavan edistämässä
- tutustuu luonnontieteellisen tiedon luonteeseen ja sen kehittymiseen sekä tieteellisiin tapoihin tuottaa tietoa
- osaa tutkia aineen ominaisuuksia kokeellisesti
- osaa soveltaa aineen rakenteen malleja aineen ominaisuuksien vertailussa
- ymmärtää kemian merkityksen ympäristölle ja yhteiskunnalle ratkaisujen tarjoajana yhdessä muiden luonnontieteiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

Kemia ja minä

Keskeiset sisällöt

- arjen aineiden turvallisuuden arviointi ja kemian merkitys omassa elämässä
- kemian merkitys työelämässä ja jatko-opinnoissa
- jaksollinen järjestelmä ja atomin rakenne elektronikuorimallin avulla
- puhtaat aineet, seokset ja erotusmenetelmät
- ainemäärä ja konsentraatio

Kemia ja kestävä tulevaisuus

Keskeiset sisällöt

- tutustuminen joihinkin esimerkkeihin kestävän elämäntavan edistämässä luonnontieteissä
- aineen rakenteen mallien ja yhdisteen kaavan esittäminen
- alkuaineiden ja yhdisteiden vahvat ja heikot sidokset sekä poolisuus
- aineiden ominaisuuksien tutkiminen kokeellisesti ja selittäminen aineen rakenteen avulla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija oppii arvioimaan yleisesti erilaisten aineiden turvallista käyttöä ja käsittelyä tutkittuun tietoon perustuen. Esimerkkejä arjen aineista voivat olla kemikaalit, elintarvikkeet, lääkeaineet ja puhdistusaineet.

Hyvinvointiosaamiseen kuuluu turvallisuus, joka ilmenee kokeellisten töiden suunnittelussa ja toteutuksessa työturvallisuuskäytöskulmien huomioimisessa. Opiskelija voi tutustua esimerkinomaisesti jonkin aineen käyttöturvallisuustiedotteeseen.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallista osaamista vahvistetaan tarkastelemalla kemian merkitystä työelämässä ja jatko-opinnoissa esimerkiksi tekemällä virtuaalisia yritysvierailuja ja tutustumalla uratarinoihin sekä jatko-opintoaloihin, joissa kemian osaamista tarvitaan.

Opetuksessa voidaan tutustua ajankohtaisiin artikkeleihin, uutisiin, dokumentteihin tai dataan, joissa käsitellään esimerkiksi ilmastomuutosta, raaka-aineiden riittävyyttä, kiertotaloutta tai vesitaloutta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Aineen rakenteen eri malleihin tutustumisen johdattaa opiskelijan luonnontieteellisen tiedon kehittymiseen (esimerkiksi atomimallit, hiilen allotropia). Kemian kielen käyttöön harjaantuminen

alkaa yhdisteiden ja kaavojen kirjoittamisella. Monitieteisen osaamisen ja monilukutaidon kehittymistä tuetaan käyttämällä opetuksessa videoita, malleja, simulaatioita, taulukoita ja kuvia.

Aineiden ominaisuuksien tutkiminen kokeellisesti, tutkimuksen suunnittelu ja tutkitun tiedon käyttäminen edistävät luovan ajattelun kehittymistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muut kuin luonnontiede- ja matematiikkalinjan opiskelijat suorittavat kemian pakolliset moduulit KE1 ja KE2 tässä opintojaksossa.

Molekyylit ja mallit, 2 op (KE3)

Opintojakson moduulit

- Molekyylit ja mallit, 2 op (KE3), Valinnainen

Tavoitteet

Molekyylit ja mallit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää ja soveltaa tietoa hiilen yhdisteistä jokapäiväisen elämän ilmiöissä
- osaa soveltaa ainemäärän ja konsentraation käsitteitä
- osaa tutkia kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen hiilen yhdisteitä
- ymmärtää, kuinka tieto hiiliyhdisteistä rakentuu kokeellisen toiminnan ja siihen kytkeytyvän mallintamisen kautta
- osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa mallintamisen välineenä.

Keskeiset sisällöt

Molekyylit ja mallit

Keskeiset sisällöt

- liuoksen valmistus ja laimentaminen sekä standardisuoran sovittaminen pitoisuuden määrittämiseksi
- hiilivetyjen sekä hiilen happi- ja typpiyhdisteiden funktionaaliset ryhmät ja nimeämisen perusteet
- hapettuminen ja pelkistyminen hiilen happiyhdisteissä
- hiilen yhdisteiden rakenteiden mallintaminen ja ominaisuuksien selittäminen rakenteen avulla
- suhdekaavan ja molekyylikaavan selvittäminen laskennallisesti sekä rakenneisomeria
- kvanttikekaaninen atomimalli, hybridisaatio ja stereoisomeria hiiliyhdisteissä
- tutustuminen spektrien antamaan informaatioon aineen rakenteesta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Moduulin keskeisiin sisältöihin kuuluvien yhdisteryhmien sekä isomerian havainnollistamisessa käytetään esimerkkeinä tunnettuja lääkeaineita, kosmeettisia aineita ja fysiologisesti vaikuttavia aineita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Molekyyl- ja rakennekaavojen sekä reaktioiden esittäminen symbolisella tasolla on kansainvälistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutkitaan orgaanisten yhdisteiden, kuten hiilivetyjen, happi- ja typpiyhdisteiden rakenteita ja harjoitellaan näiden kuvaamista erilaisilla malleilla. Yhdisteiden rakenne- ja stereoisomeerien sekä ominaisuuksien välisiä yhteyksiä tutkitaan kokeellisen toiminnan ja siihen kytkeytyvän mallintamisen avulla. Tutustutaan spektrien antamaan informaatioon aineen rakenteesta, perehdytään ainemäärän ja konsentraation käsitteeseen tutkimalla pitoisuuksiltaan tarkkoja liuoksia. Kokeellisia töitä raportoidaan kirjallisesti.

Kemiallinen reaktio, 2 op (KE4)

Opintojakson moduulit

- Kemiallinen reaktio, 2 op (KE4), Valinnainen

Tavoitteet

Kemiallinen reaktio

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokonaiskuvan kemiallisten reaktioiden moninaisuudesta ja merkityksestä elinympäristössämme
- osaa käyttää ja soveltaa reaktioihin liittyviä käsitteitä jokapäiväisen elämän, ympäristön ja yhteiskunnan ilmiöissä sekä nykYTEknologian sovelluksissa
- osaa tutkia kemiallisia reaktioita kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen
- ymmärtää aineen häviämättömyyden merkityksen kemiassa.

Keskeiset sisällöt

Kemiallinen reaktio

Keskeiset sisällöt

- reaktioiden tutkiminen kokeellisesti sekä tutkimustulosten käsitteleminen, tulkitseminen ja esittäminen
- kemiallisen reaktion symbolinen ilmaisu ja tasapainottaminen, reaktiotuotteiden kaavat ja nimet
- saanto ja rajoittava tekijä kemiallisessa reaktiossa
- ideaalikaasun tilanyhtälö ja ainemäärä
- saostumis- ja hajoamisreaktio, palamisreaktio
- protolyysi, neutraloituminen ja titraus analyysimenetelmänä
- additio, eliminaatio, substituuutio, kondensaatio ja hydrolyysi hiiliyhdisteissä sekä yleisimpien biomolekyylien muodostuminen
- polymeroitumisreaktiot, polymeerien ominaisuudet, käyttö ja elinkaari

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kemiallisten reaktioiden tutkiminen kokeellisesti, havaintojen tekeminen, mittaustulosten käsittely ja tulkinta sekä tulosten esittäminen tukevat luovan ajattelun kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Työskentely pareittain ja pienryhmissä kehittää ja vahvistaa vuorovaikutustaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opitaan kemiallisten reaktioiden merkityksestä elinympäristössä. Tarkastellaan polymeerien ominaisuuksia, käyttöä ja elinkaarta hyödyntäen niiden analysoinnissa kokeellisia menetelmiä, erilaisia malleja ja taulukoita. Perehdytään aineen häviämättömyyttä noudattaen kemiallisen reaktioyhtälön kirjoittamiseen ja sen yksinkertaiseen laskennalliseen käsittelyyn eri olomuodon aineita tarkastellen. Käytetään titrausmenetelmää aineen kvantitatiivisessa analysoinnissa ja opitaan reaktioyhtälön merkitys tutkimustulosten käsittelyssä. Kokeellisia töitä raportoidaan kirjallisesti.

Kemiallinen energia ja kiertotalous, 2 op (KE5)

Opintojakson moduulit

- Kemiallinen energia ja kiertotalous, 2 op (KE5), Valinnainen

Tavoitteet

Kemiallinen energia ja kiertotalous

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kemiallisen energian varastoinnin ja hyödyntämisen periaatteita ja osaa perustella mielipiteitään keskustelussa energiaratkaisuista
- ymmärtää energian häviämättömyyden ja energianmuutokset kemiallisissa reaktioissa
- tuntee merkittävien metallien ominaisuuksia sekä valmistus- ja jalostusprosesseja ympäristövaikutuksineen
- osaa tutkia sähkökemian liittyviä ilmiöitä kokeellisesti ja kuvata niitä malleja käyttäen
- tuntee yhteiskunnassa merkittävien metallien kierrätyksen ja kiertotalouden periaatteet sekä niihin liittyviä ratkaisuja.

Keskeiset sisällöt

Kemiallinen energia ja kiertotalous

Keskeiset sisällöt

- reaktiossa sitoutuva tai vapautuva energia muodostumisentalpioiden, sidosenergioiden ja Hessin lain avulla
- reaktiosarja- ja seoslaskujen periaatteet
- hapetusluvut ja hapettumis-pelkistymisreaktiot
- metallien ominaisuuksia ja käyttökohteita, valmistus- ja jalostusprosesseja sekä riittävyys ja kierrätettävyys
- sähkökemian keskeiset periaatteet: jännitesarja, normaalipotentiaali, kemiallinen pari, elektrolyysi ja kemiallisen energian varastointi
- luonnontieteelliseen tutkimukseen tutustuminen tai tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointi ja suunnittelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Perehtyminen kemian mahdollisuuksiin eettisesti kestävämpien ratkaisujen tuottajana teollisuusprosesseissa, kierrätyksessä sekä uusiutuvan energian tuotannossa, varastoinnissa ja ympäristöhaasteissa vahvistavat opiskelijan eettisyyttä ja ympäristöosaamista.

Vuorovaikutusosaaminen

Tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointi ja suunnittelu sekä kokeellinen työskentely pareittain ja pienryhmissä kehittää ja vahvistaa vuorovaikutusosaamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustuminen kemian innovaatioihin energiantuotannon, teollisuusprosessien ja kiertotalouden kautta, auttaa opiskelijaa ymmärtämään kemian tärkeyden uusien ratkaisujen kehittämisessä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa globaalisti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opitaan kemiallisen energian varastoinnin, hyödyntämisen ja energian häviämättömyyden periaatteet ja merkitys yhteiskunnan erilaisissa energiaratkaisuissa. Perekdytään metallien ominaisuuksiin, käyttökohteisiin sekä valmistus- ja jalostusprosesseihin ympäristövaikutuksineen. Tutustutaan luonnontieteelliseen ongelmanratkaisun ideointiin ja suunnitteluun tarkastelemalla merkittävien metallien kierrätystä ja kiertotalouden periaatteita sekä niihin liittyviä ratkaisuja. Sovelletaan reaktioyhtälön laskennallista käsittelyä tuotantoprosessien tilanteissa. Kokeellisia töitä raportoidaan kirjallisesti.

Kemiallinen tasapaino, 2 op (KE6)

Opintojakson moduulit

- Kemiallinen tasapaino, 2 op (KE6), Valinnainen

Tavoitteet

Kemiallinen tasapaino

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa kemian merkityksen terveyteen ja ympäristöön liittyvien ongelmien ratkaisemisessa
- osaa tutkia kokeellisesti reaktionopeuteen ja kemialliseen tasapainoon liittyviä ilmiöitä
- osaa käyttää laskennallisia ja graafisia malleja reaktionopeuden ja kemiallisen tasapainon kuvaamisessa, selittämisessä ja ennusteiden tekemisessä
- osaa esittää tutkimustuloksia graafisesti ja arvioida tutkimustuloksia ja -prosessia
- tutustuu teollisuuden prosesseissa ja luonnossa tapahtuviin tasapainoreaktioihin ja niiden merkitykseen.

Keskeiset sisällöt

Kemiallinen tasapaino

Keskeiset sisällöt

- kemiallisen reaktion nopeus ja siihen vaikuttavat tekijät
- homogeenisen tasapainon kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen käsittely konsentraatioilla, tasapainotilaan vaikuttaminen
- hapot ja emäkset ja niihin liittyvät käsitteet sekä palamistuotteiden reaktiot vedessä
- happo-emästasapainon laskennallinen käsittely
- puskuriliuosten toimintaperiaate sekä elimistön ja luonnon puskurisysteemejä kvalitatiivisella tasolla
- reaktionopeuteen ja tasapainoreaktioihin liittyvien ilmiöiden tutkiminen kokeellisesti sekä ilmiöiden mallintaminen ja analysointi graafisesti tietokonesovelluksella
- tutustuminen kemian tarjoamiin mahdollisuuksiin jonkin terveyteen tai ympäristöön liittyvän ongelman ratkaisemisessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tarkastelu ilmakehän ja vesistöjen happamoitumisen syistä, seurauksista sekä kemian mahdollisuuksista ympäristön ongelmien ratkaisemiseksi vahvistaa eettisyyden ja ympäristöosaamisen sekä hyvinvointiosaamisen ja yhteiskunnallisten tavoitteiden toteutumista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kemiallisen tasapainon ja reaktionopeuden kokeellinen tutkiminen mittaussautomaatiota käyttäen kehittää opiskelijan tieto- ja viestintäteknologisia taitoja sekä kykyä arvioida mittauksen luotettavuutta. Mittaustulosten käsittely ja tulkinta graafisten menetelmien avulla sekä monitahoisten kemiallisten prosessien tarkastelut tukevat monitieteellisen ja luovan ajattelun kehittymistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opitaan, mikä merkitys kemialla on kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa, teollisuuden prosesseissa ja luonnon ilmiöissä. Tutkitaan kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen kemiallisen reaktion nopeutta sekä homogeenisen ja heterogeenisen tasapainotilan muodostumista. Reaktionopeuden ja kemiallisen tasapainon kuvaamisessa, selittämisessä ja ennusteiden tekemisessä käytetään erilaisia graafisia ja laskennallisia malleja. Kokeellisia töitä raportoidaan kirjallisesti.

Kemian abikertaus, 2 op (KE7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- kemian oppimäärän kokonaiskuvan muodostaminen
- kemian ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen
- osaamisen vahvistaminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kerrataan valtakunnallisten kemian opintojaksojen teoriasisältöjä
- tehdään monipuolisesti erityyppisiä harjoituksia
- vahvistetaan tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitoja tulosten käsittelyssä, esittämisessä ja mallintamisessa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H

Numeroarvosana määräytyy kokeen ja tehtävien perusteella.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muodostetaan kokonaiskuva kemian eri opintojaksoista ja valmennetaan opiskelijaa kemian ylioppilaskirjoituksiin. Keskeisten oppisisältöjen kertaamisella, matemaattista ongelmanratkaisua vaativien tehtävien sekä yo-kirjoituksessa tarvittavien sovellusohjelmien käyttöharjoituksilla vahvistetaan opiskelijan tiedollisia ja taidollisia osa-alueita.

Kemian labrat, 2 op (KE8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- havainnollistaa ja syventää kemian opintojaksojen sisältöjä laboratoriossa tehtävien tutkimusten avulla
- tukea kemian yo-kirjoitukseen valmentautumista
- antaa valmiuksia itsenäiseen laboratoriotyöskentelyyn jatko-opinnoissa
- tutustua korkeakouluopintoihin ja kemian alan yrityksiin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kvalitatiiviset tutkimukset; ionireaktiot, kromatografia, ...
- kvantitatiiviset tutkimukset; erilaiset titraukset, gravimetria, ...
- epäorgaaniset ja orgaaniset synteetit
- mittausautomaation käyttö
- spektroskooppiset menetelmät
- mahdollinen maksullinen vierailu Helsingin yliopiston kemian laitoksella ja Gadolin kemianluokassa
- mahdolliset maksulliset vierailut yrityksiin tai tutustuminen kemian alaan/ammattilaisiin etäyhteyttä käyttäen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kokeelliset tutkimukset toteutetaan pari- ja ryhmätöinä, joissa korostuvat opiskelijoiden yhteistyö, kriittisen ajattelun taidot sekä innostus kemian opiskeluun. Monipuoliset ja laajat tutkimusprojektit kehittävät opiskelijan pitkäjänteisyyttä sekä vastuunottamista omasta työskentelystä osana koko ryhmän toimintaa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kokeelliset tutkimukset ja ongelmanratkaisu kehittävät luovaa ajattelua. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään tiedon etsimiseen, kokeellisten havaintojen keräämiseen, mittaustulosten käsittelyyn ja tulkitsemiseen, tuotosten laatimiseen ja esittämiseen sekä mallintamiseen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kokeellinen työskentely syventää opiskelijan luonnontieteellistä ajattelua ja ymmärrystä tiedon luotettavuudesta, merkityksestä nyky-yhteiskunnassa, teknologiassa ja työelämässä, jolloin opiskelijan valmiudet osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja yhteiseen päätöksentekoon vahvistuvat.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H

Hyväksytty suoritus edellyttää osallistumisaktiivisuutta sekä kokeellisen tutkimuksen kirjallista ja/ tai suullista raportointia.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoitteena on havainnollistaa ja syventää pakollisten ja syventävien opintojaksojen sisältöjä laboratoriossa tehtävien tutkimusten avulla. Perehdytään kemian alan kvalitatiivisiin ja kvantitatiivisiin tutkimusmenetelmiin, mittaussautomaation ja laskennallisen kemian mahdollisuuksiin aineiden analysoinnissa. Opintojakso tukee kemian yo-kirjoitukseen valmentautumista ja antaa valmiudet itsenäiseen laboratoriotyöskentelyyn jatko-opinnoissa. Opintojaksolle voi osallistua, kun opintojaksot KE1– KE4 on suoritettu.

Opintojaksoon sisältyy mahdollinen maksullinen vierailu yliopistoon tai kemian alan yritykseen. Lukio vastaa maksullisen vierailun matkakustannuksista.

Arkikemia, 2 op (KE9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tutustuttaa opiskelija arkipäivän kemian ilmiöihin
- Syventää kokeellisen työskentelyn taitoja arkielämän tilanteissa
- Tutkia jotain teollisuuden prosessia ja sen ympäristövaikutuksia

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Perehdytään ruoan valmistuksen kemiaan ja ravintotietouteen
- Tarkastellaan erilaisia arjen tuoteryhmiä: pesu- ja puhdistusaineet, hygienia-, muovi-, kumituotteet, lääkkeet, maalit
- Tutustutaan tuotteiden ominaisuuksiin, valintaan, käyttöön, säilyttämiseen, hävittämiseen ja kierrätykseen liittyviä kysymyksiä

- mahdolliset maksulliset vierailut yliopistoihin tai yrityksiin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija tunnistaa arkielämässään käytettävien kemikaalien vaikutuksia omaan hyvinvointiinsa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin teollisuusprosesseihin ja niiden ympäristövaikutuksiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjaantuu käyttämään ja syventämään eri lähteistä saamaansa tietoa, sekä soveltamaan sitä arkipäivän tilanteisiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Hyväksytty suoritus edellyttää osallistumisaktiivisuutta sekä kokeellisen tutkimuksen kirjallista ja/ tai suullista raportointia.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan arkipäivän kemian ilmiöihin, kuten ruoanvalmistuksen, kosmetiikan, lääke- ja puhdistusaineiden kemiaan sekä tarkastellaan erilaisia teollisuusprosesseja ja niiden ympäristövaikutuksia. Jakso sisältää teoriaa, laboratoriokokeita, tutkielmien tekemistä sekä mahdollisuuksien mukaan vierailukäyntejä joissakin tuotantolaitoksissa.

Opintojaksoon sisältyy mahdollinen maksullinen vierailu yliopistoon tai kemian alan yritykseen. Lukio vastaa maksullisen vierailun matkakustannuksista.

Biokemiaa kokeellisesti, 2 op (BIKE)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Johdanto luonnontieteiden tutkimukseen (LUMA), 2 op (LUMA1)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Ympäristö, yhteiskunta ja ilmasto (LUMA), 6 op (LUMA2)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.9. Filosofia (FI)

Oppiaineen tehtävä

Filosofia tarkastelee koko todellisuutta ja eri tapoja hahmottaa sitä. Sen kysymyksenasettelujen tunteminen luo pohjan maailmaa, yhteiskuntaa ja ihmistä koskevien käsitysten ymmärtämiselle ja niiden järkiperaiselle arvioinnille. Filosofisen ajattelun opiskeleminen harjaannuttaa punnitsemaan kriittisesti erilaisten käsitysten perusteluja.

Kriittisen ja perusteita etsivän luonteensa ansiosta filosofia auttaa jäsentämään nykypäivän informaatiotulvaa sekä erottamaan tosiasiaväitteet mielipiteistä. Näin filosofian opiskelu edistää opiskelijan yleisiä oppimisen ja ajattelun valmiuksia. Argumentaation ja pätevän päättelyn opiskelu kehittävät kykyä ymmärtää ja ilmaista mutkikkaitakin ajatuskulkuja.

Perinteisesti filosofiaa on kutsuttu kaikkien tieteiden äidiksi. Siksi sen luonteeseen kuuluu jo lähtökohtaisesti eri tiedonalojen integraatio, joka tukee laajojen käsitteellisten kokonaisuuksien ja yhteyksien hahmottamista. Filosofian opiskelu auttaa näkemään, miten eri tieteidenalojen ja ajatteluperinteiden käsitykset rakentuvat ja eroavat toisistaan. Tämä tukee eri tieteiden omaksumista, mikä helpottaa lukiolaisen siirtymistä jatko-opintoihin. Filosofian tuntemus vahvistaa opiskelijan yleissivistystä.

Filosofian opiskelu vahvistaa opiskelijan käsitystä omasta identiteetistään. Se harjaannuttaa eettiseen pohdintaan ja auttaa ymmärtämään, mitä merkitystä erilaisilla tiedoilla ja taidoilla on yksilölle ja yhteiskunnalle. Filosofia kehittää arvostelukykyä sekä edistää luovan ja itsenäisen ajattelun kehitystä. Tämä tukee opiskelijan yksilöllisten näkemysten muodostamista ja kykyä osallistua järkiperaiseen keskusteluun. Koska filosofisiin kysymyksiin on harvoin yksinkertaisia vastauksia, opiskelija oppii muodostamaan ja perustelemaan omia käsityksiään sekä samalla kunnioittamaan toisenlaisia perusteltuja näkemyksiä. Monimutkaisten kysymysten pohdiskelu ryhmässä kasvattaa opiskelijan luottamusta omiin ajattelutaitoihinsa. Oppiaineen luonteeseen sopivat keskustelevat ja dialogiset työtavat.

Laaja-alainen osaaminen

*Filosofian opiskelu tukee monipuolisesti opiskelijan **vuorovaikutusosaamista sekä** kasvua sivistyneeksi, vastuulliseksi ja yhdenvertaisuutta kunnioittavaksi kansalaiseksi. Oppiaine korostaa dialogisuutta ja hyvää argumentaatiota, mikä edistää opiskelijan sitoutumista kestäviin ajattelu- ja elämäntapoihin sekä oikeudenmukaisiin yhteiskunnallisiin käytäntöihin. Filosofia yhdistelee tiedonaloja sekä tukee eri tieteiden omaksumista ja elinikäistä oppimista. Sen opiskelu kehittää kielellistä ilmaisua, analyttistä ajattelua ja loogista päättelykykyä.*

Filosofiassa ongelmia jäsennetään käsitteellisesti ja dialogisesti. Siksi siinä korostuvat täsmällinen ja käsitteiden merkityksiä avaava kielenkäyttö sekä kielitietoisuus. Vaikka filosofia hyödyntää oman traditionsa ja muiden tieteidenalojen termistöä, sen tavoitteena on selkeä ja ymmärrettävä kieli. Filosofian argumentatiivinen luonne kehittää ilmaisua, jossa painottuvat johdonmukaiset perustelut ja eri näkökulmien huomioiminen.

Hyvää elämää ja yhteiskuntaa koskevat pohdinnat kuuluvat perinteisesti filosofian ytimeen. Filosofian opiskelu tukee hyvinvointiosaamista kehittämällä opiskelijan ymmärrystä itsestään, ajattelustaan ja suhteestaan muihin. Ymmärryksen kasvu liittyy ihmisen kasvuun kokonaisuutena ja ohjaa hyveisiin ja hyvinvointiin. Filosofian keskusteleva ja hyvää argumentaatiota korostava opiskelutapa tukee opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutustaitoja sekä opettaa erilaisten näkemysten arvostamista. Samalla kannustetaan opiskelijaa sitoutumaan kestäviin ajattelu- ja elämäntapoihin sekä oikeudenmukaisiin yhteiskunnallisiin käytäntöihin. Filosofia kehittää epävarmuuden sietokykyä ja valmiutta toimia myös tilanteissa, joissa käytettävissä oleva informaatio on rajallista.

Filosofiaan kuuluu perinteisesti **monitieteistä ja luovaa osaamista** vahvistava, eri tiedonaloja integroiva lähestymistapa. Sen opiskelu rakentaa luontevasti siltoja eri tieteenalojen välille. Filosofia auttaa omaksumaan erilaisia tiedonhankintatapoja sekä yhdistämään eri tieteiden tuloksia, mikä helpottaa laajojen kokonaisuuksien hahmottamista. Filosofisen ajattelun vahva johdonmukaisuuden vaatimus kehittää kykyä ymmärtää erilaisten argumenttien perusteita ja erottaa tosiasiaväitteet mielipiteistä. Kyseenalaistavana ja perusteita etsivänä oppiaineena filosofia rohkaisee luovaan ja itsenäiseen ajatteluun.

Yhteiskunnallisen osaamisen osalta filosofian opetuksessa sitoudutaan järkipäiseen eettiseen ajatteluun, joka perustuu demokratian, ihmisoikeuksien ja kestäväen tulevaisuuden kunnioittamiseen. Oikeudenmukaisen yhteiskunnan ja aktiivisen kansalaisuuden ihanteet ovat paitsi tarkastelun kohteita myös tavoitteita, joihin opetus pyrkii kasvattamaan. Filosofia kehittää luovan, kriittisen ja itsenäisen ajattelun kykyä, joka vahvistaa valmiuksia jatko-opintoihin, mielekkääseen urasuunnitteluun ja tulevaisuuden työelämän muutoksiin.

Etiikka on filosofian perinteinen osa-alue ja siksi keskeinen osa filosofian opiskelua. Filosofia opettaa arvojen, normien ja merkitysten käsitteellistä jäsentämistä. **Eettinen** pohdinta kattaa niin yksilöä, yhteiskuntaa kuin ympäristöä koskevat kysymykset. Oppiaineen kriittinen perinne ohjaa opiskelijaa itsenäiseen ajatteluun ja kannustaa sitoutumaan moraalisesti kestäväen toimintaan. Filosofian opiskelu auttaa hahmottamaan moniulotteisia ongelmia ja luomaan niistä kokonaisjäsennystä. Ymmärrys sosiaalisten ja ekologisten globaalien ongelmien luonteesta rohkaisee toimimaan niiden korjaamiseksi ja toteuttaa **ympäristöosaamisen** tavoitteita.

Gloobaali- ja kulttuuriosaamisen näkökulmasta filosofian opiskelu avartaa ajattelua ja auttaa ymmärtämään, että on olemassa erilaisia tapoja hahmottaa todellisuutta. Se kehittää herkkyyttä havaita yhtäläisyyksiä ja eroja maailman ilmiöissä. Filosofian osa-alueista erityisesti etiikka ja yhteiskuntafilosofia tarkastelevat ihmisten ja kulttuurien monimuotoisuutta sekä kannustavat ennakkoluulottomaan suhtautumiseen erilaisiin elämänilmiöihin. Filosofiset ajatuskokeet johdattavat hahmottelemaan mahdollisia tulevaisuuden kehityskulkuja.

Tavoitteet

Filosofian opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- osaa hahmottaa filosofisia ongelmia sekä niiden erilaisia mahdollisia ratkaisuja filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin kysymyksiin sovellettuina
- osaa käsitteellisesti eritellä, jäsentää ja arvioida informaatiota, erityisesti erilaisia väitteitä, niiden merkityksiä ja perusteluja
- hallitsee johdonmukaisen argumentaation perustaidot, mikä auttaa kehittämään omaa ajattelua, arvioimaan sitä kriittisesti sekä pohtimaan sen rajoja eri tieteenaloilla ja arkielämässä
- kykenee arvioimaan moraalisia ongelmia ja niiden mahdollisia ratkaisuja sekä sitoutumaan eettisiin periaatteisiin
- oppii pohtimaan ja jäsentämään käsitteellisesti laajoja kokonaisuuksia sekä ajattelemaan ja toimimaan arvostelukykyisesti niin eettisissä kysymyksissä kuin muillakin elämänalueilla myös informaation ollessa epävarmaa tai ristiriitaista
- kehittää kykyään ilmaista näkemyksiään järkipäisesti perustellen.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu keskeisten filosofisten kysymysten ymmärtämiseen, ajattelun taitojen ja käsitteiden hallintaan sekä kykyyn ilmaista ja arvioida filosofista ajattelua. Tämä tarkoittaa kykyä hahmottaa ja täsmentää informaatiota käsitteellisesti sekä eritellä ja pohtia sitä kriittisesti. Lisäksi arvioidaan taitoa tunnistaa arkielämässä ja tieteessä filosofisia ongelmia ja muotoilla niitä käsitteellisesti.

Arvioinnissa otetaan huomioon filosofisiin kysymyksiin esitettyjen ratkaisujen tuntemus sekä taito esittää johdonmukaisia argumentteja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan kykyä reflektoida omaa ajatteluaan ja rohkaisee häntä oman opiskelunsa suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Opintojaksojen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, ja filosofian yleisten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan moduulikohtaisten tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen kautta.

Opintojaksot

Johdatus filosofiseen ajatteluun, 2 op (FI1)

Opintojakson moduulit

- Johdatus filosofiseen ajatteluun, 2 op (FI1), Pakollinen

Tavoitteet

Johdatus filosofiseen ajatteluun

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- muodostaa käsityksen filosofian luonteesta ja menetelmistä tutustumalla filosofisiin ongelmiin ja niiden mahdollisiin ratkaisuihin
- oppii arvioimaan väitteiden totuutta sekä harjaantuu esittämään ja vaatimaan erilaisille väitteille perusteluja, hahmottamaan perustelujen rakennetta sekä arvioimaan niiden pätevyyttä
- tuntee ja oppii erilaisten vuorovaikutteisten harjoitusten ja keskustelujen kautta soveltamaan filosofian työtapoja, kuten oletusten kyseenalaistamista, käsitteiden luokittelua ja määrittämistä sekä ajatuskokeiden ja vastaesimerkkien käyttöä
- perehtyy joihinkin keskeisiin filosofisiin kysymyksiin ja niihin liittyviin käsitteellisiin erotteluihin
- osaa eritellä ja arvioida kriittisesti erilaisia tiedollisia uskomuksia ja tutustuu tietämiseen joissain lukion oppiaineissa.

Keskeiset sisällöt

Johdatus filosofiseen ajatteluun

- mitä filosofia on, filosofinen kysymyksenasettelu sekä ajattelu filosofian perinteessä ja ajankohtaisissa aiheissa
- johdonmukaisen argumentaation ja pätevän päättelyn perusteet sekä niiden harjoittaminen suullisesti ja kirjallisesti, muun muassa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin sovellettuna
- keskeisiä filosofisia peruskysymyksiä ja -erotteluja: henki ja aine, vapaus ja välttämättömyys, käsitteellinen ja empiirinen, objektiivinen ja subjektiivinen
- tiedon ja informaation, arkitiedon ja tieteellisen tiedon sekä tieteen ja pseudotieteen ero
- tiedon ja argumentaation luonne eri tiedonaloilla: miten väitteitä muodostetaan, koetellaan ja perustellaan joissain lukion oppiaineissa

Paikallinen lisäys

- Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö: pyritään tutustumaan Helsingin yliopiston filosofian laitoksen toimintaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Opintojaksolla harjoitellaan rakentavan keskustelun ja argumentaation taitoja mahdollisuuksien mukaan ajankohtaisia yhteiskunnallisia asioita esimerkkinä käyttäen.

Vuorovaikutusosaaminen

- Opintojaksolla harjoitetaan dialogitaitoja ja argumentaatiota sekä selvää ilmaisemista. Kielitietoisuus kehittyy muun muassa käsitteiden analysoimisen ja määrittelyn taitojen kautta.

Hyvinvointiosaaminen

- Opintojaksossa rakennetaan Itsetuntemusta, omaa identiteettiä ja omia käsityksiä todellisuudesta pohtimalla yhdessä muiden opiskelijoiden ja opettajan kanssa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Filosofian opiskelu tukee tulevaisuudessa tarvittavaa moninäkökulmaisuutta ja luovaa ongelmanratkaisua ja esimerkiksi ajatuskokeiden kautta tarkastellaan mahdollisia tulevaisuuskuvia.
- Opintojakson yleissivistävä tieto tukee globaalia kulttuurista lukutaitoa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Opintojaksolla kehitetään kykyä arvioida eettisiä kysymyksiä koskevia argumentteja filosofisen ajattelun menetelmiä hyödyntäen (esim. logiikka) sekä harjoitellaan erilaisten tutkimuksen- ja tieteen etiikkaan liittyviä kysymyksien tunnistamista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opintojaksolla lisätään opiskelijan tietoisuutta tieteellisestä menetelmästä sekä eri tieteenalojen tiedonhankinnan luonteesta.
- Opiskelija oppii perustelemaan tieteellisen tiedon merkityksen faktapohjaiselle päätöksenteolle.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Arvioinnissa painotetaan kykyä esittää johdonmukaisia argumentteja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Johdatus filosofiseen ajatteluun-opintojaksossa opetellaan ajattelun taitoja, harjaannutaan perustelemaan ja arvioimaan erilaisia väitteitä sekä käymään järkipäätä keskustelua. Opintojakson tavoitteena on kehittää yleisiä ajattelun ja argumentaation taitoja, oppia soveltamaan

filosofian työtapoja sekä tutustua joihinkin keskeisiin tietoteoreettisiin, tieteelliseen tiedon muodostamiseen ja olemassa olevan luonnetta koskeviin filosofisiin kysymyksiin sekä niihin liittyviin käsite-erotteluihin. Opintojakso luo edellytyksiä monitieteisen lähestymistavan omaksumiseen, sillä opintojaksossa tutustutaan tiedon ja argumentaation yhtäläisyyksiin ja eroihin eri tieteenaloilla.

Etiikka, 2 op (FI2)

Opintojakson moduulit

- Etiikka, 2 op (FI2), Pakollinen

Tavoitteet

Etiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy filosofisen etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teorioihin
- osaa perustella käsityksiä hyvästä ja oikeasta sekä hahmottaa normatiivisten ja kuvailevien väitteiden eron
- osaa esittää suullisesti ja kirjallisesti johdonmukaisia eettisiä argumentteja sekä perustella moraalin velvoittavuutta
- oppii jäsentämään oman elämänsä merkityksellisyyttä ja elämänvalintojaan filosofisen käsitteistön avulla
- osaa eritellä ja arvioida toimintaa eettisesti sekä kykenee jäsentämään omia moraalisia ratkaisujaan ja arvioimaan filosofisen etiikan välinein
- osaa soveltaa etiikkaa yhteiskuntaa ja ympäristöä koskeviin kysymyksiin.

Keskeiset sisällöt

Etiikka

- moraalin luonne normijärjestelmänä; moraalin, lakien ja tapojen ero; moraalinen objektivismi, relativismi, subjektivismi
- moraalista tarkasteleva normatiivinen ja soveltava etiikka; hyveet, seuraukset, oikeudet ja velvollisuudet
- filosofisia teorioita elämän hyvyydestä ja merkityksellisyydestä sekä hyvästä elämäntavasta
- etiikka ja yksilön moraaliset ratkaisut: ihmissuhteet ja elämänvalinnat
- ympäristöä ja luontoa koskevia eettisiä kysymyksiä, kuten ilmastonmuutos ja eläinten oikeudet
- etiikka ja yhteiskunta: ihmis- ja perusoikeudet

Paikallinen lisäys

- Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö: Pyritään tarjoamaan mahdollisuus suorittaa filosofiaa verkossa: Johdatus etiikkaan -kurssi (5op) Helsingin yliopistossa <https://www.helsinki.fi/fi/uutiset/kieli-kulttuuri/filosofiaa-verkossa-johdatus-etiikkaan-5-op>

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Opintojaksolla harjaannutaan yhteiskunnallisten epäkohtien tunnistamiseen ja rohkaistaan aktiiviseen kansalaisuuteen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Opintojaksolla pyritään ajattelun avartamiseen: erilaisten ajattelutapojen ymmärtämiseen, esim. että eri kulttuureissa voi olla jossain määrin erilaisia käsityksiä oikeasta ja väärästä sekä myös myös ihmisoikeuksien universaaliuden ja moraalin velvoittavuuden ymmärtämiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

- Opintojaksolla harjoitellaan eettisen argumentaatiota yhdessä toisten opiskelijoiden ja opettajan kanssa sekä kehitetään ymmärrystä dialogisuuden merkityksestä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opintojaksolla tarkastellaan filosofisen normatiivisen etiikan suhdetta muihin etiikan muotoihin ymmärtäminen (esim. kuvailevaan sosiaalipsykologiseen tai kulttuuriantropologiseen) ja kehitetään kykyä tunnistaa ja arvioida sekä eri elämänalueisiin liittyviä että esimerkiksi lääketieteen kehityksen mukanaan tuomia eettisiä kysymyksiä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Opintojaksolla korostuu eettinen osaaminen. Esimerkiksi ymmärrys sosiaalisten ja ekologisten globaalien ongelmien luonteesta sekä ekologisesti kestävä ja vastuullinen elämäntavan filosofisten perusteiden tarkasteleminen

Hyvinvointiosaaminen

- Opintojaksolla tutustutaan elämänfilosofiaan ja filosofian tarjoamiin keinoihin elämään liittyvän pahuuden, epäoikeudenmukaisuuden ja sattumanvaraisuuden kokemusten kohtaamisessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Arvioinnissa painotetaan kykyä esittää johdonmukaisia argumentteja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Etiikka-opintojaksossa jäsennetään käsitteellisesti arvoja, normeja ja merkityksiä. Eettinen pohdinta kattaa niin yksilöä, yhteiskuntaa kuin ympäristöä koskevat kysymykset. Opintojaksossa tutustutaan filosofisen etiikan perusteisiin, valintojen arvioimiseen moraaliteorioita hyödyntäen, hyvää elämää koskeviin kokonaiskäsityksiin sekä ajankohtaisiin soveltavan etiikan teemoihin kuten esimerkiksi ilmastoetiikka ja tekoälyn etiikka. Opintojakson tavoitteena on rohkaista itsenäiseen ajatteluun ja kannustaa sitoutumaan moraalisesti kestävänsä toimintaan sekä tavoittelemaan ekologisesti kestävä ja vastuullista elämäntapaa ja tarkastelemaan sen filosofisia perusteita.

Yhteiskuntafilosofia, 2 op (FI3)

Opintojakson moduulit

- Yhteiskuntafilosofia, 2 op (FI3), Valinnainen

Tavoitteet

Yhteiskuntafilosofia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy joihinkin yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin
- oppii erittelemään oikeudenmukaisuutta, vapautta, tasa-arvoa ja vallankäyttöä yksilöiden, yhteisöjen ja instituutioiden toiminnassa
- pystyy arvioimaan filosofisesti yhteiskunnan rakennetta ja sen oikeutusta
- osaa soveltaa oppimaansa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin
- ymmärtää oikeuksien merkityksen yhteiskunnan perustana.

Keskeiset sisällöt

Yhteiskuntafilosofia

- yhteiskuntajärjestyksen oikeuttaminen, yhteiskuntasopimusteoria
- vallan, vapauden, tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden eri muodot
- ihmisoikeudet, kansalaisoikeudet ja oikeusvaltio; demokratia ja yhteisöllisyys yhteiskunnallisina arvoina
- poliittiset ihanteet: liberalismi, sosialismi, anarkismi, konservatismi, nationalismi; yhteiskunnalliset utopiat ja dystopiat
- hyvinvoinnin ja talouden suhde; tulo-, varallisuus- ja hyvinvointierojen oikeuttaminen; hyvinvointivaltio
- ajankohtaisia yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä: ympäristöongelmat, kulttuurien kohtaaminen, teknologian ja tekoälyn vaikutukset, sukupuoli ja valta, eriarvoistavien rakenteiden tunnistaminen ja kritiikki

Paikallinen lisäys

- Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö: pyritään tutustumaan valmennus- konsultointi- ja tutkimusyritys Filosofian Akatemian Oy:n toimintaan <https://filosofianakatemia.fi>

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Opiskelija osaa perustella ihmisoikeuksien, demokratian, kestävän tulevaisuuden ja järkipärisen päätöksenteon merkityksen yhteiskunnassa sekä arvostaa vaikutusmahdollisuuksiaan aktiivisena kansalaisena.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Opiskelija ymmärtää luonnon ja oikeudenmukaisuuden arvon tulevaisuuden rakentamisessa sekä pystyy käyttämään eettistä osaamistaan yhteiskuntaa rakentavalla tavalla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Arvioinnissa painotetaan kykyä esittää johdonmukaisia argumentteja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yhteiskuntafilosofia-opintojaksossa tarkastellaan laajasti yhteiskunnan eri puolia: yhteiskuntajärjestystä, valtaa, vapauksia, tasa-arvoa, oikeudenmukaisuutta, oikeuksia, poliittisia ihanteita, hyvinvointia ja taloutta sekä teknologian kehitykseen ja ymäristöön liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä. Yhteiskunnallisia ja poliittisia kysymyksiä lähestytään näkökulmasta, joka poikkeaa tutusta ja tavanomaisesta. Opintojaksossa pohditaan muun muassa, mistä mainituissa asioissa on kyse ja miten ne voitaisiin oikeuttaa: esimerkkinä tulo-, varallisuus- ja hyvinvointierojen oikeuttaminen. Opintojakson tavoitteena on lisätä kykyä analyttiseen ja tasapuoliseen yhteiskunnalliseen keskusteluun ja perusteluun sekä argumentoinnin arviointiin.

Totuus, 2 op (FI4)

Opintojakson moduulit

- Totuus, 2 op (FI4), Valinnainen

Tavoitteet

Totuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa erottaa mielipiteet tosiasiaväittämistä ja ymmärtää tarpeen perustella tosiasiaväittämät*
- *ymmärtää kielen ja merkitysten roolin todellisuuden hahmottamisessa*
- *osaa eritellä ja arvioida filosofisia teorioita totuudesta, tiedosta, todellisuuden luonteesta ja tieteestä*
- *osaa jäsentää ja eritellä tieteellisen tutkimuksen, päättelyn ja selittämisen luonnetta*
- *osaa arvioida havainnon ja tiedon sekä tieteellisten teorioiden suhdetta totuuteen*
- *oppii arvioimaan tilanteita, joissa eri tutkimukset antavat erilaisia tuloksia ja toimintavaihtoehtoja.*

Keskeiset sisällöt

Totuus

- *kieli, merkitys ja totuus*
- *totuuden luonne ja totuusteoriat; totuuden lähestyminen; välttämätön ja kontingentti totuus*
- *todellisuuden ja tietoisuuden luonne; realismi ja antirealism*
- *tiedon lähteet, tiedon mahdollisuus ja rajat, tiedon oikeuttaminen, tiedon suhde varmuuteen*
- *tieteellisen tutkimuksen luonne ja menetelmiä sekä tieteellinen päättely; tieteen etiikka*
- *tieteen menetelmien ja teorioiden luotettavuus ja suhde todellisuuteen*
- *selittäminen, ennustaminen, ymmärtäminen ja tulkinta erilaisissa tieteissä*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelija ymmärtää eri tieteiden merkityksen todellisuuskuvan rakentamisessa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Opiskelija erottaa erilaisia kielellisiä ilmauksia ja osaa tarpeen mukaan vaatia asiakeskustelussa täsmällisiä käsitteitä ja yksiselitteisiä ilmauksia niin itseltään kuin muilta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Arvioinnissa painotetaan kykyä esittää johdonmukaisia argumentteja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Totuus-opintojaksossa tarkastellaan laajasti todellisuuden hahmottamisen kysymyksiä ajankohtaisten ja yhteiskunnallisesti merkityksellisiä esimerkkejä hyödyntäen: tosiasia- ja mielipideväitteiden eroa, kielen roolia merkityksien rakentamisessa sekä teorioita totuudesta, tiedosta, todellisuuden luonteesta ja tieteistä. Opintojaksossa pohditaan muun muassa miksi perustelujen vaatimus on järkipärisen keskustelun edellytys myös kun tarkastellaan arvokysymyksiä sekä tilanteita joissa eri tutkimustulokset antavat tuloksia ja toimintavaihtoehtoja (esimerkiksi ilmastonmuutos). Opintojakson tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä todellisuuden hahmottamisen, luotettavan tiedon hankkimisen ja tieteellisen prosessin luonteesta ja sitä kautta kannustaa kriittiseen kansalaisuuteen, edistää tiede- ja monilukutaitoa sekä valmentaa opiskelijaa tuleviin tiedeopintoihin.

Filosofian abikertaus, 2 op (FI5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Aiempien filosofian moduuleilla hankittujen tietojen ja taitojen syventäminen
- Filosofian ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Filosofian osa-alueiden (tieto-opin, tieteenfilosofian, ontologian, etiikan ja yhteiskuntafilosofian) keskeiset käsitteet, kysymyksenasettelut ja teoriat
- Filosofisen argumentatiivisen ja johdonmukaisen esseevastauksen luonne

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on syventää aiempien filosofian opintojaksojen tietämystä ja tarjota tukea ylioppilaskirjoituksiin valmistautumiseen.

7.10. Psykologia (PS)

Oppiaineen tehtävä

Psykologian tehtävä on antaa opiskelijalle valmiuksia havainnoida, ymmärtää ja arvioida ihmisen psyykkistä toimintaa ja siihen vaikuttavia sosiaalisia, kulttuurisia ja biologisia tekijöitä. Opetuksessa perehdytään psykologian tieteenalan kieleen, käsitteisiin ja tapoihin rakentaa tietoa. Oppiaineen sisällöt perustuvat tutkimustietoon, joka tuodaan lähelle opiskelijaa kytkemällä se ihmisen toiminnan ja arjen ilmiöiden ymmärtämiseen. Psykologian moninäkökulmaisuus sekä empiirinen ja reflektiivinen ote kehittävät laajasti opiskelijan ajattelun taitoja. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden välistä vuorovaikutusta ja vastavuoroista riippuvuutta sekä vahvistamaan taitoa arvioida ja soveltaa oppimaansa.

Psykologian opetuksessa käytetään monipuolisia ja opiskelijaa aktivoivia menetelmiä sekä hyödynnetään digitaalisuuden ja erilaisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia. Psykologiassa on luontevaa tehdä yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa. Psykologian oppiaineeseen sisältyviä ilmiöitä tarkastellaan erityisesti biologiassa, terveystiedossa, opinto-ohjauksessa, filosofiassa, uskonnossa ja elämäntietämyksessä kullekin oppiaineelle ominaisella tavalla. Opetuksessa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä psykologian oppiaineen tavoitteiden kanssa.

Hyvinvointiosaamisen näkökulmasta psykologian tiedot ja taidot tukevat itsetuntemusta, itsensä kehittämistä, muiden ihmisten ymmärtämistä sekä psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämistä. Psykologian opetus tukee opiskelijan identiteetin rakentamista ja antaa valmiuksia tarkastella omaa psyykkistä hyvinvointia sekä tehdä sitä tukevia ratkaisuja. Psykologian tietojen pohjalta opiskelija saa välineitä ymmärtää sosiaalisten suhteiden, tunteiden säätelytaitojen ja resilienssin merkitystä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja palauttamisessa.

Psykologian opetuksessa käytetään dialogisia ja reflektiivisiä menetelmiä, jotka vahvistavat opiskelijan **vuorovaikutusosaamista**. Psykologian opiskelu kehittää taitoja tunnistaa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tärkeitä tunteita niin itsessä kuin muissa. Psykologian opetus kehittää valmiuksia rakentamaan viestintään sekä ymmärrystä empatian merkityksestä sosiaalisissa suhteissa.

Psykologian opiskelu tukee laajasti opiskelijan **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Perehtyminen oppimisen psykologiaan antaa opiskelijalle valmiuksia tiedostaa, arvioida ja kehittää omia oppimisen taitojaan. Psykologiassa ihmisen toimintaa tarkastellaan monipuolisesti luonnontieteellisestä, yhteiskuntatieteellisestä ja käyttäytymistieteellisestä

näkökulmasta. Ihmisen tiedonkäsittelyn rajoitusten ja mahdollisuuksien käsittely tukee kriittisen ajattelun kehittymistä ja monilukutaitoa. Oppiaineen soveltava luonne luo perustaa luovalle tiedonkäsittelylle.

Psykologian opiskelu kehittää opiskelijan itsetuntemusta, mikä tukee urasuunnittelua, työelämävalmiuksia ja muuta **yhteiskunnallista osaamista**. Psykologian opiskelu antaa valmiuksia ymmärtää esimerkiksi pystyvyysuskomusten, itsensä kehittämisen ja tavoitteiden asettamisen merkitystä yritteliään asenteen taustalla.

Psykologian opiskelu antaa välineitä ymmärtää ihmisten arvojen, asenteiden ja käyttäytymisen eroja **eettisissä** kysymyksissä. Psykologian sisällöt lisäävät ymmärrystä maailmankuvan merkityksestä ihmisen ajattelulle ja toiminnalle tukien **ympäristöosaamisen** kehittymistä.

Psykologia antaa tutkimustietoon perustuvia näkökulmia siihen, mikä ihmisyydessä on universaalia ja mikä kulttuurisidonnaista. Psykologian opiskelu kehittää valmiuksia ymmärtää yksilöiden välisiä eroja ja kulttuurien moninaisuutta ja kehittää siten **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

.

Psykologian opetuksen yleisenä tavoitteena on, että

opiskelija

- hahmottaa tutkimustiedon pohjalta ihmisen toiminnan kokonaisuutena, joka perustuu psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vuorovaikutukseen
- hallitsee psykologian keskeisiä käsitteitä ja kysymyksenasetteluja sekä osaa perustella väitteitä psykologian tietojen ja näkökulmien pohjalta
- osaa hankkia psykologista tietoa eri tietolähteistä ja kykenee arvioimaan tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä
- pystyy arvioimaan psykologisen tutkimuksen mahdollisuuksia, rajoituksia ja eettisiä näkökulmia sekä hallitsee tutkimustiedon soveltamisen ja kriittisen ajattelun taitoja
- ymmärtää psykologista tietoa siten, että pystyy soveltamaan tietojaan oman hyvinvointinsa edistämiseen, ihmissuhteidensa ja vuorovaikutustaitojensa vahvistamiseen sekä omien opiskelu- ja ajattelutaitojensa kehittämiseen
- osaa hyödyntää ja soveltaa psykologian tietoja laaja-alaisen ilmiöiden jäsentämiseen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämiseen.

Osaamisen arviointi

Psykologian oppiaineessa arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan oppimista sekä antaa palautetta oppimisprosessista ja osaamisesta. Arvioinnin avulla opiskelijaa kannustetaan ajattelun taitojen monipuoliseen kehittämiseen. Arviointiin kuuluu sekä oppimisprosessin aikainen palaute että opitun ja osaamisen arviointi. Arviointi kohdistuu laaja-alaisen osaamisen ja psykologian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön, ja siinä kiinnitetään huomiota sekä opiskelijan tiedolliseen että tiedonkäsittelyn osaamiseen. Tiedollisessa osaamisessa kiinnitetään huomiota psykologisen tiedon ja käsitteistön hallintaan. Tiedonkäsittelyn osaamisen arvioinnissa painottuu taito analysoida, soveltaa ja arvioida psykologista tietoa ja tutkimuksia. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota myös tiedon hankinnan ja esittämisen taitoihin.

Opintojaksot

Toimiva ja oppiva ihminen, 2 op (PS1)

Opintojakson moduulit

- Toimiva ja oppiva ihminen, 2 op (PS1), Pakollinen

Tavoitteet

Toimiva ja oppiva ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää, millainen tiede psykologia on ja että psykologinen tieto perustuu tutkimuksiin
- osaa kuvailla tieteellisen ajattelun peruspiirteitä psykologian näkökulmasta
- osaa selittää tietoisien ja ei-tietoisien toiminnan luonnetta ja eroja
- osaa eritellä ihmisen toimintaan liittyviä psyykkisiä, biologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä
- tutustuu johonkin hyvinvoinnin ilmiöön psyykkisestä, biologisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta
- osaa eritellä oppimiseen liittyviä psyykkisiä, biologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä sekä arvioida ja kehittää tämän tiedon pohjalta omaa oppimistaan ja opiskeluaan.

Keskeiset sisällöt

Toimiva ja oppiva ihminen

Ihmisen toiminnan tarkastelu psykologian näkökulmista

- psyykkinen näkökulma: perustietoa tiedonkäsittelystä, motiiveista ja tunteista
- biologinen näkökulma: perustietoa hermoston toiminnasta ja evoluutiopsykologian lähestymistavasta
- sosiaalinen näkökulma: perustietoa sosialisatiosta ja tilannetekijöistä
- kulttuurinen näkökulma: esimerkkejä kulttuurien eroista ja yhtäläisyyksistä
- tietoinen ja ei-tietoinen toiminta

Oppiminen ja opiskelu psykologian näkökulmista

- psyykkinen näkökulma: ehdollistuminen, perustietoa työmuistin ja säilömuistin toiminnasta, sisäiset mallit, oppimisstrategiat, metakognitio, tavoiteorientaatiot ja pystyvyysuskomukset
- biologinen näkökulma: aivojen plastisuus ja unen vaikutus oppimiseen
- sosiaalinen ja kulttuurinen näkökulma: esimerkkejä oppimisen sosiaalisuudesta ja erilaisista oppimiskulttuureista

Psykologinen tutkimus

- tieteellinen tieto ja arkitieto
- tieteellisen tutkimuksen prosessi
- otoksen ja perusjoukon merkitys tutkimuksen arvioinnissa
- psykologisen tutkimuksen eettiset periaatteet
- esimerkkejä laadullisista ja määrällisistä psykologian tutkimuksista

Paikallinen lisäys

- Ihmisen toiminnan tarkastelu: psyykkisessä näkökulmassa neljäs keskeinen toiminto: toiminnanohjaus
- Psykologinen tutkimus: 1. Tieteellisen tiedon kriteerejä 2. Tutkimuksen vaiheet 3. Psykologian tieteellinen tutkimusMENETELMÄ 4. Tutkimuksen keskeiset käsitteet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Psykologia on luonteeltaan humanistinen tiede mutta sillä on myös hermoston rakenteen ja toiminnan kautta voimakas luonnontieteellinen sidos. Siksi se on fyysisen tutkimukohteensa vuoksi yhteydessä biologiaan ja terveystietoon. Psykologia on myös yhteiskuntatiede ja käyttäytymistiede; tämän vuoksi yhteisiä tutkimusaiheita löytyy myös historiasta, yhteiskuntaopista, uskonnosta ja filosofiasta. Näiden aineiden opinnoilla vahvistuu kuva ihmisen toiminnan tutkimisesta ja sen selittämisestä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Psykologiatieteen tiedollista sisältöä on mahdollista laajentaa tutustumalla yliopistojen "kurkistuskurssihin". Näitä tarjoavat esimerkiksi Helsingin Yliopisto avoimen yliopiston "orientoivina opintoina toiselle asteelle" sekä Jyväskylän Yliopisto "lukiokursseina".

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioinnin perustana on kirjallinen ja suullinen vuorovaikutus, jonka pohjalta opettaja pystyy muodostamaan oikeudenmukaisen näkemyksen oppilaan tiedollisesta tasosta ja taidollisesta kehityksestä. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Psykologia on tiede, joka tutkii ihmisen tavoitteellista toimintaa ja sen määräytymistä. Toiminnan määräytyminen selittyy psykologian ihmiskuvasta, jonka mukaan ihminen on fyysis-, psyykkis- ja sosiaalkulttuurinen olento. Psykologinen tutkimus kohdistuu ihmisen tiedonkäsittelyyn, motiiveihin, emootioihin, toiminnanohjaukseen sekä muihin psyyken ilmentymiin. Opintojakson tavoitteena onnoida sisältöihin ja menetelmiin perustuen rakentaa kivijalkaa tiedoille ihmisen käyttäytymisestä sekä samalla psykologian jatko-opinnoille.

Kehittyvä ihminen, 2 op (PS2)

Opintojakson moduulit

- Kehittyvä ihminen, 2 op (PS2), Valinnainen

Tavoitteet

Kehittyvä ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa eritellä ihmisen yksilölliseen kehitykseen vaikuttavia tekijöitä ja niiden keskinäistä vuorovaikutusta*
- *osaa selittää, miten hermoston kypsyminen ja muovautuminen heijastuvat psyykkiseen kehitykseen sikiökaudelta läpi elämänkulun*
- *osaa kuvailla lapsuus- ja nuoruusiän sosioemotionaalista ja kognitiivista kehitystä sekä soveltaa niihin liittyvää teoria- ja tutkimustietoa*

- osaa antaa esimerkkejä sosialisointin ja kulttuurin vaikutuksesta ihmisen kehitykseen
- ymmärtää kokonaisvaltaisesti kehityksen yksilöllisyyttä ja jatkuvuutta
- perehtyy nuoruusiän psykologiaan ja pohtii aikuisuuteen siirtymiseen liittyviä tekijöitä
- osaa soveltaa kehityspsykologista tietoa itsensä ja muiden ihmisten ymmärtämiseen ja vuorovaikutustaitojensa kehittämiseen
- osaa kuvailla, miten ihmisen kehitystä tutkitaan.

Paikallinen lisäys

- oppilas ymmärtää millaiset tekijät aiheuttavat kehityksessä yhteisiä piirteitä ja toisaalta yksilöllisiä eroja
- kehityspsykologiassa tutkitaan kehityksen osa-alueita - fyysistä, psyykkistä ja sosiaalkulttuurista - elämänkaaren eri vaiheissa

Keskeiset sisällöt

Kehittyvä ihminen

Hermoston kehitys psyykkisten toimintojen näkökulmasta elämänkulun aikana

- *perimän merkitys*
- *kypsyminen ja oppiminen*
- *herkkyyskaudet*
- *plastisuuden merkitys kehityksessä*

Tunne-elämän ja vuorovaikutuksen kehitys lapsuudessa ja nuoruudessa

- *varhainen vuorovaikutus ja kiintymyssuhteet*
- *temperamentti*
- *minuus ja minäkäsitys*
- *tunteet, tunnetaidot ja tunteiden säätely*
- *vertaissuhteet ja sosiaaliset taidot*

Kognitiivinen kehitys lapsuudessa ja nuoruudessa

- *kieli ja ajattelu*
- *toiminnanohjaus*

Identiteetin muuttuvuus elämänkulun aikana

- *henkilökohtainen identiteetti*
- *sosiaalinen identiteetti*
- *kulttuuri-identiteetti ja etninen identiteetti*
- *sukupuoli- ja seksuaali-identiteetti, sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus*

Kehityksen yksilöllisyys ja jatkuvuus

- *erilaisia kehityspolkuja varhaislapsuudesta aikuisuuteen*
- *vanhemmuuden ja kasvuympäristön merkitys*

Psykologinen tutkimus

- *kaksos- ja adoptiotutkimus*
- *pitkittäis- ja poikittaistutkimus*
- *esimerkkejä havainnointia hyödyntävistä tutkimuksista*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa keskitytään sosiaalistumiskehitykseen, joka sisältää vuorovaikutussuhteiden muotoutumisen. Yhteisöllinen jäsentyminen tapahtuu ystävyysuhteiden, ryhmäytymisen ja verkostoitumisen avulla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kehiypsikologiassa tutkitaan kehityksen osa-alueita - fyysistä, psyykkistä ja sosiaaliskulttuurista - elämänkaaren eri vaiheissa. Opintojakso on itsetuntemuksen lisäämiseen tähtäävä ja sen opiskelu lukiossa ajoittuu herkkään identiteetin rakentumisen ja minäkokemuksen kehityksen vaiheisiin. Opintojakso antaa tietoa kehityksen sisällöistä ja niiden sijoittumisesta elämänkaarelle. Oppimisessa painotetaan tiedon tieteellistä taustaa ja keskeisten käsitteiden hallintaa.

Tietoa käsittelevä ihminen, 2 op (PS3)

Opintojakson moduulit

- Tietoa käsittelevä ihminen, 2 op (PS3), Valinnainen

Tavoitteet

Tietoa käsittelevä ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tunnistaa kognitiivista toimintaa ohjaavia yleisiä periaatteita ja osaa soveltaa niitä kognitiivisten ilmiöiden tarkastelemiseen*
- *osaa selittää, miten havaitseminen, tarkkaavaisuus ja muisti ovat yhteydessä ihmisen muuhun tiedonkäsittelyyn*
- *ymmärtää kielen merkitystä ihmisen toiminnalle*
- *ymmärtää päätöksenteon kognitiivista perustaa*
- *tunnistaa joitakin yleisimpiä kognitiivisen toiminnan häiriöitä*
- *ymmärtää plastisuuden merkityksen ja hermoverkkojen toiminnan pääperiaatteet psyykkisen toiminnan perustana*
- *osaa kuvailla havaitsemiseen, tarkkaavaisuuteen, muistiin ja kielellisiin toimintoihin liittyvää aivotointia*
- *osaa suunnitella ja esitellä yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen ja arvioida menetelmään liittyviä vahvuuksia ja heikkouksia.*

Paikallinen lisäys

- *osaa kuvata hermojärjestelmän päärakenteen ja nimetä keskeisten rakenteiden tehtäviä*

- osaa nimetä tärkeimpiä neuropsykologisia häiriöitä, niiden hermostollisen perustan sekä psyyken toiminnan muutokset

Keskeiset sisällöt

Tietoa käsittelevä ihminen

Tiedonkäsittelyn yleisiä periaatteita

- ärsykelähtöinen ja skeemalähtöinen tiedonkäsittely
- tietoinen ja ei-tietoinen tiedonkäsittely

Havaitseminen ja tarkkaavaisuus

- sisäiset mallit ja havaintokehä
- havaitseminen, perustietoa erityisesti näönvaraisesta havaitsemisesta sekä sen hermostollisesta perustasta
- tahaton ja tahdonalainen tarkkaavaisuus
- perustietoa tarkkaavaisuuden hermostollisesta perustasta
- esimerkkejä tarkkaavaisuushäiriöistä

Muisti

- työmuistin ja säilömuistin toiminta
- muistin rekonstruktivisuus ja unohtaminen
- perustietoa muistin hermostollisesta perustasta
- esimerkkejä aivoperäisistä muistihäiriöistä

Kieli

- kielellisten toimintojen merkitys tiedonkäsittelyssä
- perustietoa kielellisten toimintojen hermostollisesta perustasta
- esimerkkejä aivoperäisistä kielellisistä häiriöistä

Päätöksenteko

- nopea ja hidas ajattelu
- esimerkkejä kognitiivisista vinoumista ja heuristiikoista

Aivojen rakenne ja hermostollinen toiminta

- hermoston ja aivojen päärakenteet
- hermosolun ja synapsin toiminta
- tiedon kulku hermoverkoissa
- plastisuus
- esimerkkejä neuropsykologisesta kuntoutuksesta

Kognitiivisen psykologian ja neuropsykologian tutkimusmenetelmät

- kokeellisen tutkimuksen periaatteet
- esimerkkejä tapaustutkimuksista
- esimerkkejä aivotutkimusmenetelmiä hyödyntävistä tutkimuksista
- kokeellisen tutkimuksen suunnittelu

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla on hermoston tutkimuksen myötä luonnontieteellinen sidos. Aivokuvantamisen yhteydessä tutustutaan lukuisiin aivojen rakennetta ja toimintaa selvittäviin tiedonkeruukeinoihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa käsitellään kognitiivisia perusprosesseja sekä hermojärjestelmää psyyken toiminnan fysiologisena perustana. Koska hermojärjestelmä rakentuu sikiöaikana ja kehittyy edelleen joustavasti käytön mukaan syntymän jälkeen, tapahtuu siinä sekä myönteistä että joskus myös psyyken toimintaa taannuttavaa kehitystä. Neuropsykologinen perusta on tarkastelussa erityisesti havaintotoimintojen, tarkkaavaisuuden ja muistin osalta sekä myös yhdessä korkeammassa kognitiivisessa prosessissa.

Tunteet, psyykinen hyvinvointi ja mielenterveys, 2 op (PS4)

Opintojakson moduulit

- Tunteet ja mielenterveys, 2 op (PS4), Valinnainen

Tavoitteet

Tunteet ja mielenterveys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa selittää tunteiden muodostumista ja niiden kulttuurisidonnaisuutta*
- *ymmärtää tunteiden merkityksen ihmisen kognitiiviseen toimintaan, vuorovaikutukseen ja psyykkiseen hyvinvointiin sekä saa valmiuksia soveltaa tätä tietoa itseymmärryksen ja vuorovaikutuksen välineenä*
- *osaa selittää mielenterveyteen ja psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä sekä soveltaa tätä tietoa oman ja muiden hyvinvoinnin edistämiseen*
- *tunnistaa yleisimpiä mielenterveyden ongelmia ja mielenterveyshäiriöitä*
- *osaa pohtia mielenterveyden ja sen häiriöiden määrittelyn tulkinvaraisuutta ja yhteiskunnallisia ulottuvuuksia*
- *osaa kuvailla biologisia, psyykkisiä, sosiaalisia ja kulttuurisidonnaisia tekijöitä mielenterveyshäiriöiden taustalla ja hoidossa*
- *syventyy yhden mielenterveyshäiriön syihin, oireisiin ja hoitoon.*

Paikallinen lisäys

- *osaa jaotella mielenterveyshäiriöt neljään pääluokkaan - ahdistuneisuus-, mieliala-, psykoottisiin sekä persoonallisuushäiriöihin sekä tunnistaa näiden alakohdat*

Keskeiset sisällöt

Tunteet ja mielenterveys

Tunteiden psykologia

- *tunteiden muodostuminen: tunnereaktio ja tunnekokemus*
- *perustietoa tunteiden ja niiden säätelyn hermostollisesta perustasta*
- *tunteiden universaalisuus ja kulttuurisidonnaisuus*

- tunteiden merkitys kognitiivista toimintaa ja sosiaalista vuorovaikutusta ohjaavina tekijöinä
- tunteiden säätely hyvinvoinnin osatekijänä

Psyykkinen hyvinvointi ja psyykkisen tasapainon ylläpitäminen

- hallintakeinojen ja defenssien merkitys
- resilienssin merkitys hyvinvoinnille
- nukkumisen ja vuorokausirytmien merkitys psyykkiselle toiminnalle
- keskeiset unen laatuun vaikuttavat tekijät
- stressin aiheuttajia, vaikutuksia ja säätelykeinoja
- kriisit psyykkisen tasapainon uhkana ja niistä selviytyminen

Mielenterveys

- mielenterveys käsitteenä
- yleisimpien mielenterveyshäiriöiden luokittelu ja tietoa niiden tyypillisistä oireista
- esimerkkejä mielenterveyden ongelmien ja -häiriöiden syntyä selittävästä biologisista, psyykkisistä ja sosiaalisista sekä kulttuurisista taustatekijöistä
- esimerkkejä mielenterveyden ongelmien ja häiriöiden biologisista ja psykososiaalisista hoitomuodoista sekä erilaisista psykoterapian toteutustavoista
- esimerkkejä ajankohtaisesta mielenterveyshäiriöihin liittyvästä yhteiskunnallisesta keskustelusta

Psykologinen tutkimus

- ei-kokeellinen tutkimus: korrelatiivinen ja kuvaileva tutkimus
- esimerkkejä fysiologisia mittausten menetelmiä hyödyntävistä tutkimuksista

Paikallinen lisäys

- Tunteiden psykologia: osaa tarkastella tunnetoimintojen eri näkökulmia viiden osatekijän kautta: kognitiivinen arvio, biologis-fysiologinen perusta, mielensisäinen kokemus, kasvoniilmeet ja toimintavalmius

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa käsitellään hyvinvointia kokonaispersoonallisesti: sekä fyysisesti, psyykkisesti, sosiaalisesti että kulttuurisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustaan tunteita ja mielenterveyttä käsittelevään tutkimukseen. Emootiot syntyvät hermostollisten ja kognitiivisten tekijöiden vuorovaikutuksessa ja niillä on kulttuurinen sidoksensa. Positiiviset tunteet ovat yksi hyvinvoinnin edellytys. Hyvinvointi ja mielenterveyden ylläpito – sen jälkeen kun tunnistaa hyvän mielenterveyden piirteet – sisältyykin opintojakson

tietorakenteeseen. Tällöin selvitetään mielenterveyden järkkymistä ja mielenterveyshäiriöitä; oppilas perehtyy syvemmin vähintään yhden häiriön syihin, oireisiin ja hoitoon. Opintojaksossa kootaan omaan psyykkiseen hyvinvointiin ja psyykkiseen tasapainoon vaikuttavia tekijöitä hyvinvointia tukevien ratkaisujen tekemiseksi.

Yksilöllinen ja yhteisöllinen oppiminen, 2 op (PS5)

Opintojakson moduulit

- Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen, 2 op (PS5), Valinnainen

Tavoitteet

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kuvailla yksilöllisten ominaisuuksien eroja ja niiden geneettistä perustaa
- osaa tarkastella persoonallisuutta kokonaisuutena eri näkökulmista ja soveltaa tätä tietoa omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistamisessa
- osaa kuvailla yksilöllisiä eroja älykkyydessä ja luovuudessa
- osaa tarkastella sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin merkitystä yksilön toimintaan
- ymmärtää ihmisen toimintaa persoonallisuuden, sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin vuorovaikutuksen näkökulmasta
- osaa soveltaa psykologian tietoja erilaisuuden ymmärtämiseen ja kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen
- osaa kuvailla ja arvioida yksilöllisten erojen tutkimuksen psykologisia arviointimenetelmiä.

Paikallinen lisäys

- osaa nimetä persoonallisuuden keskeiset rakenteet ja yhden persoonallisuuden kokonaisuutta selittävän integratiivisen persoonallisuusteorian
- osaa nimetä ja määritellä keskeisiä sosiaalipsykologisia käsitteitä ja ryhmäprosesseja

Keskeiset sisällöt

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Perimän, kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön merkitys persoonallisuuden kehittymiseen

- persoonallisuuden pysyvyys ja muuttuvuus
- perustietoa käyttäytymisgenetiikasta

Persoonallisuuden tarkastelu eri näkökulmista

- temperamentti
- piirreteoreettinen näkökulma
- motivaatio
- yksilölliset tulkinta- ja toimintatyylit
- identiteetin ja persoonallisuuden narratiivinen tarkastelu

Älykkyys ja luovuus osana ihmisen toimintaa

- älykkyyden määritelmiä
- älykkyyden mittaaminen ja siihen liittyvät haasteet
- perimän ja ympäristön vuorovaikutus älykkyydessä
- luovuuden määritelmiä ja luovuuteen liittyviä tekijöitä

Kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön vaikutus ihmisen toimintaan

- tiedonkäsittely sosiaalisissa tilanteissa: stereotypioiden, attribuutioiden, asenteiden ja ennakkoluulojen muodostuminen
- esimerkkejä sosiaalisuuden hermostollisesta perustasta
- ryhmän merkitys yksilölle ja ryhmien väliset suhteet
- tilannetekijöiden vaikutus yksilöön ja ryhmään
- kulttuurien eri ulottuvuuksia
- esimerkkejä kulttuurin vaikutuksesta ajatteluun ja käyttäytymiseen
- esimerkkejä yksilöiden ja yhteisöjen toiminnasta kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa

Psykologinen tutkimus

- yksilöllisten erojen tutkiminen
- persoonallisuuden ja älykkyyden arviointimenetelmät
- reliabiliteetti ja validiteetti
- esimerkkejä kyselyjä, haastatteluja ja testejä hyödyntävistä tutkimuksista
- esimerkkejä sosiaalipsykologian tutkimuksista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Perimän perusteella kaikilla ihmisillä on samat fysiologiset edellytykset. Sosiaalistumisprosessissa yksilö saa sekä persoonallisuutensa sisäisen ohjaamisen valmiudet mutta myös rakennusainekset oman kulttuurin edistämiseen sekä vieraiden kulttuurien ymmärtämiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Persoonallisuus on psykologian huippukäsite; se kuvaa ihmisen ainutkertaisuutta psykologian ihmiskuvan ja erityisesti psyyken rakenteiden näkökulmasta. Persoonallisuuspsykologialla on voimakas sosiaalipsykologinen sidos - käyttäytymisen kokonaisarviointi vaatii, että toiminnan selittämisessä huomioidaan aina myös tilanne ja kulttuuritekijät.

Psykologian abikertaus, 2 op (PS6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tavoite on rakentaa kokonaiskuva lukion psykologian oppimäärästä ja valmentaa oppilasta vastaamaan oikein sekä tiedollisesti että taidollisesti erityyppisiin ylioppilastehtäviin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ihmisen persoonallisuuden eri osa-alueiden kertaus
- Ihmisen kehitys elämänkaaren eri vaiheissa
- Kognitiivinen prosessointi
- Hermojärjestelmän rakenne ja toiminta
- Hermoston tutkimus, kehitys, vaurioituminen ja kuntoutus
- Ihmisen yhteisöllisyys
- Tunnetoiminnot
- Positiivisen psykologian merkitys

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty = H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on valmentautua psykologian ylioppilaskirjoituksiin. Opintojaksossa kootaan opiskeltua oppimäärää järjestelmälliseen muotoon kokonaiskuvan hahmottamiseksi ja siten ylioppilaskirjoituksissa menestymiseksi sekä harjoitellaan vastaustekniikkaa ja kootaan syventävää tietoa eri lähteistä. Suuri merkitys on tiedon tutkimuksellisen taustan etsimisessä, hahmottamisessa ja ymmärtämisessä.

Sosiaalipsykologia, 2 op (PS7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventävän tiedon kerääminen vuorovaikutussuhteiden merkityksestä kokonaispersoonallisuudelle
- Eri vuorovaikutusverkostojen kartoitus
- Ryhmadynaamiset prosessit sosiaalistumisen säätelijöinä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ryhmäprosessit
- Ryhmän, sosiaalisen järjestelmän ja kulttuurin kerroksellisuus yksilön toiminnanohjauksessa
- Ryhmien väliset suhteet
- Erilaiset ryhmät
- Sosiaalistuminen ja yksilöiden väliset suhteet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Vuorovaikutusosaaminen**

Opintojakson sisältö rakentuu vuorovaikutuksen eri tasojen käsittelyyn kahdenkeskisistä ystävyys-suhteista ryhmien välisiin suhteisiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty = H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on perehtyä sosiaalipsykologian perusteisiin. Sosiaalipsykologiassa tutkitaan vuo-rovaikutusta yksilöiden, ryhmien, kansojen ja kulttuurien kesken. Keskeisiä käsitteitä ovat ryhmä, normi, status ja sosiaalinen vuorovaikutus. Koska ihminen löytää itsensä vain muiden kautta, sosiaalipsykologisella tiedolla – käyttäytymiseen vaikuttavilla sosiaalisilla taustavoimilla – on paljon käyttöä. Sosiaalipsykologia on olemukseltaan ryhmäkäyttäytymistä tutkiva ja ryhmässä käyttäytymistä harjaannuttava.

Positiivinen psykologia, 2 op (PS8)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Oppilas ymmärtää psykologisen tiedon uudistumisen tieteellisen tutkimuksen perusteella
- Häiriöihin ja korjaavaan toimintaan keskittyvästä vahvuuksia etsivään ja löytävään psykologiaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ihmisen olemuksen ja toiminnan peruseräpäteitä
- Positiivisen psykologian löytämät sisällöt mielekkyysskokemukselle
- Hyveet, arvot, viisaus ja tunneäly hyvän elämän suuntaajina
- Ihmisten väliseen kanssakäymiseen liittyviä tekijöitä: vuorovaikutuksen laatu, huumori, kulttuuri, uskonto ja ympäristö

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Hyvinvointiosaaminen**

Positiivinen psykologia on uutena osa-alueena nostanut valokeilaan tavallisen normaalin ihmisen. Opintojakson sisältönä on koota ja aktivoida käyttöön hyvän elämän edellytyksiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty = H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on perehtyä positiivisen psykologian perusteisiin. Sisältö on uudenlaisen näkökulman antava; aikaisempi psykoanalyysin luoma häiriöihin ja korjaavaan toimintaan perustuva kuva vaihtuu elämänuskoa ja ihmisen vahvuuksia esittelevään tarkasteluun.

Motivaatio ja rationaalinen ajattelu, 2 op (PS9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oppilas tunnistaa motivaatiopsykologian keskeisiä tutkimusaiheita ja niiden haasteita
- Oppilas osaa nimetä motivoituneen käyttäytymisen hermostollisia, psyykkisiä, sosiaalisia ja kulttuurisia vaikuttimia
- Oppilas sisäistää kognitiivisten korkeampien prosessien merkityksen ihmisen toiminnan ohjaukseen
- Oppilas hahmottaa rationaalisen toiminnan haasteet ja kompastuskivet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Älykkyys, verkostoälykkyys ja tekoäly
- Lahjakkuden ilmenemisalueet
- Ajattelu, päättely, ongelmanratkaisu ja päätöksenteko
- Eksperttiys
- Luovuus
- Motivaatio osana toiminnanohjausta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Ihminen on älykkyytensä perusteella tuottanut keksintöjä, jotka toisaalta helpottavat toimintaa mutta toisaalta lisäävät kestävän kehityksen haasteita. Motivaatiolle ja rationaaliselle ajattelulle on löydettävissä eettinen perusta jotta voidaan turvata luonnon kestävyys sekä raaka-aineen lähteenä että elinympäristönä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja

kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty = H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso jakaantuu kahteen pääosioon: ensimmäiseksi käsitellään korkeampia kognitiivisia prosesseja: ajattelua, päättelyä, ongelmanratkaisua, päätöksentekoa ja luovuutta. Toinen pääosio käsittelee motivaation eri luokkia toiminnan selittämisessä.

Soveltava psykologia ja psykologinen tutkimus, 2 op (PS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventävä perehtyminen psykologisen tiedon soveltamiseen
- Psykologian tieteellisen tiedonhankinnan periaatteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kliininen psykologia
- Kasvatuspsykologia
- Ammatinvalinnan psykologia
- Työ- ja organisaatiopsykologia
- Työtiede eli ergonomia
- Käyttäjäpsykologia
- Mainonnan ja markkinoinnin psykologia
- Mediapsykologia
- Liikennepsykologia
- Urheilupsykologia
- Ympäristöpsykologia
- Tieteellisen tiedonhankinta: 1. Tieteellisen tiedon kriteerit 2. Tutkimuksen vaiheet 3. Psykologian tieteellinen tiedonhankinta MENETELMÄ 4. Tutkimuksen keskeiset käsitteet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Psykologista tietoa sovelletaan muiden muassa kasvatuksessa, työelämässä ja teknisten laitteiden käytettävyyttä selvittäessä. Kyky huomioida edellytykset ja luoda sitten toimivat ratkaisut liittyy psykologian tieteiden kenttään ja tieteentekijöiden yhteisöön.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson

suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty = H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on sisällöltään selvästi kaksijakoinen: psykologisen tiedon soveltamista selvittävä ja tutkimusta harjoittava. Psykologian sovellusalueet vievät käytäntöön osa-alueilla kerätyn tiedon ja tieteellisen tiedon tutkimusmenetelmä puolestaan laajentaa osa-alueiden tietopohjaa.

7.11. Historia (HI)

Oppiaineen tehtävä

Historian opetus vahvistaa opiskelijan yleissivistystä ja edellytyksiä ymmärtää oman aikansa maailmaa sekä sen muutosprosesseja. Se antaa välineitä nykyisyyden ymmärtämiseen ja avaa näkökulmia tulevaisuuden kehityksen pohtimiseen. Kulttuurien tuntemusta edistävänä oppiaineena historia syventää yksilöllistä, kansallista, eurooppalaista ja globaalia identiteettiä sekä tukee opiskelijan kasvua aktiiviseksi ja moninaisuutta ymmärtäväksi yhteiskunnan jäseneksi.

Opetuksen lähtökohtana on historian luonne tieteenalana. Huomiota kiinnitetään historiallisen tiedon rakentumisen perusteisiin ja tiedon luotettavuuden kriittiseen arviointiin sekä ilmiöiden moniperspektiiviseen selittämiseen. Historian opiskelu kehittää kykyä hankkia tietoa, erottaa oleellinen tieto epäolennaisesta ja käsitellä laajoja tietokokonaisuuksia. Erityisenä tarkastelun kohteena ovat menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden väliset riippuvuussuhteet sekä historian tiedon tulkinnallisuus ja sen käyttö yhteiskunnassa. Opetuksen tehtävänä on vahvistaa opiskelijan historiallista ajattelua. Historiallinen ajattelu koostuu historiatiedon tulkinnallisen luonteen ymmärtämisestä. Historian peruskäsitteiden, muutoksen ja jatkuvuuden sekä syyn ja seurauksen, hallinta on oleellinen osa historiallista ajattelua. Historialliseen ajatteluun kuuluu myös historian tekstitaitojen hallinta, kuten kyky analysoida menneisyyden toimijoiden tuottamia lähteitä ja arvioida niiden tuottajien tarkoitusperiä. Historialle ominainen tapa lukea ja tulkita lähteitä antaa valmiuksia arvioida tiedon luotettavuutta myös tämän päivän maailmassa.

Historian opetuksessa tarkastellaan nykyisyyteen johtanutta kehitystä, ihmisen ja ympäristön välistä suhdetta sekä kulttuurin, vallankäytön ja talouden vuorovaikutusta. Siinä perehdytään yksilön merkitykseen ja mahdollisuuksiin toimijana nyt ja tulevaisuudessa sekä pohditaan yksilöiden ja väestöryhmien toiminnan taustatekijöitä ja motiiveja historiallisissa konteksteissaan. Historian opetuksessa opiskelijat myös harjoittelevat historiallista empatiaa eli asettumista menneisyyden ihmisen asemaan kulloisessakin kontekstissa. Tarkoituksena on pyrkiä ymmärtämään menneisyyden ihmisten tekemiä ratkaisuja. Opetuksessa korostetaan ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitystä sekä demokratian ja kansainvälisen yhteistyön mahdollisuuksia oman aikamme ja tulevaisuuden haasteiden ratkaisemisessa. Suomen historiaa tarkastellaan maailmanhistorian taustaa vasten.

Laaja-alainen osaaminen

Historia tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä ja kasvua eettiseen toimijuuteen. Se auttaa opiskelijaa kasvamaan sivistyneeksi ja avarakatseiseksi yhteiskunnan jäseneksi. Historian opetuksen tavoitteet toteutuvat linkittyen laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin.

*Historia vahvistaa opiskelijan **hyvinvointiosaamista** kehittämällä eettistä ajattelua, myötätuntoa ja valmiuksia ottaa muut ihmiset ja heidän näkökulmansa sekä tarpeensa huomioon. Oppiaine tukee oman identiteetin etsintää, auttaa jäsentämään minäkuvaa sekä edistää omien vahvuuksien tunnistamista ja hyödyntämistä. Lisäksi se syventää ymmärrystä hyvinvointiyhteiskuntien kehityksestä.*

Vuorovaikutusosaaminen näkyy historian opetuksessa oppiaineen tavoitteissa ja työskentelytavoissa. Historialle ominaiset työtavat ovat keskustelevia, opiskelijalähtöisiä ja vuorovaikutteisia. Opintoissa on olennaista oppia kohtaamaan, ymmärtämään ja hyväksymään erilaisia ajattelu- ja työskentelytapoja. Toisten kuunteleminen ja ymmärtäminen sekä toisten näkemyksiä arvostava argumentaatio edistävät oppimisen lisäksi sosiaalisia ja yhteistyötaitoja, kehittävät myötätuntotaitoja sekä vahvistavat kaikkien osallisuutta ja myönteistä oppimisilmapiiriä.

Historian oppiaineen lähtökohtana on oppia hyödyntämään ja arvioimaan kriittisesti erilaisia tietolähteitä ja niiden luotettavuutta sekä ymmärtämään ja arvostamaan tutkitun tiedon merkitystä. Opetuksessa opiskelija harjaantuu tuottamaan, yhdistelemään ja soveltamaan tietoa monialaisissa verkostoissa rohkeasti, luovasti ja tulevaisuuteen suunnaten. Historia vahvistaa monelta osin opiskelijan **monitieteisen ja luovan osaamisen** sekä monilukutaidon kehittymistä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa.

Historian opetuksessa korostetaan **yhteiskunnallista osaamista** tukevalla tavalla ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitystä. Demokratian, aktiivisen kansalaisuuden ja kansainvälisen yhteistyön moninaisia mahdollisuuksia tarkastellaan kestävän tulevaisuuden periaatteiden mukaisesti. Lähdekriittisyyden ja medialukutaidon vahvistaminen ovat oppiaineessa keskeisessä roolissa. Historian opiskelu auttaa opiskelijaa tulemaan tietoiseksi historian yhteiskunnallisesta ja poliittisesta käytöstä sekä tulkitsemaan ja arvioimaan sitä. Historiatietoisuus antaa pohjaa opiskelijan demokraattiselle osallistumiselle ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämiselle.

Historian oppiaineessa tarkastellaan yksilön, luonnon ja yhteiskunnan välisten riippuvuussuhteiden muutosta pitkällä aikavälillä. Näitä käsitellään osana kestävää tulevaisuutta **eettisyyden ja ympäristöosaamisen** tavoitteiden mukaisesti. Historia syventää käsitystä siitä, miten yhteiskunnan nykyinen arvopohja on syntynyt, ja antaa valmiuksia moniulotteisten ilmiöiden ymmärtämiseen ja ratkaisemiseen humanistisesta näkökulmasta. Historiallinen empatia vahvistaa opiskelijan kykyä monipuoliseen eettiseen pohdintaan.

Kulttuurien ja kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistavana oppiaineena historia syventää yksilöllistä, kansallista, eurooppalaista ja globaalia identiteettiä vahvistaen **globaali- ja kulttuuriosaamista**. Historian opetus tukee opiskelijan kasvua moninaisuutta ymmärtäväksi ja kansainvälisyyteen suuntautuneeksi yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi. Historian oppiaineessa korostetaan jokaisen oikeutta omiin kulttuurisiin juuriinsa.

Tavoitteet

Historian opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät historialliseen ajatteluun: arvoihin, historiallisten ilmiöiden ymmärtämiseen sekä historiallisen tiedon hankkimiseen ja soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Arvot

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee historian laaja-alaisuuden ja ymmärtää kulttuurien erilaisia ilmenemismuotoja ja niiden monimuotoisuutta
- saa valmiuksia muodostaa ihmisoikeuksia, tasa-arvoa, demokratiaa ja kestävää elämäntapaa arvostavan maailmankuvan sekä osaa toimia niitä edistävänä vastuullisena kansalaisena
- saa elämyksiä ja kokemuksia, jotka syventävät hänen kiinnostustaan historiaan ja ymmärrystään sen merkityksellisyydestä.

Historiallisten ilmiöiden ymmärtäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee Suomen ja maailmanhistorian keskeisimpiä historiallisia prosesseja taustoineen ja seurauksineen sekä osaa arvioida niiden merkitystä ja vuorovaikutussuhdetta*
- *ymmärtää historian monitulkintaisuuden ja historiallisen tiedon rakentumisen periaatteet*
- *ymmärtää nykyhetken historiallisen kehityksen tuloksena ja tulevaisuuden lähtökohtana*
- *osaa analysoida historiallisia ilmiöitä ja arvioida ihmisten toimintaa eri aikoina kunkin ajan omista lähtökohdista*
- *kykenee suhteuttamaan oman aikansa ja itsensä historialliseen jatkumoon sekä syventämään historiatietoisuuttaan.*

Historiallisen tiedon hankkiminen ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa etsiä, tulkita ja arvioida lähdekriittisesti erilaisia kirjallisia, tilastollisia ja kuvallisia lähteitä*
- *pystyy rakentamaan menneisyyttä koskevaa tietoa erilaisia tietolähteitä kriittisesti käyttäen*
- *osaa hyödyntää historiallista tietoa perustellun mielipiteen muodostamisessa ja arvioida kriittisesti historian käyttöä yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinona sekä muissa yhteyksissä*
- *osaa soveltaa historian osaamistaan yhteiskunnallisten ja taloudellisten haasteiden arvioimiseen ja nähdä niihin liittyviä vaihtoehtoisia ratkaisukeinoja myös tulevaisuudessa.*

Osaamisen arviointi

Historian osaamisen arviointi kohdistuu historian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointipalaute auttaa opiskelijaa tulemaan tietoiseksi oppimisestaan ja työskentelytavoistaan sekä kehittämään omaa osaamistaan. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen osaamisen näyttöön sekä opiskelijan kykyyn soveltaa osaamistaan.

Historian arvioinnin keskeisiä kohteita ovat historian tiedonalalle ominaisten tietojen ja taitojen hallinta: kyky ymmärtää ajallista kehitystä, syy-yhteyksiä ja seurausvaikutuksia sekä taito hankkia informaatiota erilaisista lähteistä, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa sekä arvioida historian ilmiöitä, tulkintoja ja historian tiedon käyttöä kriittisesti.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan taito ymmärtää, soveltaa, analysoida ja yhdistellä historiallista tietoa erilaisissa tilanteissa, kuten taito käyttää historiallista tietoa perustellun mielipiteen muodostamisen välineenä ja muodostaa tiedoistaan loogisia kokonaisuuksia.

Opintojaksot

Ihminen, ympäristö ja historia, 2 op (HI1)

Opintojakson moduulit

- Ihminen, ympäristö ja historia, 2 op (HI1), Pakollinen

Tavoitteet

Ihminen, ympäristö ja historia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää ja tuottaa historian tiedonalalle ominaista asiatekstiä sekä hallitsee tilastojen lukutaidon
- ymmärtää historiallisen tiedon luonteen ja osaa käyttää historiallisia lähteitä sekä arvioida niitä kriittisesti
- tuntee eurooppalaisten yhteiskuntien ja globaalin talouden järjestelmän muodostumisen keskeiset prosessit
- ymmärtää nykypäivän taloudellisiin, yhteiskunnallisiin ja väestöllisiin ilmiöihin johtaneen kehityksen sekä osaa eritellä siihen vaikuttaneita tekijöitä
- osaa analysoida väestön, talouden ja yhteiskuntarakenteiden kehitystä ja riippuvaisuutta ympäristöstä
- osaa arvioida kriittisesti teknologian ja informaation muutoksen merkitystä ihmisten elinolojen muokkaajana.

Paikallinen lisäys

- oppii koevastaustekniikoita

Keskeiset sisällöt

Ihminen, ympäristö ja historia

Historia tieteenalana

- historian kehityslinjojen hahmottaminen ja sitominen aikaan
- historian tutkimusmenetelmät ja lähteiden käyttö

Maatalous luomassa pohjaa yhteiskuntien kehitykselle

- ihminen ympäristön muokkaajana eri aikoina
- maanviljely, työnjako ja kulttuurin synty
- väestönkasvu, yhteiskuntien ja valtioiden muodostuminen
- rahatalouden ja kaupan kehitys

Maailmankaupan synty ja vuorovaikutuksen lisääntyminen

- eurooppalaiset tutkivat ja valloittavat maailmaa
- kansainvälisen kaupan monipuolistuminen ja sen vaikutukset yhteiskuntaan ja ympäristöön

Teollistuminen muuttaa ihmisen ja luonnon suhdetta

- teollistumisen edellytykset ja vaikutukset yhteiskuntaan ja ympäristöön
- väestökehitys ja muuttoliikkeet
- jälkiteollinen yhteiskunta ja globaali talous

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa tehdään pakollinen, arvioitava harjoitusessse.
- HI1 on suoritettava ennen muita historian opintoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää ihmisen, luonnon ja yhteiskunnan välisen riippuvuussuhteen ja haasteet osana kestäväää tulevaisuutta. Opiskelija ymmärtää eurooppalaisten kulttuuripiirien ja yhteiskuntien sekä globaalin talouden järjestelmän muodostumisen keskeiset prosessit

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson kantava teema on ihmisen ja luonnon kantokyvyn välinen suhde.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Nykyihminen on osa globaaleja verkostoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso tarkastelee yksilön, yhteiskunnan ja luonnon välistä vuorovaikutusta eurooppalaisessa ja globaalissa kulttuuriympäristössä. Opetuksen näkökulma on nykyisyyden selittämisessä sekä historiallisten ilmiöiden pitkän aikavälin tarkastelussa. Opintojaksolla tutustutaan yhteiskunnallis-taloudellisten rakenteiden keskeisiin muutoksiin sekä sosiaali- ja ympäristöhistoriaan maanviljelyksen alusta nykyaikaan. Lisäksi harjoitellaan monipuolisen historiallisen lähdeaineiston hyödyntämistä.

HI1 on suoritettava ennen muita historian opintoja.

Kansainväliset suhteet, 2 op (HI2)

Opintojakson moduulit

- Kansainväliset suhteet, 2 op (HI2), Pakollinen

Tavoitteet

Kansainväliset suhteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee kansainvälisen politiikan peruskäsitteistön, toimintatavat ja keskeisimmät kehityslinjat*
- *osaa hyödyntää monipuolisia tietolähteitä ja tunnistaa tiedonvälitykseen liittyvää mielipidevaikuttamista eri aikoina*
- *osaa eritellä aatteiden ja taloudellisten eturistiriitojen merkityksen kansainvälisten suhteiden historiassa sekä pystyy arvioimaan niiden vaikutusta nykypäivään ja tulevaisuuteen*
- *osaa analysoida kansainvälisten yhteistyörakennelmien sekä vastakkainasettelujen syitä, vaikutuksia ja ratkaisumahdollisuuksia*
- *seuraa aktiivisesti mediaa ja osaa tarkastella kriittisesti kansainvälisiä kysymyksiä*
- *osaa eritellä ja arvioida historian käyttöä politiikan välineenä.*

Keskeiset sisällöt

Kansainväliset suhteet

Kansainvälisen politiikan perusteet

- *kansainvälinen politiikka tutkimuskohteena ja keskeiset käsitteet*
- *poliittiset ideologiat ja niiden vaikutus yhteiskuntaan ja kansainvälisiin suhteisiin*

Eurooppakeskeinen kansainvälinen järjestelmä

- *imperialismi politiikan, talouden ja kulttuurin ilmiönä*
- *maailmansotien syyt ja seuraukset*
- *demokratian ja totalitarismin vastakkainasettelu*
- *ihmisoikeuskysymykset, holokausti ja muut kansanmurhat*

Kaksinapaisesta moninapaiseen maailmaan

- *kylmän sodan supervaltakilpailu ja sen päätyminen*
- *dekolonisaation merkitys ja vaikutukset*
- *maailmanpolitiikka ja muuttuva vallan tasapaino*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija hallitsee kansainvälisen politiikan peruskäsitteistön ja keskeisimmät teoreettiset selitysmallit, osaa hyödyntää monipuolisia tietolähteitä ja tunnistaa tiedonvälitykseen liittyvää propagandaa eri aikoina.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija osaa eritellä aatteiden, kulttuurien ja taloudellisten eturistiriitojen merkityksen kansainvälisten suhteiden historiassa sekä pystyy arvioimaan niiden vaikutusta nykypäivään ja tulevaisuuteen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso tarkastelee kansainvälisen politiikan keskeisiä ilmiöitä ja valtasuhteiden muutoksia 1900-luvun alusta nykypäivään. Opintojaksolla analysoidaan kansainvälistä politiikkaa erilaisten taloudellisten ja ideologisten mallien näkökulmista. Keskeisiä teemoja ovat kilpailun ja yhteistyön välinen jännite, tasapainon ja turvallisuuden tavoittelu sekä erilaisten poliittisten järjestelmien kilpailu. Lisäksi syvennetään tiedon hakemisen, analysoinnin ja tuottamisen taitoja sekä perehdytään kansainvälisiin suhteisiin liittyvien erityyppisten lähteiden tulkintaan ja arviointiin.

Itsenäisen Suomen historia, 2 op (HI3)

Opintojakson moduulit

- Itsenäisen Suomen historia, 2 op (HI3), Pakollinen

Tavoitteet

Itsenäisen Suomen historia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää Suomen valtiollisen kehityksen, kansainvälisen aseman ja yhteiskunnan muotoutumisen osana eurooppalaista ja kansainvälistä kehitystä
- tuntee suomalaisen kulttuurin, yhteiskunnan ja talouden keskeiset muutokset, ymmärtää niiden merkityksen 1860-luvulta nykypäivään ja osaa arvioida tulevaisuuden mahdollisuuksia
- ymmärtää talouden, yhteiskunnan, kulttuurielämän sekä aatteellisen ja valtiollisen elämän ilmiöiden keskinäisen riippuvuuden ennen ja nykyään
- pystyy arvioimaan Suomen historiasta tehtyjä tulkintoja ja niiden taustalla olevia vaikuttimia historiallisessa kontekstissaan
- osaa eritellä suomalaiseen identiteettiin ja kulttuuriin eri aikoina liitettyjä ominaisuuksia, mielikuvia ja ihanteita sekä niiden vaikutusta nykypäivän Suomeen.

Keskeiset sisällöt

Itsenäisen Suomen historia

Suomalaisen yhteiskunnan juuret

- Ruotsin ajan perintö ja autonomian merkitys Suomen ja suomalaisuuden rakentamisessa
- demografiset muutokset ja väestön moninaisuus
- suomalaisen yhteiskunnan modernisoituminen

Itsenäistyvä Suomi osana Eurooppaa

- itsenäistymisprosessi, sisällissota ja sen kansainvälinen konteksti
- eheyttämisen aika ja demokratian kriisi
- Suomi kansainvälisten kulttuurivirtausten osana

Suomi kansainvälisissä konflikteissa

- Suomi toisessa maailmansodassa
- kylmän sodan vaikutus suomalaiseen yhteiskuntaan ja politiikkaan

Kohti nykyistä Suomea

- yhteiskunnan ja talouden rakennemuutokset ja hyvinvointivaltio
- kulttuuri, tiede ja osaaminen
- kulttuurisesti monimuotoistuva Suomi kansainvälisen yhteisön jäsenenä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tuntee suomalaisen kulttuurin ja yhteiskunnan muotoutumisen kehityskulkuja sekä osaa pohtia tulevaisuuden mahdollisuuksia sekä hallitsee suomalaisen yhteiskunnan keskeiset yhteiskunnalliset ja taloudelliset muutokset ja niiden merkityksen 1860-luvulta nykypäivään.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija osaa suhteuttaa Suomen valtiollisen kehityksen yleiseurooppalaiseen ja maailmanpoliittiseen taustaan sekä eritellä suomalaisuuteen ja suomalaiseen kulttuuriin eri aikoina kuuluneita ihanteita ja niihin liitettyjä mielikuvia sekä niiden vaikutusta nykypäivän Suomeen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tarkoituksena on analysoida Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja taustoineen autonomian ajan loppupuolelta nykyaikaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman kehittyminen, muutoksiin liittyvät kriisit, siirtyminen sääty-yhteiskunnasta kansalaisyhteiskuntaan sekä poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset murrokset.

Eurooppalainen ihminen, 2 op (HI4)

Opintojakson moduulit

- Eurooppalainen ihminen, 2 op (HI4), Valinnainen

Tavoitteet

Eurooppalainen ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee keskeisen länsimaisen kulttuuriperinnön ja osaa eritellä sen muodostumista vuorovaikutuksessa muiden kulttuuriipiirien kanssa*
- *ymmärtää tieteen, taiteen, ihmiskuvan ja sukupuoliroolien muutoksen suhteessa yhteiskunnalliseen kehitykseen*
- *ymmärtää taiteen ja populaarikulttuurin merkityksen historiakäsityksen luomisessa*
- *osaa eritellä tieteen saavutusten merkitystä ja eri aikakausien maailmankuvia*
- *osaa arvioida erilaisten aatteiden kehitystä sekä niiden vaikutuksia ympäröivään maailmaan*
- *pystyy analysoimaan kulttuuria sen historiallisessa kontekstissa sekä ymmärtämään kulttuurin ja politiikan keskinäisen vuorovaikutuksen*
- *osaa tarkastella eurooppalaista kulttuuria osana kulttuurin globalisaatiota.*

Keskeiset sisällöt

Eurooppalainen ihminen

Eurooppalainen kulttuuri ja maailmankuvan rakentuminen

- *tiede, taide, uskonto ja media maailmankuvan muokkaajana ja välittäjänä*

Eurooppalaisen kulttuurin juuret

- • antiikin kulttuurien yleispiirteet
- • demokratian ja tieteellisen ajattelun synty
- • keskiajan kulttuuri ja kulttuuripiirien vuorovaikutus

Yksilöllisen ajattelun ja tieteellisen maailmankuvan kehittyminen

- tieteen ja taiteen kehitys uuden ajan alussa
- reformaatio ja tiedon vallankumous
- valistus, ihmisoikeuksien ja tasa-arvoajattelun syntyminen
- 1800-luvun aatteet sekä kulttuuriset ja yhteiskunnalliset muutokset

Kohti nykyaikaa

- taide, populaarikulttuuri ja kulttuurin globalisoituminen
- tiede uskonnollisen maailmankuvan haastajana, edistysusko ja uhkakuvat
- demokratian ja tasa-arvoajattelun leviäminen sekä niiden vastavoimat
- tiedon määrän kasvu ja kulttuurin pirstaloituminen
- sukupuoliroolien murros

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa käydään läpi Euroopan keskeinen kulttuuriperintö ja sen kehitykseen vaikuttaneita syitä. Kulttuuri hahmotetaan myös oman yhteiskuntansa politiikan ja talouden tuotteena.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson yhtenä teemanä on luonnontieteiden kehitys.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson teemoihin kuuluu ihmisen suhde luontoon eri aikoina, esim. eurooppalaisissa kulttuurissa näkyminen siitä, että maailma on luonto luotu ihmistä varten.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso tarkastelee yhteiskunnallisen ajattelun, aatteiden ja ihmisoikeuksien kehittymistä sekä myyttisiä, uskonnollisia ja tieteellisiä maailmanselityksiä antiikista nykypäivään. Opintojaksolla perehdytään kulttuuriperintöön, taiteeseen ja tieteeseen oman aikansa ilmentäjinä Euroopassa. Tarkastelun kohteena on eurooppalainen ihminen, yksilön ja yhteiskunnan suhde, sukupuoli ja arkielämä.

Ruotsin Itämaasta Suomeksi, 2 op (HI5)

Opintojakson moduulit

- Ruotsin itämaasta Suomeksi, 2 op (HI5), Valinnainen

Tavoitteet

Ruotsin itämaasta Suomeksi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Suomen alueen historiallisia lähteitä ja osaa arvioida niitä kriittisesti
- tuntee suomalaista, saamelaista ja muiden vähemmistöryhmien kulttuuriperintöä ja arjen historiaa
- hallitsee Suomen historialliset kehityslinjat sekä niiden yhteydet pohjoismaiseen kehitykseen ja Itämeren alueeseen
- kykenee yhdistämään historialliset kehityslinjat oman kotiseutunsa historiaan ja näkee kehityksen myös yksittäisen ihmisen kannalta
- osaa eritellä Suomen väestö-, sosiaali- ja taloushistoriallisen kehityksen
- osaa arvioida suomalaisen sivistyksen yhteydet länsimaiseen kulttuuriin
- osaa tarkastella Suomen historian käyttöä politiikassa ja identiteetin luomisessa.

Keskeiset sisällöt

Ruotsin itämaasta Suomeksi

Suomen alue esihistoriallisella ajalla

- tutkimusmenetelmät ja lähteet
- käsitykset Suomen väestöryhmien alkuperästä

Keskiaika

- Itämeren alueen valtiollinen kehittyminen
- kirkollisen ja maallisen vallan muotoutuminen
- yhteiskunta, elinkeinot, elämäntapa ja kulttuuri

Uusi aika

- reformaatio ja vahvistuva hallitusvalta
- Ruotsin suurvaltapyrkimysten vaikutus Suomeen
- elämäntapa sääty- ja maatalousyhteiskunnassa
- Suomen aseman muutos ja uudistukset Ruotsin ajan lopulla

Suomi osana Venäjää

- Suomen liittäminen Venäjään ja autonomian synty
- suomalaisen identiteetin luominen, sivistys, tiede ja taide

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Suomen kulttuurin kehitystä ja historiaa tarkastellaan myös suhteessa Itämeren kulttuuriin ja yleisesti länsimaiseen kulttuuriin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa korostuu historian tutkimuksen monitieteiset lähteet erityisesti esihistorian osalta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso tarkastelee Suomen kehitystä osana Itämeren alueen historiaa autonomian ajalle asti. Yhteiskunnan, talouden ja ympäristön lisäksi perehdytään yhteisöjen ja yksilöiden väliseen vuorovaikutukseen, arjen historiaan ja ihmisten elämäntapaan sekä elinkeinoihin historian eri vaiheissa. Opintojaksolla syvennyttään erityisesti lähiympäristön historian lähteisiin ja erilaisiin tutkimusmenetelmiin.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa vierailu Kansallisarkistoon, Kansallismuseoon tai johonkin muuhun sopivaan kohteeseen. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata jollakin maksuttomalla vaihtoehdolla.

Maailman kulttuurit kohtaavat, 2 op (HI6)

Opintojakson moduulit

- Maailman kulttuurit kohtaavat, 2 op (HI6), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman kulttuurit kohtaavat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää kulttuurien vuorovaikutusta koskevia teorioita ja käytänteitä*
- *tunnistaa kulttuuristen arvojen ja maailmankuvien ilmenemisen arkielämässä ja sosiaalisissa suhteissa*
- *osaa eritellä kulttuurien välistä vuorovaikutusta sekä historiallisessa että nykypäivän kontekstissa*
- *analysoi esimerkiksi taiteissa, uskonnossa ja sosiaalisissa rakenteissa esiintyviä kulttuurisia arvoja ja käytäntöjä*
- *erittelee kulttuurien moninaisuutta historiallisena osana eurooppalaista kulttuuria ja pystyy arvioimaan sille annettuja merkityksiä*
- *osaa kriittisesti eritellä ja arvioida kulttuurisia eroja koskevia väitteitä, eri kulttuureihin liitettyjä stereotypioita sekä kulttuurien vaikutusta yksilöön*
- *tuottaa yksin tai ryhmässä historiallista asiatekstiä käyttämällä monipuolisesti ja kriittisesti lähdeaineistoa.*

Keskeiset sisällöt

Maailman kulttuurit kohtaavat

Kulttuurintutkimuksen perusteet ja käsitteet

- *kulttuurit ja niiden vuorovaikutus*

Moduulissa tarkasteltaviksi kohteiksi valitaan kaksi tai useampia kulttuureja seuraavilta alueilta:

- *Aasian kulttuurit*
- *Afrikan kulttuurit*
- *arktiset kulttuurit*
- *Australian ja Oseanian alkuperäiskulttuurit*
- *Latinalaisen Amerikan kulttuurit*
- *Lähi-idän kulttuurit*
- *Pohjois-Amerikan alkuperäiskulttuurit.*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa käsitellään moniarvoisuutta ja käsitellään kriittisesti kulttuurien eroja koskevia väitteitä ja kulttuurisia stereotyyppiä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskellaan kulttuuritutkimuksen peruskäsitteet ja tarkastellaan kulttuurien eroja ja eroavuuksia arvoissa ja elämäntavoissa. Tarkastelussa esim. taide, uskonto ja sosiaaliset rakenteet ovat tärkeitä näkökulmia.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija tunnistaa kulttuuristen arvojen ja maailmankuvien ilmenemisen arkielämässä ja sosiaalisissa suhteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso perehdyttää kulttuurin käsitteeseen ja kulttuurieroja koskevan ajattelun muutoksiin ja siinä tarkastellaan, miten suhtautuminen eri kulttuureihin on vaihdellut ajattelun ja yhteiskuntien rakenteen muuttuessa. Kulttuuri ymmärretään kokonaisvaltaisena käsitteenä. Opintojaksolla tarkastellaan eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolisten kulttuurien kohtaamista ja vuorovaikutusta historian eri aikoina. Opintojaksolla voidaan keskittyä yleisteorian ohella muutamaan kulttuuripiiriin.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa vierailu Kulttuurien museoon tai johonkin muuhun museoon tai sopivaan kohteeseen. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata maksuttomalla vaihtoehdolla.

Historian abikertaus, 2 op (HI7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hallitsee esseemuotoisen vastauksen kirjoittamiseen
- opiskelija osaa soveltaa tietojaan eri vastaustyyppisiin
- opiskelija osaa tulkita erilaisia historian lähteitä ja aineistoja
- opiskelija tuntee erilaisia opiskelumenetelmiä, jotka helpottavat tietoaineksen omaksumista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kerrataan erityisesti historian pakollisten moduulien sisältöjä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla kerrataan historian valtakunnallisten opintojaksojen sisältöjä ylioppilaskirjoituksia varten.

Historiantutkimus ja sen metodit, 2 op (HI8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija ymmärtää historian luonteen tieteenä
- opiskelijan valmiudet historian ylioppilaskokeeseen, jatko-opintoihin ja pääsykokeeseen kasvavat
- opiskelija ymmärtää entistä paremmin lähdekriittisyyden ja medialukutaidon merkityksen nyky-yhteiskunnan hahmottamisessa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- perehdytään historiatieteen metodologiaan, lähdekriittiseen ajatteluun, arkistolaitokseen ja jatko-opintoihin
- tehdään yhteistyötä Helsingin yliopiston kanssa, Kansallisarkiston tai muiden tahojen kanssa ja toteutetaan vierailuja mahdollisuuksien mukaan, sillä opettajilla on vankat verkostot yliopistoon.
- tehdään yksi tai useampi tutkimusmetodien käyttöön liittyvä työ

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutkimuksen tekoa harjoitellaan monipuolisesti suomalaisista ja kansainvälisistä lähteistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Moderniin historian tutkimukseen kuuluu monitieteisten lähdeaineiston käyttö, esim. yhteiskuntatieteiden, biologian ja maantieteen lähteiden. Ylioppilaskirjoituksissa vaaditaan opiskelijoilta juuri ainerajat ylittävää lähdekriittistä ja soveltavaa ajattelua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perehdytään alkuperäislähteiden ja tutkimuskirjallisuuden avulla jonkin aikakauden tai aiheen historiaan, esim. keskiaikaan tai arkkitehtuurin historiaan. Opintojakson teema vaihtuu vuosittain.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa vierailu esim. Helsingin yliopiston historian laitokselle, Kansallisarkistoon tai johonkin muuhun sopivaan kohteeseen. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata jollakin maksuttomalla vaihtoehdolla.

Länsimaisen tieteen historia (verkko-opinnot), 2 op (HI9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- valmistaudutaan ja tuetaan luonnontieteiden lukio- ja jatko-opiskelua historiallisissa ja yhteiskunnallisissa muutosprosesseissa, koska myös luonnontieteiden tutkimus on sidottu omaan aikaansa
- opitaan tuntemaan tieteen keskeiset muutokset ja tieteen harjoittamisen konteksti eri aikakausi

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskitytään luonnontieteiden kehitykseen antiikista 1900-luvun alkuun, Platonista Einsteinin
- perehdytään erilaisten tieteellisten innovaatioiden jälkivaikutukseen
- painopisteet ovat tieteen historian murroskohdat

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vertaillaan eurooppalaiseen tieteen kehitystä muun maailman tilanteeseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteisyys kuuluu opintojakson luonteeseen ja sillä pyritään yhteistyöhön luonnontieteiden opetuksen kanssa Järvenpään lukiossa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa keskitytään luonnontieteiden kehitykseen antiikista 1900-luvun alkuun. Painopiste on tieteen historian murroskohdissa.

Maailmanpolitiikka, 2 op (HI10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija tuntee tämän hetken kansainvälisiä tapahtumia, niiden syitä, niihin liittyvää retoriikkaa ja erilaisia tulevaisuusskenaarioita
- tuetaan opiskelijan kasvua kriittiseen ajatteluun ja oman yhteiskunnallisen maailmankuvansa luomiseen
- harjoitellaan seminaarityypistä työskentelyä, joka kuuluu tieteellisen työskentelyyn jatko-opinnoissa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- tutustutaan ja analysoidaan 2010- ja 2020-lukujen politiikan, talouden ja yhteiskunnan ilmiöitä erityisesti kansainvälisen politiikan ja globalisaation näkökulmasta.
- otetaan huomioon Suomen rooli politiikan toimijana
- valmistaudutaan historian ja yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksiin, sillä osa niiden kysymyksistä perustuu opiskelijoiden omaehtoiseen ajankohtaisten aiheiden seuraamiseen ja ymmärtämiseen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija kykenee analysoimaan maailmanpolitiikkaan ilmiöitä ja hahmottaa kansainvälisen politiikan kautta omaa ja yhteiskuntansa roolia maailmassa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään globalisaation ja lokalisaation sekä eri kulttuurien yhteiskunnallisten ominaispiirteiden vaikutukseen nykymaailmassa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa opiskelijat esittävät työnsä seminaarimuotoisesti keskustellen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailmanpolitiikan opintojaksossa perehdytään 2010- ja 2020-lukujen historiaan ja ajankohtaisiin globaaleihin kysymyksiin.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa vierailu opintojakson teemaan sopivaan paikkaan. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata maksuttomalla vaihtoehdolla.

Taide- ja kulttuurihistoria, 4 op (KU4HI4)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Arki ja populaarikulttuuri, 2 op (HIMU)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.12. Yhteiskuntaoppi (YH)

Oppiaineen tehtävä

Yhteiskuntaopin opetus syventää opiskelijan käsitystä ympäröivästä yhteiskunnasta ja antaa hänelle valmiuksia kasvaa yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneeksi aktiiviseksi ja osallistuvaksi kansalaiseksi. Kansalaisyhteiskuntaa, yhteiskunnan rakenteita ja keskeisiä ilmiöitä sekä valtaa, taloutta ja vaikuttamista tarkastellaan suomalaisesta, eurooppalaisesta ja globaalista näkökulmasta. Yhteiskuntaoppi rakentuu eri yhteiskuntatieteiden ja oikeustieteen sisällöistä.

Yhteiskuntaoppi luo opiskelijalle edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen, niiden arviointiin sekä tulevien kehityssuuntien ja vaihtoehtojen pohdintaan. Lisäksi se vahvistaa opiskelijan talousosaamista ja oikeudellista ymmärrystä sekä kannustaa aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Lähtökohtana on omakohtaisen kiinnostuksen herättäminen yhteiskunnallisiin asioihin ja maailman tapahtumiin. Erityistä huomiota kiinnitetään yhteiskunnallisen ajattelun taitoihin, kuten monipuoliseen tiedon hankintaan, tiedon ja tilastollisten aineistojen kriittiseen tulkintaan sekä keskustelu- ja argumentointitaitoihin.

Yhteiskuntaopin opetuksen arvopohjassa korostuvat demokratian peruslähtökohdat, kuten tasa-arvo, sosiaalinen vastuu, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, mielipiteen vapaus ja aktiivinen kansalaisuus sekä työn ja yrittäjyyden arvostaminen.

Laaaja-alainen osaaminen

Yhteiskuntaoppi tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä ja kasvua eettisesti toimivaksi, aktiiviseksi ja vastuuntuntoiseksi demokraattisen yhteiskunnan jäseneksi.

Yhteiskuntaoppi kehittää opiskelijan **hyvinvointiosaamista** vahvistamalla oman elämän ja taloudenhallinnan taitoja sekä syventämällä oikeudellista ymmärrystä. Oppiaine syventää opiskelijan sosiaalisia taitoja ja kykyä yhteistyöhön sekä aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja demokraattiseen vaikuttamiseen yhteisen hyvinvoinnin edistämiseksi tukien **vuorovaikutusosaamisen** tavoitteiden saavuttamista.

Yhteiskuntaoppi kehittää opiskelijan monilukutaitoa digiajassa vahvistamalla hänen kykyään valita, tulkita kriittisesti ja soveltaa tutkimuspohjaista tietoa. Se vahvistaa yhteiskunnallisia ja kriittisiä teksti- ja argumentointitaitoja. Oppiaine rohkaisee opiskelijaa toimimaan monialaisessa yhteistyössä sekä yhdistelemään asioita uudella tavalla jatkuvan oppimisen periaatteen sekä **monitieteisen ja luovan osaamisen** tavoitteiden mukaisesti. Yhteiskuntaopin opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan korkeakouluyhteistyötä.

Yhteiskunnallisen osaamisen ydinoppiaineena yhteiskuntaoppi edistää opiskelijan edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen ja arviointiin. Opiskelijaa harjaannutetaan toimimaan monitulkintaisen informaation ja informaatiovaikuttamisen maailmassa. Oppiaine syventää opiskelijan monipuolista yhteiskunnallista osaamista vahvistamalla demokratia taitoja. Se kannustaa osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttamaan turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestävä tulevaisuuden edistämiseen Suomen ja EU:n kansalaisena sekä globaalisti. Oppiaine vahvistaa oma-aloitteisuutta, yrittäjämäistä asennetta sekä jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia.

Yhteiskuntaoppi korostaa yksilön arvolähtöistä ja eettistä toimintaa yhteiseksi hyväksi sosiaalinen vastuu mukaan lukien. Oppiaine syventää ymmärrystä kiertotalouden periaatteista ja kestävästä kuluttajuudesta lähiympäristössä ja globaalisti. Näin yhteiskuntaoppi vahvistaa opiskelijan **eettisyyttä ja ympäristöosaamista**.

Yhteiskuntaoppi tukee opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamista** vahvistamalla kansainvälisyysvalmiuksia ja maailmankansalaisen asennetta sekä syventämällä ymmärrystä kulttuurisesta ja katsomuksellisesta moninaisuudesta. Oppiaine harjaannuttaa opiskelijaa eettiseen toimijuuteen globaalissa media- ja teknologiaympäristössä.

Tavoitteet

Yhteiskuntaopin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät yhteiskuntaopin merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, yhteiskunnallisten ilmiöiden ymmärtämiseen sekä yhteiskunnallisen tiedon hankkimiseen ja soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy rakentamaan vastuuntuntoisen, demokraattisen, tasa-arvoa kunnioittavan ja moninaisuutta ymmärtävän yhteiskuntakäsityksen
- ymmärtää omien yhteiskunnallisten käsitystensä muodostumiseen vaikuttavia tekijöitä

- motivoituu syventämään kiinnostustaan yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja ymmärrystään niiden merkityksellisyydestä.

Yhteiskunnallisten ilmiöiden ymmärtäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee yhteiskuntaa koskevan tiedon muodostumisen perusteet sekä hallitsee keskeisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen käsitteistön
- tuntee Suomen yhteiskuntajärjestelmän, oikeusjärjestelmän ja talouselämän perusteet ja toimintatavat ja niiden taustalla vaikuttaneen historiallisen kehityskulun sekä osaa suhteuttaa ne eurooppalaisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin
- ymmärtää vaikutusmahdollisuutensa muuttuvan demokraattisen yhteiskunnan jäsenenä paikallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla ja on motivoitunut toimimaan aktiivisena ja vastuullisena kansalaisena kestävä kehityksen mukaisesti.

Yhteiskunnallisen tiedon hankkiminen ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy hankkimaan monipuolista yhteiskunnallista ja taloudellista ajankohtaista aineistoa eri lähteistä myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen sekä tulkitsemaan ja arvioimaan kriittisesti sanallista, kuvallista ja tilastollista informaatiota
- osaa muodostaa monipuolisesti perusteltuja näkemyksiä arvosidonnaisista ja kiistanalaisista yhteiskunnallisista ja taloudellisista kysymyksistä
- osaa eritellä moniulotteisten yhteiskunnallisten ilmiöiden välisiä yhteyksiä, vertailla yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen vaihtoehtoja sekä arvioida yhteiskunnallisten päätös- ja toimintavaihtoehtojen erilaisia motiiveja ja vaikutuksia eri väestöryhmien ja ympäristön kannalta.

Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi kohdistuu yhteiskuntaopin yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointipalaute tukee opiskelijaa tulemaan tietoiseksi oppimisestaan ja osaamisestaan sekä kehittämään omia työskentelytapojaan yhteiskunnalliselle ajattelulle ominaisten tietojen ja taitojen saavuttamiseksi.

Yhteiskuntaopin arvioinnin keskeisiä kohteita ovat yhteiskunnalliselle ajattelulle ja toiminnalle keskeisten tietojen ja taitojen hallinta: taito ymmärtää yhteiskuntaa koskevan tiedon rakentumisen periaatteita, yhteiskunnan ja talouden ilmiöitä sekä niiden syitä ja vaikutuksia sekä arvioida kriittisesti yhteiskuntaa ja taloutta sekä niiden kehitystä koskevia tulkintoja ja ratkaisuvaihtoehtoja.

Arviointi kohdistuu yhteiskunnallisen tiedon käsittelyn taitoihin, kuten taitoon hakea tietoa erilaisista lähteistä, erotella olennainen tieto epäolennaisesta sekä käyttää sitä perustellun mielipiteen muodostamisen välineenä. Arvioinnissa otetaan huomioon taidot hankkia, ymmärtää, analysoida, arvioida ja soveltaa yhteiskunnallista tietoa, muodostaa siitä jäsenyneyttä kokonaisuuksia sekä tuottaa oppiaineelle ominaista asiatekstiä. Arviointi perustuu monipuoliseen osaamisen näyttöön sekä opiskelijan kykyyn soveltaa oppimaansa.

Opintojaksot

Suomalainen yhteiskunta, 2 op (YH1)

Opintojakson moduulit

- Suomalainen yhteiskunta, 2 op (YH1), Pakollinen

Tavoitteet

Suomalainen yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa lukea ja tuottaa oppiaineelle ominaista asiatekstiä
- ymmärtää suomalaisen yhteiskuntarakenteen perusteet
- tuntee kansalaisen perusoikeudet, vaikuttamiskeinot ja -mahdollisuudet, osaa toimia aktiivisena kansalaisena sekä kiinnostuu yhteiskunnallisesta osallistumisesta
- tuntee hyvinvointivaltion ja oikeusvaltion perusteet ja pystyy vertailemaan erilaisia hyvinvointimalleja Pohjoismaissa, Euroopassa ja muualla maailmassa
- osaa tarkastella ja arvioida median välityksellä tapahtuvaa yhteiskunnallista vaikuttamista
- pystyy tarkastelemaan demokratian mahdollisuuksia ja haasteita analyyttisesti erilaisista näkökulmista
- osaa arvioida kriittisesti yhteiskunnallista tietoa ja yhteiskunnallisten päätösten perusteita paikallisella ja valtiollisella tasolla sekä niiden vaikutuksia eri väestöryhmien ja yhteiskunnallisten toimijoiden kannalta
- osaa suunnitella tarkoituksenmukaisia keinoja käyttävää poliittista kansalaisvaikuttamista paikallisten, kansallisten ja kansainvälisten kysymysten ratkaisemisessa.

Keskeiset sisällöt

Suomalainen yhteiskunta

Suomen yhteiskunnan rakenne

- Suomen väestön demografinen ja sosiaalinen rakenne
- väestörakenteen muutoksiin vaikuttavat tekijät

Demokratia ja oikeusvaltio

- ihmisoikeudet, kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet
- oikeuslaitos sekä tuomio- ja järjestysvalta

Hyvinvointi ja tasa-arvo

- yhteiskunnallinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja oikeudenmukaisuus
- pohjoismaisen hyvinvointivaltion tehtävät, edut ja haasteet

Valta, osallistuminen ja vaikuttaminen

- yhteiskunnallisen vallankäytön muodot, demokraattinen päätöksenteko ja suomalainen sopimusyhteiskunta
- kansalaisen vaikuttamiskeinot ja aktiivisen kansalaisuuden merkitys
- Suomen paikallinen ja valtiollinen päätöksentekojärjestelmä
- median muuttuva merkitys ja mediavaikuttaminen

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla voidaan tehdä vierailu esimerkiksi eduskuntaan tai muuhun sopivaan kohteeseen.
- YH1 on suoritettava ennen muita yhteiskuntaopin opintoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson perusajatus on suomalaisen yhteiskunnan toiminnan ymmärtäminen ja sen eri osa-alueiden vuorovaikutuksen havaitseminen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Yhteiskuntaoppi on luonteeltaan monitieteinen oppiaine. YH1:n opintojakson sisältö koostuu esim. sosiaalitieteistä, väestötieteestä ja valtiotieteistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistuminen faktoilla ja perustelluilla mielipiteillä on tärkeä perustaito jokaiselle kansalaiselle, ja tätä harjoitellaan opintojaksolla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Arvioinnissa otetaan huomioon opintojaksolla sen aikana tehtävä laajempi mediaseurantatehtävä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso perehdyttää valtiollisiin ja yhteiskunnallisiin järjestelmiin ja niissä vaikuttamiseen. Se keskittyy suomalaisen yhteiskunnan analyysiin valtio-opin, sosiaalipolitiikan ja sosiologian käsitteistöä ja teorioita hyödyntäen. Keskeisiä näkökulmia ovat demokratia, yhteiskunnan perusrakenteiden kehitys, valta ja vaikuttaminen aktiivista ja osallistuvaa kansalaisuutta korostaen. YH1 on suoritettava ennen muita yhteiskuntaopin opintoja.

Opintojaksolla voidaan tehdä vierailu esimerkiksi eduskuntaan tai muuhun sopivaan kohteeseen. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata jollakin maksuttomalla vaihtoehdolla.

Taloustieto, 2 op (YH2)

Opintojakson moduulit

- Taloustieto, 2 op (YH2), Pakollinen

Tavoitteet

Taloustieto

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää talouteen liittyviä uutisia ja kiinnostuu seuraamaan niitä*
- *tuntee kansantaloustieteen käsitteet ja peruslähtökohdat*
- *osaa tulkita talouteen liittyviä tilastoja ja kuvioita*
- *ymmärtää työn ja yrittäjyyden merkityksen taloudessa ja yhteiskunnassa*
- *osaa tehdä perusteltuja taloudellisia päätöksiä sekä hallita ja suunnitella omaa talouttaan*
- *osaa tarkastella taloudellisia kysymyksiä myös eettiseltä kannalta ymmärtäen Suomen kytkeytymisen globaaliin talouteen*
- *osaa arvioida kriittisesti taloutta koskevassa keskustelussa esitettyjä argumentteja sekä analysoida talouspoliittisten ratkaisujen erilaisia vaihtoehtoja, niiden taustoja ja vaikutuksia.*

Keskeiset sisällöt

Taloustieto

Kansantalous ja sen toimijat

- *talouden peruskäsitteet ja taloutta koskevan tiedon luonne ja muodostuminen*
- *kansantalouden kiertokulku sekä kotitalouksien, yritysten ja kansantalouden vuorovaikutus*
- *oman talouden hoito: säästäminen, kuluttaminen ja velkaantuminen*

Markkinat, suhdanteet ja talouselämä

- *vapaa kilpailu ja hinnanmuodostus markkinoilla*
- *työ, yrittäjyys ja yritykset*
- *Suomi globaalin talouden osana*
- *rahoitusmarkkinat, säästäminen, sijoittaminen ja riskien hallinta*
- *talouden häiriöt, suhdannevaihtelut, niiden taustat ja seuraukset*

Talouspolitiikka

- *kestävän talouskasvun lähtökohdat, edut ja ongelmat*
- *julkinen talous ja sen tasapaino*
- *talouspolitiikan toimijat, keinot ja haasteet*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Taloustiede on osa yhteiskunnan toimintaa; opiskelija tajuaa oman toimintansa osana kansantaloutta. Tärkeä osa opintojaksoa on taloudellisen uutisoinnin kriittinen analyysi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Suomen talous nähdään osana globaalia talouskehitystä.

Hyvinvointiosaaminen

Talouden yhteiskunnallisten vaikutusten ymmärtäminen omassa arjessa ja perustiedot esim. sijoittamisesta, lainanotosta jne. lisävät elämänhallintataitoja ja hyvinvointia.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa käsitellään myös kulutuksen ja kestävän kehityksen merkitystä taloudelle ja yhteiskunnalle.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Taloustieteisiin pohjautuva opintojakso johdattaa ymmärtämään talouden toimintaperiaatteita ja ajankohtaista talouspoliittista keskustelua. Se käsittelee mikro- ja makrotalouden kysymyksiä kansalaisten, yritysten ja valtioiden näkökulmista. Opintojaksolla perehdytään talouden ja politiikan kytköksiin sekä työnteon ja yrittämisen merkitykseen hyvinvointivaltion rahoittamisessa. Lisäksi tarkastellaan talouden ja ympäristön suhdetta kestävä kehityksen näkökulmasta.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa vierailu opintojakson teemaan sopivaan paikkaan. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata maksuttomalla vaihtoehdolla.

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, 2 op (YH3)

Opintojakson moduulit

- Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, 2 op (YH3), Pakollinen

Tavoitteet

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa laaja-alaisesti globalisaatiota ja Suomen asemaa osana sitä
- ymmärtää eurooppalaista ja kansainvälisiin sopimuksiin perustuvaa yhteistyötä ja verkottumista
- tuntee Euroopan unionin toimintaa sekä osaa hankkia ja arvioida kriittisesti sitä koskevaa tietoa
- ymmärtää vaikutusmahdollisuutensa ja osaa toimia EU- ja globaalikansalaisena
- osaa eritellä globalisaation ja Euroopan yhdentymisen tarjoamia etuja ja haittoja oman elämänsä ja Suomen taloudellisen ja poliittisen järjestelmän kannalta
- osaa eritellä ja arvioida kansalaisten turvallisuuteen ja kansainväliseen turvallisuusympäristöön liittyviä muutoksia, uhkia ja niiden ratkaisumahdollisuuksia.

Keskeiset sisällöt

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

Globaalit haasteet, globalisaatio ja verkottuminen

- ympäristö, ilmastonmuutos, väestö ja kestävä tulevaisuus
- kansainvälisen yhteistyön toimijat ja mahdollisuudet
- Suomi ja Pohjoismaat osana globaaleja verkostoja
- kansalaisuus ja vaikuttaminen Euroopassa ja globaalisti

Eurooppalaisuus ja Euroopan yhdentyminen

- eurooppalainen identiteetti, arvot ja yhteiskuntien moninaisuus
- Suomi osana EU:n päätöksentekoa
- EU:n talous- ja aluepolitiikka
- EU globaalina toimijana

Turvallisuus muuttuvassa toimintaympäristössä

- paikallinen ja kansallinen turvallisuus
- Suomen ja EU:n turvallisuuspolitiikka
- muuttuvat turvallisuusuhat ja niiden ratkaisumahdollisuudet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää globilisaation vaikutuksia ja osaa arvioida maailman globalisoitumisen vaikutuksia Suomen turvallisuuspolitiikkaan sekä taloudelliseen ja poliittiseen järjestelmään.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija tuntee paremmin omat mahdollisuutensa globaalissa maailmassa, esim. jatko-opiskelussa ja työelämässä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisällöt ovat yhteiskuntaopin lukio-opintojen mukaisesti monitieteisiä. YH3:n sisältöihin kuuluu mm. sosiaali- ja taloustieteitä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso perehdyttää Euroopan taloudelliseen ja poliittiseen yhdentymiseen ja yksittäisen kansalaisen asemaan Euroopassa ja globalisoituvassa maailmassa. Opintojakson aikana seurataan ajankohtaisia maailman tapahtumia. Se kannustaa osallistumaan erilaisia kansainvälisen politiikan ilmiöitä koskevaan keskusteluun. Toteuttamisessa painotetaan tutkivaa oppimista, jossa hyödynnetään mediaa ja muita monipuolisia informaatiolähteitä.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa vierailu opintojakson teemaan sopivaan paikkaan. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata maksuttomalla vaihtoehdolla.

Lakitieto, 2 op (YH4)

Opintojakson moduulit

- Lakitieto, 2 op (YH4), Valinnainen

Tavoitteet

Lakitieto

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Suomen oikeusjärjestyksen ja ymmärtää sen toimintaa ohjaavat oikeudellisen ajattelun periaatteet
- osaa etsiä oikeudellisen tiedon lähteitä, tulkita niitä ja soveltaa niiden antamaa tietoa
- tuntee oikeutensa ja velvollisuutensa kansalaisena, työntekijänä ja kuluttajana sekä osaa soveltaa tätä tietoa tavanomaisia oikeusasioita koskeviin kysymyksiin

- osaa eritellä oikeudellisia kysymyksiä koskevaa julkista keskustelua ja arvioida siinä esitettyjä näkemyksiä.

Keskeiset sisällöt

Lakitieto

Oikeusjärjestyksen perusteet

- *juridiikan peruskäsitteet ja perusoikeudet*
- *oikeudellisen tiedon lähteet ja niiden käyttö*
- *oikeus ja oikeudenmukaisuus yhteiskunnallisena ilmiönä*
- *oikeusjärjestys ja tuomioistuinlaitos*

Kansalaisten yleisimpien oikeustoimien perusteet seuraavilla alueilla

- *sopimus- ja vahingonkorvausoikeus*
- *perhe- ja jäämistöoikeus*
- *varallisuus oikeus*
- *tekijänoikeudet ja kuluttajaoikeus*
- *työoikeus*
- *asumiseen liittyvä sopimusoikeus*
- *hallinto-oikeus ja hyvä hallintotapa*
- *prosessi- ja rikosoikeus*
- *ympäristöoikeus*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa sisältöön kuuluu Suomen oikeusjärjestyksen perusteet ja oikeudellisten lähteiden tuntemus. Opiskelijan tulee ymmärtää lainkäytännön tulkinnallisuus.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija tuntee omat oikeutensa, etunsa ja velvollisuutensa kansalaisena, työntekijänä ja kuluttajana.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa käsitellään myös ympäristöoikeutta ja jokamiehenoikeuksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään Suomen oikeusjärjestyksen ja oikeuden käytön perusasioihin. Tutustutaan tärkeimpiin oikeudellisiin sopimuksiin ja tiedon lähteisiin sekä paneudutaan tavanomaisten oikeusasioiden hoitamiseen.

Opintojaksolla voidaan vierailla seuraamassa käräjäoikeuden istuntoa tai tehdä jokin muu vierailu. Vierailun voi korvata muulla suorituksella.

Yhteiskuntaopin abikertaus, 2 op (YH5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hallitsee esseemuotoisen vastauksen kirjoittamiseen
- opiskelija osaa soveltaa tietojaan eri vastautyyppeihin
- opiskelija osaa tulkita dokumentteja, kuten tilastollisia aineistoja
- opiskelija tuntee erilaisia opiskelumenetelmiä, jotka helpottavat tietoaineksen omaksumista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kerrataan yhteiskuntaopin valtakunnallisten syventävien opintojaksojen keskeisimmät sisällöt ylioppilaskirjoituksia varten.
- syvennetään pakollisten opintojaksojen teemoja

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa kerrataan yhteiskuntaopin valtakunnallisten opintojaksojen sisältöjä ylioppilaskirjoituksia varten.

Yhdistyneet kansakunnat, 2 op (YH6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opitaan ymmärtämään kansainvälisiä suhteita ja eri maiden poliittisia käytäntöjä sekä motiiveja (esim. ilmastonmuutos)
- harjoitellaan keskustelu-, väittely- ja kokoustaitoja
- valmistaudutaan historian ja yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksiin, sillä osa niiden kysymyksistä perustuu opiskelijoiden omaehtoiseen ajankohtaisten aiheiden seuraamiseen ja ymmärtämiseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- perehdytään Yhdistyneiden kansakuntien historiaan ja toimintaan
- toteutetaan YK:n yleiskokouksen simulaatio (ns. malli-YK), jossa kukin opiskelija edustaa tiettyä YK:n jäsenmaata

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

YK:n toiminnan kautta ymmärretään Suomen vaikutusmahdollisuudet globaaleissa tapahtumissa.

Vuorovaikutusosaaminen

Yleiskokoussimulaatio lisää keskustelu-, väittely-, yhteistyö- ja kokouskäytäntötaitoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

YK:n toimintaan kuuluu erilaisten kulttuuripiirien intressien yhteensovittaminen ja kompromissien luominen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja vaikutukset sekä ihmisoikeudet ovat YK:n ja sen alajärjestöjen yksi päätehtävistä tällä hetkellä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perehdytään Yhdistyneiden kansakuntien historiaan ja toimintaan. Sillä toteutetaan YK:n yleiskokouksen simulaatio, jossa kukin opiskelija edustaa tiettyä jäsenmaata. Tavoite on ymmärtää erilaisten maiden ja viiteryhmiä toimintaa ja intressejä muuttuvassa maailmassa, esim. ilmastonmuutoksen keskellä.

Opintojaksoon voi liittyä vierailuja esimerkiksi YK-liitossa, CMI:ssä tai jossain vastaavassa rauhantyötä tekevässä organisaatiossa. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata jollakin maksuttomalla vaihtoehdolla.

Uskonto- ja yhteiskuntamaantiede, 3 op (GEUEYH)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Talousosaamisen opintojakso (lyhyt), 4 op (MAB6-7YH2)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.13. Uskonto (KT)

Oppiaineen tehtävä

Uskonnon opetuksen tehtävänä on tukea opiskelijaa uskontoihin ja katsomuksiin liittyvän laaja-alaisen yleissivistyksen muodostamisessa. Uskonnon opetuksessa perehdytään uskontoihin ja uskonnollisuuden ilmenemismuotoihin sekä uskonnottomuuteen. Opetuksessa uskontoja ja katsomuksia tarkastellaan osana kulttuuria, kulttuuriperintöä ja yhteiskuntaa sekä yksilön ja yhteisön elämää.

Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja kehittää opiskelijan uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää monilukutaitoa. Opiskelijaa ohjataan tarkastelemaan uskontoon liittyviä ilmiöitä analyyttisesti eri näkökulmista sekä soveltamaan ja arvioimaan lähdekriittisesti uskontoja koskevaa informaatiota. Uskonnon opetus antaa valmiuksia oman maailmankatsomuksen rakentamiseen sekä dialogiin, jota käydään sekä uskontojen ja katsomusten sisällä että niiden välillä. Uskonnon opetus ottaa erilaiset näkemykset huomioon, kunnioittaa yksilöllisiä vakaumuksia ja edistää ihmisoikeuksien toteutumista. Oppiaine tukee opiskelijan kasvua yhteiskunnan aktiiviseksi ja vastuulliseksi jäseneksi.

Opetuksessa käytetään tutkimustietoa, uskontojen omia lähteitä ja ajankohtaisia media-aineistoja. Opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Oppiaineen tiedepohja on erityisesti teologiassa ja uskontotieteessä. Lisäksi opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti uskontoihin liittyvää kulttuurin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta.

Oppiaineen tehtävä ja moduulien tavoitteet huomioon ottaen opetusta voidaan toteuttaa yhteistyössä oppiaineen eri oppimäärien ja muiden oppiaineiden kanssa. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti vuorovaikutteisia työtapoja sekä digitaalisia ja koulun ulkopuolisia oppimisympäristöjä ja asiantuntijoita. Opetuksessa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä uskonnon oppiaineen tavoitteiden kanssa.

Uskonnon opetus edistää **hyvinvointiosaamista** tukemalla opiskelijan itsetuntemusta sekä itsensä ja muiden arvostamista. Opetus antaa opiskelijalle aineksia ja välineitä oman identiteetin, elämäntietämyksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin.

Opetuksessa käytetään menetelmiä, jotka vahvistavat **vuorovaikutusosaamisen** tavoitteiden mukaisesti opiskelijan sosiaalisia taitoja sekä kykyä yhteistyöhön ja empatiaan. Oppiaineen opetus on kieli-, katsomus- ja kulttuuritietoista, ja se antaa opiskelijalle valmiuksia osallistua dialogiin, joka liittyy uskonnollisiin, katsomuksellisiin, eettisiin ja yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen vahvistuu uskonnon opetuksessa monipuolisesti. Opetuksessa perehdytään uskonnoille ominaisiin käsitteisiin, kieleen ja symboliikkaan sekä eri tieteenalojen uskontoa koskeviin näkökulmiin. Opetus antaa valmiuksia uskontoja ja katsomuksia koskevan informaation lähdekriittiseen arviointiin. Opetuksessa vahvistetaan opiskelijan monilukutaitoa ja rohkaistaan tietojen ja taitojen luovaan soveltamiseen moninaisissa toimintaympäristöissä.

Uskonnon opetus tukee opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista** vahvistamalla osallisuutta ja osallistumista. Opetus rohkaisee opiskelijaa toimimaan demokraattisen ja ihmisoikeuksia kunnioittavan yhteiskunnan ja erilaisten yhteisöjen vastuullisena jäsenenä. Oppiaine antaa valmiuksia toimia katsomuksellisesti ja kulttuurisesti moninaisissa työyhteisöissä. Kehittämällä opiskelijan uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää ymmärrystä ja dialogitaitoja oppiaine antaa valmiuksia rakentaa yhteiskuntarauhaa sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta.

Uskonnon oppiaineessa tarkastellaan uskontojen eettisiä ulottuvuuksia ja rohkaistaan opiskelijaa pohtimaan omakohtaisesti arvoja ja eettisiä kysymyksiä **eettisyyden** tavoitteet huomioon ottaen. Opetuksessa tuetaan opiskelijan **ympäristöosaamista** lisäämällä ymmärrystä siitä, että uskonnoilla ja katsomuksilla eettisinä arvojärjestelminä on tärkeä merkitys ja rooli ekologisesti kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen kehittäminen kytkeytyy vahvasti uskonnon oppiaineen keskeisiin tavoitteisiin. Uskonnon oppiaineessa tarkastellaan monipuolisesti uskontojen, kulttuurien ja yhteiskuntien vuorovaikutusta ja vahvistetaan näin ymmärrystä suomalaisesta, eurooppalaisesta ja globaalista kulttuuriperinnöstä ja niiden moninaisuudesta. Uskonnon opetus tarjoaa turvallisen tilan käsitellä yksilön, yhteisön ja suomalaisen yhteiskunnan suhteita sekä niihin liittyviä ajatuksia ja tunteita. Arvoja ja katsomuksia pohtivana oppiaineena uskonto rakentaa valmiuksia toimia moniarvoisissa globaaleissa toimintaympäristöissä sekä muuttuvissa media- ja teknologiaympäristöissä.

Tavoitteet

Uskonnon opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- osaa hankkia, soveltaa, analysoida, arvioida ja esittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää tietoa
- kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää kulttuurista lukutaitoaan
- hallitsee uskonnollisiin ja eettisiin kysymyksiin liittyviä ajattelu- ja vuorovaikutustaitoja
- tuntee uskonnon tutkimuksen keskeisiä käsitteitä, näkökulmia ja menetelmiä
- perehtyy uskontojen historialliseen ja ajankohtaiseen merkitykseen sekä yhteiskunnan, kulttuurin ja uskonnon vuorovaikutukseen eri puolilla maailmaa
- perehtyy opiskeltavan uskonnon erityispiirteisiin Suomessa ja muualla maailmassa
- tunnistaa ja ymmärtää uskontojen sisäistä moninaisuutta
- ymmärtää uskonnon erityisluonnetta, esimerkiksi uskonnollisen kielen ja symboliikan erityispiirteitä, sekä tunnistaa ja osaa analysoida uskonnollisen ja tieteellisen tiedon ominaispiirteitä
- kehittää valmiuksia rakentaa ja jäsentää omaa maailmankatsomustaan ja kulttuuri-identiteettiään
- kehittää valmiuksia ymmärtää ihmisiä, joilla on erilainen vakaumus, sekä valmiuksia toimia moniarvoisissa, moniuskontoisissa ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä
- ymmärtää ja kunnioittaa ihmisoikeuksia ja osaa tarkastella uskontoja ja katsomuksia ihmisoikeusnäkökulmasta
- kehittää valmiuksia rakentaa ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta sekä toimia yhteiskunnan aktiivisena ja vastuullisena jäsenenä.

Osaamisen arviointi

Uskonnon oppiaineessa arvioinnin tehtävänä on kannustaa opiskelijaa opiskelemaan ja oppimaan sekä antaa palautetta hänen oppimisprosessistaan ja osaamisestaan. Opetuksessa ohjataan ja tuetaan opiskelijaa oman oppimisprosessinsa pitkäjänteisessä suunnittelussa ja arvioinnissa. Arviointi on monipuolista, ja siihen kuuluu sekä oppimisprosessin aikainen palaute

että opitun ja osaamisen arviointi. Arviointi kohdistuu laaja-alaisen osaamisen ja uskonnon oppiaineen yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan uskonnolliseen ja katsomukselliseen yleissivistykseen liittyvien tietojen ja taitojen havainnointiin. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaan, tiedon soveltamiseen, analysointiin, arvioimiseen ja esittämiseen sekä tiedonhankintataitoihin ja työskentelyyn erilaisissa oppimistilanteissa.

7.13.1. Evankelisluterilainen uskonto (KT1)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UE1)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UE1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen sisäistä monimuotoisuutta
- osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä
- hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa
- kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä sekä keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely sekä uskonnon ja tieteen suhde
- maailman uskontotilanne, uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena
- uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä
- juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritausta, synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet
- pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa
- juutalaisuuden ja islamin oppi, etiikka ja elämäntapa
- juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa aineksia oman identiteetin ja elämänkatsomuksen pohtimiseen.

Opintojakson keskeinen sisältö auttaa ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia maailmankatsomuksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään uskontojen kulttuuriseen vuorovaikutukseen ja annetaan työkaluja moniuskontoisen maailman hahmottamiseen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään etiikkaan osana uskonnollista maailmankatsomusta sekä erityisesti juutalaisuuden ja islamin eettisiin opetuksiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan monimuotoiseen uskontoilmiöön ja uskonnottomuuteen siten, että opiskelijalla on valmiuksia jäsentää erilaisia maailmankatsomuksia ja niihin liittyviä piirteitä. Lähtökohtana on moniuskontoinen ja -kulttuurinen maailma. Opintojaksossa keskitytään erityisesti Lähi-idän uskontoihin eli syvennyttään juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritaustoihin sekä niiden yhdistäviin ja niitä erottaviin seikkoihin.

Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UE2)

Opintojakson moduulit

- Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UE2), Pakollinen

Tavoitteet

Maailmanlaajuinen kristinusko

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa ja osaa analysoida kristinuskon merkitystä kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää kristinuskoon liittyvää kulttuurista lukutaitoa
- tuntee kristinuskon keskeiset suuntaukset ja niiden syntytaustan sekä pystyy vertailemaan niiden keskeisiä piirteitä
- perehtyy kristinuskon erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa
- osaa analysoida ja arvioida ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä mediasisältöjä ja keskusteluja
- kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä

Keskeiset sisällöt

Maailmanlaajuinen kristinuskko

- kristinuskon asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa
- uskonnon asema sekä uskonnon ja valtion suhteet Euroopassa
- katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen, erityisesti luterilaisen, kristillisyyden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset
- karismaattinen kristillisyyden ilmiönä
- kristillisperäisten uskontojen pääpiirteet
- ekumenia ja uskontodialogi
- kristinuskko ja ympäristökysymykset sekä muita ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa aineksia oman identiteetin ja elämänskatsomuksen pohtimiseen.

Opintojakson keskeinen sisältö auttaa ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia maailmankatsomuksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään monipuolisesti kristinuskon vuorovaikutukseen kulttuurin ja erilaisten yhteiskuntien kanssa eurooppalaisessa ja globaalissa kontekstissa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään kristillisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana perehdytään kristillisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa keskitytään kristinuskoon maailmanlaajuisena ilmiönä, jota tarkastellaan yksilön, yhteiskunnan ja kulttuurin näkökulmista. Opiskelija hahmottaa kristinuskon syntytaustaa ja identiteettiä sekä perehtyy sen keskeisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin (katolisuus, ortodoksisuus ja protestanttisuus sekä moninainen karismaattinen kristillisuus). Työtavat mahdollistavat myös ajankohtaisen kristinuskoon liittyvän keskustelun analysoinnin.

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UE3)

Opintojakson moduulit

- Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UE3), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuurisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin*
- *tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- *hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä*
- *kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä*

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- *hindulainen maailmankuva, elämäntapa ja etiikka, hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä Intian nykypäivän uskontotilanne*
- *jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet ja eettiset periaatteet*
- *buddhalainen elämäntapa ja etiikka sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntaukset ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin*
- *Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan sekä Kiinan nykypäivän uskontotilanne*
- *shintolaisuuden keskeiset piirteet sekä uskontojen vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan Japanissa*
- *Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen vaikutuksia länsimaissa*
- *luonnonuskontojen ja vodou-sukuisten uskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys*
- *uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään uskontojen kulttuuriseen vuorovaikutukseen ja annetaan työkaluja moniuskontoisen maailman hahmottamiseen.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson keskeinen sisältö auttaa ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia maailmankatsomuksia.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään erilaisten uskonnollisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti ja globaalisti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään monimuotoiseen uskontoperinteeseen mm. Intiassa, Kiinassa ja Japanissa. Alueen uskontojen historian ja identiteetin lisäksi tarkastellaan niiden kulttuurisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Tavoitteena on myös opiskelijan työelämävalmiuksien kehittäminen ennen muuta kansainvälisten toimintaympäristöjen näkökulmasta seuraamalla kyseisiin uskontoihin liittyvää ajankohtaista keskustelua.

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UE4)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UE4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla*
- *ymmärtää, että tietoa uskonnoista ja katsomuksista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla*
- *tunnistaa ja osaa analysoida muinaissuomalaisten uskontoperinteiden ja kristinuskon vaikutuksia suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapautteen, uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen sekä uskonnottomuuteen ja uskontokritiikkiin liittyvää ajankohtaista keskustelua*
- *kehittää valmiuksia osallistua uskonnollisia, katsomuksellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä koskevaan dialogiin sekä osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä*

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- *Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio*
- *uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa ja yleiseurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset*
- *uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa, uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina sekä uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa huomioiden uskonnon rooli etnisten ja kielellisten vähemmistöjen elämässä Suomessa*
- *muinaissuomalaiset uskontoperinteet ja niiden merkitys suomalaisessa kulttuuriperinnössä sekä kristinuskon yhteiskunnan ja kulttuurin muokkaajana Suomessa eri aikoina*
- *uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri nykypäivän Suomessa*
- *uskontojen ja katsomusten välinen dialogi nykypäivän Suomessa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja. Tämän lisäksi opintojakson aikana on mahdollista tutustua ja aktivoitua kolmannen sektorin vapaaehtoistyöhön.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa aineksia oman identiteetin ja elämänkatsomuksen pohtimiseen.

Opintojakson keskeinen sisältö auttaa ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia, Suomessa esiintyviä maailmankatsomuksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään kristinuskoon osana suomalaista kulttuuriperintöä sekä tarkastellaan sen asemaa suomalaisessa yhteiskunnassa niin historian kuin nykypäivänkin valossa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään Suomessa toimivien uskonnollisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan monipuolisesti Suomen katsomustilanteeseen sekä erilaisten uskonnollisten yhteisöjen ja suomalaisen yhteiskunnan välisiin suhteisiin, jolloin uskonnon roolia tarkastellaan niin ihmisten arjessa, lainsäädännössä, työelämässä kuin taloudessakin sekä historian että nykypäivän näkökulmista.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa tutustumisvierailu joihinkin uskonnollisiin yhteisöihin pääkaupunkiseudulla. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata jollakin maksuttomalla vaihtoehdolla.

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UE5)

Opintojakson moduulit

- Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UE5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää ja osaa analysoida uskonnon ja taiteen suhdetta: taiteen ja arkkitehtuurin merkitystä uskonnoissa sekä uskontojen vaikutusta taiteen kehitykseen*
- *perehtyy siihen, miten uskonnollisen taiteen kautta ilmaistaan uskonnon, erityisesti kristinuskon, keskeisiä oppeja ja kertomuksia*
- *tunnistaa uskonnollista symboliikkaa ja perehtyy siihen, miten taiteessa ja populaarikulttuurissa käsitellään uskonnollisia teemoja*
- *harjaannuttaa taitoa tulkita uskontoon liittyviä ulottuvuuksia taiteen ja populaarikulttuurin eri muodoissa*

Keskeiset sisällöt

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

- uskontojen ja taiteen vuorovaikutus, uskontojen merkitys taiteen kehityksessä
- uskonnollinen taide ja uskonnon ilmeneminen eri taidemuodoissa
- uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana
- uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa
- Raamatun kertomusten ja kristillisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelu taiteen eri muotojen avulla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa aineksia oman identiteetin ja elämänkatsomuksen pohtimiseen.

Opintojakson keskeinen sisältö auttaa ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia maailmankatsomuksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson keskeistä ainesta on globaali kulttuuriperintö uskonnon viitekehyksessä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tarkoituksena on perehdyttää opiskelija laajasti ja monipuolisesti uskonnon ja taiteen väliseen vuorovaikutukseen. Keskeistä on pohtia taideilmaisun ja symboliikan merkitystä uskontoilmiön kannalta sekä uskonnon vaikutusta taiteiden kehitykseen ja ilmaisuun populaarikulttuuria unohtamatta.

Uskonto, tiede ja media, 2 op (UE6)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, tiede ja media, 2 op (UE6), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ajankohtaista tutkimusta
- tunnistaa ja osaa analysoida uskontoon liittyviä ajankohtaisia teemoja ja sisältöjä mediassa
- osaa analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita sekä arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä
- kehittää valmiuksia tuottaa ja esittää uskontoon liittyvää tietoa

Keskeiset sisällöt

Uskonto, tiede ja media

- uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: uskontotieteen ja teologian eri tutkimusalat sekä taiteentutkimus, kulttuurintutkimus ja yhteiskuntatieteet
- uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa
- uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa
- uskontojen mediajulkisuus
- uskontoilmiön käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä, kykyä analyysiin sekä dialogitaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa aineksia oman identiteetin ja elämänkatsomuksen pohtimiseen.

Opintojakson keskeinen sisältö auttaa ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia maailmankatsomuksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään laajasti ja monipuolisesti mediaan ja harjoitellaan medialukutaitoa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tarkoituksena on ensinnäkin perehdyttää opiskelija laajasti ja monipuolisesti uskonnon ja tieteen väliin kysymyksiin sekä historian että nykypäivän näkökulmista. Toisekseen sisältönä on uskonto ja media eli tarkoituksena on tutustua uskontoon liittyviin ajankohtaisiin medailmiöihin, analysoida uskonnon ja median välistä suhdetta ja arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää uutisointia ja sen lähteitä.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa tutustumisvierailu johonkin mediataloon pääkaupunkiseudulla. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata jollakin maksuttomalla vaihtoehdolla.

Uskonnon abikertaus, 2 op (UE7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Uskonnon ylioppilaskirjoituksiin valmentautuminen
- Oppisisältöjen kertaus.
- Oppisisältöjen koonti temaattiseen, opintojaksot ylittävään tarkasteluun.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Uskonnon opintojaksojen sisällöt ja tavoitteet.
- Ajankohtainen keskustelu ja uutisointi uskontoon liittyvissä aiheissa.
- Vanhat yo-tehtävät.
- Opintojakson tarkka sisältö ja työtavat sovitaan aina työskentelyn alkaessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S/ H. Hyväksytty suoritus edellyttää annettujen tehtävien riittävän hyvää tekemistä aikataulujen puitteissa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on valmentautua uskonnon ylioppilaskirjoituksiin, jolloin aineen oppimäärän sisältöjä kerrataan ja oppisisältöjä kootaan temaattiseen, eri opintojaksojen aihepiirit ylittävään tarkasteluun. Olennaista on myös ajankohtaisten uskontoon liittyvien ilmiöiden käsittely. Opintojakson aikana harjoitellaan yo-kokeen tehtäviin vastaamista. Tarkempi sisältö ja työtavat sovitaan aina opintojakson alkaessa.

Raamattu, 2 op (UE8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Raamatun keskeisen rakenteen ja sisällön hahmottaminen käsiteltävien teemojen avulla
- Perehtyminen eksegeettiseen tutkimukseen ja erilaisiin tulkintatraditioihin
- Raamatun kulttuurivaikutuksiin tutustuminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Raamatun sisällön tarkastelu kokoavien teemojen avulla (esim. ihmiskäsitys, etiikka, valta, seksuaalisuus, jne.)
- Eksegeettisen tutkimustiedon hyödyntämien
- Erilaisten tulkintatraditioiden soveltaminen
- Raamatun kulttuurivaikutusten analysoiminen (esim. kirjallisuus, kuvataide, elokuvat, jne.)
- Tarkka sisältö päätetään opintojakson alkaessa yhteistyössä opiskelijoiden kanssa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa aineksia oman identiteetin ja elämänkatsomuksen pohtimiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään Raamattuun osana suomalaista, eurooppalaista ja globaalia kulttuuriperintöä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson

suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S/ H. Hyväksytty suoritus edellyttää annettujen tehtävien riittävän hyvää tekemistä aikataulujen puitteissa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana syvennyttään Raamatun teksteihin eksegetiikan lähtökohdista käsin ja perehdyttään kirjakokoelman monitulkintaisuuteen. Keskiössä on myös Raamatun laajojen kulttuurivaikutusten analysointi.

Uskonto- ja yhteiskuntamaantiede, 3 op (GEUEYH)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.13.2. Ortodoksinen uskonto (KT2)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UO1)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UO1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen monimuotoisuutta
- osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä
- tuntee ortodoksisen kirkon opin synnyn sekä Raamatun ja tradition merkityksen ortodoksisessa kirkossa ja sen ihmiskuvassa
- hahmottaa ja osaa analysoida kristikunnan moninaisuuteen johtaneita syitä
- hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kohtaamisia historiassa sekä vaikutuksia kulttuuriperintöön ja yhteiskuntiin sekä kehittää näihin pohjautuvaa kulttuurista lukutaitoa
- kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisessa ja kulttuurisesti moninaisessa ympäristössä ja työelämässä sekä valmiuksia keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- uskonnollisuus ja uskonnot yleisinhimillisenä ilmiönä
- maailman uskontotilanne, uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena
- uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä
- kristinuskon synty ja leviäminen, kirkolliskokoukset ortodoksisen kirkon opin, etiikan ja ihmiskuvan muotoutumisen perustana
- kristikunnan jakaantuminen ja sen vaikutukset

- *juutalaisuuden ja islamin oppi, etiikka ja elämäntapa*
- *juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille*
- *pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa*
- *ortodoksisen kirkon, juutalaisuuden ja islamin kohtaamiset*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson yleisiä ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteita tukevia työtapoja ovat esimerkiksi vertaileva essee Lähi-idän uskonnoista, väittely, animaatio, kuva- ja videoanalyysi, sarjakuva, ajankohtainen mediaseuranta, mielipidekirjoitus, haastattelu vierailut /vierailijat oppitunnilla sekä eläytyvät työtavat.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa aineksia oman identiteetin ja elämänkatsomuksen pohtimiseen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään uskontojen kulttuuriseen vuorovaikutukseen ja annetaan työkaluja moniuskontoisen maailman hahmottamiseen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään etiikkaan osana uskonnollista maailmankatsomusta sekä erityisesti juutalaisuuden ja islamin eettisiin opetuksiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan tietojen ja taitojen kehittymistä tuetaan koko opintojakson ajan soveltaen monipuolisia arviointimenetelmiä. Arviointi kohdistuu opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen sekä laaja-alaisen osaamisen kehittymiseen. Formattiivista arviointia toteutetaan jakson aikana ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Formattiivista arviointia ei ole pakko dokumentoida. Summatiivinen arviointi kohdistuu opiskelijan tiedonhallintaan sekä opitun tiedon arviointi-, analysointi- ja soveltamiskykyyn. Opintojakson arviointi koostuu esimerkiksi opiskelijan tuotoksista ja/tai tavoitteisiin pohjautuvaa osaamista mittaavista kokeista saaduista arvosanoista.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään maailman uskontotilanteeseen sekä uskontojen monimuotoisuuteen. Keskeinen näkökulma on juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisten juurien, piirteiden ja kulttuuriperinteiden ymmärtäminen. Opintojaksossa pyritään tutkimaan Raamatun ja tradition merkitystä ortodoksisen kirkon opetuksessa ja sen ihmiskuvassa. Tärkeä kiinnostuksen kohde on myös uskonnon ja uskonnottomuuden ilmiö.

Ortodoksisuus maailmassa, 2 op (UO2)

Opintojakson moduulit

- Ortodoksisuus maailmassa, 2 op (UO2), Pakollinen

Tavoitteet

Ortodoksisuus maailmassa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ortodoksisuuden apostolisen kirkon ja kirkkoisien perinteen jatkumona sekä luostarilaitoksen merkityksen ortodoksisen kirkon hengelliselle elämälle*
- *hahmottaa ja osaa analysoida kristinuskon historiallista kehitystä ortodoksisen kirkon, kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää ortodoksisuuteen ja muuhun kristinuskoon liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *tutustuu ortodoksisiin paikalliskirkkoihin maailmassa ja tuntee niiden historiallista kehitystä ja sisäistä moninaisuutta*
- *tuntee kristinuskon keskeiset suuntaukset, niiden syntytaustan ja keskeiset piirteet sekä pystyy vertailemaan niitä*
- *tutustuu kirkkojen väliseen maailmanlaajuiseen yhteistyöhön*
- *kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä*

Keskeiset sisällöt

Ortodoksisuus maailmassa

- *ortodoksisen kirkon opillisten perusteiden sekä hengellisen elämän vaikutus kulttuuriin ja ihmisten arkeen*
- *ortodoksisen paikalliskirkkokäsitteen muodostuminen*
- *Bysantin kirkko ja luostarilaitos itäisen kristillisyyden lähteenä ja sen yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *ortodoksiset kirkot Euroopassa ja muilla mantereilla sekä niiden paikalliset erityispiirteet*
- *orientaaliset ortodoksiset kirkot*
- *läntinen kristillisuus, katolinen kirkko, protestanttiset kirkot ja karismaattinen kristillisuus sekä niiden erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnallinen vaikutus*
- *ajankohtaisia ortodoksisuuteen ja muuhun kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja*
- *ortodoksiset kirkot ja ekumeeninen liike sekä uskontodialogi*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson yleisiä ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteita tukevia työtapoja ovat esimerkiksi ryhmätyö, esitelmä, sarjakuva ja draama

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää ortodoksiseen maailmankatsomukseen liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään ortodoksisuuden vuorovaikutukseen muiden kristinuskon suuntien kanssa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään erilaisten kristillisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti ja globaalisti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan tietojen ja taitojen kehittymistä tuetaan koko opintojakson ajan soveltaen monipuolisia arviointimenetelmiä. Arviointi kohdistuu opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen sekä laaja-alaisen osaamisen kehittymiseen. Formatiivista arviointia toteutetaan jakson aikana ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Formatiivista arviointia ei ole pakko dokumentoida. Summatiivinen arviointi kohdistuu opiskelijan tiedonhallintaan sekä opitun tiedon arviointi-, analysointi- ja soveltamiskykyyn. Opintojakson arviointi koostuu esimerkiksi opiskelijan tuotoksista ja/tai tavoitteisiin pohjautuvaa osaamista mittaavista kokeista saaduista arvosanoista.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään ortodoksisen kirkon syntyyn, perinteeseen ja oppiin. Opintojaksossa tutustutaan ortodoksisiin paikalliskirkkoihin sekä orientaalsiin kirkkoihin ja niiden erityispiirteisiin. Tarkastelun kohteena on myös läntinen kristillisyyden, ekumenia ja uskontodialogi.

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UO3)

Opintojakson moduulit

- Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UO3), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee maailman uskontoja osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden paikallisia vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä niiden suhdetta ortodoksiseen kirkkoon*
- *perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuurisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin*
- *tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- *hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä*

- kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- hindulainen maailmankuva, elämäntapa ja etiikka sekä hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin ja yhteiskuntaan, Intian nykypäivän uskontotilanne
- jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet ja eettiset periaatteet
- buddhalainen elämäntapa ja etiikka sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntauksiset ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin
- Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan, Kiinan nykypäivän uskontotilanne
- shintolaisuus sekä uskontojen vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan Japanissa
- Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen vaikutuksia länsimaissa
- luonnonuskontojen ja vodou-sukuisten uskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys
- uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä

Paikallinen lisäys

- Opintojakson yleisiä ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteita tukevia työtapoja ovat esimerkiksi ajankohtainen mediaseuranta, mielipidekirjoitus eläytyvän vuorovaikutuksen harjoitukset, ryhmätöitä esimerkiksi maailmanuskontojen länsimaisista sovelluksista ja draama sekä vertailu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään uskontojen kulttuuriseen vuorovaikutukseen ja annetaan työkaluja moniuskontoisen maailman hahmottamiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Eettisyys- ja ympäristöosaaminen kytkeytyvät pohdintaan uskontojen erilaisista luontosuhteista ja panoksista ekologisen kriisin ratkaisussa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan tietojen ja taitojen kehittymistä tuetaan koko opintojakson ajan soveltaen monipuolisia arviointimenetelmiä. Arviointi kohdistuu opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen sekä laaja-alaisen osaamisen kehittymiseen. Formattiivista arviointia toteutetaan jakson aikana ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Formattiivista arviointia ei ole pakko dokumentoida. Summatiivinen arviointi kohdistuu opiskelijan tiedonhallintaan sekä opitun tiedon arviointi-, analysointi- ja soveltamiskykyyn.

Opintojakson arviointi koostuu esimerkiksi opiskelijan tuotoksista ja/tai tavoitteisiin pohjautuvaa osaamista mittaavista kokeista saaduista arvosanoista.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan Intian, Kiinan ja Japanin uskontoperinteisiin ja niiden vaikutukseen aasialaisten kulttuurien muokkaajina sekä niiden ilmenemiseen ja vaikutukseen länsimaissa. Kartoitetaan myös edelleen vaikuttavien luonnonuskontojen tilaa ja pyritään tunnistamaan uskontojen kulttuuria muokkaavaa vaikutusta eri puolilla maailmaa.

Kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UO4)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UO4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee muinaissuomalaista uskonnollista perinnettä sekä tunnistaa sen ilmenemisen suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *tuntee ortodoksisen kirkon historialliset vaiheet Suomessa kristinuskon saapumisesta nykypäivään saakka*
- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen osana Suomen valtiollista ja kansallista kehitystä*
- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla*
- *ymmärtää, että tietoa uskonnoista ja katsomuksista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla*
- *osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapauden sekä uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen liittyvää ajankohtaista keskustelua*
- *kehittää taitojaan toimia aktiivisena kansalaisena ja yhteiskunnan jäsenenä*
- *kehittää valmiuksiaan osallistua uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin sekä osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä*

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- *muinaissuomalaiset uskontoperinteet ja niiden ilmeneminen suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *kristinuskon tulo Suomeen ja luostarien vaikutus ortodoksisuuteen Karjalassa*
- *ortodoksit lännen ja idän välissä, autonominen Suomen ortodoksinen kirkko ja suuntautuminen suomalaiseen yhteiskuntaan*
- *kielelliset ja kansalliset ortodoksiset vähemmistöt Suomessa*
- *luterilainen ja katolinen kirkko sekä muita uskonnollisia yhteisöjä Suomessa*
- *kristinuskon suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin muokkaajana Suomessa eri aikoina*
- *uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa, uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina sekä uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa*
- *uskonnon rooli etnisten ja kielellisten vähemmistöjen elämässä Suomessa*
- *uskontojen ja katsomusten välinen dialogi tämän päivän Suomessa*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson yleisiä ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteita tukevia työtapoja ovat esimerkiksi uutis seuranta, ryhmätyö, esitelmä, haastattelu, sarjakuva ja draama

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja. Tämän lisäksi opintojakson aikana on mahdollista tutustua ja aktivoitua kolmannen sektorin vapaaehtoistyöhön.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan tietojen ja taitojen kehittymistä tuetaan koko opintojakson ajan soveltaen monipuolisia arviointimenetelmiä. Arviointi kohdistuu opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen sekä laaja-alaisen osaamisen kehittymiseen. Formatiivista arviointia toteutetaan jakson aikana ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Formatiivista arviointia ei tarvitse dokumentoida. Summatiivinen arviointi kohdistuu opiskelijan tiedonhallintaan sekä opitun tiedon arviointi-, analysointi- ja soveltamiskykyyn. Opintojakson arviointi koostuu esimerkiksi opiskelijan tuotoksista ja/tai tavoitteisiin pohjautuvaa osaamista mittaavista kokeista saaduista arvosanoista.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään ortodoksisen kirkon historiaan ja nykypäivään sekä uskonnon merkitykseen suomalaisessa yhteiskunnassa ja kulttuuriperinnössä. Tarkastelun kohteina ovat myös luterilainen ja katolinen kirkko sekä uskonnolliset yhteisöt ja niiden toiminta Suomessa.

Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus, 2 op (UO5)

Opintojakson moduulit

- Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus, 2 op (UO5), Valinnainen

Tavoitteet

Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida yleisesti uskontojen ja taiteen suhdetta*
- *kehittää taitojaan tulkita uskonnollisen taiteen eri muotoja*
- *perehtyy taiteen eri muotojen ilmaisutapoihin ja siihen, miten niissä tuodaan esille uskontojen, erityisesti kristinuskon ja ortodoksisen kirkon, keskeistä opetusta*
- *tunnistaa ja tietää ortodoksisen ja muun kristillisen taiteen eri ilmaisumuotoja*
- *ymmärtää sakraalin ja uskonnollisen taiteen eron*
- *tutustuu uskonnolliseen symboliikkaan ja tunnistaa uskonnon vaikutuksen nykypäivän taiteessa ja kulttuurissa*

Keskeiset sisällöt

Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus

- *uskontojen ja taiteen vuorovaikutus ja uskontojen merkitys taiteen kehityksessä*
- *uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa*
- *ortodoksisen taiteen muodot: kirkkomusiikki, ikonitaide, arkkitehtuuri, hymnografia*
- *Raamatun kertomusten ja kristillisen opin tarkastelu taiteen eri muotojen avulla*
- *uskontojen ja erityisesti ortodoksisuuden ilmeneminen tämän päivän taiteessa*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson yleisiä ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteita tukevia työtapoja ovat esimerkiksi esitelmä, tutkimustehtävä, artikkelianalyysi, videotehtävä, vierailu ja virtuaaliset tutustumiskohteet, kuva-analyysi, taidelähtöiset menetelmät, kuuntelutehtävät, liturgisiin teksteihin tutustuminen sekä tekstianalyysi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson keskeistä ainesta on globaali kulttuuriperintö uskonnon viitekehyksessä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan tietojen ja taitojen kehittymistä tuetaan koko opintojakson ajan soveltaen monipuolisia arviointimenetelmiä. Arviointi kohdistuu opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen sekä laaja-alaisen osaamisen kehittymiseen. Formatiivista arviointia toteutetaan jakson aikana ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Formatiivista arviointia ei tarvitse dokumentoida. Summatiivinen arviointi kohdistuu opiskelijan tiedonhallintaan sekä opitun tiedon arviointi-, analysointi- ja soveltamiskykyyn. Opintojakson arviointi koostuu esimerkiksi opiskelijan tuotoksista ja/tai tavoitteisiin pohjautuvaa osaamista mittaavista kokeista saaduista arvosanoista.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään uskonnon ja taiteen väliseen vuorovaikutukseen. Tarkastelun kohteena on erityisesti ortodoksisen kirkkotaiteen eri muodot sekä uskonnollinen symboliikka ja merkitys kirkon opetuksessa.

Ortodoksisuus, tiede ja media, 2 op (UO6)

Opintojakson moduulit

- Ortodoksisuus, tiede ja media, 2 op (UO6), Valinnainen

Tavoitteet

Ortodoksisuus, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa analysoida ja arvioida uskonnon ja median välisiä suhteita
- osaa arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä
- perehtyy ortodoksisuuden ja eri uskontojen kansalliseen ja kansainväliseen mediakuvaan
- perehtyy tieteen ja median esille tuomiin eettisiin kysymyksiin ortodoksisen kirkon perinteen ja etiikan näkökulmasta
- perehtyy tieteen ja ortodoksisen kirkon ihmiskuvaan
- hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ortodoksiseen kirkkoon liittyvää ajankohtaista tutkimusta

Keskeiset sisällöt

Ortodoksisuus, tiede ja media

- uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa
- uskonnollisen kielen ja symbolien käyttö eri medioissa
- uskontojen mediajulkisuus ja ortodoksisen kirkon mediamailma
- uskonnon käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki
- tiede, media ja ortodoksisen kirkon eettinen opetus

Paikallinen lisäys

- Opintojakson yleisiä ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteita tukevia työtapoja ovat esimerkiksi tutkimustehtävä, uutisseuranta, artikkelianalyysi tai blogi, patristiseen tutkimukseen tutustuminen, ympäristökasvatuksen menetelmät sekä projektityöt.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään laajasti ja monipuolisesti mediaan ja harjoitellaan medialukutaitoa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana tarkastellaan uskonnollisten teemojen esille tuomista tieteessä ja erilaisissa medioissa. Opintojakson aikana opiskelijalle muodostuu käsitys eri uskontojen ja erityisesti ortodoksisen kirkon mediamailmasta. Opintojakso ohjaa opiskelijaa arvioimaan ortodoksisen kirkon ihmiskuvan ja tieteen välistä suhdetta sekä vahvistaa opiskelijan monilukutaitoa erilaisissa media- ja teknologiaympäristöissä.

7.13.3. Katolinen uskonto (KT3)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UK1)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UK1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen ja erityisesti katolisen kirkon sisäistä monimuotoisuutta
- osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä
- hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, kohtaamisia historiassa sekä vaikutuksia kulttuuriperintöön ja yhteiskuntiin
- kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisessa ja kulttuurisesti moninaisessa toimintaympäristössä ja työelämässä sekä valmiuksia keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- uskonnot yleisinhimillisenä ilmiönä, katolisen kulttuurin määrittely
- maailman uskontotilanne, uskonnottomuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa, uskonnonvapaus ihmisoikeutena sekä uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa
- uskonnon ja tieteen suhde, erityisesti katolisesta näkökulmasta
- kristinuskon synty, keskeiset opit, etiikka, uskonnon harjoittaminen ja sisäinen monimuotoisuus katolisen tutkimuksen valossa
- juutalaisuuden ja islamin oppi ja elämäntapa sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille
- katolisen kirkon suhteet juutalaisuuteen ja islamiin
- pyhien kirjoitusten synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa, katolinen Raamattu
- historiallisia ja ajankohtaisia katsomusten kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään uskontojen kulttuuriseen vuorovaikutukseen ja annetaan työkaluja moniuskontoisen maailman hahmottamiseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan monimuotoiseen uskontoilmiöön ja uskonnottomuuteen siten, että opiskelijalla on valmiuksia jäsentää erilaisia maailmankatsomuksia ja niihin liittyviä piirteitä. Lähtökohtana on moniuskontoinen ja -kulttuurinen maailma. Opintojaksossa keskitytään erityisesti Lähi-idän uskontoihin eli syvennyttään juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritaustoihin sekä niiden yhdistäviin ja niitä erottaviin seikkoihin.

Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UK2)

Opintojakson moduulit

- Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UK2), Pakollinen

Tavoitteet

Maailmanlaajuinen kristinusko

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää kristinuskon merkitystä katolisen kirkon, kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta*
- *tuntee kristinuskon keskeiset suuntaukset ja niiden syntytaustan sekä pystyy vertailemaan niiden keskeisiä piirteitä*
- *perehtyy katolilaisuuden erilaisiin ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa ja osaa hahmottaa niiden suhteen katolisen kirkon viralliseen oppiin*
- *osaa analysoida ja arvioida ajankohtaista kristinuskoon liittyvää mediasisältöä ja keskustelua.*

Keskeiset sisällöt

Maailmanlaajuinen kristinusko

- *katolisen kristillisyyden synty ja kehitys, kirkon erityispiirteet, suhde Raamattuun, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset historiassa*
- *ortodoksisen ja protestanttisen kristillisyyden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *katolisten sääntökuntien merkitys kirkossa ja yhteiskunnassa*
- *uskonnon asema ja sen taustat eri puolilla Eurooppaa*
- *kirkon asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa globaalisti*
- *ekumenia ja uskontojen välinen dialogi*
- *kristinusko ja ympäristökysymykset sekä muita ajankohtaisia kristinuskoon ja katolisuuteen liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa aineksia oman identiteetin ja elämänkatsomuksen pohtimiseen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään kristillisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa keskitytään kristinuskoon maailmanlaajuisena ilmiönä, jota tarkastellaan yksilön, yhteiskunnan ja kulttuurin näkökulmista. Opiskelija hahmottaa kristinuskon syntytaustaa ja identiteettiä sekä perehtyy sen keskeisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin (katolisuus, ortodoksisuus ja protestanttisuus sekä moninainen karismaattinen kristillisuus). Työtavat mahdollistavat myös ajankohtaisen kristinuskoon liittyvän keskustelun analysoinnin.

Mailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UK3)

Opintojakson moduulit

- Mailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UK3), Valinnainen

Tavoitteet

Mailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee mailman uskontoja osana yksilön ja yhteisön elämää, niiden paikallisia vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä suhdetta katoliseen kirkkoon*
- *tuntee Aasiassa esiintyvien uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- *hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen keskeisiä piirteitä ja levinneisyyttä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä*
- *kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä.*

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- *katolisen kirkon suhtautuminen muihin uskontoihin*
- *Intian uskonnot ja niiden vaikutus kulttuuriin ja yhteiskuntaan*
- *Kiinan uskontojen ja katsomusten vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan*
- *shintolaisuus ja muut Japanin uskonnot*
- *Intian, Kiinan ja Japanin uskontojen vaikutus länsimaissa sekä uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä*
- *luonnonuskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys*
- *katolinen kirkko ja uskontojen välinen dialogi*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään uskontojen kulttuuriseen vuorovaikutukseen ja annetaan työkaluja moniuskontoisen maailman hahmottamiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään erilaisten uskonnollisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti ja globaalisti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään monimuotoiseen uskontoperinteeseen mm. Intiassa, Kiinassa ja Japanissa. Alueen uskontojen historian ja identiteetin lisäksi tarkastellaan niiden kulttuurisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Tavoitteena on myös opiskelijan työelämävalmiuksien kehittäminen

ennen muuta kansainvälisten toimintaympäristöjen näkökulmasta seuraamalla kyseisiin uskontoihin liittyvää ajankohtaista keskustelua.

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UK4)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UK4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee muinaissuomalaisista uskonnollisuutta ja tunnistaa sen vaikutuksia suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *tutustuu kristilliseen historiaan katolisesta Ruotsin vallan ajasta nykypäivään ja perehtyy katolisen kirkon vaiheisiin suhteessa muihin uskonnollisiin suuntauksiin Suomessa*
- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa*
- *perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla*
- *ymmärtää, että tietoa uskonnoista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla*
- *osaa analysoida uskonnonvapauteen sekä uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen liittyvää ajankohtaista keskustelua*
- *osaa toimia aktiivisena kansalaisena ja yhteiskunnan jäsenenä*
- *kehittää valmiuksia osallistua uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin.*

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- *muinaissuomalaiset ja skandinaaviset uskonnot suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *katolisuus suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *kristilliset suuntaukset Suomessa*
- *katolisia yhteisöjä Suomessa ja niiden suhde yhteiskuntaan*
- *muuta uskonnollisia yhteisöjä Suomessa*
- *uskontojen ja katsomusten välinen dialogi tämän päivän Suomessa*
- *uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa katolisen kirkon näkökulmasta*
- *uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa Suomessa, katolinen perhekesisyys*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa aineksia oman identiteetin ja elämäntutkimuksen pohtimiseen. Opintojakson keskeinen sisältö auttaa ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia, Suomessa esiintyviä maailmankatsomuksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään kristinuskoon osana suomalaista kulttuuriperintöä sekä tarkastellaan sen asemaa suomalaisessa yhteiskunnassa niin historian kuin nykypäivänkin valossa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään Suomessa toimivien uskonnollisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan monipuolisesti Suomen katsomustilanteeseen sekä erilaisten uskonnollisten yhteisöjen ja suomalaisen yhteiskunnan välisiin suhteisiin, jolloin uskonnon roolia tarkastellaan niin ihmisten arjessa, lainsäädännössä, työelämässä kuin taloudessakin sekä historian että nykypäivän näkökulmista.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa tutustumisvierailu joihinkin uskonnollisiin yhteisöihin pääkaupunkiseudulla. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata jollakin maksuttomalla vaihtoehdolla.

Uskonto taiteissa ja kulttuurissa, 2 op (UK5)

Opintojakson moduulit

- Uskonto taiteissa ja kulttuurissa, 2 op (UK5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto taiteissa ja kulttuurissa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uskontojen ja taiteen suhdetta yleisesti*
- *ymmärtää uskonnollisen taiteen sekä luovan ilmaisun merkityksen kulttuurin muodostumisessa, erityisesti katolisen kirkon vaikutuksen länsimaisen taiteen kehityksessä historiallisesti sekä nykyajassa*
- *perehtyy siihen, miten taiteiden avulla voidaan ilmaista uskonnon, erityisesti kristinuskon, keskeisiä oppeja*
- *tutustuu uskonnolliseen symboliikkaan omassa ympäristössään.*

Keskeiset sisällöt

Uskonto taiteissa ja kulttuurissa

- *uskontojen ja taiteen vuorovaikutus*
- *katolisen kirkon suhde taiteisiin*
- *uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana*
- *uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa*
- *Raamatun kertomusten ja katolisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelu taiteen eri muotojen avulla: historiallisia ja ajankohtaisia esimerkkejä kuvataiteesta, musiikista, kirjallisuudesta sekä elokuvataiteen, TV:n ja sähköisen median piiristä*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson keskeistä ainesta on globaali kulttuuriperintö uskonnon viitekehyksessä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tarkoituksena on perehdyttää opiskelija laajasti ja monipuolisesti uskonnon ja taiteen väliseen vuorovaikutukseen. Keskeistä on pohtia taideilmaisun ja symboliikan merkitystä uskontoilmiön kannalta sekä uskonnon vaikutusta taiteiden kehitykseen ja ilmaisuun populaarikulttuuria unohtamatta.

Uskonto, tiede ja media, 2 op (UK6)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, tiede ja media, 2 op (UK6), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee kansainvälisen uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla, erityisesti katolisesta näkökulmasta*
- *ymmärtää katolisen kirkon suhteen tieteisiin historiallisesti sekä nykypäivänä*
- *tutustuu uskontoon liittyviin ajankohtaisiin teemoihin mediassa yleensä sekä erityisesti katolisen kirkon ja katolisten yhteisöjen tuottamaan kansainväliseen uutisointiin*
- *osaa analysoida ja arvioida uskonnon ja median välisiä suhteita*
- *osaa arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä.*

Keskeiset sisällöt

Uskonto, tiede ja media

- *uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla*
- *katolisen kirkon ja tieteen suhde*
- *katolisten korkeakoulujen rooli ja vaikutus tieteeseen historiallisesti ja nykypäivänä*

- uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa, historiallisia ja ajankohtaisia esimerkkejä
- katolinen media Suomessa ja kansainvälisesti
- uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tarkoituksena on ensinnäkin perehdyttää opiskelija laajasti ja monipuolisesti uskonnon ja tieteen välisiin kysymyksiin sekä historian että nykypäivän näkökulmista. Toisekseen sisältönä on uskonto ja media eli tarkoituksena on tutustua uskontoon liittyviin ajankohtaisiin medialmiöihin, analysoida uskonnon ja median välistä suhdetta ja arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää uutisointia ja sen lähteitä.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa tutustumisvierailu johonkin mediataloon pääkaupunkiseudulla. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata jollakin maksuttomalla vaihtoehdolla.

7.13.4. Islamin uskonto (KT4)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UI1)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UI1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen sisäistä monimuotoisuutta

- osaa jäsentää uskontoa ja uskonottomuutta ilmiönä
- hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa
- kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisessa ja kulttuurisesti moninaisessa ympäristössä ja työelämässä sekä valmiuksia keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely sekä uskonnon ja tieteen suhde
- maailman uskontotilanne, uskonnollisuuden ja uskonottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena
- uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä
- juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritausta ja synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet islamin näkökulmasta
- pyhien kirjojen muotoutuminen, merkitys, käyttö ja tulkinnat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa
- juutalaisuuden ja kristinuskon sisäinen monimuotoisuus, oppi, etiikka, elämäntapa, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa aineksia oman identiteetin ja elämäkatsomuksen pohtimiseen. Opintojakson keskeinen sisältö auttaa ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia maailmankatsomuksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään uskontojen kulttuuriseen vuorovaikutukseen ja annetaan työkaluja moniuskontoisen maailman hahmottamiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan monimuotoiseen uskontoilmiöön ja uskonnottomuuteen siten, että opiskelijalla on valmiuksia jäsentää erilaisia maailmankatsomuksia ja niihin liittyviä piirteitä. Lähtökohtana on moniuskonnoinen ja -kulttuurinen maailma. Opintojaksossa keskitytään erityisesti Lähi-idän uskontoihin eli syvennyttään juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritaustoihin sekä niiden yhdistäviin ja niitä erottaviin seikkoihin.

Maailmanlaajuinen islam, 2 op (UI2)

Opintojakson moduulit

- Maailmanlaajuinen islam, 2 op (UI2), Pakollinen

Tavoitteet

Maailmanlaajuinen islam

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida islamin merkitystä kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää islamiin liittyvää kulttuurista ja uskonnollista lukutaitoa*
- *tuntee islamin keskeisiä suuntauksia, niiden syntytaustan ja sisäiseen monimuotoisuuteen liittyviä kysymyksiä sekä pystyy vertailemaan eri suuntauksien keskeisiä piirteitä*
- *perehtyy islamin erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa*
- *osaa analysoida ja arvioida ajankohtaisia islamiin liittyviä mediasisältöjä ja keskusteluja*
- *kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä.*

Keskeiset sisällöt

Maailmanlaajuinen islam

- *islamin opillinen perusta sekä sunnalaisuuden, shiialaisuuden ja suufilaisuuden muotoutuminen ja niiden keskeisiä piirteitä*
- *islamin sisäinen monimuotoisuus*
- *poliittinen islam ja nykypäivän keskeiset islamilaiset liikkeet*
- *islamilainen etiikka, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *islamin merkitys Euroopassa ja eurooppalaisessa uskontodialogissa*
- *suhtautuminen muslimivähemmistöihin länsimaissa*
- *uskonnon asema, uskonnon ja valtion suhteet sekä islamin vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin eri puolilla maailmaa*
- *ajankohtaisia islamiin liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään monipuolisesti islamin vuorovaikutukseen kulttuurin ja erilaisten yhteiskuntien kanssa eurooppalaisessa ja globaalissa kontekstissa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään islamilaisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa keskitytään islamiin maailmanlaajuisena ilmiönä, jota tarkastellaan yksilön, yhteiskunnan ja kulttuurin näkökulmista. Opiskelija hahmottaa islamin syntytaustaa ja identiteettiä sekä perehtyy sen keskeisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin.

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UI3)

Opintojakson moduulit

- Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UI3), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuuriin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin*
- *tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- *ymmärtää islamin suhdetta hindulaisuuteen ja buddhalaisuuteen*
- *hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä*
- *kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä.*

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- *hindulainen maailmankuva, elämäntapa ja etiikka, hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä Intian nykypäivän uskontotilanne*
- *jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet ja eettiset periaatteet*
- *buddhalainen elämäntapa ja etiikka sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntaukset ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin*
- *islamin suhde hindulaisuuteen ja buddhalaisuuteen ennen ja nyt*
- *Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan sekä Kiinan nykypäivän uskontotilanne*
- *shintolaisuuden keskeiset piirteet sekä uskontojen vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan Japanissa*
- *Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen vaikutuksia länsimaissa*

- *luonnonuskontojen ja vodou-sukuisten uskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys*
- *uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson keskeinen sisältö auttaa ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia maailmankatsomuksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään uskontojen kulttuuriseen vuorovaikutukseen ja annetaan työkaluja moniuskontoisen maailman hahmottamiseen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään erilaisten uskonnollisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti ja globaalisti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään monimuotoiseen uskontoperinteeseen mm. Intiassa, Kiinassa ja Japanissa. Alueen uskontojen historian ja identiteetin lisäksi tarkastellaan niiden kulttuurisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Tavoitteena on myös opiskelijan työelämävalmiuksien kehittäminen ennen muuta kansainvälisten toimintaympäristöjen näkökulmasta seuraamalla kyseisiin uskontoihin liittyvää ajankohtaista keskustelua.

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UI4)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UI4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla*
- *ymmärtää, että tietoa uskonnoista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla*
- *osaa tunnistaa ja analysoida monimuotoisen Suomen historiaa ja nykypäivää suhteessa vähemmistöihin, erityisesti muslimeihin*
- *hahmottaa ja osaa analysoida muinaissuomalaisen uskontoperinteiden merkitystä suomalaisessa kulttuuriperinnössä, kristinuskon yhteiskunnan muokkaajana Suomessa ennen ja nyt sekä niiden vaikutusta islamiin Suomessa*
- *osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapautta, uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen sekä uskonnottomuuteen ja uskontokritiikkiin liittyvää ajankohtaista keskustelua*
- *kehittää valmiuksia osallistua uskonnollisia, katsomuksellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä koskevaan dialogiin sekä osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä*

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- *Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio*
- *uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa ja yleiseurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset*
- *uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa; uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina; uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa*
- *muslimien historia ja nykypäivä Suomessa sekä uskonnon rooli etnisten ja kielellisten vähemmistöjen elämässä Suomessa*
- *muinaissuomalaiset uskontoperinteet ja niiden merkitys suomalaisessa kulttuuriperinnössä sekä kristinuskon yhteiskunnan muokkaajana Suomessa eri aikoina*
- *uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri nykypäivän Suomessa*
- *uskontojen ja katsomusten välinen dialogi nykypäivän Suomessa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään Suomessa toimivien uskonnollisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan monipuolisesti Suomen katsomustilanteeseen sekä erilaisten uskonnollisten yhteisöjen ja suomalaisen yhteiskunnan välisiin suhteisiin, jolloin uskonnon roolia tarkastellaan niin ihmisten arjessa, lainsäädännössä, työelämässä kuin taloudessakin sekä historian että nykypäivän näkökulmista.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa tutustumisvierailu joihinkin uskonnollisiin yhteisöihin pääkaupunkiseudulla. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata jollakin maksuttomalla vaihtoehdolla.

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UI5)

Opintojakson moduulit

- Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UI5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida uskonnon ja taiteen suhdetta: taiteen ja arkkitehtuurin merkitystä uskonnoissa sekä uskontojen vaikutusta taiteen kehitykseen*
- *perehtyy siihen, miten taiteen kautta ilmaistaan islamilaista ajattelua ja uskonnon oppeja*
- *tunnistaa uskonnollista symboliikkaa ja perehtyy siihen, miten taiteessa ja populaarikulttuurissa käsitellään uskonnollisia teemoja*
- *harjaannuttaa taitoa tulkita uskontoon liittyviä ulottuvuuksia taiteen ja populaarikulttuurin eri muodoissa*

Keskeiset sisällöt

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

- *uskontojen ja taiteen vuorovaikutus, uskontojen merkitys taiteen kehityksessä*
- *islamilaisten taide ja islamin keskeisten piirteiden ja oppien ilmeneminen eri taidemuodoissa*
- *uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri islamin erityispiirteiden kuvaajana*
- *uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa*
- *taide muslimivähemmistön ilmaisukeinona*
- *islamin sisäinen monimuotoisuus eri taiteen aloilla*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson keskeistä ainesta on globaali kulttuuriperintö uskonnon viitekehyksessä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tarkoituksena on perehdyttää opiskelija laajasti ja monipuolisesti uskonnon ja taiteen väliseen vuorovaikutukseen. Keskeistä on pohtia taideilmaisun ja symboliikan merkitystä uskontoilmiön kannalta sekä uskonnon vaikutusta taiteiden kehitykseen ja ilmaisuun populaarikulttuuria unohtamatta.

Uskonto, tiede ja media, 2 op (UI6)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, tiede ja media, 2 op (UI6), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ajankohtaista tutkimusta*
- *tunnistaa ja osaa analysoida uskontoon liittyviä ajankohtaisia teemoja ja sisältöjä mediassa*
- *osaa analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita sekä arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä*
- *kehittää valmiuksia tuottaa ja esittää uskontoon liittyvää tietoa.*

Keskeiset sisällöt

Uskonto, tiede ja media

- *uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: klassisen islamin tieteenalat ja teologia, uskontotiede sekä yhteiskuntatiede tutkimusaloina*
- *islamilainen media ja median käyttö uskonnoissa*
- *uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa*
- *uskontojen mediajulkisuus*
- *uskontoilmiön käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään laajasti ja monipuolisesti mediaan ja harjoitellaan medialukutaitoa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tarkoituksena on ensinnäkin perehdyttää opiskelija laajasti ja monipuolisesti uskonnon ja tieteen välisiin kysymyksiin sekä historian että nykypäivän näkökulmista. Toisekseen sisältönä on uskonto ja media eli tarkoituksena on tutustua uskontoon liittyviin ajankohtaisiin medailmiöihin, analysoida uskonnon ja median välistä suhdetta ja arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää uutisointia ja sen lähteitä.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa tutustumisvierailu johonkin mediataloon pääkaupunkiseudulla. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata jollakin maksuttomalla vaihtoehdolla.

7.13.5. Juutalainen uskonto (KT5)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UJ1)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UJ1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen sisäistä monimuotoisuutta*
- *osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisessa ja kulttuurisesti moninaisessa ympäristössä ja työelämässä sekä keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä*

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- *uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely sekä uskonnon ja tieteen suhde*
- *maailman uskontotilanne, uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena*
- *uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä*
- *juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritausta ja synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet*
- *pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa*
- *kristinuskon ja islamin sisäinen monimuotoisuus, oppi, etiikka, elämäntapa, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa aineksia oman identiteetin ja elämänskatsomuksen pohtimiseen. Opintojakson keskeinen sisältö auttaa ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia maailmankatsomuksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään uskontojen kulttuuriseen vuorovaikutukseen ja annetaan työkaluja moniuskontoisen maailman hahmottamiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan monimuotoiseen uskontoilmiöön ja uskonnottomuuteen siten, että opiskelijalla on valmiuksia jäsentää erilaisia maailmankatsomuksia ja niihin liittyviä piirteitä. Lähtökohtana on moniuskonnoinen ja -kulttuurinen maailma. Opintojaksossa keskitytään erityisesti Lähi-idän uskontoihin eli syvennyttään juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritaustoihin sekä niiden yhdistäviin ja niitä erottaviin seikkoihin.

Maailmanlaajuinen juutalaisuus, 2 op (UJ2)

Opintojakson moduulit

- Maailmanlaajuinen juutalaisuus, 2 op (UJ2), Pakollinen

Tavoitteet

Maailmanlaajuinen juutalaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden merkitystä kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää juutalaisuuteen liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *tuntee juutalaisuuden keskeiset suuntaukset ja niiden syntytaustan sekä pystyy vertailemaan niiden keskeisiä piirteitä*
- *perehtyy juutalaisuuden erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa*
- *osaa analysoida ja arvioida ajankohtaisia juutalaisuuteen liittyviä mediasisältöjä ja keskusteluja*
- *kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä*

Keskeiset sisällöt

Maailmanlaajuinen juutalaisuus

- *juutalaisuuden asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa*
- *uskonnon asema sekä uskonnon ja valtion suhteet Suomessa, Israelissa ja eri puolilla maailmaa*
- *juutalaisuuden ja erityisesti modernin ortodoksijuutalaisuuden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *juutalaisuuden erilaiset suuntaukset*
- *juutalaisuuteen nojaavien ei-juutalaisten uskontojen, kuten messiaanisen juutalaisuuden ja ei-juutalaisten kabbalististen liikkeiden pääpiirteet*

- juutalaisuuden eri suuntausten välinen yhteistyö sekä uskontodialogi
- juutalaisuus ja ympäristökysymykset sekä muita ajankohtaisia juutalaisuuteen liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään juutalaisuuden eettisiin näkemyksiin monipuolisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa keskitytään juutalaisuuteen maailmanlaajuisena ilmiönä, jota tarkastellaan yksilön, yhteiskunnan ja kulttuurin näkökulmista. Opiskelija hahmottaa juutalaisuuden syntytaustaa ja identiteettiä sekä perehtyy sen keskeisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin.

Mailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UJ3)

Opintojakson moduulit

- Mailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UJ3), Valinnainen

Tavoitteet

Mailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuurisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin*
- *tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- *hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä*
- *kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä*

Keskeiset sisällöt

Mailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- hindulainen maailmankuva, elämäntapa ja etiikka, hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä Intian nykypäivän uskontotilanne
- jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet ja eettiset periaatteet
- buddhalainen elämäntapa ja etiikka sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntaukset ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin
- Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan sekä Kiinan nykypäivän uskontotilanne
- shintolaisuuden keskeiset piirteet sekä uskontojen vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan Japanissa
- Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen vaikutuksia länsimaissa
- luonnonuskontojen ja vodou-sukuisten uskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys
- uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson keskeinen sisältö auttaa ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia maailmankatsomuksia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään uskontojen kulttuuriseen vuorovaikutukseen ja annetaan työkaluja moniuskontoisen maailman hahmottamiseen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään erilaisten uskonnollisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti ja globaalisti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään monimuotoiseen uskontoperinteeseen mm. Intiassa, Kiinassa ja Japanissa. Alueen uskontojen historian ja identiteetin lisäksi tarkastellaan niiden kulttuurisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Tavoitteena on myös opiskelijan työelämävalmiuksien kehittäminen ennen muuta kansainvälisten toimintaympäristöjen näkökulmasta seuraamalla kyseisiin uskontoihin liittyvää ajankohtaista keskustelua.

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UJ4)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UJ4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla*
- *ymmärtää, että tietoa uskonnoista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla*
- *tunnistaa ja osaa analysoida muinaissuomalaisten uskontoperinteiden ja kristinuskon vaikutuksia suomalaisessa kulttuuriperinnössä sekä niiden yhtäläisyyksiä ja eroja verrattuna juutalaisuuteen*
- *osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapauteen, uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen sekä uskonnottomuuteen ja uskontokritiikkiin liittyvää ajankohtaista keskustelua*
- *kehittää valmiuksia osallistua uskonnollisia, katsomuksellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä koskevaan dialogiin ja osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä*

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- *Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio*
- *uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa ja yleiseurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset*
- *uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa, uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina sekä uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa huomioiden uskonnon rooli etnisten ja kielellisten vähemmistöjen elämässä Suomessa*
- *muinaissuomalaiset uskontoperinteet ja niiden merkitys suomalaisessa kulttuuriperinnössä, kristinuskon yhteiskunnan ja kulttuurin muokkaajana Suomessa eri aikoina sekä edellä mainittujen vaikutus Suomen juutalaisuuteen*
- *uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri nykypäivän Suomessa*
- *uskontojen ja katsomusten välinen dialogi nykypäivän Suomessa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa välineitä katsomus- ja uskontodialogiin.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään Suomessa toimivien uskonnollisten yhteisöjen eettisiin näkemyksiin monipuolisesti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan monipuolisesti Suomen katsomustilanteeseen sekä erilaisten uskonnollisten yhteisöjen ja suomalaisen yhteiskunnan välisiin suhteisiin, jolloin uskonnon roolia tarkastellaan niin ihmisten arjessa, lainsäädännössä, työelämässä kuin taloudessakin sekä historian että nykypäivän näkökulmista.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa tutustumisvierailu joihinkin uskonnollisiin yhteisöihin pääkaupunkiseudulla. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata jollakin maksuttomalla vaihtoehdolla.

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UJ5)

Opintojakson moduulit

- Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UJ5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida uskonnon ja taiteen suhdetta: taiteen ja arkkitehtuurin merkitystä uskonnoissa sekä uskontojen vaikutusta taiteen kehitykseen*
- *perehtyy siihen, miten uskonnollisen taiteen kautta ilmaistaan uskonnon, erityisesti juutalaisuuden, keskeisiä oppeja ja kertomuksia*
- *tunnistaa uskonnollista symboliikkaa ja perehtyy siihen, miten taiteessa ja populaarikulttuurissa käsitellään uskonnollisia teemoja*
- *harjaannuttaa taitoa tulkita uskontoon liittyviä ulottuvuuksia taiteen ja populaarikulttuurin eri muodoissa*

Keskeiset sisällöt

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

- *uskontojen ja taiteen vuorovaikutus, uskontojen merkitys taiteen kehityksessä*
- *uskonnollinen taide ja uskonnon ilmeneminen eri taidemuodoissa*

- uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana
- uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa
- Tanachin kertomusten ja juutalaisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelu taiteen eri muotojen avulla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson keskeistä ainesta on globaali kulttuuriperintö uskonnon viitekehyksessä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tarkoituksena on perehdyttää opiskelija laajasti ja monipuolisesti uskonnon ja taiteen väliseen vuorovaikutukseen. Keskeistä on pohtia taideilmaisun ja symboliikan merkitystä uskontoilmiön kannalta sekä uskonnon vaikutusta taiteiden kehitykseen ja ilmaisuun populaarikulttuuria unohtamatta.

Uskonto, tiede ja media, 2 op (UJ6)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, tiede ja media, 2 op (UJ6), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ajankohtaisia tutkimusta
- tunnistaa ja osaa analysoida uskontoon liittyviä ajankohtaisia teemoja ja sisältöjä mediassa
- osaa analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita sekä arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä
- kehittää valmiuksia tuottaa ja esittää uskontoon liittyvää tietoa.

Keskeiset sisällöt

Uskonto, tiede ja media

- *uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: uskontotieteen ja teologian eri tutkimusalat sekä taiteentutkimus, kulttuurintutkimus ja yhteiskuntatieteet*
- *uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa*
- *uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa*
- *uskontojen mediajulkisuus*
- *uskontoilmiön käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää hyvin monenlaisiin katsomuksiin liittyvää ymmärrystä sekä dialogitaitoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana perehdytään laajasti ja monipuolisesti mediaan ja harjoitellaan medialukutaitoa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisältöjen käsittely perustuu monipuolisen materiaalin lähdekriittiseen arvioimiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroasteikolla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tarkoituksena on ensinnäkin perehdyttää opiskelija laajasti ja monipuolisesti uskonnon ja tieteen väliin kysymyksiin sekä historian että nykypäivän näkökulmista. Toisekseen sisältönä on uskonto ja media eli tarkoituksena on tutustua uskontoon liittyviin ajankohtaisiin mediailmiöihin, analysoida uskonnon ja median välistä suhdetta ja arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää uutisointia ja sen lähteitä.

Opintojaksolla voidaan toteuttaa tutustumisvierailu johonkin mediataloon pääkaupunkiseudulla. Vierailuun saattaa liittyä pääsymaksu- tai matkakustannuksia, mutta vierailun voi korvata jollakin maksuttomalla vaihtoehdolla.

7.14. Elämäkatsomustieto (ET)

Oppiaineen tehtävä

Elämäkatsomustieto on oppiaine, joka tukee opiskelijan elämäkatsomuksen ja identiteetin muodostumista sekä hyvän elämän tavoittelua. Elämäkatsomus tarkoittaa yksilön käsitystä maailmasta ja omasta paikastaan siinä.

Elämäkatsomustiedon lähtökohtana ovat valmiiden oppijärjestelmien sijaan opiskelijan elämismaailma ja sen ilmiöt. Oppiaine kannustaa opiskelijaa jäsentämään aktiivisesti omaa elämäkatsomustaan, refleктоimaan sen perusteita ja erittelemään siihen vaikuttavia tekijöitä. Samalla tarkastellaan erilaisia yleisiä maailmankatsomuksia, jotka voivat olla esimerkiksi poliittisia, tieteellisiä, elämänfilosofisia, aatteellisia, populaarikulttuurista nousevia tai uskonnollisia.

Oppiaine on taustaltaan monitieteinen. Elämäkatsomustiedon opetuksessa sovellettavista tieteistä tärkeimmät ovat antropologia, filosofia, kulttuurin, taiteen ja uskonnon tutkimus, kasvatustiede sekä yhteiskuntatieteet, kuten mediatutkimus, politiikantutkimus, sosiologia ja sukupuolentutkimus. Opetus integroi ja hyödyntää muissa oppiaineissa, kuten historiassa, psykologiassa, biologiassa ja maantieteessä, hankittuja tietoja elämäkatsomuksellisisa pohdintoissa. Elämäkatsomustiedon opiskelu kehittää näkemyksellisyyttä, laaja-alaista kriittistä ajattelua sekä kykyä hahmottaa kokonaisuuksia ja ilmiöiden välisiä yhteyksiä.

Elämäkatsomustieto kartuttaa kulttuurista ja katsomuksellista yleissivistystä, arvostelukykä, toisten kunnioittamista sekä keskustelun, kuuntelun ja itseilmaisun taitoja. Oppiaine ankkuroituu ihmisoikeusetiikkaan ja kestävän tulevaisuuden rakentamiseen. Se pohjautuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen nähdään sosiaalisena olentona ja korostetaan ihmisten mahdollisuutta tutkia kriittisesti ympäröivää todellisuutta ja elää vapaina ja keskenään tasavertaisina, aktiivisina ja eettisinä yhteiskunnan jäseninä.

Oppiaineen luonne edellyttää vuorovaikutteisia ja keskustelevia työtapoja.

Laa-ala-ainen osaaminen

Elämäkatsomustieto tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä, hyvän elämän tavoittelua sekä kasvua sivistyneeksi ja avarakatseiseksi ihmiseksi ja eettisesti toimivaksi yhteiskunnan jäseneksi.

Elämäkatsomustiedossa käytetään ymmärrettävää yleiskieltä, jotta vuorovaikutus on helppoa ja katsomukselliset pohdinnat avautuvat mahdollisimman hyvin eri taustoista tuleville opiskelijoille. Tarpeen mukaan oppiaine hyödyntää erikoisalojen termistöä, mikä helpottaa asioiden käsitteellistä tarkastelua.

*Elämäkatsomustieto kehittää eettistä ajattelua, myötätuntoa ja valmiuksia ottaa muut ihmiset sekä heidän katsomuksensa ja tarpeensa huomioon. Oppiaine tukee oman identiteetin etsintää, auttaa jäsentämään minäkuvaa ja vahvistaa itsetuntemusta. Se vahvistaa näin osaltaan opiskelijan **hyvinvointiosaamisen** kehittymistä.*

*Elämäkatsomustieto tukee **vuorovaikutusosaamisen** tavoitteiden saavuttamista. Elämäkatsomustiedolle ominaiset työtavat ovat keskustelevia, opiskelijalähtöisiä ja vuorovaikutteisia. Opinnoissa on olennaista oppia kohtaamaan, ymmärtämään ja hyväksymään erilaisia ajattelutapoja. Toisten kuunteleminen ja ymmärtäminen sekä toisten näkemyksiä arvostava argumentaatio edistävät keskeisiä sosiaalisia taitoja.*

Elämäkatsomustieto hyödyntää laajasti eri tietolähteitä ja kasvattaa kykyä arvioida niiden luotettavuutta. Kriittisen, rakentavan ja eettisen ajattelun oppiminen on keskeinen osa

elämäkatsomustiedon tavoitteistoa. Oppiaine on **monitieteinen**, ja siinä yhdistellään ja sovelletaan **luovasti** eri lukioaineista sekä tieteistä ja taiteista omaksuttua tietoa ja osaamista.

Elämäkatsomustiedon opetuksen perustana ovat ihmisoikeuksien, demokratian ja kestävän tulevaisuuden periaatteet. Niiden edistämiseksi opetus rohkaisee yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Opetus kannustaa itsetutkiskeluun, omien eettisten arvojen punnitsemiseen sekä identiteetin ja omien vakaumusten rakentamiseen. Näin elämäkatsomustieto tukee **yhteiskunnallisen osaamisen** tavoitteita, kuten aktiivista kansalaisuutta, elämän valintojen tekemistä, suuntautumista jatko-opintoihin ja mielekkäälle elämänuralle sekä hakeutumista työelämän eri aloille.

Elämäkatsomustiedon opetuksessa opiskelija saa tilaisuuden pohtia globaalin ja ekologisen oikeudenmukaisuuden merkitystä ajankohtaisissa ja arkielämään liittyvissä kysymyksissä. Oppiaine harjaannuttaa monipuolisesti **eettisyyden** taitoja. Siinä opetetaan erottamaan perustellut väitteet perustelemattomista ja kannustetaan etsimään tieteellistä näyttöä uskomusten tueksi. Elämäkatsomustieto auttaa opiskelijaa ymmärtämään **ympäristöosaamisen** tavoitteiden mukaisesti luonnon monimuotoisuuden arvon ja opettaa pohtimaan keinoja, joilla yksilö ja yhteiskunta voivat toimia ekologisesti kestävällä tavalla. Oppiaineessa sekä aktivoidaan toimintaa ilmastonmuutoksen torjumiseksi että pohditaan ilmastomuutoksen kohtaamisen kannalta olennaisia asenteita ja tunnetaitoja.

Elämäkatsomustieto perustuu ajatukseen erilaisten kulttuurien ja katsomusten kohtaamisen ja vuoropuhelun tärkeydestä. Se tutustuttaa historiallisesti ja nykyajassa merkittäviin maailmankatsomuksiin, kulttuureihin ja kulttuuriperintökohteisiin. Oppiaine avartaa maailmankatsomusta ja opettaa ymmärtämään kulttuurisen moninaisuuden arvon. Se ohjaa toimimaan eettisesti ja kunnioittavasti niin oman kuin muidenkin kulttuurien ja yhteisöjen piirissä. Oppiaineessa pohditaan ihmiskunnan tulevaisuutta ja maailmaa muuttavia kehityskulkuja, kuten uutta mediaympäristöä, teknologian kehitystä ja ilmastonmuutosta. Näin elämäkatsomustieto vahvistaa opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Elämäkatsomustiedon opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- saa tukea ja perusteita identiteettinsä ja elämäkatsomuksensa rakentamiseen
- osaa hyödyntää, yhdistellä ja soveltaa eri tieteissä ja lukion oppiaineissa omaksuttuja tietoja oman elämäkatsomuksensa rakentamisessa
- osaa arvioida kriittisesti maailmankatsomuksiin ja omaan elämäkatsomukseen vaikuttavia yhteiskunnallisia ja kulttuurisia tekijöitä
- osaa toimia rakentavasti erilaisissa ja erimielisissäkin vuorovaikutustilanteissa
- laajentaa ja syventää katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään
- kehittää kykyään reflektoida omaa ja muiden ajattelua ja toimintaa
- kunnioittaa ja osaa perustella periaatteita ja käytäntöjä, jotka edistävät ihmisoikeuksia, kulttuurien välistä myönteistä kohtaamista, yhteiskunnallista ja globaalia oikeudenmukaisuutta sekä kestävän tulevaisuuden rakentamista ja ilmastovastuuta.

Osaamisen arviointi

Elämäkatsomustiedossa arvioidaan sitä, kuinka laaja-alaisesti, monipuolisesti, johdonmukaisesti ja oivaltavasti opiskelija osaa pohtia katsomuksellisia kysymyksiä ja ilmaista ajatuksiaan. Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan kykyä reflektoida oman elämäkatsomuksensa ja identiteettinsä rakentumista sekä kykyä perustella katsomuksellisia valintojaan. Arvioinnissa otetaan huomioon taito perustella katsomuksellisia käsityksiä kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Elämänkatsomukselliset kysymykset ovat henkilökohtaisia ja nousevat opiskelijan omasta elämästä. Niiden pohdiskelun arviointi perustuu ajattelun taitoihin, kuten johdonmukaisuuteen, kriittisyyteen, ristiriidattomuuteen ja systemaattisuuteen. Opiskelijan suorituksissa arvioidaan taitoa tarkastella ja eritellä monipuolisesti erilaisia katsomuksellisia kantoja sekä taitoa esittää niistä perusteltuja arvioita.

Elämänkatsomustiedossa arvioidaan myös katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystä, joka sisältää sekä tiedollisen ulottuvuuden että ajattelu- ja vuorovaikutustaitoja. Nämä otetaan huomioon opintojaksojen arvioinnissa. Arviointi rohkaisee opiskelijaa oman opiskelunsa suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen.

Opintojaksot

Minä ja hyvä elämä, 2 op (ET1)

Opintojakson moduulit

- Minä ja hyvä elämä, 2 op (ET1), Pakollinen

Tavoitteet

Minä ja hyvä elämä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää hyvän elämän pohtimiseen liittyvät keskeiset käsitteet ja osaa käyttää niitä oman elämänkatsomuksensa jäsentämisessä
- tutustuu erilaisiin käsityksiin hyvästä elämästä, osaa arvioida niitä sekä tarkastella niitä suhteessa omiin elämäntavoitteisiin
- osaa arvioida erilaisia hyvän elämän edellytyksiä ja identiteettivalintoja yhdenvertaisuutta kunnioittaen
- tuntee erilaisia ihmiskäsityksiä ja osaa eritellä, miten ne johtavat erilaisiin hyvän elämän ihanteisiin
- ymmärtää oman identiteettinsä osa-alueita ja osaa eritellä siihen vaikuttavia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä tekijöitä
- kehittää kykyään elämänkatsomukselliseen keskusteluun, vuorovaikutukseen ja näkemystensä ilmaisemiseen vastuullisesti, johdonmukaisesti ja luovasti.

Keskeiset sisällöt

Minä ja hyvä elämä

- minuus, elämänkatsomus, maailmankatsomus ja maailmankuva
- hyvän elämän tekijöitä ja ulottuvuuksia: tarpeet, onnellisuus, elämän merkityksellisyys, hyvinvointi ja toimintavalmiudet, erilaisia hyvän elämän malleja
- luonnon- ja ihmistieteellisiä, filosofisia, taiteessa ja populaarikulttuurissa ilmeneviä sekä sekulaareja ja uskonnollisia ihmiskäsityksiä ja -ihanteita
- yksilöllisyys, elämänvalinnat ja elämänhallinnan keinot: yksilön mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämäänsä, perimän ja ympäristön merkitys
- ihmisen identiteetti ja sosiaalisuus: yksilöt yhteisöissä, yksityinen ja julkinen, sosiaaliset suhteet, roolit ja normit, ihmisen yhteisöllisen aseman intersektionaalisuus
- ihmisen olemassaolon peruskysymyksiä: ihmissuhteet, sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus, opiskelu ja työ, vanheneminen ja kuolema.

Paikallinen lisäys

- Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö: pyritään tutustumaan kansalaisjärjestöihin ja niiden tarjoamiin työmahdollisuuksiin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Opintojakso tukee ymmärryksen kehittymistä omiin ja muiden elämänvalintoihin liittyvistä reunaehdoista ja niiden yhteiskunnallisesta merkityksestä.

Vuorovaikutusosaaminen

- Elämäkatsomustiedon sisällöt tukevat vuorovaikutustaitoja ja sosiaaliseen identiteettiin liittyvää tietoisuutta kielen merkityksestä identiteetille.

Hyvinvointiosaaminen

- Opintojakso tulee opiskelijan ja hänen yhteisönsä hyvinvointia tarjoamalla työkaluja oman identiteetin työstämiseksi ja hyvän elämän edellytysten tunnistamiseksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Opintojakso kehittää kykyä arvioida hyvän elämän edellytyksiä globaalista näkökulmasta ja ymmärrystä, että joihinkin sosiaalisiin ja kulttuurisiin identiteetteihin liittyy etuoikeuksia ja toisiin taas usein syrjäntäkokemuksia.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Opintojakso kehittää ymmärrystä, että hyvään elämään kuuluu myös toisten ihmisten sekä luonnon huomioiminen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Elämäkatsomustiedon monitieteinen lähestymistapa auttaa rakentamaan oma identiteettiä ja maailmankuvaa sekä dialogitaitoja tietoon ja käsitteelliseen ymmärrykseen perustuen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Arvioinnissa painotetaan kykyä pohtia ja perustella katsomuksellisia käsityksiä ja valintoja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Minä ja hyvä elämä -opintojaksossa pohditaan omaa elämäkatsomusta, identiteettiä ja elämänvalintoja peilaten niitä eri hyvän elämän malleihin ja identiteetin osa-alueisiin. Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat katsomuskäsitteet, elämäkatsomuksen rakentumisen perusteet, erilaiset ihmiskuvat ja hyvän elämän kysymykset. Keskeistä on myös elämäkatsomustiedon moniin taustatieteisiin tutustuminen ja ymmärrys tieteellisen tiedon merkityksestä elämäkatsomuksen muodostamisessa. Opintojakson tavoitteena on

tarjota opiskelijalle eväitä oman elämänkatsomuksen rakentamiseen ja katsomuskeskustelun käymiseen.

Minä ja yhteiskunta, 2 op (ET2)

Opintojakson moduulit

- Minä ja yhteiskunta, 2 op (ET2), Pakollinen

Tavoitteet

Minä ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa yhteisöllisyyden merkityksen ihmisyydelle ja omalle identiteetille
- ymmärtää, että sosiaalisia ilmiöitä ja yhteiskunnallisia rakenteita voidaan tarkastella tieteellisesti ja niillä on suuri merkitys yksilön elämänkatsomukselle ja elämänvalinnoille
- osaa arvioida kriittisesti niin omia kuin muiden yhteiskunnallisia väitteitä ja katsomuksia
- osaa tulkita ja arvioida erilaisten medioiden ja muiden yhteiskunnallisten instituutioiden tarjoamaa informaatiota
- osaa tarkastella kriittisesti yhteiskuntaa ja sen osa-alueita, yhteiskunnallisia rakenteita, ideologisia piirteitä sekä vallitsevia yhteiskunnallisia arvoja
- ymmärtää ja osaa perustella ihmisoikeuksien, uskonnon- ja omantunnonvapauden, yhdenvertaisuuden, demokratian, rauhan, yhteiskunnallisen ja globaalien oikeudenmukaisuuden sekä kestäväns tulevaisuuden rakentamisen periaatteita
- osaa jäsentää omaa asemaansa yksilönä yhteisöissä, kansalaisena valtiossa ja toimijana talousjärjestelmässä
- osaa arvioida yksilön vaikutusmahdollisuuksia sekä kasvattaa valmiuttaan rakentamaan ja vastuulliseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

Keskeiset sisällöt

Minä ja yhteiskunta

- kriittinen ajattelu ja väitteiden järkipäiväinen perustelu: ympäröivän todellisuuden jäsentäminen ja sen erilaiset vääristymät
- median ja muiden informaationlähteiden toimintalogiikka; koulun, politiikan, tieteen, taiteen, viihdeteollisuuden sekä kulttuuristen, mukaan lukien uskonnollisten yhteisöjen, vaikutus maailmankuviin ja -katsomuksiin sekä omaan elämänkatsomukseen
- aikalaiskritiikki: yhteiskunnan ja eri alakulttuurien aatteita ja arvoja
- yhteiskunnassa toimimisen ja aktiivisen kansalaisuuden tiedollisia perusteita: yhteiskunnalliset rakenteet, sosiaaliset tosiasiat, modernin länsimaisen yhteiskunnan erityispiirteet, kuten individualismi ja yhteisön ja yhteiskunnan ero, sekä näiden vaikutus yksilön elämään
- taloudellinen ja poliittinen valta Suomessa ja globaalissa markkinataloudessa, yksilön kuluttajana ja kansalaisena tekemien valintojen vaikutukset
- ihmisarvo, ihmisen arvokkuus ja ihmisoikeudet; ihmisoikeusasiakirjat, kuten YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistus, Lapsen oikeuksien sopimus sekä Euroopan ihmisoikeussopimus; ihmisoikeusloukkaukset, kuten holokausti
- globaali oikeudenmukaisuus, kestävä tulevaisuus, ilmastonmuutoksen torjunta sekä YK:n kestäväns kehityksen tavoitteet ja Agenda 2030

Paikallinen lisäys

- Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö: pyritään tutustumaan kansalaisjärjestöihin ja niiden tarjoamiin työmahdollisuuksiin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Opintojaksolla korostuvat yhteiskunnallisen osaamisen taidot, joihin kuuluu muun muassa järkiperäinen keskustelu yhteisistä arvovalinnoista sekä aktiiviseen kansalaisuuteen liittyviä tietoja ja taitoja.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Opintojakson aihepiirit ohjaavat luontevasti eettiseen ja ympäristöosaamiseen esimerkiksi ilmastomuutoksen ja ihmisoikeuksien sekä Agenda 2030 tavoitteiden käsittelyn kautta mutta myös kautta koko opintojakson, jonka tavoitteena on yhdistää kestävän kehityksen ajattelutapa osaksi kaikkea yhteiskunnallista pohdintaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Arvioinnissa painotetaan kykyä pohtia ja perustella katsomuksellisia käsityksiä ja valintoja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Minä ja yhteiskunta -opintojaksossa pohditaan ajankohtaisia esimerkkejä hyödyntäen yhteisöllisyyden merkitystä ihmiselle laajasti ja monitieteisesti. Opintojaksossa tutustutaan kriittisen ajattelun, todellisuuden hahmottamisen, yhteiskunnallisen tiedon rakentumisen ja yhteiskunnan perusrakenteiden sekä aktiivisen kansalaisuuden ja kestävän tulevaisuuden kysymyksiin erityisesti oman elämäntutkimuksen rakentamisen näkökulmasta. Opintojakson tavoitteena on auttaa opiskelijaa tiedostamaan yhteiskunnallisia rakenteita ja omia vaikutusmahdollisuuksia niin lähiympäristössä kuin globaalillakin tasolla.

Kulttuurit, 2 op (ET3)

Opintojakson moduulit

- Kulttuurit, 2 op (ET3), Valinnainen

Tavoitteet

Kulttuurit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää kulttuurin merkityksen ihmisyydelle ja omalle elämäntutkimukselle sekä saa välineitä myönteisen kulttuurisen identiteetin rakentamisessa*
- *osaa käyttää kulttuuria koskevan tutkimuksen käsitteistöä ja muodostaa kulttuureja koskeviin kysymyksiin oman perustellun kantansa*
- *osaa käyttää kulttuuria koskevan tutkimuksen käsitteistöä ja muodostaa kulttuureja koskeviin kysymyksiin oman perustellun kantansa*

- hahmottaa suomalaisuuden historiallisesti rakentuvana ja muuttuvana jatkumona, johon kuuluvat niin ulkoiset vaikutteet kuin sisäinen moninaisuus ja vähemmistökulttuurit
- osaa hahmottaa erilaiset elämänskatsomukselliset ratkaisut ja identiteettivalinnat sekä maailman kulttuurisen moninaisuuden rikkautena ja perustella niiden yhdenvertaisen kohtelun
- tunnistaa vihapuheen ja osaa erottaa sen sananvapauden vastuullisesta käytöstä.

Keskeiset sisällöt

Kulttuurit

- kulttuurin käsite ja merkitys sekä sen erilaiset luokittelut ja käyttötavat, kulttuuri merkityksiin perustuvana inhimillisenä toimintana, erilaisia teorioita kulttuurien kehityksestä ja suhteesta toisiinsa, etnosentrismi ja kulttuuri relativismi
- kulttuuria koskevan tutkimuksen perusteita: tutkittavan ja tutkijan näkökulmat, kenttätyö, etnografia, kysely, haastattelu
- kulttuuriperintö: tapakulttuurin monet muodot, kulttuurinen itseilmaisuus, kulttuurin vaikutus yksilön maailmankuvaan ja elämänskatsomukseen, Unescon maailmanperintöohjelma
- suomalaisen kulttuurin ja identiteettipolitiikan historiallinen rakentuminen, suomalaisuuden monimuotoisuus ja suomalaiset vähemmistökulttuurit
- kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutus sekä monokulttuurisuuden mahdottomuus: monikulttuurisuus ja globaali kulttuuri sekä niiden erilaiset katsomukselliset ja yhteiskunnalliset tulkinnat ja vaikutukset
- etnisyyden, rasmin ja muun syrjinnän sekä keskinäisen kunnioituksen ja yhdenvertaisuuden historiaa ja nykypäivää eri kulttuureissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Opintojaksolla käsitellään kulttuurien merkitystä ja kulttuurien sisäistä monimuotoisuutta sekä opetellaan näkemään eri kulttuurien edustajat paitsi kulttuurinsa edustajina myös yksilöinä.

Hyvinvointiosaaminen

- Opintojakson käsittelytavat ja sisällöt tukevat kulttuurirajat ylittävää hyvää vuorovaikutusta ja sen kautta hyvinvointitaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Arvioinnissa painotetaan kykyä pohtia ja perustella katsomuksellisia käsityksiä ja valintoja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kulttuurit-opintojaksossa tarkastellaan kulttuuria ilmiönä, kulttuurista moninaisuutta ja kulttuuritutkimuksen näkökulmia oman katsomuksen ja kulttuurisen ymmärryksen tulokulmasta.

Opintojaksossa tarkastellaan myös ongelmia, joita vieraan kulttuurin ymmärtämiseen, kulttuurien välisiin eroihin ja eri kulttuuria edustavien ihmisten kohtaamisiin voi liittyä (esim. etnosentrismi ja syrjintä). Tavoitteena on lisätä arvostusta ja ymmärrystä niin omasta kulttuurista kuin globaaleista kulttuuri-ilmiöistä sekä vähemmistökulttuureista ja kulttuuriperinnöstä yleisesti.

Katsomukset, 2 op (ET4)

Opintojakson moduulit

- Katsomukset, 2 op (ET4), Valinnainen

Tavoitteet

Katsomukset

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa eritellä maailman- ja elämänskatsomuksen sekä maailmankuvan käsitteitä, arvioida niihin liittyviä perusteita sekä erottaa katsomukselliset ja arvokysymykset mielipidekysymyksistä
- ymmärtää katsomusten, kulttuurien ja yhteiskuntamuotojen jatkuvaa historiallista muuttumista sekä osaa sen perusteella eritellä erilaisten maailmankatsomusten piirteitä ja lähtökohtia
- osaa eritellä ja arvioida evoluution, universaalien eettisten järjestelmien, Euroopan uuden ajan murroksen, valistuksen, tieteen sekä modernin markkinatalouden merkitystä maailmankuviin ja omaan elämänskatsomukseensa
- osaa arvioida erilaisten arvojen, maailmankuvien ja tietämisen tapojen sekä yksilöllisten, yhteisöllisten, poliittisten ja uskonnollisten ulottuvuuksien painoarvoa erilaisissa elämän- ja maailmankatsomuksissa
- osaa eritellä oman elämänskatsomuksensa ja siihen liittyvien uskomusten perusteita ja muotoutumista sekä ymmärtää, että elämänskatsomuksen lähtökohdat olisivat voineet poiketa nykyisistä.

Keskeiset sisällöt

Katsomukset

- katsomuksellinen käsitteistö; katsomukset perustavina tapoina käsittää maailma ja katsomuksellisten kysymysten luonne
- ihmiskunnan katsomuksellisuuden muotoutuminen: evoluution, kielen ja joustavan yhteistyön merkitys ihmislajin kehityksessä; animismi, teismi, ateismi
- katsomusten historiaa: universaalien katsomusten ja moraalijärjestelmien synty, modernin subjektin ja tieteellisen maailmankuvan synty, edistysusko ja yhteiskunnan osa-alueiden eriytyminen uudenlaisten katsomusten taustana
- poliittisia maailmankatsomuksia, kuten liberalismi, sosialismi ja nationalismi; katsomusten ilmeneminen elämäntavassa, taiteessa, urheilussa sekä suhteessa luontoon ja ympäristöön
- elämänskatsomuksen jäsentäminen katsomushistorian näkökulmasta; oman elämänskatsomuksen taustalla olevat satunnaiset historialliset seikat

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Opintojakso auttaa ymmärtää kulttuurien merkitystä sekä kulttuurien sisäistä monimuotoisuutta sekä näkee eri kulttuurien edustajat paitsi kulttuurinsa edustajina myös yksilöinä.

Hyvinvointiosaaminen

- Opintojakson käsittelytavat ja sisällöt tukevat kulttuurirajat ylittävää hyvää vuorovaikutusta ja sen kautta hyvinvointitaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4-10. Arvioinnissa painotetaan kykyä pohtia katsomuksellisia kysymyksiä ja kykyä perustella katsomuksellisia käsityksiä ja valintoja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa Katsomukset tutustutaan katsomukselliseen ajatteluun ja siihen vaikuttaviin tekijöihin. Katsomuksiin liittyvä oikea tieto auttaa ymmärtämään ja arvioimaan kriittisesti niiden merkitystä ja vaikutuksia.

Uskonnot ja uskonnottomuus, 2 op (ET5)

Opintojakson moduulit

- Uskonnot ja uskonnottomuus, 2 op (ET5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonnot ja uskonnottomuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kykyä lukea, tulkita ja ymmärtää erilaisia uskonollisia ja uskonottomia maailmankatsomuksia sekä kykyä verrata niiden lähtökohtia ja elämäntapaa omaan elämänkatsomukseensa*
- *tutustuu uskontojen, uskonollisuuden ja uskonottomuuden tieteelliseen tutkimukseen, määrittelyyn ja selittämiseen sekä uskontokritiikkiin*
- *hallitsee käsitteitä, tietoa ja taitoja, joiden avulla hän osaa pohtia ja analysoida maailmankatsomuksellisiin järjestelmiin, kuten sekulaariin humanismiin ja uskontoihin, liittyviä kysymyksiä sekä muodostaa niihin oman perustellun kantansa*
- *perehtyy suuriin maailmanuskontoihin ja hahmottaa niiden keskeisiä piirteitä, sisäistä monimuotoisuutta sekä vaikutusta kulttuuriin ja yhteiskuntaan*
- *perehtyy ateismin, agnostismin ja humanismin historiaan*

- ymmärtää, että uskonnot ja uskonnottomuus ovat historiallisesti rakentuneita, monimuotoisia ja muuttuvia ilmiöitä, joilla on vahva kulttuurinen ja yhteiskunnallinen merkitys.

Keskeiset sisällöt

Uskonnot ja uskonnottomuus

- keskeisiä uskonnollisten ilmiöiden ymmärtämiseen liittyviä käsitteitä, kuten myytti, pyhä, riitti, symboli ja jumala
- kristinuskon ja islamin sekä buddhalaisuuden ja hindulaisuuden historiallinen ja maantieteellinen levinneisyys, jakautuminen ja peruspiirteet; Itä-Aasian katsomusperinteiden yleiset piirteet
- ateismi, agnostismi, uskonnot ja sekulaarin humanismin maailmankatsomukselliset perusteet
- uskonnon ja uskonnottomuuden näkyminen ja vaikutus arkielämässä, politiikassa ja oikeudenkäytössä: liberaali ja fundamentalistinen uskonnollisuus, tapaususkonnollisuus, uudet uskonnolliset liikkeet, sekularisaatio ja julkisen vallan tunnustuksettomuuden periaate

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla kehitetään kykyä ymmärtää oman katsomuksensa sekä erilaisten uskontojen ja uskonnottomuuden vaikutusta vuorovaikutukseen sekä lukemaan paremmin eri uskontoihin kuuluvien ihmisten ilmaisuja oikean elämän konteksteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Arvioinnissa painotetaan kykyä pohtia ja perustella katsomuksellisia käsityksiä ja valintoja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonnot ja uskonnottomuus -opintojakso sisältää tietoa uskonnollisista ja uskonnottomista katsomuksista ja niiden vaikutuksista. Opiskelija saa valmiuksia oman katsomuksensa tarkasteluun ja katsomuksellisen ajattelunsa syventämiseen sekä katsomusdialogiin sekä kriittiseen ajatteluun.

Tulevaisuus, 2 op (ET6)

Opintojakson moduulit

- Tulevaisuus, 2 op (ET6), Valinnainen

Tavoitteet

Tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu tulevaisuuden tutkimisen keinoihin ja tehtäviin sekä ymmärtää, että vaikka tulevaisuutta on vaikea ennustaa, siihen voidaan vaikuttaa arvoilla, teoilla ja valinnoilla
- hahmottaa erilaisia suhtautumistapoja teknologian kehitykseen ja osaa arvioida, miten tekninen muutos vaikuttaa yhteiskuntaan, kulttuuriin ja ympäristöön
- omaksuu valmiuksia, niin asenteita, tietoja kuin tunnetaitojakin, kestävän tulevaisuuden rakentamiseen ja ymmärtää ilmastonmuutoksen vaikutuksia sekä sen torjumisen keinoja ja niiden esteitä
- osaa arvioida tieteellis-teknologisen vallankumouksen vaikutusta nykyaikaisiin yhteiskuntiin, maailmankatsomuksiin ja omaan elämänkatsomukseensa
- ymmärtää utopioiden ja dystopioiden merkityksen historiallisten, ajankohtaisten ja tulevaisuuden kysymysten heijastajina.

Keskeiset sisällöt

Tulevaisuus

- tulevaisuuden tutkimus, heikot ja vahvat signaalit, tulevaisuustyö; mahdollisia, todennäköisiä ja toivottavia tulevaisuuden skenaarioita
- tieteellis-teknologinen vallankumous ja teknologian kehittyminen, erityisesti digitalisaatio, koneoppiminen, tekoäly ja robotiikka, sekä niiden vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin
- tieteellis-teknologinen vallankumous ja teknologian kehittyminen, erityisesti digitalisaatio, koneoppiminen, tekoäly ja robotiikka, sekä niiden vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin
- yhteiskunnan, talouden rakenteiden ja työn muutos: esimerkiksi robotiikka, eriarvoistuminen, muutokset työn ja varallisuuden jaossa
- globaalisti vaikuttavat ekologiset muutokset: ilmastonmuutos, massasukupuutot, diversiteetin heikkeneminen, kansainvaellukset
- yksilön valinnat ja yhteistyö paremman tulevaisuuden puolesta; tekninen kehitys hyvän elämän mahdollistajana
- erilaisia fiktiivisiä tulevaisuuden kertomuksia ja niiden kritiikkejä, dystopiat ja utopiat

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso kehittää ymmärrystä ihmisoikeuksien, kestävän kehityksen sekä ympäristötietoisuuden merkityksestä osana hyvää tulevaisuutta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla hyödynnetään monitieteisiä näkökulmia tulevaisuuden ennakoimisen, suunnittelun ja siihen liittyvän toiveikkuuden tukena.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Arvioinnissa painotetaan kykyä pohtia ja perustella katsomuksellisia käsityksiä ja valintoja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tulevaisuus-opintojakso kokoaa yhteen elämänkatsomustiedon näkökulmat kestävän tulevaisuuden ennakoinniseksi ja erilaisten tulevaisuutta koskevien skenaarioiden ymmärtämiseksi. Tulevaisuuteen voi valmistautua ja siihen voi vaikuttaa omien arvojensa mukaisesti.

7.15. Terveystieto (TE)

Oppiaineen tehtävä

Terveystieto on monitieteinen oppiaine, jonka tehtävänä on opiskelijan terveystietosaamisen kehittäminen. Terveystietosaaminen ilmenee asiatietojen ja käsitteiden hallintana, terveyteen liittyvinä taitoina, kykyinä itsenäiseen kriittiseen ajatteluun, itsetuntemuksen syventymisenä sekä eettisenä vastuullisuutena. Se mahdollistaa terveyden laaja-alaisuuden hahmottamisen sekä antaa valmiuksia tunnistaa ja muokata tekijöitä, jotka mahdollistavat opiskelijan oman ja muiden ihmisten terveyden sekä ympäristön terveellisyyden arvostamisen, edistämisen ja ylläpitämisen. Terveystietä ymmärretään fyysisenä, psyykkisenä ja sosiaalisena hyvinvointina sekä toimintakykyinä. Oppiaineen arvopohja rakentuu elämän kunnioittamisen, ihmisoikeuksien mukaisen arvokkaan elämän, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, vastuullisuuden ja aktiivisen kansalaisuuden perustalle.

Opetuksessa haastetaan tarkastelemaan terveyttä, turvallisuutta, terveyden edistämistä ja sairauksien ehkäisyä sekä näihin liittyviä ilmiöitä moniulotteisina kokonaisuuksina yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan sekä globaalin maailman näkökulmasta. Olennaista on ohjata opiskelijaa ymmärtämään terveyttä voimavarana, jonka pohjalta monet muut arkielämän toiminnot rakentuvat. Opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan valmiuksia yksilölliseen ja yhteisölliseen tiedon hankintaan, rakentamiseen ja käyttämiseen sekä taitoa arvioida kriittisesti terveyteen liittyvää tietoa ja viestintää. Oppiaineen tehtävänä on myös kehittää opiskelijan valmiuksia omien terveyteen liittyvien valintojen ja tottumusten taustalla vaikuttavien tekijöiden analysointiin ja seurausten arviointiin sekä itselle sopivien oppimisen tapojen tunnistamiseen. Opetuksessa kehitetään opiskelijan kykyä tarkastella monipuolisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä eettisiä ja oikeudellisia kysymyksiä. Lisäksi terveyden osalta edistetään valmiuksia tarkoituksenmukaisten ja perusteltujen valintojen tekemiseen sekä omien voimavarojen ja kestävän tulevaisuuden rakentamiseen.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alainen osaaminen toteutuu terveystiedon opetuksessa monipuolisesti ja auttaa siten osaltaan opiskelijaa kehittymään tasapainoiseksi ja sivistyneeksi ihmiseksi.

*Terveystiedon opetus tuottaa **hyvinvointiosaamista** kehittämällä ymmärrystä keskeisistä hyvinvointiin liittyvistä yksilöllisistä, yhteisöllisistä ja yhteiskunnallisista edellytyksistä sekä lisäämällä valmiuksia oman ja muiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Terveystiedossa kehitetään opiskelijan itsetuntemusta, mikä auttaa tunnistamaan omia vahvuuksia ja rakentamaan identiteettiä.*

***Vuorovaikutusosaaminen** kehittyy terveystiedossa sekä oppiaineen sisältöjen että käytettävien opetusmenetelmien avulla. Opetuksessa käsitellään mielen hyvinvointiin liittyviä tekijöitä, kuten tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Yhteisöllinen tiedonrakentaminen edistää sosiaalisia taitoja ja kykyä yhteistyöhön.*

*Eri tieteenaloihin perustuvana oppiaineena terveystiedolle on luontevaa kehittää **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Terveystiedossa opiskelija ohjataan yhdistelemään eri tieteenalojen tuottamaa tietoa ja muodostamaan näin itselle uutta tietoa. Oppiaine sisältää tavoitteita, jotka ohjaavat tiedon soveltamiseen ja kriittiseen tulkintaan. Terveystiedon tavoitteet tukevat*

myös oppimisen säätelyä ohjaamalla opiskelijaa löytämään itselle sopivia oppimisen tapoja ja pohtimaan oppiaineen aihepiirien merkitystä itselle.

Oppiaineen tavoitteet ja arvoperusta ohjaavat opiskelijaa pohtimaan esimerkiksi turvallisen ympäristön edellytyksiä, terveyden eriarvoisuutta sekä elintapavalintojen seurauksia. Näiden aihepiirien tarkastelu tuottaa aineksia turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestäväns tulevaisuuden hahmottamiseen ja kehittävät siten **yhteiskunnallista osaamista**.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen näkyy terveystiedon opetuksessa erilaisten ympäristöjen terveysvaikutuksiin liittyvien omien kulutustottumusten analysointina ja seurausten arviointina sekä eettisten kysymysten ratkomisena.

Terveystiedossa etsitään selityksiä erilaisten terveyskulttuurien ilmiöiden syntymiselle ja arvioidaan niiden merkitystä. Lisäksi tarkastellaan globaaleja terveyskysymyksiä ja niihin vaikuttamista. Tällaisten aihepiirien käsittely vahvistaa osaltaan **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Terveystiedon opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- pystyy luomaan kokonaiskuvaan terveydestä ja sen yksilöllisistä, yhteisöllisistä, yhteiskunnallisista ja globaaleista edellytyksistä, pystyy tekemään perusteltuja ehdotuksia siitä, miten omaa, muiden ihmisten sekä ympäristön terveyttä ja turvallisuutta voidaan ylläpitää tai edistää, sekä osaa käyttää terveystiedon käsitteitä asianmukaisesti
- osaa hakea tietoa eri lähteistä, soveltaa ja analysoida terveyteen liittyvää tietoa sekä arvioida tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä, ymmärtää tieteellisen tiedon ja arkitiedon eron terveyden ja sairauksien riskien, syiden, vaikutusmekanismien ja seurausten selittämisessä sekä osaa perustella näkemyksiään tutkimustiedon avulla
- osaa analysoida ja arvioida omien tarpeiden, käsitysten, kokemusten, asenteiden ja arvojen ohjaavaa vaikutusta terveyteen liittyvissä valinnoissa sekä omien elintapojen ja kulutustottumusten vaikutuksia terveyteen ja ympäristöön
- osaa analysoida terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä sekä kestäväns kehityksen edellytyksiä ja vaikutuksia terveyteen
- osaa valita itselle sopivia ja tilanteen kannalta tarkoituksenmukaisia oppimisen tapoja sekä osaa asettaa tavoitteita omalle oppimiselleen ja pystyy arvioimaan niiden saavuttamista realistisesti.

Osaamisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppimista sekä antaa opiskelijalle tietoa hänen edistymisestään ja oppimistuloksistaan. Arviointi perustuu oppiaineen tavoitteista johdettuihin kriteereihin, ja se koostuu monipuolisesta oppimisprosessin aikaisesta ja osaamisen summatiivisesta arvioinnista sisältäen myös itse- ja vertaisarviointia. Kriteerien avaaminen opiskelijoille opintojakson alussa sekä opintojakson aikana suoritettu arviointi ja palaute auttavat opiskelijaa suuntaamaan oppimistaan.

Arviointi kohdistuu oppimäärän asiantietojen hallintaan ja käsitteiden täsmälliseen käyttöön, opiskelijan tiedonhankintataitoihin sekä kykyyn soveltaa, analysoida, arvioida ja yhdistellä terveyttä ja sairauksia koskevaa tietoa sekä rakentaa sille perusteluita. Arvioinnissa otetaan huomioon myös opiskelijan kyky tarkastella monipuolisesti terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä. Lisäksi arvioinnissa huomioidaan opiskelijan kyky asettaa oppimistavoitteita ja arvioida niiden saavuttamista. Arviointi ei saa kohdistua opiskelijan arvoihin, asenteisiin, terveyskäyttäytymiseen tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin sinänsä, vaan arviointi keskittyy opiskelijan valmiuksiin analysoida, arvioida sekä perustella näkemyksiään ja erilaisia terveystottumuksia.

Opintojaksot

Terveys voimavarana, 2 op (TE1)

Opintojakson moduulit

- Terveys voimavarana, 2 op (TE1), Pakollinen

Tavoitteet

Terveys voimavarana

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy kuvailemaan ja jäsentelemään keskeisiä ihmisen voimavaroja ja terveyttä määrittäviä tekijöitä sekä analysoimaan niiden yhteyksiä ja vaikutusmekanismeja terveyteen*
- *osaa selittää erilaisten terveyskulttuurien ilmiöiden muodostumista ja arvioida niiden merkitystä terveydelle sekä soveltaa keskeisiä sosiaalipsykologisia malleja ja teorioita elintapojen omaksumisen selittämisessä*
- *tunnistaa omiin elintapoihinsa vaikuttavia tekijöitä ja pystyy arvioimaan elintapavalintojen merkitystä omalle ja lähiympäristön terveydelle sekä antamaan perusteltuja ehdotuksia siitä, miten terveyttä edistäviä elintapoja voidaan ylläpitää ja vaarantavia ehkäistä.*

Keskeiset sisällöt

Terveys voimavarana

Terveyden kokonaisvaltaisuus

- *terveyttä määrittävät keskeiset tekijät ja niiden vaikutusmekanismit*
- *terveyttä ja elintapoja selittävät keskeiset sosiaalipsykologiset teorat ja mallit: suunnitellun käyttäytymisen teoria, sosiaalis-kognitiivinen teoria, terveystuskomusmalli, muutosvaihemalli*
- *terveyskulttuurisia ilmiöitä: terveyden arvostamisen ja käyttäytymisen välinen ristiriita, medikalisaatio ja terveyteen sairastuminen, elintapoihin puuttuminen, uskomus- eli vaihtoehtohoidot*

Kehon ja mielen hyvinvoinnin keskeiset perusteet

- *terveyttä edistävä ravinto, liikunta, lepo, uni sekä painonhallinta*
- *seksuaalisuus, seksuaaliterveys, seksuaalioikeudet*
- *mielenterveyttä suojaavat yksilölliset, yhteisölliset ja yhteiskunnalliset tekijät, stressi ja kriisit mielenterveyttä kuormittavina tekijöinä, keinoja kuormituksen hallintaan*
- *opiskeluhyvinvointi*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa käsitellään terveyden kokonaisvaltaisuutta eli hyvinvointiosaamista yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista. Opiskelija peilaa omaa terveyskäyttäytymistään erilaisiin suosituksiin ja saa valmiuksia hyvinvoinnin edistämiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Tunne- ja vuorovaikutustaitoja käsitellään etenkin mielen hyvinvoinnin kokonaisuudessa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa pureudutaan eettisen pohdinnan perusteisiin. Terveystiedon sisältöihin liittyy paljon eettisiä kysymyksiä ja opintojakso tarjoaa hyvän pohjan myös kriittisen medialukutaidon kehittämiseen ja huuhaatiedon erottamiseen faktatiedosta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla luodaan kokonaiskuvaa ihmisen voimavaroista, terveyden edistämisestä ja terveyttä määrittävistä tekijöistä sekä syvennetään ja laajennetaan ymmärrystä elintapojen merkityksestä terveydelle. Opiskelijaa kannustetaan arvioimaan terveyden edellytysten toteutumista omassa elämässään, perheessään ja lähiyhteisössään. Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin terveyskulttuurin ilmiöihin.

Terveys ja ympäristö, 2 op (TE2)

Opintojakson moduulit

- Terveys ja ympäristö, 2 op (TE2), Valinnainen

Tavoitteet

Terveys ja ympäristö

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tietää tutkimustiedon hankkimisen periaatteista ja tutkimusprosessin vaiheista sekä osaa soveltaa näitä tietoja ja kuvata perustellen, miten terveyteen, terveyskäyttäytymiseen ja toimintakykyyn liittyvistä aiheista voidaan saada luotettavaa ja monipuolista tutkimustietoa*
- *osaa hakea tietoa ja pystyy vertailemaan eri lähteiden luotettavuutta*
- *osaa kuvata terveysviestinnän muotoja ja vaikutuskeinoja sekä analysoida terveysviestinnän merkitystä ihmisten terveystietoisuudelle ja terveydelle*
- *osaa esitellä ja analysoida fyysisen ja psykososiaalisen ympäristön yhteyksiä ja vaikutuksia terveydelle sekä arvioida omien elintapojen ja kulutustottumusten merkitystä ympäristön terveydelle ja terveellisyydelle*
- *osaa eritellä riippuvuuden muotoja ja niiden syntyyn vaikuttavia tekijöitä sekä analysoida riippuvuuksiin liittyviä terveys- ja muita haittoja.*

Keskeiset sisällöt

Terveys ja ympäristö

Terveyteen liittyvän tiedon hankinta, arviointi ja tulkinta

- *tieteellinen tieto ja arkitieto, ajattelun vinoumia, tutkimusprosessin vaiheet, tutkimustiedon luotettavuuden arviointi*

- *terveysviestinnän muotoja ja vaikutuskeinoja, terveysviestinnän merkityksen ja luotettavuuden arviointi*

Ympäristön terveellisyys ja turvallisuus

- *rakennetun ympäristön, luonnonympäristön ja psykososiaalisen ympäristön yhteyksiä ja vaikutuksia terveyteen*
- *kestävä kehitys ja terveys*
- *ympäristöjen turvallisuus ja väkivallan ehkäisy*
- *työhyvinvointi*

Mielihyvä ja riippuvuus

- *riippuvuuteen vaikuttavat biologiset, psyykkiset ja sosiaaliset mekanismit*
- *keskeiset aine- ja toiminnalliset riippuvuudet, riippuvuuksien syitä ja ehkäisykeinoja, riippuvuuksien aiheuttamia haittoja*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla kehitetään ymmärrystä keskeisistä hyvinvointiin liittyvistä yksilöllisistä, yhteisöllisistä ja yhteiskunnallisista edellytyksistä sekä lisäämällä valmiuksia oman ja muiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Sisällönhallinnan ohessa kehitetään opiskelijan itsetuntemusta, mikä auttaa tunnistamaan omia vahvuuksia ja rakentamaan identiteettiä

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla perehdytään erilaisten ympäristöjen terveysvaikutuksiin, analysoidaan omia kulutustottumuksia ja arvioidaan niiden seurauksia ympäristön ja kestävästä kehityksestä näkökulmista. Opiskelija harjaantuu myös eettisten kysymysten pohdintaan aiheiden käsittelyn yhteydessä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjaantuu yhdistelemään eri tieteenalojen tuottamaa tietoa, arvioimaan ja analysoimaan sen paikkaansapitävyyttä (kriittinen lukutaito ja tulkinta)

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formativista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan tieteellisen tutkimusprosessiin perusasioihin ja tutustutaan terveysviestinnän eri muotoihin sekä sen luotettavuuden arviointiin. Keskeisinä sisältöaiheina käsitellään ympäristön terveyttä sekä yleisimpiä addiktioita laajalti eri näkökulmista.

Terveys ja yhteiskunta, 2 op (TE3)

Opintojakson moduulit

- **Terveys ja yhteiskunta, 2 op (TE3), Valinnainen**

Tavoitteet

Terveys ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa kuvata ja analysoida yhteiskunnallisten olosuhteiden, sosiaali- ja terveystalouden ja muun yhteiskuntapolitiikan, tieteen sekä teknologian muutosta, kehitystä ja yhteyksiä väestön terveyteen*
- *pystyy erittelemään keskeisten tarttumattomien ja tartuntatautien riskitekijöitä, esittämään perusteltuja ratkaisuja näiden ehkäisemiseksi sekä arvioimaan sairauksien ja tautien merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle sekä elintapojen vaikutuksia tarttumattomien ja tartuntatautien näkökulmasta*
- *osaa esitellä perustellen, mihin sosiaali- tai terveyspalveluihin yksilö voi hakeutua erilaisissa tilanteissa, arvioida kriittisesti palvelujen järjestämistä ja tuottamista sekä arvioida sosiaali- ja terveyspalvelujen, itsehoitoon ja omahoitoon merkitystä terveydelle*
- *osaa analysoida terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä, kuvata ja arvioida terveyteen ja terveyden eriarvoisuuteen vaikuttavia tekijöitä Suomessa ja globaalisti sekä analysoida terveyserojen kaventamiseen vaikuttavia tekijöitä.*

Keskeiset sisällöt

Terveys ja yhteiskunta

Terveyden edistäminen ja sairauksien ehkäisy eri aikakausina

- *terveyskäsityksiä ja sairauksien selitysmalleja*
- *keskeisiä väestöjen terveyteen vaikuttaneita yhteiskunnallisia, tieteeseen ja teknologiaan liittyviä tekijöitä*
- *tulevaisuuden terveyshaasteita ja mahdollisuuksia*

Sairaudet ja hoito

- *epidemiologinen siirtymä, keskeiset tarttumattomat ja tartuntataudit*
- *sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen, tuottaminen ja käyttäminen*
- *itsehoito ja omahoito*

Eettiset kysymykset

- *eettisen analysoinnin näkökulmia: hyveet, seuraukset, oikeudet, velvollisuudet, motiivit, arvot ja normit*
- *keskeisiä terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä ja oikeudellisia kysymyksiä kuten hedelmöityshoidot, abortti, elintapoihin liittyvä vapaus ja vastuu, seulonnat, geeniteknologia, eutanasia*
- *terveydenhuollon eettiset periaatteet, potilaan oikeudet, priorisointi*
- *terveys ja terveyden eriarvoisuus Suomessa ja globaalisti sekä niihin vaikuttaminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Yhteiskunnallinen osaaminen**

Opintojaksolla lisätään ymmärrystä terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Opiskelija pohtii turvallisen ympäristön edellytyksiä, terveyden eriarvoisuutta sekä elintapavalintojen seurauksia ja näihin osa-alueisiin vaikuttamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla käsitellään laajalti erilaisia elämään ja terveyteen liittyviä eettisiä kysymyksiä, potilaan oikeuksia ja terveyden eriarvoisuutta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tunnistaa keskeisimpiä eri aikakausilla väestön terveyteen vaikuttaneita yhteiskunnallisia ja tieteeseen sekä teknologiaan liittyviä tekijöitä sekä pohtii tulevaisuuden terveyshaasteita ja mahdollisuuksia

Monitieteinen ja luova osaaminen

Eri tieteenaloihin perustuva oppiaine ohjaa opiskelijaa yhdistelemään tietoa ja muodotamaan itselle uutta, laajempaa tietoa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson keskeisiä teemoja ovat terveyden eriarvoisuus, sairauksien selitysmallit eri aikoina, eettinen pohdinta terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä sekä tulevaisuuden terveyshaasteet ja mahdollisuudet

Terveystiedon abikertaus, 2 op (TE4)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Kerrata ja syventää terveystiedon osaamista kirjoituksia silmällä pitäen.
- Varmistaa riittävät tietotekniset taidot abittikokeen suorittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- pakollisten ja valtakunnallisten syventävien moduulien keskeisten aihepiirien kertaaminen

- vanhoihin ylioppilastehtäviin ja erilaisiin kysymystyyppeihin tutustuminen ja vastaamisen harjoittelu
- sähköisen koejärjestelmän hallinta ja siinä käytettävien apuohjelmien käytön kertaaminen
- liitetään eri opintojaksoilla käsitellyt aiheet osaksi laajaa kokonaisuutta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla yhdistellään ero tieteenalojen tuottamaa tietoa, opetellaan soveltamaan tietoa ja arvioimaan sitä kriittisesti.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla kerrataan eettisen pohdinnan perusteet, ratkotaan eettisiä kysymyksiä ja arvioidaan tekojen ja toimintamallien seurauksia keskeisissä terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H = hylätty.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla kerrataan ja syvennetään terveystiedon oppimäärän keskeisiä aihepiirejä. Lisäksi nivelletään terveystiedon eri moduuleiden aihepiirejä kokonaisuuksiksi. Harjoitellaan esseevastausten ja soveltavien aineistopohjaisten tehtävien tekemistä. Tulkitaan ja tehdään erilaisia kaavioita, diagrammeja ja tilastollista aineistoa ja valmistaudutaan näin terveystiedon reaalikokeeseen. Abikertauksessa pyritään myös perehdyttämään opiskelijaa erilaisiin opiskelumenetelmiin, jotka helpottavat laajan poikkitieteellisen tietoaineksen omaksumista.

7.16. Liikunta (LI)

Oppiaineen tehtävä

Liikunnan opetuksen tehtävänä on tukea opiskelijan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista. Liikunnassa opetetaan taitoja ja tietoja, joiden avulla opiskelija pystyy arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyään. Opetuksen tavoitteena on ohjata opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta fyysisestä aktiivisuudestaan sekä toiminta- ja opiskelukyvystään. Opetuksessa korostetaan kokonaisvaltaista hyvinvointia edistävän liikunnan merkitystä osana aktiivista elämäntapaa. Opiskelija rakentaa myönteistä kehosuhdetta ja minäkuvaa liikunnan avulla. Liikunnassa opiskelija kokee iloa, onnistumista ja liikunnallista pätevyyttä sekä oppii keinoja oman jaksamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Lukion liikunnassa edistetään kaikkien opiskelijoiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla monipuolisesti ja turvallisesti ottaen huomioon eri opiskeluympäristöjen ja vuodenaikojen tarjoamat mahdollisuudet. Opetuksessa käytetään erilaisia työtapoja ja menetelmiä, osallistetaan opiskelijoita toiminnan suunnitteluun ja arviointiin sekä ohjataan heitä ottamaan vastuuta omasta ja ryhmän toiminnasta ja turvallisuudesta.

Opetusryhmiä muodostettaessa otetaan huomioon opiskelijan oikeus fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen. Oppimista tuetaan opetusta eriyttämällä ottaen huomioon opiskelijoiden yksilölliset lähtökohdat ja kehitystarpeet (lukiolaki 714/2018, 28 ja 29 §).

Laaja-alainen osaaminen

Liikunnan opetus vahvistaa opiskelijan motivaatiota, itseluottamusta ja pätevyyttä fyysiseen aktiivisuuteen sekä ymmärrystä elämänmittaisen liikunta-aktiivisuuden merkityksestä.

Liikunta tukee opiskelijan pitkäjänteisyyttä, sinnikkyyttä ja jaksamista vahvistaen **hyvinvointiosaamista** sekä laajemmin terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Liikunnassa toimintakyvyllä tarkoitetaan fyysisiä, sosiaalisia ja psyykkisiä edellytyksiä selvitä erilaisista arkielämään kuuluvista toiminnoista. Liikunnassa opetellaan pitämään huolta omasta toimintakyvystä sekä opitaan ymmärtämään, miten toimintakyky vaikuttaa omaan fyysiseen ja kognitiiviseen suorituskykyyn sekä hyvinvointiin.

Vuorovaikutusosaaminen kehittyy liikunnan opetuksen monipuolisten työtapojen ja menetelmien avulla. Vuorovaikutusosaamisen näkökulmasta on oleellista, että opiskelijan myönteistä minäkuva vahvistetaan niin, että hän oppii arvostamaan itseään. Hyvä vuorovaikutus edellyttää itsesäätelyn taitoja, kuten omien tunteiden tunnistamista, ymmärtämistä ja ilmaisun säätelystä. Näin liikunta oppiaineena edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä turvallisuutta kouluyhteisössä laajemminkin.

Lukion liikunta on monitieteinen oppiaine, joka tarjoaa mahdollisuuksia eri tieteenalojen ja oppiaineiden, esimerkiksi terveystiedon, biologian, fysiikan ja musiikin, ymmärtämiseen. **Monitieteinen ja luova osaaminen** kehittyy liikunnan oppimistilanteissa, jotka ovat luonteeltaan ongelmanratkaisutilanteita. Liikunta kehittää aivoja ja niiden hyvinvointia monipuolisesti tukien yleistä opiskeluvireyttä ja oppimisedellytyksiä.

Opiskelijan hyvä toimintakyky vahvistaa niin opiskelu- kuin työelämävalmiuksia. **Yhteiskunnallista osaamista** vahvistetaan liikunnassa opettamalla opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta ja yhteisestä toiminnasta ja sen turvallisuudesta sekä auttamalla ja avustamalla muita liikuntatunneilla. Parhaansa yrittäminen, ponnistelu ja pitkäjänteinen toiminta tavoitteiden saavuttamiseksi ovat niin liikunnan opiskelun kuin opiskelu- ja työelämänkin arkista ydintä. Liikunnassa opiskelijat kokevat yhteisöllisyyttä yhdessä tekemisen, keskinäisen kannustamisen, osallisuuden ja yhteiseen päämäärään pyrkimisen kautta.

Itsensä pitkäjänteinen kehittäminen, oman lihasvoiman käyttö sekä toisia kunnioittava toiminta ilmenevät **eettisyytenä ja ympäristöosaamisena**, joka toteutuu liikunnassa toimintana yhteiseksi hyväksi. Liikunnassa tuetaan opiskelijan myönteisiä sosiaalisia arvoja ja niiden mukaista toimintaa, kuten rehellisyyttä, vastuullisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Opiskelija oppii tunnistamaan ympäristöä säästäviä ja kuormittavia liikuntamuotoja oppien esimerkiksi luontoliikunnassa eettisesti kestävään liikuntakulutukseen.

Liikunnan opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan hyvinvointi- ja liikuntateknologiaa sekä opitaan tiedon kriittistä tulkintaa ja turvallista toimintaa mediassa, kuten paikkatietojen julkaisuja ja suoritusten kuvaamista. Liikunta globaalina, yhteisenä ja kehollisena, kielenä yhdistää erilaiset ihmiset ja kulttuurit vahvistaen opiskelijoiden **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Liikunnan opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- oppii soveltamaan liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa (kuten sisällä, ulkona ja vedessä)
- oppii arvioimaan fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus) sekä saadun tiedon pohjalta harjoittamaan niitä
- osaa tehdä perusteltuja valintoja fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn kehittämiseksi sekä fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi
- kehittää taitoa itsearviointiin (tavoitteenasettelu, suunnitelma ja toteutus tavoitteiden suuntaisesti sekä edistymisen arviointi)
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti
- toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, oppii auttamaan ja avustamaan muita liikuntatunneilla, tukee yhteisöllisyyttä kannustamalla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia.

Osaamisen arviointi

Liikunnassa arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä. Liikunnan arviointi perustuu opintojaksoissa määriteltyihin fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin. Arviointi koostuu oppimista ja työskentelyä edistävästä palautteesta sekä tavoitteiden toteutumista kuvaavasta arvioinnista. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, ja siinä käytetään monipuolisesti opettaja-, vertais- ja itsearviointien eri muotoja. Arviointi ei kohdistu opiskelijan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Opiskelijan terveydentila ja erityistarpeet tulee ottaa huomioon liikunnan arvioinnissa siten, että opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa parasta mahdollista osaamistaan tarvittaessa vaihtoehtoisin tavoin ja erityisjärjestelyin (lukiolaki 714/2018, 28 ja 29 §).

Opintojaksot

Oppiva liikkuja, 2 op (L1)

Opintojakson moduulit

- Oppiva liikkuja, 2 op (L1), Pakollinen

Tavoitteet

Oppiva liikkuja

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa (kuten sisällä, ulkona ja vedessä)
- osaa toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

Keskeiset sisällöt

Oppiva liikkuja

- liikuntataitojen soveltaminen erilaisissa opetusryhmän yhteisissä liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa opiskeluympäristön mahdollisuuksia (kesä-, talvi-, luonto- ja vesiliikunta) sekä sisä- ja ulkoliikuntaa monipuolisesti toteuttaen
- opetusryhmän yhteistyötaitoja ja yhteishenkeä kehittävät liikuntatehtävät ja -leikit sekä pelit

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee opiskelijan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä harjoittamalla fyysisiä kunto-ominaisuuksia, tarjoamalla pätevyyden kokemuksia erilaisilla liikuntamuodoilla ja korostamalla yhteisöllisyyttä mm. erilaisin pelimuodoin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso harjoittaa opiskelijan sosiaalisia- ja tunnetaitoja. Yhdessä tekemisen kautta tutustutaan uusiin opiskelukavereihin ja erilaisten pelien kautta harjoitellaan omien tunteiden säätelyä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan ja tutustutaan monipuolisesti eri liikuntamuotoihin huomioiden paikalliset olosuhteet. Työmuodoissa korostuu yhdessä tekeminen ja toisten huomioonottaminen.

Aktiivinen elämä, 2 op (LI2)

Opintojakson moduulit

- Aktiivinen elämä, 2 op (LI2), Pakollinen

Tavoitteet

Aktiivinen elämä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- arvioi fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus) sekä asettaa kehittämistavoitteita saadun tiedon pohjalta
- osaa tehdä oman toimintakyvyn ja ympäristön kannalta perusteltuja valintoja fyysisen toimintakyvyn kehittämiseksi ja fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi
- toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittämällä itseään pitkäjänteisesti.

Keskeiset sisällöt

Aktiivinen elämä

- fyysisten ominaisuuksien (voima, nopeus, kestävyys ja liikkuvuus) itsearviointi, ylläpito ja kehittäminen monipuolisesti liikkuen
- liikkuvuus ja kehonhuolto
- ergonomia liike- ja suoritustekniikoissa
- yhteistyötaitoja sekä yhteishenkeä kehittävät liikunnalliset pari- ja ryhmätehtävät

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla tuetaan opiskelijan ymmärrystä liikunnan kokonaisvaltaisesta merkityksestä hyvinvoinnille. Liikunta edistää esimerkiksi opiskeluvireyttä ja aivotointia.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla korostetaan liikunnan merkitystä opiskelu- ja työelämässä. Fyysisen kunnon ylläpito vaatii jatkuvaa ja pitkäjänteistä toimintaa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla opitaan ymmärtämään omaa toimintakykyä ja omaa toimintaa peilataan esimerkiksi terveystietämyksiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa keskitytään eri liikuntamuotojen avulla monipuolisesti kunto-ominaisuuksiin ja niiden kehittämiseen, ergonomisiin työtapoihin sekä kehonhuoltoon.

Uudet mahdollisuudet, 2 op (LI3)

Opintojakson moduulit

- Uudet mahdollisuudet, 2 op (LI3), Valinnainen

Tavoitteet

Uudet mahdollisuudet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjoittaa ja soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja monipuolisesti ja uusin tavoin
- harjaantuu kehon hallinnassa
- tunnistaa tunteitaan, toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittaen sekä tukee yhteisöllisyyttä toisia auttaen ja kannustaen
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

Keskeiset sisällöt

Uudet mahdollisuudet

- uusiin liikuntamuotoihin ja -lajeihin tutustuminen
- liikuntataitojen ja fyysisten ominaisuuksien monipuolinen ylläpito ja kehittäminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Itsensä pitkäjänteinen kehittäminen, oman lihasvoiman käyttö sekä toisia kunnioittava toiminta ilmenevät **eettisyytenä ja ympäristöosaamisena**, joka toteutuu liikunnassa toimintana yhteiseksi hyväksi.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja liikunnan kautta. Painopiste on yhteisessä tekemisessä. Opiskelija sekä saa että antaa kannustavaa ja rakentavaa palautetta ryhmässä

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan, ryhmäydytään ja luodaan edellytykset turvalliseen ja kannustavaan ryhmätyöskentelyyn. Turvallinen ilmapiiri ja vertaispalaute edesauttaa opiskelijaa tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja tukee opiskelijan sosiaalista hyvinvointia lukiossa. Itsestä ja muista huolehtiminen sekä vastuu yhteisessä toiminnassa lisäävät ymmärtämystä toisen ajatuksista ja tunteista ja kasvattavat opiskelijan tunnetaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan monipuolisesti erilaisiin uusiin ja vanhoihin liikuntalajeihin ja kannustetaan opiskelijaa kokeilemaan rohkeasti vieraampiakin lajeja.

Yhdessä liikkuen, 2 op (LI4)

Opintojakson moduulit

- Yhdessä liikkuen, 2 op (LI4), Valinnainen

Tavoitteet

Yhdessä liikkuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *toimii yhdessä asetetun liikunnallisen tavoitteen saavuttamiseksi*
- *toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia*
- *yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.*

Keskeiset sisällöt

Yhdessä liikkuen

- *yhdessä toteutettava liikunta, kuten vanhojenpäivän tanssit, luontoliikunta tai muut projektiluonteiset kokonaisuudet.*

Paikallinen lisäys

- Wanhojen tanssit

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vuorovaikutustaidot ja myönteinen minäkuva vahvistuvat yhteistyössä erilaisten oppijoiden kanssa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijat kokevat yhteisöllisyyttä yhdessä tekemisen, keskinäisen kannustamisen, osallisuuden ja yhteiseen päämäärään pyrkimisen kautta.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan, ryhmäydytään ja luodaan edellytykset turvalliseen ja kannustavaan ryhmätyöskentelyyn. Turvallinen ilmapiiri ja vertaispalautte edesauttaa opiskelijaa tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja tukee opiskelijan sosiaalista hyvinvointia lukiossa. Itsestä ja muista huolehtiminen sekä vastuu yhteisessä toiminnassa lisäävät ymmärtämystä toisen ajatuksista ja tunteista ja kasvattavat opiskelijan tunnetaitoja

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu sekä kotimaiseen että ulkomaiden tanssiperinteeseen juhlatanssien kautta. Tanssi globaalina, yhteisenä ja kehollisena kielenä yhdistää erilaiset ihmiset ja kulttuurit vahvistaen opiskelijoiden globaali- ja kulttuuriosaamista

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan juhlatansseja eri aikakausilta ja järjestetään tanssiesityksiä eri tahoille. Jakso huipentuu tanssiesitykseen kutsuvieraille.

Virkistystä liikunnasta, 2 op (LI5)

Opintojakson moduulit

- Virkistystä liikunnasta, 2 op (LI5), Valinnainen

Tavoitteet

Virkistystä liikunnasta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *arvioi omaa jaksamistaan ja vireyttään sekä osaa tehdä perusteltuja liikunnallisia valintoja toiminta- ja opiskelukyvyn lisäämiseksi*
- *ymmärtää, miten liikunnan avulla voidaan edistää jaksamista ja opiskeluvireyttä*
- *osallistuu toimintaan asiallisesti, aktiivisesti ja yhteisöllisyyttä edistäen.*

Keskeiset sisällöt

Virkistystä liikunnasta

- *virkistystä lisäävät liikuntamuodot*
- *rentoutus ja kehonhuolto*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Liikunta kehittää aivoja ja niiden hyvinvointia monipuolisesti tukien yleistä opiskeluvireyttä ja oppimisedellytyksiä.

Hyvinvointiosaaminen

Liikunnassa opetellaan pitämään huolta omasta toimintakyvystä sekä opitaan ymmärtämään, miten toimintakyky vaikuttaa omaan fyysiseen ja kognitiiviseen suoriutuskykyyn sekä hyvinvointiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson sisällöissä korostuu virkistys, rentoutus ja kehonhuolto. Mahdollisuuksien mukaan tehdään yhteistyötä eri toimialojen kanssa (esim. vanhusten ulkoiluttaminen).

Liikunnanohjaus, 2 op (LI6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Päättävöitteena on yhteisöllisyys ja ryhmässä toimiminen
- Opiskelija tutustuu liikunta-alojen pääsykoevaatimuksiin ja eri koulutusalojen sisältöihin
- Opiskelija kasvattaa itsetuntemustaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- Opiskelija oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia opetustuokioita pienryhmässä
- Omien lajitaitojen harjaannuttaminen
- Opiskelija kokeilee rohkeasti eri toimintamalleja ja jakaa omaa osaamistaan myös muulle ryhmälle
- Opiskelija perehtyy liikunnanohjaustuokioihin liittyviin ikäkausi- ja turvallisuustekijöihin ja huomioi ne omassa suunnitelmassaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ryhmän käsittely, motivointi ja hallinta
- Pienimuotoisten liikuntatuokioiden suunnittelu ja toteutus erilaisille ryhmille
- Liikunta-ala työllistäjänä
- Korkakoulu-yhteistyö: Jyväskylän Yliopiston ja Jamkin avoimien ovien päivä (kaikki koulutusalat)
- Korkeakouluyhteistyö: Opiskelu Liikuntatieteellisessä; osallistuminen yliopiston liikuntatunnille ja luennolle avoimien ovien yhteydessä
- Opintojaksoon sisältyy vaihtoehtona maksullinen vierailu Jyväskylän Yliopiston ja JAMK:n avoimien ovien päivään tai em. vierailun aihepiiriin liittyvän kirjallisen tuotoksen laatiminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkakuluista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteisen projektin suunnittelu ja toteuttaminen sekä eri-ikäisten kohderyhmien kanssa toimiminen kehittää vuorovaikutustaitoja. Opintojakson työtavoissa korostuu turvallinen ja hyväksyvä vuorovaikutus opiskelijoiden välillä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa toteutettava musiikkiliikunta ja luova liikunta antaa mahdollisuuden itseilmaisuun ja rohkaisee opiskelijaa kokeilemaan erilaisia liikuntatapoja. Eri-ikäisten ja tasoisten harjoitusryhmien hallinta luo tilanteita, joissa opiskelija joutuu toimimaan luovasti tilanteen ratkaisemiseksi.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija ottaa vastuuta yhteisen projektin suunnittelusta ja toteuttamisesta eri kohderyhmien liikuntatuokioiden toteutuksessa. Opiskelija tutustuu opintojaksolla liikunta-alan tarjoamiin jatkokoulutusmahdollisuuksiin ja työllistymisnäkyymiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso sopii erinomaisesti kaikille, mutta erityisesti niille, jotka miettivät jatko-opintoja liikunta-alalle tai ohjaamisen ja vuorovaikuttamisen aloille (esimerkiksi sosiaali- ja kasvatusalat, nuorisotyö ja turvallisuusala). Opintojaksolla käydään tutustumassa eri alojen koulutustarjontaan Jyväskylän Yliopiston ja JAMKin avointen ovien päivänä ja osallistutaan myös yliopistoliikunnan tunnille. Opintojaksolla harjoitellaan pienryhmissä liikunnan ohjaamista eri kohderyhmille (päiväkotikäiset, alakoululaiset, oma liikuntaryhmä) ja myös omia lajitaitoja aiempien vuosien tai saadun pääsykoeinfon perusteella, mutta pääpaino on liikuntatuokioiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Opintojaksoon sisältyy vaihtoehtona maksullinen vierailu Jyväskylän Yliopiston ja JAMK:n avoimien ovien päivään tai em. vierailun aihepiiriin liittyvän kirjallisen tuotoksen laatiminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkakuluista.

Laskettelu- ja lautailu, 2 op (LI7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Vuorovaikutustaidot ja vastuuotto yhteisen tekemisen suunnittelussa ja toteutuksessa
- Tutustuminen talviliikuntamahdollisuuksiin monipuolisesti ja eri välineillä
- Turvallinen rinnekäyttäytyminen
- Tutustuminen hiihtokeskusten tarjoamiin mahdollisuuksiin
- Elämyksellisyys
- Opiskelija kokeilee rohkeasti uusia välineitä ja lajeja

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Rinnesäännöt ja turvallinen rinnekäyttäytyminen

- Tekniikkaopetusta sekä aloittelijoille että perusteet hallitseville. Myös temppuryhmälle tarvittaessa sekä suksilla että laudalla.
- Jääturvallisuus
- Eri välineiden kokeilua (sukset, lauta, telemark, hiihto, retkiluistelu)
- On osittain maksullinen (laskettelu: matkat, majoitus, hissiliput, mahdolliset välinevuokrat)

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija ymmärtää oikeanlaisen suoritustekniikan ja asianmukaisesti säädettyjen välineiden sekä rannesääntöjen noudattamisen merkityksen omalle ja muiden turvallisuudelle. Tunneilla korostuu liikunnan ilo ja virkistys ja ulkoilusta nauttiminen kulloisetkin sääolosuhteet huomioiden.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Laskettelu- ja lautailu toteutetaan neljän päivän kokonaisuutena laskettelukeskuksessa neljännessä jaksossa. Opintojaksolla opetellaan pienryhmissä laskettelu- ja lautailun alkeita ja perusteet jo hallitsevat pääsevät hiomaan taitojaan klinikkamuotoisesti. Perusasiat hallitsevien on mahdollista osallistua myös temppuryhmään, jossa harjoitellaan erilaisia näyttäviä temppuja ryhmän taitotaso huomioonottaen. Opintojaksolla keskitytään rinteessä tapahtuvaan liikuntaan, mutta siihen on mahdollista sisällyttää myös muita talviurheilulajeja ryhmän. Osallistuminen ei vaadi aikaisempaa kokemusta laskettelusta. Opintojakso on laskettelu- osalta maksullinen (matkat, majoitus, hissiliput, mahdolliset vuokravälineet).

Mailapelit, 2 op (LI8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- mailapelitaitojen kartuttaminen
- tekniikoiden kehittyminen mailapeliessä
- eri taktiikoiden ymmärtäminen peleissä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- mailapelit monipuolisena harjoitteluna
- uudet mailapelit esimerkiksi pickleball
- Osa opintojakson lajeista voi olla maksullisia (välinevuokrat).

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Vuorovaikutusosaaminen**

Harjoitellaan sekä pelataan pareittain sekä erikokoisissa ryhmissä. Suunnitellaan yhdessä sisältöalueita, jolloin opiskelijan myönteinen minäkuva kehittyy ja vahvistuu niin, että hän oppii arvostamaan itseään.

Hyvinvointiosaaminen

Taitojen ja tietojen kartuttaminen harjoittelemalla sekä pelaamalla. Uuden oppiminen ilon ja virkistystyksen kautta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Sensorisen integraation kehittäminen. Aistien huomioiminen oppimisessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Pelataan tennistä, sulkapalloa, pöytätennistä ja squashia sekä opitaan pelin vaatimia perustaitoja ja pelistrategioita. Opintojaksoon kuuluu myös salibandy, pickleball, lacrosse ja kriketti. Opintojakso voi olla osaksi maksullinen.

Palloilu, 2 op (LI9)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- eri palloilulajien monipuolinen osaaminen
- lajitaitojen syventäminen
- havaintomotoriikan ymmärtäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- monipuolinen harjoittelu eri palloilulajeissa
- havaintomotorista harjoittelua

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Monipuolista harjoittelua oheispelien kautta. Muiden huomioon ottaminen peleissä sekä harjoittelussa.

Hyvinvointiosaaminen

Kannustamisen merkitys uuden oppimisessa. Iloa ja virkistystä sekä motoristen taitojen kehittyminen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Aivojen kehittäminen havaintomoriikan sekä sensorisen integraation avulla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson sisältö suunnitellaan opiskelijoiden kanssa yhdessä. Tavoitteena on monipuolinen sisä- ja ulkoilupalloilulajien lajitietojen ja -taitojen syventäminen

Kuntosali, 2 op (LI10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tieto ja tekniikka kuntosalityöskentelyssä
- Oman kuntosaliohjelman laatiminen
- Pitkäjänteisyys

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- monipuolinen osaaminen salityöskentelyssä
- Opintojakson toteuttamiseksi voidaan periä kohtuullinen maksu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Oman kehonkuvan tunteminen. Vahvistaa omaa arvostusta ja sisäistä tuntemusta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Ryhmään kuulumisen tunne. Harjoittelu yhteisenä sekä kehollisena toimintana.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso suoritetaan omalla salilla. Hyppytunteja voi käyttää salityöskentelyyn (lähikuntosalit). Opintojakso tulee suorittaa syyslukukauden aikana. Opettaja käy läpi jokaisen oppilaan kanssa kuntosaliohjelman ja tarkistaa, että opiskelijalla on kuntosalikortti tai muu vastaava. Opiskelijan tulee pitää sovellusta päällä, jossa näkyy paikka ja harjoituksen kesto. Opiskelijat, jotka tarvitsevat ohjausta, perehdytetään kuntosaliharjoitteluun. Etäopetuksella voidaan myös antaa teorial tietoa kaikille. Jokaisella tulee olla allekirjoitettu sopimus, joka antaa oikeuden käydä omalla salilla. Jos ei ole täyttänyt 18v tulee huoltajan allekirjoittaa sopimus. Opintojakson toteuttamiseksi voidaan periä kohtuullinen maksu.

Extremelajit, 2 op (LI11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Päättävöitteena on elämyksellisyys ja luontokokemus lajikokeilujen avulla
- Suunnistus- ja retkeilytaitojen parantaminen
- Tutustuminen paikallisten liikuntayrittäjien tarjoamiin mahdollisuuksiin (urheiluseurat, melontayritykset)
- Vesiturvallisuuden lisääminen melonnan peruskurssin avulla (perustekniikat, pelastautumisharjoitukset, aallokkomelonta, yöretki)

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Seikkailukoulutusta sisällä ja ulkona
- Luontoliikuntaa (kiipeily, suunnistus, geokätköily, melonta)
- Mahdollisuus merimelonnan peruskurssin suorittamiseen yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa
- Erikoislajit opiskelijoiden valinnan mukaan (miekkaailu, esterata, paintball, jousiammunta ym.)
- Osa opintojakson lajeista on maksullisia (välinevuokraukset).

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa tutustutaan erilaisiin liikuntamuotoihin ja testataan omia rajoja turvallisesti. Opiskelija oppii tunnistamaan omaan suorituskyykyyn vaikuttavia asioita ja toimimaan sen mukaisesti.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteisen tavoitteen eteen ponnistelu ja toisten auttaminen (esim. melontaretkellä) ovat keskeisiä työelämän taitoja. Turvallisuuden huomioiminen kaikessa tekemisessä johtaa vastuuntuntoiseen käyttäytymiseen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Luontoliikunnassa huomioidaan ympäristön haavoittuvuus ja liikutaan luontoa säästäen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Extremelajit toteutetaan osittain kouluajan ulkopuolella ensimmäisessä jaksossa. Ohjelma ja lajikokeilut suunnitellaan osallistujien kanssa yhdessä. Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin mobiilisovelluksiin (reitinsuunnittelu, matkan mittaus) ja harjoitellaan ryhmän johtamista. Melontakurssitus toteutuu yhteistyössä koulutettujen melontaoppaiden kanssa. Kurssille osallistuminen ei edellytä mitään kokemusta em. lajeista. Osa opintojakson lajeista on maksullisia (välinevuokraukset).

Padel, 2 op (LI12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan hyvinvoinnin edistäminen
- Opiskelija saa elämyksiä uudesta lajista
- Opiskelijan sosiaalisuuden edistäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Taidolliset asiat
- Pelitaktiikka

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Monitieteinen ja luova osaaminen**

Opiskelijan ymmärrys Padel-mailapelin kokonaisvaltaiseen hahmottamiseen. Lajissa yhdistyy tenniksen ja squashin lajitaitoja sekä taktista osaamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelijan ymmärrys toteutuu sosiaalisena toimintana yhteiseksi hyväksi. Rehellisyyttä, vastuullisuutta ja oikeudenmukaisuuden arvoja painottaen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä suoritettu=S/ hylätty=H

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla pelataan paljon. Alkuturnauksen jälkeen tehdään rankinglista. Rankingsarjaa pelataan pelipareittain koko lukuvuoden ajan 8. kiertotunnissa sovittuina aikoina. Kolme parasta palkitaan syyslukukauden ja kevätlukukauden jälkeen. Opintojaksolla harjoitellaan myös pelitaidollisia ja pelitaktisia asioita. Opintojakson sisältyy opiskelijamaksuja.

Valmennusoppi, 2 op (LI13)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- harjoittelu kokonaisvaltaisesti fyysisestä, psyykkisestä sekä sosiaalisesta näkökulmista
- opiskelija ymmärtää systemaattisen harjoittelun periaatteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kehittymisen periaatteet
- urheilijan ominaisuudet
- psyykkinen valmennus

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Hyvinvointiosaaminen**

Fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen hyvinvointi huippu-urheilussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Oppii ymmärtämään kokonaisvaltaisesti harjoittelun periaatteet. Oman ajattelun kehittäminen omassa lajissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso kuuluu pakollisena urheiluvalmennuksessa oleville. Sisältö: urheilijan ominaisuudet, kehittymisen periaatteet, voimaharjoittelu, nopeusharjoittelu, kestävyysharjoittelu, henkinen valmentautuminen, antidoping, omaan lajiin tutustuminen, liikkuvuusharjoittelu sekä oman harjoittelun analysointi.

Urheiluvalmennus, 30 op (VAL)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija kehittyy urheilijana sekä suorittaa lukio-opinnot ja ylioppilastutkinnon sekä kykenee arvioimaan ja suunnittelemaan jatko-opintomahdollisuuksia opiskelijan oma ajattelu ja päätöksentekokyky kehittyvät
- opiskelija ymmärtää systemaattisen harjoittelun periaatteet ja sitoutuu määrätietoiseen harjoitteluun
- opiskelija omaksuu urheilullisen elämäntavan ja oikeat elämänhallintataidot, jota kautta hän ymmärtää harjoittelun, levon ja ravinnon merkityksen omassa kehitymisessään
- valmennus painottaa taidon kehittymistä niin lajiharjoittelussa kuin fyysisessä oheisharjoittelussakin
- kilpaurheilua tukevan harjoittelun ja lukio-opintojen yhdistäminen.
- opiskelijan oma ajattelu ja päätöksentekokyky kehittyvät

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Urheilulinjan painopistelajit vahvistetaan vuosittain. Näitä voivat olla esim. jalkapallo, jääkiekko, ringette, koripallo, salibandy, uinti, yleisurheilu, voimistelu, sekä taitoluistelu
- urheilulinjan opiskelijan tulee suorittaa vähintään 16 opintopistettä ja enintään 30 opintopistettä urheiluvalmennusta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vastuunottaminen omasta harjoittelusta. Fyysinen, psyykkisen sekä sosiaalisuuden ymmärtäminen arkielämässä ja harjoittelussa. Psyykkisen valmennuksen sisäistäminen omaan harjoitteluun.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Havaintomotoriikan sekä sensorisen integraation ymmärtäminen harjoittelussa. Ongelmaratkaisutaitojen kehittyminen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Valmentajat antavat urheilijoille jatkuvaa palautetta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Valmennus toteutetaan aamuvalmennuksena 2 – 3 kertaa viikossa. Järvenpään lukion urheilulinjanvalmentajina toimivat ammattitaitoiset valmentajat. Valmennus voidaan hyväksyä osaksi pakollisia ja/tai valinnaisia opintoja. Aamuvalmennukset ja muu lukion opetustarjonta on suunniteltu niin, että urheiluharrastuksesta huolimatta opiskelija voi hyödyntää laajasti koko koulun muuta opetustarjontaa. Urheilulinjalaisen tulee suorittaa vähintään 16 opintopistettä lajikohtaista valmennusopintojaksoa opiskelunsa aikana. Nämä urheiluvalmennuksen opintojaksoa lasketaan opiskelijan kokonaisopintojaksomäärään. Opiskelija voi suorittaa maksimissaan 30 opintopistettä urheiluvalmennusta. Yhdestä opintojaksosta saa 2 opintopistettä.

Huippu-urheilu, 6 op (HUU)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kannustaa tavoitteelliseen toimintaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Oma lajiharjoittelu
- Opintojaksosta voi saada 1 - 6 opintopistettä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojen laajentaminen omaan harjoitteluympäristöön. Parhaansa yrittäminen, ponnistelu ja pitkäjänteinen toiminta tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vuorovaikutusosaaminen

Huippu-urheilu edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä turvallisuutta kouluyhteisössä laajemminkin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja

kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson voi valita opiskelija, joka kuuluu omassa lajissaan ikäkausimaajoukkueeseen, maajoukkueleiritykseen, kansalliseen edustusryhmään tai on sijoittunut edellisen vuoden aikana SM-kilpailuissa sijoille 1–8. Opintojaksot suoritetaan osallistumalla oman seuran harjoituksiin. Opintojaksosta voi saada 1-6 opintopistettä.

Vaellus, 2 op (LIBI)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.17. Musiikki (MU)

Oppiaineen tehtävä

Lukiokoulutuksessa musiikin opetuksen tehtävänä on edistää opiskelijan aktiivista musiikillista toimintaa ja osallisuutta. Musiikin opetuksessa opiskelija tutustuu maailmaan moniaistisesti ja tutkii sitä etenkin kuulonvaraisesti. Hän syventää myönteistä suhdetta musiikkiin ja taiteelliseen ilmaisuun sekä pohtii niiden merkitystä elämässä.

Lukion musiikin opetus tarjoaa tilaisuuksia musiikillisten ilmaisutapojen kokeilemiseen, mielikuvituksen käyttöön ja taiteidenväliseen työskentelyyn. Luova tuottaminen ja uusien musiikillisten ratkaisujen etsiminen ovat prosesseja, jotka vaativat aikaa ja rauhaa ajatella. Ne kehittävät pitkäjänteisyyttä ja kykyä soveltaa oppitua uusissa tilanteissa.

Musiikin opetuksen lähtökohtana ovat opiskelijoiden kokemukset ja musiikille antamat merkitykset. Omakohtainen musiikkisuhde vahvistaa itsetuntemusta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä musiikillisen identiteetin kehittymistä. Musiikin opetus myös syventää opiskelijan ymmärrystä musiikista yhteiskunnallisena ilmiönä. Musiikillinen ja muu taiteellinen työskentely antavat valmiuksia musiikilliseen kansalaisaktiivisuuteen, kulttuuriseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen sekä median ja ääniympäristön kriittiseen tarkasteluun.

Musiikin opiskelu tukee oppimista ja yhteisöllisyyttä monin tavoin. Yhteismusisointi on ainutlaatuista ryhmätoimintaa, joka vahvistaa vuorovaikutus- ja kommunikaatiotaitoja. Rakentava vuorovaikutus ja yhteensovittaminen avartavat opiskelijan näkemyksiä musiikista ja muista taiteista sekä kulttuurisista arvostuksista ja arvojärjestyksistä. Samalla kehittyvät muun muassa luovan ja kriittisen ajattelun taidot. Näitä taitoja opiskelija tarvitsee niin hyvän elämän rakentamisessa kuin eri alojen opinnoissa ja työtehtävissä.

Musiikkikäsitteiden merkitykset opitaan kehollisesti musiikillisessa toiminnassa auditiivisten, visuaalisten ja motoristen kokemusten kautta. Soivan äänimateriaalin lisäksi opetuksessa käytetään muun muassa puhetta, liikettä ja kuvia sekä erilaisia kirjoitettuja tekstejä, kuten nuotteja ja tabulatuureja.

Laaja-alainen osaaminen

Musiikin opiskelu on kokonaisvaltainen musiikillinen oppimisprosessi, jossa on kyse kehollisten, motoristen, kognitiivisten ja ilmaisutaitojen kehittämisestä sosiaalisessa vuorovaikutuksessa.

Tämän lisäksi musiikilla oppiaineena on luonteva yhteys kaikkiin lukion laaja-alaisen osaamisen osa-alueisiin.

Musiikki on olennaiselta olemukseltaan yhteistoimintaa ja yhdessä tekemistä. Oppiaineena musiikki luo pohjaa **hyvinvointi-** ja **vuorovaikutustaitojen** sekä **eettisyyden** kehittymiselle. Se tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuksia ymmärtää itseään ja muita ihmisiä sekä musiikin merkityksiä elämässä. Musiikkia opiskellessaan opiskelija oppii tunnistamaan vahvuuksiaan ja myös vielä harjoiteltavia taitoja. Musiikillisen ja muun taiteellisen toiminnan kautta opiskelijat harjaantuvat ymmärtämään muiden ajatuksia ja tunteita, mikä on edellytys myötätunnon kehittymiselle ja kyvyille asettua toisen asemaan.

Monipuolinen musiikin opetus kehittää opiskelijan **luovaa ja monitieteistä osaamista**. Musiikillinen toiminta ohjaa ymmärtämään, että mielikuvitus ja kyky kuvitteluun ovat tärkeitä inhimillisiä ominaisuuksia. Ne auttavat katsomaan asioita toisin, ajattelemaan uusilla tavoilla ja ratkomaan käytännön ongelmia. Kyky kuvitteluun on tärkeää myös **ympäristöosaamisen** kannalta. Ekologinen kuvittelukyky auttaa näkemään vaihtoehtoisia valinnan mahdollisuuksia ja punnitsemaan toiminnan seurauksia kestävästä elämäntavan näkökulmasta. Musiikin opetus vahvistaa esteettistä harkintakykyä ja auttaa hahmottamaan musiikin ja muiden tiedonalojen yhtymäkohtia. Olennaista taiteessa ja luovassa tuottamisessa on kuitenkin se, että ne auttavat näkemään toisissa täyden ihmisyyden taitoineen, tietoineen, kokemuksineen ja tunteineen.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen sekä **yhteiskunnallisen osaamisen** kehittäminen kytkeytyy luontevasti musiikin opetuksen tavoitteisiin. Musiikki avaa näköalan ihmisenä olemiseen ja yhteiskuntaan. Musiikki ja muut taiteet avartavat ja laajentavat ajattelua, sisäistä katsetta, mikä auttaa näkemään esimerkiksi yli erilaisten raja-aitojen ja kohtaamaan konflikteja. Musiikillinen toiminta kehittää taitoa arvioida kriittisesti asioille annettuja ja ilmaisussa tuotettuja merkityksiä. Tällöin opiskelijoiden on mahdollista tarvittaessa vastustaa ajattelua, joka nojaa epädemokraattisiin arvoihin halventaen ihmisarvoa tai esimerkiksi muita kulttuureita. Musiikki opettaa opiskelijoita toimimaan vastuullisesti ja yhdessä yhteisen päämäärän hyväksi myös niiden kanssa, joiden lähtökohdat eroavat heidän omista lähtökohdista. Musiikin ja muun taiteen keinoin elämän vaikeidenkin aihepiirien käsittely on mahdollista.

Musiikki on kulttuurinen ilmiö ja myös musiikin tekemisen tavat ovat kulttuurisia. Siksi musiikin opiskelu syventää opiskelijoiden ymmärrystä niin oman maan kuin muiden maiden kulttuureista ja kulttuuriperinnoista. Näin musiikin opiskelu voi vahvistaa kulttuurisen moninaisuuden kunnioitusta ja ryhmien välistä dialogia.

Tavoitteet

Musiikin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät musiikilliseen monipuolisuuteen, musiikilliseen luovaan ajatteluun, musiikin merkityksiin ja musiikilliseen vuorovaikutukseen sekä musiikin oppimiseen ja demokratiaan. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Musiikillinen monipuolisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää edelleen musiikillista osaamistaan, kuten laulu-, soitto- ja kuuntelutaitoaan
- syventää musiikin eri tyyleihin, lajeihin ja historiaan liittyvää osaamistaan
- käyttää musiikkiteknologian mahdollisuuksia musiikin tekemisessä.

Musiikillinen luova ajattelu

Tavoitteena on, että opiskelija

- suhtautuu kiinnostuneesti ja uteliaasti musiikkiin sekä muuhun taiteelliseen ilmaisuun
- kokeilee rohkeasti uusia ja epätavallisiakin musiikillisia ideoita myös yhdessä muiden kanssa
- ymmärtää luovan prosessin luonnetta ja sietää keskeneräisyyttä.

Musiikin merkitys ja musiikillinen vuorovaikutus

Tavoitteena on, että opiskelija

- suhtautuu avoimesti ja arvostavasti eri kulttuureihin sekä käy dialogia musiikillisista kokemuksista
- oppii musiikin kautta suhtautumaan myötätuntoisesti monenlaisiin kokemuksiin ja elämäntilanteisiin
- osaa käyttää musiikkia hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja edistämiseen
- huolehtii ääni- ja musisointiympäristön turvallisuudesta ja suojelee kuuloa.

Musiikin oppiminen ja demokratia

Tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa musiikillisia vahvuuksiaan sekä rohkaistuu käyttämään ja kehittämään niitä
- asettaa tavoitteita musiikilliselle toiminnalleen ja kehittää toimintatapojaan
- osaa käyttää musiikillisia ja muita taiteellisia ilmaisukeinoja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- ymmärtää ja tuntee vastuunsa sananvapautta, yksityisyyden suojaa ja tekijänoikeuksia koskeissa kysymyksissä.

Osaamisen arviointi

Musiikin opetuksessa arviointi tukee myönteisesti jokaisen opiskelijan musiikillisen osaamisen kehittymistä ja musiikkisuhteen syvenemistä. Oppimisprosessin aikana opiskelija saa ja antaa monipuolista palautetta, mikä ohjaa häntä arvioimaan ja edistämään omaa oppimistaan.

Luottamuksellisessa ja turvallisessa ilmapiirissä tapahtuva arviointi kohdistuu koko musiikinopiskelun prosessiin, musiikille ominaisten työskentelytapojen kehittymiseen ja opiskelulle asetettujen tavoitteiden toteutumiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso sekä se, että opiskelijan osaaminen voi ilmetä millä tahansa musiikin osa-alueella. Musiikissa arvioidaan opiskelijan musiikillista toimintaa koulussa ja erityisesti opintojaksojen aikana, ei hänen musikaalisuuttaan.

Opintojaksot

Intro - kaikki soimaan, 2 op (MU1)

Opintojakson moduulit

- Intro – kaikki soimaan, 2 op (MU1), Pakollinen

Tavoitteet

Intro – kaikki soimaan

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää äänenkäyttöään ja musisointitaitojaan
- uskaltaa käyttää musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottaa musiikillisia ideoita
- harjaantuu hahmottamaan musiikin elementtejä kokemuksellisesti

- tutkii ja syventää omaa kuuntelusuhdettaan
- ymmärtää ja osaa soveltaa teknologian käyttömahdollisuuksia musiikissa
- ymmärtää musiikin merkityksiä ja merkityksellisyyttä elämässä ja yhteiskunnassa
- toimii edistämällä turvallisen ääniympäristön syntymistä.

Keskeiset sisällöt

Intro – kaikki soimaan

- monipuoliset äänenkäyttöä sekä laulu- ja yhteismusisointitaitoja kehittävät tehtävät ja ohjelmisto
- luovaan tuottamiseen ja taiteelliseen ilmaisuun rohkaisevat tehtävät
- musiikin merkitysten pohdintaan innostava kuuntelu- ja musisointiohjelmisto
- musiikkiteknologian monipuolisen hyödyntämisen mahdollisuudet
- mahdollisuuksien mukaan konserttikäyntejä ja tutustumista muihin taide- ja kulttuuripalveluihin

Paikallinen lisäys

- Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itse kustantama vierailu ajankohtaiseen musiikkitapahtumaan. Vierailun vaihtoehtona on aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkalipun hinnasta ja mahdollisesta pääsylipusta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan musiikin mahdollisuuksiin hyvinvoinnin edistäjänä. Musiikki tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden ymmärtää paremmin niin itseään kuin toisia.

Vuorovaikutusosaaminen

MU1-opintojaksolla tutustutaan musiikin kieleen ja käsitteisiin, joka luo pohjaa merkitysten jakamiselle ja musiikista keskustelemiselle. Opinnot kehittävät vuorovaikutusosaamista yhteismusisoinnin ja ryhmätyöskentelyn avulla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvioinnilla 4 -10.

Opintojakson vapaa kuvaus

MU1-opintojaksolla tutustutaan musiikin osa-alueisiin kokemuksellisesti käytännön musisoinnin kautta. Opiskelija kehittää äänenkäyttöään ja musisointitaitojaan ja rohkaistuu käyttämään musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottamaan musiikillisia ideoita.

Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itse kustantama vierailu, esimerkiksi konserttikäynti tai muu musiikkitapahtuma. Vierailun vaihtoehtona on aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkalipun hinnasta ja mahdollisesta pääsylipusta.

MU1-opintojakso suositellaan suoritettavaksi ensimmäisenä musiikin opintojaksona.

Syke - soiva ilmaisu, 2 op (MU2)

Opintojakson moduulit

- Syke – soiva ilmaisu, 2 op (MU2), Pakollinen

Tavoitteet

Syke – soiva ilmaisu

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää osaamistaan itselleen mieluississa musiikillisissa ilmaisutavoissa
- kehittää yhteismusisointitaitojaan ja taiteellista ilmaisuaan
- analysoi musiikin kulttuurisia piirteitä ja merkityksiä
- heittäytyä rohkeasti tuottamaan musiikillisia ideoita.

Paikallinen lisäys

- Tuusulanjärven taiteilijayhteisöön tutustuminen

Keskeiset sisällöt

Syke – soiva ilmaisu

- musiikillisen osaamisen eri osa-alueita kehittävä ohjelmisto
- suomalaiset ja opiskelijoiden omat musiikkikulttuurit
- luovaa ajattelua ja taiteellista ilmaisua edistävät tehtävät myös teknologiaa hyödyntäen

Paikallinen lisäys

- Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itse kustantama vierailu, esimerkiksi konserttikäynti tai muu musiikkitapahtuma. Vierailun vaihtoehtona on aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkalipun hinnasta ja mahdollisesta pääsylipusta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaamista harjoitellaan erilaisissa ryhmätehtävissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaamisen kehittäminen kytkeytyy luontevasti MU2 opintojakson sisältöön ja tavoitteisiin. Musiikki avaa näköalan ihmisenä olemiseen, yhteiskuntaan ja eri kulttuureihin. Musiikki taiteenajattelu laajentaa ajattelua, mikä auttaa näkemään esimerkiksi yli erilaisten raja-aitojen ja kohtaamaan konflikteja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 -10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija oppii tuntemaan suomalaista ja globaalia musiikkia ja oppii ymmärtämään niiden taustatekijöitä, kehitystä ja olennaisia piirteitä. Tietoja ja taitoja syvennetään käytännön musisoinnin kautta sekä monipuolisten työtapojen, erityisesti musisoinnin, kuuntelun ja keskustelun, sekä erilaisten harjoitusten ja musiikkisovellusten avulla. Musisoitaessa kiinnitetään huomiota taiteellisen ilmaisun sekä vuorovaikutustaitojen kehittämiseen.

Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itse kustantama vierailu, esimerkiksi konserttikäynti tai muu musiikkitapahtuma. Vierailun vaihtoehtona on aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkalipun hinnasta ja mahdollisesta pääsylipusta.

Genre - globaali uteliaisuus, 2 op (MU3)

Opintojakson moduulit

- Genre - globaali uteliaisuus, 2 op (MU3), Valinnainen

Tavoitteet

Genre - globaali uteliaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta ja kulttuurien välisiä kytköksiä*
- *suhtautuu uteliaasti ja perehtyy kokemuksellisesti itselleen uusiin musiikin lajeihin ja musiikkikulttuureihin*
- *hahmottaa itsensä osana globaalia musiikillista maailmaa*
- *tunnistaa omat lähtökohtansa sekä kulttuurien välisen vastavuoroisuuden haasteet ja mahdollisuudet.*

Keskeiset sisällöt

Genre - globaali uteliaisuus

- *erilaiset musiikinlajit, musiikkityylit ja -kulttuurit sekä niihin kytkeytyvät merkitykset ja arvostukset*
- *musiikkikulttuurit kulttuurin osana*
- *monipuolinen työskentely erilaisten musiikkien kanssa*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itse kustantama vierailu, esimerkiksi konserttikäynti tai muu musiikkitapahtuma. Vierailun vaihtoehtona on aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkalipun hinnasta ja mahdollisesta pääsylipusta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan kokemuksellisesti musiikkiin osana globaalia maailmaa ja opintojakson sisältö tukee kulttuurien tuntemusta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson työskentelytavoissa korostuu yhdessä tekeminen. Musiikki itsessään on kieli, jonka tuntemus luo edellytyksiä ja tarjoaa työkaluja vuorovaikutuksen syventämiseen erilaisissa kulttuurisissa ympäristöissä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvoasanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija suhtautuu uteliaasti ja perehtyy kokemuksellisesti itselleen uusiin musiikin lajeihin ja musiikkikulttuureihin sekä ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta. Opiskelija hahmottaa itsensä osana globaalia musiikillista maailmaa. Opiskelija kehittää musisointitaitojaan sekä tietojaan monipuolisten harjoitusten ja yhteismusisoinnin kautta ja tutustuu joihinkin keskeisiin musiikkisovelluksiin.

Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itse kustantama vierailu, esimerkiksi konserttikäynti tai muu musiikkitapahtuma. Vierailun vaihtoehtona on aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat mahdollisen matkalipun ja mahdollisen pääsylipun hinnasta.

Demo - luovasti yhdessä, 2 op (MU4)

Opintojakson moduulit

- Demo - luovasti yhdessä, 2 op (MU4), Valinnainen

Tavoitteet

Demo - luovasti yhdessä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää luovaa osaamistaan musiikillisessa tai taiteidenvälisessä prosessissa*
- *ottaa vastuuta ryhmän musiikillisesta toiminnasta*
- *syventää ymmärrystään musiikillisen vaikuttamisen ja vuorovaikutuksen tavoista*
- *hahmottaa musiikin suhdetta muihin taiteenlajeihin ja mediaan.*

Keskeiset sisällöt

Demo - luovasti yhdessä

- *moduulin tavoitteiden toteuttamistavan ja ohjelmiston opiskelijalähtöinen suunnittelu*
- *musiikillinen tai taiteidenvälinen ryhmän resurssien mukaan*
- *musiikin vaikuttavuus esimerkiksi vuorovaikutuksessa, lyriikassa ja muissa taiteissa, mediassa tai yhteiskunnassa*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itse kustantama vierailu, esimerkiksi konserttikäynti tai muu musiikkitapahtuma. Vierailun vaihtoehtona on aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat mahdollisen matkalipun ja mahdollisen pääsylipun hinnasta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson työtavoissa korostuu yhdessä tekeminen ja musisoiminen. Opiskelija ottaa vastuuta ryhmän musiikillisesta toiminnasta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla tutkitaan musiikin suhdetta muihin taiteenlajeihin ja mediaan sekä tutustutaan luovan prosessin luonteeseen kokemuseräisesti.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritustavasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 -10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana tutkitaan musiikin vaikuttavuutta esimerkiksi vuorovaikutuksessa, lyriikassa ja muissa taiteissa, mediassa tai yhteiskunnassa käytännön harjoitusten kautta. Opiskelija kehittää luovaa osaamistaan musiikillisessa tai taiteidenvälisessä prosessissa. Opintojakson toteuttamistapa ja ohjelmisto suunnitellaan yhdessä ryhmän kanssa, opintojakson painopiste voi olla joko musiikillinen tai taiteidenvälinen.

Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itse kustantama vierailu, esimerkiksi konserttikäynti tai muu musiikkitapahtuma. Vierailun vaihtoehtona on aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat mahdollisen matkalipun ja mahdollisen pääsylipun hinnasta.

Luova musiikki, 2 op (MU5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää musiikillista ja luovaa ajatteluaan ja käyttää mielikuvitustaan

- Opiskelija suhtautuu kiinnostuneesti ja uteliaasti musiikkiin ja muuhun taiteelliseen ilmaisuun
- Opiskelija kokeilee rohkeasti uusia ja epätavallisiakin musiikillisia ideoita myös yhdessä muiden kanssa
- Opiskelija ymmärtää luovan prosessin luonnetta ja sietää keskeneräisyyttä
- Opiskelija syventää musiikin teknologian osaamistaan musiikin tekemisen välineenä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan oma musiikillinen tuottaminen ja luova keksintä, esimerkiksi säveltäminen, improvisointi, kehomusiikki
- Musiikillisen ilmaisun kehittäminen
- Mahdollisuuksien mukaan yhteistyö Taideyliopiston kanssa (workshopit ja vierailut)

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla harjoitetaan luovia vuorovaikutustaitoja musiikillisen toiminnan kautta. Painopiste on yhteisessä tekemisessä ja keskusteluissa. Opiskelija sekä saa että antaa kannustavaa ja rakentavaa palautetta ryhmässä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan, ryhmäydytään ja luodaan edellytykset turvalliseen ja kannustavaan ryhmätyöskentelyyn. Turvallinen ilmapiiri ja vertaispalaute edesauttaa opiskelijaa tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja tukee opiskelijan sosiaalista hyvinvointia lukiossa. Itsestä ja muista huolehtiminen sekä vastuu musiikillisessa toiminnassa lisäävät ymmärtämystä toisen ajatuksista ja tunteista ja kasvattavat opiskelijan tunnetaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H. Halutessaan opiskelija saa numeroarvioinnin hyväksytystä suorituksesta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on syventää musiikillista ilmaisua prosessissa, jossa opiskelija soveltaa ja kehittää musiikillista ja ilmaisullista osaamistaan omista lähtökohdistaan käsin ja löytää omat vahvuutensa. Keskeistä on opiskelijan oma oppimisprosessi, muiden huomioon ottaminen ja rohkeus toimia ryhmässä.

Työtavoissa painottuvat erityisesti musisoiminen, improvisoiminen ja luovat vuorovaikutustaidot monipuolisten musiikillisten sekä draamallisten harjoitusten kautta. Opintojakso tarjoaa valmiuksia esiintymistaidon kehittämiseen ja siihen liittyvän jännityksen hallitsemiseen, ja antaa valmiuksia työelämään, jossa musiikki on osa ammattia.

Mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kanssa (esm. LuoMus työpajat)

Lauletaan yhdessä 1, 2 op (MU6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kehittää soolo- ja stemmalaulutaitoja
- Syventää kuuntelutaitoja yhteismusisoinnin aikana
- Terveen äänenkäytön ja hengitystekniikan harjoittaminen
- Monipuolinen ohjelmisto
- Kehittää esiintymis- ja ilmaisutaitoja

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- 2-3 -äänisen ohjelmiston harjoittaminen
- Esiintyminen lukion tapahtumissa
- Monipuolinen ohjelmisto
- Äänenkäyttötekniikka ja hengitystekniikka.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhdessä laulaminen ja toisten kuunteleminen ovat musiikillisia vuorovaikutustaitoja. Myös esiintyminen yleisölle on vuorovaikutusta ja kehittää opiskelijan ilmaisukykyä.

Hyvinvointiosaaminen

Äänenkäytön kehittäminen antaa valmiuksia terveen äänenkäytön omaksumiseen ja luo pohjaa tulevaisuuden työelämän edellyttämään puhetaitoon sekä ilmaisukykyyn. Opiskelijan omat valinnat ja vahvuudet antavat onnistumisen kokemuksia ja osallistavat opiskelijaa yhteiseen toimintaan. Yhdessä laulaminen vahvistaa opiskelijan sosiaalisia suhteita lukiossa ja sitä kautta tukee yleistä hyvinvointia lukio-opiskelujen aikana.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Monipuolinen, eri tyylejä edustava ohjelmisto.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Halutessaan opiskelija saa numeroarvioinnin hyväksytystä suorituksesta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on antaa valmiuksia yhdessä laulamiseen joko lauluyhtyeessä, kuorossa tai halutessaan myös yhtyeen tai kuoron solistina. Opintojaksolla teemme hengitys- ja äänenmuodostusharjoituksia sekä luovaan äänelliseen ilmaisuun liittyviä harjoituksia. Laulujen valinnassa kiinnitämme huomiota tunne- ja ääni-ilmaisun kehittämiseen. Opintojakson aikana esiinnyimme mahdollisuuksien mukaan koulun eri tilaisuuksissa.

Lauletaan yhdessä 2, 2 op (MU7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kehittää soolo- ja stemmalaulutaitoja
- Oppia tervettä äänenkäyttöä ja hengitystekniikkaa
- Syventää musiikillista tulkinta- ja ilmaisuosaamista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Monipuolinen ohjelmisto
- 1-3-äänisen ohjelmiston harjoittaminen
- Äänenkäyttö ja hengitystekniikka
- Yhdessä laulaminen
- Mahdollisuus esiintyä lukion tilaisuuksissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhdessä laulaminen ja toisten kuunteleminen ovat musiikillisia vuorovaikutustaitoja. Myös esiintyminen yleisölle on vuorovaikutusta ja kehittää opiskelijan ilmaisukykyä.

Hyvinvointiosaaminen

Äänenkäytön kehittäminen antaa valmiuksia terveen äänenkäytön omaksumiseen ja luo pohjaa tulevaisuuden työelämän edellyttämään puhetaitoon sekä ilmaisukykyyn. Opiskelijan omat valinnat ja vahvuudet antavat onnistumisen kokemuksia ja osallistavat opiskelijaa yhteiseen toimintaan. Yhdessä laulaminen vahvistaa opiskelijan sosiaalisia suhteita lukiossa ja sitä kautta tukee yleistä hyvinvointia lukio-opiskelujen aikana.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Monipuolinen, eri tyylejä edustava ohjelmisto.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Numeroarviointi 4 -10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on antaa valmiuksia yhdessä laulamiseen joko lauluyhtyeessä, kuorossa tai halutessaan myös yhtyeen tai kuoron solistina. Opintojaksolla teemme hengitys- ja äänenmuodostusharjoituksia sekä luovaan äänelliseen ilmaisuun liittyviä harjoituksia. Laulujen valinnassa kiinnitämme huomiota tunne- ja ääni-ilmaisun kehittämiseen. Opintojakson aikana esiinnymme mahdollisuuksien mukaan koulun eri tilaisuuksissa. Opintojaksolla voidaan tehdä yhteistyötä esimerkiksi bändin kanssa.

MU6 Lauletaan yhdessä 1 ja MU7 Lauletaan yhdessä 2 voidaan merkitä samalle kiertotunnille, näin opiskelijat voivat valita saman opintojakson seuraavana lukuvuonna uudestaan ja saadaan yhteisen laulamisen kehittymisen kannalta tärkeää pitkäjänteisyyttä.

Musiikin tieto-taito 1, 2 op (MU8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena perehtyä nuotinlukemisen ja musiikin teorian alkeisiin.
- Tavoitteena perehtyä musiikin teorian käsitteistöön.
- Tavoitteena käytännönläheinen omaa soiton- ja laulun opetusta tukeva työskentely.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla perehdytään nuotinlukemiseen ja musiikin teorian alkeisiin.
- Opintojakson sisältö noudattaa musiikkioppilaitosten musiikin hahmotusaineet 1 sisältöä.
- Työtavat käytännön läheisiä, omaan musisointiin, improvisointiin ja säveltämiseen liittyviä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso mahdollistaa omien vahvuuksien huomaamista ja edelleen kehittämistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana opiskelijoiden yhteistyö eri kokoisissa ryhmissä ja yhteiset koko ryhmän väliset keskustelut harjaannuttavat vuorovaikutusosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Hyväksilukumahdollisuus musiikkiopiston vastaavista opinnoista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perehdymme nuotinlukemisen ja musiikinteorian perusasioihin. Sen sisältö noudattaa valtakunnallista musiikkiopiston musiikin hahmotusaineet 1-tason sisältöä. Opintojaksoa suositellaan soitin- ja laulu- sekä sävellysopintojaksojen rinnalle.

Musiikin tieto-taito 2, 2 op (MU9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena perehtyä nuotinlukemiseen, musiikin teoriaan ja yleiseen musiikin hahmottamiseen.
- Tavoitteena laaja-alaistaa musiikkitermistön osaamista.
- Tavoitteena käytännön muusikkoutta tukevat työskentelytavat.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson sisältö noudattaa musiikkioppilaitosten musiikin hahmotusaineet 2 sisältöä.
- Työtavat käytännön läheisiä, omaan musisointiin, improvisointiin ja säveltämiseen liittyviä.
- Opintojaksolla syvennetään musiikin teoriaosaamista MU8-opintojakson tasosta eteenpäin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Ryhmätyöskentely ja opintojakson aikana tapahtuva keskustelu tukee vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelu tukee omien vahvuuksien huomaamista ja vielä harjoiteltavia taitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelu tukee mielikuvituksen käyttöä sekä uusien ajattelutapojen ja ratkaisujen löytämistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H

Hyväksilukumahdollisuus musiikkiopiston vastaavista opinnoista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Jatkamme musiikin teorian opiskelua ja opiskelemme musiikkiopiston musiikin hahmotusaineet 2-tasoa vastaavat opinnot. Edeltävinä opintoina MU8-opintojakso tai vastaavat opinnot musiikkiopistossa. Opintojaksoa suositellaan soitin- ja lauluopintojaksojen rinnalle. Edeltävinä opintoina MU8-opintojakso tai vastaavat opinnot musiikkiopistossa.

Musiikin tieto-taito 3, 4 op (MU10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena syventää musiikin teorian opiskelua.
- Tavoitteena perehtyä musiikin teoriaan musiikkiopiston musiikin hahmotusaineet 3-tason mukaisesti.
- Tavoitteena laaja-alaistaa musiikkiterminologian tietämystä.
- Tavoitteena tukea käytännön muusikkoutta ja yleistä musiikin hahmottamista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Perehtyminen musiikin teoriaan musiikkiopiston musiikin hahmotusaineet 3 - tason mukaisesti.
- Musiikin teoriaan syventymistä käytännönläheisin työskentelutavoin, omaa luovuutta ja muusikkoutta tukien
- Musiikin teorian opiskelua MU9-opintojaksosta eteenpäin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Musiikin teorian opiskelu tukee mielikuvituksen käyttöä sekä auttaa löytämään uusia tapoja ajatella ja ratkoa ongelmia uudella tavoin.

Vuorovaikutusosaaminen

Pienryhmätyöskentely sekä ryhmäkeskustelut tukevat vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelu tukee omien vahvuuksien huomaamista ja myös vielä harjoiteltavia taitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H

Hyväksilukumahdollisuus musiikkiopiston vastaavista opinnoista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Jatkamme musiikin teoriaopintoja ja opiskelemme musiikkiopiston musiikin hahmotusaineet 3-tasoa vastaavan sisällön. Opintojaksoa suositellaan soitin-, laulu- ja sävellysopintojaksojen rinnalle. Edeltävinä opintoina MU8- ja MU9-opintojaksot tai vastaavat opinnot musiikkiopistossa.

Poplaulu-workshop, 2 op (MU11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- äänen helppo ja tarkoituksenmukainen tuottaminen ja sen keinot
- kokeilla ja löytää uusia ulottuvuuksia omasta äänestä
- tutustua erilaisiin äänenkäyttötapoihin ja tyyleihin sekä kuuntelemalla että laulamalla

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- erilaiset laulutyyli ja -tavat eri kulttuureissa
- äänenkäyttö ja tulkinta
- oman äänen mahdollisuudet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee rakentavan palautteen antamista ja saamista ryhmässä. Turvallisessa ilmapiirissä voi rohkaistua kokeilemaan uusiakin äänenkäyttötapoja.

Hyvinvointiosaaminen

Äänenkäytön kehittäminen antaa valmiuksia terveen äänenkäytön omaksumiseen ja luo pohjaa tulevaisuuden työelämän edellyttämään puhetaitoon sekä ilmaisukykyyn. Opiskelijan omat valinnat ja vahvuudet antavat onnistumisen kokemuksia ja lisäävät opiskelijan itsetuntemusta. Yhdessä laulaminen vahvistaa opiskelijan sosiaalisia suhteita lukiossa ja sitä kautta tukee yleistä hyvinvointia lukio-opinnoissa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Workshopissa tutkitaan käytännön musisoinnin avulla erilaisia laulutapoja ja -tyylejä erilaisissa musiikkikulttuureissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H ja halutessaan opiskelija voi pyytää numeroarvosanan hyväksytystä suorituksesta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ohjelmiston musiikkityyli on vapaa ja mukaan mahtuvat ihan kaikki rytmimusiikin laulamisesta kiinnostuneet laulajat. Osanottajilla ei tarvitse olla syvällistä musiikin tuntemusta tai nuotinlukutaitoa, innostus laulamiseen ja rohkeus kokeilla uutta riittää. Sisältö ja ohjelmisto suunnitellaan ilmoittautuneiden kiinnostuksen ja osaamistason mukaan.

Opintojaksossa tutustutaan laulaen ja kuunnellen erilaisiin musiikkityyleihin sekä niiden laulutapoihin ja tulkintaan. Workshop tarjoaa myös mahdollisuuden kokeilla laulamista mikrofoniin ja laulaa julkisesti - kannustavassa ilmapiirissä.

Opetus toteutetaan workshop-tyylisesti eli joitakin harjoitteita tehdään yhdessä, mutta sisältää myös henkilökohtaista ohjausta.

Opiskelijamäärä max 15.

Pianonsoitto 1, 2 op (MU12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena pianonsoittoon perehtyminen opiskelijan lähtötaso ja oma kiinnostuneisuus huomioituna.
- Tavoitteena musiikin terminologiaan tutustuminen.
- Tavoitteena tarjota mahdollisuus tutustua pianon ja koskettimien soittamiseen ohjatusti.
- Tavoitteena ymmärtää pianonsoiton ja musiikin teoriaopintojen välistä yhteyttä.
- Tavoitteena tutustua sähköiseen materiaaliin, musiikkisovelluksiin ja - ohjelmiin pianonsoiton apuna.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Pianonsoiton opiskelua opiskelijan lähtötaso huomioiden.
- Pianonsoiton opiskelua opiskelijan oma tyylilaji ja genre huomioiden.
- Pianonsoiton opiskelua perinteisesti ja sähköiset oppimismahdollisuudet huomioiden.
- Mahdollisuus esiintymiseen koulun tilaisuuksissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskellessaan pianonsoittoa opiskelija huomaa omia vahvuuksiaan ja myös vielä harjoiteltavia taitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelu tukee mielikuvituksen ja kuvittelun kehittymistä sekä uusien ajattelutapojen ja käytännön ratkaisujen etsimistä ja toteutusta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja

kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Halutessaan opiskelija saa numeroarvioinnin hyväksytystä suorituksesta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoite on antaa valmiuksia pianonsoittamiseen tutustuen kosketinsoittimien mahdollisuuksiin niin klassisessa kuin rytmimusiikissa. Opettelemme säestämään tuttuja pop-, iskelmä- ja kansansävelmiä tai/ja on mahdollista saada valmiuksia klassisen musiikin soittamiseen. Opintojakson sisältö räätälöidään osallistujien lähtötason ja toiveiden mukaan.

Opetusta pienryhmässä sekä henkilökohtaisia tunteja. Opintojakson rinnalle suositellaan opintojaksoa MU8 Musiikin tieto-taito 1, jossa opiskellaan nuotinlukemista ja musiikin teorian perusasioita. Pianonsoiton opintojaksot voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä.

Pianonsoitto 2, 2 op (MU13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena syventää pianonsoiton taitoa.
- Tavoitteena valmistaa piano-ohjelmistoa opiskelijan lähtötaso ja toiveet huomioonottaen.
- Tavoitteena edistää opiskelijaa ymmärtämään pianonsoiton ja musiikin teoriaopintojen yhteyttä.
- Tavoitteena laaja-alistaa musiikkiterminologian tietämystä.
- Tavoitteena oppia hyödyntämään sähköistä materiaalia sekä musiikkisovelluksia ja -ohjelmia pianonsoiton apuna.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskella pianonsoittoa opiskelijan lähtötaso ja kiinnostuksen kohteet huomioonottaen.
- Mahdollisuus tutustua pianomusiikkiin monipuolisesti tyylilajit ja generajat ylittäen.
- Tutustumista sähköiseen materiaaliin sekä musiikkisovelluksiin ja -ohjelmiin pianonsoiton apuna.
- Mahdollisuus esiintymiseen koulun tapahtumissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Pianonsoittoa opiskellessaan opiskelija oppii tunnistamaan vahvuuksiaan ja myös vielä harjoiteltavia taitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Pianonsoittoa opiskellessaan opiskelija hyödyntää mielikuvitustaan ja se auttaa katsomaan asioita toisin, ajattelemaan uusilla tavoilla ja ratkomaan käytännön ongelmia uusista näkökulmista.

Vuorovaikutusosaaminen

Pienryhmätuntien, koko ryhmien tuntien sekä henkilökohtaisten tuntien aikana vuorovaikutuksessa toisten kanssa opiskelija harjaantuu ymmärtämään muiden ajatuksia ja tunteita, mikä on edellytys myötätunnon kehittymiselle ja kyvylle asettua toisen asemaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson sisältö räätälöidään osallistujien lähtötason ja toiveiden mukaan.

Opetusta pienryhmässä sekä henkilökohtaisia tunteja. Rinnalle suositellaan opintojaksoa MU8 Musiikin tieto-taito 1 tai/ ja MU9 Musiikin tieto-taito 2, joissa opiskellaan nuotinlukemista ja musiikin teorian perusasioita. Pianonsoiton opintojaksot voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä.

Kitaransoitto 1, 2 op (MU14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää kitaransoiton tietoja ja taitoja
- Harjoitella sujuvaa komppaamista, yhdessä soittamista ja erilaisia soittotekniikoita
- Tutustua improvisoinnin perusteisiin kitaralla
- Oppia lukemaan erilaisia merkintätapoja, esim. sointuotteet, tabulatuurien luku
- Oppia käyttämään kitaransoiton harjoittelua tukevia tietokone- tai mobiilisovelluksia ja ohjelmia.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Komppaustekniikat ja kitara yhtyesoittimena
- Improvisoinnin perusteet ja erilaisten soittotekniikoiden alkeet
- Monipuolinen, eri tyylisistä kappaleista koostuva ohjelmisto
- Erilaiset merkintätavat kitaralle, esim. sointuotteet ja tabulatuurin luku
- Ajankohtaiset harjoittelua tukevat tietokone- tai mobiilisovellukset ja ohjelmat

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson ydin on yhdessä soittaminen ja tekeminen, mikä on osa musiikillista vuorovaikutusta. Yhdessä soittaminen edistää opiskelijan musiikillisen ilmaisua sekä ei-kielellistä vuorovaikutusosaamista. Opiskelija harjoittelee rakentavan palautteen antamista ja saamista.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan omat valinnat, osallistaminen ja omien vahvuuksien löytäminen tukee hyvinvointiosaamista. Itsestä ja muista huolehtiminen sekä vastuu musiikillisessa

yhteissoittotilanteissa lisäävät ymmärtämystä toisen ajatuksista ja tunteista ja kasvattavat opiskelijan tunnetaitoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Halutessaan opiskelija voi pyytää hyväksytystä suorituksesta numeroarvosanan.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on oppia sujuvaa komppaamista. Kitara mielletään opetuksessa säästyssoittimeksi, jonka avulla soittaja huolehtii musiikin sekä harmoniasta että rytmiikasta. Opintojaksolla voi soittaa myös ukulelea. Ohjelmisto suunnitellaan yhdessä ryhmän kanssa.

Opintojakson tavoitteena on syventää kitaransoiton tietoja ja taitoja. Kitaraan suhtaudutaan yhtyesoittimena, jonka avulla soittaja luo harmonista ja rytmistä kudosta yhdessä muiden soittajien kanssa. Opintojaksossa tutustutaan myös improvisoinnin perusteisiin ja sivutaan erilaisia sointumerkintätapoja.

Kitaransoiton opintojaksoista voi suorittaa yhden tai molemmat ja ne voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä.

Kitaransoitto 2, 2 op (MU15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää kitaransoiton tietoja ja taitoja. tutustutaan myös improvisoinnin perusteisiin kitaralla ja sivutaan erilaisia sointumerkintätapoja.
- Vahvistaa yhdessä soittamisen taitoja
- Oppia erilaisia soittotyylejä ja -tekniikoita
- Koostetaan yhdessä monipuolinen ohjelmisto, jossa edustettuna eri genrejä maailmalta
- Lukion monipuolisen musiikin opintovalikoiman säilyttäminen ja musiikkilinjatoiminnan turvaaminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Monipuolinen ohjelmisto
- Yhdessä soittaminen
- Kitaravahvistimet ja pedaalien käyttö

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson ydin eli yhdessä soittaminen ja tekeminen on osa musiikillista vuorovaikutusta. Yhdessä soittaminen edistää opiskelijan musiikillisen ilmaisun kehittymistä ja myös ei-kielellisen vuorovaikutuksen merkityksen tiedostamista.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan omat valinnat, osallistaminen ja omien vahvuuksien löytäminen tukee hyvinvointiosaamista. Itsestä ja muista huolehtiminen sekä vastuu musiikillisessa yhteissoittotilanteissa lisäävät ymmärtämystä toisen ajatuksista ja tunteista ja kasvattavat opiskelijan tunnetaitoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Erilaiset soittotekniikat, monipuolinen globaali ohjelmisto, erilaiset genret ja soittotyylit ympäri maailmaa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Soittotekniikoiden soveltaminen ja oma luova tuottaminen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on kehittää ja syventää kitaransoiton taitoja, komppaamista sekä antaa valmiuksia opiskelijan omaan luovaan tuottamiseen. Opintojaksolla voi soittaa myös ukulelea tai bassoa. Opintojakson tavoitteena on syventää kitaransoiton tietoja ja taitoja. Opintojaksolla kitaraan suhtaudutaan yhtyesoittimena, jonka avulla soittaja luo harmonista ja rytmistä kudosta yhdessä muiden soittajien kanssa. Opintojaksossa tutustutaan myös improvisoinnin perusteisiin ja sivutaan erilaisia sointumerkintätapoja.

Kitaransoiton opintojaksoista voi suorittaa yhden tai molemmat ja ne voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä.

Järvenpään lukion monipuolisen opintovalikoiman säilyttäminen ja musiikkilinjatoiminnan mahdollistaminen.

Bändi 1, 2 op (MU16)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Yhteismusisointitaitojen syventäminen
- Opiskelijan vahvuuksien hyödyntäminen ja onnistumisen kokemusten mahdollistaminen
- Opiskelija uskaltaa käyttää musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottaa musiikillisia ideoita
- Elävän tapahtuma- ja esityskulttuurin jatkuminen lukiossa
- Opiskelija hahmottaa musiikin elementtejä kokemuksellisesti käytännön musisoinnissa
- Opiskelija kehittää kuuntelutaitojaan
- Opiskelija saa välineitä musiikin elinikäiseen harrastamiseen
- Opiskelija ymmärtää soittamisen ja muun musiikillisen tekemisen ergonomiasta sekä kuulonhuollon merkityksen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- soittaminen ja/tai laulaminen yhtyeessä
- monipuolinen ohjelmisto
- esiintymismahdollisuus

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan omat valinnat, osallistaminen ja omien vahvuuksien löytäminen tukee hyvinvointiosaamista. Itsestä ja muista huolehtiminen sekä vastuu musiikillisessa yhteissoittotilanteissa lisäävät ymmärtämystä toisen ajatuksista ja tunteista ja kasvattavat opiskelijan tunnetaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Vastuu omasta osuudesta lisää sitoutumista yhteiseen toimintaan. Kuulonhuollon merkityksen ymmärtäminen luo pohjaa koko elämänikäiseen hyvinvointiin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Monipuolinen ohjelmisto tutustuttaa opiskelijoita eri genreihin ympäri maailmaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Halutessaan opiskelija voi pyytää hyväksytystä suorituksesta numeroarvosanan.

Arvioinnin perusteena on aktiivinen osallistuminen ja työskentely tuntitehtävissä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana muodostetaan soitin- tai/ ja laulu-yhtyeitä ja opettelemme kappaleita ryhmien valinnan mukaan. Yhtyeet muodostetaan osallistujien soittotaustan ja mielenkiinnon pohjalta pohjalta, joten aiemmat opinnot eivät ole välttämättömiä.

Bändin opintojaksoista voi suorittaa yhden tai molemmat ja ne voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä. Opintojaksot tarjolla vuorovuosin. Opintojakso voi olla hajautettu 3.-5. jaksoon, jolloin opetusta tarjotaan kerran viikossa.

Opintojakson pohjalle tai rinnalle suositellaan opintojaksoa MU8 Musiikin tieto-taito 1.

Bändi 2, 2 op (MU17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Yhteismusisointitaitojen syventäminen
- Opiskelijan vahvuuksien hyödyntäminen ja onnistumisen kokemusten mahdollistaminen
- Opiskelija uskaltaa käyttää musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottaa musiikillisia ideoita
- Lukion elävän tapahtuma- ja esityskulttuurin säilyminen
- Opiskelija hahmottaa musiikin elementtejä kokemuksellisesti käytännön musisoinnissa

- Opiskelija kehittää kuuntelutaitojaan ja ymmärtää kuulonhuollon merkityksen elämänikäisen hyvinvoinnin ylläpidossa
- Opiskelija saa välineitä musiikin elinikäiseen harrastamiseen ja ymmärtää soittamisen ja muun musiikillisen tekemisen ergonomiaa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Yhteismusisointitaitojen kehittäminen ja yhdessä soittaminen
- Oman ilmaisun kehittäminen ja esiintyminen mahdollisuuksien mukaan
- Ohjelmiston valmistaminen yhdessä ryhmän kanssa
- Soittoasento ja kuulonhuollon merkitys bändisoitossa
- Oman harjoittelun merkitys

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan omat valinnat, osallistaminen sekä omien vahvuuksien hyödyntäminen lukio-opinnoissa tukee opiskelijan hyvinvointiosaamisen kehittymistä. Itsestä ja muista huolehtiminen sekä vastuu omasta osuudesta yhteissoittotilanteissa lisäävät ymmärtämystä toisen ajatuksista ja tunteista ja kasvattavat empatiakykyä.

Hyvinvointiosaaminen

Vastuu omasta osuudesta lisää sitoutumista yhteiseen toimintaan. Kuulonhuollon ja oikean soittoasennon merkityksen ymmärtäminen luo pohjaa koko elämänikäiseen hyvinvointiin ja mahdollisiin jatko-opintoihin musiikin parissa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Monipuolinen ohjelmisto tutustuttaa opiskelijoita eri genreihin ympäri maailmaa. Musiikki on globaalisti merkittävä elinkeinoala. Musiikin merkintätavat, nuotinnokset ovat eräänlainen kansainvälinen kieli ja musiikin keinoin voi ilmaista itseään luovasti verbaalisen tai kirjoitetun kielen ulkopuolella.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Soittamisessa ja laulamissa yhdistyy kehollinen ilmaisu, kuuntelutaidot sekä luova ilmaisu. Tämä kehittää abstraktia ajattelua, joka on välttämätöntä luovuuden kehittymiselle.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Numeroarviointi 5 -10. Hylätty

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana muodostetaan soitin- tai/lauluyhtyeitä ja opettelemme kappaleita ryhmien valinnan mukaan. Yhtyeet muodostetaan osallistujien soittotaustan ja mielenkiinnon pohjalta pohjalta, joten aiemmat opinnot eivät ole välttämättömiä.

Bändin opintojaksoista voi suorittaa yhden tai molemmat ja ne voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä.

Musiikkiteknologia 1, 2 op (MU18)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- lukion elävän toiminta- ja esityskulttuurin säilyttäminen ja kehittäminen
- oppii käyttämään lukion äänentoistolaitteistoa
- opiskelija osallistuu lukion tapahtuman esityksen äänentoiston rakentamiseen ja miksaamiseen
- opiskelija osaa opintojakson jälkeen koota yksinkertaisen äänentoistolaitteiston ja käyttää sitä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- erilaisten mikrofoniin käyttö ja toimintaperiaatteet live-miksaustilanteessa
- äänentoiston suunnittelu ja rakentaminen esitystilanteeseen
- analogisen ja digitaalisen miksauspöydän käyttö
- opiskelija tutustuu lukion esityslaitteiston käyttöön musiikkiluokissa, auditoriossa sekä areenalla
- ryhmä toteuttaa yhdessä opettajan kanssa lukion tapahtuman äänisuunnittelun ja miksausksen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Ryhmässä toimiminen ja tekeminen edesauttaa opiskelijan ilmaisutaidon kehittämistä. Opetus tapahtuu pääsoin keskustelemalla ryhmässä ja toiminnan lomassa. Tapahtumien yhteydessä miksausksen toteuttaminen edellyttää vuorovaikutusta omaa esiintymistään jännittävien opiskelijoiden kanssa, tämän huomioiminen kasvattaa opiskelijan ymmärtämystä toisten tunteista.

Hyvinvointiosaaminen

Ryhmässä toimiminen ja onnistumisen kokemukset vahvistavat opiskelijan itsetuntemusta. Tieto kuulonhuoltoon ja ylläpitoon liittyvistä toimista musiikin kuuntelun ja live-tapahtumien äänentoiston toteuttamisessa auttaa opiskelijaa huolehtimaan sopivasta äänenvoimakkuudesta myös vapaa-ajalla ja tulevaisuudessa. Itsestä ja muista huolehtiminen sekä vastuu miksausstilanteissa lisäävät ymmärtämystä toisen tunteista ja kasvattavat opiskelijan tunnetaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Teknologiaosaamisen yhdistäminen musiikilliseen ymmärtämiseen sekä kuuntelun taitoihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Halutessaan opiskelija voi pyytää hyväksytystä suorituksesta numeroarvosanan.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on tutustua lukion äänentoistolaitteiston käyttöön ja perehtyä musiikin teknologian tarjoamiin mahdollisuuksiin musiikin tekemisessä. Opintojakson aikana kerrataan erilaisten mikrofoniin toimintaperiaatteet, suunnitellaan ja opetellaan rakentamaan äänentoisto erilaisiin tilaisuuksiin. Opintojaksolla harjoitellaan live-miksaamista sekä analogisella että digitaalisella laitteistolla. Opetus on toiminnallista ja käytännönläheistä.

Musiikkiteknologia 2, 2 op (MU19)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Lukion elävän tapahtuma- ja esityskulttuurin säilyttäminen ja kehittäminen
- Oppia akustisen, analogisen ja digitaalisen äänen perusominaisuuksista
- Oppia yleisimpien studio- ja äänityslaitteiden toimintaa
- Harjoitella sekvensseri- ja MIDI-työskentelyä
- Harjoitella live-äänittämistä
- Toteuttaa pienimuotoinen äänitysprojekti

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Äänittäminen ja äänen muokkaaminen
- Sekvensseri- ja MIDI - ohjelmat sekä live-äänittäminen
- Oma tuottaminen
- Lukion tapahtumien live-miksaaminen
- Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itsensä kustantama vierailu, esimerkiksi äänitysstudioon Sibelius-Akatemian musiikkiteknologian osastolle, tai vaihtoehtona aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuu matkakustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Ryhmässä toimiminen ja tekeminen edesauttaa opiskelijan ilmaisutaidon kehittämistä. Opetus ja ohjaus tapahtuu pääosin keskustelemalla ryhmässä ja toiminnan lomassa. Tapahtumien yhteydessä miksausuksen toteuttaminen edellyttää vuorovaikutusta omaa esiintymistään jännittävien opiskelijoiden kanssa, mikä edellyttää toisten tunteiden kunnioittamista ja ymmärtämistä.

Hyvinvointiosaaminen

Ryhmässä toimiminen ja onnistumisen kokemukset vahvistavat opiskelijan itsetuntemusta. Tieto kuulonhuoltoon ja ylläpitoon liittyvistä toimista musiikin kuuntelun ja live-tapahtumien äänentoiston toteuttamisessa auttaa opiskelijaa huolehtimaan sopivasta äänenvoimakkuudesta myös vapaa-ajalla ja tulevaisuudessa. Itsestä ja muista huolehtiminen sekä vastuu miksaustilanteissa lisäävät ymmärtämystä toisten tunteista ja kasvattavat opiskelijan tunnetaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Teknologiaosaamisen yhdistäminen musiikilliseen ymmärtämiseen sekä kuuntelun taitoihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana syvennetään tietoja ja taitoja musiikin teknologiaan liittyen. Opintojaksolla tutustutaan tietokoneen käytön mahdollisuuksiin säveltämisessä, sovittamisessa sekä äänittämisen apuvälineenä ja syvennetään käytännön harjoittelun avulla livemiksaustaitoja koulun tilaisuuksissa sekä tehdään pienimuotoisia äänityksiä. Opintojaksolla tutustutaan musiikkiteknologian jatko-opintomahdollisuuksiin. Tehdään mahdollisuuksien mukaan vierailu äänitysstudioon.

Edeltävinä opintoina MU18 Musiikkiteknologia 1.

Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itsensä kustantama vierailu, esimerkiksi äänitysstudioon, tai vaihtoehtona aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannus muodostuu matkalipun hinnasta.

Musiikkia juhliin 1, 2 op (MU20)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää ilmaisu- ja esiintymisvalmiuksia.
- Halutessaan opiskelija voi monipuolistaa ilmaisuaan osallistumalla monitaiteelliseen projektiin, joka toteutetaan yhdessä tanssin tai/ja draaman kanssa.
- Lukion elävän tapahtumakulttuurin säilyttäminen ja kehittäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Mahdollisuus monitaiteelliseen työskentelyyn.
- Mahdollisuus esiintymiseen koulun erilaisissa tilaisuuksissa.
- Esiintymisen psyykkiseen valmentautumiseen perehtymistä, mm. keinoja esiintymisjännityksen lieventämiseen.
- Opintojakson voi suorittaa esiintymällä, juontamalla tai miksaamalla koulun tilaisuuksia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Ohjelman valmistaminen yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa tukee vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Samalla kehittyy kyky ymmärtää muiden ajatuksia ja tunteita, mikä on edellytys myötätunnon kehittymiselle ja kyvylle asettua toisen asemaan.

Hyvinvointiosaaminen

Valmistautuessaan esiintymisiin opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja myös vielä harjoiteltavia taitoja. Yhteistoimintaa ja yhdessä tekemistä tukevat koulussa viihtymistä ja yleistä jaksamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana syvennetään omaa ilmaisua ja esiintymistaitoja. Esiintymiset voivat olla yksin tai ryhmässä toteutettuja. Musiikin lisäksi esitys voidaan toteuttaa yhteistyössä tanssin tai/ja draaman kanssa. Opintojakson voi suorittaa esiintymisen lisäksi myös juontamalla tai miksaamalla koulun tilaisuuksia.

Musiikkia juhliin 2, 2 op (MU21)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on syventää ilmaisu- ja esiintymisvalmiuksia.
- Halutessaan opiskelija monipuolistaa ilmaisuaan osallistumalla monitaiteelliseen projektiin, joka toteutetaan yhdessä tanssin tai/ja draaman kanssa.
- Lukion elävän tapahtumakulttuurin säilyttäminen ja kehittäminen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Mahdollisuus monitaiteelliseen työskentelyyn.
- Mahdollisuus esiintymiseen lukion erilaisissa, säännöllisesti toistuvissa tilaisuuksissa.
- Esiintymisen psyykkiseen valmentautumiseen perehtymistä, mm. keinoja esiintymisjännityksen lieventämiseen.
- Opintojakson voi suorittaa esiintymällä, juontamalla tai miksaamalla koulun tilaisuuksia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Ohjelman valmistaminen yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa tukee vuorovaikutustaitojen vahvistumista. Samalla kehittyy kyky ymmärtää muiden ajatuksia ja tunteita, mikä on edellytys myötätunnon kehittymiselle ja kyvylle asettua toisen asemaan.

Hyvinvointiosaaminen

Valmistautuessaan esiintymisiin opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja myös vielä harjoiteltavia taitoja. Yhteistoiminta ja yhdessä tekeminen tukevat koulussa viihtymistä ja yleistä jaksamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään omaa ilmaisua ja esiintymistaitoja. Esiintymiset voivat olla yksin tai ryhmässä toteutettuja. Musiikin lisäksi esitys voidaan toteuttaa yhteistyössä tanssin tai/ja draaman kanssa. Opintojakson voi suorittaa esiintymisen lisäksi myös juontamalla tai miksaamalla koulun tilaisuuksia.

Musiikkia juhliin 3, 2 op (MU22)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on syventää ilmaisu- ja esiintymisvalmiuksia.
- Halutessaan opiskelija voi monipuolistaa ilmaisuun osallistumalla monitaiteelliseen projektiin, joka toteutetaan yhdessä tanssin tai/ja draaman kanssa.
- Tavoitteena lukion elävän tapahtumakulttuurin säilyttäminen ja kehittäminen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Mahdollisuus monitaiteelliseen työskentelyyn
- Mahdollisuus esiintymiseen lukion erilaisissa, säännöllisesti toistuvissa tilaisuuksissa.
- Esiintymisen psyykkiseen valmentautumiseen perehtymistä, mm. keinoja esiintymisjännityksen lieventäminen
- Opintojakson voi suorittaa esiintymällä, juontamalla tai miksaamalla koulun tilaisuuksia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Valmistautuessaan esiintymisiin opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja myös vielä harjoiteltavia taitoja. Yhteistoiminta ja yhdessä tekeminen tukevat koulussa viihtymistä ja yleistä jaksamista.

Vuorovaikutusosaaminen

Ohjelman valmistaminen yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa tukee vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Samalla kehittyy kyky ymmärtää muiden ajatuksia ja tunteita, mikä on edellytys myötätunnon kehittymiselle ja kyvylle asettua toisen asemaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana syvennetään omaa ilmaisua ja esiintymistaitoja. Esiintymiset voivat olla yksin tai ryhmässä toteutettuja. Musiikin lisäksi esitys voidaan toteuttaa yhteistyössä tanssin tai/ja draaman kanssa. Opintojakson voi suorittaa esiintymisen lisäksi myös juontamalla tai miksaamalla koulun tilaisuuksia.

Opintojakso on kiertotuntien ulkopuolella ja erityisen aktiivisille opiskelijoille.

Instrumenttiopinnot 1, 2 op (MU23)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oman musisoinnin syventäminen henkilökohtaisilla soitto- tai/ja laulutunneilla.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Henkilökohtaiset soitto- tai/ja laulutunnit.
- Yhteistyö paikallisten musiikkiopistojen kanssa.
- Henkilökohtaiset soitto-tai/ja laulutunnit ovat opiskelijalle maksullisia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Instrumenttiopinnoissa korostuu pitkäjänniteisyys ja vastuunottaminen omasta edistymisestä sekä yhdessä musisoiminen. Opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja vielä harjoitettavia taitoja. Turvallinen ilmapiiri mahdollista vuorovaikutustaitojen kehittymisen musiikillisen toiminnan kautta.

Hyvinvointiosaaminen

Omien vahvuuksien tunnistaminen ja kannustava vertaispalaute tukee opiskelijan sosiaalista hyvinvointia. Musiikillisen toiminnan kautta opiskelija harjaantuu ymmärtämään muiden ajatuksia ja tunteita, mikä on edellytys myötätunnon kehittymiselle ja kyvylle asettua toisen asemaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoitteena on syventää aiemmin opittuja tietoja ja taitoja instrumentti- ja/tai lauluopinnoissa.

Opinnot on mahdollista hyväksilukea henkilökohtaisilla soitto- ja lauluopinnoilla musiikkiopistossa. Henkilökohtaiset tunnit ovat opiskelijoille maksullisia.

Instrumenttiopinnot 2, 2 op (MU24)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oman musisoinnin kehittäminen henkilökohtaisilla soitto - tai/ja laulutunneilla.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Henkilökohtaiset soitto-tai/ja laulutunnit.
- Yhteistyö paikallisten musiikkiopistojen kanssa.
- Henkilökohtaiset soitto- tai/ja laulutunnit ovat opiskelijalle maksullisia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Instrumenttiopinnoissa korostuu pitkäjänniteisyys, määrätietoisuus ja vastuunottaminen omasta edistymisestä sekä yhdessä musisointi. Opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja vielä harjoiteltavia taitoja. Turvallinen ilmapiiri mahdollistaa vuorovaikutustaitojen kehittymisen musiikillisen toiminnan kautta.

Hyvinvointiosaaminen

Omien vahvuuksien tunnistaminen ja kannustava vertaispalaute tukee opiskelijan sosiaalista hyvinvointia. Musiikillisen toiminnan yhteydessä opiskelija harjaantuu ymmärtämään muiden ajatuksia ja tunteita, mikä on edellytys myötätunnon kehittymiselle ja kyvylle asettua toisen asemaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on syventää aiemmin opittuja tietoja ja taitoja instrumentti- ja/tai lauluopinnoissa.

Opinnot on mahdollista korvata henkilökohtaisilla soitto- ja lauluopinnoilla musiikkiopistossa. Henkilökohtaiset soitintunnit ovat opiskelijoille maksullisia.

Instrumenttiopinnot 3, 2 op (MU25)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oman musisoinnin kehittäminen henkilökohtaisilla soitto-tai/ja laulutunneilla
- Yhteistyö paikallisten musiikkiopistojen kanssa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Henkilökohtaiset soitto- tai/ ja laulutunnit
- Yhteistyö paikallisten musiikkiopistojen kanssa.
- Henkilökohtaiset soitto- tai/ ja soittotunnit ovat opiskelijalle maksullisia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Instrumenttiopinnoissa korostuu pitkäjännitteisyys ja vastuunottaminen omasta edistymisestä sekä yhdessä musisointi. Opiskelija oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja vielä harjoiteltavia taitoja. Turvallinen ja kannustava ilmapiiri mahdollistavat vuorovaikutustaitojen kehittymisen musiikillisen toiminnan kautta.

Hyvinvointiosaaminen

Omien vahvuuksien tunnistaminen ja kannustava vertaispalaute tukee opiskelijan sosiaalista hyvinvointia. Musiikillisen toiminnan yhteydessä opiskelija harjaantuu ymmärtämään muiden ajatuksia ja tunteita, mikä on edellytys myötätunnon kehittymiselle ja kyvylle asettua toisen asemaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoitteena on syventää aiemmin opittuja tietoja ja taitoja instrumentti- ja/ tai lauluopinnoissa.

Opinnot on mahdollista korvata henkilökohtaisilla soitto- ja lauluopinnoilla musiikkiopistossa, Taideyliopiston avoimilla kursseilla tai muilla vastaavilla.

Henkilökohtaiset soitintunnit ovat opiskelijoille maksullisia.

Musiikkilinja 1. vuosi, 6 op (MUSA1)

Opintojakson moduulit

- Intro – kaikki soimaan, 2 op (MU1), Pakollinen
- Syke – soiva ilmaisu, 2 op (MU2), Pakollinen
- Genre - globaali uteliaisuus, 2 op (MU3), Valinnainen

Tavoitteet

Intro – kaikki soimaan

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää äänenkäyttöään ja musisointitaitojaan
- uskaltaa käyttää musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottaa musiikillisia ideoita
- harjaantuu hahmottamaan musiikin elementtejä kokemuksellisesti
- tutkii ja syventää omaa kuuntelusuhdettaan
- ymmärtää ja osaa soveltaa teknologian käyttömahdollisuuksia musiikissa
- ymmärtää musiikin merkityksiä ja merkityksellisyyttä elämässä ja yhteiskunnassa
- toimii edistämällä turvallisen ääniympäristön syntymistä.

Syke – soiva ilmaisu

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää osaamistaan itselleen mieluisissa musiikillisissa ilmaisutavoissa
- kehittää yhteismusisointitaitojaan ja taiteellista ilmaisuaan
- analysoi musiikin kulttuurisia piirteitä ja merkityksiä
- heittäytyy rohkeasti tuottamaan musiikillisia ideoita.

Genre - globaali uteliaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta ja kulttuurien välisiä kytköksiä
- suhtautuu uteliaasti ja perehtyy kokemuksellisesti itselleen uusiin musiikin lajeihin ja musiikkikulttuureihin
- hahmottaa itsensä osana globaalia musiikillista maailmaa
- tunnistaa omat lähtökohtansa sekä kulttuurien välisen vastavuoroisuuden haasteet ja mahdollisuudet.

Paikallinen lisäys

- monipuolista ja laaja-alaista musiikin opiskelua musiikkiin suuntautuneessa ryhmässä.
- tavoitteena syventää musiikin tietoja ja taitoja käytännön musisoinnin kautta
- oman musiikillisen minäkäsityksen vahvistaminen
- tavoitteena opiskelijan esiintymisvalmiuksien kehittäminen
- tavoitteena musiikillisten työskentelytaitojen sekä oman musiikillisen keksinnän edistäminen
- Korkeakouluyhteistyö ja musiikkiammatteihin tutustuminen (vierailut, vierailijat, työpajat, pääsykoevalmennus)
- tavoitteena luoda pohjaa elinikäiseen musiikin harrastamisenn tai/ja musiikin ammattiopintoihin.

Keskeiset sisällöt

Intro – kaikki soimaan

- monipuoliset äänenkäyttöä sekä laulu- ja yhteismusisointitaitoja kehittävät tehtävät ja ohjelmisto
- luovaan tuottamiseen ja taiteelliseen ilmaisuun rohkaisevat tehtävät
- musiikin merkitysten pohdintaan innostava kuuntelu- ja musisointiohjelmisto
- musiikkiteknologian monipuolisen hyödyntämisen mahdollisuudet
- mahdollisuuksien mukaan konserttikäyntejä ja tutustumista muihin taide- ja kulttuuripalveluihin

Syke – soiva ilmaisu

- musiikillisen osaamisen eri osa-alueita kehittävä ohjelmisto
- suomalaiset ja opiskelijoiden omat musiikkikulttuurit
- luovaa ajattelua ja taiteellista ilmaisua edistävät tehtävät myös teknologiaa hyödyntäen

Genre - globaali uteliaisuus

- erilaiset musiikinlajit, musiikkityylit ja -kulttuurit sekä niihin kytkeytyvät merkitykset ja arvostukset
- musiikkikulttuurit kulttuurin osana
- monipuolinen työskentely erilaisten musiikkien kanssa

Paikallinen lisäys

- Musiikkilinjan pakolliset opinnot 1.lukuvuonna
- monipuolista ja laaja-alaista musiikin opiskelua musiikkiin suuntautuneessa ryhmässä.
- tutustuminen musiikkialan ammatteihin
- Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itse kustantama vierailu, esimerkiksi konserttikäynti tai muu musiikkitapahtuma. Vierailun vaihtoehtona on aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat mahdollisen matkalipun ja mahdollisen pääsylipun hinnasta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Musiikki on luonteeltaan yhteistoiminnallista ja opintojaksolla toimitaan erilaisissa pienryhmissä sekä pareittain. Musiikillisessa vuorovaikutuksessa keskeistä on myös kuuntelutaidon kehittäminen.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan musiikin mahdollisuuksiin hyvinvoinnin edistäjänä. Musiikki tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden ymmärtää paremmin niin itseään kuin toisia ja ympäröivää maailmaa. Omien vahvuuksien löytäminen, onnistumisen kokemukset ja yhdessä musisoiminen tukevat opiskelijan opiskelumotivaatiota sekä yleistä hyvinvointia. Terveeseen äänenkäyttöön sekä kuulonsuojelusta huolehtimiseen ohjaaminen ovat opintojakson sisältöjä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan eri musiikinlajeihin, musiikkityyleihin, ja -kulttuureihin sekä pohditaan musiikin kulttuurisidonnaisuutta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksoon sisältyvät musiikkilinjalaisille suunnatut MU1, MU2 ja MU3.

Musiikkilinjan ensimmäinen opintojakso innostaa musisointiin musiikkiin suuntautuneessa ryhmässä. Opinnoissa painottuvat oma musisointi sekä vuorovaikutus ryhmän kanssa.

Opintojakson tavoitteena on syventää musiikin ja musiikin peruskäsitteiden, kuten rytmi, harmonia, melodia, sointiväri ja muoto, tuntemusta, sekä vahvistaa opiskelijan omaa tulkintaa ja ilmaisua. Opintojakson aikana laajennetaan musiikintuntemusta tutustumalla klassisen ja rytmimusiikin soittimistoon sekä laulutyyliin ja äänityyppisiin maailmalla, kuulon- ja äänenhuoltoon sekä musiikin mahdollisuuksiin hyvinvoinnin edistäjänä.

MU2-osiossa tutkimme erilaisia Suomessa esiintyviä musiikkikulttuureja sekä opimme ymmärtämään niiden taustatekijöitä, kehitystä ja olennaisia piirteitä. Huomioimme, että suomalaiset musiikkikulttuurit ovat osa eurooppalaista ja globaalia musiikkimaailmaa. Opiskelussa käytämme monipuolisia työskentelytapoja, erityisesti omaa musisointia ja kuuntelua.

MU3-osiossa tutustumme uusiin musiikinlajeihin, musiikkityyleihin, ja –kulttuureihin sekä musiikin kulttuurisidonnaisuuteen. Luomme katsauksen rytmimusiikkiin, jazziin, länsimaiseen 1900-luvun taidemusiikin suuntauksiin ja Euroopan ulkopuolisiin musiikkikulttuureihin.

Opintojaksoon kuuluu myös vuosittain erikseen suunniteltu workshop. Esiintymismahdollisuuksia on opintojakson aikana runsaasti. Lisäksi opintojaksolla tutustutaan musiikkialan keskeisiin ammatteihin.

Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itse kustantama vierailu, esimerkiksi konserttiin tai vastaavaan musiikkitapahtumaan. Vierailun vaihtoehtona on aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat mahdollisen matkalipun ja mahdollisen pääsylipun hinnasta.

Musiikkilinjan tieto-taito -opinnot 1. vuonna, 4 op (MUSA.TT)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena perehtyä nuotinlukemiseen, musiikin teorian alkeisiin, musiikin teorian käsitteistöön ja yleiseen musiikin hahmottamiseen
- Tavoitteena laaja-alaisesti musiikkitermistön osaamista.
- Tavoitteena perehtyä musiikin teoriaan musiikkiopiston musiikin hahmotusaineet 1 ja 2 -tasojen mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Sisältää opintojaksot Musiikin tieto-taito 1 ja Musiikin tieto-taito 2
- Opintojakson sisältö noudattaa musiikkioppilaitosten muha (musiikin hahmotusaineet) 1 ja 2 sisältöjä.
- Musiikin teoriaan perehtymistä käytännönläheisin työskentelytavooin, omaa luovuutta ja muusikkoutta tukien.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso mahdollistaa omien vahvuuksien huomaamista ja edelleen kehittämistä sekä soveltamista käytännön työskentelyyn.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana työskentely eri kokoisissa ryhmissä ja yhteiset koko ryhmän väliset keskustelut harjaannuttavat vuorovaikutusosaamista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Musiikin teorian opiskelu tukee mielikuvituksen käyttöä ja auttaa löytämään uusia tapoja ajatella ja ratkoa ongelmia uudella tavoin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Hyväksilukumahdollisuus Musiikkiopiston vastaavista opinnoista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Musiikin teorian ja monipuolista musiikin hahmottamisen opiskelua käytännönläheisesti, omaa luovuutta ja muusikoutta tukien. Opintojaksoon sisältyvät MU8 Musiikin tieto-taito 1 ja MU9 Musiikin tieto-taito 2.

Musiikkilinja 2. vuosi, 6 op (MUSA2)

Opintojakson moduulit

- Demo - luovasti yhdessä, 2 op (MU4), Valinnainen

Lisälaajuus

4 op

Tavoitteet

Demo - luovasti yhdessä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää luovaa osaamistaan musiikillisessa tai taiteidenvälisessä prosessissa*
- *ottaa vastuuta ryhmän musiikillisesta toiminnasta*
- *syventää ymmärrystään musiikillisen vaikuttamisen ja vuorovaikutuksen tavoista*
- *hahmottaa musiikin suhdetta muihin taiteenlajeihin ja mediaan.*

Paikallinen lisäys

- *näkökulmia esiintymiseen ja omaan ilmaisuun*

Keskeiset sisällöt

Demo - luovasti yhdessä

- *moduulin tavoitteiden toteuttamistavan ja ohjelmiston opiskelijalähtöinen suunnittelu*
- *musiikillinen tai taiteidenvälinen ryhmän resurssien mukaan*
- *musiikin vaikuttavuus esimerkiksi vuorovaikutuksessa, lyriikassa ja muissa taiteissa, mediassa tai yhteiskunnassa*

Paikallinen lisäys

- Sisältää opintojaksot Demo - luovasti yhdessä, Esittävän taiteen produktio ja Musiikkia juhliin 1
- esiintymiskokemuksen kartuttaminen
- monipuolista ja laaja-alaista musiikin opiskelua musiikkiin suuntautuneessa ryhmässä.
- Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itse kustantama vierailu, esimerkiksi konserttiin tai vastaavaan musiikkitapahtumaan. Vierailun vaihtoehtona on aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat mahdollisen matkalipun ja mahdollisen pääsylipun hinnasta.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla harjoitetaan luovia vuorovaikutustaitoja musiikillisen toiminnan kautta. Painopiste on yhteisessä tekemisessä ja keskusteluissa. Opiskelija sekä saa että antaa kannustavaa ja rakentavaa palautetta ryhmässä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana harjoitetaan esiintymistaitoja ja pohditaan esiintymisjännityksen vaikutusta omaan tai yhteiseen ilmaisuun. Onnistumisen kokemukset sekä omien vahvuuksien käyttäminen tukee opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Taiteidenvälisessä prosessissa tarkastellaan musiikin suhdetta kuvaan, tekstiin sekä tanssiin. Opiskelijan oma luova tuottaminen ja ideointi (MUOKKAA)

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakson MU4-osa arvioidaan numeroarvosanalla 4-10, muuta arvosanalla 5 - 10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Moduuli sisältää opintojaksot Demo - luovasti yhdessä (MU4), Esittävän taiteen produktio (MUSA.PROJEKTI) ja Musiikkia juhliin 1 (MU20).

Opintojakson aikana syvennämme tietoja näyttämömusiikin eri alueista. Kurkistamme näyttämön taakse ja tutustumme ammattimuusikoiden työskentelyyn. Opintojakson aikana teemme vierailuja ajankohtaisen tarjonnan mukaan sekä valmistamme ohjelmaa koulun tilaisuuksiin.

Moduuliin sisältyvä Esittävän taiteen produktio toteutetaan yhteistyönä musiikin, kuvataiteen, tanssin tai draaman kanssa. Opintojakson aikana syvennetään ilmaisu- ja esiintymistaitoja. Opintojaksolla painottuvat musisointi ja monipuoliset, luovat työtavat. Opintojakso voidaan vaihtoehtoisesti toteuttaa myös kansainvälisenä taideproduktiona yhteistyössä kansainvälisten kumppaneiden kanssa.

Musiikkia juhliin -osiossa syvennetään esiintymistaitoja erilaisissa kokoonpanoissa. Esiintymisiä on neljä ja esiintymiset voi jakaa koko lukioajalle, esiintymiseksi katsotaan myös tapahtuman juontaminen tai miksaaminen. Tämä osio toteutuu kiertotuntien ulkopuolella läpi lukuvuoden.

Opintojaksoon voi sisältyä opiskelijan itse kustantama vierailu, esimerkiksi konserttiin tai vastaavaan musiikkitapahtumaan. Vierailun vaihtoehtona on aihepiiriin liittyvän tehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat mahdollisen matkalipun ja mahdollisen pääsylipun hinnasta.

Esittävän taiteen produktio, 2 op (MUSA2.projekti)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on tutkia elämän ilmiöitä musiikin, kuvan, tanssin ja draaman keinoin
- Tavoitteena on rakentaa oppiaineiden välinen yhteinen taiteellinen kokonaisuus
- Tavoitteena on tutustua musiikin keinoin taiteidenväliseen prosessiin ja projektin tekemiseen
- Yhteistyö taidealan toimijoiden kanssa (vierailut, vierailijat, työpajat...)
- Musiikkilinjan pakollinen opintojakso 2. lukuvuonna

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso on yhteistyö musiikin, kuvataiteen tai/ ja draaman kanssa, johon on mahdollista liittää mukaan myös tanssia sekä markkinointia.
- Opintojaksolla syvennetään ilmaisu- ja esiintymistaitoja.
- Opintojaksolla voidaan toteuttaa myös kansainvälisenä taideprojektina, joka tehdään yhteistyössä kansainvälisten kumppaneiden kanssa.
- Musiikkilinjan pakollinen opintojakso 2. lukuvuonna

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso tarjoaa näkökulmia ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin ilmiöitä taiteen tekemisen keinoin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso perustuu yhdessä tekemiseen ja luomiseen. Taiteen tekemisen lähtökohtana on vuorovaikutus niin kirjoittamisen, verbaalin kuin ei-sanallisenkin ilmaisun kautta. Taiteen vuorovaikutuksen keinoin tutkitaan taiteen merkityksiä ja vaikutuksia ihmisten välillä.

Hyvinvointiosaaminen

Taiteidenvälinen produktio vahvistaa omien vahvuuksien tunnistamista ja edesauttaa omien tunteiden ymmärtämistä sekä lisää itsetuntemusta. Musiikillisen ja taiteellisen toiminnan kautta opiskelijat harjaantuvat ymmärtämään muiden ajatuksia ja tunteita, mikä edesauttaa myötätunnon kehittymistä ja toisen asemaan asettumista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Taiteidenvälinen yhteistyö kehittää musiikillista mielikuvitusta ja auttaa ymmärtämään luovan prosessin luonnetta sekä taiteen tekemisen monialaisuutta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on musiikin, kuvataiteen, tanssin tai/ ja draaman yhteisproduktio. Opintojaksolla syvennetään ilmaisu- ja esiintymistaitoja. Opintojaksolla voidaan hyödyntää luovan kirjoittamisen tai sanoitus ja sävellys - opintojaksojen tekstejä. Opintojakso voidaan toteuttaa myös vaihtoehtoisesti kansainvälinen taideproduktiona, joka tehdään yhteistyössä kansainvälisten kumppaneiden kanssa.

Musiikkilinnan 2. vuoden pakollinen opintojakso

Arki ja populaarikulttuuri, 2 op (HIMU)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Sanoitus ja sävellys, 4 op (ÄIMU)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.18. Kuvataide (KU)

Oppiaineen tehtävä

Kuvataide on visuaalista kulttuurikasvatusta, jossa opiskelija tutkii todellisuutta taiteen keinoin. Oppiaineen keskeisenä päämääränä on, että opiskelija ymmärtää kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään. Kokemukset, mielikuvitus ja tavoitteellinen työskentely luovat perustan moniaistiselle oppimiselle. Opetuksessa tarkastellaan taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja. Opiskelija vahvistaa aineettoman ja aineellisen kulttuuriperinnön tuntemustaan, joka tukee traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetuksella tuetaan laaja-alaisen yleissivistyksen rakentumista sekä aktiiviseen paikalliseen ja globaaliin toimijuuteen kasvamista. Opiskelijoille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia tulevaisuuden jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksien kehittämiseen. Opinnot antavat edellytyksiä luovan ja kriittisen ajattelun kehittämiseksi, elinympäristöön vaikuttamiselle ja kestävä elämäntavan edistämiseksi.

Kuvataiteen opetuksessa syvennetään opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa ja kielitietoisuutta. Opiskelijat havainnoivat, tuottavat, tulkitsevat ja arvottavat kuvia hyödyntämällä visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja. Eri tiedonalojen kielet avaavat opiskeltavaan ilmiöön uusia näkökulmia. Opetuksessa kannustetaan kulttuurisen osaamisen syventämiseen taiteiden- ja tieteidenvälisyyttä hyödyntäen. Opiskelija perehtyy erilaisiin taidekäsitteisiin.

Opinnoissa tarkastellaan visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista. Opiskelijaa ohjataan perustelemaan mielipiteitään ja näkemyksiään kuvataiteesta ja muusta visuaalisesta kulttuurista.

Kuvataiteen opetuksessa tutkitaan opiskelijoille tuttuja ja heille uusia visuaalisen kulttuurin teoksia, tuotteita ja ilmiöitä. Kuvilla tarkoitetaan kaksi- ja kolmiulotteisia teoksia ja tuotteita sekä niitä esittäviä jäljenteitä. Visuaalisen kulttuurin kenttään kuuluvat opiskelijoiden omaehtoisesti tekemät kuvat, luonto, rakennettu ympäristö, esineet, median kuvat ja taiteeksi määritetyt teokset. Opiskelijat osallistuvat sisältöjen ja ilmaisun keinojen valintaan. Opetuksessa tarjotaan edellytykset työtapojen ja opiskelu ympäristöjen monipuoliselle käytölle. Opiskelijaa kannustetaan välineiden, materiaalien ja ilmaisun keinojen kokeilemiseen sekä niiden luovaan soveltamiseen. Uudet teknologiat, mediaympäristöt ja audiovisuaalisen kulttuurin muodot ovat sekä tutkittavia ilmiöitä että kuvailmaisun välineitä. Opiskelijat perehtyvät ajankohtaisiin visuaalisen kulttuurin ilmiöihin ja toimintatapoihin sekä erilaisiin osallistumisen ja vaikuttamisen muotoihin. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti myös museoiden ja muiden kulttuuritoimijoiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kuvataiteen lukio-opinnot luovat hyvän pohjan rakentaa omakohtaista ja elinikäistä suhdetta visuaaliseen kulttuuriin.

Laaja-alainen osaaminen

Kuvataiteen opinnot tukevat opiskelijan **hyvinvointiosaamista** kuvailmaisuuksiin sisältyvien aistinautintojen, tunteiden ja henkilökohtaisten merkitysten avulla. Itselle merkityksellisen visuaalisen kulttuurin ymmärtäminen ja ilmaiseminen tukee identiteettien rakentumista, ihmisenä kasvua, hyvinvointia ja elinikäistä oppimista. Opinnot tarjoavat välineitä yksilöiden ja yhteisöjen kulttuurisen moninaisuuden kunnioittamiseen ja arvostamiseen. Opiskelijoita kannustetaan etsimään heitä itseään kiinnostavia kuvakulttuureja ja kuvailmaisun tapoja.

Kuvataiteen opinnoissa kehitetään **vuorovaikutusosaamista** rakentamalla dialogia ja ymmärrystä ihmisten välille erilaisia kuvakulttuureja tarkastelemalla, niitä jakamalla ja niistä keskustelemalla. Opinnot kehittävät yhteistoiminnallisia taitoja taiteelle ominaisen kokonaisvaltaisen työskentelyn avulla. Opiskelijat kehittävät vuorovaikutustaitojaan esimerkiksi visuaalisen kulttuurin kuvallisiin ja sanallisiin käsitteistöihin, kuvatyyppeihin ja kuvastoihin perehtymällä. Erilaisten kuvatulkinnan menetelmien soveltaminen kuvien analysoinnissa, arvioinnissa ja tuottamisessa luo valmiuksia merkitysten jakamiselle ja niistä keskustelemiselle.

Kuvataide syventää opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa, jonka avulla myös **monitieteinen ja luova osaaminen** kehittyy. Taiteelle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opinnoissa kulttuurisia ilmiöitä tutkitaan visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttämällä. Kuvatulkinnassa tarkastellaan myös kuvan intertekstuaalisia viittauksia esimerkiksi lauluun, näytelmään tai toiseen kuvaan. Opiskelijat hyödyntävät eri taiteen- ja tieteenalojen näkökulmia heidän tuottaessaan ja tulkitessaan visuaalista kulttuuria.

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään kuvataiteessa tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä esimerkiksi rakennetussa ympäristössä, esineissä, mediassa ja taiteessa. Opiskelijoita rohkaistaan ottamaan kantaa ja osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä vaikuttamaan kestävän tulevaisuuden puolesta. Oppiaine tarjoaa mahdollisuuksia tarkastella demokratian ja perusoikeuksien tilaa, toteutumista ja kehitystä taiteen keinoin. Opiskelijat perehtyvät myös oikeudellisesti suojeltuihin etuihin, kuten tekijänoikeuksiin, sananvapauteen ja yksityisyyteen. Opinnoissa tutustutaan työelämän, kansalaistoiminnan ja jatko-opintojen tarjoamiin mahdollisuuksiin kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin näkökulmasta.

Kuvataiteen opinnoissa syvennetään **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** tutkimalla ympäristön, yhteiskunnan ja globaalin maailman eettisiä ja ekologisia kysymyksiä kuvailmaisun keinoin. Opiskelijaa ohjataan pohtimaan omia valintojaan, ratkaisujaan ja tekojaan kestävän elämäntavan näkökulmasta. Opinnot syventävät osaamista erilaisten materiaalien ja teknologioiden kestävästä käytöstä. Opiskelijoita rohkaistaan paikalliseen ja globaaliin toimijuuteen kulttuurisesti,

sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväään kehitykseen liittyvissä kysymyksissä. Taiteellisen työskentelyn kautta avataan näköaloja vaihtoehtoihin tulevaisuuksiin.

Globaali- ja kulttuuriosaamista syvennetään kuvataiteessa tutkimalla todellisuuden kulttuurista monimuotoisuutta. Opiskelijoita kannustetaan rakentamaan identiteettiään sekä arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä. Kuvataiteessa tarkastellaan ja pohditaan omaa suhdetta yhteiskunnassa vallitsevaan kulttuuriin. Opiskelijaa ohjataan tutkimaan, miten visuaalinen kulttuuri heijastaa ja muokkaa yksilöitä, yhteisöjä ja maailmaa. Kulttuuriperintöä tarkastellaan globaalista, kansallisesta ja opiskelijan kulttuurisen taustan näkökulmasta. Opiskelijoita rohkaistaan käsittelemään kulttuuriin moninaisuuteen ja globalisaatioon liittyviä ilmiöitä kuvallisessa työskentelyssä.

Tavoitteet

Kuvataiteen opetuksen yleiset tavoitteet on jäsennetty kolmeksi tavoitealueeksi: Kuvien merkitys, Osallisuus ja toimijuus sekä Ilmaisun ja tulkinnan taidot.

Kuvien merkitys

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- rakentaa kulttuuri-identiteettiään erilaisia kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla
- kehittää valmiuksiaan ja vahvuuksiaan vastaanottaa, ymmärtää ja tuottaa aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä
- tulkitsee, millaisia esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin kytkeytyy
- tutkii kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle eri aikoina ja eri kulttuureissa
- ymmärtää aistinautintojen, mielikuvien, tunteiden ja luovan ajattelun merkityksen omalle oppimiselle ja hyvinvoinnille.

Osallisuus ja toimijuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- ottaa kantaa kuvataiteesta ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin
- osaa soveltaa kuvallisen tuottamisen, viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä, osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- kehittää kriittistä ajatteluaan ympäristön havainnoinnissa ja omassa toiminnassa
- hyödyntää mielikuvia kuvallisessa ajattelussa, luomisprosessissa ja vaihtoehtoisten toimintatapojen kuvittelussa
- osaa käyttää tutkivaa lähestymistapaa suunnittelussa, työskentelyssä ja kuvailmaisissa
- ottaa toiminnassaan huomioon kulttuurisen moninaisuuden ja kestävä elämäntavan näkökulmia.

Ilmaisun ja tulkinnan taidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa tavoitteita taiteelle ominaiselle tutkivalle, pitkäkestoiselle ja ilmiökeskeiselle työskentelylle ja oppimiselle
- syventää visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa hyödyntämällä kuvien tekemisessä ja tulkinnassa erilaisia tietämisen tapoja

- kehittää kuvanlukutaitoa, medialukutaitoa ja ympäristönlukutaitoa visuaalisen kulttuurin tuottamisessa ja tulkinnassa
- syventää kuvailmaisun taitoja erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja toimintatapoja tarkoituksenmukaisesti käyttäen
- osaa tehdä ja tulkita kuvia liittämällä ne erilaisiin käsityksiin taiteesta
- tarkastelee kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän, vastaanottajan ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Osaamisen arviointi

Kuvataiteen opetuksessa arviointi on kannustavaa, pitkäkestoista, vuorovaikutteista ja opiskelijan kuvataiteellista osaamista kehittävää. Arviointi tukee opiskelijan omakohtaista suhdetta kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Arviointi kohdistuu kuvataiteen yleisten tavoitteiden ja moduulikohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä laaja-alaiseen osaamisen toteutumiseen kuvataiteessa. Monipuolinen arviointi edistää opiskelulle asetettujen tavoitteiden toteutumista kaikissa oppimisprosessin vaiheissa. Näin arvioinnilla tuetaan opiskelijan oppimaan oppimisen taitojen syventämistä. Arvioinnin kokonaisuuteen kuuluu myös itsearviointia ja vertaisarviointia.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kuvataiteellisen osaamisen kehittyminen, erilaiset työskentelyprosessit ja työskentelyn tulokset. Arvioinnilla ohjataan työtapojen ja opiskeluympäristöjen tarkoituksenmukaiseen käyttöön yksin ja ryhmässä.

Opintojaksot

Omat kuvat, jaetut kulttuurit, 2 op (KU1)

Opintojakson moduulit

- Omat kuvat, jaetut kulttuurit, 2 op (KU1), Pakollinen

Tavoitteet

Omat kuvat, jaetut kulttuurit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä kuvia sekä jakaa ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- käyttää erilaisia kuvailmaisun välineitä, materiaaleja, teknologioita ja lähestymistapoja itsenäisesti sekä ryhmän jäsenenä
- soveltaa visuaalisen viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä sekä osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- tutkii ja tulkitsee taidetta yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista
- tutkii ja tulkitsee eri aikojen, kulttuurien ja yhteisöjen visuaalista kulttuuria
- tutkii ja tulkitsee kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- ymmärtää kuvakulttuurien merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ymmärtää visuaalisen kulttuurin merkityksen kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjänä, kulttuuriperinnön uudistamisessa ja kestäväen tulevaisuuden kannalta.

Keskeiset sisällöt

Omat kuvat, jaetut kulttuurit

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana

- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Taiteen ja ympäristön kuvat

- kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja taiteessa, ympäristössä ja mediassa
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen
- erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista tutustuminen
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulokinnan keinojen käyttäminen
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisissa
- vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään opintojaksolla tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä median kuvastoissa. Opiskelijoita rohkaistaan olemaan kriittisiä ja ottamaan kantaa kuvataiteen ja mediakulttuurin keinoin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla toteutetaan erilaisten kuvatulokinnan menetelmien soveltamista kuvien analysoinnissa, arvioinnissa ja tuottamisessa sekä luodaan valmiuksia merkitysten jakamiselle ja niistä keskustelemiselle. Opinnot kehittävät yhteistoiminnallisia taitoja taiteelle ominaisen kokonaisvaltaisen työskentelyn avulla.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla sovelletaan kulttuuriosaamista omassa työskentelyssä ja otetaan kantaa tämän hetken kulttuuriin ilmiöihin kuvallisen työskentelyn ja tekstin tuottamisen keinoin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perehdytään visuaalinen kulttuuriin kokonaisvaltaisena ilmiönä. Opintojaksolla tutustutaan taidehistorian ja taiteen tekniikoiden ja ilmaisuvälineiden kautta taiteen tekemiseen, visuaalisen kulttuurin kenttään sekä nykyaikaiseen. Opintojaksolla muokataan ja luodaan taiteen ja median kuvia sekä kehitetään omaa visuaalista ilmaisua yhdessä tehden ja yksin. Opintojaksolla tutkitaan taiteen ja median ajankohtaisia ilmiöitä sekä analysoidaan kuvaa ja visuaalista maailmaa eri lähtökohdista ja näkökulmista.

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, 2 op (KU2)

Opintojakson moduulit

- Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, 2 op (KU2), Pakollinen

Tavoitteet

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä teoksia, tuotteita ja palveluita sekä digitaalisia, rakennettuja ja luonnon ympäristöjä
- perustelee ympäristöihin, tuotteisiin ja palveluihin liittyviä havaintojaan ja ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- tarkastelee ympäristön kuvien yhteyksiä omiin kuviinsa, taiteeseen ja kulttuuriperintöön
- soveltaa arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen prosesseja, teknologioita ja toimintatapoja kuvailmaisussaan itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä
- tutkii ja tulkitsee rakennettua ympäristöä, tuotteita ja palveluja yhteiskuntakehityksen, oikeuksien ja kestävän tulevaisuuden näkökulmista
- kehittää osaamistaan ympäristön kuvien tekijänä, tulkitsijana, arvottajana ja toimijana
- ymmärtää visuaalisuuden merkityksiä tuotteiden, palveluiden ja arkkitehtuurin kestävässä suunnittelussa, viestinnässä ja käyttämisessä
- ymmärtää kuvilla vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollisuuksia omassa elämässään esteettisesti, eettisesti ja ekologisesti kestävän tulevaisuuden kannalta.

Keskeiset sisällöt

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa ympäristön kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Ympäristön kuvat

- kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja ympäristössä, mediassa ja taiteessa
- arkkitehtuurin, muotoilun ja median käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen
- visuaalisen kulttuurin teosten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen käyttäminen
- ympäristön ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisussa
- vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään opintojaksossa tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä rakennetussa ympäristössä, esineissä ja taiteessa. Opiskelijoita rohkaistaan ottamaan kantaa sekä vaikuttamaan kestävän tulevaisuuden puolesta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla syvennetään **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** tutkimalla ympäristön, yhteiskunnan ja globaalin maailman eettisiä ja ekologisia kysymyksiä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tarjoaa välineitä yksilöiden ja yhteisöjen kulttuurisen moninaisuuden kunnioittamiseen ja arvostamiseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan arkkitehtuurin ja muotoilun käsitteistöihin ja kuvastoihin. Jaksolla käytetään ympäristön ja visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä kuvailmaisussa. Jaksolla opitaan visuaalisuuden ja hyvän muotoilun merkitystä tuotteiden, palveluiden ja arkkitehtuurin kestävässä suunnittelussa. Jaksolla sovelletaan arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen prosesseja, teknologioita ja toimintatapoja.

Kuva viestii ja vaikuttaa, 2 op (KU3)

Opintojakson moduulit

- Kuva viestii ja vaikuttaa, 2 op (KU3), Valinnainen

Tavoitteet

Kuva viestii ja vaikuttaa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää omakohtaista suhdettaan digitaaliseen kuvaan, mediaan, taiteeseen ja teknologiaan ajattelun ja ilmaisun taitojaan kehittämällä*
- *laajentaa median, taiteen, teknologian ja audiovisuaalisen kulttuurin tuntemustaan perehtymällä erilaisiin ilmaisu-, tuotanto- ja esitystapoihin*
- *tutkii mediakulttuuria tuottaessaan ja tulkitessaan teoksia, tuotteita ja palveluja*
- *hyödyntää mediateknologian keinoja, työtapoja ja prosesseja suunnittelussa, vuorovaikutuksessa ja osallistumisessa itsenäisesti sekä osana ryhmää*
- *tulkitsee tiedon tuottamisen tapoja yhdisteleviä visuaalisen kulttuurin tuotteita ja niihin sisältyviä intertekstuaalisia suhteita*
- *tulkitsee mediaesityksiä ja taidetta teoksen, tekijän, yleisön ja yhteiskunnan näkökulmista*
- *ottaa kuvillaan kantaa mediassa, kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin*
- *tutkii median ja taiteen kuvia identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestäväns tulevaisuuden näkökulmista.*

Keskeiset sisällöt

Kuva viestii ja vaikuttaa

Omat kuvat

- opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä mediakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa median kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Median kuvat

- kuvan tuottaminen, muokkaaminen ja esittäminen digitaalisesti ja muilla keinoilla
- median, viestinnän ja taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen
- mediaesitysten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen soveltaminen
- opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen
- opiskelijoiden toimijuus mediassa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso syventää opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa, jonka avulla myös **monitieteinen ja luova osaaminen** kehittyy. Opiskelijat hyödyntävät eri taiteen- ja tieteenalojen näkökulmia heidän tuottaessaan ja tulkitessaan visuaalista kulttuuria.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään opintojaksolla tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä median kuvastoissa. Opiskelijoita rohkaistaan olemaan kriittisiä ja ottamaan kantaa kuvataiteen ja mediakulttuurin keinoin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija syventää omakohtaista suhdettaan digitaaliseen kuvaan, mediaan, taiteeseen ja teknologiaan ajattelun ja ilmaisun taitojaan kehittämällä. Opiskelija ottaa kuvillaan kantaa mediassa, kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin. Opiskelija hyödyntää mediateknologian keinoja, työtapoja ja prosesseja suunnittelussa sekä vuorovaikutuksessa.

Kuvataiteen monet maailmat, 2 op (KU4)

Opintojakson moduulit

- Taiteen monet maailmat, 2 op (KU4), Valinnainen

Tavoitteet

Taiteen monet maailmat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutkii, tulkitsee ja arvottaa taiteen kuvien henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä
- syventää omakohtaista suhdettaan eri aikojen ja eri kulttuurien kuvailmaisuun
- syventää kuvailmaisun taitojaan omien tavoitteiden suuntaisesti itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä
- soveltaa kuvan tekemisessä nykyaiteelle ominaisia ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja
- tulkitsee taidetta teoksen, tekijän, vastaanottajan, taiteen instituutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista
- tutkii ilmaisussaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- ottaa kuvillaan kantaa kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin
- tutkii kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökulmista.

Keskeiset sisällöt

Taiteen monet maailmat

Omat kuvat

- opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä taiteen maailmat, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Taiteen kuvat

- kuvan tekemisen, muokkaamisen ja esittämisen perinteiset ja uudet keinot
- taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen
- eri aikoina ja eri kulttuureissa tuotettu taide tutkimuksen kohteena
- teosten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen soveltaminen
- opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen
- opiskelijoiden toimijuus kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa

Paikallinen lisäys

- Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi museo-, tai galleriakäynti. Vaihtoehtona aihepiiriin liittyvä korvaava tehtävä. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso syventää opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa, jonka avulla myös **monitieteinen ja luova osaaminen** kehittyy. Taiteelle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opinnoissa kulttuurisia ilmiöitä tutkitaan visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttämällä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla opiskelijaa ohjataan tutkimaan, miten visuaalinen kulttuuri heijastaa ja muokkaa yksilöitä, yhteisöjä ja maailmaa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija tutkii, tulkitsee ja arvottaa taiteen kuvien henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opiskelija syventää omakohtaista suhdettaan eri aikojen ja eri kulttuurien kuvailmaisuun, sekä soveltaa kuvan tekemisessä erilaisia tekniikoita esim. nykyaiteelle ominaisia ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opiskelija syventää kuvailmaisun taitojaan omien tavoitteiden suuntaisesti itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi museo-, tai galleriakäynti. Vaihtoehtona aihepiiriin liittyvä korvaava tehtävä. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Taidetta ja kulttuuria (kesäopinnot), 2 op (KU15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on perehtyä visuaalisen kulttuurin ja nykyaiteen eri suuntauksiin ja ilmiöihin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opiskelija tutustuu taidekenttään ja –tarjontaan vieraillemalla museoissa, gallerioissa ja muissa kulttuuritapahtumissa osana tehtävänantoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla tutkitaan taiteen ja visuaalisen kulttuurin ilmiöitä, arvoja ja merkityksiä nykytaiteessa ja kulttuurissa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla opiskelija syventää kulttuuriosaamistaan tutkimalla ajankohtaista kulttuuritarjontaa ja sen monimuotoisuutta. Jaksolla opiskelija syventää suhdettaan vallitsevaan kulttuurin ja taidekenttään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan ajankohtaiseen taidekenttään ja –tarjontaan vierailemalla museoissa, gallerioissa ja muissa kulttuuritapahtumissa osana tehtävänantoja.

Itsenäinen taideprojekti, 2 op (KU16)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Jakson tavoitteena on itsenäiseen työskentelyyn kykeneminen, omien tavoitteiden asettaminen sekä aikataulutuksen ja materiaaliressurssien hallinta ja taiteellinen lopputulos.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tekee taiteellisen projektin, tuotoksen tai lopputyön itse valitsemastaan aiheesta ja itselleen sopivalla tekniikalla. Lopputyösuoritukseen kuuluu prosessiportfolio, jossa on dokumentoitu työskentelyn vaiheet ja oman työn arviointi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija tekee taiteellisen projektin, tuotoksen tai lopputyön itse valitsemastaan aiheesta ja itselleen sopivalla tekniikalla. Projektin soveltuvuus KU19 opintojakso suoritukseksi

hyväksytetään opettajalla. Lopputyösuoritukseen kuuluu prosessiportfolio, jossa on dokumentoitu työskentelyn vaiheet ja oman työn arviointi.

Liikkuvat kuvat – elokuvan tekemisen perusteet, 2 op (KU8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on tutustua elokuvanteon perusteisiin
- Opintojaksolla harjaannutaan elokuvantekoon tarvittavan kaluston ja jälkituotannon ohjelmistojen ja prosessien hallintaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan elokuvaan taidemuotona, sen erilaisiin ilmaisukeinoihin ja tyyleihin ja opitaan elokuvan tuotantoprosessin vaiheet esituotannosta jälkituotantoon
- Opintojaksolla tutustutaan draaman perusrakenteeseen, opitaan elokuvallista ilmaisua ja tutkitaan kuvan, äänen, valon ja musiikin vaikutusta kokonaisuuteen
- Opintojaksolla tutustutaan kuvaus- ja äänityskalustoon ja toteutetaan harjoitustyönä lyhytelokuva
- Opintojakso on yksi mediadiplomin pohjaopintojaksoista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso kehittää yhteistoiminnallisia taitoja audiovisuaalisten kokonaisuuksien analyysissä ja tuottamisessa yhdessä muiden kanssa. Opiskelijat kehittävät vuorovaikutustaitojaan toimimalla videotuotantojen erilaisissa työtehtävissä yhteisen teoksen tavoitteiden mukaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan elokuvaan taidemuotona ja sen erilaisiin ilmaisukeinoihin ja tyyleihin. Jaksolla opitaan elokuvan tuotantoprosessin vaiheet suunnittelusta valmiiseen tuotteeseen. Opintojaksolla tutustutaan kuvaus- ja äänityskalustoon, sekä jälkituotannon ohjelmistoihin ja toteutetaan harjoitustyönä lyhytelokuva.

Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi elokuvateatteri tai festivaalikäynti. Vaihtoehtona aihepiiriin liittyvä korvaava tehtävä. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Keramiikan ja kuvanveiston työpaja, 2 op (KU11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on käsityöperinteen ylläpito yhtenä kulttuuriperinteen muotona.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan keraamisiin materiaaleihin ja saveen materiaalina sekä keramiikkaan ja kuvanveistoa taiteena ja taideteollisuutena. Muotoilun lisäksi perehdytään lasituksiin, keraamisiin väriaineisiin ja polttotapoihin sekä saveen pinnan työstämiseen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan muotoilun ja esinekulttuurin visuaaliseen kieleen, historiaan ja ajankohtaisiin ilmiöihin. Jaksolla ylläpidetään keramiikan ja käsinrakentamisen tekniikoita osana kulttuuriperintöä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan keramiikan perusteita. Jaksolla käydään läpi eri käsinrakennus- ja pinnankoristelutekniikoita sekä lasituksia erilaisten harjoitustöiden avulla.

Taidegrafiikan työpaja, 2 op (KU14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on tutustu mahdollisuuksien mukaan erilaisiin perinteisiin graafisen ilmaisun tekniikkoihin, joita ovat koho- ja syväpaino.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan mahdollisuuksien mukaan erilaisiin taidegrafiikan tekniikkoihin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan taidegrafiikan visuaaliseen kieleen, tekniikoihin, historiaan ja ajankohtaisiin ilmiöihin. Jaksolla ylläpidetään paino- ja taidegrafiikan tekniikoita osana kulttuuriperintöä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jaksen luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jaksen suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan keskeisiin grafiikan painomenetelmiin, syvä, laaka ja kohopainoon. Jaksolla opiskelija syventää ja kehittää omaa ilmaisuaan materiaalituntemuksen ja kokeilujen avulla.

Maalauksen työpaja, 2 op (KU13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on perehdyttää eri maalaustekniikoihin ja maalaustaiteen tyylisuuntiin omakohtaisen työskentelyn avulla.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan mm. akvarelliin, guassiin, öljymaalaukseen, akryylimaalaukseen tai erilaisiin kollaasitekniikoihin ajan ja tilanteen sallimissa rajoissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson taiteelle ominaisessa työskentelyssä hyödynnetään erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan ja pohditaan omaa suhdetta yhteiskuntaan ja vallitsevaan kulttuuriin oman kuvallisen työskentelyn kautta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään eri maalaustekniikkoihin ja maalaustaiteen tyyliuuntiin omakohtaisen työskentelyn avulla. Jaksossa tutustutaan mm. akvarelliin, guassiin, öljymaalaukseen, akryylimaalaukseen tai erilaisiin sekatekniikkoihin ajan ja tilanteen sallimissa rajoissa.

Luova valokuvaus, 2 op (KU5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Jaksolla opitaan järjestelmäkameran hallinta ja ominaisuudet eri tyyppisiä kuvia otettaessa
- Tutustutaan valon ja valaisun merkitykseen kuvaamisessa, sekä koulun valokaluston ja studion käyttöön
- Tutustutaan ammattimaiseen kuvan käsittelyyn

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson pääpaino on luovassa ja kokeilevassa valokuvauksessa
- Jaksolla tutustutaan digitaalisen kuvauksen tekniikkaan ja opiskellaan valokuvan historiaa taiteena ja viestintänä
- Opintojaksoon sisältyy ammattimaiseen kuvankäsittelyyn, valaistukseen ja studiotyöskentelyyn perehtyminen
- Opintojakso on yksi mediadiplomin pohjaopintojaksoista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa kehitetään **vuorovaikutusosaamista** rakentamalla dialogia ja ymmärrystä ihmisten välille erilaisia kuvakulttuureja tarkastelemalla, niitä jakamalla ja niistä keskustelemalla. Opiskelijat kehittävät vuorovaikutustaitojaan esimerkiksi visuaalisen kulttuurin kuvallisiin käsitteistöihin, kuvatyyppeihin ja kuvastoihin perehtymällä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee opiskelijan **hyvinvointiosaamista** kuvailmaisuuksiin sisältyvien tunteiden ja henkilökohtaisten merkitysten avulla. Itselle merkityksellisen visuaalisen kulttuurin ymmärtäminen ja ilmaiseminen tukee identiteettien rakentumista, ihmisenä kasvua, hyvinvointia ja elinikäistä oppimista. Opiskelijoita kannustetaan etsimään heitä itseään kiinnostavia kuvakulttuureja ja kuvailmaisun tapoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson pääpaino on luovassa ja kokeilevassa valokuvauksessa. Opintojaksolla tutustutaan valokuvan merkitykseen viestinä ja taiteena. Jaksolla perehdytään ammattimaiseen ja luovaan kuvankäsittelyyn, järjestelmäkameran hallintaan sekä valoon, valaistukseen ja studiotyöskentelyyn koulun valokuvausstudiossa.

Opintojaksoon voi sisältyä vierailija ja/tai vierailu, esimerkiksi galleria/museokäynti. Vaihtoehtona aihepiiriin liittyvä korvaava tehtävä. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

TV-ohjelmatyöpaja, 2 op (KU10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on tutustua erilaisiin TV-studioformaatteihin ja liveohjelmien toteutuksiin
- Kurssilla harjaannutaan TV-studion tekniikkaan, kuva- ja äänituotantoon sekä kuvamiksaukseen ja ohjaamiseen
- Kurssilla saa käsityksen isossa TV-tuotannossa toimimisesta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla toteutetaan livelähetyksiä (esim. talk show –ohjelmia, musiikkiesitysten taltiointia, uutisia jne.) striimattuna verkkoon
- Jakso keskittyy käytännön tekemiseen ja opiskelijat perehtyvät sekä teknisiin, että sisällöllisiin puoliin ohjelmien toteuttamisessa
- Työtehtäviä, joita jaksolla pääsee kokeilemaan ovat mm. tv-kuvaaja, liveleikkaaja, ohjaaja, äänimiksaaja, valaisija, tuotantosihteeri, näyttelijä jne.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa kehitetään **vuorovaikutusosaamista** rakentamalla dialogia ja ymmärrystä ihmisten välille erilaisia median kulttuureja tarkastelemalla, niitä jakamalla ja niistä keskustelemalla. Opinnot kehittävät yhteistoiminnallisia taitoja TV -tuotannoille ominaisen kokonaisvaltaisen työskentelyn avulla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijoita rohkaistaan ottamaan kantaa ja osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. Opintojakso tarjoaa mahdollisuuksia tarkastella demokratian ja perusoikeuksien tilaa, toteutumista ja kehitystä välineen suomin keinoin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on tutustua erilaisiin TV-studioformaatteihin ja liveohjelmien toteutuksiin niitä tehden. Opintojaksolla opitaan kuvaus- äänitys- valaisu-, kuvamiksaus- ja striimaustekniikkaa ja toteutetaan livelähetyksiä Youtubeen koulun studiolta tai Areenalta.

Jakso keskittyy käytännön tekemiseen ja jaksolla voi syventää omaa osaamistaan niin kameran edessä esiintymisessä, kuvauksessa, äänityössä, valaisussa, ohjaamisessa jne.

Opintojakso suoritetaan pääosin kiertotuntien ulkopuolella sen alussa sovittavina ajankohtina

Elokuva- ja videotyöpaja, 2 op (KU09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on syventää tietoa ja taitoa lyhyt elokuvan ja eri videotuotantolajien (dokumentti, musiikkivideo, mainos, mediataide, animaatio) ilmaisukeinoista, nykyhetkestä ja tekniikasta
- Opintojaksolla tutustututaan elokuva- ja videoalan ammattilaisiin ja ammattimaiseen tuotannon suunnitteluun

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opetellaan elokuvataiteeseen ja videotuotantoihin liittyviä käsitteitä, ilmaisua, kalustoa ja sisällön ja tuotannon rakenteen suunnittelua opiskelijan omaa ilmaisua tukien
- Opintojaksolla toteutetaan pienryhmissä ammattimainen lyhytelokuva, dokumentti, mainos, musiikkivideo, mediataideteos tai muu elokuvallinen tuotanto oikealla elokuvan tuotantokalustolla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso kehittää yhteistoiminnallisia taitoja audiovisuaalisten kokonaisuuksien analyysissä ja tuottamisessa yhdessä muiden kanssa. Opiskelijat kehittävät vuorovaikutustaitojaan toimimalla videotuotantojen erilaisissa työtehtävissä yhteisen teoksen tavoitteiden mukaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa opetellaan elokuvataiteeseen ja videotuotantoihin liittyviä käsitteitä, ilmaisua, kalustoa ja sisällön ja tuotannon rakenteen suunnittelua opiskelijan omaa ilmaisua tukien. Opintojaksolla toteutetaan pienryhmissä ammattimainen lyhytelokuva, dokumentti, mainos, musiikkivideo, mediataideteos tai muu elokuvallinen tuotanto oikealla elokuvatuotantokalustolla.

Piirustuksen työpaja, 2 op (KU12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Keskeinen tavoite on oppia havaintoon perustuvaa käsivarapiirustusta, mikä on yksi klassisen piirtämisen perusteista
- Jaksolla tutustutaan myös erilaisiin piirtimiin ja piirtämisen klassisiin ja moderneihin tekniikoihin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Jaksolla opitaan erilaisten piirustusvälineiden käyttöä, sekä kyseisten välineiden tarjoamia ilmaisumahdollisuuksia piirtämisen historian tekniikoista ja nykypiirtämiseen
- Jaksolla toteutetaan luovaa piirtämistä, sekä havaintoon perustuvia harjoitteita, joissa opiskellaan silmän ja käden yhteistyötä ja mittasuhteita
- Jaksolla tuetaan omaa persoonallista näkemystä ja tulkintaa suhteessa aiheisiin sekä käytetään henkilömalleja

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Taiteelle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Jaksolla tutustutaan piirtämiseen eri aikoina ja kulttuurisena ilmiönä.

Vuorovaikutusosaaminen

Jaksolla kehitetään **vuorovaikutusosaamista** rakentamalla dialogia ja ymmärrystä ihmisten välille erilaisia kuvakulttuureja tarkastelemalla, niitä jakamalla ja niistä keskustelemalla. Jakso sisältää myös vuorovaikutteisen piirtämisen harjoitteita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin perusteet. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan havaintoon perustuvaan käsivarapiirtämiseen, opitaan erilaisten piirustusvälineiden käyttöä, sekä kyseisten välineiden tarjoamia ilmaisumahdollisuuksia piirtämisen historian tekniikoista ja nykypiirtämiseen. Jaksolla vahvistetaan silmän ja käden yhteistyötä ja toteutetaan luovaa piirtämistä. Opintojaksolla käytetään myös henkilömalloja.

Graafisen suunnittelun ja kuvittamisen työpaja, 2 op (KU6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on oppia graafisen suunnittelun perusteet typografiasta kuvitukseen, julkaisun sommitteluun ja taittoon
- Jaksolla hyödynnetään erilaisia tekstejä kuvan tekemisen lähtökohtana

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla suunnitellaan erityyppisiä graafisia tuotteita ja julkaisuja
- Jaksolla tutustutaan erilaisten painotuotteiden ja verkkojulkaisujen maailmaan
- Jaksolla harjaannutaan ammattiohjelmistojen, termien ja työvälineiden käyttöön graafisten ilmeiden ja tuotteiden toteutuksessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutkitaan kuvan ja median muuttuvaa merkitystä sekä mediavaikuttamisen keinoja osana mainontaa ja tuotteistamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla tarkastellaan ja arvioidaan median välityksellä tapahtuvaa yhteiskunnallista vaikuttamista kuvan ja mainonnan näkökulmasta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opitaan graafisen suunnittelun perusteita, suunnitellaan erityyppisiä tuotteita ja julkaisuja sekä tutustutaan erilaisten painotuotteiden ja verkkojulkaisujen maailmaan.

Jaksolla harjaannutaan ammattiohjelmistojen, termien ja työvälineiden käyttöön graafisten ilmeiden ja tuotteiden toteutuksessa.

Digipiirtämisen työpaja, 2 op (KU7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on tutustua ja syventyä digitaaliseen piirtämiseen eri piirustus- ja kuvankäsittelyohjelmilla. Opetuksen tavoitteena on avata ja syventää digipiirtämisen keskeisiä tekniikoita ja antaa opiskelijalle hyvät avaimet omien taitojen kehittämiseen itsenäisesti.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla käytetään Adobe Photoshop- ja Illustrator-ohjelmia. Toteutetaan erilaisia harjoitteita, sekä suurempi "lopputyö", joista kootaan digitaalinen portfolio InDesign taitto-ohjelmalla.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla kuvan tuottamisessa hyödynnetään erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Kuvatulkinnassa ja tuottamisessa tarkastellaan myös kuvan intertekstuaalisia viittauksia esimerkiksi lauluun, tekstiin tai toiseen kuvaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perehdytään digitaaliseen piirtämiseen, maalaamiseen ja kuvittamiseen Adobe Photoshop- ja Illustrator-ohjelmilla. Jaksolle osallistuakseen opiskelijan tulee hallita Photoshopin ja Illustratorin alkeet.

Taide- ja kulttuurihistoria, 4 op (KU4HI4)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

3D-suunnittelu ja mallintaminen, 2 op (KUTIE1)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Esittävä taide ja mediailmaisuus, 2 op (DRAKU)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Koodaa ja animoi, 2 op (KUTIE2)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Kuva- ja mediataidelinja 1. vuosi, 8 op (KUME1)

Opintojakson moduulit

- Omat kuvat, jaetut kulttuurit, 2 op (KU1), Pakollinen
- Kuva viestii ja vaikuttaa, 2 op (KU3), Valinnainen

Lisälaajuus

4 op

Tavoitteet

Omat kuvat, jaetut kulttuurit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä kuvia sekä jakaa ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- käyttää erilaisia kuvailmaisun välineitä, materiaaleja, teknologioita ja lähestymistapoja itsenäisesti sekä ryhmän jäsenenä
- soveltaa visuaalisen viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä sekä osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- tutkii ja tulkitsee taidetta yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista
- tutkii ja tulkitsee eri aikojen, kulttuurien ja yhteisöjen visuaalista kulttuuria
- tutkii ja tulkitsee kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- ymmärtää kuvakulttuurien merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ymmärtää visuaalisen kulttuurin merkityksen kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjänä, kulttuuriperinnön uudistamisessa ja kestävän tulevaisuuden kannalta.

Kuva viestii ja vaikuttaa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää omakohtaista suhdettaan digitaaliseen kuvaan, mediaan, taiteeseen ja teknologiaan ajattelun ja ilmaisun taitojaan kehittämällä
- laajentaa median, taiteen, teknologian ja audiovisuaalisen kulttuurin tuntemustaan perehtymällä erilaisiin ilmaisu-, tuotanto- ja esitystapoihin
- tutkii mediakulttuuria tuottaessaan ja tulkitessaan teoksia, tuotteita ja palveluja

- hyödyntää mediateknologian keinoja, työtapoja ja prosesseja suunnittelussa, vuorovaikutuksessa ja osallistumisessa itsenäisesti sekä osana ryhmää
- tulkitsee tiedon tuottamisen tapoja yhdisteleviä visuaalisen kulttuurin tuotteita ja niihin sisältyviä intertekstuaalisia suhteita
- tulkitsee mediaesityksiä ja taidetta teoksen, tekijän, yleisön ja yhteiskunnan näkökulmista
- ottaa kuvillaan kantaa mediassa, kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin
- tutkii median ja taiteen kuvia identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökulmista.

Paikallinen lisäys

- Kuvataidelinjan tavoitteena on perehdyttää opiskelija kuvalliseen ajatteluun, kuva- ja mediataiteen tekniikkoihin, sekä vahvistaa opiskelijan taiteentuntemusta, omaa tulkintaa ja ilmaisua. Opintojaksojen tavoitteena on syventää tiedollisia ja erityisesti taidollisia valmiuksia, joita tarvitaan muotoilu-, taide- ja kulttuurialan jatko-opinnoissa.

Keskeiset sisällöt

Omat kuvat, jaetut kulttuurit

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Taiteen ja ympäristön kuvat

- kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja taiteessa, ympäristössä ja mediassa
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen
- erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista tutustuminen
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen käyttäminen
- kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisussa
- vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Kuva viestii ja vaikuttaa

Omat kuvat

- opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä mediakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa median kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Median kuvat

- kuvan tuottaminen, muokkaaminen ja esittäminen digitaalisesti ja muilla keinoilla
- median, viestinnän ja taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen
- mediaesitysten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen soveltaminen
- opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen

- *opiskelijoiden toimijuus mediassa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa*

Paikallinen lisäys

- Kuvataiteen ja median perusteet.
- Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi museo-, tai galleriakäynti. Vaihtoehtona aihepiiriin liittyvä korvaava tehtävä. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään opintojaksolla tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä median kuvastoissa. Opiskelijoita rohkaistaan olemaan kriittisiä ja ottamaan kantaa kuvataiteen ja mediakulttuurin keinoin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla toteutetaan erilaisten kuvatulkinnan menetelmien soveltamista kuvien analysoinnissa, arvioinnissa ja tuottamisessa sekä luodaan valmiuksia merkitysten jakamiselle ja niistä keskustelemiselle. Opinnot kehittävät yhteistoiminnallisia taitoja taiteelle ominaisen kokonaisvaltaisen työskentelyn avulla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla perehdytään kuvataiteeseen ja mediaan historiallisena ja kulttuurisena ilmiönä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla sovelletaan kulttuuriosaamista omassa työskentelyssä ja otetaan kantaa tämän hetken kulttuuriin ilmiöihin kuvallisen työskentelyn ja tekstin tuottamisen keinoin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson osista KU1.L ja KU3.L arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Osaopintojaksot KU11 ja KUME1.Nykytaide arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kuva- ja mediataidelinjan 1. vuoden pakolliset opinnot KU1.L, KU3.L, KU11 ja KUME1.nykytaide.

Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi museo-, tai galleriakäynti. Vaihtoehtona aihepiiriin liittyvä korvaava tehtävä. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

KUME1.Nykytaide, 2 op (KUME1.NYKY)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tavoite on oppia löytämään, seuraamaan ja arvioimaan nykytaiteen ajankohtaisia ilmiöitä, oppia tunnistamaan, havaitsemaan ja ymmärtämään kuvataidetta ja muita visuaalisen kulttuurin ilmiöitä omassa elämässään ja yhteiskunnassa, tuntea nykytaiteen ja visuaalisen kulttuurin keskeisiä käsitteitä ja osata käyttää niitä taideteosten, visuaalisten viestien sekä omien ja toisten töiden tulkinnaissa, arvioinnissa ja työskentelyprosessin kuvailussa, oppia valitsemaan ja käyttämään tarkoituksenmukaisesti eri materiaaleja, tekniikoita ja välineitä omassa kuvallisessa ilmaisussaan ja tuntea nykytaidetta sekä kuvataiteen historiaa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskeiset sisällöt ovat nykytaiteen teoriat, nykytaiteen taustalla vaikuttavat ilmiöt, sekä taidekäsitykset, taide osana jokapäiväistä elämää (taidetarjonta ja palvelut sekä visuaalinen kulttuuri), taide työnä, visuaalisten alojen ammatit sekä taideorganisaatiot ja tapahtumat, teoksen toteuttaminen prosessina (yksilö / ryhmätyö) ja näyttely- ja/tai taiteilijavierailukäynnit
- Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi museo-, tai galleriakäynti. Vaihtoehtona aihepiiriin liittyvä korvaava tehtävä. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään opintojaksolla tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä median kuvastoissa. Opiskelijoita rohkaistaan olemaan kriittisiä ja ottamaan kantaa kuvataiteen ja mediakulttuurin keinoin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla perehdytään kuvataiteeseen ja mediaan historiallisena ja kulttuurisena ilmiönä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla sovelletaan kulttuuriosaamista omassa työskentelyssä ja otetaan kantaa tämän hetken kulttuuriin ilmiöihin kuvallisen työskentelyn ja tekstin tuottamisen keinoin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

KUME1.Nykytaide on osa kuva- ja mediataidelinjan ensimmäisen vuoden KUME1-opintojaksoa.

Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi museo-, tai galleriakäynti. Vaihtoehtona aihepiiriin liittyvä korvaava tehtävä. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Kuva- ja mediataidelinja 2. vuosi KUVA, 6 op (KUME2.KUVA)

Opintojakson moduulit

- Taiteen monet maailmat, 2 op (KU4), Valinnainen

Lisälaajuus

4 op

Tavoitteet

Taiteen monet maailmat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutkii, tulkitsee ja arvottaa taiteen kuvien henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä*
- *syventää omakohtaista suhdettaan eri aikojen ja eri kulttuurien kuvailmaisuun*
- *syventää kuvailmaisun taitojaan omien tavoitteiden suuntaisesti itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä*
- *soveltaa kuvan tekemisessä nykyaiteelle ominaisia ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja*
- *tulkitsee taidetta teoksen, tekijän, vastaanottajan, taiteen instituutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista*
- *tutkii ilmaisussaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä*
- *ottaa kuvillaan kantaa kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin*
- *tutkii kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökulmista.*

Paikallinen lisäys

- Kuvataidelinjan tavoitteena on perehdyttää opiskelija kuvalliseen ajatteluun, kuva- ja mediataiteen tekniikkoihin, sekä vahvistaa opiskelijan taiteentuntemusta, omaa tulkintaa ja ilmaisua. Opintojaksojen tavoitteena on syventää tiedollisia ja erityisesti taidollisia valmiuksia, joita tarvitaan media-, muotoilu-, taide- ja kulttuurialan jatko-opinnoissa.

Keskeiset sisällöt

Taiteen monet maailmat

Omat kuvat

- *opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä taiteen maailmat, joihin he osallistuvat omaehtoisesti*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana*
- *opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana*

Taiteen kuvat

- *kuvan tekemisen, muokkaamisen ja esittämisen perinteiset ja uudet keinot*
- *taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen*
- *eri aikoina ja eri kulttuureissa tuotettu taide tutkimuksen kohteena*
- *teosten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista*
- *kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen soveltaminen*
- *opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen*

- *opiskelijoiden toimijuus kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa*

Paikallinen lisäys

- Kuvataiteen syventävät opinnot
- Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi museo-, tai galleriakäynti. Vaihtoehtona aihepiiriin liittyvä korvaava tehtävä. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla sovelletaan kulttuuriosaamista omassa työskentelyssä ja otetaan kantaa tämän hetken kulttuuriin ilmiöihin kuvallisen työskentelyn ja tekstin tuottamisen keinoin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla perehdytään kuvataiteeseen ja mediaan historiallisena ja kulttuurisena ilmiönä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla toteutetaan erilaisten kuvatulkinnan menetelmien soveltamista kuvien analysoinnissa, arvioinnissa ja tuottamisessa sekä luodaan valmiuksia merkitysten jakamiselle ja niistä keskustelemiselle. Opinnot kehittävät yhteistoiminnallisia taitoja taiteelle ominaisen kokonaisvaltaisen työskentelyn avulla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakson moduli KU4.L arvioidaan numeroarvosanalla 4-10 ja opintojakson osat KU14 ja KUME2.PROJEKTI arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kuva- ja mediataidelinjan 2. vuoden pakolliset opinnot KUVA:n suuntautumisessa. KU4.L, KU14 ja KUME2.PROJEKTI.

Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi museo-, tai galleriakäynti. Vaihtoehtona aihepiiriin liittyvä korvaava tehtävä. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Kuva- ja mediataidelinja 2. vuosi MEDIA, 6 op (KUME2.MEDIA)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kuvataidelinjan tavoitteena on perehdyttää opiskelija kuvalliseen ajatteluun, kuva- ja mediataiteen tekniikkoihin, sekä vahvistaa opiskelijan taiteentuntemusta, omaa tulkintaa ja ilmaisua. Opintojaksojen tavoitteena on syventää tiedollisia ja erityisesti taidollisia valmiuksia, joita tarvitaan media-, muotoilu-, taide- ja kulttuurialan jatko-opinnoissa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kuva- ja mediataidelinjan median syventävät opinnot.
- Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi museo-, tai galleriakäynti. Vaihtoehtona aihepiiriin liittyvä korvaava tehtävä. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään opintojaksolla tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä median kuvastoissa. Opiskelijoita rohkaistaan olemaan kriittisiä ja ottamaan kantaa kuvataiteen ja mediakulttuurin keinoin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla toteutetaan erilaisten kuvatulkinnan menetelmien soveltamista kuvien analysoinnissa, arvioinnissa ja tuottamisessa sekä luodaan valmiuksia merkitysten jakamiselle ja niistä keskustelemiselle. Opinnot kehittävät yhteistoiminnallisia taitoja taiteelle ominaisen kokonaisvaltaisen työskentelyn avulla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla opiskelijaa ohjataan tutkimaan, miten visuaalinen kulttuuri heijastaa ja muokkaa yksilöitä, yhteisöjä ja maailmaa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso syventää opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa, jonka avulla myös monitieteinen ja luova osaaminen kehittyy. Taiteelle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opinnoissa kulttuurisia ilmiöitä tutkitaan visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttämällä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kuva- ja mediataidelinjan 2. vuoden MEDIA:n pakolliset opinnot, sisältää: KU7, KU16 ja KUME2.PROJEKTI.

Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi museo-, tai galleriakäynti. Vaihtoehtona aihepiiriin liittyvä korvaava tehtävä. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Kuva- ja mediataidelinjan syventävä projekti, 2 op (KUME2.projekti)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Taiteellisen ja monitieteisen projektin suunnittelu ja toteutus

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso on suunnattu kuva- ja mediataidelinjan opiskelijoille. Sillä syvennetään maalauksen, piirustuksen kuvanveiston, valokuvauksen, elokuvan, graafisen suunnittelu ja mediataiteen teorioita ja tekniikoita. Opiskelija työskentelee projektiluontoisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla opiskelija tutkii taiteen, median ja visuaalisen kulttuurin kuvastoa ja ilmiöitä suhteessa omaan kuvalliseen ilmaisuunsa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla opiskelija tutkii visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja suhteessa omaan työskentelyynsä. Jaksolla hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja osana omaa ilmaisua.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on suunnattu kuva- ja mediataidelinjan opiskelijoille. Opintojaksossa opiskelijalla on mahdollisuus syventää valitsemaansa tekniikkaa ja perehtyä pitkäjänteiseen taiteelliseen työskentelyyn. Jakson aikana opiskelija suunnittelee ja toteuttaa teoksen valitsemallaan tekniikalla.

7.19. Opinto-ohjaus (OP)

Oppiaineen tehtävä

Opinto-ohjauksen tehtävänä on tarjota opiskelijalle mahdollisuus hankkia sellaisia tietoja ja taitoja, joita hän tarvitsee elämässä, opiskelussa ja työelämässä. Opinto-ohjauksella tarkoitetaan toimia, joiden avulla opiskelija vahvistaa toimijuuttaan, toimintakykyään, oppimaan oppimistaan sekä urasuunnittelutaitojaan. Toimijuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä opiskelijan kykyä rakentaa

tulevaisuuttaan sekä taitoa tehdä opintoihin ja työuraan liittyviä päätöksiä. Opinto-ohjauksen avulla vahvistuu opiskelijan usko omiin mahdollisuuksiin saavuttaa asettamansa tavoitteet ja opiskelija luottaa selviytyvänsä muutostilanteista.

Opinto-ohjaus yhdistää lukiota yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Sukupuolitietoisella ohjauksella pyritään purkamaan segregoituneita koulutus- ja työmarkkinoita. Opinto-ohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Laaja-alainen osaaminen

Opinto-ohjauksessa opiskelija oppii tietoja ja taitoa toimia vastuullisena kansalaisena ja osallistua aktiivisesti yhteiskunnan toimintaan. Hän omaksuu elinikäisen oppimisen taitoja, urasuunnittelutaitoja ja työelämävalmiuksia. Opiskelija pohtii toimintaansa ja työskentelee rakentavasti muiden kanssa. Opinto-ohjauksen avulla opiskelija kehittää **yhteiskunnallista ja vuorovaikutusosaamistaan**.

Opiskelija osaa opinto-ohjauksen tuella etsiä aktiivisesti tietoa, tarkastella sitä kriittisesti ja soveltaa sitä. Hän oppii kehittämään **hyvinvointiosaamistaan**. Opiskelija harjaantuu tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja oppii kohtaamaan epävarmuutta sekä hakemaan tarvittaessa ohjausta ja neuvontaa.

Opinto-ohjauksen avulla opiskelija kehittää **monitieteisen ja luovan osaamisen** tavoitteiden mukaista sinnikkyyttä, ongelmanratkaisukykyä ja uteliaisuutta uusia oppimismahdollisuuksia kohtaan. Hän kehittää **eettisen ja ympäristöosaamisen** sekä **globaali- ja kulttuuriosaamisen** tavoitteissa linjattua halua kehittyä mainittujen osaamisalueiden ja elämän eri osa-alueilla.

Tavoitteet

Opinto-ohjaus tukee opiskelijan uskoa tulevaisuuteen ja antaa hänelle rohkeutta vaikuttaa siihen.

Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että

opiskelija

- löytää omat elinikäistä oppimista tukevat tapansa oppia
- saa tukea elämänsuunnitteluun ja -hallintaan sekä koulutukseen ja uravalintoihin liittyviin päätöksiin
- suunnittelee ja hallitsee ajankäyttöään
- osaa arvioida toimijuuttaan ja voimavarojaan, ohjaus- ja tuentarvettaan sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan
- tunnistaa arvojen, uskomusten ja itselleen merkittävien ihmisten vaikutusta valintoihin ja päätöksiin
- oppii itsearviointitaitoja sekä osaa kartoittaa ja sanoittaa osaamistaan ja vahvuuksiaan
- tuntee keskeiset jatkokoulutuksiin, työelämään ja urasuunnitteluun liittyvät tietolähteet, ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät sekä osaa käyttää niissä olevaa informaatiota urasuunnittelussa ja jatko-opintoihin hakeutumisessa
- oppii arvioimaan omien opiskelu- ja urasuunnittelutaitojensa kehittymistä
- harjaantuu arvioimaan tiedonhankintataitojaan ja tieto- ja viestintätekniikan taitojaan koulutus- ja työelämätiedon hankkimisessa
- kiinnittää huomiota taitoonsa tunnistaa eri tietolähteiden luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta omassa urasuunnittelussaan

- toimii ja arvioi toimintaansa digitaalisissa tai muissa ympäristöissä, joissa käydään urasuunnitteluun liittyvää keskustelua.

Osaamisen arviointi

Opinto-ohjauksesta ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista, vaan opintojaksoista annetaan suoritusmerkinnät. Opinto-ohjauksessa arviointi perustuu opiskelijan itsearviointiin sekä vuorovaikutteiseen, ohjaavaan ja kannustavaan palautteeseen eri ohjaustoimien yhteydessä. Jokainen opiskelija asettaa itselleen omat tavoitteensa, joiden toteutumista ohjauksessa seurataan.

Opintojaksot

Minä lukio-opiskelijana, 2 op (OP1)

Opintojakson moduulit

- Minä opiskelijana, 2 op (OP1), Pakollinen

Tavoitteet

Minä opiskelijana

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa ja osaa sanoittaa vahvuuksiaan, osaamistaan ja kiinnostuksen kohteitaan
- tuntee lukio-opintojen käytänteet ja opintojen rakenteen
- asettaa valintojaan tärkeysjärjestykseen suhteessa omiin suunnitelmiinsa
- osaa lukiossa tarvittavat opiskelutaidot ja -menetelmät sekä työtavat
- tunnistaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman merkityksen urasuunnittelun kannalta
- osaa suunnitella opintojaan suhteessa ylioppilastutkinnon suorittamiseen liittyviin vaatimuksiin
- ymmärtää, miten tehdyt valinnat vaikuttavat mahdollisuuksiin hakeutua jatko-opintoihin
- osaa suunnitella ajankäyttönsä siten, että selviytyy opiskelun ja muun elämän vaatimuksista
- tunnistaa tapoja edistää hyvinvointiaan ja toimintakykyään.

Keskeiset sisällöt

Minä opiskelijana

- henkilökohtainen opintosuunnitelma: opiskelu-, ylioppilastutkinto- sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelma
- itsetuntemus ja omat vahvuudet sekä oman osaamisen monipuolinen tunnistaminen, kehittäminen ja dokumentointi
- toimijuus, arjen- ja elämäntaitotaidot, minäpystyvyys sekä toimintakyky
- hyvinvointi, opiskelukyky, tasapainoinen elämä
- opiskelu- ja tiedonhankintataidot, oppimaan oppiminen
- jatko-opintoihin ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyvät tietolähteet, digitaaliset ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät
- työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin tutustuminen
- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy lukio-opintojen käytänteisiin ja laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman 1. lukuvuoden aikana. Keskiössä ovat omien vahvuuksien, opiskelustrategioiden ja oman hyvinvoinnin pohtiminen. Työskentely toteutetaan ryhmässä ja yksilöohjauksessa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Työelämätietouden ja -taitojen kartuttaminen
- Omien valintojen tekeminen ja niiden merkitys opinto- ja urasuunnittelussa

Vuorovaikutusosaaminen

- Omat sosiaaliset suhteet ja niiden merkitys
- Toimiminen ryhmässä

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Ongelmanratkaisu- ja päätöksentekotaitojen kehittäminen
- Kriittisen tiedonhankinta ja -tulkintataitojen syventäminen

Hyvinvointiosaaminen

- Itsetuntemuksen lisääminen ja vahvistaminen
- Omien opiskelutaitojen arviointi ja kehittäminen
- Vastuunotto omasta koulutyöstä ja tehdyistä valinnoista

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso suoritetaan 1. opiskeluvuoden aikana.

Opintojakson sisältö:

- henkilökohtainen opintosuunnitelma: opiskelu-, ylioppilastutkinto- sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelma
- itsetuntemus ja omat vahvuudet sekä oman osaamisen monipuolinen tunnistaminen, kehittäminen ja dokumentointi
- toimijuus, arjen- ja elämänhallintataidot, minäpystyvyys sekä toimintakyky
- hyvinvointi, opiskelukyky, tasapainoinen elämä
- opiskelu- ja tiedonhankintataidot, oppimaan oppiminen
- jatko-opintoihin ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyvät tietolähteet, digitaaliset ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät
- työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin tutustuminen
- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, 2 op (OP2)

Opintojakson moduulit

- Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, 2 op (OP2), Pakollinen

Tavoitteet

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa suunnitella tulevaisuuttaan sekä tuntee koulutusvaihtoehtoja ja työelämän mahdollisuuksia muuttuvassa maailmassa
- syventää osaamistaan itsetuntemuksen sekä elämänsuunnittelu- ja elämänhallintataitojen osalta
- tunnistaa ja osaa sanoittaa sekä dokumentoida osaamistaan
- tuntee keskeiset työelämätaidot ja osaa arvioida osaamistaan suhteessa niihin
- tuntee työelämän ja työllistymisen eri muotoja sekä ymmärtää yhteiskunnan ja talouden muutosten merkityksen työllisyyden näkökulmasta
- tuntee yrittäjyyden eri muotoja ja osaa arvioida omaa suhdettaan yrittäjyyteen
- tuntee kansainvälisiä koulutus- ja työllistymisvaihtoehtoja
- osaa toimia monikulttuurisissa toimintaympäristöissä
- tuntee itsensä kannalta olennaiset jatkokoulutusvaihtoehdot ja niiden pääsyaatimukset sekä valintaprosessit
- osaa hakea töitä ja tunnistaa erilaisia työllistymismahdollisuuksia.

Keskeiset sisällöt

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus

- henkilökohtaisen opinto-, ylioppilastutkinto- sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman päivittäminen
- jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelu, jatko-opintoihin hakeutuminen Suomessa ja ulkomailla
- työelämätietous ja -taidot, yrittäjyys muuttuvassa ja monimuotoisessa maailmassa
- työelämään sekä jatko-opintoihin tutustuminen ja kokemusten hankkiminen
- oman talouden hallinta, opintotuki ja asuminen
- oman hyvinvoinnin edistäminen
- tulevaisuuden ennakkointiosaaminen sekä kyky tunnistaa oppimistarpeensa suhteessa tulevaisuuden osaamistarpeisiin
- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy jatko-opintoihin ja työelämätietouteen. Laatiessaan jatko-opintosuunnitelmaansa, opiskelija päivittää henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa. Opintojaksoon kuuluu jatko-opintoihin liittyviä vierailuja. Osa valinnaisista vierailuista voi olla osin maksullisia (esim. matkakulut). Opiskelija voi kuitenkin suorittaa opintojakson ilman erillisiä maksuja. Opintojakso toteutetaan ryhmässä ja yksilöohjauksessa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Työelämätietouden ja -taitojen syventäminen
- Tutustuminen korkeakoulun opintoihin ja muuhun toimintaan

Vuorovaikutusosaaminen

- Vuorovaikutus- ja viestintätaitojen kehittäminen
- Toimiminen ryhmässä

Hyvinvointiosaaminen

- Omien vahvuuksien ja kiinnostusten kohteiden tunnistaminen ja vaikutus omaan urasuunnitelmaan
- Omasta ja muiden hyvinvoinnista huolehtiminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Ongelmanratkaisu- ja päätöksentekotaitojen kehittäminen
- Kriittisen tiedonhankinta ja -tulkintataitojen syventäminen
- Elinikäinen oppiminen ja oman urasuunnitelman laatiminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Omien valintojen pohtiminen suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan
- Kestävän kehityksen arvon ymmärtäminen osana omia valintoja

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Kansainvälisiin opiskelu- ja uramahdollisuuksiin tutustuminen eri verkostoja, medioita ja lähdeaineistoja käyttäen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusaajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso suoritetaan pääsääntöisesti 2. ja 3. lukuvuoden aikana ja siihen kuuluu jatko-opintoihin liittyviä vierailuja. Osa valinnaisista vierailuista voi olla osin maksullisia (esim. matkakulut). Opiskelija voi kuitenkin suorittaa opintojakson ilman erillisiä maksuja.

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus

- henkilökohtaisen opinto-, ylioppilastutkinto- sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman päivittäminen
- jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelu, jatko-opintoihin hakeutuminen Suomessa ja ulkomailla
- työelämä tietous ja -taidot, yrittäjäyys muuttuvassa ja monimuotoisessa maailmassa
- työelämään sekä jatko-opintoihin tutustuminen ja kokemusten hankkiminen
- oman talouden hallinta, opintotuki ja asuminen
- oman hyvinvoinnin edistäminen
- tulevaisuuden ennakointiosaaminen sekä kyky tunnistaa oppimistarpeensa suhteessa tulevaisuuden osaamistarpeisiin

- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

Työelämävalmiudet, 2 op (OP3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on kannustaa opiskelijaa hankkimaan käytännön tietoja ja taitoja opiskeluun ja työelämään liittyvistä aihealueista. Opiskelija vastaa itse mahdollisista matkakustannuksista tutustumispäivän osalta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso muodostuu yrittäjyyteen ja johtajuuteen liittyvä seminaarista sekä tutustumispäivästä joko yritykseen tai jatko-opiskelupaikkaan esim. yliopistoon. Tavoitteena on kannustaa opiskelijaa hankkimaan käytännön tietoja ja taitoja opiskeluun ja työelämään liittyvistä aihealueista. Osa opintojaksosta toteutetaan yhteistyössä paikallisten yritysten tai muiden toimijoiden kanssa. Opiskelija vastaa itse mahdollisista matkakustannuksista tutustumispäivän osalta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Työelämätietouden ja -taitojen syventäminen
- Jatko-opintoihin tutustuminen
- Yrittäjyyden ja johtamisen teemoihin tutustuminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Elinikäinen oppiminen ja oman urasuunnitelman selkeyttäminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Vuorovaikutus- ja viestintätaitojen kehittäminen
- Verkostojen luominen

Hyvinvointiosaaminen

- Omien vahvuuksien ja kiinnostusten kohteiden tunnistaminen ja niiden vaikutus omaan urasuunnitelmaan

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso *Työelämävalmiudet* muodostuu yrittäjyyteen ja johtajuuteen liittyvästä seminaarista sekä tutustumispäivästä yritystoimintaan tai jatko-opintoihin. Tavoitteena on kannustaa opiskelijaa hankkimaan käytännön tietoja ja taitoja opiskeluun ja työelämään liittyvistä aihealueista.

Työelämään tutustuminen, 12 op (OP4)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on kannustaa opiskelijaa hankkimaan työelämätietoutta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan työelämäkokemusta voidaan tunnustaa hankitusta kesä- tai osa-aikatyöstä tai työharjoittelusta osaksi opintoja. Opiskelijan tulee toimittaa työnantajan laatima työtodistus, josta ilmenee työtunnit sekä kirjallinen raportti työkokemuksesta annettujen ohjeiden mukaisesti. 30 tunnin työpanos vastaa kahta opintopistettä. Opintojakson laajuus määräytyy työtuntien mukaan.
- Opiskelija voi saada opintojaksosta 2 - 12 opintopistettä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Työkokemuksen avulla opiskelija oppii työelämätietoja ja -taitoja sekä kehittää urasuunnittelutaitojaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija oppii toimimaan osana työyhteisöä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelijan työelämäkokemusta voidaan tunnustaa hankitusta kesä- tai osa-aikatyöstä tai työharjoittelusta osaksi opintoja. Opiskelijan tulee toimittaa työnantajan laatima työtodistus, josta ilmenee työtunnit sekä kirjallinen raportti työkokemuksesta annettujen ohjeiden mukaisesti. 30 tunnin työpanos vastaa kahta opintopistettä. Opintojakson laajuus määräytyy työtuntien mukaan; opintopisteitä voi saada 2 - 12.

7.20. Lukiodiplomit (LD)

Oppiaineen tehtävä

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määriteltäviin opintojaksoihin voivat kuulua eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavat lukiodiplomit. Lukiodiplomien tehtävänä on antaa opiskelijalle mahdollisuus osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan pitkäkestoisen näytön avulla. Lukiodiplomi kuvaa monipuolisesti opiskelijan tavoitteellista työskentelyä, kehittyneitä taitoja ja syvällistä osaamista. Opiskelija tutkii ja ilmaisee kulttuurisesti moninaista todellisuutta eri oppiaineille ominaisin keinoin. Lukiodiplomin suorittaminen hyödyntää ja syventää lukio-opinnoissa kehittyvää laaja-alaista osaamista. Opiskelija ilmentää lukiodiplomillaan ajattelun, tuottamisen, tulkinnan ja arvottamisen taitojaan sekä omaehtoista harrastuneisuuttaan. Lukiodiplomi luo edellytyksiä oman ja toisten osallisuuden, toimijuuden ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistamiselle lukioyhteisössä.

Lukiodiplomeja on mahdollista suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa. Lukiodiplomin laajuus on kaksi opintopistettä. Lukiodiplomit tarjoavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida lukio-opintojen aikana karttunutta osaamistaan ja vahvuuksiaan jatko-opintojen näkökulmasta. Lukiodiplomit täydentävät lukion päättötodistuksen ja ylioppilastutkintotodistuksen osoittamaa osaamista.

Lukiodiplomeja on koulutuksen järjestäjän päätöksellä mahdollista suorittaa lukiossa yhdessä tai useammassa oppiaineryhmässä tai oppiaineessa. Lukiodiplomi voi sisältyä oppiaineen oppimäärän valinnaisiin opintoihin paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetyllä tavalla. Opetushallitus antaa erilliset ohjeet kunkin lukiodiplomin suorittamisesta.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan koulutuksen järjestäjän tarjoamien lukiodiplomien osalta lukiodiplomien tehtävä, yleiset tavoitteet ja arviointi sekä tavoitteet ja keskeiset sisällöt lukiodiplomeittain kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina.

Tavoitteet

Lukiodiplomien opetuksen yleiset tavoitteet

Lukiodiplomien opetuksen yleiset tavoitteet

Kaikkia lukiodiplomeja yhdistävinä tavoitteina on, että opiskelija

- asettaa lukiodiplomin suorittamiselle omat lähtökohdat ja tavoitteet*
- työskentelee tavoitteellisella otteella itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa*
- tutkii ja ilmaisee kulttuurista todellisuutta eri tiedonaloille ominaisilla tavoilla*
- soveltaa lukioaikana karttunutta erityistä osaamista ja omaehtoista harrastuneisuutta*
- hyödyntää ja syventää lukio-opinnoissa kehittyvää laaja-alaista osaamista*
- valitsee tarkoituksenmukaisia opiskelu ympäristöjä, työtapoja ja ilmaisun keinoja*
- arvioi asetettujen tavoitteiden saavuttamista, työskentelyä, lopputulosta ja kokonaisuutta*
- vahvistaa omaa ja toisten osallisuutta, toimijuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia lukioyhteisössä.*

Osaamisen arviointi

Lukiodiplomin arviointi perustuu opiskelijan tai opiskelijoiden ryhmänä itsenäisesti toteuttamaan lukioaikaisen erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttöön. Opiskelijan toteuttama lukiodiplomi arvioidaan kokonaisuutena. Lukiodiplomin arvioinnissa annetaan palautetta lukiodiplomille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Lukiodiplomin arviointi on monipuolista ja luotettavaa, ja se vastaa opiskelijan oppiaineryhmässä tai oppiaineessa osoittamaa osaamisen tasoa. Lukiodiplomin suorittamiseen sisältyy opiskelijan itsearviointia.

Opintojaksot

Kotitalouden lukiodiplomi, 2 op (KOLD1)

Opintojakson moduulit

- Kotitalouden lukiodiplomi, 2 op (KOLD1), Valinnainen

Tavoitteet

Kotitalouden lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja ilmentää omaehtoista harrastuneisuuttaan kotitaloudessa
- osaa kertoa ja välittää lukiodiplomille asettamansa tavoitteet ja lähtökohdat
- antaa näytön kotitalouden osaamisesta osoittamalla tutkivaa ja soveltavaa opiskelua, vuorovaikutteista toimintaa, yhteisöllistä tiedon rakentamista ja osaamisen jakamista sekä kriittistä tiedon ja työskentelyn arviointia
- osaa tuottaa kokonaisuuden, jonka sisällön valinta, tehtäväidea sekä suunnittelu- ja toteutusprosessi tukevat toisiaan.

Keskeiset sisällöt

Kotitalouden lukiodiplomi

- perustuvat lukiodiplomille asetettuihin tavoitteisiin sekä opiskelijan valitsemaan teemaan, tehtäväideaan ja suunnittelu- ja toteutusprosessiin
- muodostuvat lukiodiplomityöstä, esseestä sekä itsearviointia ja kotitalouden tuntemusta kuvaavasta portfolioista, jotka arvioidaan annettujen kriteerien perusteella.

Paikallinen lisäys

- Opintojakso toteutetaan yhteistyössä Järvenpään opiston kanssa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kykenee itsenäiseen ja suunnitelmalliseen työhön

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija antaa näytön kotitalouden osaamisesta osoittamalla tutkivaa ja soveltavaa opiskelua sekä kriittistä tiedon ja työskentelyn arviointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4 - 10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson keskeiset sisällöt perustuvat opiskelijan valitsemaan teemaan, tehtäväideaan ja suunnittelu- ja toteutusprosessiin. Kotitalouden lukiodiplomi muodostuu lukiodiplomityöstä,

esseestä ja portfolioista. Kotitalouden lukiodiplomiin suorittamiseen vaadittavat opintojaksot toteutetaan yhteistyössä Keski-Uudenmaan ammattiopiston kanssa.

Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD2)

Opintojakson moduulit

- Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD2), Valinnainen

Tavoitteet

Kuvataiteen lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa
- osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti kuvia
- osaa kertoa ja välittää lukiodiplomille asettamansa tavoitteet ja lähtökohdat
- osaa tuottaa taiteellisen ja visuaalisen kokonaisuuden, jonka sisällön tuottamisen ja esittämisen tavat tukevat toisiaan
- osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta
- osaa arvioida työskentelyprosessia ja teosta oman oppimisen näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- Joko kuvataiteen lukiodiplomi tai median lukiodiplomi on pakollinen kuva- ja mediataidelinjan opiskelijoille

Keskeiset sisällöt

Kuvataiteen lukiodiplomi

- perustuvat lukiodiplomille asetettuihin tavoitteisiin sekä valittuun tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan
- muodostuvat teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia sekä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta kuvaavasta portfolioista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla syvennyttään kuvataiteeseen ja mediaan historiallisena ja kulttuurisena ilmiönä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla sovelletaan kulttuuriosaamista omassa työskentelyssä ja otetaan kantaa tämän hetken kulttuuriin ilmiöihin kuvallisen työskentelyn ja tekstin tuottamisen keinoin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kuvataiteen lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin laaja-alaista osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti erilaisia kuvia ja esityksiä. Opintojakson keskeiset sisällöt perustuvat opiskelijan lukiodiplomille asettamiin tavoitteisiin sekä hänen valitsemaansa tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan. Kuvataiteen lukiodiplomi muodostuu teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia ja kuvataiteen tuntemusta kuvaavasta portfolioista.

Käsityön lukiodiplomi, 2 op (KÄLD3)

Opintojakson moduulit

- Käsityön lukiodiplomi, 2 op (KÄLD3), Valinnainen

Tavoitteet

Käsityön lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan käsityössä
- osoittaa osaamistaan laadukkaiden käsityötuotteiden omaehtoisessa suunnittelussa, valmistuksessa sekä oppimisensa arvioinnissa
- osoittaa hallitsevansa käsityöprosessiin sisältyvät tavoitteiden asettamisen, ideoinnin ja suunnittelun vaiheet ja vaatimukset
- hallitsee, seuraa ja arvioi käyttämiään resursseja, työskentelyään ja oppimisprosessiaan
- osaa ottaa tuotteessa tai teoksessa huomioon esteettisyyden, eettisyyden, omaehtoisuuden näkökulmat ja ekologisuuden vaatimukset
- osaa ratkaista tuotteen tai teoksen toimivuuden, taloudellisuuden, ergonomisuuden, innovatiivisuuden ja teknisen toteutustavan vaatimukset käyttöympäristössään.

Keskeiset sisällöt

Käsityön lukiodiplomi

- perustuvat valittuun tehtävään, ideaan ja suunnittelu- ja valmistusprosessiin sekä niiden itsearviointiin
- muodostuvat käsityötuotteesta tai käsityöteoksesta sekä sen suunnittelu- ja valmistusprosessia ja itsearviointia kuvaavasta portfolioista.

Paikallinen lisäys

- Opintojakso toteutetaan yhteistyössä Järvenpään opiston kanssa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija osaa ottaa tuotteessa tai teoksessa huomioon esteettisyyden, eettisyyden, omaehtoisuuden näkökulmat ja ekologisuuden vaatimukset.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kykenee itsenäiseen ja suunnitelmalliseen työhön.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija antaa näytön käsityöosaamisesta osoittamalla tutkivaa ja soveltavaa opiskelua sekä kriittistä tiedon ja työskentelyn arviointia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Käsityön lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija kehittää osaamistaan laadukkaiden käsityötuotteiden omaehtoisessa suunnittelussa, valmistuksessa sekä osaamisen arvioinnissa. Kurssin keskeiset sisällöt perustuvat opiskelijan valitsemaan tehtävään, ideaan ja suunnittelu- ja valmistusprosessiin sekä niiden itsearviointiin. Käsityön lukiodiplomi muodostuu käsityötuotteesta tai käsityöteoksesta sekä sen suunnittelu- ja valmistusprosessia ja itsearviointia kuvaavasta portfolioista. Käsityön lukiodiplomiin vaadittavat opintojaksot suoritetaan yhteistyössä Järvenpään opiston kanssa.

Liikunnan lukiodiplomi, 2 op (LILD4)

Opintojakson moduulit

- Liikunnan lukiodiplomi, 2 op (LILD4), Valinnainen

Tavoitteet

Liikunnan lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan liikunnassa
- pohtii monipuolisesti liikunnan merkitystä elämässään samalla kehittäen fyysistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan, harrastuneisuuttaan ja yhteistyökykyään.

Paikallinen lisäys

- antaa tietoa omasta osaamisesta ja tietoa missä voisi kehittyä
- tavoitellistaa fyysiset ja psyykkiset voimavarat myös tulevaisuudessa

Keskeiset sisällöt

Liikunnan lukiodiplomi

- muodostuvat liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, erityisosaamisen, harrastuneisuuden ja yhteistyötaitojen sekä portfolion muodossa tehtävän itsearvioinnin muodostamasta kokonaisuudesta.

Paikallinen lisäys

- Oman liikuntakykyisyyden hahmottaminen
- Tietoa jatko-opinnoista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Parhaansa yrittäminen, ponnistelu ja pitkäjänteinen toiminta tavoitteiden saavuttamiseksi ovat niin liikunnan opiskelun kuin opiskelu- ja työelämänkin arkista ydintä. Liikunnassa opiskelijat kokevat yhteisöllisyyttä yhdessä tekemisen, keskinäisen kannustamisen, osallisuuden ja yhteiseen päämäärään pyrkimisen kautta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Liikunnan lukiodiplomin suorittaminen on osoitus opiskelijan fyysisestä toimintakyvystä (liikuntakykyisyys), liikuntatiedoista (liikunnan tutkielma), harrastuneisuudesta tai erityisosaamisesta sekä yhteistyö- ja työskentelytaidoista. Lisäksi arviointikohteina ovat opiskelijan taito pohtia liikunnan merkitystä elämässään sekä taito analysoida omia liikunnan oppimisprosessejaan lukiokoulutuksen aikana.

Median lukiodiplomi, 2 op (MELD5)

Opintojakson moduulit

- Median lukiodiplomi, 2 op (MELD5), Valinnainen

Tavoitteet

Median lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön mediaosaamisestaan ja harrastuneisuudestaan
- osoittaa hallitsevansa monipuolisia media- ja vuorovaikutustaitoja sekä median välineiden, ilmaisukeinojen ja mahdollisuuksien luovaa käyttöä
- osoittaa hallitsevansa informaation kriittisen valinnan, tulkinnan, arvioinnin ja jäsentelyn taitoa
- osaa analysoida omaa mediasuhdettaan ja tunnistaa median toimintaympäristön.

Paikallinen lisäys

- Joko kuvataiteen lukiodiplomi tai median lukiodiplomi on pakollinen kuva- ja mediataidelinjan opiskelijoille

Keskeiset sisällöt

Median lukiodiplomi

- perustuvat lukiodiplomille asetettuihin tavoitteisiin sekä valittuun tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan
- muodostuvat portfolion ja mediaesityksen muodostamasta kokonaisuudesta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään opintojaksolla tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä median kuvastoissa. Opiskelijoita rohkaistaan olemaan kriittisiä ja ottamaan kantaa kuvataiteen ja mediakulttuurin keinoin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla opiskelijaa ohjataan tutkimaan, miten visuaalinen kulttuuri heijastaa ja muokkaa yksilöitä, yhteisöjä ja maailmaa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso syventää opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa, jonka avulla myös monitieteinen ja luova osaaminen kehittyy. Taiteelle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opinnoissa kulttuurisia ilmiöitä tutkitaan visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttämällä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Median lukiodiplomin tavoitteena on edistää opiskelijan monipuolisia media- ja vuorovaikutustaitoja sekä median välineiden, ilmaisukeinojen ja mahdollisuuksien luovaa käyttöä. Lisäksi edellytetään informaation kriittisen valinnan, tulkinnan, arvioinnin ja jäsentelyn taitoa, mediasuhteen pohdintaa ja median toimintaympäristön hahmottamista. Opintojakson keskeiset sisällöt perustuvat opiskelijan valitsemaan tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan. Median lukiodiplomi on portfolion ja mediaesityksen muodostama kokonaisuus.

Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD6)

Opintojakson moduulit

- Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD6), Valinnainen

Tavoitteet

Musiikin lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa lukioaikanaan näytön musiikillisesta erityisosaamisestaan ja erityisestä harrastuneisuudestaan musiikissa
- osoittaa musiikillista osaamistaan ja harrastuneisuuttaan valmistamalla musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan projektin tai kokoamalla näytesalkun lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja toiminnastaan.

Keskeiset sisällöt

Musiikin lukiodiplomi

- opiskelijan musiikillinen omaelämäkerta, musiikkiprojekti tai musiikillinen näytesalkku, yhteenveto ja arvioitsijoiden lausunto
- erilaiset toteutustavat ja osa-alueet

Paikallinen lisäys

- musiikkiprojekti voi olla pienimuotoinen oma konsertti tai toisten opiskelijoiden kanssa yhdessä toteutettu konserttikatselmus
- musiikkidiplomi voidaan toteuttaa yhteistyössä taideaineiden kanssa, esim. musiikki, tanssi ja media
- musiikkidiplomin voi toteuttaa yksin tai ryhmän jäsenenä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Musiikkidiplomia valmistaessaan opiskelija oppii tunnistamaan vahvuuksiaan ja vielä harjoiteltavia taitoja. Musiikillisen toiminnan kautta opiskelija harjaantuu ymmärtämään muiden ajatuksia ja tunteita, mikä on edellytys myötätunnon kehittymiselle ja kyvylle asettua toisen asemaan mikä edistää vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Hyvinvointiosaaminen

Yhteistoiminta ja yhdessä tekeminen lisäävät hyvinvointia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Musiikkidiplomin tekeminen avartaa ja laaja-alistaa ajattelua, mikä auttaa ymmärtämään yli erilaisten raja-aitojen. Musiikillinen toiminta opettaa opiskelijaa toimimaan vastuullisesti ja yhdessä päämäärän hyväksi myös niiden kanssa, joiden lähtökohdat eroavat omista lähtökohdista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Musiikillinen toiminta ohjaa ymmärtämään mielikuvituksen ja kyvyn kuvitteluun tärkeinä inhimillisinä ominaisuuksina. Se auttaa katsomaan asioita toisin, ajattelemaan uusilla tavoilla ja ratkomaan käytännön ongelmia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä, S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija antaa lukioaikanaan näytön musiikillisesta erityisosaamisestaan ja harrastuneisuudestaan musiikissa. Opiskelija osoittaa musiikillista osaamistaan ja harrastuneisuuttaan valmistamalla musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa ja kypsyyttä osoittavan projektin tai kokoamalla näytesalkun lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja -toiminnastaan.

Musiikin lukiodiplomin voi toteuttaa yksin tai ryhmän jäsenenä. Järvenpään lukiossa opiskelija voi halutessaan järjestää oman musiikkidiplomikonsertin!

Musiikin lukiodiplomin edellytyksenä on vähintään neljä lukion musiikin opintojaksoa. Diplomia edeltäviksi opintojaksoiksi suosittelemme: MU1, MU2, jokin esiintymisopinnoista (MU21 - MU23), jokin instrumentti-, yhteissoitto- tai lauluopintojaksoista (MU6, MU7, MU11 - MU17, MU23 - MU25), mielellään (ei pakollinen) jokin musiikin teoriaopinnoista (MU8 – MU10).

Aikaa musiikin lukiodiplomin tekemiseen on koko lukioaika. Lukiodiplomin laajuus on yksi opintojakso. Diplomitodistus on osa lukion päättötodistusta. Lisää musiikin lukiodiplomista löydät [opetushallituksen diplomisivuilta](#).

Tanssin lukiodiplomi, 2 op (TALD7)

Opintojakson moduulit

- Tanssin lukiodiplomi, 2 op (TALD7), Valinnainen

Tavoitteet

Tanssin lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan tanssissa
- kehittää tanssillisen tehtävän myötä tanssillista osaamistaan edelleen
- kuvaa kirjallisesti tanssin opiskelupolkuaan ja tanssillista kehitystään.

Paikallinen lisäys

- opiskelijaa oppii arvioimaan omaa tekemistään kriittisesti

Keskeiset sisällöt

Tanssin lukiodiplomi

- tanssillisena tehtävänä soolo- tai ryhmäteos, jonka opiskelija voi suorittaa joko esiintymällä tanssijana tai tekemällä koreografian
- tanssilliseen tehtävään liittyvä kirjallinen työ
- tanssin lukiodiplomiin sisältyvä tutkielma

Paikallinen lisäys

- tutkielma on tanssin alueelta tehtävä kirjallinen työ, jonka aiheen opiskelija valitsee neuvotellen siitä opettajan kanssa
- suorittamisen hyväksyttäväksi pohjaksi soveltuvat tanssiopintojen opintojaksot ja taiteen perusopetuksen tanssikouluissa suoritettavat soveltavat opinnot, jotka luetaan hyväksi lukio-opintoihin.
- osana tanssillista työtä opiskelija kirjoittaa tiivistelmän tanssijana esiintymisestä tai koreografian tekemisestä
- itsearvioinnissa opiskelija arvioi omaa tekemistään lukion aikaisissa tanssiopinnoissa ja lukiodiplomiprosessissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tanssiopintoihin kuuluu oleellisena osa tanssin kehityslinjojen ja yhteiskunnallisen merkityksen ymmärtäminen niin yksilön kuin yhteiskunnan kannalta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tanssi ohjaa ymmärtämään mielikuvituksen ja kyvyn kuvitteluun tärkeinä inhimillisinä ominaisuuksina. Se auttaa katsomaan asioita toisin, ajattelemaan uusilla tavoilla ja ratkomaan käytännön ongelmia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudessaan tanssissa. Tanssin lukiodiplomin suorittamisen tarkoituksena on tukea ja kuvata opiskelijan pitkäaikaista tanssin opiskelua lukion aikana. Diplomiopintojakson opiskelija syventää tanssietouttaan, kehittää itseään tanssijana yksilöllisesti ja luovasti sekä tuo esiin omaa kehitysprosessiaan. Sisältönä on opiskelijan valitsema tanssillinen tehtävä, sen tiivistelmä, tutkielma ja itsearviointi. Tanssillisen tehtävän opiskelija voi suorittaa joko esiintymällä tanssijana tai tekemällä koreografian. Tehtävä voi olla soolo- tai ryhmäteos.

Teatterin lukiodiplomi, 2 op (TELD8)

Opintojakson moduulit

- Teatterin lukiodiplomi, 2 op (TELD8), Valinnainen

Tavoitteet

Teatterin lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan teatterissa
- vahvistaa draamallisia ja teatteri-ilmaisullisia taitojaan sekä kartuttaa vuorovaikutuksen ja itsearvioinnin taitojaan.

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa rakennetaan oma teoskokonaisuus alun suunnittelusta esitykseen.
- Reflektoidaan omaa taiteellista prosessia.
- Analysoidaan ja arvioidaan omaa työskentelyä.
- Kehitetään omia teatteritaiteellisia valmiuksia.

Keskeiset sisällöt

Teatterin lukiodiplomi

- opiskelijan määrittelemä aihe joltakin teatterin alalta ja siihen liittyvä esitys
- työskentelyprosessin hallinta
- taiteellisen prosessin arviointitaidot
- taiteellisen kokonaisuuden ymmärtäminen
- teatterin keinot
- yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot
- esityksen ja portfolion muodostama kokonaisuus

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa rakennetaan teoskokonaisuus, syvennetään omaa taiteellista työskentelyä ja teatteritaiteellisia valmiuksia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa kehitetään vuorovaikutustaitoja, kuten sitoutuneisuutta, aktiivisuutta, vastuun ottamista, yhteistyötaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa suunnitellaan, harjoitellaan ja esitetään oma taiteellinen työ. Lisäksi kehitetään kykyä rakentaa merkityksiä, reflektoida ja analysoida omaa työskentelyä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa kehittyä oma taiteellinen ajattelu ja itsereflektio.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla 4–10. Arviointiin osallistuu lukion opettajan lisäksi toinen arvioija, joka on kyseisen alan asiantuntija.

Opintojakson vapaa kuvaus

Teatterin lukiodiplomissa valmistetaan yksin tai ryhmässä taiteellinen työ, jossa pääsee kehittämään omia teatteritaiteellisia valmiuksia. Teatterin lukiodiplomi on esityksen (suunnittelu, harjoittelu, esittäminen) ja portfolion muodostama kokonaisuus. Portfolio toimii opiskelijan oppimisprosessin tukena. Teatterin lukiodiplomin voi tehdä, kun on suorittanut kolme draaman opintojaksoa.

7.21. Temaattiset opinnot (TO)

Oppiaineen tehtävä

Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää laaja-alaista osaamista kehittäviä temaattisia opintoja. Temaattisten opintojen tavoitteet ja sisällöt päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Opintojaksot

Koulun lehti Järki 1, 2 op (JÄRK1)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Koulun lehti Järki 2, 2 op (JÄRK2)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Koulun lehti Järki 3, 2 op (JÄRK3)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Koulun lehti Järki 4, 2 op (JÄRK4)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Opiskelijakuntatoiminta 1, 2 op (OPKU1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on luoda opiskelijoille mahdollisuudet vaikuttamiseen ja vastuun kantamiseen koulun yhteisistä asioista.
- Vahvistaa lukion yhteisöllisyyttä sekä opiskelijoiden välistä yhteisöllistä toimintakulttuuria.
- Tukea opiskelijoiden mahdollisuutta osallistua yhteisiä asioita koskevaan keskusteluun ja tuoda opiskelijoiden näkökulmia esille lukion päätöksenteossa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opitaan järjestötoiminnan periaatteita mm. kokoustekniikka, vaikuttaminen ja tiedottaminen
- Järjestetään erilaisia yhteisöllisiä tapahtumia koululla
- Osallistutaan koulun toiminnan kehittämiseen ja suunnitteluun

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opitaan vaikuttamistaitoja, järjestötoiminnan periaatteita ja tiedottamista.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijakuntatoiminta harjoittaa opiskelijoita kriittisen mielipiteen muodostamisessa, demokraattisissa päätöksenteko- ja neuvottelutaidoissa sekä kouluyhteisössä toimimisessa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijakunta edistää koulun yhteisöllisyyttä ja opiskelijoiden hyvinvointia. Toiminnassa kerätään palautetta opiskelijoiden hyvinvointiin liittyvissä asioissa ja toteutetaan hyvinvointia parantavia projekteja tai tapahtumia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään käytännön toiminnan kautta opiskelijakunnan toimintaperiaatteisiin, vaikutusmahdollisuuksiin ja järjestötoiminnan periaatteisiin. Opiskelijat osallistuvat päätöksenteon lisäksi erilaisten juhlapäivien ja koulun yhteisten tapahtumien järjestämiseen. Opiskelijakunnan hallitukseen valitut opiskelijat tutustuvat myös mm. kokouksen johtamiseen, pöytäkirjan laadintaan, tilinpitoon ja tiedottamiseen liittyviin taitoihin. Opintojakson suorittaminen edellyttää säännöllistä kokouksiin osallistumista ja aktiivisuutta hallituksen toiminnassa.

Opiskelijakuntatoiminta 2, 2 op (OPKU2)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on syventää osaamista opiskelijakuntatoiminnassa
- Hallita useampia tehtäväkokonaisuuksia ja toimikuntien tai opiskelijakunnan johtamista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Vastuunotto opiskelijakunnan erilaisista tehtävistä ja johtaminen opiskelijakunnan erilaisissa toiminnoissa.
- Opiskelijakunnan edustaminen vanhempainyhdistyksen kokouksissa, opettajainkokouksissa ja koulun arjessa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija osallistuu opiskelijakunnan johtamiseen ja toiminnan kehittämiseen yhteistyössä opiskelijakunnan ohjaajien, rehtorin, vanhempien ja koulun henkilökunnan sekä opiskelijoiden kanssa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija neuvottelee ja edustaa opiskelijakuntaa monipuolisesti eri yhteistyökumppanien kanssa mm. rehtori, opettajat, vanhemmat, opiskelijat ja koulun ulkopuoliset yhteistyötahot.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija johtaa ja järjestää lukion yhteisöllisyyttä parantavia hankkeita ja toimintoja.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla syvennetään käytännön toiminnan kautta opiskelijakunnan toimintaperiaatteisiin, vaikutusmahdollisuuksiin ja järjestötoiminnan periaatteisiin tutustumista. Opintojakson suorittaminen edellyttää erityistä aktiivisuutta opiskelijakunnan hallituksen toiminnassa, kuten useampien tehtävien hoitamista eri vuosina, puheenjohtajana toimimista tai useampien opiskelijakunnan perustamien toimikuntien vetämistä.

Oppilaitostekniikka 1, 2 op (OPTK1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Jakson tavoitteena on perehtyä oppilaitoksessa käytettävän valo-, ääni- ja kuvaustekniikan käyttöön
- Opiskelijat voivat jakson aikana vastata oppilaitoksessa toteutettavien produktioiden esitystekniikasta, sekä kuva- ja ääni tallennuksesta
- Jaksolla opitaan sekä suorien lähetysten tekniikka (striimaus), että tallenteiden jako esim. koulun sosiaalisen median kanaviin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Koulussa käytettävään AV- laitteistoon ja niiden käyttöön ja tekniikkaan liittyviin perusteisiin tutustuminen
- Koulun tapahtumissa AV- vastuu tehtävissä toimiminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Jaksolla käytetään erilaisia teknisiä laitteita, kytkentöjä, sovelluksia ja opitaan näiden luovaa yhteiskäyttöä

Vuorovaikutusosaaminen

Jaksolla harjaannutaan AV- tiimissä ja sen erilaisissa tehtävissä toimimiseen, eli se harjoittaa joustavaan ja tiiviiseen ryhmätyöskentelyyn

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Jaksossa saa hyvät perustaidot koulun tapahtumien teknisen puolen toteuttamiseen: valosuunnittelun perusteisiin ja valokaluston hallintaan, dokumentointiin valokuvaamalla ja videokuvaamalla, sekä striimaustekniikan hyödyntämiseen suorissa lähetyksissä ja materiaalien jakamiseen koulun eri viestimissä. Jakso sisältää käytännön harjoittelua koulun laitteilla ja tapahtumissa.

Oppilaitostekniikka 2, 2 op (OPTK2)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Jaksolla harjaannutaan ammattimaiseen av- tiimissä toimimiseen koulun erilaisissa tuotannoissa
- Jaksolla syvennetään oman valitun erikoistumisalan esim. videokuvaus, dokumentointi, striimaus, valaisu osaamista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelijat vastaavat oppilaitoksessa toteutettavien prouduktioiden esitystekniikasta sekä kuva- ja ääni tallennuksista
- Opiskelijat toteuttavat koulun suoria lähetyksiä ja jakavat tapahtumien tallenteita koulun eri viestimiin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Jaksolla harjaannutaan AV- tiimissä ja sen erilaisissa tehtävissä toimimiseen, eli se harjoittaa joustavaan ja tiiviiseen ryhmätyöskentelyyn

Monitieteinen ja luova osaaminen

Jaksolla käytetään erilaisia teknisiä laitteita, kytkentöjä, sovelluksia ja opitaan näiden luovaa yhteiskäyttöä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Jaksolla toimitaan osana koulun ammattimaista AV -tiimiä, joka vastaa koulun tapahtumien esitystekniikasta, esitysten taltioinneista ja sisältöjen jakamisesta eri viestimiin. Jaksolla voi syventää osaamista omaan valittuun erikoisalaan esim. videokuvaus, dokumentointi, striimaus

ja valaisu. (Oppilaitostekniikka 1 on oltava suoritettuna ennen oppilaitostekniikka 2 -jakson valitsemista)

Oppilaitostekniikka 3, 2 op (OPTK3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Koulun AV- tiimissä vastuutehtävissä toimiminen
- Koulun esitysteknisten ja tallennusteknisten toteutusten suunnittelu ja toteuttaminen
- Uusien AV- tiimiläisten perehdyttäminen toimintaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelijat vastaavat oppilaitoksessa toteutettavien prouduktioiden esitystekniikasta sekä kuva- ja ääni tallennuksista
- Opiskelijat toteuttavat koulun suoria lähetyksiä ja jakavat tapahtumien tallenteita koulun eri viestimiin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Jaksolla harjaannutaan AV- tiimin tuotantojen suunnitteluun eli se harjoittaa joustavaan ja tiiviiseen ryhmätyöskentelyyn

Monitieteinen ja luova osaaminen

Jaksolla käytetään erilaisia teknisiä laitteita, kytkentöjä, sovelluksia ja suunnitellaan näiden luovaa yhteiskäyttöä

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Jaksolla toimitaan osana koulun ammattimaista AV -tiimiä, joka vastaa koulun tapahtumien esitystekniikasta, esitysten taltioinneista ja sisältöjen jakamisesta eri viestimiin. Jaksolla suunnitellaan ja toteutetaan itsenäisesti koulun tuotantoja, sekä perehdytetään muita opiskelijoita AV- tiimin toimintaan. (Oppilaitostekniikka 1 ja oppilaitostekniikka 2 on oltava suoritettuna ennen oppilaitostekniikka 3 -jakson valitsemista).

Tutortoiminta 1, 2 op (TUTR1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Ryhmien ohjaamisen harjoittelu.
- Perehtyminen yhteisöllisyyden luomiseen ja sidosryhmätyöskentelyyn oppilaitoksessa.
- Tapahtumien organisoitiin tutustuminen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden ohjaus.
- Oppilaitoksen esittelemine vierailijoille ja muille sidosryhmille.
- Koulun tapahtumissa avustaminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan rakentavaa vuorovaikutusta ja ryhmien ohjaamista.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa tutkitaan keinoja rakentaa yhteisöllisyyttä.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa tutustutaan kulttuurienväliseen viestintään mm. ohjaamalla ulkomaalaisia vierailijoita ja vaihto-opiskelijoita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutor-toiminta tarkoittaa uusien opiskelijoiden ohjaamista lukiotyöskentelyyn. Tutor saa lukuvuoden alussa oman ryhmän, jota ohjaa ja auttaa etenkin opintojen aloittamisvaiheessa. Tutor avustaa koulun tapahtumissa ja esittelee lukiota vierailijoille ja sidosryhmille. Ohjaustoimintaan perehtyminen aloitetaan jo edellisen lukuvuoden lopulla.

Tutortoiminta 2, 2 op (TUTR2)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Ryhmien ohjaamisen harjoittelu.
- Perehtyminen yhteisöllisyyden luomiseen ja sidosryhmätyöskentelyyn oppilaitoksessa.
- Tapahtumien organisoitiin tutustuminen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden ohjaus.
- Oppilaitoksen esittelemine vierailijoille ja muille sidosryhmille.
- Koulun tapahtumissa avustaminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan rakentavaa vuorovaikutusta ja ryhmien ohjaamista.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa tutkitaan keinoja rakentaa yhteisöllisyyttä.

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa tutustutaan kulttuurienväliseen viestintään mm. ohjaamalla ulkomaalaisia vierailijoita ja vaihto-opiskelijoita.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutor-toiminta tarkoittaa uusien opiskelijoiden ohjaamista lukiotyöskentelyyn. Tutor saa lukuvuoden alussa oman ryhmän, jota ohjaa ja auttaa etenkin opintojen aloittamisvaiheessa. Tutor avustaa koulun tapahtumissa ja esittelee lukiota vierailijoille ja sidosryhmille. Ohjaustoimintaan perehtyminen aloitetaan jo edellisen lukuvuoden lopulla.

Vapaaehtoistyö, 2 op (VAPE)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on tutustua vapaaehtoistoimintaan ja ymmärtää sen merkitys yhteiskunnassa.
- Opiskelija saa omakohtaisen kokemuksen vapaaehtoistyöstä.
- Opintojakso pyritään toteuttamaan yhteistyössä eri tahojen kuten paikallisen kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson teoriaosuudessa opiskelija tutustuu vapaaehtoistoiminnan perusteisiin.
- Pääpaino on kuitenkin käytännön työssä, jossa opiskelija yksin tai ryhmän kanssa suunnittelee ja toteuttaa jonkun lähimmäisen auttamiseen liittyvän hankkeen.
- Järvenpäässä toimivat vapaaehtoistyötä tekevät tahot esittelevät toimintaansa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso tutustuttaa opiskelijan vapaaehtoistyöhön ja sen merkitykseen yhteiskunnassa.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija harjoittelee ja saa kokemuksia vuorovaikutustilanteista vapaaehtoistyössä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija perehtyy vapaaehtoistyön etiikkaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija perehtyy vapaaehtoistyöhön Järvenpään kaupungissa. Hän tutustuu vapaaehtoistyön perusteisiin ja pääsee itse tekemään vapaaehtoistyötä valitsemallaan tavalla.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen 1, 1 op (VAIK1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- voimistaa mielenkiintoa yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja osaamiseen
- ymmärtää vaikuttamisen merkitys toimivalle kansalaisyhteiskunnalle

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- tutustutaan yhteiskunnallisen vaikuttamisen merkitykseen ja keinoihin paikallisella, valtakunnallisella tai maailmanlaajuisella tasolla
- toteutetaan teemaan liittyvä käytännön hanke (esim. vaalipaneeli)
- opintojakso ei sidottu mihinkään tiettyyn oppiaineeseen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen on yhteiskunnallista osaamista.

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteistyön tekeminen muiden opiskelijoiden, järjestöjen jne. kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan yhteiskunnallisen vaikutuksen merkitykseen ja keinoihin, sekä toteutetaan teemaan liittyvä käytännön hanke (esim. vaalipaneeli). Opintojakson toteuttamisesta päätetään vuosittain erikseen.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen 2, 1 op (VAIK2)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- voimistaa mielenkiintoa yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja osaamiseen
- ymmärtää vaikuttamisen merkitys toimivalle kansalaisyhteiskunnalle

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- tutustutaan yhteiskunnallisen vaikuttamisen merkitykseen ja keinoihin paikallisella, valtakunnallisella tai maailmanlaajuisella tasolla
- toteutetaan teemaan liittyvä käytännön hanke (esim. vaalipaneeli)
- opintojakson voi toteuttaa mikä tahansa oppiaine

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen on yhteiskunnallista osaamista.

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteistyön tekeminen muiden opiskelijoiden, järjestöjen jne. kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan yhteiskunnallisen vaikutuksen merkitykseen ja keinoihin, sekä toteutetaan teemaan liittyvä käytännön hanke (esim. vaalipaneeli). Opintojakson toteuttamisesta päätetään vuosittain erikseen.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen 3, 1 op (VAIK3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- voimistaa mielenkiintoa yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja osaamiseen
- ymmärtää vaikuttamisen merkitys toimivalle kansalaisyhteiskunnalle

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- tutustutaan yhteiskunnallisen vaikuttamisen merkitykseen ja keinoihin paikallisella, valtakunnallisella tai maailmanlaajuisella tasolla
- toteutetaan teemaan liittyvä käytännön hanke (esim. vaalipaneeli)
- opintojakson voi toteuttaa mikä tahansa oppiaine

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen on yhteiskunnallista osaamista.

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteistyön tekeminen muiden opiskelijoiden, järjestöjen jne. kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan yhteiskunnallisen vaikutuksen merkitykseen ja keinoihin, sekä toteutetaan teemaan liittyvä käytännön hanke (esim. vaalipaneeli). Opintojakson toteuttamisesta päätetään vuosittain erikseen.

Ilmastonmuutos, 4 op (ILMU)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Tuusulanjärvi, 4 op (TUUS)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää lähialueen luonnon ja lähiympäristön tuntemusta.
- Syventää lähialueen historian, kulttuurin ja elinkeinojen tuntemusta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan Tuusulanjärveen ja sen valuma-alueeseen sekä lähiluontoon.
- Tutustutaan Tuusulanjärven alueen historiaan, kulttuuriin ja elinkeinoin.
- Tehdään vierailuja alueella (esim. luonto- ja kulttuurikohteet sekä alueen yritykset ja yhdistykset).

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan Tuusulanjärven alueen elinkeinoin ja tehdään mahdollisesti vierailua paikallisiin yrityksiin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Syvennetään tietoa Tuusulanjärven alueen historiasta ja kulttuurista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tutustutaan Tuusulanjärveen ja sen valuma-alueeseen sekä lähiluontoon.

Vuorovaikutusosaaminen

Pääosa opintojakson opiskelusta suoritetaan ryhmissä työskennellen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Opintojaksossa kootaan työportfolio.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan Tuusulanjärveen ja sen lähialueeseen kulttuuriaineiden ja luonnontieteen näkökulmista. Opintojakso voi sisältää muun muassa retkiä, luentoja, työpajoja, kokeellista työskentelyä sekä vierailuja lähialueille. Mahdolliset kulut opiskelija maksaa itse. Opintojakso sijoittuu ajankohdallisesti 5. ja 1. jaksoihin. Osa opiskelusta voi tapahtua varsinaisen kouluajan ulkopuolella.

Kansainvälinen verkkoyhteistyö, 4 op (KAVE)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- tukea kotikansainvälisyyttä
- rohkaista opiskelijaa kansainväliseen vuorovaikutukseen
- käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä
- edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja
- vahvistaa vieraiden kielten taitoa sekä maa- ja kulttuurituntemusta
- vahvistaa kulttuurien välistä ymmärrystä ja suvaitsevuuutta
- edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä
- edistää tulevaisuuden opiskelu- ja työelämätaitoja

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojakson voi suorittaa 1 - 4 opintopisteen laajuisena
- verkkoyhteistyössä käytetään eTwinning- tai muuta kansainväliseen verkkoyhteistyöhön soveltuvaa alustaa
- verkkoyhteistyö toteutetaan joko omana itsenäisenä opintojaksonaan tai minkä tahansa lukion oppiaineen opintojakson lisäosana

- opintojakso voi koostua koko lukuvuoden kestävästä verkkoyhteistyöstä tai lyhytkestoisemmasta verkkoyhteistyöstä tai useasta lyhytkestoisemmasta verkkoyhteistyöstä
- opintojakson sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu eri maiden yhteiskuntiin ja niiden osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittyä vieraiden kielten taidoissa sekä viestintätaidoissa. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyä hänen toimiessaan osana tiimiä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyä. Opiskelija perehtyy eri maiden kulttuureihin ja tapoihin kansainvälisessä vuorovaikutuksessa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja ympäristöihin sekä ympäristön merkitykseen eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tutkii eri yhteiskuntia ja kulttuureihin liittyviä ilmiöitä eri oppiaineiden näkökulmista. Opiskelija osallistuu verkkoyhteistyön aktiviteetteihin esimerkiksi kirjoittamalla tekstejä tai tekemällä videoita yhteistyössä muiden verkkoyhteistyön toimijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson laajuus voi olla 1-4 opintopistettä. Verkkoyhteistyössä käytetään eTwinning- tai muuta kansainväliseen verkkoyhteistyöhön soveltuvaa alustaa. Verkkoyhteistyö toteutetaan joko

omana itsenäisenä opintojaksonaan tai minkä tahansa lukion oppiaineen opintojakson lisäosana. Opintojakson sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.

Kansainvälisyyspassi, 2 op (KVPA)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Rohkaista opiskelijaa kansainväliseen vuorovaikutukseen.
- Tukea opiskelijan aktiivisuutta ja itseohjautuvuutta vieraiden kielten ja kulttuurien parissa.
- Tukea kotikansainvälisyyttä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kielidiplomin suorittajat voivat koota kansainvälisyyspassin.
- Kansainvälisyyspassi koostuu erilaisista kieliin ja kulttuureihin liittyvistä tapahtumista sekä kansainvälisestä toiminnasta, johon opiskelija on osallistunut lukio-opintoaikanaan opintojaksojen ja projektitoiminnan ulkopuolella tai tavallisen opintojakson lisäosana.
- Kansainvälisyyspassin sisältö on yksilöllinen: tyypillisiä aktiviteetteja ovat esimerkiksi vaihto-oppilaiden ja ulkomaisten vieraiden opastaminen sekä osallistuminen erilaisiin vieraskielisiin aktiviteetteihin.
- Opintojaksoon saattaa opiskelijan valitsemien aktiviteettien mukaan sisältyä maksullinen vierailu tai vierailuja. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja esimerkiksi teatteriesityksestä tai muusta kulttuuritapahtumasta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija kertoo ulkomaisille henkilöille suomalaisesta koulusta ja yhteiskunnan eri osa-alueista sekä tutustuu muiden maiden vastaaviin rakenteisiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kommunikoi ulkomaisten henkilöiden kanssa vierailla kielillä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu ulkomaisiin henkilöihin, maihin ja toiminta- ja tapakulttuureihin.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen hoitaessaan erilaisia esittelytehtäviä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kielidiplomia suorittava opiskelija voi koota kansainvälisyyspassin. Kansainvälisyyspassi koostuu erilaisista kieliin ja kulttuureihin liittyvistä tapahtumista sekä kansainvälisestä toiminnasta, johon opiskelija on osallistunut lukio-opintoaikanaan opintojaksojen ja projektitoiminnan ulkopuolella tai tavallisen opintojakson lisäosana. Esimerkkejä kansainvälisyyspassiin soveltuvasta toiminnasta ovat mm. lukion ulkomaisten vieraiden ja vaihto-oppilaiden opastaminen sekä materiaalin valmistaminen näitä tilaisuuksia varten. Lisäksi passissa voidaan huomioida opiskelijan osallistuminen vieraskieliselle luennoille tai kulttuuritapahtumaan myös koulun ulkopuolella. Kansainvälisyyspassin tarkoituksena on rohkaista opiskelijaa kansainväliseen vuorovaikutukseen ja tukea hänen aktiivisuuttaan ja itseohjautuvuuttaan vieraiden kielten ja kulttuurien parissa. Kansainvälisyyspassin sisältö koostuu yksilöllisesti. Kansainvälisyyspassi hyväksytään osaksi kielidiplomia.

Kansainvälisyyspassiin saattaa opiskelijan valitsemien aktiviteettien mukaan sisältyä maksullinen vierailu tai vierailuja. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja esimerkiksi teatteriesityksestä tai muusta kulttuuritapahtumasta.

Kansainvälisyyttä käytännössä, 2 op (KVKÄ)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tukea kotikansainvälisyyttä.
- Lisätä kansainvälistä vuorovaikutusta.
- Vahvistaa vieraiden kielten suullista kielitaitoa sekä maa- ja kulttuurituntemusta.
- Vahvistaa kulttuurien välistä ymmärrystä ja suvaitsevaisuutta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu lukion ulkomaisiin vaihto-oppilaisiin ja perehdyttää heitä suomen kieleen ja suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin.
- Opiskelija kehittää vieraiden kielten suullista taitoaan ja maa- ja kulttuurituntemustaan vuorovaikutuksessa vaihto-oppilaiden kanssa.
- Opintojakson opetuskieli on englanti. Lisäksi käytetään soveltuvasti vaihto-oppilaiden kieliä.
- Opintojaksoon saattaa sisältyä maksullinen aktiviteetti tai aktiviteetteja. Maksullisen aktiviteetin kustannukset muodostuvat esimerkiksi yhteisruokailusta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija kertoo vaihto-oppilaille suomalaisen yhteiskunnan eri osa-alueista sekä tutustuu muiden maiden vastaaviin rakenteisiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kommunikoi vaihto-oppilaiden kanssa vierailla kielillä erilaisissa viestintätilanteissa. Opiskelijan yhteistyötaidot kehittyvät pari- ja ryhmätöissä.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan vaihto-oppilaiden suomalaisena lukiosisaruksena.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu vaihto-oppilaiden kotimaihin ja maiden toiminta- ja tapakulttuureihin. Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija vertailee yhteiskuntiin ja kulttuureihin liittyviä käytänteitä ja ilmiöitä eri maissa. Opiskelija pitää esitelmiä ja tekee lyhyitä videoita yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa .

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelijat ja lukion ulkomaiset vaihto-oppilaat tutustuvat toisiinsa ja toistensa kieliiin ja kulttuureihin. Oppitunnit koostuvat mm. suullisista pari- ja pienryhmäkeskusteluista ja tutustumiskierroksista lukion lähiympäristöön. Opetuskielenä on englanti. Lisäksi käytetään soveltuvasti vaihto-oppilaiden kieliä.

Opintojaksoon saattaa sisältyä maksullinen aktiviteetti tai aktiviteetteja. Maksullisen aktiviteetin kustannukset muodostuvat esimerkiksi yhteisruokailusta.

Opintojaksoa ei voi itse valita tarjottimelta, vaan seuraavan lukuvuoden KVKÄ-opintojaksolle haetaan keväällä lähetettävän Wilma-viestin ohjeiden mukaan.

KV-projekti Britteinsaaret, 6 op (KV.Britteinsaaret)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.
- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.
- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä
- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.
- Ryhmäkokoo vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkokoo vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

KV-projekti Espanja, 6 op (KV.Espanja)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.
- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.
- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä.
- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.
- Ryhmäkokoo vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää

esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkoko vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

KV-projekti Italia, 6 op (KV.Italia)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.

- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.
- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä.
- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.
- Ryhmäkokoo vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatitilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkoko vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

KV-projekti Kiina, 6 op (KV.Kiina)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.
- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.

- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä.
- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.
- Ryhmäkoko vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkokoo vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

KV-projekti Latina, 6 op (KV.Latina)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.
- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.
- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä.

- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.
- Ryhmäkoko vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson

suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkokoo vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

KV-projekti Ranska, 6 op (KV.Ranska)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.
- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.
- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä.
- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.

- Ryhmäkoko vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkoko vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

KV-projekti Ruotsi, 6 op (KV.Ruotsi)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.
- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.
- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä.
- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.
- Ryhmäkoko vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset

muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkoko vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektiikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

KV-projekti Saksa, 6 op (KV.Saksa)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.
- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.
- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä.
- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.
- Ryhmäkoko vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektiikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset

muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkoko vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

KV-projekti Venäjä, 6 op (KV.Venäjä)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.
- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.
- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä.
- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.
- Ryhmäkoko vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset

muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkoko vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamisesta. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

KV-projekti Yhdysvallat, 6 op (KV.Yhdysvallat)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.
- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.
- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä.
- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.
- Ryhmäkoko vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamisesta. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset

muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkoko vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektiikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

KV-projekti Muu Eurooppa, 6 op (KV.MuuEurooppa)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.
- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.
- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä.
- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.
- Ryhmäkoko vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektiikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset

muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkoko vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projektiokohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

KV-projekti Muu Euroopan ulkopuolinen maa, 6 op (KV.MuuMaailma)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.
- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.
- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä.
- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.
- Ryhmäkoko vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat

projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkoko vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamisesta. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

KV-projekti: Muu KV-projekti, 6 op (KV.Muu)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää oman maan ja vieraan maan kulttuurin tuntemusta.
- Kehittää opiskelijan kykyä toimia käytännön kansainvälissä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotilanteissa vieraalla kielellä.
- Käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa kansainvälisissä kontakteissa ja projektitehtävissä.
- Edistää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä.
- Edistää opiskelijan opiskelu-, tiimityö- ja projektityötaitoja.
- Rohkaista opiskelijaa harkitsemaan jatko-opintoja vieraalla kielellä.
- Edistää tulevaisuuden työelämätaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä.
- Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä.
- Projektityöskentelyssä ja paikallisissa vierailuissa pyritään edistämään kulttuurituntemusta ja työelämätaitoja.
- Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin.
- Opiskelija suorittaa projektiin liittyvät kirjalliset ja/tai suulliset työt ja tehtävät.
- Opiskelija osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen.
- Opiskelija osallistuu mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.
- Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkkoyhteistyönä.
- Projekti voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.
- Projektin mahdollinen toteutuminen vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.
- Ryhmäkoko vahvistetaan lukuvuosittain. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.
- Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamisesta. Kustannukset ovat projektikohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset

muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin. Opiskelija kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyö- ja sosiaaliset taidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan kansainvälisissä ympäristöissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti ja/tai vierailijan kautta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin arvomaailmoihin ja luonnonympäristöihin ja niistä huolehtimiseen sekä ympäristön merkitykselle eri maissa ja kulttuureissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkkailee ja tutkii kohdemaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin liittyviä ilmiöitä projektissa mukana olevien oppiaineiden näkökulmasta. Projektisisällöstä riippuen opiskelija pitää esimerkiksi esitelmän tai laatii kirjallisen työn tai videon yhteistyössä muiden projektiin osallistuvien opiskelijoiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Projektin laajuus voi olla 1-6 opintopistettä. Projektin sisältö rakentuu kulloinkin mukana olevien oppiaineiden yhteistyönä. Projekti voidaan toteuttaa myös osittain tai kokonaan verkko-yhteistyönä ja se voi olla yhteinen muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.

Opiskelija osallistuu projektiin liittyville oppitunneille ja/tai luennoille ja yhteistapaamisiin. Hän osallistuu lukion kv-projektivieraiden vierailuohjelman suunnitteluun, esivalmisteluihin ja toteuttamiseen sekä mahdolliseen ulkomaan opintomatkkaan ja sen vierailuohjelmaan.

Projektin mahdollinen toteutuminen ja ryhmäkoko vahvistetaan vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Etusijalla ovat erityisesti kohdemaan kieltä opiskelevat tai projektiin liittyvien oppiaineiden syventäviä opintojaksoja opiskelevat. Tarvittaessa osallistujat arvotaan.

Projekti on joko kokonaan tai osin opiskelijan itse kustannettava, ellei ulkopuolinen rahoitus mahdollista opiskelijoiden kustannusten korvaamista. Kustannukset ovat projekti-kohtaiset. Tyypillisesti ulkomaille suuntautuvan projektin kustannukset muodostuvat ulkomaan matka-, majoitus-, matkaohjelma-, ruokailu- ja vakuutuskustannuksista. Kotimaassa projektikustannukset muodostuvat tavallisesti vierailuohjelmakustannuksista sekä vierailijan perhemajoitus- ja isännöintikustannuksista.

Yhden jakson opiskelijavaihto ulkomailla, 6 op (KV.yksijakso)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu kohdemaan asukkaisiin, kouluun, kulttuuriin ja yhteiskuntaan omakohtaisesti aidossa ympäristössä.
- Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä kulttuuri- ja tapatuntemus laajenee.
- Opiskelija luo pitkäkestoisia kansainvälisiä ystävyyssuhteita ja verkostoituu.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija asuu kohdemaassa perhemajoituksessa
- Opiskelija opiskelee 6-8 viikkoa paikallisessa oppilaitoksessa
- Opiskelija vastaa itse matka- ja vakuutus- ja henkilökohtaisista kuluistaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu kohdemaan yhteiskuntaan ja sen eri osa-alueisiin, erityisesti koulumaailmaan, omakohtaisesti. Opiskelija oppii toimimaan osana yhteiskuntaa oman maan ulkopuolella ja kehittää kansainvälisiä työelämävalmiuksiaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyötaidot kehittyvät kansainvälisessä kontekstissa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija perehtyy kohdemaan kulttuuriin ja tapoihin omakohtaisesti.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä erilaisissa kulttuurikohtaamisissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen ollessaan itsenäisesti ulkomailla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yhden jakson opiskelijavaihdossa opiskelija asuu kohdemaalaisessa perheessä ja käy paikallista koulua täysipäiväisesti. Opiskelija vastaa itse matka- ja vakuutus- ja henkilökohtaisista kuluistaan.

Lukion opiskelijavaihto: isäntäperheenä toimiminen, 6 op (KV.Isäntäperhe)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tukea kotikansainvälisyyttä.
- Luoda pitkäkestoisia kansainvälisiä ystävyyssuhteita.
- Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä kulttuuri- ja tapatuntemus laajenee.
- Opiskelija oppii havainnoimaan suomalaista tapakulttuuria, yhteiskuntaa ja sen ilmiöitä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan perhe toimii lukion kansainväliseen projektiin osallistuvan ulkomaisen opiskelijan isäntäperheenä 6-8 viikkoa.
- Opiskelija toimii vaihto-opiskelijan sisaruksena ja opastajana. Ulkomainen opiskelija opiskelee Järvenpään lukiossa.
- Isäntäperhe vastaa ulkomaisen opiskelijan koulunkäynnin ulkopuolisista vapaa-ajan ruokailu- ja muista tavallisista kustannuksista ja yleensä myös koulumatkakustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija kehittää tuntemustaan suomalaisen yhteiskunnan eri osa-alueista. Opiskelija tutustuu vierailijan kotimaan vastaaviin rakenteisiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vieraiden kielten taito sekä viestintätaidot erilaisissa kommunikaatiotilanteissa paranevat. Opiskelijan yhteistyötaidot kehittyvät myös kansainvälisen ulottuvuuden tasolla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen kehittyy. Opiskelija tutustuu ulkomaisen opiskelijan kotimaan kulttuuriin ja tapoihin vuorovaikutuksessa vierailijan kanssa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää itseilmaisuaan sekä identiteettiään suomalaisena ja maailmankansalaisena. Opiskelija kokee elämyksiä kansainvälisessä kulttuurikohtaamisessa kotikansainvälisyyden puitteissa. Opiskelijan vastuuntunto kehittyy hänen toimiessaan ulkomaisen opiskelijan suomalaisena sisaruksena ja opastajana.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelijan perhe toimii lukion kansainväliseen opiskelijavaihtoon osallistuvan ulkomaalaisen opiskelijan isäntäperheenä noin yhden jakson ajan. Opiskelija toimii vaihto-opiskelijan sisaruksena ja opastajana. Ulkomaalainen opiskelija käy Järvenpään lukiota. Isäntäperhe vastaa ulkomaisen opiskelijan koulunkäynnin ulkopuolisista vapaa-ajan ruokailu- ja muista tavallisista kustannuksista ja yleensä myös koulumatkakustannuksista.

Yksilölliset lumaopinnot, 2 op (YLUMA)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää tai laajentaa lukion opintojaksojen osaamistaan matematiikassa ja/tai luonnontieteissä oppilaitoksen ulkopuolisen tarjontaa hyväksikäyttäen.
- Opiskelija rohkaistuu suorittamaan muiden koulutuksen järjestäjän opintoja osana lukio-opintoja.
- Muiden koulutuksen järjestäjän tarjoamat opinnot tukevat mahdollisuuksien mukaan opiskelijan uravalintaa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lukion matematiikan ja/tai luonnontieteen opintojaksojen tarjontaa monipuolistavat ja rikastavat opinnot, kuten korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten opinnot. Opintojen soveltuvuus vahvistetaan ennen opintojen aloittamista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Hän tutustuu erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin ja harjaantuu käyttämään niitä. Opiskelija tottuu arvioimaan erilaisen tiedon tarpeellisuutta ja merkittävyyttä elämänhallinnan, opiskelun ja työ- ja jatko-opintosuunnitelmiensa sekä eri yhteisöjensä kannalta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä suoritettu= S/ hylätty=H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija voi suorittaa muun koulutuksen järjestäjän opintoja. Edellytyksenä on, että opinnot edistävät lukion matematiikan tai luonnontieteen opetuksen tavoitteita sekä monipuolistavat ja rikastavat lukion omaa opetustarjontaa. Rehtori hyväksyy opintojakson suorituksen kuultuaan oppiaineen vastuuopettajaa. Hyväksiluvun mahdollisuus on sovittava ennen opintojen aloittamista. Opiskelija toimittaa todistuksen suoritetuista opinnoista oppilaitokselle.

7.22. Draama (DRA)

Oppiaineen tehtävä

Draama on taideaine, jonka opiskelu kehittää kokonaisvaltaisesti opiskelijan luovuutta, ilmaisua, kehollisuutta ja itsetuntemusta. Taiteen kokijuus ja tekijyys ovat opetuksen lähtökohta. Draaman avulla tutkitaan maailmaa ja itseä sen osana. Opinnoissa kehittyä näyttämöllinen ajattelu sekä ymmärrys esittävän taiteen mahdollisuuksista niin ihmisenä kasvamisessa kuin yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa. Draaman opiskelu on pääosin käytännönläheistä, se tuo varmuutta ja taitoja esiintymiseen, joita tarvitaan monissa ammateissa ja elämän tilanteissa. Tiivis, yhteisöllinen työskentely vahvistaa vuorovaikutustaitoja ja yhdessä luomisen kykyä. Draaman opiskelu sopii kaikille, myös esiintymistä jännittäville. Draamasta on mahdollista suorittaa myös teatterin lukiodiplomi.

Tavoitteet

Osaamisen arviointi

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa. Opintojaksoja ei voi suorittaa itsenäisesti, koska draama oppiaineena on vuorovaikutteista, toiminnallista ja kokemuksellista.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Draaman opiskelu kehittää opiskelijan itsetuntemusta ja persoonan kehittymistä. Draaman opiskelussa kehitetään taitoa kuunnella itseä, omaa sisäistä maailmaa sekä toisia ihmisiä. Draamassa opiskellaan omien rajojen tunnistamista ja toisaalta rohkaistutaan turvallisessa ilmapiirissä astumaan myös epämukavuusalueelle. Yhdessä tehtävät improvisaatioharjoitukset ja teokset vahvistavat kykyä arvostaa jokaisen panosta ryhmätyöskentelyssä sekä yhdessä luomisesta avautuvia mahdollisuuksia.

Vuorovaikutusosaaminen

Draaman oppiaineessa opiskeleminen on yhteisöllistä toimintaa, jossa kehitetään monipuolisesti vuorovaikutustaitoja: kuuntelemista, itseilmaisua, läsnäoloa, reagoimista, vaikuttamista, ideoimista ja ryhmässä toimimista. Esittävän taiteen teosten analysoimisen ja luomisen kautta opitaan myös ympäröivän maailmaan ja yksilöiden välisestä vuorovaikutuksesta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Draaman oppiaineessa ymmärrys esitystaiteen eri muodoista ja keinoista laajenee. Näyttämöllinen ajattelu ja dramaturginen hahmottamiskyky kehittyvät.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Draaman oppiaineessa kyky tarkastella yhteiskunnallisia ilmiöitä esittävän taiteen kautta kehittyä. Teosten luominen kehittää ymmärrystä taiteen mahdollisuuksista vaikuttaa ja aktiivista kansalaisuutta.

Opintojaksot

Ilmaisun perusteet, 2 op (DRA1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla keskitytään rakentamaan turvallinen ilmapiiri, jossa luovuus ja ilmaisun vapaus mahdollistuvat.
- Tavoitteena on kokonaisvaltaisesti kehittää opiskelijan omaa ilmaisua, rohkeutta ja vuorovaikutustaitoja.
- Syvennetään opiskelijan itsetuntemusta ja toimijuutta sekä vahvistetaan olemassaolon kokemusta maailmassa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tehdään erilaisia ryhmäytymisharjoituksia päämääränä luoda turvallinen työskentelyilmapiiri.
- Tehdään erilaisia harjoituksia, joiden avulla tutkitaan luottamusta ja omia rajoja.
- Tehdään erilaisia keskittymis-, kontakti-, liike- ja ääniharjoituksia.
- Opiskellaan improvisaation perusteita.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa kehitetään vuorovaikutustaitoja, kuten itseilmaisun rohkeutta ja ryhmäviestintätaitoja. Opiskellaan erityisesti nonverbaalia viestintää ja sen analyysia.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa harjaannutaan hyvän vuorovaikutusilmapiirin rakentamiseen, omien rajojen tunnistamiseen, toisten ja oman tekemisen kunnoittamiseen ja yhdessä luomiseen. Opintojaksossa kehitetään itsen ja muiden kuuntelemisen taitoja, keskittymistä ja läsnäoloa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa kehitetään heittäytymisen kykyä ja luovuutta mm. teatteri- ja liikeimprovisaatioharjoitusten kautta. Lisäksi opiskellaan kohtausten sisäisen draaman kaaren hahmottamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ilmaisun perusteet -opintojaksolla tehdään turvallisessa ja innostavassa ilmapiirissä erilaisia ilmaisua, keskittymistä, luottamusta ja esiintyjyyttä kehittäviä harjoituksia. Lisäksi opiskellaan teatteri-improvisaation ja liikeilmaisun perusteita. Opintojakso sopii niin esiintymistä rakastaville kuin sitä jännittäville, kaikille, joita kiinnostaa luovuuden, itsetuntemuksen ja vuorovaikutustaitojen syventäminen.

Esiintyisyys minussa, 2 op (DRA2)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla syvennetään ja vahvistetaan Ilmaisun perusteet -jaksolla opittuja taitoja: kehon kokonaisvaltaista ilmaisua, improvisaatiotavalmiuksia, itsetuntemusta ja esiintymisrohkeutta.
- Opitaan tunnistamaan ja luomaan erilaisia rooleja ja hahmoja.
- Syvennyttään oman esiintyjyyden tunnistamiseen, tunnustamiseen ja näkyväksi tekemiseen.
- Tehdään pienimuotoinen esitys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tehdään monipuolisesti erilaisia ilmaisuharjoituksia: kehonkuuntelu, liikeilmaisu-, kontakti-, puhe-, improvisaatio- ja tunneharjoituksia.
- Harjoitellaan erilaisten roolien ja hahmojen tunnistamista sekä luomista.
- Käydään mahdollisuuksien mukaan tutustumassa esittävän taiteen esitykseen tai tapahtumaan.
- Valmistetaan pienimuotoinen esitys.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa syvennetään vuorovaikutustaitoja, kuten viettämistä ja ryhmäviestintätaitoja. Opiskellaan erityisesti nonverbaalin ja verbaalin ilmaisun suhdetta sekä statusilmaisua.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa kehitetään heittäytymisen kykyä ja luovuutta mm. teatteri- ja liikeimprovisaatioharjoitusten kautta. Lisäksi kehitetään kohtausten sisäisen draaman kaaren hahmottamista ja ymmärrystä teoksen rakentamiseen tarvittavista elementeistä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa syvennetään itsetuntemusta, rohkeutta itseilmaisuun ja erilaisten roolien tunnistamiseen ja tunnustamiseen vuorovaikutustilanteissa. Opintojaksossa kehitetään yhdessä tekemisen ja luomisen kykyä sekä keskittymistä ja läsnäoloa. Aisti-informaation tiedostaminen ja merkitys olemassaolon kokemuksessa ja ryhmätilanteissa vahvistuu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Esiintyisyys minussa -opintojaksolla syvennetään ilmaisun perusteet -jaksolla opittuja taitoja: kehon kokonaisvaltaista ilmaisua, improvisaatiotavalmiuksia, itsetuntemusta ja esiintymisrohkeutta. Harjoitellaan lisäksi erilaisten roolien ja hahmojen tunnistamista sekä luomista. Mahdollisuuksien mukaan vierailemme esittävän taiteen alan tapahtumassa tai esityksessä. Teemme jaksolla pienimuotoisen esityksen.

Esitys ja teksti, 2 op (DRA3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan näytelmäteksteihin ja muihin teksteihin, joita voidaan dramatisoida esittävän taiteen näyttämöille.
- Kirjoitetaan ja dramatisoidaan opiskelijoita kiinnostavia tekstejä esitykseen.
- Kehitetään tekstien tulkinnan valmiuksia ja äänenkäytön tekniikkaa.
- Vahvistetaan kokonaisvaltaista ilmaisua ja lopuksi tehdään esitys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan näyttöteksteihin ja kirjoitetaan ja/tai dramatisoidaan tekstejä näyttämölle.
- Tehdään erilaisia tekstien tulkintaa ja kokonaisvaltaista ilmaisua vahvistavia harjoituksia.
- Käydään katsomassa esitys ja analysoidaan tekstien dramaturgiaa.
- Tehdään esitys tai useampi pienempi esitys.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan vuorovaikutustaitoja ja ryhmässä tapahtuvaa tavoitteellista ja luovaa työskentelyä. Opiskellaan erityisesti puheilmaisua, tekstin merkitysten vahvistamista puheviestinnällisin keinoin.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan itsetuntemusta, ilmaisukykyä sekä puheviestinnällisiä ja keholliseen ilmaisun taitoja. Opintojaksossa vahvistetaan ryhmätyöskentelyn taitoja tavoitteellisessa, luovassa työskentelyssä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa opiskellaan draamatekstejä ja esitystaidetta analyysin ja teoksen tekemisen kautta. Tutustutaan temaattiseen ajatteluun esitystaiteessa. Kyky ymmärtää ja analysoida ilmaisun ja tekstin suhdetta syvenee.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Esitys ja teksti -opintojaksolla syvennyttään erilaisiin näyttämöteksteihin ja mahdollisuuksiin dramatisoida tekstejä näyttämölle. Tutkitaan yhdessä tekstien tulkintaa, opiskellaan äänenkäyttöä sekä tunne- ja kehoilmaisua. Jaksolla käydään katsomassa mahdollisuuksien mukaan esittävän taiteen esitys, jota analysoidaan tutkien esityksen elementtejä ja dramaturgiaa. Harjoitellaan kohtausten rakentamista ja tehdään lopuksi esitys. Opintojakso valmistaa teatterin lukiodiplomin suorittamiseen. Mahdollisuuksien mukaan opintojaksolla käydään katsomassa opiskelijan omalla kustannuksella esitys tai tehdään muu opintojaksoon liittyvä vierailu, esimerkiksi lavarunotapahtumaan tai Teatterikorkeakouluun. Vierailun voi korvata kirjallisella työllä.

Esityksen maailma, 2 op (DRA4)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opitaan esityksen valmistusprosessista ja tutkitaan eri elementtejä, joista esitykset rakentuvat.
- Esittävän taiteen kenttä tulee tutummaksi ja opitaan tuntemaan myös esittävän taiteen ammattilaisten työnkuva.
- Käydään katsomassa esitystä ja opitaan analysoimaan esityksen elementtejä sekä rakennetta.
- Opitaan kohtausten ja esityskokonaisuuden rakentamista. Opiskelijat oppivat luomaan esityksellistä materiaalia omasta elämästään tai mielenkiinnonkohteistaan ja rakentamaan siitä oman esityksen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla perehdytään esityksen valmistusprosessiin ja eri elementteihin, joista esitykset rakentuvat.
- Mahdollisuuksien mukaan tutustutaan esittävän taiteen ammattilaisten työnkuvaan.
- Käydään katsomassa esittävän taiteen esitystä ja tehdään esitysanalyysi.
- Harjoitellaan kohtausten ja esityskokonaisuuden rakentamista.
- Opiskelijat tekevät omia esityksiä omasta maailmastaan ja mielenkiinnonkohteistaan käsin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Vuorovaikutusosaaminen**

Opintojaksossa vahvistetaan ryhmäviestintätaitoja erityisesti oman esityksen rakentamisprosessin kautta. Työskentely tavoitteellisessa luovassa projektissa kehittää rohkeutta ja taitoa artikuloida omia ajatuksia ja toisaalta ottaa vastaan muiden ideoita.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla tutkitaan ja analysoidaan esitystaidetta yhteiskunnallisena vaikuttajana.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla vahvistuvat ryhmätyöskentelyn taidot ja opiskelijan itsetuntemus sekä ymmärrys taiteen merkityksestä ihmisen luovuudelle ja kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Oman elämän ja kokemusten merkitys luovuuden lähteenä vahvistuu, mikä mahdollistaa merkityksellisyyskokemuksen lisääntymisen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ymmärrys esitystaiteen eri muodoista ja keinoista laajenee ja draamallinen sekä temaattinen kyky hahmottaa esitysten rakenteita kehittyy. Kyky luoda omasta elämästä ja kokemuksista taiteen aihioita ja tutkittavia tarttumapintoja avautuu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Esityksen maailma -opintojaksolla tutustutaan erilaisiin esittävän taiteen teoksiin, opitaan analysoimaan esitysten elementtejä ja rakennetta. Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan esittävän taiteen alan ammattilaisten työnkuvaan ja ajatuksiin taiteen luomisen prosessien takana. Opitaan ammentamaan esityksellistä ainesta omasta elämästä ja mielenkiinnonkohteista. Luodaan esitys tai pieniä esityskokonaisuuksia. Opintojakso valmistaa teatterin lukiodiplomin suorittamiseen. Mahdollisuuksien mukaan opintojaksolla käydään katsomassa opiskelijan omalla kustannuksella esitys tai tehdään muu opintojaksoon liittyvä vierailu. Vierailun voi korvata kirjallisella työllä.

Yhteisö ja esitys, 2 op (DRA5)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin mahdollisuuksiin ja tapoihin tehdä soveltavaa tai osallistavaa esittävää taidetta.
- Soveltavan taiteen maailma tulee tutuksi ja tapa katsoa tilanteita ja yhteiskunnallisia ilmiöitä taiteen mahdollisuuksien kautta kehittyy.
- Opitaan tutkimaan erilaisia ajankohtaisia ja/tai ryhmästä nousevia ilmiöitä ja aiheita ja luomaan niistä erilaisia osallistavan tai esittävän taiteen performansseja.
- Tutustutaan myös erilaisiin tiloihin, ympäristöihin ja yhteisöihin, joihin luoda esittävää ja osallistavaa taidetta.

- Käsitys taiteen mahdollisuuksista ja monimuotoisuudesta syvenee ja laajenee.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin mahdollisuuksiin ja tapoihin tehdä soveltavaa tai osallistavaa esittävää taidetta.
- Opitaan tutkimaan erilaisia ajankohtaisia ja ryhmästä nousevia ilmiöitä ja aiheita ja luomaan niistä erilaisia osallistavan tai esittävän taiteen performansseja, joita voidaan esittää erilaisissa ympäristöissä, tiloissa ja yhteisöissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla soveltavan taiteen maailma tulee tutuksi. Tapa tarkastella yhteiskunnallisia ilmiöitä esittävän taiteen kautta kehittyi. Ymmärrys esittävästä taiteesta yhteiskunnallisena toimijana ja merkitysten muotoilijana vahvistuu esitysprosessin myötä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan yksilön ja ympäristön välistä vuorovaikutusta. Opintojaksolla teosprosessin kautta avataan yhteisön ja taiteilijoiden välistä dialogia ja tunnistetaan yhteistä kokemusmaailmaa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla vahvistetaan taiteen luomisen keinoin itsetuntemusta ja aktiivista kansalaisuutta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla keskitytään oman teoksen/teoksien luomiseen osaksi erilaisia tiloja ja yhteisöjä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Esitys ja yhteisö -opintojaksolla opitaan näkemään esittävän taiteen tapoja vaikuttaa erilaisissa ympäristöissä ja yhteisöissä. Jaksolla luodaan pieniä osallistavan tai soveltavan taiteen esityksiä erilaisiin ympäristöihin, tiloihin ja yhteisöihin, kuten vanhainkotiin, puistoon tms. Lähtökohtana esitysten luomiselle ovat ajankohtaiset aiheet ja ilmiöt, joihin ryhmäläiset haluavat vaikuttaa. Käsitys taiteen mahdollisuuksista ja monimuotoisuudesta syvenee ja laajenee. Opintojakso valmistaa teatterin lukiodiplomin suorittamiseen. Mahdollisuuksien mukaan opintojaksolla käydään katsomassa opiskelijan omalla kustannuksella esitys tai tehdään muu opintojaksoon liittyvä vierailu. Vierailun voi korvata kirjallisella työllä.

Esittävän taiteen produktio, 4 op (DRA6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla toteutetaan laajempi esittävän taiteen produktio yhdessä musiikin ja/tai tanssiliinjan kanssa.
- Syvennetään omaa esiintyjyyttä ja opitaan kokoillan teoksen työstämisen vaadittavia taitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opiskellaan prosessimuotoisesti taitoja, joita kokoillan teoksen toteuttamiseen tarvitaan: luovuutta, luomis- ja heittäytymiskykyä, pitkäjänteisyyttä, yhteistyötaitoja, esiintymistaitoja ja dramaturgista hahmottamiskykyä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa kehitetään vuorovaikutustaitoja, kuten vietintärohkeutta ja ryhmäviestintätaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa syvennetään itsetuntemusta, esiintymisrohkeutta ja yhteistyötaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa opitaan heittäytymiskykyä ja yhdessä taiteellisen teoksen luomista. Lisäksi kehitetään ymmärrystä teoksen rakentamiseen tarvittavista elementeistä ja dramaturgiasta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa toteutetaan lukiovuoden laajin esittävän taiteen produktio usein yhdessä musiikin ja/tai tanssiliinjan kanssa.

Esittävä taide ja mediailmaisu, 2 op (DRAKU)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.23. Tanssi (TAN)

Oppiaineen tehtävä

Lukion tanssinopetus perustuu ajatukselle, että liike ja vuorovaikutus ilmenevät jokapäiväisessä toiminnassa. Tanssi on erottamaton osa kulttuuria. Tanssinopetuksen tehtävänä on tarjota

opiskelijalle monipuolinen näkemys tanssista taiteenlajina, ohjata liikkeen havainnoinnissa sekä tukea oman luovuuden ja liikeilmaisun syventämisessä. Opetuksessa tarkastellaan tanssia useista eri näkökulmista. Tanssitaiteen tiedolliset ja taidolliset ulottuvuudet tukevat opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja yleissivistystä sekä auttavat opiskelijaa havainnoimaan yhteyksiä eri käsitteiden, tiedonalojen ja osaamisen välillä. Opintojen tavoitteena on auttaa tanssitaiteen keinoin opiskelijaa luomaan toimintatapoja, jotka ylläpitävät ja kehittävät hänen henkistä, sosiaalista ja fyysistä hyvinvointiaan. Tanssin opetuksessa korostuvat kehotietoisuus, luovuus, sosiaalinen toimijuus ja itseohjautuvuus, jotka tukevat opiskelijan kasvua ja identiteetin muodostumista. Tanssi ja taiteellinen toiminta antavat opiskelijalle välineitä luovaan ongelmanratkaisuun, abstraktiin ajatteluun, uuden kehittämiseen, vuorovaikutukseen ja esiintymiseen.

Tanssinopiskelijoita kannustetaan osallistumaan aktiivisesti tanssitunneille lukioaikana oma-aloitteisesti. Opiskelija voi suorittaa tai lukea hyväksi lukio-opintoihin kolme opintojaksoa taiteen perusopetuksen tanssikoulussa suoritetuista opinnoista sovitusti. Suorituspaikoista tiedotetaan lukuvuoden alussa. Opinnot ovat opiskelijoille maksullisia.

Tavoitteet

Tanssin opetussisällöt pohjautuvat länsimaisen taidetanssin perinteisiin yhdistyen liikkeellisiin, filosofisiin ja somaattisiin lähestymistapoihin. Opetus on monimuotoista ja kokemuksellinen oppiminen on tärkeä osa tanssin opiskelua. Tarkoituksena on, että opiskelija tunnistaa omaa suhdettaan tanssiin ja saa myönteisiä kokemuksia tanssinopiskelusta. Opinnoissa kiinnitetään huomiota niin yksilön itsenäiseen työskentelyyn, oman kehon ja liikkeen hahmotukseen, kuin ryhmässä työskentelyyn, muiden kuunteluun ja havainnointiin. Opiskelijaa ohjataan tutkimaan ja tunnistamaan omaa liikkumistaan ja toimintatapojaan sekä työskentelemään tämän pohjalta. Tanssin katsominen, analysointi, sanallistaminen ja oman prosessin dokumentointi tukevat oppilaan kriittistä ajattelua sekä itseohjautuvuutta. Ryhmässä toimiminen ja muiden kanssa kommunikointi sekä verbaalisesti että liikkeellisesti kehittävät vuorovaikutuksellisuutta, ryhmätöytäitoja ja muiden ihmisten sekä erilaisuuden hyväksymistä ja arvostamista.

Taideaineena tanssi elävöittää lukion toimintakulttuuria. Tanssia on esillä lukion juhlissa ja muissa tapahtumissa. Tanssin opinnoissa tehdään yhteistyötä muiden taideaineiden opintojen kanssa, erityisesti musiikki- ja tanssilinjalaiset työskentelevät yhdessä. Tanssin opinnot ja yhteistyö lisäävät taiteiden ja kulttuurien tuntemusta sekä auttavat arvostamaan monimuotoisuutta ja ymmärtämään kulttuurien- ja taiteidenvälistä vuorovaikutusta. Lukion musiikki- ja tanssilinjan tanssinopinnoissa opiskelija kehittää valmiuksia tanssin ammatillisiin, tanssia sivuaviin sekä taiteellista yleissivistystä tarvittaviin ammattiopintoihin. Opetus toteutetaan yhteistyössä Keski-Uudenmaan tanssiopiston kanssa.

Osaamisen arviointi

Tanssinopetuksen arviointi on kannustavaa, vuorovaikutuksellista ja ohjaavaa, ja sen tarkoituksena on tukea opiskelijan tanssillista ja taiteellista kehitystä sekä tanssisuhteen syventymistä. Arviointi edistää asetettujen tavoitteiden toteutumista kaikissa oppimisprosessin vaiheissa. Arvioinnissa otetaan huomioon tavoitteiden saavuttaminen, aktiivisuus, vastuullisuus, asennoituminen sekä tiedot ja taidot. Opiskelijalle annetaan palautetta myös vuorovaikutus- ja yhteistyötaidoista. Lisäksi arviointi sisältää itse- ja vertaisarviointia.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Tanssi kehittää oman kehon ja mielen hallintaa, ja sitä kautta tukee opiskelijan hyvinvointia.

Vuorovaikutusosaaminen

Tanssiopintoihin kuuluu oleellisena osana ryhmässä työskentely.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monella opintojaksolla luodaan sooloesitys ja sen lisäksi tanssiopetukseen kuuluu tanssin teoria.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Esim. tanssihistorian opintojaksoissa perehdytään tanssin historiaan ja yhteiskunnalliseen merkitykseen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Esim. tanssihistorian opintojaksoissa perehdytään tanssin historiaan ja yhteiskunnalliseen merkitykseen.

Opintojaksot

Minä ja tanssi, 2 op (TAN1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tavoite on oppia tunnistamaan omaa suhdetta tanssiin
- johdantojakso tanssilinjan opintoihin lukiossa
- vahvistaa opiskelijan oppimaan oppimisen taitoja

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- jakson aikana tutustutaan uuteen ryhmään ja luodaan työskentelytapoja
- käydään läpi omaa tanssihistoriaa, syvennetään oman kehon tuntemusta ja perehdytään omaan liikkeeseen somaattisten tekniikoiden, kehonhuollon ja kokemuksellisen anatomian kautta
- työskentelyn pohjalta luodaan soolot ja mahdollisuuksien mukaan niistä työstetään pieniä yhteisesityksiä musiikkilinjan opiskelijoiden kanssa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksoon kuuluu aktiivinen työskentely ryhmässä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla luodaan omat sooloesitykset.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoite on oppia tunnistamaan omaa suhdetta tanssiin. Opintojakso toimii johdantojaksona tanssiliinjan opintoihin lukiossa ja sillä käydään läpi omaa tanssihistoriaa, syvennetään oman kehon tuntemusta ja perehdytään omaan liikkeeseen somaattisten tekniikoiden, kehonhuollon ja kokemuksellisen anatomian kautta. Työskentelyn pohjalta luodaan soolot ja mahdollisuuksien mukaan niistä työstetään pieniä yhteisesityksiä musiikkiliinjan opiskelijoiden kanssa. Opintojakson aikana kirjoitetaan oppimispäiväkirjaa, joka auttaa oman oppimisprosessin havainnoimisessa.

Tanssi- ja liiketekniikat 1, 2 op (TAN2)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- erilaisten tanssi- ja liike-tekniikoiden tuntemuksen lisääminen sekä kehon toiminnallisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opetuksessa vaihtelevat eri taidetanssin tekniikat, urbaanit ja etniset tanssit, somaattiset menetelmät ja kehonhuolto, akrobatia sekä toiminnallinen harjoittelu
- tanssia ja liikettä tarkastellaan taidon oppimisen näkökulmasta vahvistaen opiskelijan kokemusta liikkeestä sekä rohkaistaan opiskelijaa haas-tamaan omaa liikkeellistä valmiuttaan
- opetuksessa painotetaan turvallista sekä ergonomista tanssi- ja liikeharjoittelua
- opiskelijaa tuetaan havainnoimaan omaa harjoitteluaan, ymmärtämään säännöllisen harjoittelun merkitystä ja luomaan itselleen sopivia harjoitusrutiineita oppimispäiväkirjan avulla
- luodaan esitys hyödyntäen taidollisia elementtejä osana tanssia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksoon kuuluu aktiivinen työskentely ryhmässä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opetuksessa vaihtelevat eri taidetanssin tekniikat, urbaanit ja etniset tanssit.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa luodaan esitys hyödyntäen taidollisia elementtejä osana tanssia

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoite on erilaisten tanssi- ja liiketekniikoiden tuntemuksen lisääminen sekä kehon toiminnallisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen. Opetuksessa vaihtelevat eri taidetanssin tekniikat, urbaanit ja etniset tanssit, somaattiset menetelmät ja kehonhuolto, akrobatia sekä toiminnallinen harjoittelu. Opiskelijaa tuetaan havainnoimaan omaa harjoitteluaan, ymmärtämään säännöllisen harjoittelun merkitystä ja luomaan itselleen sopivia harjoitusrutiineita oppimispäiväkirjan avulla. Opintojaksolla luodaan esitys hyödyntäen taidollisia elementtejä osana tanssia. Opintojakson sisältöä suunniteltaessa pyritään huomioimaan opiskelijoiden toiveita.

Tanssi- ja liiketekniikat 2, 2 op (TAN3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- erilaisten tanssi- ja liike-tekniikoiden tuntemuksen lisääminen sekä kehon toiminnallisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opetuksessa vaihtelevat eri taidetanssin tekniikat, urbaanit ja etniset tanssit, somaattiset menetelmät ja kehonhuolto, akrobatia sekä toiminnallinen harjoittelu
- tanssia ja liikettä tarkastellaan taidon oppimisen näkökulmasta vahvistaen opiskelijan kokemusta liikkeestä sekä rohkaistaan opiskelijaa haas-tamaan omaa liikkeellistä valmiuttaan
- opetuksessa painotetaan turvallista sekä ergonomista tanssi- ja liikeharjoittelua
- opiskelijaa tuetaan havainnoimaan omaa harjoitteluaan, ymmärtämään säännöllisen harjoittelun merkitystä ja luomaan itselleen sopivia harjoitusrutiineita oppimispäiväkirjan avulla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksoon kuuluu aktiivinen työskentely ryhmässä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opetuksessa vaihtelevat eri taidetanssin tekniikat, urbaanit ja etniset tanssit.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa luodaan esitys hyödyntäen taidollisia elementtejä osana tanssia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoite on erilaisten tanssi- ja liiketekniikoiden tuntemuksen lisääminen sekä kehon toiminnallisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen. Opetuksessa vaihtelevat eri taidetanssin

558

tekniikat, urbaanit ja etniset tanssit, somaattiset menetelmät ja kehonhuolto, akrobatia sekä toiminnallinen harjoittelu. Opiskelijaa tuetaan havainnoimaan omaa harjoitteluaan, ymmärtämään säännöllisen harjoittelun merkitystä ja luomaan itselleen sopivia harjoitusrutiineita oppimispäiväkirjan avulla. Opintojaksolla luodaan esitys hyödyntäen taidollisia elementtejä osana tanssia. Opintojakson sisältöä suunniteltaessa pyritään huomioimaan opiskelijoiden toiveita.

Tanssi- ja liiketekniikat 3, 2 op (TAN4)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- erilaisten tanssi- ja liike-tekniikoiden tuntemuksen lisääminen sekä kehon toiminnallisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opetuksessa vaihtelevat eri taidetanssin tekniikat, urbaanit ja etniset tanssit, somaattiset menetelmät ja kehonhuolto, akrobatia sekä toiminnallinen harjoittelu
- tanssia ja liikettä tarkastellaan taidon oppimisen näkökulmasta vahvistaen opiskelijan kokemusta liikkeestä sekä rohkaistaan opiskelijaa haastamaan omaa liikkeellistä valmiuttaan
- opetuksessa painotetaan turvallista sekä ergonomista tanssi- ja liikeharjoittelua
- opiskelijaa tuetaan havainnoimaan omaa harjoitteluaan, ymmärtämään säännöllisen harjoittelun merkitystä ja luomaan itselleen sopivia harjoitusrutiineita oppimispäiväkirjan avulla
- luodaan esitys hyödyntäen taidollisia elementtejä osana tanssia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksoon kuuluu aktiivinen työskentely ryhmässä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opetuksessa vaihtelevat eri taidetanssin tekniikat, urbaanit ja etniset tanssit.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa luodaan esitys hyödyntäen taidollisia elementtejä osana tanssia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoite on erilaisten tanssi- ja liiketekniikoiden tuntemuksen lisääminen sekä kehon toiminnallisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen. Opetuksessa vaihtelevat eri taidetanssin tekniikat, urbaanit ja etniset tanssit, somaattiset menetelmät ja kehonhuolto, akrobatia sekä toiminnallinen harjoittelu. Opiskelijaa tuetaan havainnoimaan omaa harjoitteluaan,

ymmärtämään säännöllisen harjoittelun merkitystä ja luomaan itselleen sopivia harjoitusrutiineita oppimispäiväkirjan avulla. Opintojaksolla luodaan esitys hyödyntäen taidollisia elementtejä osana tanssia. Opintojakson sisältöä suunniteltaessa pyritään huomioimaan opiskelijoiden toiveita.

Improvisaatio, 2 op (TAN5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tanssin peruselementtien (tila, aika, muoto, energia ja dynamiikka) hahmottaminen osana liikkeen tuottamista ja improvisaatiota

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- improvisaation avulla opiskelija syventää omaa keho-suhdettaan sekä persoonallista liikkumisen tapaansa
- tehdään liikkeellisiä harjoituksia yksin, parin kanssa ja ryhmässä, tutustuen myös kontakti-improvisaation perusteisiin
- opiskelijaa ohjataan havainnoimaan omaa ja muiden liikettä sekä omaa suhdetta muihin ja ympäristöön
- tehdään esitys hyödyntäen tanssi-improvisaatiota liikkeen tuottamisessa sekä osana esitystä

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksoon kuuluu aktiivinen työskentely ryhmässä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla tehdään esitys.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on tanssin peruselementtien (tila, aika, muoto, energia ja dynamiikka) hahmottaminen osana liikkeen tuottamista ja improvisaatiota. Improvisaation avulla opiskelija syventää omaa keho-suhdettaan sekä persoonallista liikkumisen tapaansa. Opintojaksolla tehdään liikkeellisiä harjoituksia yksin, parin kanssa ja ryhmässä, tutustuen myös kontakti-improvisaation perusteisiin, sekä tehdään esitys hyödyntäen tanssi-improvisaatiota liikkeen tuottamisessa sekä osana esitystä. Opintojakso järjestetään joka toinen vuosi.

Koreografia, 2 op (TAN6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- perehdyttää opiskelija tanssiesityksen valmistusprosessiin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- tutustutaan erilaisiin koreografisiin menetelmiin, harjoitellaan pienten liikekompositioiden tekoa ja tutkitaan liikettä. Tarkoituksena on pohtia mitä, miten ja kenelle liike viestii.
- opetellaan sanallistamaan liikettä ja artikuloimaan taiteellista prosessia
- pohditaan lavastuksen, puvustuksen sekä ääni- ja valosuunnittelun suhdetta tanssiin
- käydään katsomassa esityksiä ja harjoitellaan teosanalyysin kirjoittamista
- omien ja yhteisten liikekompositioiden pohjalta suunnitellaan ja toteutetaan esitys

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksoon kuuluu aktiivinen työskentely ryhmässä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla suunnitellaan ja toteutetaan esitys.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoite on perehdyttää opiskelija tanssiesityksen valmistusprosessiin. Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin koreografisiin menetelmiin, harjoitellaan pienten liikekompositioiden tekoa ja tutkitaan liikettä. Opetellaan sanallistamaan liikettä ja artikuloimaan taiteellista prosessia. Lisäksi pohditaan lavastuksen, puvustuksen sekä ääni- ja valosuunnittelun suhdetta tanssiin. Opintojaksolla käydään katsomassa esityksiä ja harjoitellaan teosanalyysin kirjoittamista. Omien ja yhteisten liikekompositioiden pohjalta suunnitellaan ja toteutetaan esitys. Opintojakso järjestetään joka toinen vuosi.

Produktio 1, 2 op (TAN7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- perehdytään laajemman esitys-produktion toteuttamiseen, edistetään yhteisöllisyyttä ja kykyä toimia ryhmässä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- valmistellaan esitys poikkitaiteellisena yhteistyönä lukion muiden taideaineiden opiskelijoiden kanssa
- opiskelija osallistuu aktiivisesti luovaan prosessiin itsenäisesti sekä ryhmässä vahvistaen omaa taiteellista toimijuuttaan

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksoon kuuluu aktiivinen työskentely ryhmässä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla luodaan laajempi esitys.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoite on perehtyä laajemman esitys-produktion toteuttamiseen, edistää yhteisöllisyyttä ja kykyä toimia ryhmässä. Opintojakso valmistellaan esitys poikkitaiteellisena yhteistyönä lukion muiden taideaineiden opiskelijoiden kanssa. Tarkoituksena on, että opiskelija osallistuu aktiivisesti luovaan prosessiin itsenäisesti sekä ryhmässä vahvistaen omaa taiteellista toimijuuttaan.

Produktio 2, 2 op (TAN8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- perehdytään laajemman esitys-produktion toteuttamiseen, edistetään yhteisöllisyyttä ja kykyä toimia ryhmässä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- valmistellaan esitys poikkitaiteellisena yhteistyönä lukion muiden taideaineiden opiskelijoiden kanssa
- opiskelija osallistuu aktiivisesti luovaan prosessiin itsenäisesti sekä ryhmässä vahvistaen omaa taiteellista toimijuuttaan

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksoon kuuluu aktiivinen työskentely ryhmässä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla luodaan laajempi esitys.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoite on perehtyä laajemman esitys-produktion toteuttamiseen, edistää yhteisöllisyyttä ja kykyä toimia ryhmässä. Opintojakso valmistellaan esitys poikkitaiteellisena yhteistyönä lukion muiden taideaineiden opiskelijoiden kanssa. Tarkoituksena on, että opiskelija osallistuu aktiivisesti luovaan prosessiin itsenäisesti sekä ryhmässä vahvistaen omaa taiteellista toimijuuttaan.

Tanssia juhliin, 2 op (TAN9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tuetaan opiskelijan omaa taiteellista toimijuutta sekä rohkaistaan häntä esiintymään julkisissa tilanteissa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksoon kuuluu osallistuminen neljään esiintymiseen koulun juhlissa. Esiintymiset voi jakaa koko lukioajalle.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso koostuu neljästä esiintymisestä koulun juhlissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoite on tukea opiskelijan omaa taiteellista toimijuutta sekä rohkaista häntä esiintymään julkisissa tilanteissa. Opintojaksoon kuuluu osallistuminen neljään esiintymiseen koulun juhlissa. Esiintymiset voi jakaa koko lukioajalle. Opintojakso toteutuu kiertotuntien ulkopuolella läpi lukuvuoden. Opetusta on lukuvuosittain.

Tanssihistoria 1, 2 op (TAN10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tanssihistorian opintojaksot muodostavat kokonaisuuden, jonka myötä opiskelija hahmottaa tanssin kehityslinjat ja ymmärtää tanssin yhteiskunnallisen merkityksen niin yksilön kuin yhteisön kannalta.
- opiskelija ymmärtää tanssin eriytymisen sosiaalisesta muodosta taiteeksi ja tunnistaa länsimaisen taidetanssin merkittäviä henkilöitä ja suuntauksia
- opiskelija hahmottaa länsimaisen taidetanssin synnyn ja varhaishistorian esihistorialliselta ajalta 1900-luvun alkuun asti

- opiskelija hallitsee baletin perusteet ja termistöä
- tanssihistorian opintojaksot valmistavat tanssin lukiodiplomin suorittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- fyysisen työskentelyn osuudessa tutustutaan hovitantsseihin ja klassiseen balettiin
- opintojaksoon sisältyy esitysten seuraamista, videomateriaaleihin tutustumista sekä pienten tutkielmien ja esitelmien valmistamista
- tutustutaan tanssin tehtäviin, esihistorialliseen tanssiin, Kreikan ja Rooman tanssiin, tanssiin keski- ja renessanssiajoilla sekä baletin syntyyn ja kehitykseen 1700-luvulta tähän päivään asti.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tanssihistorian opintojaksoissa perehdytään tanssin historiaan ja yhteiskunnalliseen merkitykseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa länsimaisen taidetanssin synnyn ja varhaishistorian esihistorialliselta ajalta 1900-luvun alkuun asti. Tutustutaan tanssin tehtäviin, esihistorialliseen tanssiin, Kreikan ja Rooman tanssiin, tanssiin keski- ja renessanssiajoilla sekä baletin syntyyn ja kehitykseen 1700-luvulta tähän päivään asti. Fyysisen työskentelyn osuudessa tutustutaan hovitantsseihin ja klassiseen balettiin. Tarkoituksena on, että opiskelija hallitsee baletin perusteet ja termistöä. Opintojakso järjestetään joka kolmas vuosi

Tanssihistoria 2, 2 op (TAN11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija käsittää 1900-luvulla tapahtuneen tanssin kehityksen Amerikassa ja Euroopassa sekä ymmärtää modernin aikakauden vaikutuksen tanssikäsitykseen
- tanssihistorian opintojaksot muodostavat kokonaisuuden, jonka myötä opiskelija hahmottaa tanssin kehityslinjat ja ymmärtää tanssin yhteiskunnallisen merkityksen niin yksilön kuin yhteisön kannalta.
- opiskelija ymmärtää tanssin eriytymisen sosiaalisesta muodosta taiteeksi ja tunnistaa länsimaisen taidetanssin merkittäviä henkilöitä ja suuntauksia
- tanssihistorian opintojaksot valmistavat tanssin lukiodiplomin suorittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Fyysisen työskentelyn osuudessa tutustutaan eri modernin ja jazztanssin tekniikoihin.
- opintojaksoon sisältyy esitysten seuraamista, videomateriaaleihin tutustumista sekä pienten tutkielmien ja esitelmien valmistamista

- sisältöinä Ausdruckstanz, modernin tanssin synty ja kehitys, tanssiteatteri, postmoderni tanssi, jazztanssin synty ja kehitys sekä amerikkalainen viihdetanssi

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tanssihistorian opintojaksoissa perehdytään tanssin historiaan ja yhteiskunnalliseen merkitykseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoite on, että opiskelija käsittää 1900-luvulla tapahtuneen tanssin kehityksen Amerikassa ja Euroopassa sekä ymmärtää modernin aikakauden vaikutuksen tanssikäsitykseen. Keskeisinä sisältöinä on Ausdruckstanz, modernin tanssin synty ja kehitys, tanssiteatteri, postmoderni tanssi, jazztanssin synty ja kehitys sekä amerikkalainen viihdetanssi. Fyysisen työskentelyn osuudessa tutustutaan eri modernin ja jazztanssin tekniikoihin. Opintojakso järjestetään joka kolmas vuosi.

Tanssihistoria 3, 2 op (TAN12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija saavuttaa kokonaiskuvan suomalaisen tanssin historiasta ja hahmottaa suomalaista tanssin kenttää
- opiskelija oppii tuntemaan suomalaisia tanssin tekijöitä ja tanssiteoksia
- tanssihistorian opintojaksot muodostavat kokonaisuuden, jonka myötä opiskelija hahmottaa tanssin kehityslinjat ja ymmärtää tanssin yhteiskunnallisen merkityksen niin yksilön kuin yhteisön kannalta.
- opiskelija ymmärtää tanssin eriytymisen sosiaalisesta muodosta taiteeksi ja tunnistaa länsimaisen taidetanssin merkittäviä henkilöitä ja suuntauksia
- tanssihistorian opintojaksot valmistavat tanssin lukiodiplomin suorittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- perehdytään tanssikoulutuksen kehittymiseen Suomessa ja tutustutaan tanssin opiskelumahdollisuuksiin tänä päivänä
- fyysisen työskentelyn osuudessa tutustutaan suomalaisen tanssin virtauksiin sekä suomalaiseen kansantanssiin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tanssihistorian opintojaksoissa perehdytään tanssin historiaan ja yhteiskunnalliseen merkitykseen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 5-10 / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija saavuttaa kokonaiskuvan suomalaisen tanssin historiasta ja hahmottaa suomalaista tanssin kenttää. Opintojaksolla perehdytään tanssikoulutuksen kehittymiseen Suomessa ja tutustutaan tanssin opiskelumahdollisuuksiin tänä päivänä. Opiskelija oppii tuntemaan suomalaisia tanssin tekijöitä ja tanssiteoksia. Fyysisen työskentelyn osuudessa tutustutaan suomalaisen tanssin virtauksiin sekä suomalaiseen kansantanssiin. Opintojakso järjestetään joka kolmas vuosi.

Tanssin lajiopinnot 1, 2 op (TAN13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tavoitteena on tutustua uuteen tanssilajiin ja/tai syventää aiemmin opittuja tietoja ja taitoja tanssin lajikohtaisissa opinnoissa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opiskelija voi suorittaa tai lukea hyväksi lukio-opintoihin kolme opintojaksoa taiteen perusopetuksen tanssikouluissa suoritetuista opinnoista sovitusti. Suorituspaikoista tiedotetaan lukuvuoden alussa.
- opintojakson korvaamiseen vaaditaan 38 x 45 minuutin opintoja
- opinnot ovat opiskelijoille maksullisia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija osallistuu aktiivisesti tanssitunneille.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoitteena on tutustua uuteen tanssilajiin ja/tai syventää aiemmin opittuja tietoja ja taitoja tanssin lajikohtaisissa opinnoissa. Suoritukseen vaaditaan 38 x 45 min opintoja. Suorituspaikoista tiedotetaan lukuvuoden alussa. Opinnot ovat opiskelijoille maksullisia.

Tanssin lajiopinnot 2, 2 op (TAN14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tavoitteena on tutustua uuteen tanssilajiin ja/tai syventää aiemmin opittuja tietoja ja taitoja tanssin lajikohtaisissa opinnoissa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opiskelija voi suorittaa tai lukea hyväksi lukio-opintoihin kolme opintojaksoa taiteen perusopetuksen tanssikouluissa suoritetuista opinnoista sovitusti. Suorituspaikoista tiedotetaan lukuvuoden alussa.
- opintojakson korvaamiseen vaaditaan 38 x 45 minuutin opintoja
- opinnot ovat opiskelijoille maksullisia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija osallistuu aktiivisesti tanssitunneille.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoitteena on tutustua uuteen tanssilajiin ja/tai syventää aiemmin opittuja tietoja ja taitoja tanssin lajikohtaisissa opinnoissa. Suoritukseen vaaditaan 38 x 45 min opintoja. Suorituspaikoista tiedotetaan lukuvuoden alussa. Opinnot ovat opiskelijoille maksullisia.

Tanssin lajiopinnot 3, 2 op (TAN15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tavoitteena on tutustua uuteen tanssilajiin ja/tai syventää aiemmin opittuja tietoja ja taitoja tanssin lajikohtaisissa opinnoissa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opiskelija voi suorittaa tai lukea hyväksi lukio-opintoihin kolme opintojaksoa taiteen perusopetuksen tanssikouluissa suoritetuista opinnoista sovitusti. Suorituspaikoista tiedotetaan lukuvuoden alussa.
- opintojakson korvaamiseen vaaditaan 38 x 45 minuutin opintoja
- opinnot ovat opiskelijoille maksullisia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija osallistuu aktiivisesti tanssitunneille.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoitteena on tutustua uuteen tanssilajiin ja/tai syventää aiemmin opittuja tietoja ja taitoja tanssin lajikohtaisissa opinnoissa. Suorituksen vaaditaan 38 x 45 min opintoja. Suorituspaikoista tiedotetaan lukuvuoden alussa. Opinnot ovat opiskelijoille maksullisia.

7.24. Tietotekniikka (TIE)

Oppiaineen tehtävä

Tietotekninen osaaminen on nykypäivän elämässä välttämätöntä jokaiselle. Taitoja ja ymmärrystä informaatioteknologiasta tarvitaan niin opinnoissa, työelämässä kuin myös arjessa. Teemme yhteistyötä eri yliopistojen kanssa ja tutustumme samalla eri jatko-opintopaikkoihin. Lisäksi vierailemme alan yrityksissä. Opintojaksot voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä lukuun ottamatta ohjelmoinnin jatko-opintojaksoja.

Tavoitteet

Taata kaikille opiskelijoille tietotekniikan perusteiden hallinnan. Lisätä ymmärrystä informaatioteknologiasta ja sen vaikutuksesta yhteiskunnassa. Antaa opiskelijalle mielikuva tietotekniikan erilaisista jatko-opiskelupaikoista sekä mahdollisista työurista.

Osaamisen arviointi

Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioinnissa painottuu oma tekeminen.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Ymmärtää robotiikan ja tekoälyn merkityksen hyvinvointiyhteiskunnassa.

Vuorovaikutusosaaminen

Ymmärtää yhteistyökyvyn merkityksen ohjelmoinnissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ymmärtää tietokoneohjelmien toimintaperiaatteen ja sen takana olevat algoritmit. Tutkii erilaisia mahdollisuuksia ratkaista monimutkaisia ongelmia tekoälyn avulla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Ymmärtää ohjelmoinnin ja pelimaailman merkityksen nyky-yhteiskunnassa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Ymmärtää ohjelmoinnin ja pelimaailman eettisiä ongelmia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Ymmärtää ohjelmoinnin ja pelimaailman merkityksen globaalissa toimintaympäristössä.

Opintojaksot

Johdatus lukio-opintoihin, 1 op (TIE1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oman tietokoneen käytön hallinta
- Osata käyttää koulun oppimisympäristöjä ja tietoteknisiä järjestelmiä
- Saa tarvittavat tietotekniset taidot, joilla pärjää lukio-opinnoissa
- Osaa hakea apua ongelmatilanteissa oikeasta paikasta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Abittijärjestelmä ja siihen liittyvät ohjelmistot
- Koulun sähköiset oppimisympäristöt
- Koulun sähköiset työvälineet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Erilaisten sähköisten työvälineiden ja oppimisympäristön oikea ja monipuolinen käyttötaito tukee opiskelijan lukio-opinnoissa selviämistä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Erilaisten sähköisten työvälineiden ja oppimisympäristön oikea ja monipuolinen käyttötaito vaatii myös tietoyhteiskuntaan liittyvän problematiikan (esim. sananvapauden rajat) ymmärtämistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Sähköiset työvälineet mahdollistavat jatkuvan oppimistaitojen kehittämisen modernissa opiskeluympäristössä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Sähköisten työvälineiden laaja-alainen hallinta lisää työelämävalmiuksia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson keskeisenä tavoitteena on antaa perustaidot ja -tiedot lukio-opinnoissa tarvittavista oppimisympäristöistä ja tietoteknisistä järjestelmistä.

Robotiikka, 2 op (TIE2)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Ymmärtää elektroniikkalaitteiden toimintaperiaate
- Oppia ohjelmoinnin alkeet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan Arduinon avulla meitä ympäröivien erilaisten elektroniikkalaitteiden toimintaan
- Tutustutaan ohjelmoinnin alkeisiin Arduinon avulla
- Tehdään pieniä harjoituksia ja yksi isompi projektityö
- Mahdollisuuksien mukaan tehdään yritysvierailu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Hyvinvointiosaaminen**

Ymmärtää robotiikan ja tekoälyn merkityksen hyvinvointiyhteiskunnassa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan Arduinon avulla siihen, miten meitä ympäröivät erilaiset elektroniikkalaitteet toimivat. Arduino on elektroniikka-alusta ja ohjelmointiympäristö, jonka avulla voidaan rakentaa erilaisia pieniä robotteja ja elektroniikkalaitteita. Opintojakso koostuu harjoitustehtävistä sekä omasta projektityöstä. Osallistuaksesi opintojaksolle sinun ei tarvitse osata ohjelmoida.

Peliohjelmointi, 2 op (TIE3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oppia tekemään yksinkertainen tietokonepeli
- Saada käsitys tietokonepelien kehittämisen eri osa-alueista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Rakennetaan tietokonepeli ohjatusti
- Opitaan ohjelmoinnin alkeita
- Tutustutaan Unity-pelimoottorin käyttöön
- Opintojaksoon voi sisältyä maksullinen opintokäynti tai korvaava muu työ

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Ymmärtää pelimaailman mahdollisuudet nyky-yhteiskunnassa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on tutustua Unity-pelimoottorin perusteisiin. Samalla tulee tutuksi ohjelmoinnin alkeet c# -kielellä sekä peliohjelmointi. Opintojaksoon voi sisältyä maksullinen opintokäynti tai korvaava muu työ. Opintojaksosta saa mahdollisesti myös yliopiston opintopisteet. Opintojaksolle osallistuaksesi sinun ei tarvitse osata ohjelmoida.

Tekoäly, 2 op (TIE4)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Ymmärtää tekoälyn vaikutus meidän jokapäiväiseen elämiseen
- Ymmärtää miten tekoäly tulee kehittymään ja miten se vaikuttaa meihin tulevaisuudessa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Teoriaosuuksia eri aiheista
- Tehdään harjoituksia
- Opintojaksosta saa myös Helsingin yliopiston opintopisteet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Monitieteinen ja luova osaaminen**

Tutkii erilaisia mahdollisuuksia ratkaista monimutkaisia ongelmia tekoälyn avulla

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan tekoälyyn ja siihen millainen vaikutus sillä on meidän opiskeluun, työhön ja elämään. Lisäksi pohditaan miten tekoäly tulee kehittymään ja miten se vaikuttaa meihin tulevaisuudessa. Opintojakso suoritetaan verkossa tutustuen aiheeseen ja tehden harjoituksia. Opintojaksosta saa Helsingin yliopiston opintopisteet ja se soveltuu myös itsenäiseen opiskeluun.

Ohjelmointi 1, 2 op (TIE5)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Oppia ohjelmoinnin perusteet
- Ymmärtää miten tietokoneohjelma toimii

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskellaan ohjelmoinnin alkeet
- Tehdään pieniä ohjelmointiharjoituksia
- Opintojakso on osa Helsingin yliopiston ohjelmointikurssia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Monitieteinen ja luova osaaminen**

Ymmärtää tietokoneohjelmien toimintaperiaatteen ja sen takana olevat algoritmit

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskellaan ohjelmointia alkeista lähtien, joten tälle opintojaksolle tullaksesi et tarvitse aikaisempaa ohjelmointikokemusta. Opintojaksolla opitaan ohjelmoinnin peruskäsitteitä, kuten muuttuja, ehto- ja toistolauseet, loogiset operaattorit, listat ja metodit. Opintojaksoista Ohjelmointi 1-3 yhdessä on mahdollista saada myös Helsingin yliopiston opintopisteet.

Ohjelmointi 2, 2 op (TIE6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää ohjelmoinnin osaamista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Syvennetään ohjelmoinnin osaamista
- Tehdään ohjelmointiharjoituksia
- Opintojakso on osa Helsingin yliopiston ohjelmointikurssia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Ymmärtää ohjelmoinnin merkityksen nyky-yhteiskunnassa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla syvennetään Ohjelmointi 1 -opintojaksolla opittuja ohjelmointitaitoja. Opintojakso suoritetaan ohjelmointitehtäviä tehden. Opintojaksoista Ohjelmointi 1-3 yhdessä on mahdollista saada myös Helsingin yliopiston opintopisteet. Opintojakson voi suorittaa myös itsenäisesti opiskellen.

Ohjelmointi 3, 2 op (TIE7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää ohjelmoinnin osaamista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Syvennetään ohjelmoinnin osaamista
- Tehdään ohjelmointiharjoituksia
- Opintojakso on osa Helsingin yliopiston ohjelmointikurssia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Ymmärtää ohjelmoinnin merkityksen nyky-yhteiskunnassa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla syvennetään Ohjelmointi 2 -opintojaksolla opittuja ohjelmointitaitoja. se suoritetaan ohjelmointitehtäviä tehden. Opintojaksoista Ohjelmointi 1-3 yhdessä on mahdollista saada myös Helsingin yliopiston opintopisteet. Opintojakson voi suorittaa myös itsenäisesti opiskellen.

Ohjelmointi 4, 2 op (TIE8)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Syventää ohjelmoinnin osaamista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Syvennetään ohjelmoinnin osaamista
- Tehdään ohjelmointiharjoituksia
- Opintojakso on osa Helsingin yliopiston ohjelmointikurssia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Yhteiskunnallinen osaaminen**

Ymmärtää ohjelmoinnin merkityksen nyky-yhteiskunnassa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla syvennetään Ohjelmointi 3 -opintojaksolla opittuja ohjelmointitaitoja. Opintojakso suoritetaan ohjelmointitehtäviä tehden ja siitä on mahdollista saada yhdessä Ohjelmointi 5 -opintojakson kanssa myös Helsingin yliopiston opintopisteet. Sen voi suorittaa myös itsenäisesti opiskellen.

Ohjelmointi 5, 2 op (TIE9)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- Syventää ohjelmoinnin osaamista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Syvennetään ohjelmoinnin osaamista
- Tehdään ohjelmointiharjoituksia
- Opintojakso on osa Helsingin yliopiston ohjelmointikurssia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Ymmärtää ohjelmoinnin merkityksen nyky-yhteiskunnassa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla syvennetään Ohjelmointi 4 -opintojaksossa opittuja ohjelmointitaitoja. Se suoritetaan ohjelmointitehtäviä tehden ja siitä on mahdollista saada yhdessä Ohjelmointi 4 -opintojakson kanssa myös Helsingin yliopiston opintopisteet. Opintojakson voi suorittaa myös itsenäisesti opiskellen.

Soveltava ohjelmointi, 2 op (TIE10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oppia hallitsemaan laajempien ohjelmistojen kehittämistä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tehdään oma laajempi sovellus ohjelmoimalla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ymmärtää tietokoneohjelmien toimintaperiaatteen ja sen takana olevat algoritmit.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Ymmärtää ohjelmoinnin ja pelimaailman merkityksen nyky-yhteiskunnassa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Ymmärtää ohjelmoinnin ja pelimaailman merkityksen globaalissa toimintaympäristössä.

Hyvinvointiosaaminen

Ymmärtää robotiikan ja tekoälyn merkityksen hyvinvointiyhteiskunnassa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana tehdään oma projekti. Projekti voi olla esimerkiksi oman tietokoneohjelman ohjelmointia, mobiilipelin kehittäminen tai jokin muu itseä kiinnostava työ. Opintojakso suoritetaan itsenäisesti työskennellen.

3D-suunnittelu ja mallintaminen, 2 op (KUTIE1)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Koodaa ja animoi, 2 op (KUTIE2)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

7.25. Yhteiskunta, talous ja yrittäjyys (YTY)

Oppiaineen tehtävä

Yhteiskunnan, talouden ja yrittäjyyden suuntautumisvaihto tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden oppia yhteiskunnasta, taloudesta ja yrittäjyydestä yhdessä toimien.

Oppiaineen opintojaksot ovat myös suuntautumisvaihtoehtoon kuulumattomien opiskelijoiden valittavissa YTY1-opintojaksoa lukuunottamatta.

Tavoitteet

Tavoite on yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen aktivoiminen, sisäisen ja ulkoisen yrittäjyyden edistäminen, yhteistyö yritysten, järjestöjen, elinkeinoelämän vaikuttajien ja muiden oppilaitosten kanssa, toiminnallinen oppiminen (työssäoppiminen ja projektit) sekä jatko-opintovalmiuksien kehittäminen.

Osaamisen arviointi

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Oppiaineen yksi näkökulma on arjen talouden hallinnan valmiuksien lisääminen, mikä on tärkeä osa nuorten hyvinvointivalmiuksia

Vuorovaikutusosaaminen

Oppiaine kehittää ryhmässä toimimisen taitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Yrittäjyyteen ja talouteen kuuluu monitieteinen näkökulma; suuntautumisvaihtoehdon opintojaksoista on hyötyä myös esim. luonnontiede- ja muille linjalaisille.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Oppiaine syventää yhteiskuntaopin pakollisten opintojaksojen sisältöjä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Nyky-yhteiskunnan talous on kytköksissä kuluttajien eettisiin ja globaaleihin valintoihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaalissa maailmassa yhteiskunnat ja taloudet ovat verkostuneet, ja siksi erilaisten kulttuurien tuntemus on oppiaineessa tärkeää.

Opintojaksot

Yhteiskunnan ja talouden projekti, 1 op (YTY1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- projektiluonteiseen työhön harjaantuminen
- yhteistyötaitojen kehittäminen
- yhteiskunnallisen kiinnostuksen ja taloudellisen osaamisen edistäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kaikille YTY-linjan opiskelijoille pakollinen opintojakso, joka kestää koko opiskeluajan
- toteutetaan yksi tai useampi projekti liittyen yhteiskuntaan, talouteen tai yrittäjyyteen
- opintojaksolla voidaan käydä vierailuilla esim. yrityksissä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallinen osallistuminen on yhteiskunnallista osaamista.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla on oleellista yhteistyötaitojen kehittäminen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H

Opintojakson vapaa kuvaus

Kaikille YTY-linjan opiskelijoille pakollinen opintojakso, joka kestää koko opiskeluajan. Sillä toteutetaan yksi tai useampi yhteiskuntaan, talouteen tai yrittäjyyteen liittyvä projekti.

Opintojaksoon voi kuulua vierailu, jonka kustannukset maksaa oppilaitos.

Arjen talous, 2 op (YTY2)**Tavoitteet**

Paikallinen lisäys

- oppia ymmärtämään ja tarkastelemaan analyyttisesti arjen talouden ilmiöitä
- arjen hallinnan lisääminen käytännön talousosaamisen kautta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kuluttaminen
- säästämisen ja sijoittamisen eri muodot,
- palkat ja verotus
- työelämän pelisäännöt
- velka ja pikavipit
- julkisen sektorin vaikutus kotitalouksiin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen**Yhteiskunnallinen osaaminen**

Opiskelija oppii hankkimaan tarvittavaa arjen yhteiskunnallista tietoa (esim. verotuksesta, lainoista, sosiaalituesta ja työelämästä) ja hahmottaa kokonaisuutena talouden kiertokulun.

Hyvinvointiosaaminen

Arjen talouden hallinta lisää hyvinvointia.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla pohditaan myös taloudellisten valintojen merkitystä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija joutuu pohtimaan kuluttamisen roolia länsimaalaisen kulttuurin ja statusverkoston yhteydessä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytty suoritus arvioidaan numeroarvosanalla 5-10, hylätty=H

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla pureudetaan nuoren ja kotitalouksien arjessaan kohtaamiin talouskysymyksiin.

Opintojaksolla voidaan tehdä vierailuja esimerkiksi yrityksiin. YTYn opiskelijoille vierailun kustannukset maksaa oppilaitos. Muilta mahdollisen vierailun matkakustannuksista voidaan periä kohtuullinen maksu.

Yrittäjyys 24H-leiri, 2 op (YTY3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- yrittäjyyden perusteiden oppiminen
- esiintymis- ja ryhmätyötaitoihin harjaantuminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- yritysleirillä laaditaan 24 tunnin aikana yritysidea ja liiketoimintasuunnitelma sekä esitetään se asiantuntijaraadille
- opintojakso voidaan toteuttaa muiden oppilaitosten ja yritysten kanssa yhteistyössä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Leirillä harjoitellaan yrittäjyyden perusteita.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso suoritetaan ryhmätyöskentelynä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H

Opintojakson vapaa kuvaus

Yritysleirillä tehdään 24 tunnin aikana yritysidea pohjalta liiketoimintasuunnitelma ja esitetään asiantuntijaraadille.

Leiri voidaan järjestää yhteistyössä Keravan lukion tai jonkin muun lukion kanssa. YTYn opiskelijoille vierailun kustannukset maksaa oppilaitos. Muilta mahdollisen vierailun matkakustannuksista voidaan periä kohtuullinen maksu.

Yhteiskuntatutkimuksen perusteet, 1 op (YTY4)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- monipuolistaa opiskelijan tuntemusta yhteiskuntatieteiden metodeista ja jatko-opinnoista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- käydään läpi yhteiskuntatieteiden perussisältöjä ja niiden metodeja esim. jatko-opintojen näkökulmasta
- tehdään pienimuotoinen tutkielma tai projekti, esim. yhteistyössä Helsingin valtiotieteellisen tiedekunnan kanssa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskuntatieteiden yleisiä sisältöjä ja metodeja esim. jatko-opintojen näkökulmasta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla käydään läpi yhteiskuntatieteiden perussisältöjä ja niiden metodeja esim. jatko-opintojen näkökulmasta. Samalla tehdään myös pienimuotoinen tutkielma tai projekti.

Opintojaksoon voi liittyä vierailu ja yhteistyötä jonkin korkeakoulun kanssa. YTYn opiskelijoille vierailun kustannukset maksaa oppilaitos. Muilta mahdollisen vierailun matkakustannuksista voidaan periä kohtuullinen maksu.

24/12H -leirin ohjaaminen 1, 1 op (YTY5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- syventää opiskelijan yritystaitoa
- oppia ryhmän johtamis- ja ohjaamistaitoja

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- lukion 24H-leirin tai peruskoulun 12H-yrityisleirin ohjaaminen
- yhden leirin ohjaamisesta saa yhden opintopisteen ja kahden leirin ohjaamisesta kaksi opintopistettä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla syvennetään yritystaitoja käytännön työskentelyllä.

Vuorovaikutusosaaminen

Ryhmän johtamis- ja ohjaamistaitoja kehitetään ohjaamalla leirejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Yhden leirin ohjaamisesta saa yhden opintopisteen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksoon kuuluu 24H-leirin ja peruskoulun yritysleirin ohjaaminen. Samalla opitaan ryhmän johtamis- ja ohjaamistaitoja.

Leiri voidaan järjestää yhteistyössä Keravan lukion tai jonkin muun lukion kanssa. Opintojaksoon voidaan siten toteuttaa vierailulla toiseen lukioon. YTYn opiskelijoille vierailun kustannukset maksaa oppilaitos. Muilta mahdollisen vierailun matkakustannuksista voidaan periä kohtuullinen maksu.

24/12 H -leirin ohjaaminen 2, 1 op (YTY6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- syventää opiskelijan yritystietoa
- oppia ryhmän johtamis- ja ohjaamistaitoa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- lukion 24H-leirin tai peruskoulun 12H-yritysleirin ohjaaminen
- yhden leirin ohjaamisesta saa yhden opintopisteen ja kahden leirin ohjaamisesta kaksi opistettä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla syvennetään yritystaitoja käytännön työskentelyllä.

Vuorovaikutusosaaminen

Ryhmän johtamis- ja ohjaamistaitoja kehitetään ohjaamalla leirejä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Yhden leirin ohjaamisesta saa yhden opintopisteen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksoon kuuluu 24H-leirin ja peruskoulun yritysleirin ohjaaminen. Samalla opitaan ryhmän johtamis- ja ohjaamistaitoja.

Leiri voidaan järjestää yhteistyössä Keravan lukion tai jonkin muun lukion kanssa. Opintojaksoon voidaan siten toteuttaa vierailulla toiseen lukioon. YTYn opiskelijoille vierailun kustannukset maksaa oppilaitos. Muilta mahdollisen vierailun matkakustannuksista voidaan periä kohtuullinen maksu.

Talousguru 1, 1 op (YTY7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija oppii ymmärtämään talousaiheista aineistoa ja talouden käsitteistöä
- opiskelija kykenee analysoimaan talousuutisia ja -tilastoja

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskustellaan ajankohtaisista talouskysymyksistä ja tehdään talousaiheisia tehtäviä
- talousguru-kilpailuun osallistuminen tammikuussa
- yhden lukuvuoden opintojaksoon osallistumisesta saa yhden opintopisteen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla käsitellään ajankohtaisia talouskysymyksiä.

Vuorovaikutusosaaminen

Työskentely tapahtuu keskusteluryhmässä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Yhden lukuvuoden opintojaksoon osallistumisesta saa yhden opintopisteen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla keskustellaan ajankohtaisista talouskysymyksistä ja tehdään talousaiheisia tehtäviä. Tammikuussa opintojakso huipentuu Talousguru-kilpailuun. Ryhmä kokoontuu 1., 2., ja 3. jaksossa normaalien kiertotuntien ulkopuolella (8. krt.) suurin piirtein kahden viikon välein.

Opintojaksoon voi liittyä maksullisia vierailuja. YTYn opiskelijoille vierailun kustannukset maksaa oppilaitos. Muilta mahdollisen vierailun matkakustannuksista voidaan periä kohtuullinen maksu.

Talousguru 2, 1 op (YTY8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija oppii ymmärtämään talousaiheista aineistoa ja talouden käsitteistöä
- opiskelija kykenee analysoimaan talousuutisia ja -tilastoja

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla keskustellaan ajankohtaisista talouskysymyksistä ja tehdään talousaiheisia tehtäviä
- talousguru-kilpailuun osallistuminen tammikuussa
- yhden lukuvuoden opintojaksoon osallistumisesta saa yhden opintopisteen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla käydään läpi ajankohtaiset talous kysymyksiä.

Vuorovaikutusosaaminen

Työskentely tapahtuu ryhmäkeskusteluna.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Yhden lukuvuoden opintojaksoon osallistumisesta saa yhden opintopisteen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla keskustellaan ajankohtaisista talouskysymyksistä ja tehdään talousaiheisia tehtäviä. Tammikuussa opintojakso huipentuu Talousguru-kilpailuun. Ryhmä kokoontuu 1., 2., ja 3. jaksossa normaalien kiertotuntien ulkopuolella (8. krt.) suurin piirtein kahden viikon välein.

Opintojaksoon voi liittyä maksullisia vierailuja. YTYn opiskelijoille vierailun kustannukset maksaa oppilaitos. Muilta mahdollisen vierailun matkakustannuksista voidaan periä kohtuullinen maksu.

Asiantuntijavierailut ja -luennot, 2 op (YTY9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opitaan analysoimaan asiantuntijoiden esityksiä
- syvennetään tietämystä yhteiskunnasta, taloudesta ja yrittäjyydestä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opiskelija osallistuu vähentään kahdeksaan asiantuntijaluentoan (esim. yrityspaneeelit)
- luennoista pidetään oppimispäiväkirjaa ja kun kahdeksan kertaa on tullut täyteen, oppimispäiväkirja palautetaan suuntautumisvaihtoehdon ohjaajille

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija seuraa ja raportoi erilaisista yhteiskuntaan liittyvistä asiantuntijoista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksoon sisältyy kahdeksaan yhteiskunta- ja talousasioiden asiantuntijaluentoan ja -vierailuun osallistuminen ja niistä oppimispäiväkirjan pitäminen.

Opintojaksolla voidaan vierailla ryhmänä kuuntelemassa asiantuntijaluentoja esimerkiksi Suomen Pankin rahamuseossa tai jokin muu vierailu asiantuntijaorganisaatiossa, kuten yrityksessä. YTYn opiskelijoille vierailun kustannukset maksaa oppilaitos. Muilta mahdollisen vierailun matkakustannuksista voidaan periä kohtuullinen maksu.

Vuosi yrittäjänä, 2 op (YTY10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- harjaannutaan oman yritystoiminnan harjoittamiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- perustetaan yritys harjoitusyritys (ns. NY-yritys), joka toimii yhden vuoden (lukuvuosi tai kalenterivuosi)
- NY-yritys toimii oikealla rahalla ja myy tuotteitaan tai palveluitaan asiakkaille

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Harjoitellaan yritystoimintaa käytännössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjaannutaan oman yritystoiminnan pyörittämiseen. Perustetaan harjoitusyritys (ns. NY-yritys), joka toimii yhden vuoden ajan. NY-yritys toimii oikealla rahalla ja myy tuotteitaan tai palveluitaan. Opintojaksoon voi sisältyä vierailuja esimerkiksi NY-messuilla, muissa yrityksissä tai vastaavissa. YTYn opiskelijoille vierailun kustannukset maksaa oppilaitos. Muilta mahdollisen vierailun matkakustannuksista voidaan periä kohtuullinen maksu.

Kaupallisen alan pääsykoevalmennus (verkko-opinnot), 1 op (YTY11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- valmentaa opiskelijaa kaupallisen alan pääsykokeita ja kaupallisia opintoja varten

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kerrataan ja syvennetään opintojaksoja HI1 ja YH2 kaupallisen alan pääsykokeita ja kaupallisia opintoja varten
- opintojakso toteutetaan verkko-opintoina

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Kauppakorkeakoulun pääsykokeita ja muita kaupallisia opintoja varten kertaaminen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kerrataan ja syvennetään opintojaksoja HI1, YH2 sekä EU:n taloutta kauppakorkeakoulun pääsykokeita ja muita kaupallisia opintoja varten. Opintojakson voi valita myös yhteiskuntaopin abikertausta syventämään. Opintojakso suoritetaan verkko-opintoina.

7.26. Integraatio-opintojaksot

Maailman ja Suomen ekosysteemit, 2 op (BIGE)

Oppiaineet

- Biologia
- Maantiede

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- syventää osaamistaan maapallon ja Suomen ekosysteemeistä
- oppii tarkastelemaan alueita kokonaisuuksina sekä maantieteellisestä, että biologisesta näkökulmasta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- suurekosysteemit
- Suomen ekosysteemit
- maaperä
- ilmasto
- kasvillisuus
- eläimistö
- ihmisen toiminta ja sen vaikutukset
- ympäristöongelmat ja niiden hoito

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana luodaan yleiskuva maailmanlaajuisista ekosysteemeistä sekä biologisesta että maantieteellisestä näkökulmasta.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on syventää maapallon ja Suomen erilaisten ekosysteemien tuntemusta. Aiheita lähestytään sekä biologisesta että maantieteellisestä näkökulmasta. Jakson aikana luodaan yleiskuva maailmanlaajuisista ekosysteemeistä sekä paneudutaan syvällisesti ja monipuolisesti yhteen maapallon ja yhteen Suomen alueeseen ja niiden biomeihin: maaperään, ilmastoon, kasvillisuuteen, eläimistöön, ihmisiin, ympäristöongelmiin ja niiden hoitoon. Alueet valitaan opintojakson alussa. Arviointi perustuu jatkuvaan näyttöön sekä jakson aikana palautettaviin tehtäväkokonaisuuksiin. Opintojaksoa suositellaan sekä maantieteen että biologian kirjoittajille.

Opintojakso tarjotaan joka toinen vuosi.

Biokemiaa kokeellisesti, 2 op (BIKE)

Oppiaineet

- Biologia
- Kemia

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opitaan käsittelemään tutkimusten vaatimia biologisia materiaaleja
- opitaan biokemiallisen tutkimuksen keskeiset periaatteet ja menetelmät
- antaa valmiuksia jatko-opintoja varten erityisesti opiskelijan suuntautuessa biologian, biokemian, kemian, lääke-, liikunta- ja ravitsemustieteiden aloille
- mahdollinen maksullinen vierailu Helsingin yliopiston biotieteellisellä laitoksella ja/tai kemian laitoksella
- sisällöissä toteutuvat vuorovaikutuksen, moniosaamisen ja luovan osaamisen sekä yhteiskunnallisen osaamisen taidot

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- tarkastellaan mm. solujen energialähteitä ja rakennusaineita sekä biomolekyylien rakenteita, niiden ominaisuuksia ja reaktioita
- tutkimuksen lähtökohta on jokin biologinen ilmiö tai kysymys, jota lähdetään ratkaisemaan kemian menetelmin
- biokemiallista tutkimusta lähestytään ongelmakeskeisesti

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen toteutuu pari- ja ryhmätyöskentelynä sekä koko ryhmän sosiaalisena vuorovaikutuksena.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Moniosaamisen taidot korostuvat oppiaineiden yhteistyönä. Luonnontieteellinen laboratoriotyöskentely on luovaan osaamiseen perustuvaa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää opiskelijan luonnontieteellistä ajattelua ja ymmärrystä tiedon luotettavuudesta, merkityksestä ja käytöstä, sekä antaa opiskelijalle valmiuksia työskennellä yhteiskunnan kannalta tärkeillä aloilla, kuten terveydenhuollossa, ympäristöalalla sekä maa- ja metsätaloudessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Hyväksytty arvosana edellyttää osallistumisaktiivisuutta sekä kokeellisen tutkimuksen kirjallista ja/tai suullista raportointia.

Opintojakson vapaa kuvaus

Biokemiallista tutkimusta lähestytään ongelmakeskeisesti tarkastelemalla mm. solujen energialähteitä ja rakennusaineita sekä biomolekyylien rakenteita, niiden ominaisuuksia ja reaktioita. Opiskelija oppii biokemiallisen tutkimuksen keskeisiä periaatteita ja menetelmiä, sekä saa valmiuksia jatko-opintoja varten suuntautuessaan biologian, biokemian, kemian, lääke-, liikunta- ja ravitsemustieteiden aloille. Opintojaksot KE1, KE2 ja KE3 sekä BI1 ja BI4 on suoritettava ennen biokemian opintojaksoa.

Opintojaksoon sisältyy mahdollinen maksullinen vierailu yliopistoon tai kemian alan yritykseen. Lukio vastaa maksullisen vierailun matkakustannuksista.

Esittävä taide ja mediallmaisuus, 2 op (DRAKU)

Oppiaineet

- Draama
- Kuvataide

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso laajentaa ymmärrystä eri taiteenaloista ja mahdollisuuksista rakentaa poikkitaiteellisia teoksia.
- Opintojakso kehittää taiteen kokemisen, lukemisen ja luomisen taitoja, itsetuntemusta ja vuorovaikutustaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa tutkitaan liikeilmaisua, mediallmaisuutta ja muiden eri ilmaisumuotojen tarjoamia mahdollisuuksia monimediaisten esitysten luomisessa.
- Rakennetaan liike- ja mediallmaisuuden keinoja yhdistellen teoskokonaisuus

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Esittävän taiteen opinnot kehittävät yhteistoiminnallisia taitoja taiteelle ominaisen kokonaisvaltaisen työskentelyn ja erilaisten pari- ja ryhmätöiden avulla.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Taiteelle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opiskelijat hyödyntävät eri taiteen- ja tieteidenalojen näkökulmia heidän tuottaessaan ja tulkitessaan visuaalista ja esittävää kulttuuria.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa yhdistyvät liikeilmaisuus ja mediataide. Luomme omia teoksia, joissa tila, liike, ääni ja video rakentuvat yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Tutkimme, miten eri taiteen osa-alueita pystyy yhdistämään ja miten niiden kautta rakentuu teoskokonaisuus, joka vaikuttaa taiteen kielellä.

Opintojakson voi suorittaa painottaen liikeilmaisuutta tai mediailmaisuutta.

Terveysmaantiede, 2 op (GEBI)

Oppiaineet

- Biologia
- Maantiede

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tutustuu terveyden ja sairauden tutkimiseen maantieteen, biologian, terveystieteen ja historian näkökulmista
- Voi tehtävissä painottaa haluamaansa näkökulmaa
- Tutustuu erilaisiin terveyteen vaikuttaviin ympäristötekijöihin
- Ymmärtää terveyden ja sairauksien alueellisia eroja Suomessa ja maailmalla
- Syventää tietouttaan keskeisimmistä epidemioista ja pandemioista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Taudit leviämislähtöinä
- Tautien leviämisen mallintaminen
- Terveyden ja sairauden alueelliset erot
- Ympäristötekijöiden vaikutus terveyteen
- Keskeiset epidemiat ja pandemiat (mm. Influenssa, Malaria, HIV, Covid 19)

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla opiskelija tutustuu monipuolisesti terveyden ja sairauden tutkimiseen erityisesti maantieteellisestä näkökulmasta, huomioiden myös biologian, terveystiedon ja historian näkökulmia.

Hyvinvointiosaaminen

Tarkastellaan monipuolisesti erilaisten tautien ja sairauksien alueellista esiintymistä ja niihin vaikuttavia tekijöitä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija tutustuu monipuolisesti terveyden ja sairauden tutkimiseen maantieteellisestä näkökulmasta. Jaksolla tutustutaan myös käsiteltävien sairauksien, esim. influenssan, malarian, HIV:n, COVID-19:n, allergioiden, biologiseen taustaan. Keskeisiä aihealueita ovat: Terveyden ja sairauden alueelliset piirteet Suomessa ja maailmalla. Sairaudet leviämismuotoina ja niiden leviämisen mallintamisen merkitys. Epidemiat ja pandemiat ennen ja nyt sekä trooppiset taudit. Opintojakso on hyödyllinen maantieteen, biologian, terveystiedon ja historian opiskelun kannalta. Jakson alussa sovitaan suoritukseen vaadittavat työt.

Uskonto- ja yhteiskuntamaantiede, 3 op (GEUEYH)

Oppiaineet

- Maantiede
- Evankelisluterilainen uskonto
- Yhteiskuntaoppi

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oppii ymmärtämään uskonnon, maantieteellisen sijainnin, historian ja yhteiskuntarakenteen vaikutuksia kehittyneisyyteen
- Oppii arvioimaan kehityksen käsitettä monitieteellisestä näkökulmasta
- Oppii selittämään ja ymmärtämään eri alueiden kehittyneisyyseroja erilaista näkökulmista
- Oppii arvioimaan erilaisten alueiden tulevaisuutta ja Agenda2030 toimintaohjelman toteutumismahdollisuuksia

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kehitysmaiden historia
- Kehitysmaatutkimuksen perusteet
- Uskontojen, historian ja maantieteellisen sijainnin vaikutus alueen kehittyneisyyteen
- Agenda2030

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään ja arvioimaan eri uskontojen, historian ja maantieteellisen sijainnin vaikutuksen alueen kehittyneisyyteen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään kehittyneisyyden eroihin, kehitysmaiden erityisongelmiin, niiden ratkaisumahdollisuuksiin ja tulevaisuuteen eri oppiaineiden näkökulmista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso perehdyttää opiskelijan ymmärtämään maapallon eriarvoisuuden taustoja ja vaikutuksia, sekä pohtimaan eriarvoisuuden vähentämiseen liittyviä keinoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso kehittää opiskelijan monilukutaitoa ja rohkaisee tietojen ja taitojen luovaan soveltamiseen moninaisissa toimintaympäristöissä. Opiskelija kehittyy luonnontieteellisessä ja humanistis-yhteiskuntatieteellisessä ajattelussa, tiedonhankinnassa sekä tietojen analysoimisessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Hyväksytty arvosana edellyttää osallistumisaktiivisuutta sekä tutkielman kirjoittamista opintojaksolla erikseen sovittujen painotusten mukaisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso syventää opiskelijan ymmärrystä maailman eri alueista ja niiden keskinäisistä eroista eri uskontojen, yhteiskuntaopin, historian ja kehitysmaatutkimuksen näkökulmista. Jaksolla tutustutaan YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelmaan, Agenda2030:een, ja tarkastellaan eri alueiden mahdollisuuksia ja keinoja saavuttaa ohjelman tavoitteet. Opintojakson suoritustapa ja painotukset sovitaan joka kerta erikseen ottaen huomioon maailman sen hetkinen tilanne. Opintojaksolla pyritään tekemään vierailu(ja), sekä mahdollisesti kuunnellaan asiantuntijaluento(ja) joko lähi- tai etäyhteyttä käyttäen.

Arki ja populaarikulttuuri, 2 op (HIMU)

Oppiaineet

- Historia
- Musiikki

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tutustuu populaarikulttuurin tutkimuksen keskeisiin termeihin ja teorioihin
- tutustuu populaarikulttuurin keinoihin vaikuttaa ihmisen maailmankuvaan
- yleinen historiallinen kehitys
- ymmärtää musiikin kuuntelun merkityksiä omassa elämässään, ympäristössään ja yhteiskunnallisesti

- löytää uusia, aktiivisia tapoja kuunnella musiikkia ja osaa sanallistaa kuuntelukokemuksiaan
- tiedostaa, millaisia kuuntelun tapoja on olemassa
- suhtautuu kiinnostuneesti ja uteliaasti erilaisiin kuuntelukokemuksiin
- etsii rohkeasti itselleen uutta musiikkia kuunneltavaksi ja jakaa tietoa muullekin ryhmälle
- korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö: musiikkikasvatus, kulttuuritutkimus

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- historian osuudessa valinnaisia teemoja: yleinen populaarin historia, nuorikulttuurit.
- musiikin osuudessa teemoja: populaarimusiikki, musiikki ja media
- yhteisiä teemoja: sukupuoliroolit, yhdenvertaisuus, nuorisokulttuuri, vuorovaikutus arjen kanssa.
- opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi konsertti- tai elokuvakäynti, tai vaihtoehtona aihepiiriin liittyvän kuuntelu- tai analyysitehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Musiikin kuuntelutapojen muuttuminen vaikuttaa yhteiskuntaan ja yhteiskunnan muutosten vaikutus musiikin kuuntelutottumuksiin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Populaarikulttuurin ja sen historian tuntemus lisää ymmärrystä omasta roolista yhteiskunnassa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksoon sisältyvät mm. tekijänoikeuksien ja sukupuoliroolien käsittely.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso tarjoaa mahdollisuuksia ymmärtää itseään ja muita ihmisiä sekä musiikin merkityksiä elämässä. Keskustelut ovat tärkeä osa opintojakson työskentelyä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson perusidea on erilaisen tieteiden (musiikkitiede ja historia) käsitteiden ja sisältöjen soveltaminen.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. Halutessaan opiskelija voi pyytää hyväksytystä suorituksesta numeroarvosanan.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso yhdistää historian ja musiikin näkemykset arjen ja populaarikulttuurin yhteiskunnallisesta ja henkilökohtaisesta merkityksestä. Opintojaksolla käsiteltäviä teemoja ovat esimerkiksi sukupuoliroolit, yhdenvertaisuus, nuorisokulttuuri sekä vuorovaikutus arjen kanssa. Opintojakso tukee myös historian ylioppilaskirjoituksiin ja musiikin jatko-opintoihin valmistautumista.

Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi konsertti- tai elokuvakäynti, tai vaihtoehtona aihepiiriin liittyvän kuuntelu- tai analyysitehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Ilmastonmuutos, 4 op (ILMU)

Oppiaineet

- Biologia
- Maantiede
- Temaattiset opinnot

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventää tietoutta ilmastonmuutoksesta erityisesti maantieteen ja biologian näkökulmista
- Ymmärtää ilmastomalleja ja niihin vaikuttavia tekijöitä
- Ymmärtää ilmastonmuutoksen vaikutuksia eri puolilla maailmaa
- Ymmärtää ilmastonmuutoksen vaikutuksia kotimaisiin ekosysteemeihin
- Kykenee esittämään perusteltuja ratkaisuja ilmastonmuutokseen ja sen aiheuttamiin ongelmiin
- Seuraa ajankohtaista ilmastonmuutokseen liittyvää uutisointia ja tiedejulkaisua
- Motivoituu toimimaan ilmastonmuutoksen estämiseksi

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ilmastomallit ja vaikutusten ennustaminen
- Globaalit vaikutukset
- Vaikutukset Suomen ekosysteemeihin
- Kansainväliset sopimukset
- Uusiutuva ja hajautettu energiantuotanto
- Arjen ratkaisut
- Ajankohtaiset aiheet esim. synteettiset polttoaineet, ilmaston muokkaus, Pariisin sopimus

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Ilmastonmuutoksen ratkaisukeinoja ja yhteiskunnallista vaikuttamista maailman eri alueilla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Ilmastonmuutoksen vaikutukset paikallisesti, alueellisesti ja globaalisti.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Ilmastomuutoksen eriarvoistavat vaikutukset.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ilmastomuutosteeman käsittely eri tieteenalojen näkökulmista.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijoiden motivointi toimimaan ilmastomuutoksen estämiseksi.

Vuorovaikutusosaaminen

Keskustellaan ja tehdään yhteistyötä koulun sisällä ja yliopistotasolla.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H. 2 op lähiopetuksesta ja 2 op Mooc-kurssin suorittamisesta. Arviointi tapahtuu läsnäolon ja loppuseminaarin perusteella. Lisäksi Mooc-kurssi täytyy olla suoritettuna.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla syvennetään tietoutta ilmastomuutoksesta erityisesti maantieteen ja biologian näkökulmasta. Jakson osana on HY:n avoimen yliopiston *Ilmasto Nyt* -MOOC -kurssin suorittaminen. Opettaja ohjaa MOOC -kurssin aikana opiskelijaa suorittamaan *Ilmasto nyt* -kokonaisuuden avoimeen korkeakouluun. Aktivoidaan opiskelijoita ilmastotekoihin omassa arjessa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä (läsnäolo, loppuseminaari ja MOOC -kurssi).

Koulun lehti Järki 1, 2 op (JÄRK1)

Oppiaineet

- Suomen kieli ja kirjallisuus
- Temaattiset opinnot

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija hahmottaa lehden tekemisen eri vaiheet.
- Opiskelija kehittyi mediatekstien laatimisessa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa tuotetaan sisältöä koululehti Järkeen.

- Opintojaksossa voidaan tehdä vierailuja media-alan yrityksiin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijalla lisääntyy ymmärrys mediasta yhteiskunnallisena vaikuttajana.

Vuorovaikutusosaaminen

Lehteä tehdään yhteistyönä, mikä harjoittaa vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tuottaa multimodaalisia tekstejä monenlaisista aiheista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on hahmottaa lehden tekemisen eri vaiheet ja kehittyä mediatekstien laatimisessa. Opintojaksossa tuotetaan sisältöä koululehti Järkeä varten. Opintojakson aikana voidaan myös tehdä vierailuja media-alan yrityksiin. Opiskelija voi kiinnostuksensa mukaan keskittyä kirjoittamiseen, kuvittamiseen tai muunlaisen sisällön tuottamiseen. Opiskelijan toiminnan laajuudesta riippuen opintojakson laajuus voi olla 2-8 opintopistettä. Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Koulun lehti Järki 2, 2 op (JÄRK2)

Oppiaineet

- Suomen kieli ja kirjallisuus
- Temaattiset opinnot

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija hahmottaa lehden tekemisen eri vaiheet.
- Opiskelija kehittää mediatekstien laatimisessa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa tuotetaan sisältöä koululehti Järkeen.

- Opintojaksossa voidaan tehdä vierailuja media-alan yrityksiin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijalla lisääntyy ymmärrys mediasta yhteiskunnallisena vaikuttajana.

Vuorovaikutusosaaminen

Lehteä tehdään yhteistyönä, mikä harjoittaa vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tuottaa multimodaalisia tekstejä monenlaisista aiheista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on hahmottaa lehden tekemisen eri vaiheet ja kehittyä mediatekstien laatimisessa. Opintojaksossa tuotetaan sisältöä koululehti Järkeä varten. Opintojakson aikana voidaan myös tehdä vierailuja media-alan yrityksiin. Opiskelija voi kiinnostuksensa mukaan keskittyä kirjoittamiseen, kuvittamiseen tai muunlaisen sisällön tuottamiseen. Opiskelijan toiminnan laajuudesta riippuen opintojakson laajuus voi olla 2-8 opintopistettä. Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Koulun lehti Järki 3, 2 op (JÄRK3)

Oppiaineet

- Suomen kieli ja kirjallisuus
- Temaattiset opinnot

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija hahmottaa lehden tekemisen eri vaiheet.
- Opiskelija kehittää mediatekstien laatimisessa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa tuotetaan sisältöä koululehti Järkeen.

- Opintojaksossa voidaan tehdä vierailuja media-alan yrityksiin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijalla lisääntyy ymmärrys mediasta yhteiskunnallisena vaikuttajana.

Vuorovaikutusosaaminen

Lehteä tehdään yhteistyönä, mikä harjoittaa vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tuottaa multimodaalisia tekstejä monenlaisista aiheista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on hahmottaa lehden tekemisen eri vaiheet ja kehittyä mediatekstien laatimisessa. Opintojaksossa tuotetaan sisältöä koululehti Järkeä varten. Opintojakson aikana voidaan myös tehdä vierailuja media-alan yrityksiin. Opiskelija voi kiinnostuksensa mukaan keskittyä kirjoittamiseen, kuvittamiseen tai muunlaisen sisällön tuottamiseen. Opiskelijan toiminnan laajuudesta riippuen opintojakson laajuus voi olla 2-8 opintopistettä. Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Koulun lehti Järki 4, 2 op (JÄRK4)

Oppiaineet

- Suomen kieli ja kirjallisuus
- Temaattiset opinnot

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija hahmottaa lehden tekemisen eri vaiheet.
- Opiskelija kehittää mediatekstien laatimisessa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa tuotetaan sisältöä koululehti Järkeen.

- Opintojaksossa voidaan tehdä vierailuja media-alan yrityksiin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijalla lisääntyy ymmärrys mediasta yhteiskunnallisena vaikuttajana.

Vuorovaikutusosaaminen

Lehteä tehdään yhteistyönä, mikä harjoittaa vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tuottaa multimodaalisia tekstejä monenlaisista aiheista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on hahmottaa lehden tekemisen eri vaiheet ja kehittyä mediatekstien laatimisessa. Opintojaksossa tuotetaan sisältöä koululehti Järkeä varten. Opintojakson aikana voidaan myös tehdä vierailuja media-alan yrityksiin. Opiskelija voi kiinnostuksensa mukaan keskittyä kirjoittamiseen, kuvittamiseen tai muunlaisen sisällön tuottamiseen. Opiskelijan toiminnan laajuudesta riippuen opintojakson laajuus voi olla 2-8 opintopistettä. Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Taide- ja kulttuurihistoria, 4 op (KU4HI4)

Oppiaineet

- Historia
- Kuvataide

Opintojakson moduulit

- Eurooppalainen ihminen, 2 op (HI4), Valinnainen
- Taiteen monet maailmat, 2 op (KU4), Valinnainen

Tavoitteet

Eurooppalainen ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee keskeisen länsimaisen kulttuuriperinnön ja osaa eritellä sen muodostumista vuorovaikutuksessa muiden kulttuuripiirien kanssa
- ymmärtää tieteen, taiteen, ihmiskuvan ja sukupuoliroolien muutoksen suhteessa yhteiskunnalliseen kehitykseen
- ymmärtää taiteen ja populaarikulttuurin merkityksen historiakäsityksen luomisessa
- osaa eritellä tieteen saavutusten merkitystä ja eri aikakausien maailmankuvia
- osaa arvioida erilaisten aatteiden kehitystä sekä niiden vaikutuksia ympäröivään maailmaan
- pystyy analysoimaan kulttuuria sen historiallisessa kontekstissa sekä ymmärtämään kulttuurin ja politiikan keskinäisen vuorovaikutuksen
- osaa tarkastella eurooppalaista kulttuuria osana kulttuurin globalisaatiota.

Taiteen monet maailmat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutkii, tulkitsee ja arvottaa taiteen kuvien henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä
- syventää omakohtaista suhdettaan eri aikojen ja eri kulttuurien kuvailmaisuun
- syventää kuvailmaisun taitojaan omien tavoitteiden suuntaisesti itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä
- soveltaa kuvan tekemisessä nykyaiteelle ominaisia ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja
- tulkitsee taidetta teoksen, tekijän, vastaanottajan, taiteen instituutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista
- tutkii ilmaisussaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- ottaa kuvillaan kantaa kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin
- tutkii kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökulmista.

Keskeiset sisällöt

Eurooppalainen ihminen

Eurooppalainen kulttuuri ja maailmankuvan rakentuminen

- *tiede, taide, uskonto ja media maailmankuvan muokkaajana ja välittäjänä*

Eurooppalaisen kulttuurin juuret

- *• antiikin kulttuurien yleispiirteet*
- *• demokratian ja tieteellisen ajattelun synty*
- *• keskiajan kulttuuri ja kulttuuripiirien vuorovaikutus*

Yksilöllisen ajattelun ja tieteellisen maailmankuvan kehittyminen

- *tieteen ja taiteen kehitys uuden ajan alussa*
- *reformaatio ja tiedon vallankumous*
- *valistus, ihmisoikeuksien ja tasa-arvoajattelun syntyminen*
- *1800-luvun aatteet sekä kulttuuriset ja yhteiskunnalliset muutokset*

Kohti nykyaikaa

- *taide, populaarikulttuuri ja kulttuurin globalisoituminen*
- *tiede uskonnollisen maailmankuvan haastajana, edistysusko ja uhkakuvat*
- *demokratian ja tasa-arvoajattelun leviäminen sekä niiden vastavoimat*
- *tiedon määrän kasvu ja kulttuurin pirstaloituminen*
- *sukupuoliroolien murros*

Taiteen monet maailmat

Omat kuvat

- opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä taiteen maailmat, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Taiteen kuvat

- kuvan tekemisen, muokkaamisen ja esittämisen perinteiset ja uudet keinot
- taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen
- eri aikoina ja eri kulttuureissa tuotettu taide tutkimuksen kohteena
- teosten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen soveltaminen
- opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen
- opiskelijoiden toimijuus kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa

Paikallinen lisäys

- Myyttinen maailmankuva antiikista tulevaisuuteen tieteellisen maailmankuvan ja taiteen näkökulmasta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla tarkastellaan kulttuuria taiteen ja historian näkökulmista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10, molempien aineiden moduulit erikseen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksojen HI4 ja KU4 yhteinen opintojakso. Molemmat opintojaksot voi myös suorittaa erikseen.

3D-suunnittelu ja mallintaminen, 2 op (KUTIE1)

Oppiaineet

- Tietotekniikka
- Kuvataide

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija ymmärtää 3D mallintamisen mahdollisuudet visuaalisen ilmaisun työvälineenä
- Opiskelija hahmottaa 3D mallintamisen käytön työelämässä ja erityisesti peliohjelmoinnissa
- Opiskelija osaa käyttää 3D mallintamisen työvälineitä ja ohjelmistoja 3D kappaleiden/ hahmojen ja ympäristöjen suunnitteluun.
- Opiskelija hallitsee 3D animoinnin perusteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- tutustutaan 3D-grafiikan perusteisiin. Kyseistä piirustustapaa käytetään kaikessa esinesuunnittelussa arkkitehtuurista muotoiluun ja pelisuunnitteluun. Työskentelyssä käytetään ammattitasoisia 3D- ohjelmia opettajan harkinnan mukaan. Opintojaksoon osallistuminen edellyttää hyviä ATK-perustaitoja.
- luodaan kolmiulotteisia kuvia, kappaleita ja ympäristöjä tietokoneella
- opiskelija tekee oman digitaalisen portfolion töistään.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa syvennetään osaamista erilaisten materiaalien ja teknologioiden kestävästä käytöstä. Taiteellisen työskentelyn kautta avataan näköaloja työelämän moniin mahdollisuuksiin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan 3D-grafiikan perusteisiin. Opintojaksolla luodaan kolmiulotteisia kuvia, kappaleita ja ympäristöjä tietokoneella. Työskentelyssä käytetään ammattitasoisia 3D- ohjelmia. Opintojaksolle osallistuminen edellyttää hyviä ATK-perustaitoja.

Koodaa ja animoi, 2 op (KUTIE2)

Oppiaineet

- Tietotekniikka
- Kuvataide

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oppia ohjelmoinnin perusteet
- Oppia luomaan visuaalista taidetta ohjelmoimalla

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opitaan ohjelmoinnin perusteet luomalla taidetta
- Tehdään harjoituksia
- Luodaan omaa tietokonetaidetta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Oppii, miten teknologia ja digitalisaatio tukevat yksilön toimintaa

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan tietokonetaiteeseen (computer art), pääset luomaan omia teoksiasi ja opit ohjelmoinnin perusteet. Opintojakson tarkoituksena on johdattaa ohjelmoinnin maailmaan innostavalla tavalla sekä kehittää ohjelmointitaitoa visuaalisen ilmaisun työkaluna.

Vaellus, 2 op (LIBI)

Oppiaineet

- Biologia
- Liikunta

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- syvennetään lajintuntemusta
- opiskellaan ekologiaa käytännössä
- harjoitetaan ryhmässä toimimisen taitoja
- harjoitetaan suunnistustaitoja
- opetellaan retkeilyn perustaitoja
- vierailaan esimerkiksi luontokeskuksessa (esim. Haltija) ja/tai kansallispuistossa (esim. Nuuksio)
- tutustutaan matkailun ja/tai luonnonsuojelun aloihin (esim. Visit Finland).
- perehdytään jokamiehenoikeuksiin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Henkilökohtaisen luontosuhteen syventäminen
- Ekologian ja lajintuntemuksen syventäminen
- Suunnistustaitojen parantaminen
- Liikunnan merkitys hyvinvoinnille
- Matkailu- ja luontoalan merkitys Suomen työllistäjänä/elinkeinona
- Opintojakson toteuttamiseksi voidaan periä kohtuullinen maksu matkojen kustantamiseen. Opiskelijalla tulee olla omat retkeilyvälineet.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Luonnossa liikkuminen ja retkeilytaitojen opettelu opastaa opiskelijoita terveyttä ja hyvinvointia huomioivan elämäntavan omaksumiseen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa tutustutaan jokamiehen oikeuksiin ja harjoitellaan niiden osaamista käytännössä. Myös luonnontuntemus ja retkeilyosaaminen paranee ja saadaan positiivisia luontokokemuksia, mikä motivoi opiskelijoita pohtimaan omaa luontosuhdettaan ja toimimaan ympäristönsuojelun puolesta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa toimitaan pienryhmissä, joissa suoritetaan erilaisia tehtäviä esimerkiksi ryhmäsuunnistusta. Opintojaksossa painotetaan yhteisen hyvän eteen toimimista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä S / H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on perehtyä jokamiehenoikeuksiin sekä opetella liikkumaan ja toimimaan luonnossa. Se järjestetään lukuvuoden aikana yhtenä viikonloppuna (yleensä elokuussa) esimerkiksi Nuuksiossa. Opintojakso on liikunnan, biologian ja maantieteen yhteinen. Vaellusalueeseen voidaan tutustua erilaisten paikkatietojärjestelmien avulla. Lisäksi voidaan esitellä erilaisia retkeilyyn liittyviä mobiilisovelluksia ja niiden käyttöä. Opintojakson havaintoja tallennetaan videoina ja kuvina. Tallennettua mediaa voidaan jakaa ja analysoida erilaisten sovellusten avulla. Opintojakson toteuttamiseksi voidaan periä kohtuullinen maksu.

Johdanto luonnontieteiden tutkimukseen (LUMA), 2 op (LUMA1)

Oppiaineet

- Fysiikka

- Kemia

Opintojakson moduulit

- Fysiikka luonnontieteenä, 1 op (FY1), Pakollinen
- Kemia ja minä, 1 op (KE1), Pakollinen

Tavoitteet

Fysiikka luonnontieteenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu fysiikkaan systemaattisena, kokeellisuuteen nojautuvana tieteenä
- tutustuu aineen rakenteen ja maailmankaikkeuden mittasuhteisiin
- tutustuu fysiikassa käytettäviin tiedonhankintamenetelmiin
- osaa suunnitella ja toteuttaa yksinkertaisia luonnontieteellisiä kokeita
- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta fysiikkaa ja sen opiskelua kohtaan.

Kemia ja minä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemiaa ja sen opiskelua kohtaan, ja tutustuu kemian alan ammatteihin ja jatko-opintomahdollisuuksiin
- saa valmiuksia osallistua kemiaan liittyvään yhteiskunnalliseen keskusteluun ja osaa arvioida tietolähteiden luotettavuutta
- oppii käyttämään jaksollista järjestelmää kemiallisen päättelyn apuna
- osaa käyttää ja soveltaa tietoa aineiden ominaisuuksista ja niiden turvallisuudesta arjen valinnoissa
- osaa tutkia kokeellisesti seoksen koostumusta ja pitoisuutta sekä ottaa huomioon työturvallisuusnäkökohdat.
- Oppilas tutkii ja kokeilee arjen teknologisia sovelluksia, niiden käyttöä, merkitystä ja toimintaperiaatteita.

Keskeiset sisällöt

Fysiikka luonnontieteenä

Keskeiset sisällöt

- suure ja yksikkö sekä SI-järjestelmä
- mittaaminen, tulosten kerääminen, niiden esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi
- graafinen malli ja lineaarinen malli
- yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen suunnitteleminen ja toteutus

Kemia ja minä

Keskeiset sisällöt

- arjen aineiden turvallisuuden arviointi ja kemian merkitys omassa elämässä
- kemian merkitys työelämässä ja jatko-opinnoissa
- jaksollinen järjestelmä ja atomin rakenne elektronikuorimallin avulla
- puhtaat aineet, seokset ja erotusmenetelmät
- ainemäärä ja konsentraatio

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan käsitys tieteellisen maailmankuvan rakentumisesta ja sen kulttuurisista edellytyksistä vahvistuu.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan luovuutta luonnontieteellisten koejärjestelyjen suunnittelussa. Mittaamisen ja tulosten esittämisen taitoja voidaan soveltaa moniin tieteenaloihin.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Opintojakson arvioinnista osan muodostaa työselostus.

Opintojakson vapaa kuvaus

Luonnontiede- ja matematiikkalinjan opiskelijat suorittavat fysiikan ja kemian pakolliset moduulit FY1 ja KE1 tässä opintojaksossa.

Fysiikan osiossa mallinnetaan luonnonilmiöitä mittausten ja graafisten esitysten kautta. Tutustutaan myös maailmankaikkeuden mittasuhteisiin. Opintojaksossa tehdään useita oppilastöitä sekä itse suunniteltu luonnontieteellinen koe, josta kirjoitetaan työselostus.

Kemian osiossa tutustutaan aineen erilaisiin rakenteisiin sekä ominaisuuksiin teorian ja raportoitavien kokeellisten töiden kautta. Pohditaan erilaisten aineiden turvallisuutta ja merkitystä omassa elämässä.

Ympäristö, yhteiskunta ja ilmasto (LUMA), 6 op (LUMA2)

Oppiaineet

- Biologia
- Fysiikka
- Maantiede
- Kemia

Opintojakson moduulit

- Ekologian perusteet, 1 op (BI2), Pakollinen
- Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin, 1 op (BI3), Pakollinen
- Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta, 1 op (FY2), Pakollinen
- Maailma muutoksessa, 2 op (GE1), Pakollinen
- Kemia ja kestävä tulevaisuus, 1 op (KE2), Pakollinen

Tavoitteet

Ekologian perusteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa selittää ja arvioida abioottisten ja bioottisten ympäristötekijöiden vaikutuksen eliöiden sopeutumiseen ja levinneisyyteen
- osaa selittää populaatioiden, eliöyhteisöjen ja ekosysteemien rakennetta ja toimintaa sekä kuvata niitä esimerkkien avulla
- osaa kuvata luonnon monimuotoisuutta ja perustella sen merkityksen.

Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee menetelmiä, joilla voidaan tutkia ja seurata ympäristön tilaa sekä tunnistaa ympäristöongelmia
- osaa vertailla, analysoida ja arvioida ihmisen toiminnan vaikutuksia ekosysteemeissä
- osaa esittää perustellen ympäristöongelmien ratkaisukeinoja ja tunnistaa ympäristön tilassa tapahtuvia positiivisia kehityssuuntia
- osaa arvioida ja perustella omaa toimintaansa ekologisen kestävyysnäkemyksen kannalta
- osaa hankkia, analysoida, tulkita ja esittää ekologista tutkimusaineistoa.

Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy energiaan fysiikan keskeisenä käsitteenä
- tuntee eri energialajeja ja energiantuotantotapoja
- osaa vertailla eri energiantuotantotapoihin ja niiden ympäristövaikutuksiin liittyviä suuruusluokkia
- saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon kestävän energiatalouden näkökulmasta.

Maailma muutoksessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää maantieteellistä maailmankuvaansa ja osaa käyttää paikannimistöä luontevasti tarkoituksenmukaisissa yhteyksissä
- osaa analysoida ympäristön muutosten syitä ja arvioida ympäristön muutosten seurauksia eri alueilla
- tuntee keinoja ja osaa selittää, millaisten ratkaisujen avulla ympäristön muutoksia voidaan hillitä tai vaikutuksia lieventää eri alueilla
- osaa analysoida ihmiskunnan muutosten syitä ja arvioida muutosten seurauksia eri alueilla
- tuntee keinoja ja osaa arvioida, miten ihmistoiminnan aiheuttamiin muutoksiin voidaan vaikuttaa eri alueilla
- tuntee kestävän kehityksen sitoumuksia sekä osaa käyttää näitä eettisten perustelujen pohjana
- osaa hankkia, analysoida ja esittää asianmukaista ja luotettavaa tietoa alueellisista kysymyksistä geomedian hyödyntäen
- osaa arvioida kriittisesti ajankohtaisia alueellisia uutisia ympäristön tai ihmiskunnan muutoksista eri medioissa.

Kemia ja kestävä tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemiaa ja sen opiskelua kohtaan, ja tutustuu kemian merkitykseen kestävän elämäntavan edistämiseksi
- tutustuu luonnontieteellisen tiedon luonteeseen ja sen kehittymiseen sekä tieteellisiin tapoihin tuottaa tietoa

- osaa tutkia aineen ominaisuuksia kokeellisesti
- osaa soveltaa aineen rakenteen malleja aineen ominaisuuksien vertailussa
- ymmärtää kemian merkityksen ympäristölle ja yhteiskunnalle ratkaisujen tarjoajana yhdessä muiden luonnontieteiden kanssa.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija muodostaa yhtenäisen kokonaiskuvan yhteiskunnan vaikutuksista ekosysteemeihin ja ilmastoon.
- Opiskelija osaa yhdistellä eri oppiaineiden tietoja ilmastoa koskevassa tutkielmassaan.

Keskeiset sisällöt

Ekologian perusteet

Ekologian perusteet

- ekosysteemien rakenne ja dynaamisuus
- hiilen, typen ja fosforin kierto ja energian virtaus ekosysteemeissä
- populaatioiden ominaisuudet
- sopeutuminen, ekolokerot ja levinneisyys
- lajien väliset suhteet

Luonnon monimuotoisuus

- lajin sisäinen monimuotoisuus, lajien monimuotoisuus, ekosysteemien monimuotoisuus
- monimuotoisuuden merkitys

Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin

Ihmisen aiheuttamat ekosysteemien muutokset ja ympäristöongelmien ratkaisukeinoja

- ilmastomuutoksen vaikutukset ekosysteemeihin
- happamoituminen
- rehevöityminen
- vierasaineiden vaikutukset ravintoketjuissa
- ihmisen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen

Kestävää tulevaisuutta kohti

- ekosysteemipalveluiden merkitys ja ekologisesti kestävä kehitys
- toiminta kestävästä elämäntavan edistämiseksi ja ympäristön tilaan vaikuttaminen

Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta

Keskeiset sisällöt

- energialajit, energian säilyminen ja muuntuminen
- energian tuotanto, teho, hyötysuhde ja energian siirtäminen
- energiantuotannon vaikutus ympäristöön ja ilmastomuutokseen

Maailma muutoksessa

Maantiede tieteenalana

- miten maantieteessä tarkastellaan ympäristöä ja maailmaa
- miten maantiedettä hyödynnetään työelämässä ja arjessa
- alueelliset ajankohtaiset uutiset

Ympäristön muutoksia ja niiden ratkaisukeinoja

- ilmastomuutosten mekanismit
- nykyisen ilmastomuutoksen syitä ja seurauksia
- kuivuus, aavikoituminen, myrskyt, tulvat

- *ympäristön muutoksiin sopeutuminen ja niiden hillintä*

Ihmiskunnan muutoksia

- *väestön kasvun ja vaurastumisen maailmanlaajuiset ympäristövaikutukset*
- *puhtaan veden puute, nälkä*
- *hyvinvoinnin jakautuminen, köyhyys*
- *pakolaisuus*
- *kestävän kehityksen sitoumukset*

Kemia ja kestävä tulevaisuus

Keskeiset sisällöt

- *tutustuminen joihinkin esimerkkeihin kestävän elämäntavan edistämisessä luonnontieteissä*
- *aineen rakenteen mallien ja yhdisteen kaavan esittäminen*
- *alkuaineiden ja yhdisteiden vahvat ja heikot sidokset sekä poolisuus*
- *aineiden ominaisuuksien tutkiminen kokeellisesti ja selittäminen aineen rakenteen avulla*

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkastelee ilmastonmuutosta eri oppiaineiden näkökulmista. Opiskelija osaa soveltaa tietojaan ilmastoon ja ympäristöön liittyvien ilmiöiden tarkastelussa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija ymmärtää ihmisten ja yhteiskunnan vaikutuksia elinympäristöön ja ekosysteemeihin eri oppiaineiden näkökulmista. Eri tieteenalojen käsitteiden hallinta auttaa osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija saa valmiuksia pohtia ratkaisuja ihmisen aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin ja -riskeihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa käsitellään globaaleja ongelmia, kuten ilmastonmuutosta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vuorovaikutustaidot kehittyvät opintojaksossa toteutettavissa pari- ja ryhmätöissä.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa pohditaan ympäristöongelmien vaikutusta ihmisten hyvinvointiin globaalilla tasolla. Opiskelija ymmärtää kyseisten globaalien ongelmien ratkaisujen edellytyksiä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arvioinnin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10. Osa opintojakson arvioinnista perustuu eri oppiaineita yhdistävään tutkielmaan.

Opintojakson vapaa kuvaus

Luonnontiede- ja matematiikkalinjan opiskelijat suorittavat moduulit FY2, KE2, BI2, BI3 ja GE1 tässä opintojaksossa. Opintojaksossa opiskellaan eri oppiaineita niiden valtakunnallisesti määriteltujen tavoitteiden ja sisältöjen mukaisesti. Erityisenä tavoitteena on muodostaa monitieteinen ja syvälinen käsitys ihmisen vaikutuksesta ilmastoon. Opintojakson suoritukseen kuuluu eri oppiaineiden näkökulmia yhdistelevä tutkielma. Opiskelijoilla on oikeus jättää suorittamatta biologian opinnot BI2 ja BI3, jolloin hänen tulee suorittaa muuta LUMA2-opintojaksoon kuuluvat opinnot samoin kuin yleislinjalla.

Talousosaamisen opintojakso (lyhyt), 4 op (MAB6-7YH2)

Oppiaineet

- Matematiikan lyhyt oppimäärä
- Yhteiskuntaoppi

Opintojakson moduulit

- Talousmatematiikan alkeet, 1 op (MAB6), Pakollinen
- Talousmatematiikka, 1 op (MAB7), Pakollinen
- Taloustieto, 2 op (YH2), Pakollinen

Tavoitteet

Talousmatematiikan alkeet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hallitsee talousmatematiikan peruskäsitteet ja -taidot*
- *syventää prosenttilaskennan taitojaan*
- *oppii kuvaamaan talouselämän asioiden kehittymistä*
- *osaa käyttää tietolähteitä ja ohjelmistoja laskelmien tekemisessä sovellusten yhteydessä.*

Talousmatematiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan*
- *soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa*
- *oppii soveltamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset*
- *osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.*

Taloustieto

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää talouteen liittyviä uutisia ja kiinnostuu seuraamaan niitä*
- *tuntee kansantaloustieteen käsitteet ja peruslähtökohdat*

- osaa tulkita talouteen liittyviä tilastoja ja kuvioita
- ymmärtää työnteen ja yrittäjyyden merkityksen taloudessa ja yhteiskunnassa
- osaa tehdä perusteltuja taloudellisia päätöksiä sekä hallita ja suunnitella omaa talouttaan
- osaa tarkastella taloudellisia kysymyksiä myös eettiseltä kannalta ymmärtäen Suomen kytkeytymisen globaaliin talouteen
- osaa arvioida kriittisesti taloutta koskevassa keskustelussa esitettyjä argumentteja sekä analysoida talouspoliittisten ratkaisujen erilaisia vaihtoehtoja, niiden taustoja ja vaikutuksia.

Keskeiset sisällöt

Talousmatematiikan alkeet

Keskeiset sisällöt

- suhteellinen osuus, vertailu, muutoksen laskeminen
- indeksi
- korkokäsite, yksinkertainen korko
- verotus
- valuutat

Talousmatematiikka

Keskeiset sisällöt

- aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia

Taloustieto

Kansantalous ja sen toimijat

- talouden peruskäsitteet ja taloutta koskevan tiedon luonne ja muodostuminen
- kansantalouden kiertokulku sekä kotitalouksien, yritysten ja kansantalouden vuorovaikutus
- oman talouden hoito: säästäminen, kuluttaminen ja velkaantuminen

Markkinat, suhdanteet ja talouselämä

- vapaa kilpailu ja hinnanmuodostus markkinoilla
- työ, yrittäjyys ja yritykset
- Suomi globaalin talouden osana
- rahoitusmarkkinat, säästäminen, sijoittaminen ja riskien hallinta
- talouden häiriöt, suhdannevaihtelut, niiden taustat ja seuraukset

Talouspolitiikka

- kestävän talouskasvun lähtökohdat, edut ja ongelmat
- julkinen talous ja sen tasapaino
- talouspolitiikan toimijat, keinot ja haasteet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Matemaattisen tiedon soveltaminen talouden analyysiin.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Talouselämän käsitteiden ymmärtäminen ja soveltaminen käytännössä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla 4-10.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso antaa laskennallisen pohjan taloustiedon opiskeluun ja auttaa ymmärtämään talouselämässä käytettyjä käsitteitä. Aiheina on mm. indeksi-, kustannus-, rahaliikenne-, laina-, verotus- ja muita laskelmia. Lisäksi opintojakso johdattaa ymmärtämään talouden toimintaperiaatteita ja ajankohtasta talouspoliittista keskustelua, Opintojakso käsittelee mikro- ja makrotalouden kysymyksiä kansalaisten, yritysten ja valtioiden näkökulmista.

Sanoitus ja sävellys, 4 op (ÄIMU)

Oppiaineet

- Suomen kieli ja kirjallisuus
- Musiikki

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Sanoitusten tekeminen sävellettävään musiikkiin
- Luovan prosessin tutkiminen tekstien ja musiikin tekemisen kautta
- Tehdään musiikkia omiin teksteihin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Oman tekstin tuottaminen
- Oman musiikin tekeminen
- Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi konserttikäynti tai laulunkirjoittajan tapaaminen, tai vaihtoehtona aihepiiriin liittyvän kuuntelu- tai analyysitehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa työskennellään vuorovaikutteisesti erilaisissa kokoonpanoissa säveltämisen, musiikin sanoittamisen ja mahdollisesti esittämisen kanssa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa kirjoitetaan laululyriikkaa erilaisten luovien harjoitusten avulla. Työskentelyssä yhdistyvät musiikin eri elementit sekä luova laululyriikka.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa vahvistuu opiskelijan itsetuntemus, kyky sanallistaa kokemustaan maailmasta ja tuoda näkyväksi omia musiikillisia ideoitaan.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista ja perustuu erilaisille näytöille. Jakson luonteesta riippuen voidaan käyttää itse- ja vertaisarviointia. Formatiivista arviointia toteutetaan ohjaavalla ja kannustavalla palautteella. Opintojakson vaatimustaso on yhdenmukainen riippumatta jakson suoritusajasta tai tavasta. Opintojakson alussa käydään opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson tavoitteet ja arviointi. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana opintojaksoa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla kirjoitetaan erilaisten luovien harjoitusten avulla omia tekstejä ja sävelletään tai tuotetaan niihin musiikkia. Opintojaksolla on mahdollisuus yhteistyöhön musiikin, draaman ja tanssin yhteisproduktion kanssa. Aiempaa kokemusta sanoitusten tai oman musiikin tekemisestä ei tarvita, innostus laulun tekemiseen riittää. Opintojaksot voivat olla peräkkäisissä jaksoissa.

Opintojaksoon voi sisältyä vierailu, esimerkiksi konserttikäynti tai laulunkirjoittajan tapaaminen, tai vaihtoehtona aihepiiriin liittyvän kuuntelu- tai analyysitehtävän tekeminen. Maksullisen vierailun kustannukset muodostuvat matkoista ja mahdollisesta pääsylipusta.

8. Liitteet

8.1. Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta

Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018

8.2. Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko

Kuvausasteikko on Suomessa laadittu sovellus asteikoista, jotka sisältyvät Euroopan neuvoston toimesta kehitettyyn Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteiseen eurooppalaiseen viitekehykseen.

KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO					
Taito-taso	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Viestintästrategioiden käyttö	Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Tekstien tulkintataidot	Tekstien tuottamistaidot
A1.1	Opiskelija selviytyy satunnaisesti viestintäkumppanin tukemana muutamasta, kaikkein yleisimmin toistuvasta ja rutiininomaisesta viestintätilanteesta.	Opiskelija tarvitsee paljon apukeinoja (esim. eleet, piirtäminen, sanastot, netti). Opiskelija osaa joskus tavalla tai päätellä yksittäisten sanojen merkityksiä asiayhteyden, yleistiedon tai muun kielitaitonsa perusteella. Opiskelija osaa ilmaista, onko ymmärtänyt.	Opiskelija osaa käyttää muutamia kielelle ja kulttuurille tyypillisimpiä kohteliaisuuden ilmauksia (tervehtiminen, hyvästely, kiittäminen) joissakin kaikkein rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää vähäisen määrän yksittäisiä puhuttuja ja kirjoitettuja sanoja ja ilmauksia. Opiskelija tuntee kirjainjärjestelmän tai hyvin rajoitettua määrän kirjoitusmerkkejä.	Opiskelija osaa ilmaista itseään puheessa hyvin suppeasti käyttäen harjoiteltuja sanoja ja opeteltuja vakioilmaisuja. Opiskelija ääntää joitakin harjoiteltuja ilmauksia ymmärrettävästi ja osaa kirjoittaa joitakin erillisiä sanoja ja sanontoja.
A1.2	Opiskelija selviytyy satunnaisesti yleisimmin toistuvista, rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen vielä enimmäkseen viestintäkumppanin	Opiskelija tukeutuu viestinnässään kaikkein keskeisiin sanoihin ja ilmauksiin. Opiskelija tarvitsee paljon apukeinoja. Opiskelija osaa pyytää toistamista tai hidastamista.	Opiskelija osaa käyttää muutamia kaikkein yleisimpiä kielelle ominaisia kohteliaisuuden ilmauksia rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää harjoiteltua, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää muutaman sanan mittaista kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta. Opiskelija tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.	Opiskelija pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Opiskelija ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi ja hallitsee hyvin suppean

					perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.
A1.3	Opiskelija selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.	Opiskelija osallistuu viestintään, mutta tarvitsee edelleen usein apukeinoja. Opiskelija osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Opiskelija joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.	Opiskelija osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Opiskelija pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.	Opiskelija osaa rajallisen määrän lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeistä sanastoa ja perustason lauserakenteita. Opiskelija pystyy kertomaan arkisista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittamaan yksinkertaisia viestejä ja ääntää harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi.
A2.1	Opiskelija pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.	Opiskelija osallistuu enenevässä määrin viestintään turvautuen harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Opiskelija joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein ja osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja.	Opiskelija selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista ja osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä sekä vastata sellaisiin.	Opiskelija ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Opiskelija ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua	Opiskelija pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Opiskelija osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita.

		omassa viestinnässään		sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Opiskelija pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukemana.	Opiskelija osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
A2.2	Opiskelija selviää kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista ja pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteissa.	Opiskelija osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista.	Opiskelija osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen.	Opiskelija pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta.	Opiskelija osaa kuvata luettelomaisesta (ikäkaudelleen tyypillisiä) jokapäiväiseen elämään liittyviä asioita käyttäen tavallista sanastoa ja joitakin idiomattisia ilmauksia sekä perustason rakenteita ja joskus hiukan vaativampiakin.
Kehittyvä peruskielitaito		Opiskelija joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin. Opiskelija käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki).	Opiskelija pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.	Opiskelija osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.	Opiskelija osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
B1.1	Opiskelija pystyy viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteitään melko vaivattomasti jokapäiväisissä viestintätilanteissa.	Opiskelija pystyy jossain määrin olemaan aloitteellinen viestinnän eri vaiheissa ja osaa varmistaa, onko viestintäkumppani ymmärtänyt viestin.	Opiskelija osoittaa tuntevansa tärkeimmät kohteliaisuussäännöt. Opiskelija pystyy ottamaan vuorovaikutukseen huomioon toistakin tärkeimpiä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.	Opiskelija ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia selkeästä ja lähes normaalitempoisesta yleiskielisestä puheesta tai kirjoitetusta tekstistä.	Opiskelija osaa kertoa ydinkohdat ja myös hiukan yksityiskohtia erilaisista jokapäiväiseen elämään liittyvistä itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitteellisista aiheista.
Toimiva peruskielitaito		Opiskelija osaa kiertää tai korvata		Opiskelija ymmärtää yhteisen	Opiskelija käyttää melko

		tuntemattoman sanan tai muotoilla viestinsä uudelleen. Opiskelija pystyy neuvottelemaan tuntemattomien ilmauksien merkityksistä.		kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Opiskelija löytää pääajatuksia, avainsanat ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta	laajaa sanastoa ja rakennevalikoimaa sekä joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Opiskelija osaa soveltaa useita ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
B1.2	Opiskelija pystyy osallistumaan viestintään melko vaivattomasti myös joissakin vaativammissa viestintätilanteissa kuten viestittäessä ajankohtaisesta tapahtumasta.	Opiskelija pystyy olemaan aloitteellinen tuttua aihetta käsittelevässä vuorovaikutustilanteesta käyttäen sopivaa ilmausta. Opiskelija pystyy korjaamaan väärinymmärryksiä melko luontevasti ja neuvottelemaan myös melko mutkikkaiden asioiden merkityksestä.	Opiskelija osaa käyttää erilaisiin tarkoituksiin kieltä, joka ei ole liian antaessa eikä liian muodollista. Opiskelija tuntee tärkeimmät kohteliaisuussäännöt ja toimii niiden mukaisesti. Opiskelija pystyy ottamaan vuorovaikutuksen huomioon tärkeimpiä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.	Opiskelija ymmärtää selväpiirteistä asiatieta sisältävää puhetta tutuista tai melko yleisistä aiheista ja selviää myös jonkin verran päätelyä vaativista teksteistä. Opiskelija ymmärtää pääkohdat ja tärkeimmät yksityiskohdat ympärillään käytävästä laajemmasta muodollisesta tai epämuodollisesta keskustelusta.	Opiskelija osaa kertoa tavallisista, konkreettisista aiheista kuvaillen, eritellen ja vertaillen. Opiskelija ilmaisee itseään suhteellisen vaivattomasti ja pystyy kirjoittamaan henkilökohtaisia ja julkisempiakin viestejä ja ilmaisemaan ajatuksiaan myös joistakin kuvitteellisista aiheista. Opiskelija käyttää kohtalaisen laajaa sanastoa ja tavallisia idiomeja sekä monenlaisia rakenteita ja mutkikkaitakin lauseita. Opiskelija hallitsee ääntämisen perussäännöt muissakin kuin

					harjoitelluissa ilmauksissa.
B2.1	Opiskelija pystyy viestimään sujuvasti myös joissakin itselleen uusissa viestintätilanteissa, joissa käytetään joskus käsitteellistä, mutta kuitenkin selkeää kieltä.	Opiskelija pystyy tuomaan oman kantansa esille ja toisinaan käyttämään vakiofraaseja, kuten ”Tuo on vaikea kysymys” voittaakseen itselleen aikaa. Opiskelija pystyy neuvottelemaan myös mutkikkaiden asioiden ja käsitteiden merkityksestä. Opiskelija pystyy tarkkailemaan omaa ymmärtämistään ja viestintäänsä sekä korjaamaan kieltään.	Opiskelija pyrkii ilmaisemaan ajatuksiaan asianmukaisesti ja viestintäkumppanin kunnioittaen ottaen huomioon erilaisten tilanteiden asettamat vaatimukset.	Opiskelija ymmärtää asiallisesti ja kielellisesti monikompleksista puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Opiskelija pystyy seuraamaan laajaa puhetta ja monimutkaista argumentointia sekä ilmaisemaan kuulemastaan pääkohdat. Opiskelija ymmärtää suuren osan ympärillään käydystä keskustelusta. Opiskelija ymmärtää monenlaisia kirjoitettuja tekstejä, jotka voivat käsitellä myös abstrakteja aiheita ja joissa on tosiasioita, asenteita ja mielipiteitä.	Opiskelija osaa ilmaista kohtuullisen selkeästi ja täsmällisesti itseään monista kokemuspiiriinsä liittyvistä asioista käyttäen monipuolisia rakenteita ja laajahkoa sanastoa, johon sisältyy myös idiomaattisia ja käsitteellisiä ilmauksia. Opiskelija pystyy osallistumaan myös melko muodollisiin keskusteluihin ja hallitsee kohtalaisen laajan sanaston ja vaativiakin lauserakenteita. Ääntäminen on selkeää, sanojen pääpaino oikealla tavulla ja puhe sisältää joitakin kohdekielelle tyypillisiä intonaatiomalleja.
B2.2	Opiskelija pystyy käyttämään kieltä monenlaisissa myös itselleen uusissa viestintätilanteissa, joissa tarvitaan	Opiskelija pyrkii antamaan palautetta, esittämään täydentäviä näkökohtia tai ehdotuksia. Opiskelija pystyy	Opiskelija pystyy ilmaisemaan ajatuksiaan luontevasti, selkeästi ja kohteliaasti sekä muodollisessa että	Opiskelija ymmärtää elävää tai tallennettua selkeästi ja jäsennettyä yleiskielistä puhetta kaikenlaisissa tilanteissa ja	Opiskelija osaa ilmaista itseään varmasti, selkeästi ja kohteliaasti. Hän hallitsee laajasti kielelliset keinot ilmaista

	monipuolista kieltä.	edistämään viestinnän sujumista sekä tarvittaessa käyttämään kiertoilmaisuja ja pystyy neuvottelemaan myös mutkikkaiden asioiden ja käsitteiden merkityksestä. Opiskelija osaa käyttää ymmärtämistä tukevia strategioita, kuten pääkohtien poimimista ja esimerkiksi tekemään muistiinpanoja kuulemastaan.	epämuodollisessa tilanteessa ja valitsemaan kielenkäyttötavan tilanteiden ja niihin osallistuvien henkilöiden mukaan.	ymmärtää jonkin verran myös vieraita kielimuotoja. Opiskelija pystyy lukemaan eri tarkoituksiin laadittuja kompleksisia tekstejä ja tiivistämään niiden pääkohdat. Hän pystyy tunnistamaan asenteita ja arvioimaan kriittisesti kuulemaansa ja/tai lukemaansa.	konkreetteja ja käsitteellisiä sekä tuttuja ja tuntemattomia aiheita. Opiskelija osaa viestiä spontaanisti ja kirjoittaa selkeän ja jäsentyneen tekstin. Ääntäminen on hyvin selkeää, sanojen pääpaino on oikealla tavulla ja puhe sisältää joitakin kohdekielelle tyypillisiä intonaatiomalleja.
C1.1	Opiskelija pystyy vuorovaikutukseen monipuolisesti, sujuvasti ja täsmällisesti kaikenlaisissa viestintätilanteissa.	Opiskelija ottaa huomioon luontevasti vastuuta viestinnän etenemisestä. Opiskelija osaa muotoilla uudelleen, mitä haluaa ilmaista sekä pystyy perääntymään, kun kohtaa vaikeuksia, ja käyttää taitavasti kieleen tai kontekstiin liittyviä vihjeitä tehdessään johtopäätöksiä tai ennakkoidessaan tulevaa.	Opiskelija pystyy käyttämään kieltä joustavasti ja tehokkaasti sosiaalisiin tarkoituksiin sekä ilmaisemaan tunnetiloja, epäsuoria viittauksia, esim. ironiaa ja leikkimielisyyttä.	Opiskelija ymmärtää yksityiskohtaisesti myös pitempiä esityksiä tutuista ja yleisistä aiheista, vaikka puhe ei olisikaan selkeästi jäsennehty ja sisältäisi idiomaattisia ilmauksia tai rekisterin vaihdoksia. Opiskelija ymmärtää yksityiskohtaisesti monipolvisia käsitteellisiä kirjoitettuja tekstejä ja pystyy yhdistämään tietoa monimutkaisista teksteistä.	Opiskelija osaa ilmaista itseään sujuvasti, täsmällisesti ja jäsentyneesti monenlaisista aiheista tai pitkäkhön, valmistellun esityksen. Opiskelija pystyy kirjoittamaan hyvin jäsentyneitä tekstejä monimutkaisista aiheista varmalla, persoonallisella tyyllillä. Opiskelijan kielellinen ilmaisuväara on hyvin laaja. Ääntäminen on luontevaa ja vaivatonta.

					kuunnella. Puherytmi ja intonaatio ovat kohdekielelle tyypilliset.

8.3. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

7.11. OPH-2264-2019

Opetushallitus antaa liitteenä olevan ohjeen lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan oppimisen arvioinnista. Ohje koskee erillisrahoitettuna järjestettävää lukiokoulutusta täydentävää saamen kielen opetusta (opetusministeriön asetus vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista 1777/2009).

Tämä ohje korvaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) liitteenä 3 olevan ohjeen.

Opetus järjestetään tämän ohjeen mukaisesti 1.8.2021 lukien.

	Pääjohtaja	Olli-Pekka Heinonen
	Opetusneuvos	Petri Lehikoinen

8.3.1. Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

Opetushallituksen ohje nro 2264-2019.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamen kielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Saamen kielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana. Saamen kielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden oppiaineiden opetuksen kanssa.

Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja kielitaito. Opiskelussa hyödynnetään vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten kirjastoja, teattereita ja museoita sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omaa kieliyhteisöään, omia

kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä kouluyhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijoille riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä.

Tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko lukiokoulutuksen ajan kaksi opetustuntia viikossa annettavaa saamen kielen opetusta varten. Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jolloin opetuksen tavoitteet määritellään ja sisällöt valitaan huomioiden saamen kielen erityispiirteet. Saamen kielen opetussuunnitelmat voidaan laatia myös koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Opetuksen tehtävä

Saamen kielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan. Opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää opiskelijan kielitietoisuutta. Opiskelijan arvostus saamen kieltä kohtaan syvenee, ja hän motivoituu kehittämään edelleen saamen kielen taitoaan.

Opetuksessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja kulttuurintutkimuksen ilmiöt. Opiskelijan saamen kielen tuntemus ja monipuolinen käyttö laajenevat, ja hän oppii tuntemaan kielialueensa juuria ja kehittää taitoaan vertailla kielen eri piirteitä muiden osaamiensa kielten kanssa. Opiskelija laajentaa sana- ja käsitevarantoaan ja kehittää monilukutaitoaan. Hän kehittää taitoaan hyödyntää saamenkielisiä tekstejä ja tuottaa tekstejä eri tarkoituksiin. Opiskelijan tuntemus oman kulttuurialueensa kirjallisuudesta, kertomaperinteestä, visuaalisesta kulttuurista, musiikista ja draamasta syvenee.

Opetuksen tavoitteet

Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstien tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojaan saamen kielen rakenteista, sanavarannosta, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista
- tutustuu saamen kielten kokonaisuuteen ja ymmärtää oman asemansa saamen kielen säilyttäjänä.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltyjä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, kuten kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan niistä yksi arvosana.

Opinnot

SÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia saamenkielisiä tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstien kohderyhmät, tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuoltoa

SÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina
- ymmärtää saamen kielten kokonaisuuden maailman kielten joukossa sekä kulttuurikontaktien vaikutuksen.

Keskeiset sisällöt

- saamen kieli ja identiteetti, kielen vaihtelu, kielten vertailu, kielten asema, kielten elinvoimaisuus ja uhanalaisuus
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet
- monilukutaidon käsite, tekstilajin käsite, laaja tekstikäsite

SÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

SÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee saamenkielisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä elokuvan lajeja ja ilmaisukeinoja
- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita saamelaisten tuottamaa tai saamelaisista kertovaa kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- oppii tuntemaan saamelaisten historiaa sekä aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa, myyttiset kertomukset, joiku ja lauluperinne
- monimuotoisten tekstien kerronta, esimerkiksi teatteriesityksen, elokuvan ja musiikin kerronta

SÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia saamenkielisiä tekstejä ja analysoimaan niiden ilmaisutapoja sekä vuorovaikutusta, myös saamelaisuuden näkökulmasta
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- osaa perustella monipuolisesti näkemyksiään, ymmärtää toisen esittämiä perusteluja ja osaa arvioida niitä sekä osaa suhtautua rakentavasti eriäviin näkemyksiin.

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, vähemmistöjen ja vähemmistökielien näkyvyys mediassa
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

SÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää saamenkielisen kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- osaa käyttää muita saamenkielisiä tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

SÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohketta ja ymmärrystä esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- saamenkielisen vuorovaikutuksen erityispiirteet
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

SÄI8 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää saamenkielisen kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- osaa analysoida kotimaista ja ulkomaista saamelaisien tuottamaa tai saamelaisista kertovaa kirjallisuutta ja muuta taidetta osana kulttuurikontekstia.

Keskeiset sisällöt

- saamenkielisen kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta
- saamenkielinen, saamelaisien tuottama ja saamelaisista kertova kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä

Todistukset

Opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

8.4. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

7.11. OPH-2265-2019

Opetushallitus antaa liitteenä olevan ohjeen lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan oppimisen arvioinnista. Ohje koskee erillisrahoitettuna järjestettävää lukiokoulutusta täydentävää romanikielen opetusta (opetusministeriön asetus vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista 1777/2009).

Tämä ohje korvaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) liitteenä 4 olevan ohjeen.

Opetus järjestetään tämän ohjeen mukaisesti 1.8.2021 lukien.

	Pääjohtaja	Olli-Pekka Heinonen
	Opetusneuvos	Petri Lehikoinen

8.4.1. Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

Opetushallituksen ohje nro 2265-2019.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Romanikielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Romanikielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana. Romanikielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden oppiaineiden opetuksen kanssa.

Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja kielitaito. Opiskelussa hyödynnetään vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten kirjastoja, teattereita ja museoita sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omaa kieliyhteisöään, omia kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä kouluyhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijoille riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä.

Tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko lukiokoulutuksen ajan kaksi opetustuntia viikossa annettavaa romanikielen opetusta varten. Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jolloin opetuksen tavoitteet määritellään ja sisällöt valitaan huomioiden

romanikielen erityispiirteet. Romanikielen opetussuunnitelmat voidaan laatia myös koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Opetuksen tehtävä

Romanikielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan. Opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää opiskelijan kielitietoisuutta. Opiskelijan arvostus romanikieltä kohtaan syvenee, ja hän motivoituu kehittämään edelleen romanikielen taitoaan.

Opetuksessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja kulttuurintutkimuksen ilmiöt. Opiskelijan romanikielen tuntemus ja monipuolinen käyttö laajenevat, ja hän oppii tuntemaan kielialueensa juuria ja kehittää taitoaan vertailla kielen eri piirteitä muiden osaamiensa kielten kanssa. Opiskelija laajentaa sana- ja käsitevarantoaan ja kehittää monilukutaitoaan. Opiskelija kehittää taitoaan hyödyntää romanikielisiä tekstejä ja tuottaa tekstejä eri tarkoituksiin. Opiskelijan tuntemus oman kulttuurinsa kirjallisuudesta, kertomaperinteestä, visuaalisesta kulttuurista, musiikista ja draamasta syvenee.

Opetuksen tavoitteet

Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja

- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen, standardisoidun romanikielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietoaan Suomen romanikielen rakenteista, sanavarannosta, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista
- tutustuu eri puolilla maailmaa puhuttaviin romanikielen murteisiin ja ymmärtää oman asemansa Suomen romanikielen säilyttäjänä.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltyjä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, kuten kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan niistä yksi arvosana.

Opinnot

RÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia romanikielisiä tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstien kohderyhmät, tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuoltoa

RÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina
- ymmärtää romanikielen kokonaisuuden maailman kielten joukossa sekä kulttuurikontaktien vaikutuksen.

Keskeiset sisällöt

- romanikieli ja identiteetti, kielen vaihtelu, kielten vertailu, kielten asema, kielten elinvoimaisuus ja uhanalaisuus
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet
- monilukutaidon käsite, tekstilajin käsite, laaja tekstikäsite

RÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

RÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee romanikielisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä elokuvan lajeja ja ilmaisukeinoja

- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita romanien tuottamaa tai romaneista kertovaa kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- oppii tuntemaan romanien historiaa sekä aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa, myyttiset kertomukset, laululyyriikka
- monimuotoisten tekstien kerronta, esimerkiksi teatteriesityksen, elokuvan ja musiikin kerronta

RÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia romanikielisiä tekstejä ja analysoimaan niiden ilmaisutapoja sekä vuorovaikutusta, myös romanikulttuurin näkökulmasta
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- osaa perustella monipuolisesti näkemyksiään, ymmärtää toisen esittämiä perusteluja ja osaa arvioida niitä sekä osaa suhtautua rakentavasti eriäviin näkemyksiin.

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, vähemmistöjen ja vähemmistökielten näkyvyys mediassa
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

RÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää romanikielisen kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- osaa käyttää muita romanikielisiä tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuoltoa
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

RÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan ja kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- romanikielisen vuorovaikutuksen erityispiirteet
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

RÄI8 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää romanikielisen kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- osaa analysoida kotimaista ja ulkomaista romanien tuottamaa tai romaneista kertovaa kirjallisuutta ja muuta taidetta osana kulttuurikontekstia.

Keskeiset sisällöt

- romanikielisen kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta
- romanikielinen, romanien tuottama ja romaneista kertova kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä

Todistukset

Opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

8.5. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

7.11.2019 OPH-2266-2019

Opetushallitus antaa liitteenä olevan ohjeen lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan oppimisen arvioinnista. Ohje koskee erillisrahoitettuna järjestettävää lukiokoulutusta täydentävää opiskelijan oman äidinkielen opetusta (opetusministeriön asetus vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista 1777/2009).

Tämä ohje korvaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) liitteenä 5 olevan ohjeen.

Opetus järjestetään tämän ohjeen mukaisesti 1.8.2021 lukien.

	Pääjohtaja	Olli-Pekka Heinonen
	Opetusneuvos	Petri Lehikoinen

8.5.1. Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

Opetushallituksen ohje nro 2266-2019.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Opiskelijan oman äidinkielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana. Opiskelijan oman äidinkielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden oppiaineiden opetuksen kanssa.

Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja kielitaito. Opiskelussa hyödynnetään vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten kirjastoja, teattereita ja museoita sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omaa kieliyhteisöään, omia kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä kouluyhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijoille riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä.

Tämä ohje on laadittu kaikille niille kielille, joita opetetaan opiskelijan omana äidinkielenä. Tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko lukiokoulutuksen ajan kaksi opetustuntia viikossa annettavaa opiskelijan oman äidinkielen opetusta varten. Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jolloin opetuksen tavoitteet määritellään ja sisällöt valitaan huomioiden opetettavan kielen erityispiirteet, muun muassa kirjoitusjärjestelmä. Opetussuunnitelma voidaan laatia myös koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Opetuksen tehtävä

Opiskelijan oman äidinkielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan. Opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää opiskelijan kielitietoisuutta. Opiskelijan arvostus omaa äidinkieltään kohtaan syvenee, ja hän motivoituu kehittämään edelleen omaa äidinkielen taitoaan.

Opetuksessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja kulttuurintutkimuksen ilmiöt. Opiskelijan oman äidinkielen tuntemus ja monipuolinen käyttö laajenevat, ja hän oppii tuntemaan kielialueensa juuria ja kehittää taitoaan vertailla kielen eri piirteitä muiden osaamiensa kielten kanssa. Opiskelija laajentaa sana- ja käsitevarantoaan ja kehittää monilukutaitoaan. Hän kehittää taitoaan hyödyntää omakielisiä tekstejä ja tuottaa tekstejä eri tarkoituksiin. Opiskelijan tuntemus oman kulttuurialueensa kirjallisuudesta, kertomaperinteestä, visuaalisesta kulttuurista, musiikista ja draamasta syvenee.

Opetuksen tavoitteet

Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojaan oman äidinkielen rakenteista, sanavarannosta, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltäviä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, kuten kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan niistä yksi arvosana.

Opinnot

OÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstien kohderyhmät, tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus

- kielen- ja tekstinhuoltoa

OÄI2 Kieli- ja tekstietietoisuus (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kieli- ja tekstietietoisuuttaan*
- *syventää ymmärrystään omasta äidinkielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina.*

Keskeiset sisällöt

- *äidinkieli ja identiteetti, kielen vaihtelu, kielten vertailu, kielten asema, kielten elinvoimaisuus ja uhanalaisuus*
- *kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet*
- *monilukutaidon käsite, tekstilajin käsite, laaja tekstikäsitte*

OÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *lisää viestintärohketta ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä*
- *syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä*
- *oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.*

Keskeiset sisällöt

- *oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen*
- *vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä*
- *kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu*

OÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan*
- *tuntee omakielisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä elokuvan lajeja ja ilmaisukeinoja*
- *monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita monimuotoista kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen*
- *oppii tuntemaan omaa aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.*

Keskeiset sisällöt

- *kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen*
- *kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä*
- *kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa*

- monimuotoisten tekstien kerronta, esimerkiksi teatteriesityksen, elokuvan ja musiikin kerronta

OÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia tekstejä ja analysoimaan niiden ilmaisutapoja sekä vuorovaikutusta
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- osaa perustella monipuolisesti näkemyksiään, ymmärtää toisen esittämiä perusteluja ja osaa arvioida niitä sekä osaa suhtautua rakentavasti eriäviin näkemyksiin.

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, vähemmistöjen ja vähemmistökielten näkyvyys mediassa
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

OÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää omakielisen kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- osaa käyttää muita omakielisiä tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuoltoa
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

OÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkettaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan ja kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

OÄI8 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää omakielisen kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa.

Keskeiset sisällöt

- omakielisen kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta
- kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä

Todistukset

Opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

8.6. Järvenpään lukion järjestyssäännöt ja suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä

[Linkki tiedostoon.](#)

8.7. Järvenpään lukion toiminnan arviointi ja jatkuva kehittäminen

[Linkki tiedostoon.](#)

8.8. Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen ohjaussuunnitelma

[Linkki tiedostoon.](#)

8.9. Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen opiskeluhuoltosuunnitelma

[Linkki tiedostoon.](#)

8.10. Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen pedagoginen tuki

[Linkki tiedostoon.](#)

8.11. Järvenpään nuorten lukiokoulutuksen tuntijako

[Linkki tiedostoon.](#)